Glauche Károly, ónöntő

Miskolci mester. Tárgyi emlékek, mesterjegyei találhatók, működéséről levéltári adatok. 249.old

Weiner Mihályné: Ónedények Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 247.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VIII. 1969. Miskolc

Glauche, Carl ónmüves M.D.K.

Miskolc, 1841 körül , kanna.

Weiner Piroska: Neue Sammlung von Zinnmarken in Ungarn

Az Iparmüvészeti Muzeum Évkönyvei VI. 1963 . 134

GLAUCHE KÁROLY, ónöntőmester

18.kép.-Debreceni ónöntők jrgyei és a Hajdú-Bihar megyei ónedényeken gyakrabban előforduló más mesterjegyek:
13.-Glauche Károly,Debrecen,később Miskolc.
Labos.Iparművészeti Múzeum,Ltsz,:19799.
Fekete repr. 352.old

WEINER MIHÁLY[illegible] Ónedények Hajdú-Bihar megyében
350.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

GLAUCHE KÁROLY, ónöntömester

A szászországi Leisnigből jött. Magyarországra. Debrecenben említik 1829-ben és a következő években. 1835-ben kéri Miskolc város tanácsát, hogy ott településhessen le. Debrecen tanúsítja: "az ide való Czinnas Mester Glauche Károly ...Czines mesterségét mindenkor becsületesen folytatta" Később is járt Debrecenbe vásározni.-Jelzett munkái: Iparmüv.Muz.ltsz.:19799., 57.633.l., 59.2217.l. 338.old 6.jegyz

WEINER MIHÁLYNÉ: Ónedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

GLAUCHE KÁROLY, ónöntőmester

A jelzett ónedények legnagyobb része Kassa-Eperjes-Miskolc városok mestereinek jegyeit viseli. Munkáik Hajdú megyeére is hatással voltak. A miskolci öntéssel való kapcsolat Glauche Károly révén is erősödött. 342. old

[redacted]: ónedények Hajdú-Bihar megyében 335. old

A Debreceni Déri Múz. évkönyve. 1973. Debrecen, 1975

GLAUCHE Károly

miskolci ónöntő mester /XIX.m.1.fele/ fellelhető életrajzi adatainak, valamint - reprodukcióban - mesterjegyeinek közlése.

Weiner Mihályné: Miskolci ónöntők és jegyeik.
~~Weiner Mihályné: Miskolci ónöntők és jegyeik.~~

/Művtört.Ért., 1969. 2. sz., p. 183-186./

Glauche Károly cinöntő

1835-ben helyezte át Debrecenből Miskolcra műhelyét; 1842-ből való feljegyzések szerint a pász Leisnigből pázmazott.

Weiner Piroska: Zinngießer, Zingefäße und Zinnmarken aus Ungarn. Acta Historiae Artium, Budapest, 1969

1-2 sz.

155 l.

Glauche Károly, ónöntő

Miskolci mester. A Miskolci Városi Jegyzőkönyv szerint Kassára is rendeltek tőle ónedényeket. 251.old. 14.jegy

Weiner Mihályné: Ónedények Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 247.old.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VIII. 1969. Miskolc

Carl Glauche

miskolci ónöntőmester 1835–1942.

Weiner Mihályne: Ónművesség, Budapest, 1971

281

Glauche Károly ónöntőmester

Debrecenből Miskolcra áttelepült „Czingiszek," 1835-ben jött a szászországi Leipzigból Magyarországra.

Weiner Mihályné: Ónművesség, Budapest, 1971.

431

Glauche Károly, ónöntő

Miskolci jegyű edény. Az Iparmüv. Múz. miskolci ónedényei: Ltsz.: 19799., 57633., 59.2217. Mindhárom Glauche Károly jegyével. 253. old. 14. jegyz.

Weiner Mihályné: Ónedények Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 247. old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VIII. 1969. Miskolc

HORVÁTH JÓZSEF?FESTŐ
-666

A Szombathelyi Felsőfoku Tanitóképző Int-ben 1961-ben máj.28.A Vas megyei pedagógusok képzőművészeti kiállitása nyilt meg. A tárlatnyitót Horváth mondotta és méltatta a pedagógus alkotó munka szerepét . 112.old

PALKÓ ISTVÁN: Intézeti napok 108.old

VASI SZEMLE,Helyismereti Évkönyv, 1961. II.köt.
Szombathely, 1961

Glauer Franci MDK

Férfi arckép, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Glauer Franci MNK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Glauer Franci
Férfi arckép, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 15 l.

mennybemenetele. 1427.

M. D. L.

Glaus – Nicolaus

lásd Nicolaus

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.

Művárt. 1953. 1-2. sz.

Ø

Glaus, Ulrich

Hobrin

l.

Lykaközös

75. l.

Burke (Edmund) - féle londoni kép-
gyűjtemény IX. 176.

Glaus Ulrich fanobrán

(Svájc)

Magyar Művészet, 1926

219-229. o.

Felvinczi Takács Zoltán, Szentgyörgyi István.

Glavač István (Stjepan), horvát rézmetsző, jezsuita. A XVII. század elején született Varasdon. Mint a szabad tan- és bölcsészet doktora a matematika tanárává lett a gráczi egyetemen. 1673-ban rézre metszette Horvát- és Szlavonország — valószínűleg első — térképét, melyet Erdődy Miklós bánhelyettesnek és Borković Márton zágrábi püspöknek ajánlott. A térképet Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok czímerével ékesítette és a felírás köré több allegorikus képet metszett. Az egyik sarokban a »Pars Ungariae« felirathoz nehány alakot rajzolt, részben török, részben magyar ruhában. E térkép egy példánya a zágrábi püspökség könyvtárában van.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 104. l.

Glavač István (Stjepan)

horvát rézmetsző, jezsuita

L.

Szendrey - Szentiványi

580.1.

Római bronzérem D. 257.

Glavan Péter

ötvös

1828 Fiume

Kapnaggyarom ötvösök 35 l.

nnár 5-én.

lra fordult, de szembe néző barna ~~[illegible]~~ gernek,
és ~~egy~~ más virágokból kötött csokor van ~~és a~~
~~gyöngyfüzér.~~ Középütt elválaptott és magas
repe vállaira omlik. Öltözete: ing rövid
ekkel. Jelzéte olvalt jobbról: A. Echtler.

Nyakéke piros gyöngyfüzér.

.5 cm.-- Lelt.sz.4510.-- Értéke
hagyománya 1913 márczius 9-én
Muzeum örökletéte (1381-913).--
~~n (3046-913)~~.-- Bejelentetett
).

104

Tovább épül az óbudai irodaház?

Lehet, hogy egy-két napon belül folytatódik az óbudai Globe 3 irodaház építése a Kórház utcában. Mint megírtuk, a mérnöki kamara életveszélyesnek találta a födém egy részét, ezért a III. kerületi önkormányzat kedden leállíttatta a munkát. A kamara és a vállalkozó Letzbor Hungaria Kft. azóta újra megvizsgálta az építkezést, és ellenőrző számításokat végeznek veszélyességével kapcsolatban.

MUNKATÁRSAINKTÓL

ó sincs arról, hogy a Globe 3 irodaház tveszélyes volna – hangsúlyozta a zbor Hungária Építészeti Tervező Kft. ős tervezője, *Glavatity Gábor*. Az ők még kedd éjjel független statikal vizsgáltatták meg a terveket. pedig a Budapesti és Pest Megyei ki Kamarával is megállapodtak: ha tudják, hogy az épület biztonsáytathatják a munkát. Az előzetes sok szerint életveszélyesnek talált építése azonban a végleges stasgálatok elkészültéig szünetel – neg a III. kerület főépítészétől, *Krisztinától.*

be 3 építtetői készek arra, hogy igyi Minőség-ellenőrző Innovázakembereivel is elvégeztessék s vizsgálatokat és a próbater- Glavatity Gábor elmondta: a veket ugyan nem az ő cégüknél , de azokat magyar statikus is külföldi mellett. (Az építkezés kamara többek közt arra a nságra hivatkozva kérte a III. pítésztől, hogy a terveket nem őírások szerint és nem maber készítette.)

m kirívó, de nem is lehet álevezni – tájékoztatott *Korda* apesti és Pest Megyei Méretikai bizottságának vezető-3-mat egyébként csaknem gálja a kamara, amely két felügyeli a mérnöki terve- ellenőrzik, hogy tervezői rendelkező személy készírveket, másrészt azt, hogy betartják-e a hatályos magyar műszaki előírásokat. Az óbudai irodaház kiviteli terveit külföldi beruházó külföldi tervezővel készíttette el, aki Magyarországon nem jogosult ilyen tevékenységre, ráadásul a tervek a külföldi előírások szerint készültek. Miután az önkormányzat leállíttatta az építkezést – ami komoly anyagi hátránnyal jár a beruházónak –, tegnap a mérnöki kamara a beruházó megkeresésére engedményeket tett. Ennek fejében az építtető különleges korlátozásokat vállalt, valamint megbízza az Építésügyi Minőség-ellenőrző Innovációs Rt.-t (ÉMI) a további vizsgálatokkal.

Korda szerint szóba jöhet a szerkezet megerősítése vagy egy esetleges funkcióváltás is annak érdekében, hogy az épület hasznos terhei csökkenjenek. Az előírások szerint ugyanis egy konferenciaterem födémének ötszáz kilónyi terhet kell viselnie négyzetméterenként, irodaként ez a szabvány szerinti előírás kétszáz kilogramm. Az építés-kivitelezési korlátozások meghatározására néhány nap kell, a megnyugtató körülmények megteremtése után az építkezés folytatható. Az ÉMI-vizsgálatok és az azokat követő tennivalók meghatározása becslése szerint egy hónapot vesz igénybe.

Kérdésünkre Korda János elmondta, hogy a Globe 13 irodaház – melyet ugyancsak a Letzbor Hungária Kft. építtet – kiviteli terveit szintén magyarországi tervezői jogosultsággal nem rendelkező külföldiek készítették. A statikai számításokat ennél az épületnél még nem ellenőrizték, ezért a műszaki tartalomról még nincs információja. Az ÉMI műszaki igazgatója, *Kovács Béla* úgy tájékoztatott minket, hogy még nem bízták meg őket a vizsgálatok elkezdésével.

Szakmai körökből úgy értesültünk, hogy a beruházó áprilisban több magyar mérnöki irodától kért ajánlatot a Globe 3 irodaház kiviteli terveinek átdolgozására. Úgy tudják, már akkor is a mérnöki kamara kifogásaira igyekeztek megoldást találni. A Letzbornál pedig úgy értesültek: a mérnöki kamarához egy olyan vállalkozó fordult, akivel nem kötöttek szerződést.

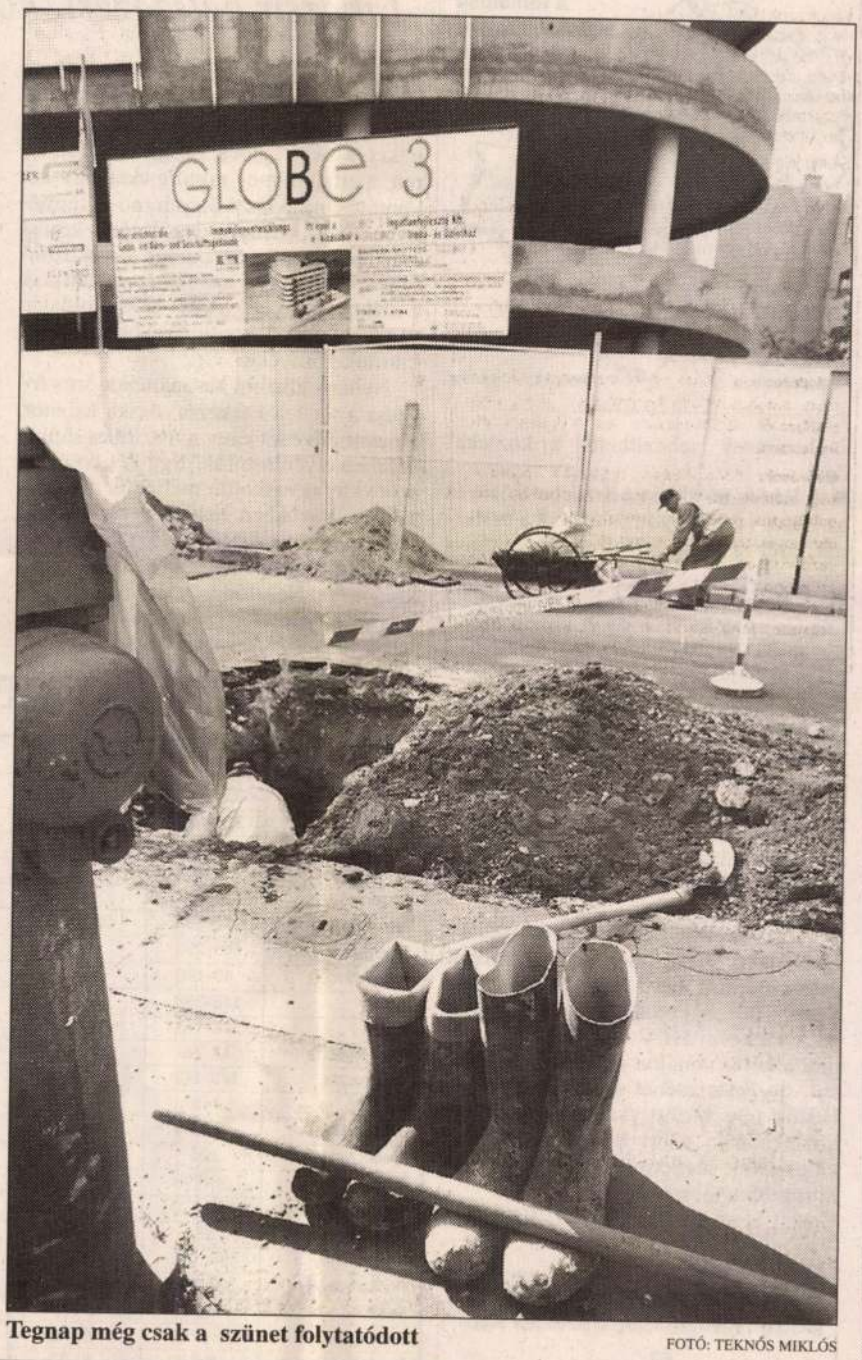

Tegnap még csak a szünet folytatódott FOTÓ: TEKNÓS MIKLÓS

Orvosi eset

Egy gyermekorvos telefonált tegnap az ügyeletesünknek. Az utóbbi hetekben háromszor is megbüntették, mivel kénytelen volt tilosban parkolni. A budai Skála Áruháznál tizenhétezer forintot, a Damjanich utcában tizenkétezret, az Oktogon közelében tizenötezret veszített, amikor betegéhez sietve tiltott helyen állította le az autóját.

A kocsi oldalán jól olvasható a piros felirat: orvosi szolgálat, és nem hiányzik róla a vörös kereszt sem. Különösen furcsállotta, hogy az egyik büntetést a szakrendelő épülete előtt szabták ki rá.

Olvasónk nem vitatta, hogy valóban tilosban parkolt. Nem kérte, hogy segítsünk neki a kiszabott büntetés eltörlésében, amire egyébként is képtelenek volnánk. Föltette viszont a kérdést: nincs megoldás?

Bizonyára volna. Például egy olyan megkülönböztető cédula, amelyet a valóban életveszély elhárítására sietők kapnának. A megoldás egyszerű: ajánlás az orvosi kamarától, engedély az önkormányzattól. Van erre példa más országokban. Bécsben is, Münchenben is szemtanúja voltam, amikor a beteghez sietők orvos kocsiját rendőr vagy közterület-felügyelő vigyázta. Ott, azokban a városokban lehet, hogy többet ér az emberi élet, az egészség védelme, mint a tetemes bírság bevasalása?

Hallom persze az ellenvéleményt is. Miért kell ilyen kivételt tenni? Ki ellenőrzi, hogy nem élnek majd vissza az engedéllyel? Mi lesz, ha ezeket a cédulákat nem csupán az orvos, hanem a felesége, gyermeke, testvére, barátja használja majd? És ki akadályozza meg a kivételes engedélyek adásvételét?

Bizonyára hosszan lehetne sorolni a lehetséges kifogásokat. Csak akkor fogyunk majd ki a szóból, ha egyszer a mi gyerekünkhöz nem tud idejében megérkezni az orvos, mert fontosabb a rend, mint az élet.

Szendrei Lőrinc

ob a betörés

rízi rendészeti őrsön tarlyezett ülését – MSZP-s, IÉP-es tagjai részvételé- Közgyűlés városrendéamelyen *Kökényesi An*dapest főkapitánya száos első félévi bűnügyi izottság tagjai a beszáag elfogadták.

is elismerte, hogy a taután sokan kételkedtek, vább javítani Budapest Mivel figyelmük minbb gondokra összpontoöréses lopások elleni küzelőtérbe, ami meghozta a yt. Az első fél évben a tao időszakhoz képest csakzalékkal kevesebb betörés lc kerület kivételével minzben visszaszorult ez a bűn- A rablások számát nem sienteni, a közelmúltban ezért került terítékre, és júliusban gállt a növekedés.

tány beszámolójából az is gy a bűnügyileg legfertőületek az I., az V., a VI., a és a XIII., míg a legbiztonII., a IV., a XV., a XX. és a t. Ennek ellenére a BRFK árost szeretné a jelenlegiságosabbá tenni. Ezért varosrész elkészítette saját rvét, hogy a szeptember zdett fokozott ellenőrzésuzokat a bűnözői köröket t, amelyek veszélyeztetik céjét. Ezt az akciót azonszervezhették meg, hogy biztosította a kormányifizetésének forrását, önmár képtelen újabb erőendőrség.

S. I.

Monopolhelyzet vagy magántemetők

A városházi koalíció nem ért egyet a sírkertek működtetésének reformjában

Nincs egyetértés a fővárosi koalícióban arról: hosszabb távon hogyan működtessék az önkormányzati temetőket, és mi legyen a Budapesti Temetkezési Intézet Rt. sorsa – derült ki a Fővárosi Közgyűlés legutóbbi ülésén. A testület pontot tett a politikai vihart kavaró kábelügy végére is.

A Fővárosi Közgyűlés keddi ülésén, lapzártánk után elfogadott temetői rendeletből kiderül: az önkormányzati tulajdonban lévő sírkertek gazdája, a Budapesti Temetkezési Intézet Rt. az, amellyel a fővárosnak továbbra is szándékában áll közszolgáltatási szerződést kötni temetői működtetésére. *Vajda Pál* szocialista főpolgármester-helyettes előterjesztését azonban az MSZP csak a Fidesz–MDF–MKDSZ-frakció segítségével tudta elfogadtatni. *Atkári János* szabad demokrata főpolgármester-helyettes és *Bőhm András* SZDSZ-es frakcióvezető ugyanis – koalíciós egyetértés nélkül – olyan szövegmódosítást javasolt a testületnek, amely a rendeletből kihagyta volna a BTI Rt.-t. A szocialisták ezt elfogadhatatlannak tartották, mondván, ha lehetővé válik, hogy ne az önkormányzat cége kapja a megbízásokat, azzal végső soron nyitva áll az út a privatizáció felé. Erre már tavaly is volt kísérlet az SZDSZ részéről. Vajda azonban leszögezte: amíg az MSZP a közgyűlésben van, ilyen privatizáció nem lesz. Atkári ezzel szemben úgy gondolja: a fővárosi önkormányzatnak elsősorban nem az a feladata, hogy saját cégét nyereségessé tegye, hanem hogy a minél olcsóbb szolgáltatás érdekében ezen a területen is lehetőséget adjon a versenyre. A BTI Rt. betonozásával azonban a monopólium fennmarad, a polgároknak nem lesz választási lehetőségük.

A közgyűlés pontot tett a politikai vihart kavaró kábelügy végére: a háromszáz kilométeres kábelvédőcső-rendszer tízéves bérleti jogát 1,2 milliárd forintért a Siemens Telefongyár Kft. kapja meg. A fideszes *Fried Miklós* a döntés előtt leszögezte: a város 800 milliót veszített azzal, hogy egyéves késéssel értékesítette a rendszert, mert időközben az érintett informatikai cégek már kiépítették saját hálózatukat.

Többségi szavazással elfogadták a fővárosi költségvetés első félévi alakulásáról szóló jelentést is. E szerint a 140 milliárd forintos időarányos bevételnél kevesebb volt a kiadás, így 5,6 milliárdos maradvány keletkezett. A fejlesztési kiadások lényegesen elmaradtak az időarányos teljesítéstől – 21,5 milliárdból csak 4,1 milliárd forintot használtak fel.

A könyvvizsgálói jelentés egyébként rögzítette, hogy az önkormányzat stabil pénzügyi helyzete többek között a beruházások lemaradásának, a fejlesztések évek óta alacsony színvonalú teljesítésének is köszönhető. A jelentésből kiderül: a főváros 97,3 milliárd forintos értékpapír-állományának valamivel több mint 27 százalékát különítették el a 4-es metró építésére.

Németh Era

A villamosfestés elmarad

Saját határozatát felülvizsgálva – főpolgármesteri kezdeményezésre – a várostervezési és városképvédelmi bizottság tegnap mégsem engedélyezte a BKV-járművek átfestését vagy fóliával való bevonását. A többség – néhány szocialistát kivéve – úgy ítélte meg, hogy ha a BKV-nak szüksége van a járművek egy százalékának átfestéséből befolyó plusz 30 millió forintra, ne a reklámfelületet növelje, hanem a meglévők árát duplázzák meg. Az ülésen elhangzott: a fővárosban a reklámok területén „vizuális útonállás folyik", ezért korlátozó célzattal reklámrendelet megalkotását tervezik.

A bizottság – szintén korábbi határozatát felülvizsgálva – három helyett csak egy évre hosszabbította meg a városligeti pavilonok közterület-foglalási engedélyét. A terület rendezési koncepciója szerint ugyanis ezeket majd le kell bontani, és az általuk nyújtott szolgáltatást egy helyre kell telepíteni. Eltűnhet a pesti rakpartról a képviselők által egy éve kifogásolt Renault autószalon is. A Mahart ugyanis felmondta a bérleti szerződést, de ez, mint kiderült, még nem biztosíték arra, hogy a cég október 23-ig el is hagyja a hajót. Az autószalon helyén egyébként vendéglátóhely kialakítását tervezik. A látványtervet a Fővárosi Tervtanáccsal és a műemlékvédelmi hivatallal is egyeztetni kell. Kiderült az is, hogy a budai oldalon horgonyzó Titanic diszkóhajó szerződését is felbontották, többek között városképvédelmi okok miatt.

A díjemelések meghaladhatják az inflációt

Folytatás 31. oldalról

Szakértők emlékeztetnek arra: a beruházások miatti költségnövekedést a társaság évről évre szeretné a díjakban érvényesíteni. Ismert az is: Vajda Pál főpolgármester-helyettes többször nyilatkozott úgy, hogy a csatornadíjak négy-ötszörösére emelkedhetnek néhány éven belül.

Lapunk úgy értesült, hogy a Fővárosi Vízművek szakértői 15, esetleg 20 százalékos díjemelésre tesznek majd javaslatot a társaság igazgatóságának. Döntés később várható. Nem hozták még nyilvánosságra a Fővárosi Kéménysepről-ipari (Főkétüsz) Kft. – forrásaink szerint 10-11 százalékos – tarifaemelési kalkulációját. Emlékezetes, a tavalyi 6,3 százalékos emelését a közgyűlés változtatás nélkül hagyta jóvá. Úgy tudjuk: az előterjesztés a végrehajtandó fejlesztésekkel is számol, továbbá azzal, hogy a kft. szeretne bért emelni, megakadályozandó a szakképzett munkaerő elvándorlását.

Vajda Pál szerint a jelentős fejlesztések miatt egyes közszolgáltatások – a szennyvíz-, a hulladékkezelés és a közlekedés – esetében indokolt az inflációt meghaladó mértékű díjemelés. A beruházásokkal járó terhek egy részét – idesorolva a most átadott pusztazámori hulladéklerakó fenntartási költségeit – a fogyasztókkal is meg kell osztani.

Kálmán Attila

EURÓPAI SZÍNHÁZAK UNIÓJA

9. NEMZETKÖZI SZÍNHÁZI FESZTIVÁL

BUDAPEST, 2000. NOVEMBER 10. – DECEMBER 3.

EURÓPAI SZÍNHÁZAK BUDAPESTEN

Házigazda a Katona József Színház.

UTAK ÉS UTASOK

❶ A Bécsi úton a Váradi Sándor utcánál útépítési munkák miatt útszűkületeken át vezet az út.

❷ A Kacsóh Pongrác úti felüljárón tegnaptól megváltozott a forgalmi rend. Az elöregedett támfalakat újítják fel, aszfaltoznak és felújítják a közvilágítási berendezéseket.

❸ A Kerepesi úton az Örs vezér terén a Fehér útnál, valamint a Fehér úton a Kerepesi út előtt sávlezárás van, mert aluljárót építenek. Az Örs vezér terén a jelzőlámpákat csütörtökig kikapcsolták.

● A Hungária körútról nem lehet jobbra ráhajtani az M3-as autópályára. Akik ebből az irányból szándékoznak elérni az autópályát, választhatják a XV., Szentmihályi úti felhajtót, amit a Thököly út–Csömöri út–Drégelyvár u.–Nyírpalota út–Szentmihályi út útvonalon lehet elérni. Akik az autópályáról hajtanak le a Hungária körútra, illetve a Róbert Károly körútra, az útszűkületek miatt számítsanak torlódásokra.

● Az I., Fiáth János utcát a Hunfalvy utcától a Hattyú utcáig vízvezeték felújítása miatt egyirányúsították.

● A Bimbó utat az Alsó Törökvész úttól a Gábor Áron utcáig útépítés miatt egyirányúsították.

● A XII., Németvölgyi úton a Szendi ároknál gázvezetéket javítanak, emiatt a lefelé haladóknak át kell térni a szembejövők oldalára.

● Szintén a XII. kerületben a Királyhágó téren mind a Böszörményi út, mind a Németvölgyi út felé csak egy sáv járható, mert felújítják a csatornát.

● Újpesten a Baross utcát ideiglenesen egyirányúsították a Gárdi Jenő utcától a Vasvári Pál utcáig csatornaépítés miatt. A 30-as és a 47-es autóbuszok módosított útvonalon közlekednek.

● A Grassalkovich úton az Ócsai úti felüljáró közelében burkolatfelújítási munkák kezdődnek el. Útszűkületek okoznak torlódást.

● A Roosevelt tér ismét körbejárható. A szegélyépítés még tart, időszakosan

A várhatóan leginkább zavaró útakadályok

Forrás: Fővinform NÉPSZABADSÁG-grafika

sávlezárások nehezíthetik a közlekedést.

● A Király utcában az Erzsébet körút és az Eötvös utca között felújítják a csatornát, ezért a belső sávot mindkét irányban lezárták.

● A Podmaniczky utcában az Izabella utca és a Dózsa György út között útépítés miatt mindkét irányban útszűkület okoz torlódást.

● A XIII. kerületben a Váci úton a Szekszárdi utca és a Szobor utca között útépítés miatt megváltozott a forgalmi rend. A befelé vezető oldalon útszűkület van.

● A Méta utcai felüljárót már átadták a forgalomnak, de az utómunkák miatt október végéig még forgalomkorlátozások vannak.

● A XV. kerületben az Eötvös utcát a Dobó utca és a Hubay Jenő tér között csatornaépítés miatt lezárták. Az útszakaszt a Bocskai utcán át lehet elkerülni.

● A ráckevei HÉV vonalán a vonatok már a teljes vonalon szállítják az utasokat, de Pesterzsébet felső és Soroksár, Hősök tere között csak egy vágányon közlekednek, ezért ideiglenesen megváltoztatott menetrend, néhány perccel hosszabb a menetidő.

Forrás: Fővinform

A Hunyadi piac hétvégenként élénk

Libazsír kétszázért, kóstoló törzsvendégeknek a friss csalamádéból

A Hunyadi tér parányi zöld folt a környék bérházrengetegében. Délelőttönként kismamák levegőztethetik csemetéiket a nemrégiben felújított játszótéren, mellettük meg mindig akad egy-két komótosan sakkozó öregúr, no és természetesen a „környék legolcsóbb korcsmájának" is megvan a maga törzsközönsége. A hét végén azonban megváltozik a „Hunyadi" képe. A tér másik oldalán van nagyobb mozgolódás, benépesül a csarnok környéke.

Néhány alkalmi használtcikk-árus fogadja a tér felől érkezőt: ócska kabátot, hímzett falvédőt vagy nyuszifüles sapkát is lehetne venni tőlük. Egy-két öregaszszonyka fagyoskodik mellettük a szitáló esőben: kezükben láthatóan saját (talán valahol a város szélén lévő?) kiskertjükből való szárazvirágcsokor, apró virágú krizantém. Nézelődünk, és újra értelmet kap az „östermelő" szó. Az asztalok mellett álldogáló bekecses férfiakról, fejkendős asszonyokról a szép, de viszonylag kis mennyiségű, szűkösebb választékú árujukat látva hihető, hogy valóban saját termésű zöldséget, gyümölcsöt, saját nevelésű csirkét, házilag vágott füstölt árut hoztak a piacra. Héjas dió háromszázért kapható, almát ötven és százötven forint közötti áron lehet venni. A szőlő kilóját száz-százhúsz forintért mérik, olcsó a szilva is, általában száz forintért már szép, egészséges szeműeket adnak. Kint a zöldségekből is a legalapvetőbbeket kínálják: kel- és fejes káposztát, céklát, uborkát, zöldparadicsomot, lecsópaprikát, a vegyes savanyúság hozzávalóit. A főzni való kukorica szezonja a vége felé jár már, de csövenként húsz-hatvan forintért itt még megvásárolhatjuk. Másodvetésű parajt kétszázötven forintért adnak, és itt is megkezdődött már a „télálló" burgonya árusítása: egy harminckilós zsáknyit ezernyolcszáz forintért lehet megvenni. Az U alakú asztalsor túloldala megint az iparcikkeké: olcsó cipőket, melegítőket, kötött pulóvereket, konyhaeszközöket kínálnak.

A csarnokban körbejárva szinte minden üzleten látunk valamilyen akciós ajánlatot: a félkilós libazsírt kétszáznyolcvan forintért, a parasztkolbászt hatvanért, a háztáji tyúk kilóját háromszázhatvanért, a csirkefejet-lábat százhúszért adják. Nincs sok üzlet, nem mondható egyik sem különösebben elegánsnak, de egyfajta családias közvetlenség, derűs kedély jellemzi az itteni kereskedőket. Láthatóan törzsvásárlók járnak ide, akivel néhány barátságos mondatot is lehet olykor váltani. A savanyús dául jólelkűen nyújt ki a pulton egy nyi kóstolót a friss csalamádéból hogy elmenjen a gyerek". Vevő mackós termetű férfit nézve ez nem tűnik valószínűnek, de a jó h tot egész biztosan megalapozza.

C

A PIACI MINIMUM- ÉS MAXIMUMÁRAK 2000. SZEPTEMBER 26-ÁN (Ft/kg)

Termék	Vámház	Fény utcai	Hunyadi téri	Vörösvári úti	Lehel téri	Nagybani	Monor	Érd
Burgonya	56-88	78-88	68-85	68-80	50-78	43-47	50-60	40-60
Bab, száraz	298-680	398	399	-	460-600	250-400	450-500	-
Vöröshagyma	90-120	128-140	98-108	98-120	98-140	60-66	70-90	80-100
Fokhagyma	280-298	240-298	299	248-280	198-250	200-240	250-340	300
Sárgarépa	78-140	98	98-148	88-98	80-98	50-60	80-100	80-120
Petrezselyemgyökér	188-398	280-298	278-298	198-240	248	100-200	200-400	100-140
Zellergyökér	168-296	280	90-98	198	200	25-60	400	288-370
Paradicsom	40-198	58-168	98-138	80-108	40-128	55-85	30-80	70-100
Uborka	128-298	148-198	168-238	148-198	168-198	120-150	100-200	180-200
Karfiol	78-148	168-198	158-198	128-148	98-158	80-90	150	150
Fejes káposzta	58-78	88	68-98	68-78	60-68	40	60-60	60-70
Kelkáposzta	128-149	148	78-148	128-138	120-128	40-90	120-130	100-12
Karalábé	148	128	50-98	120-130	110-140	20-40	110-120	-
Zöldpaprika	98-158	98-240	118-198	88-148	48-198	70-180	100-140	70-1
Spenót (paraj)	396	260	198	280-390	200-250	-	200	-
Alma	68-298	68-198	98-108	58-100	49-98	70-100	60-110	80-1
Termesztett gomba	300-330	240-360	198-398	240	298	200-400	310-380	360
Görögdinnye	38	68-80	59-69	45-60	-	-	45-55	49
Sárgadinnye	98-148	168-198	198-398	120	98-100	100-200	110-130	-
Őszibarack	148-398	128-398	198	240	168	250-350	100-200	90-
Szilva	99-159	128-159	128-218	68-98	98-148	90-140	-	110
Csemege szőlő	98-598	98-360	118-448	98-360	68-360	90-100	80-90	1
Tyúktojás, db	18-23	20-22	16-23	17-19	19-22	16-19	17-18	1

AKII, Piac-információs Szolgálat

budapest@nepszabadsag.hu

Az olvasók vonala

Keressenek bennünket Budapesttel kapcsolatos kérdéseikkel, lakóhelyi problémáikkal. Megpróbálunk segíteni, és beszámolunk arról, hogy mi történt telefonjaik nyomán. Cikkeinkről szóló észrevételeiket is szívesen fogadjuk. Munkatársunk délelőtt tizenegy és délután négy óra között várja hívásaikat. Telefonszámunk: **436-4653.** Fax: **388-6038.** Rovatunk e-mail-címe: **budapest@nepszabadsag.hu**

Ma *Sándor Tünde* várja hívásaikat.

BUDAPEST LEVEGŐMINŐSÉGE MA

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzése alapján*

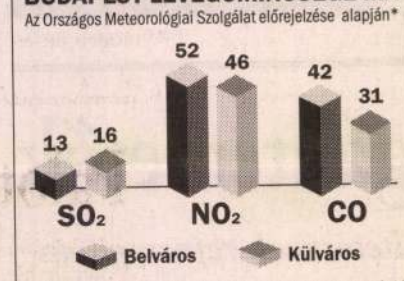

A légszennyező anyagok közül az NO_2-koncentráció a forgalmasabb közlekedési csomópontokban időnként eléri a **mérsékelt** fokozatot. Ezt leszámítva a főváros légszennyezettsége kedvező képet mutat. A következő napokban száraz marad az idő és számottevő átkeverés sem várható, ezért a légszennyezettség további emelkedésére számíthatunk.

A minősítés négy fokozata: **alacsony, mérsékelt, szennyezett, erősen szennyezett.**

* Előrejelzés a napi átlagokra a levegőminőségi határérték százalékában.

Angyalföldiek sportnapja

Tizenhét sportágban vetélkedtek a csapatok

Mostanában a Csillebérci Szabadidőközpont leginkább a tulajdonlási, eladási viták miatt emlegetik. A közelmúltban ismét benépesültek a sportpályák: az Angyalföldi Természetbarát- és Testedző-egyesület, rövidebben ATTE, ide várta a XIII. kerületieket háromnapos rendezvényre.

A három nap alatt komoly verseny volt a nevezett hatvanöt csapat között. Tizenhét sportágban vetélkedtek az angyalföldiek, de persze tét nélkül is lehet, csak élvezni egy-egy sportot. Női és férfi kispályás foci, vegyes kosár- és röplabda, tenisz- és tollaslabda-vegyespáros, lábteniszpáros, lövészet, pingpong, sakk, krosszfutás, tájfutás, kerékpár, távolugrás, súlylökés, rönkhajítás, petanque, darts – ezek gyakorlására volt lehetőség Angyalföld csillebérci sportnapján. A már említett hatvanöt csapat, kiegészülve azokkal, akik egyénileg látogatnak el, körülbelül hatszázhatszázötven érdeklődőt jelent, ennyi embert mozgatott meg az idei sportnap.

Dubniczky Attila, az ATTE ügyvezető elnöke elmondta, ez már tizenkettedik ilyen esemény (minden évben egy van), s az alapötlet még a KISZ-es időkből származik. A rendezőgárda állandó, van húsz-harminc ember, akit ilyenkor mozgósítani lehet. A Csillebérci Szabadidőközponthoz hasonló nagy, olcsó, sok sportpályás területet nem találtak még helyben, Angyalföldön. Az önkormányzat támogatása mellett szükség van szponzorra is, a rendezvény költségvetése a résztvevők hozzájárulását is magában foglalja: azt az ötezer forint körüli összeget, amelyet nevezési díj, szállás- és étkezésköltség címén fizetnek a csapatok. Az Angyalföldi Sportfesztivál ugyanis alapvetően bentlakásos program, az utóbbi évek során kialakult egy többé-kevésbé állandó társaság, mondhatni kemény mag, amely mindig ott van a rendezvényen.

Zubor Tamás

NISSAN MÁRKASZERVIZ
Óbuda Autós Centrumában
Kedvezményes bérautószolgáltatás a javítás időtartamára.
• Vizsgáztatás, gépjármű-eredetiségvizsgálat TROMF-garanciával.
• Karambolos javítás, teljes körű biztosítási ügyintézéssel.
• Gyári kiegészítők teljes választéka.

DUNA INTERSERVICE
E-mail: di@dunainterservice.hu
1037 Budapest, Zay u. 24.
Tel.: 250-4522; 368-6871; 368-9003
NISSAN

Csepeli társasházi közösségek

Csepelen még tavasszal közölte az önkormányzat közéleti lapja a társasház-felújítási támogatás elnyerésére kiírt önkormányzati pályázatot. A nyár közepén egy társasházi közös képviselő nyílt levélben kritizálta a pályázatot, mondván: szerinte Csepelen nincs olyan társasház, amely megfelelne az előírt feltételek mindegyikének. Nehezményezte azt is, hogy a testület nem kérte ki előzetesen a társasházak közös képviselőinek véleményét.

Az írásra már megjelenése napján megfogalmazta válaszát *Orosz Ferenc* alpolgármester, ígérve, hogy módosítják a társasházak felújítását segítő önkormányzati rendeletet, s ehhez várják a közös képviselők javaslatait. Hozzátette: tudják, hogy a társasházak működése során adódó kérdések megválaszolása végett találkozót szervezett az önkormányzat a közös képviselőkkel.

A fórumon részt vett *Tóth Mihály* polgármester, valamint Orosz Ferenc és *Takács József* alpolgármesterek. A rendezvényen *Strich Péterné*, a Csevak Kft. kezelési igazgatója hangsúlyozta: az önkormányzat csak segíteni tud, de a gondokat a társasházon belül kell megoldani. A jogok és kötelességek, az átalakítások szakszerűsége, a felújítások támogatása megannyi megoldandó gondot indukálnak. Az eredmény a lakók közös akaratán, egyetértésén múlik. Az önkormányzat támogatólag kívánja kezelni a lakbérüket anyagi nehézségeik miatt nem fizetőket, ám a szándékosan adósságba keveredők ellen határozottan fellép. Nem a lakást, hanem a benne lakó rászorulót kívánja támogatni.

A közös képviselők tájékoztatást kaptak a távfűtéssel rendelkező lakótelepi lakások fűtéskorszerűsítésének pénzügyi-műszaki konstrukciójáról (előtakarékossági, kamattámogatási és vissza nem térítendő hitel lehetőségekről), az átalakítás megszervezését, kivitelezését vállaló társaságról, a társasházi biztosítási lehetőségekről, a tetőtér-beépítések révén keletkező bevételekből fedezhető panelházfelújításokról. Németországi példákon keresztül megismerkedhettek a lakótelep-rehabilitáció gyakorlati lépéseivel, s információt kaptak a Csepelen tervezett szelektív papírhulladék-gyűjtési elképzelésekről. A kétórás fórum végén az érdeklődők az előadóktól választ kaphattak saját társasházukat érintő kérdéseikre is.

Bárány Tibor

CIVIL BUDAPEST

Egy régi vármegye

Liptó vármegye történetéről tart előadást Szluha Márton történész a Pest-budai Egyesületek Szövetsége szervezésében ma este fél 7 órai kezdettel a Gellért szálló földszinti klubtermében.

Zöld villany

A Reális Zöldek Klub továbbra is a környezetbarát vízerőművekben látja biztosítottnak a magyar energiaellátás jövőjét. Zöld villany címmel erről rendeznek vitafórumot szeptember 25-én, hétfő délután 2 órakor az MTESZ-székházban (V. Kossuth tér 6–8.).

Brazília ötszáz éves

A Magyar–Brazil Társaság szeptember 27-én, szerda délután 5 órakor emlékezik meg a Brazil Szövetségi Köztársaság állami ünnepéről, az ottani államalapítás 500. évfordulójáról. A Merlin Színházban Luciano Ozono Rosa, Brazília nagykövete és Benyhe János ny. nagykövet mond beszédet, Varga Zsuzsanna pedig a brazil–magyar kapcsolatokról tart előadást. Az irodalmi-zenei műsorban Oláh János főszerkesztő mutatja be a Magyar Napló brazil különszámát.

Mozgássérült fiataloknak

A Fiatalok Szivárvány Klubja legközelebbi összejövetelét szeptember 30-án, szombat délután 4 órakor tartja a Mozgássérültek Egyesületeinek országos Szövetsége tanácstermében (III. kerület, San Marco utca 76.).

Tapasztalatcsere az autizmusról

Az Autizmus Alapítvány és az Autizmus Kutatócsoport a hasonló spanyol és ír szakmai szervezet együttműködésével október 1-jén, vasárnap pasztalatcserét rendez az felnőttek ellátásának és lalkoztatásának eredmé ről a Villányi úti konfer (XI., Villányi út 11–13.)

Szociális munkás

A Kortárs Segítő Műh Alapítvány október 2-től tást megelőző, a perifériár áns fiatalokat segítő egész utcai szociális munkás tan fiataloknak. A tanfolyam h Marco u. 48–50. Jelentkezé ÁNTSZ XI. kerületi intézet Budapest, Fejér Lipót u. 59.

Fogyatékos fiatalo

A Marczibányi téri Művelő „Nyitott ajtó" programja ke den kedd délután 3 órakor kat rendez fogyatékos gyere lok részére. Október 3-án a zenekarral táncházon vehe kézművesfoglalkozáson pe képeket készíthetnek a sér ép barátaik.

A civilek rádi

A civil szervezeteknek egy séget kínál Budapesten a adó Civil Rádió és más ha rádiók vidéken. E lehető sához a Civil Rádió a Fog lye Közalapítvány támog kú rádiós műsorkészítői é folyamot szervez sérült e A bentlakásos tanfolyam között Kunbábonyban l ingyenes, csupán a tank anyagok árához kell hoz kezés szeptember 29-ig lefonszámán: 201-5728

Segítség az önálló élethez

Az Egalitás Mozgássérültek Létbiztonságát Elősegítő Alapítván ismét megrendezi Önálló Élet Tréningjét, amelynek keretében 18–50 év közötti mozgássérült, kerekes székes embereket kés önálló életre. A tanfolyamon részt vevőknek csak az étkezés költ dezniük. A szállás és a képzés ingyenes. Akinek feltétlenül szü segítőt is vihet magával. Jelentkezni lehet levélben szeptember pítvány címén: 1028 Budapest, Len u. 15/A, vagy telefonon nap között a 375-5755-ös telefonszámon.

Glavatity Márk MDK

szerepelt a "Tatabánya a fejlődés utján" c. rendezvénysorozat keretében rendezett kállitáson.

Györky Zoltán: Egy kiállitás vendégkönyvébe.
Komáron megyei Dolgozók Lapja ~~1960/vagy~~ 1963/
szept. 7.

MDK

Glavatity Márk

szerepelt a Tatabányán rendezett kiállitáson.

Pedagógusok Lapja 1963. jun. 20.
Juhász Antal: A Komárom megyei rajztanárok kiállitása.

Glavecs János

asztalos

1703-ban a győri
pece-csatorna-körben
földszintes sarokháza
volt

Vill-Győr

205. l.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: IV. 7. *Cl. Gelée Lorrain:* Der Aufgang der Sonne in einem asiatischen Seehafen, vorn Reste von römischer Architektur. — 1815: I. 10. *Cl. Gelée Lorrain:* Der Aufgang der Sonne stb. — 1835: V. 43. *Cl. Lorrain:* Ein Seehafen bei Sonnenaufgang, vorne Reste von römischer Architektur. — 1844: V. 42. *Cl. Gelée Lorrain:* Ein Seehafen bei Sonnenaufgang stb. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 8. *Cl. Gelée Lorrain:* Tengeri kikötő, napkelte, elől római izlésű épületek.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 8. *Cl. Gelée Lorrain:* Tengeri kikötő napkeltekor, elől római izlésű épületek. — 1873: I. 8. *Nach Cl. Gelée Lorrain:* Ein Seehafen bei Sonnenaufgang. Vorne Reste römischer Architektur. — 1876, 1878, 1879: XIV. 528. *Cl. Gelée Lorrain után:* Tengeri kikötő napkeltekor. Elől római építészet maradványai.

Glazer János

festő (Glaser)

lásd

MOB irattár

465/1902.

akkát.

és

157/1900 sz.

Glaser János

alatt már szerepel.

A Kassai ht. mihely kajstra szifestője!

Pelis, Mastely

115, II. r. 234,

Képe 107

Gläser József

cs. kir. őrnagy, vár-
erősítési igazgató Bu-
dán.

Nevtország 1845. 281. l.

21 Eleonóra	Első negyed 7 óra 5 pk.	**Görög** Timót **Izraelita** Adar 6
Csütörtök **22** Péter székf.		**Protestáns** Gerzson **Görög** Eugen vt. **Izraelita** Adar 7
Péntek **23** Dam. sz. Pét.		**Protestáns** Alfréd **Görög** Polikárp **Izraelita** Adar 8
Szombat **24** Mátyás apost	1934 **Február** 28 nap	**Protestáns** Mátyás **Görög** János f. m. **Izraelita** S. Thezave

8-ik hét Nap kelte 7 óra 2 pk. — Nyugta 17 óra 36 pk.

Gläser A. Károly, szobrász. A Képzőművészeti Társulat 1913—14. évi téli kiállításán Tanulmány cz. szoborművét állította ki. Ez időben Stuttgartban élt.

Kiáll. tárgymutató.

ORSZ. M. KIR. Z
BUDAPEST, VI., LISZT

ae

Gláser A. Károly

szobrász

L.

Szudrey-Szentiványi

580. l.

Róma i Spénzverőintézet, (Középponti) V. 256.

1021 Glázer Károly

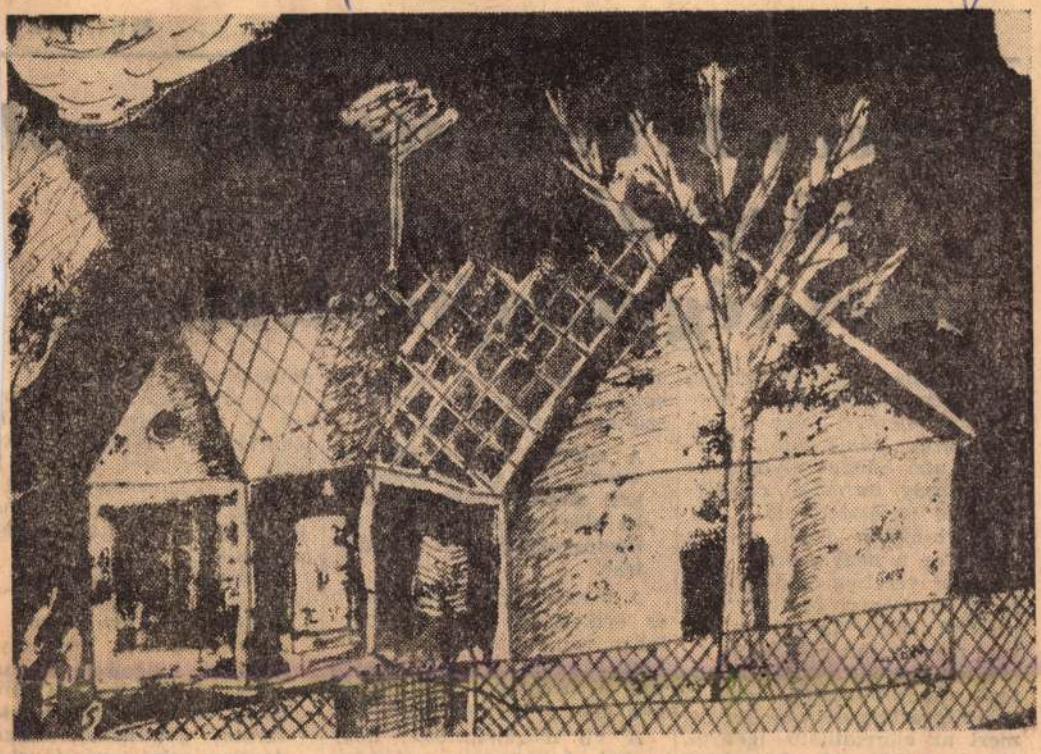

A nagysikerű gyermekrajz-kiállítás egyik darabja: Glázer Károly (VIII/a. o.) munkája

Városi gyermekrajz-kiállítás

A magyar gyermekrajzok nemzetközi sikere közismert. Időszerű volt tehát, hogy a komlói rajz módszertani munkaközösség rendezésében május 21-én megnyílt városi gyermekrajz-kiállítással módot adjunk iskoláink tanulóinak, hogy bekapcsolódjanak a kiállító gyermekek népes táborába. Hiszen, mint ahogy azt Rácz Sándor művelődésügyi osztályvezető elvtárs megnyitóbeszédében elmondta, a gyermekrajz-kiállítások híre eddig csak újságcikkeken keresztül jutott el városunkba.

A Május 1. Művelődési Ház előcsarnokában berendezett kiállítás meggyőző bizonyíték a gyermekrajzok létjogosultsága mellett. A sötét háttéren daloló színek, a változatos téma, az újszerű, a hagyományostól eltérő technikák mind folytatásra ösztönöznek.

Megindító a gyermeki ábrázolás őszintesége. A sok friss gyermekszem figyelmeztet bennünket felnőtteket, hogy életünk problémái, társadalmunk nehézségei rájuk is nehezednek. Vannak rajzok a kiállításon, melyek szavakkal el nem mondható intenzitással beszélnek arról, hogy az élet perifériáján tengődő felnőtt világot a gyermek kritikus szemmel méri. De csillogó szemmel együtt él örömeinkkel is. A kiállítás lehetőséget ad tanulóinknak a továbbjutásra. Néhány tehetséges cigánytanuló is bemutatkozott és az itt kapott elismerés remélhetőleg erkölcsi mérce lesz egész további iskolai munkájukban.

A munkaközösség sok segítséget kapott az iskolák igazgatóitól. Önzetlen segítőkészséggel sietett segítségünkre Kovács András tanár úr a Füst Sándor úti Általános Iskola napközis nevelője, aki szabadidejének feláldozásával nyújtott segítséget a háttérállványzat elkészítésében, felszerelésében.

A Belvárosi Általános Iskola énekkara örömteli élménnyé tette a megnyitót. Mindez biztató jel a következő évek távlatában; talán hagyománnyá válik majd Komlón a gyermekrajz-kiállítások évenkénti megrendezése. A kiállítás megtekintése minden felnőtt számára élmény. A város gyermekeit pedig végre fórumhoz juttatta és remélhetőleg további alkotómunkára, folytatásra serkenti őket.

Koltai Magdolna

A mecseki brikettgyártásról tárgyalt a vállalati párt-végrehajtóbizottság

A vállalat párt- végrehajtó bizottsága május 30-án tájékoztató jelentést kért a brikettgyárak munkájáról, amelyet Kubó Sándor elvtárs, az igazgatóság termelési osztályvezetője terjesztett elő.

A vb-ülésen jelen volt a hidasi és a nagymányoki brikettgyár vezetője és párttitkára is. A megyei pártbizottság részéről Koós László elvtárs vett részt a tanácskozáson.

Kubó Sándor elvtárs jelentése megállapította, hogy a brikettgyártásnak van jövője, mert az előrelátható igények ezt igazolják. A következő években, 1969—70-ben is biztos fogyasztónk marad a MÁV, a Dunai Vasmű és más üzemek is.

A vb a vita után megállapította, hogy feleslegesek azok az aggodalmak — és alaptalanok azok a híresztelések — amelyek szerint a Mecseki Szénbányákhoz tartozó brikett gyárakban meg akarnák szüntetni a brikettgyártást. Arról sincs vita, hogy legyen e brikettgyártás a vállalaton belül vagy ne legyen.

Nem ezeken kell vitatkozni, mert nem lehet kétséges, hogy a jóminőségű brikettre ezután is szükség lesz.

A munkát kell tovább javítani, a gazdaságosságot kell megteremteni és ehhez az első lépés legyen a ráfizetés mértékének csökkentése.

A hiba kétségtelenül a szén és brikettárak mai színvonalában rejlik, hiszen a jó brikett ára azonos színvonalon van a szénárakkal. Ez azonban nem a dolgozókon múlik.

A vb megállapította, hogy a két brikettgyár dolgozói szorgalmas munkát végeznek, a vezetés jól, hozzáértően szervezi a munkát. A pártszervezetek munkáját és a szakszervezeti munkát is dicséret illeti, mert a nehézségek ellenére is jól közreműködtek abban, hogy a létszám-átcsoportosítás minél kevesebb hibával menjen végbe.

El kell ismerni, hogy nehéz a mecseki szénbányák brikettgyártásának helyzete, de a gondokat kellő áttekintéssel, jó gazdálkodással meg lehet szüntetni. A két brikettgyár dolgozóinak törzsgárdája lehet számítani rájuk. Nin szó a brikettgyártás közel leállításáról, inkább azon k törni a fejünket, hogyan l hetne a dolgozókkal együtt jó vezetés színvonalát m jobbá tenni és a gazdálkodá megjavítani.

Elismerőleg nyilatkozott végrehajtó bizottság **arról a tevékenységről i amelyet a két brikettgya dolgozói, különösen a pár tagok, a községekben kife tenek. Részt vesznek a lak terület gondjainak mego dásában mint tanácstagok a Népfront keretében is t vékenykednek.**

Ezenkívül az üzemekben jó szocialista brigádok működ nek és bizonyítják, hogy nehézségek ellenére is leh kiváló munkateljesítmények elérni.

Ezek közül a brigádtag közül kell erősíteni a párt közülük kell új párttagok felvenni elsősorban — ezt j vasolta a párt vb-ülése. pártszervezetekben a tagdí fizetés száz százalékos, ezé is elismerését fejezte ki a v

A pártoktatás és a po agitáció a bányaüzem

Harka János elvtárs, a vállalati pártbizottság oktatási bizottságának vezetője tájékoztatta május 30-án a PB propaganda és művelődésügyi osztályát az 1967/68-as pártoktatás eredményeiről.

USA barbarizmusának növekedését, különösen a vietnami nép ellen elkövetett bűncselekményeit, a gazdasági építőmunkát, a nyereségrészesedés elosztásának módszerét

lában a középiskolai követe ményekhez mérni szoktuk.

Az előadásos propaganda hatékony volt, az embere megszerették a rövid, tíz-hús perces politikai tájékoztató kat.

Marius Glazewski

Láda

Lóska Lajos: Nyirségi körkép.
Művészet, 1977.szeptember - 28.oldal.

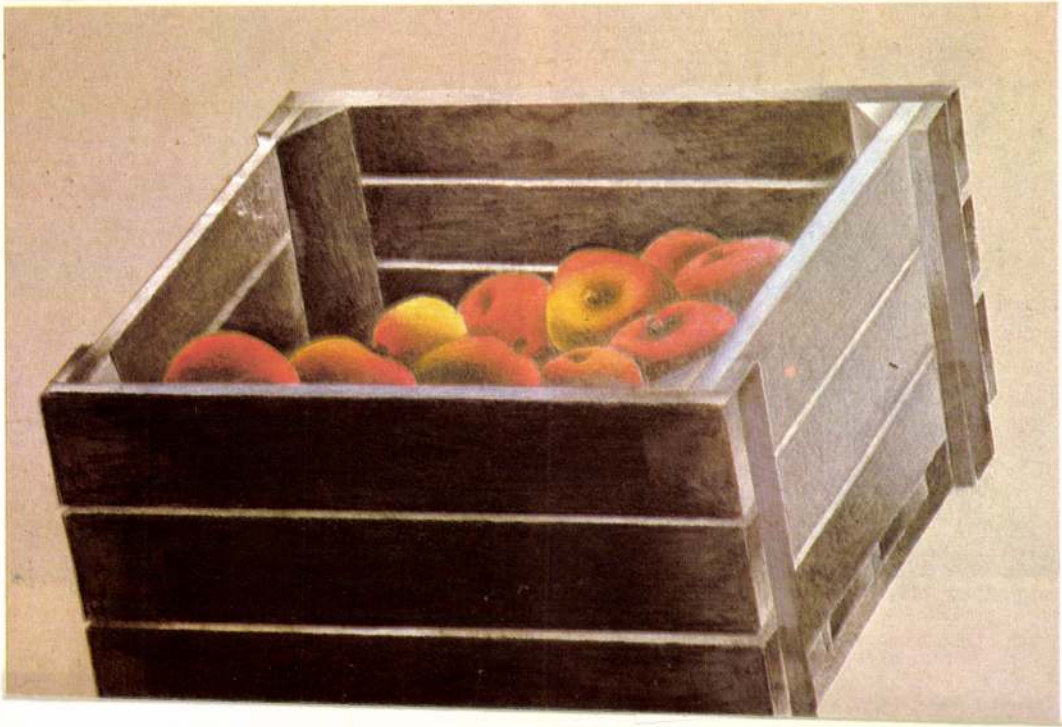

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-749, 340-726
1975 NOV
Mariusz Glazowski
Szabolcs-Szatmári Szemle

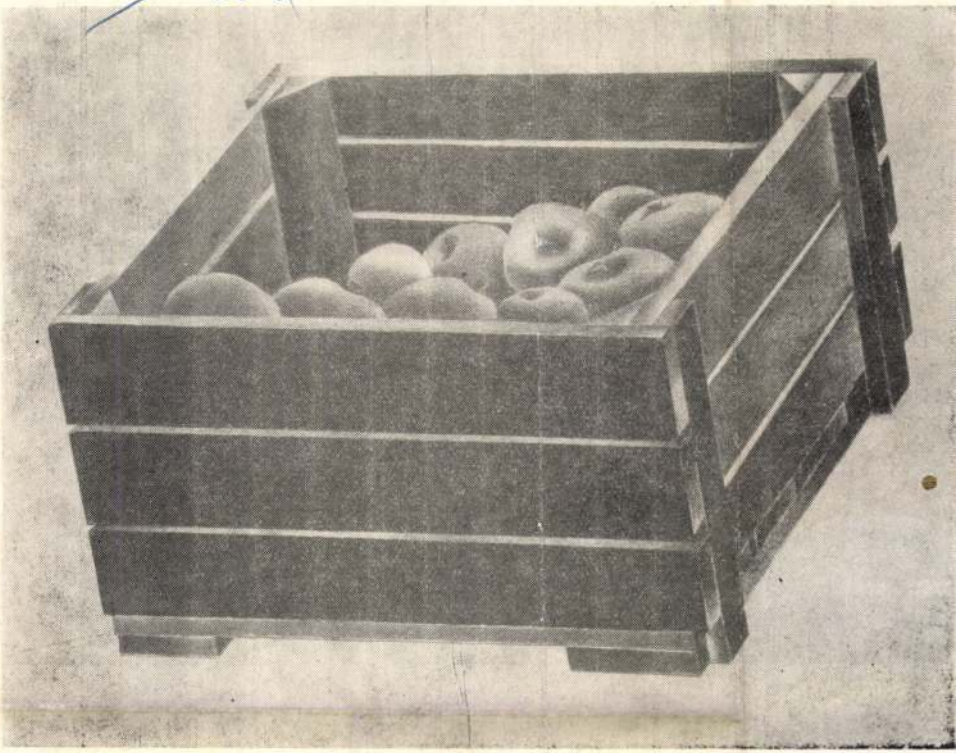

Mariusz Glazowski (Lengyelország): Egy láda alma.
(Sóstói Művésztelep, 1975.)

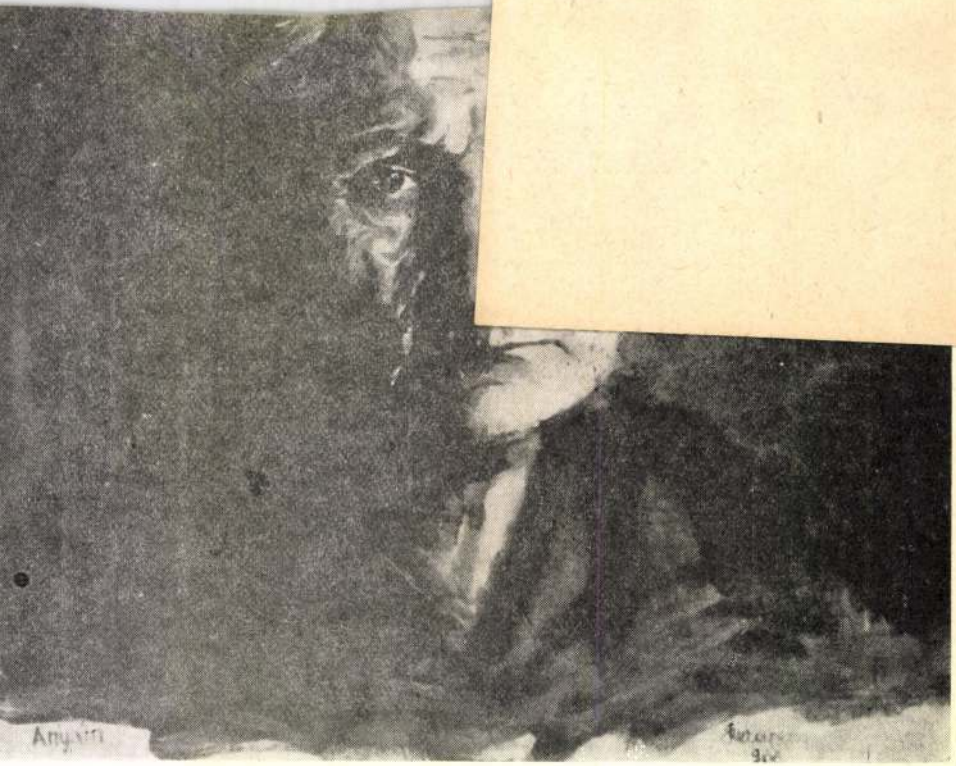

Imre György: Anyám.

Ilja Glazunov

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

1983 MÁJ 28

KELET-MAGYARORSZÁG

1024

Ilja Glazunov: Este

valamit? Csupa bolond, vén anekdotázó — sütik oda a bélyeget, pedig nem is erről van szó. Csak éppen beszélni kell! Mondani kell valamit!

Időjárás. Valaki belekezd. Volt egyszer egy falu. Pásztort kellett fogadni. Jelentkezett több is. Az egyik mondta: én olyan vagyok, hogy akkor csinálok esőt, ha kell. Egyszer megy hozzá valaki. Pásztor! Eső kéne! Jó, jó — válaszol, de az nem úgy megy ám. Vasárnap, litánia után gyűljenek össze, s megegyezik mindenki, akkor csinálok. Nem egyeztek meg. A jövő vasárnap se. De akkor a pásztor már tudta: valami lesz. Nyugtalan volt a jószág, másként lélegzett a fű. A meddő vita után mondta: most már mindegy, mit döntenek, én esőt csinálok. És csinált. Jéggel. Elverte a jég a falut, a falu a pásztort. Bólogatnak a klubban. Értik, nagyon is értik. Az idő olyan, amilyen, s jobb is talán, hogy nem tudnak tenni ez ügyben semmit.

Kint felszakadozik a felhő. Igaz, kicsit szomorkásan, de a nap is bepilácsol az ablakon. Ki is virul nyomban

denki érti a másikat. Ahol minden szó mindenkinek ugyanazt jelenti. Itt nem kell félni a szégyentől, hogy valamit nem tudnak. Az együtt megélt kor — mit kor, tör ténelem! —, sorsukat e szálra fűzte fel. És ezzel ig leszünk egykoron mi is. Mer higgyük el: mi sem fogun sokmindent megérteni, és sc kan minket sem fognak érteni. Jó ez a nyugalom, ez a védettség, ez a biztonság.

És jöttek az apróságok. A négyes iskola kisdobosai. Furulyákkal, virágokkal. Anyáknapi köszöntőre. Az örök édesanya-tanítónő előtti tisztelgés. És a szemek látják a gyereket, az iskolást, nézik sor szélén álló virágzó, fiatal, sugárzó, ragyogó tanítónőt, aki elhozta a kicsiket. Bizony, ők is voltak nagyon fiatalok, nagyon szépek, nagyon sugárzók, nagyon virágzók. Hogy mikor? Harminc éve? Negyven éve? Talán már ötven éve is? A szemekben a könny a meghatódottságé és az emlékezésé. Ami-

egy-kettő. egy-kettő, mintha ütemet ac , lépés egy-kettő, egy-kettő.

A klub fölött magasodik a fémipari szakközép kollégiuma. Nyüz élet, gondtalan fiatalság in nem is sejtik, hogy t, a földszinten, ahová kö a fel- és bejutás, nemzedékek tanítói, talán szüleik tanítói jönnek össze szóra, beszédre, örömre, bé re, társaságra, együttlétre, hétfői biztonságra, krajcáros kártyára, jó tereferére. Pihenni. Egy életet kipihenni.

Gläser, A.
rézm.

l.
Schoen Pest-Buda
53. l.

papírkereskedő
DUNAFÖLDVAR

Glässer, Alexander M.D.K.

augsburgi rézmetsző"

a XVIII. sz. közepén működött.

1738-ban dolgozott Werner Friedrich Bernhard után.

Rózsa György: Budapest látképei /1493-1600/

Bp. 1963. 132-133. old. LXXXIV. t.

MDK

Glaszer A. rézm.

Buda látképe a XVIII.sz. közepén

Werner rajzolta, Glaszer metszete. Kiadta
Engelbrecht Martin augsburgi Kiadó.
E képből 2 részlet repr.

Magymüvelödtört. IV. 341,345,645.l.

Glázl Ignác

soproni könyvkötő

1714.

l. Ronkainyi

89. l.

ORSZ. IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI TANÁCS
bírálata alapján

CSÁNKY DÉNES
az Orsz. Magyar Szépművészeti Muzeum főigazgatója
rendezte.

Glázl

Kőnyvkötő
nem Sopronban,
hanem Kismarton-
ban, működött
Helyesbítés

Rohmhainyi Károly:
A magyar könyvkötés
művészete.
Irm. Csatkai E.:
Soproni Szemle
1938. 105. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

P.F. Glebov

MDK

Kisfaludi Strobl Zsigmond
-ot 3 tagu szovjet küldöttség látogatja meg.

Esti Hirlap 273 sz. 1958. nov. 2o 2 old.

— Wir entnehmen dem interessanten Artikel: „Névtelenség“ (Anonymität) von X Y Z im „Világ“ Nro 73, folgenden kurzen Auszug:

Nachdem der Verfasser erklärt, daß die politischen Ideen gegenwärtig in Ungarn sich füglich in volksthümliche, und nicht volksthümliche eintheilen ließen — sagt er, wird Niemand in Abrede stellen können, daß ein Organ der Oeffentlichkeit (nämlich der Világ) welches sich Ermäßigung der Bewegung, und Berichtigung der Irrlehren, als Ziel gesetzt hat, anfänglich unmöglich auf den Beifall des Volkes rechnen kann, und daß daher diejenigen, die das Resultat ihres Nachdenkens, in diesem Blatte niederlegen; wenn dieses nur mit Erwähnung ihres Namens geschehen sollte, vielseitigen Unannehmlichkeiten nicht entgehen könnten. Nicht jeder hat Lust, seine Familie, seinen Bruder, seine Söhne, seine Beamten und Diener, und vielleicht auch seine Frau und Töchter gegen sich aufzureizen, blos deswegen, weil er in Bezug auf allgemeine politische Fragen nicht gleichmäßig mit ihnen denkt. Wie oft habt Ihr schon den Grundsatz ausgesprochen: daß nicht der, welcher etwas sagt; sondern, das was er sagt, den Werth des Gesagten bestimmt; und wenn Ihr also wirklich Freunde der freien Entwicklung der Meinungen seid, so muß es Euch doch gleichgültig sein, ob der Artikel unterschrieben ist, oder nicht. Der Verfasser der Briefe des Junius ist noch heute nicht (mit Gewißheit) bekannt; und die Briefe haben dennoch nichts von ihrem Werthe verloren; in England sind alle Blätter angefüllt mit den interessantesten Mittheilungen, welche oft mit den imaginirten Namen **Verax, Philarites, Tumon** u. dergl. unterzeichnet sind. Was also in England im Vaterlande der Oeffentlichkeit erlaubt ist, wird doch auch bei uns nicht verbothen sein ꝛc. ꝛc. H.

Omnibus für Musik.

Rossini, Bellini, Donizetti.

Es ist von diesen drei Männern so viel geredet worden, daß man Anstand nehmen darf, über sie nur noch ein Wort zu verlieren. Und doch soll von ihnen die Rede sein. Man thut Unrecht, wenn man sie immer nur einzeln betrachtet. In diesem Falle gereicht ihnen zum Tadel, was im Ensemble nur zum Lobe dient. Alle drei sind nur verschiedene Phasen einer Periode, nämlich der Entwickelung des Gesanges. Die Italiener tragen ihre ganze Theorie im Ohre, wir Deutsche im Verstande, welches über das Herz gebietet. Der Weg durch das Ohr geht aber auch zum Herzen, ist bequemer und leichter als der durch den Verstand, welcher oft kalt macht. Der nächste Weg ist immer der beste, wenn auch nicht immer der kunstvollste und tiefste der Idee. Der Italiener führt die ganze Musik auf den Gesang zurück, wir hingegen auf die Theorie, den Verstand, den Character und am Ende auf die Vernunft, wodurch sie auch zur Speculation eines Systemes reif wird. Unsere ganze Musik ist ein System, förmlich und ausgebildet, die italienische hat dazu keine Zeit. Sie gedenkt nur der Flüchtigkeit des Momentes und drängt darum das erreichbar Gute in einen möglichst reichen Genuß des Daseins zusammen. Wir wollen immer das Ganze, tief und wahr, auch wenn wir darin niemals das Rechte gewinnen. So haben wir oft und meistens vergebliche Mühe, jene in der Regel niemals. Wer hat nun recht? Offenbar wir, wenn wir nach der Tiefe und Strenge urtheilen. Offenbar der Italiener, wenn nach der Annehmlichkeit und Bequemlichkeit. Heraklit und Demokrit stehen sich hier gegen einander über. Der Eine ist ernst, er weint lieber. Der Andere ist heiter und lacht. Er lacht, daß Alles eitel: die Kunst, der Geschmack, der Ruhm und was sonst. Als geborner Deutscher vertrete ich mit ganzem unbefleckten Gewissen mein Volk und seinen Character; als Adoptivsohn der Kunst spreche ich für den Italiener und sage: Du hast auch recht, vielleicht mehr recht, denn Alles ist eitel! Und das ist Weisheit. In der Speculation liegt viel Thorheit, und wer hat öfter getäuscht und falsche Schlüsse gemacht als die Speculation.

Rossini hielt von selbst auf, als es Zeit war und nahm nur noch alle, also auch die letzte Kraft zu einem großen Moment, dem „Tell“ zusammen. Bellini starb als es hohe Zeit war, und das war für uns Deutsche im Grunde das Beste was er thun konnte; denn nur so konnte er uns Gelegenheit lassen, noch recht viel über ihn und sein Talent zu schwärmen, was wir gerne thun nun hinterher allerlei Combinationen zu bilden, die für unser System passen. Donizetti aber braucht nicht eigentlich aufzuhören, weil aufhören oder fortfahren bei ihm auf Eins, nämlich auf Nichts, als das rechte Hegelische Sein hinauskommt; oder er wird und muß aufhören, wenn die Theater sagen: Thue nichts mehr, denn bei dir sind tausend Jahre wie ein Tag, hundert Opern wie eine Oper, folglich — bist du ewig, und was bedarf es denn dazu der Arbeit weiter.

Man sieht es, ich bin heiter, ich betrachte nur die gute Seite dieser Componisten, und habe oben schon gesagt; daß ich sie als Phasen einer Entwickelungsperiode des Gesanges fasse. Rossini hat den Humor protegirt und also mehr Seiten cultivirt als Bellini, welcher sich nur mit dem einzigen Gedanken des elegischen Pathos herumtrug. Donizetti popularisirt Beide. Es ist Unrecht, wenn wir von ihnen Character verlangen; denn man darf nichts ansprechen, was nach Principien, welche dort unberücksichtigt bleiben mußten, nicht vorhanden sein kann. Jeder thut, was er vollbringen und nicht lassen kann, so ist das Maaß gegeben. Wenn man Rossini frägt: Was ist Wahrheit? so sagt er, was ihm grade einfällt und lacht in's Fäustchen, daß sich das doch niemals wird ausmachen lassen, die Herren mögen streiten was sie wollen. Und thut er nicht klug? Bellini wollte klüger sein und war nur dumm, weil er sagte: Das ist Wahrheit! Nun hatten die Leute vollkommen Recht, ihn zu verneinen. Die Musik der Italiener mannigfaltiger zu machen, als Rossini gethan, war nicht wohl möglich, darum machte Bellini sie einseitiger, und als Donizetti diese Einseitigkeit wieder variren wollte, da konnte man sagen: Es ist Alles Eins. Aber dessenungeachtet haben sie alle drei einen Cursus des Gesanges ausgebildet. Rossini ließ die Stimme mit dem Instrument rivalisiren und machte sie dadurch belebt und tüchtig in allen Wendungen und Figuren. Seine Wärme war meistens nur zufällig, deshalb kam bei Bellini wieder mehr das Herz in Thätigkeit. Fertigkeit in einzelnen Studien, die Feinheit der oft Stelzen gehenden Kunst kam in Uebereinstimmung mit dem Ausdruck, welchen der Vorgänger gänzlich übergangen hatte. — Donizetti hat wenig oder gar keine Kunst im Sinne Rossini's, er hat noch weniger Feinheit der Zunge, wofür dieser so sehr ist, aber er macht geschmeidig und dreist. Bei Donizetti denke ich mir immer einen jungen und schwachen Wissenschaftler, der seinen ersten Cursus in der Welt macht, und dazu viel Pli des Lebens hat. Er hat nicht viel Einsicht aber desto mehr Dreistigkeit, leichthin etwas zu sagen, und — audacem fortuna juvat! Man sage was man wolle, Rossini hat über seine Kunst viel, sehr viel gedacht, Bellini hat darüber viel, zu viel gefühlt. Ob der Verstand, ob das Gefühl leichter auf Abwege geräth hat sich auch dabei ergeben. Donizetti hat im Grunde weder gedacht noch gefühlt, weil, kann man sagen, er an seinen Vordermännern gesehen hatte, daß es doch Alles Eins ist, und so ist er der rechte Alles-Eins geworden, damit sich nach ihm wieder ein neues Talent für das Besondere entwickeln kann. Ich halte es demnach nicht für so schwer nach Donizetti eine frische Bahn einzuschlagen. Sobald nur eine für das Neue empfängliche Seele geboren wird oder erscheint, werden wir auch einen neuen Gesichtspunkt der Melodie und des Gesanges bekommen. Ich halte mich für nichts weniger als einen Propheten, und wollte, drastisch gesprochen, doch wohl schon jetzt sagen, wie er aussehen muß, der da kommen soll. Er wird von Rossini mehr rückwärts auffassen, er wird sich dem Idiom der Italiener vor Rossini anschließen und sich retrograden Schrittes ausbilden. Durch diese Modernisirung des Alterthümlichen wird er neu erscheinen. Ich sage erscheinen, denn was ist alles Schaffen als ein Entwickeln aus dem Alten und Dagewesenen? Das reine Sein ist nur ein Ding der Idee und darum so gut wie das reine Nichts. Beide, Sein und Nichts, liegen außerhalb einer jeden Individualität. Ich bin neugierig auf die Erscheinung dieses Immermann-schen Undings von Epigonen der Periode von Rossini, Bellini, Donizetti. Man sage mir nach Verlauf der Jahre, ob ich recht hatte. —

Christern.

Kleine Stadtpost.

Pesth (Nationaltheater.) Morgen findet die Benefize des Herrn Abresch, Mitglied des Kärntnerthortheaters Statt. Es wird im laufenden Abonnement gegeben: „Die Stumme von Portici.“ Musik von Auber. Der geschätzte Gast, der in der Partie des Masaniella gastiren wird, darf wohl mit Zuversicht einer ergiebigen Einnahme gewärtigt sein.

— Zum Vortheile der Dlle. Laborfalvi wird künftigen Montag im Nationaltheater zum ersten Male aufgeführt: „Selyemáros.“ Lustspiel in fünf Aufzügen nach Scribe von Dobrossi (Auf Kosten der gelehrten Gesellschaft.)

Wiener Börsen-Course.

13. September 1841.

		Conv. Mze.
Metaliques	à 5%	107
idem	à 4%	98 1/8
idem	à 3%	—
Darlehen mit Verlos v. J. 1834		—
" " " " 1839		272 1/2
Bank-Actien das Stück		—
Kaiserliche Dukaten		—

Lotto-Ziehung.

Grätz am 4. September.

32. 48. 19. 49. 10.

Markt-Preise.

der Körnerfrüchte in Pesth

am 14. Sept. Pesther Metzen, Grosch. W.W.

Weizen	168	bis	200
Halbfrucht	—	—	140
Roggen	120	—	123
Gerste	—	—	100
Hafer	70	—	73
Kukurutz	93	—	100

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen W. W Groschen

	Neubeese den 10 Sept.			Szegedin den 11. Sept.		
	best.	mit.	ger	best.	mit.	ger.
Weizen	130	120	110	110	100	—
Halbfrucht	100	—	—	90	—	—
Korn	—	—	—	--	—	—
Gerste	60	55	—	50	—	—
Hafer	50	45	—	44	42	—
Kukurutz	—	—	—	70	60	—
Hirse	—	—	—	100	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

16 September.

Sommertheater.

16. —

Ofner Arena.

16. —

Wasserstand der Donau

(in der Brunnmaschine zu Ofen)

am 15 Sept. Früh 8 Uhr 4' 11" 3‴ ober 0

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner königl. Sternwarte vom 14 September.

Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt: Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur.	Wind.	Witterung.
9 Uhr Morgens.	27, Zoll 460	28 Zoll 2 L. 7 P.	+ 15. 0	O. Lüftchen.	Trüb.
3 Uhr Nachmittags	" 457	2 7	+ 13. 6	S. Lüftchen.	Trüb Regen.
9 Uhr Abends	" 458	2 7	+ 11. 7	N. Lüftchen.	Trüb.

Pesther Tagblatt 1841

Aemtliche Anzeigen.

(75) (1)

Concurs
der Gläubiger der Götz et Bähr
in Pesth den 26. November 1841.

29839. 1841. Von Seite des Gerichtes der k. Freistadt Pesth wird gegen die hiesigen Kaufleute Götz et Bähr der Concurs auf den 26. November 1841 eröffnet, und zu deren Litis-Curator Michael Hengelmüller, beeid. Advocat, ernannt. Dieses wird hiemit allen denjenigen, die an besagter Concursmasse unter was immer für einen Rechtstitel Anspruch machen, zu wissen gemacht, daß sie am bestimmten Tage entweder persönlich oder durch ihren gesetzlich bevollmächtigten Anwalt, vor dem dasigen Gerichtsstuhle zu erscheinen, und ihre Forderungen binnen drei Tagen einzureichen haben, da später gemeldete Forderungen nicht mehr in den Concursproceß aufgenommen werden

(76) (1)

Concurs
der Gläubiger des Joseph Jákoi und seiner Ehegattin Susanna Varga
in Veszprém den 4. November 1841.

30796. 1841. Auf Anzeige des Veszprémer Comitats wurde vom Magistrate der Stadt Veszprém gegen den hiesigen Schustermeister Joseph Jákoi und seine Ehegattin Susanna Varga, nachdem sich deren eigene Angabe, daß ihre Schulden nämlich ihr Vermögen übersteigen, bestätigte, die gerichtliche Inventur und Sperre aller ihrer Habe angeordnet und der Concurs auf den 4. November 1841 festgesetzt. Zum zeitweiligen Massa-Curator wurde mit Uebereinstimmung der anwesenden Creditoren Stephan Deveseri jun., Magistratsrath, zum Litis-Curator hingegen Anton Szabó, beeid. Advocat, ernannt. Alle diejenigen also, die an besagter Concursmasse unter was immer für einen Rechtstitel Anspruch machen, haben am bestimmten Tage vor dem Gerichte der Stadt Veszprém entweder persönlich oder durch ihren gesetzlich bevollmächtigten, und mit den nöthigen Anweisungen versehenen Anwalt zu erscheinen, und ihre Forderungen mit den nöthigen Beweisen versehen, spätestens binnen drei Tagen einzureichen, da auf spätere Forderungen weiter keine Rücksicht genommen wird.

(77) (1)

Concurs
der Gläubiger des Herschko Neuman
in Eperies den 15. November 1841.

31222. 1841. Auf Ansuchen des Gerichtes der Sáros'scher Gespanschaft wird gegen den fallirten israelitischen Pächter der beiden Ortschaften Bogdány und Bolgár Herschko Neumann, auf Ansuchen der seine Insolvenz darthuenden Gläubiger der Concurs auf den 15. November 1841 eröffnet. Zum zeitweiligen Masse Curator wurde Samuel Farkassányi, zum Litis-Curator hingegen Gustav Csupka, beeid. Advocat, ernannt. Demnach wird also hiemit allen denjenigen, die an der Concursmasse unter was immer für einen Rechtstitel Anspruch machen, öffentlich zu wissen gemacht, daß sie am bestimmten Tage vor dem in der k. Freistadt Eperies abzuhaltenden Gerichtsstuhle zu erscheinen, und ihre mit glaubwürdigen Documenten versehenen Forderungen spätestens binnen drei Tagen daselbst einzureichen haben, widrigenfalls gegen dieselben streng nach dem Sinne des Gesetzartikels 22. 1841. §. 25. Punct sub f. verfahren wird.

Die Niederlage der
Champagner-Weine des Herzogs von Montebello,
befindet sich in der Weinhandlung des Wilhelm Koch, zum „Schloß Johannesberg," Milchgasse, Schönbrunnerhaus, Nr. 562 in Wien.

Ankunft **Abfahrt**

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends den 16., 18., 19., 20., 21., 22., 24. Sept.
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr 16., 17., 18., 20., 21., 22., 23. Sept.
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 17., 24., Sept.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4½ Uhr den 21. Sept.

Außerdem fährt der Remorqueur „Erös" jede zweite Woche nach Semlin und Drenkowa.

T. Maubach, 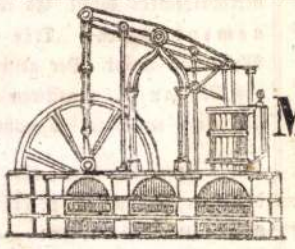 **Mechaniker,**

hat seine Maschinen-Werkstatt auf der Kerepescher Straße, vis à vis dem k. k. Heumagazin Nr. 36 in Pesth, empfiehlt sich zum Bau von Dampfmaschinen, von jeder Kraft und Größe für Mahl-, Schneide-, Stampf- und Oelmühlen, Bergwerke und Wasserleitungen, kurz für alle Kraft bedürfenden Erzeugnisse. Ferner:

Dampfkesseln und Dampfpfannen

für Pottasche-Siedereien, Branntweinbrennereien, Hutfabrikationen, Bäder ꝛc. ꝛc.

Der Obgenannte schmeichelt sich, um so eher mit Aufträgen hierauf beehrt zu werden, da bereits eine Dampfmaschine von zehn Pferde Kraft von ihm selbst gebaut und aufgestellt, die hier in Pesth mehrere Mahlgänge mit dem besten Erfolg treibt, und da auch stets derlei Maschinen in dessen Werkstatt verfertigt werden, so kann sich jeder Kauflustige von der Zweckmäßigkeit seiner Bauart hinlänglich überzeugen.

Solidität und Billigkeit sind mir stets Grundsätze, so, daß ich Jedermann die strengste Zusicherung der billigsten Preise und der gewissenhaftesten Erfüllung meiner Verbindlichkeiten machen darf.

Bei Braumüller und Seidel in Wien ist erschienen, und bei **Gustav Heckenast** in Pesth zu haben:

Csaplovics Synopsis legum
de annis
1836 et 1840.
gr. 8. brosch. 2 fl. C. M.

Das neu errichtete Bierlocale zum Hopfengarten,

in der Grenadirgasse, im Frank'schen Hause, dem Comitatsgebäude gegenüber, wird Samstag, den 18. September 1841, Abends um 6 Uhr mit Beleuchtung und Musik eröffnet werden.

Der Unterzeichnete hat allda nichts außer Acht gelassen, was der Reinheit und Bequemlichkeit der Damen und Herren zukömmt; zugleich auch für gutes Zapfen- und Porterbier in versiegelten Flaschen und schmackhafte Speisen gesorgt.

Für eine prompte Bedienung wird der Gastgeber sein Möglichstes leisten.

Pesth, den 13. September 1841.

Wenzeslaus Neswarba,
bürgl. Braumeister.

Höchst wichtige Erfindung
für Bäcker, Hefenhändler, Conditoren, Kaufleute ꝛc.

Die erprobte, sehr deutliche, praktische Anweisung zur Anfertigung einer in England ganz neu erfundenen trocknen Kunsthefe oder Bärme (Geist) welche ohne Betrieb einer Brennerei in jedem Lokal und in jeder Quantität von Jedem selbst sehr billig gefertigt werden kann, kräftiger wie jedes andere Gährungsmittel wirkt, und selbst im heißesten Sommer sich Monate lang hält, ist gegen portofreie Einsendung von 3 Thlr. preuß. Cour. oder 5 fl. 15 kr. (vorbehaltlich der Geheimhaltung) bei dem Unterzeichneten zu haben, und durch jede Buchhandlung von demselben zu beziehen.

A. F. Schultz,
Apotheker u. wirkl. Mitgl. des Apotheker-Vereins im nördl. Deutschland, neue Friedrichsstraße, Nr. 3 in Berlin.

Zu vermiethen oder zu verkaufen

ist täglich das Haus in der Neustift Nr. 377. Auskunft hierüber in der Großhandlung von C. J. Malvieux, in Pesth, Dorotheagasse Nr. 11.

Die Leinwäsche-Niederlage

des löbl. Pesther Frauen-Vereins besteht fortwährend wohl assortirt bei F. B. Liedemann zur schönen Ungarin, und wird der Aufmerksamkeit der geschätzten Abnehmer bestens empfohlen.

Verloren wurden

hier nachstehend aufgezeichnete, in einer gefärbten papiernen Schachtel aufbewahrt gewesene Gegenstände, als: 1 Versatzzettel Nr. 51095 von 15. Jänner 184: mit 35 fl. — 1 Versatzz. Nr. 58182 von 13. April 1841 mit 15 fl. — 1 Versatzz. Nr. 57640 von 2. April 1841 mit 10 fl. — 1 Versatzz. von 20. October 1840 mit 56 fl. — 1 Versatzz von 20. October 1840 mit 6 fl. C. M. alle in Gold; ferner ein acldener Schlangenring zum öffnen, 3 Hemdknöpfe mit Perlen eingefaßt, wovon einer einen grünen Mittelstein, die beiden andern einen Granaten haben, und 2 Filigrain-Nadeln mit einer Venetianerkette verbunden. Der redliche zu Standebringer wird ersucht, obige Gegenstände gegen eine discrete Recompence im Karczag'schen Hause ebener Erde in der Alstergasse in Pesth abzugeben.

Fremden-Anzeige.

Königin v. Engl. HH. Baron Ubelli, Gutsbesitzer. — Borngösser, Grundherr. — Spiro, Postmeister. — Liesammayer, Apotheker. — Mikesch, Priester. — Pichet u. Hüttner, Kaufleute — Banhegy, Hofräthin.

Tiger. HH. Fürst Milosch. — Nemethy u. Izsepy, Grundherren. — Eby. Braumeister. — Weicker, Kaufman. — Heller, Inspector,

König v. Ungarn. HH. Keller. Apotheker. — Lautsch, Jurist. — Holländer, Schwartz u. Hoffmann, Kaufleute. — Rakitsch, Boros u. Walatini, Grundherren. — Hayer, Maler. — Gleditsch, Kupferstecher

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

MDK

[redacted] Gledura Lajos

Résztvett a Törökszentmiklósi Járási Kulturotthon képző- és iparmüvész csoportjának első tavaszi kiállitásán. /Megnyilt 1957 ápr. 20/

[redacted]cc

Cziráky Julia: A törökszentmiklósi tavaszi kiállitáson.
TISZAVIDÉK, Szolnok. 1957. máj. 8.

Glédura Lajos MDK

fegyverneki festő

"Csendélet"

B.T.: Megyei képzőművészeti kiállitás
Törökszentmiklóson

TISZAVIDÉK, 1958. ápr. 10.

MDK

Gledura Lajos

Szerepelt a törökszentmiklósi Járási Kulturotthon képző és iparművész csoportjának első tavaszi kiállításán /megnyílt ápr. 25-én/

Csirúky Julia: A törökszentmiklósi tavaszi kiállításon.

TISZAVIDÉK, Szolnok. 1957. máj. 8.

Gleich F. J.
rézm.
lásd 1784-
Migazzi Kristóf gróf váci püspök arcképe. Repr.
Kisparti János dr.
A váci Theresianum története.
Vác 1914.

Folyószám

Szakleltári sorszám

A leltári napló folyószáma

A v

érték		Jegyzet
	fill.	

MDK

Gleich István, kömüvesmester

Budapest.

Póttag. Póttag.

Az épitőipar jelöltjei az O.T.I. önkormányzatá ba.

ÉPIP-ÉPMÜV.1929.máj.1. 68.l.

MDK

Gluchna Károly

nyomdai gépmester

illusztráció nyomása. A kép a selmecbányai erdészeti akadémiának 1892-ben történt felavatását ábrázolja. (Pátria nyomda)

– Mellékelünk

Grafikai Szemle 1896 évf. 57. 73 l.

GLEIKAN

ANT. ~~GLEIKAN~~, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 374.- Herr ANT. GLEIKAN
Felvétel ideje: 1821. 15. 9br.
Hová vették fel: ~~Neustadel, Neustadel~~. 161.old
Ratzkeve, /Ráckeve/

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MDK

Gleim

Tájképeket állitott ki a Műcsarnok tárlatán.

Fővárosi Lapok 1875. 203.l. I.félév.

Glekler János Mihály

vizivárosi írás

1754.

l.

Tanulmányok Bp.

múltjából

IX. 166. l.

Glombay Károly grafikus. 1846.

Pesti Divatlap. 1846. II. 835. l.

Glembay Károly, grafikus

Életképek, 1846.II. 505-507.

N/ey Ferenc/ Kiállitások

Glembay Károly, grafikus

Életképek, 1846.II. 593-594.

S.A.: Iparegyleti rajziskola kiállitása

MDK

Glembay ?., festö

Az 1847-es Iparcimtár /Szalkay G.és Németh János kiadásában/ eredeti papirkötésü fedélnek rokokóstilben tartott keretét :
" Rajz. Glembay" és Met. Tyroler."

Kemény Lajos: Tyroler. Müvészet.1915.94.1.
Adatok müvészetünk történetéhez.

MDK

Glembaz Károly építés

uradalmi mérnök.

1865. Elgondolásait közli a KT-vel a magyar

művészeti élet fejlesztéséről

MDK-A-I-1/310.

Glembay Károly

1810k-1870

Ltáb. II. 15.

IV. 150,

Hofbuchdruckerei Paul Parey
Berlin SW. 68, Hedemannstr. 10.

Glembay Károly

Föltehető, hogy a magyarok közül valamennyi számottevő építészünk részt vett a pályázaton, de az előbb említetteken kívül ezt Glembay Károly uradalmi mérnök-építészről tudjuk csak aktaszerűen megállapítani.

Zámborszky Ilona:

A magyar Országház

Bpest. 1937. 15. l.

Az országház építésének előzményei c. fejezet

A szövegben említett pályázat 1844 nov. 30. jár

dönté nem történt.

ATHENAEUM MDCCCLXVIII
76375

Glembay Károly, építész; szül. 1810 körül, megh. 1870 máj. 25-én Csepinben (Verőcze megye). Az 1840-es években Pesten az ipariskolában a rajzot és építészetet tanította. Utóbb uradalmi főmérnök lett Csepinben.

Életképek. 1846. II. 507, 510, 639. l. — *Évkönyve,* Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat —. 1865—1866. Pest, 1867. 240. l. — *Szinnyei József:* Magyar írók. III. 1238. h.

Gliendig, ötvös, l. *Krauss Mihály.*

ORSZ. M. KIR. Z

BUDAPEST, VI., LISZT

Glembay Károly

építész

L.

Szendrey-Szentiványi:

580. l.

Római senatusi címek V. 256

Glembay

Müvenet 1915. 94

Edény töredék, őskori V. 177, 178.

Glembay Károly

l.

LykaMagyműI800-50

154.1

2.

MDK

Glenc Fredy épitész

Közremüködött Reiher Ágoston és Ferdinánd épitészek vállalkozásában, a temesvári izraelita templom épitk.kivitelezésében.A 77.old. levö repr.rajzoloja.

Pesty Frigyes: A temesvári izraelita templom.

Vasárnapi Ujság, 1864. 76-77.l.

MDK

Glenc Fredy

A temesvári uj izr.templom. Glenc Fredy rajza, Russ fametszete

Vas. Ujs. XI. 1864, II. 21. 77 l.

MDK

Glenc Fredy épitész

Temsvári uj izraelita templom, repr.

Pesty Frigyes: A temesvári izraelita templom.
Vasárnapi Ujság 1864. 77.l.

MDK

Glenc Fredy épitész

Közremüködött a temesvári izraelita templom
épitésénél 1863-64-ben.
A Vas.Ujs.-ban az imaház képét is elég
ügyesen megrajzolta.

Pesty Frigyes: A temesvári izraelita temp-
lom.

Vas.Ujs.1864. 76-77.l. Képpel.

Glaser Georg Johann

Kőfaragómester – (1666–1716) réntvett Kuglman Michael szobrai megmunkálásában, és az akkori gyűri úton felékülött pellengérre szobrot faragott. 1701-beli-lévi dolgozok székesfehérvára

Dr. Fitz, Gánás, Papp: Szépes fehérvár
Bp. 1966.

35 l.

M.D.K.

SLEVENSZKY Lajos

1931-ben Nagybányán Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

Gleviczky László

F/ábián/ I/stván/: 16 tantermes iskola, Budapest-Kellenföld /Fábián István, Gleviczky László, Thoma János épitészek/. - Magyar Épitőmüvészet, 1967. 16.évf. 5.sz. 26-27. l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört. Ért. 1970.1.sz. 68-107. l./

73. l.

GLEWICZKY Sándor építész

Poprád, Kárpát Egyesület nemzeme.

Szőnyi 1996 111.

akkor, ki volt Farkas István, vagy
mondjuk *Peterdi Gábor* vagy *Rafael*
Viktor Győző; avagy ki tartotta festő

Gleviczky László épitész

Fábián István Épitész munkatársa Thoma Jánossal a Budapest-kelenföldi 16 tantermes iskola tervezésénél, repr.

Magyar Épitőművészet 1967/5. 26-27.l.

Gleviczky László

Ózd - bolyoki lakótelep. /Fábián István, Spiró Éva, Gleviczky László, Berta Lajos építész/ - Magyar Építőipar, 1966. 15. évf. 1.sz. 5. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 249. l.

G leviczky László épitész M.D.K.

Tatabánya 250 fős munkásszálló

terv: 1959. kivitel: 1960. repr.

Magyar Épitőművészet 1961 5.sz. 19.1.

Gleviczky László

Ózd - Bolyok lakótelep
építésének neve említve a
26. oldalon

Magyar építészet 1945-70

Gleviczky László

Ózd, Iv uti középmagas lakóház. Építész Gleviczky László; statikus Faludy György. - Ismertetés.

Magy.ép.ip. 1971.11-12.sz. 698-700.l.

D Gleyre
l.

Lykanomzromantika
187. l.

P

Europa, film-, könyv-, lap-
terjesztő és lapkiadó rt.,

Budapest. V.

Visegrádi utca 36.
IV. em.

R Ajánlott
Budapest 8
946

Glicher

bécsi építőmester
végzi Széchenyi István
cenki kastélyának átala-
kítási és kibővítési munká-
latait 1834–38 évtől
Hild József és Pollák
Mihály tervei alapján –

Bártfai Szabó László

Gróf Széchenyi István
művész kortársai és
barátai

MAGYAR MŰVESZET

1930. 588. l.

Glicher és

Gries

bécsi kőfaragók

1836-ban a nagycenki

kastélyon dolgozmak.

Csatkai Endre dr

Széchenyi műemlékek

Nagycenken. Soproni

Szemle Kiadványai. 74.

sz Sopron 1939. 5 l.

„KULTÚRA"
BAZÁR
WOLFF G.
TECSŐ

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Glid Nándor M.D.K.

akadémiai szobrász. Szül.: Subotica, 1924.

Cime: Beograd, Kosmajska 19.

1021

MŰHELY

Glid Nándor szobrászművészete

GLID NÁNDOR MŰVÉSZETE

AKASZTOTTAK BALLADÁJA

Glid Nándor szobrai

BELA DURANCI

A történelmi Krakkótól nem messze fekvő Oswiecim mezővárost a természet nem ajándékozta meg természeti szépségekkel, sem a múlt építészeti remekekkel. A város legfontosabb turisztikai tényezője az a fogalom, amit a világban Auschwitzként ismernek, és ahol naponta 12 ezren vesztették életüket a tökélyre fejlesztett gázkamrákban.

Az emberi pusztulás emlékmúzeuma előtt ápolt pázsiton délutáni napsütés. A krematórium kályhanyílását virágkoszorúk díszítik. Évről évre egyre kevesebb, mert csökken azoknak a száma, akiknek valamiképpen közük van ehhez a helyhez.

Odébb egy szerény szerkezet, fából készült akasztófa mered az égnek. Itt akasztották fel Rudolf Hösst, a koncentrációs tábor parancsnokát: annak az épületkomplexumnak az árnyékában büntették, ahol az áldozatok számát csak hét számjegyű számmal lehet kifejezni.

1944 júliusában foglalták el a szovjetek Lublint, és a koncentrációs táborról akkor készült felvételek pillanatok alatt bejárták a világot.

Valamivel később egyre több fénykép előkerült, sőt filmekre is ráakadtak. Auschwitzben a kiállított anyag között hét tonna emberi haj és gyermekjátékok piramisa.

„Ha csoda történne, hogy innen élve szabadulsz, írd le és meséld el, hogy mit tettek velünk" — jegyezte fel egy ismeretlen dachaui táborlakó.

Szemtanúk beszéltek a holokausztumról, a világ megismerhette Dante poklának a kilencedik körét. Az erőszakos megsemmisítésből azonban nem volt elég, az atombombát is meg kellett ismerni.

Az oktalanság túltett a művészek képzeletén, a letűnt évszázadok és évezredek rémtörténetein.

Az ember természetszerűleg felejt, leghamarább a szenvedést és a fájdalmat. Jellemző viszont, hogy megjegyzi a szimbólumokat, s ezért szükség volt egy olyan művészre, aki a valóságot emberi, művészi jelképpé alakítja.

Glid Nándor 1927-ben született Palicson. Gyermekkorát szegénysorban töltötte. A harmadik gimnáziumig jutott, amikor fel kellett tennie a sárga csillagot, és nem járhatott tovább iskolába. A szabadkai kaszárnyaudvaron felakasztott kommunisták között voltak Glid barátai is. A tizenhét éves kőfaragósegéd szülei és rokonai auschwitzi számokká váltak, és virág jelöli emlékük. Őt is deportálták. 1944-ben szabadult a szegedi táborból. A tábor számmal jelölt névtelenségéből visszatérve a Jugoszláv Népfelszabadító hadsereg harcosa lett. „Mindössze 19 éves volt, amikor a VIII. Vajdasági Brigád gépfegyvereseként a Banatski Petrovac közelében levő Pisarovina falunál a fején megsérült."[1]

„Azóta vagyok művész" — mondja Glid Nándor.

Az iparművészeti iskolába iratkozik, majd a belgrádi Képzőművészeti Akadémiára, ahol 1951-ben diplomált. Ugyanebben az évben állítják fel első emlékművét a jarandoli elesett bányászok emlékére.

Fiatalsága legfogékonyabb éveiben gazdag élettapasztalatokat szerzett, és már egyetemi hallgató korában az emberi arc mélységei, a portrékészítés érdekli. Lelkesedik Michelangelóért, az emberi bátorság és isteni szépség szimbólumává lett Dávidjáért. Lelkesedik Rodinért, a titokzatos emberi szépségéért és számos mesteri portréjáért.

Emberábrázolásaira már egyetemista korában felfigyeltek, és díjazták őket (1948-ban), de később is egész sor rendkívül sikeres portré jelöli művészi fejlődését: P. Karamatijević, Živko Pajić és Lazar Vujaklija portréja.

Glid eredeti hozzáállása 1956 táján kezdett fokozottan felszínre törni. Az ember tragikus lényének ismerete és keserű személyes tapasztalata több mint egy évtizedet követően formálódott kreatív akarássá. Glid idejekorán kijátszotta a sorsot, és visszatért a megsemmisülés pereméről. Nem érzett halálfélelmet, harcosként járta a bizonytalanság útját. Egy azok közül, akikről az ismeretlen táborlakó is említést tett: A történelem tanúja és alkotó. Jóval később a következőket mondja: „A művésznek manapság kora lelkiismeretének kell lennie, én semmiképp sem vagyok közönyös az iránt, ami húsz vagy harminc évvel ezelőtt történt, de a jelenlegi események iránt sem."[2]

Bár felejthetetlen dolgok történtek vele, mégsem mutatta fel azonnal ifjúsága fanyar érzelmi töltését. Valószínűleg tudatában volt, hogy párhuzamosan két lényeges keratív megközelítési módnak kell érvényesülnie: el kell rendezni az érzéseket, és megfelelő egyéni és beszédes művészi kifejezésmódot kell találni. Valószínűleg félelmet is érzett a feladat előtt, hisz mint minden embernek, a művésznek is megvan a saját útja, de az emberek többségétől eltérően olyan tevékenységet folytat, ami teljesen kitölti. A művészet és az élet számára egy és ugyanaz." (Glid)

[1] 4. jul, 1976. VIII. 29.
[2] Večernje novosti, 1965. VI. 19.

Elérkezett az ideje, amikor kiírták a mauthauseni tábor (Ausztria) jugoszláv áldozatai emlékművének a pályázatát. A Bécshez közel fekvő koncentrációs tábort 1941 és 1945 között különböző nemzetiségű hazafiak tömegei járták meg, vagy hagyták ott életüket. Közöttük több tízezer jugoszláv. A pályázat módot adott művészi sorsa alakítására. Művészi szenzibilitását a szörnyűséges naturalista látványokra és a reménytelenséget, szenvedést árasztó helyiségekre való emlékezés hívta életre.

Kockázatos vállalkozás volt ez. Glid a számára ismert naturalista látványra támaszkodott, amellyel ugyanakkor szembe is helyezkedett. Az eredmény a csontvázak lidércnyomásos ritmusából kialakult „fémgrafika" lett, amelyet egy márványkockára, szarkofágra applikált. Az emlékművet 1957-ben állították fel. A zsüri döntését valószínűleg az eredeti megközelítési mód lepte meg, hisz maga a megoldás még a leg-

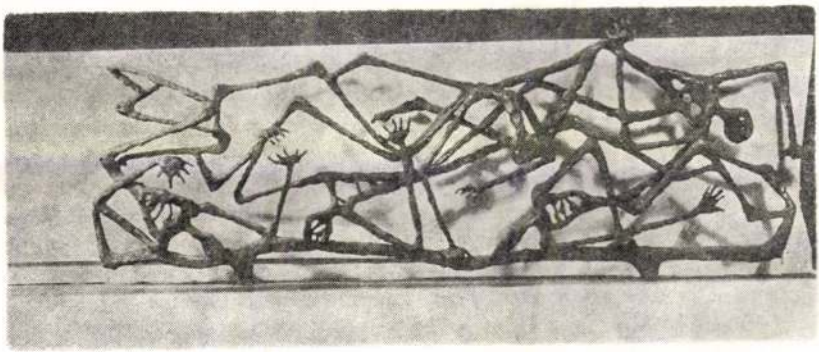

A mathauseni emlékmű, 1958

megfelelőbb szobrászati kifejezésmód után kutat. Mindenesetre ez a domborműve útmutatást jelentett a dachaui emlékmű pályázatához.

„Emlékművet akartam emelni az emlékműben. Az emlékezés emlékművét azoknak, akik a nem létezőkre emlékeznek, és az elkövetkezőknek. A pusztulás, a szenvedés, a kétségbeesés, de az ellenállás, a remény és a dac emlékművét is."[3]

A fasizmus dachaui áldozatainak emlékműve (Német Szövetségi Köztársaság, a tábor 1931-től a háború végéig állt fenn) teljes egészében Glid Nándor műve. Az Appel tér kialakításával (1959) és a hatalmas méretű domborművel (1968) a művész „az emberi szenvedés apoteózisát" alkotta meg egy olyan monumentális egységben, amelyben összefonódik az

[3] Borba, 1960. VII. 26.

eredeti és a szimbolikus jelleg, ami minden jól megvalósított emlékmű elengedhetetlen követelménye — mondja Lazar Trifunović.

Az expresszív hatású bronzháló (17x7x2,30 m) elvonja a szemlélő tekintetét a végtelen szabad égről. A halálos görcsbe merevedett, nyújtott emberalakok drótsövényre emlékeztetnek és az emberi szabadság elnyomását jelképezik. Azonban az indulatosan kavargó dróton egyesülő testek a halál erőszakos rohama az élet nevében, tudatos áldozatvállalás, dacolás az emberi méltóság nevében. A teljes szélességében szemlélt vízszintes rész áhítatot sugároz a görcsbe rándult szenvedés előtt. Az emlékművet körüljárva a tábor foglyai az emberi ellenállás kiáltásaiban szörnyű figyelmeztetésként kelnek életre. A formák a térformálás eredményeként szimbiózist alakítanak ki az egész szerkezet által fogva tartott térrel, a megsemmisíthetetlenség rezgésével alakítják a tarthatatlan belső feszültség egészét.

Bár Glid elbeszélésmódja fanyar, a halállal, gyilkos élekkel és elérhetetlen csúcsokkal áll frigyben, mégsem sugároz pesszimizmust.

Glid szimbolikus jelentésekben kikristályosodó kompozícióinak a dinamikája szobrait az élő anyag remegő struktúrájává tömöríti. Van ereje ahhoz, hogy a zsákmányolt fegyvert virágos formák forrásává változtassa, vagy ugyanezeket az eszközöket a háborús istenek gúnykacajának a tárgyává tegye (Kapituláció, 1943). Mindinkább a formák élete, a szobrok nyelvén kimondott megsemmisíthetetlen mozgás kihívása foglalja el. Glid a tüzet is segítségül hívja elgondolásai megvalósításához. A Főnix, az Önégetés és a többi kísérletei ott találhatóak a kragujevaci Október 21. Múzeumban, a belgrádi Forradalmi Múzeumban, Újvidéken, Auschwitzben, Izraelben és számos más gyűjteményben.

Vajdaságnak, jobban mondva legszűkebb hazájának, Szabadkának is van egy Glid alkotta emlékműve. 1967-ben emelték az 1941 novemberi áldozatok emlékére. Intő példaként az élőknek. Amíg Nándor társait végezték ki, ő a bekövetkező holokausztum első híreiről szerzett tudomást. Ezért mondhatjuk, hogy ez az emlékmű „már megvolt, mielőtt megrendelték"[4]. Az elgondolás itt 4 méter magas bronzemlékműben teljesedett ki. Szobrát Villon az Akasztottak Balladája című verséről nevezte el.[5]

A formákat egymáshoz kapcsolódó, hangsúlyozott éllel ellátott nyújtott elemekre egyszerűsítette. Ezek a plasztikus hangsúlyt hordozó formák letisztultak, amelyeket a szobrászati kifejezőeszközök együttesében formált meg a harmónia és a formák, valamint az utóbbiak által bezárt

[4] Sáfrány Imre: Az emlékmű már megvolt — mielőtt megrendelték . . ., 7 Nap, 1967. XI. 24.
[5] Branislava Lazić: Spomenici — izraz vremena, OKO, 1975 júliusa (Interjú). „Ez az alkotás nemcsak azért bír külön jelentőséggel a számomra, mert a szülővárosomban 1941-ben kivégzett kommunisták emlékére állították, akik között közeli barátaim is voltak, hanem azért is, mert ebben a kis szoborban sikerült valamiképpen egész eddigi munkásságom szintézisét adni." (Glid)

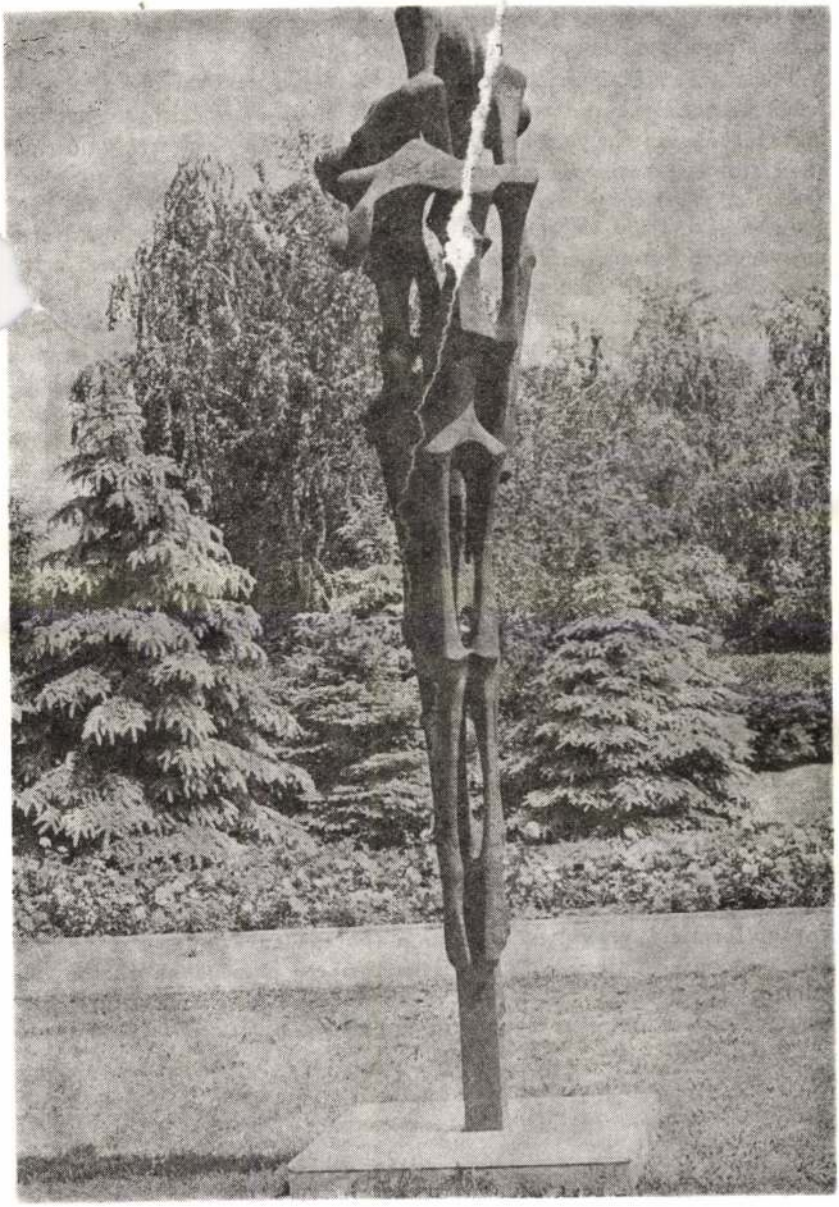

Akasztottak Balladája — Glid szabadkai emlékműve, 1967

tér sajátos ellentétévé. Kompozíciója életritmusát a formák és az üregek drámai ritmusával hozta létre.

Tehát az emlékmű jelenlétével időálló tulajdonságokat, az élet egyetemes kifejezését hordozza. Az elnehezült élettelen és felfüggesztett elemek függőleges elhelyezésével, enyhe hajlataival a szerkezet valószerűségét állította szembe, és hangsúlyozta a mű és a vele kapcsolatos képzettársítások kettős jellegét.

Az emlékmű így eleget tett a műalkotások második lényeges követelményének, a felismerhetőségnek is. De nem leíró jellegével, hanem a lé rejöttéhez szolgáló alkalom ismertetésével. Az emlékmű ugyanis kétsé kívül az akasztófa borzongató jelképe. Így a szobrász maradandó jegyet hagyott az emberiség számára. Az akasztófák a messzi múltba kísérik vissza az embert. Ijesztő és figyelmeztető jelként álltak a városok bejáratánál. Európa másik végén, a londoni Oxford streeten a Hyde-parkhoz érve a hagyományokhoz szokott angolok nem állhatták meg, hogy szembetűnő megjelöléssel és felirattal ne jelöljék meg az utolsó akasztófák helyét.

Szabadkán a füves síkban elhelyezett alkotás karcsú fűzfára emlékeztet, ami az ember számára a bánatot jelképezi. A napsugarak körülfonják a gazdagon kidolgozott térszerkezetet, és drámai párbeszédre késztetik az árnyakat a közbezárt térrel.

Mégis, azok másféle akasztófák!

A hozzánk közel állókra való emlékezés lidércnyomásos látomásai egyre inkább az emberi szerencsétlenség egyetemes szimbólumává válik. Az idő azonban nem biztosíték arra, hogy az ember képes megszabadulni a szenvedéstől, emberi mivoltának ettől a tragikus jegyétől. Ezért a művész szemtanúként továbbítja alkotását a jövőnek. Az eseménytől időben eltávolodva az alkotás a balladák érzékeny dallamosságát veszi át. Lehet, hogy ily módon a jövő nemzedékek számára az idő múlásával elmosódó félelmetes valóság valóban csak az emberibbé válás tövises útjának a balladája lesz. Jelenleg Glid műtermében új látomások öltenek anyagi formát: „vízszintes" szobrai a borzongató tömegsírba néznek. Mintha tompa dübörgéssel kísért ismeretlen erő lökné a hullákat a felszínre. Vagy talán a szél hordja le a feledés rétegeit a nemrég végbement oktalan kataklizma nyomairól egy új figyelmeztetés jegyében?

GLID NÁNDOR MŰTERMÉBEN*

Valaki mondta, hogy ön a háború művésze. A dachaui emléktábor appelplatzán, a 24 országot jelképező oszlopok között helyezte el 17 méter hosszú, 7 m magas és 3 m széles emlékművét. Drótkerítés, emberi tetemek, megsemmisített életek. Érdemes-e a háború művészének lenni?

Elég példa van rá, amely a háborúban vagy a háborúról készült műalkotások rendkívüli ismereti és történelmi értékét bizonyítják. Tekintet nélkül arra, hogy a művész belső indítékai és alkotói kényszerének parancsára, mint résztvevő-megfigyelő vagy mint a szemben álló felek törekvéseinek, világszemléletének hivatott tolmácsa cselekedett-e, ezeknek a műveknek a mozgósító és dokumentáris értéke felbecsülhetetlen. Gyakran többet jelentenek, mint a történelemkönyvek kötetei ugyanarról a háborúról. A művész nem igényelheti, hogy valóban művésznek tekintsék, ha művészetét olyan ideológia szolgálatába állítja, amely pusztításra, rombolásra, gyűlölködésre törekszik, amilyen a fasizmus volt. Az igazi művészek majdnem mindig a szabadságért, a haladó emberi eszményekért való küzdés oldalán álltak.

A művész úgy él, mint a hadban állók, akik fegyverrel a kézben várják az ismeretlen ellenséget. Az álom és valóság határán, a vágyak és lehetőségek között vívott örök harc teszi, hogy állandó feszültségben, bizonytalanságban, aggodalomban élünk, hogy mi lesz sorsa azoknak az elképzeléseknek, amelyeket mélyen magunkban hordozunk.

Azt mondják, a művészet kaland, utazás az ismeretlenbe, utazás a múltba, a jelenbe és a jövőbe. A művész készüljön fel minden megpróbáltatásra. A sikertelenség megpróbáltatására, de a siker megpróbáltatására is, a dicsőség és a feledés súlyának elviselésére, a szegénység és a gazdagság megpróbáltatására, minden más emberi megpróbáltatásra. Dűlőre kell vinnie sok-sok személyes kételyét. Mindenesetre, a művész élete érdekes, tartalmas, viharos és nehéz. Mint minden embernek, a művésznek is megvan a maga életútja, de az emberek többségétől eltérően, olyan munkával foglalkozik, amely egészen betölti. Nála az élet és művészet ugyanaz.

A szobrászatot választotta. Mit jelent ez a választás?

Mint minden választásnak, ennek is önkéntesnek és fenntartás nélkülinek kellett lennie.

Mindez vajon elegendő-e az ön jövőjéhez? Milyennek látja a jövőt, amikor éppen nincs jó kedve és amikor — mindenek ellenére — kételyek gyötrik?

* Az interjú a zágrábi Okoban jelent meg, A beszélgetést Ivica Mlađenović vezette.

A felületes kritikusok szerint a képzőművészet kihalásra van ítélve. Teljesen biztos vagyok benne, hogy amíg a világ világ és amíg ember él ezen a se eleje, se vége világon, az emberek mindig szükségét érzik majd, hogy szoborművekben és más műfajokban kifejezzék magukat, s annak is, hogy műélvezők legyenek. Természetesen, hogy milyen kifejezésformák lesznek, nem tudhatjuk előre.

Nálunk azonban bizonyos kifejezésformák, már hosszú évek óta és nagyon is tudhatóan, szilárdan és sikeresen tartják magukat. A primitív művészet beköltözött az otthonokba, fészket vert a szívünkben. Kapós lett a világpiacon. Már több mint húsz éve, hogy 1958 októberében a brüsszeli világkiállításon, Vojin Bakić és Petar Lubarda mellett, bemutattuk Krsto Hegedušićot, a hlebinei festőiskola megalapítóját és Ivan Generalićot, a jugoszláv naiv festészetnek valószínűleg legnagyobb mesterét, Ma már nem vagyunk naivak, baj ez?

A művészetben, így a naiv művészetben is, nélkülözhetetlen az őszinteség, amely a kifejezés kényszerében és az eszköz megválasztásában nyilvánul meg. A naiv művészet kizárja az iskolázottságot, mert az megfosztaná lényegétől és forrásértékű eredetiségétől. A hlebinei iskolában modort látok s — jól mondják — *iskolát*, ami egyenes ellentétben áll a pozitív művészet lényegével. Ez az iskola s a hozzá hasonló többi iskola sem lehet mentes idegen hatásoktól. A nálunk dívó naiv művészetre úgy tekintek, mint anakronizmusra. Társadalmunk minden más területen haladásra törekszik, éppen csak a képzőművészetben fest magáról a világnak idillikus, pasztorális képet. És a világ két kézzel kap utána. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy az igazi naiv művészet névtelen, azonkívül nem ismeri és el sem ismeri a piacot meg a piaci, menedzseri viszonyokat, akkor — ha nem járok téves úton — bátran mondhatjuk, hogy a mi naiv művészetünknek, és nemcsak a mienknek, nincs sok köze az igazi naivhoz, korunk művészetéhez pedig még ennél is kevesebb. Magától értetődik, manapság egész sor tehetséges festő és szobrász tartozik a naivokhoz, de nem azért tartjuk számon őket, mert naivok, hanem azért, mert tehetséges képzőművészek.

A számos és egyre sokasodó „naiv" mellett itt van a mi képzőművészeti avantgardunk is. Nemigen hasonlít ugyan ahhoz a Dragoš Kalajićfále avantgardhoz a 20. század tükréből, *de itt van, és lehet, hogy egy napon jól jön majd nekünk.*

Minden értékes műalkotásban van valami új, akár tartalmában, légkörében, szellemében vagy formájában. Viszont minden újítás mégsem jelent magában véve értéket, és nem ad vízumot a művészet birodalmába.

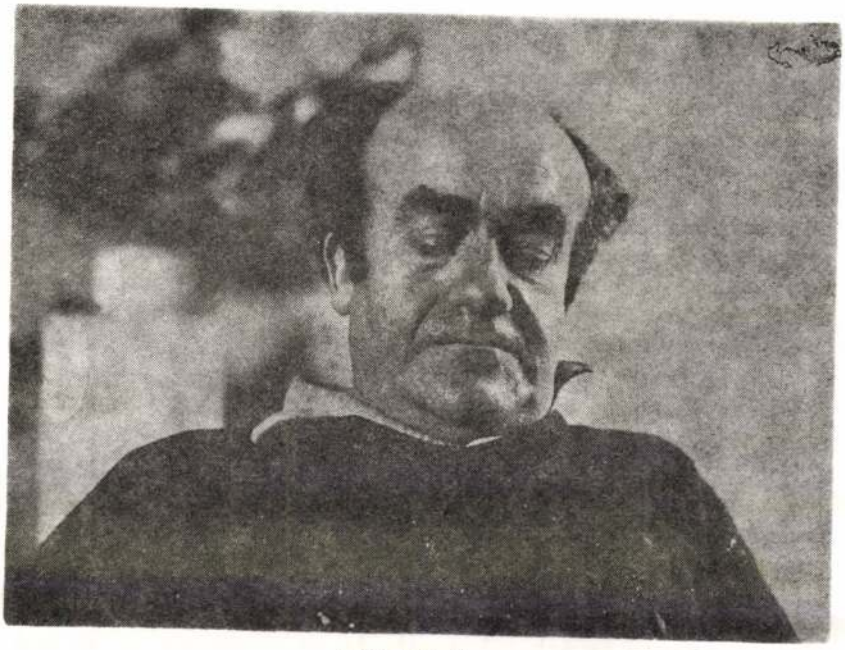

Glid Nándor

Az avantgard — mint a megállapodott formák, a konformizmus, az akadémizmus, a konzervativizmus, a dogmatizmus megdöntésre irányuló törekvés kifejezése — mindig is szembeszállt a tespedtséggel és önelégültséggel. Az avantgard felhívás a látóhatár tágítására és a merész alkotó rohamcsapata. Ámbár, igaz, avantgardistának lenni ma és a „századvégen" — fin de siècle — megközelítően sem ugyanaz, mert a múlt század végén összehasonlíthatatlanul nagyobb volt a kockázat, mint ma. Ehhez manapság nem kell túl nagy bátorság, s a kockázat sem túl nagy.

Miközben az avantgadról csevegünk, valósággal előtolakszik bennem a kérdés — mennyire vagyunk eredetiek ahhoz, hogy a mindinkább elburjánzó idegen hatásokat elfogadható mértékűre csökkentsük?

Abszolút eredeti a képzőművészetben csak a vadember — a tanulatlan ember lehet, aki soha semilyen kapcsolatban nem állt a kultúrával, és nem látott semmi olyant, ami befolyásolhatná nézeteit vagy kifejezőkészségét. A mai civilizált, tehát tanult művésznek nem marad más hátra, mint hogy a régebbi korokhoz meg a nagy elődök eredményeihez viszo-

nyúlva keresse önmagát. Ez semmiképpen sem jelenti azt, hogy az eklekticizmus az egyedüli üdvözítő út, s hogy a képzett művész nem lehet eredeti is. Ellenkezőleg, az eredetiség minden őszinte művésznek sajátja. Hogy pedig mennyire lesz eredeti, az mindenekelőtt a kifejezés erőteljességétől és attól függ, hogy a művész mennyire képes megragadni az új kifejezésmódot — amely senkit sem ismétel, s ugyanakkor maga is utánozhatatlan! A szobrászművészet évszázadok ismert és ismeretlen művészei tapasztalatainak meg eredményeinek töretlen ívű összessége. Bizonyos, hogy századunkban egyetlen olyan művész sincs, akit nem érint volna hatások fejlődése során. Az eredetiséget önmagunk keresésének és meglelésének értelmezem. S hiszem, hogy ez kitartó munkával biztosabban elérhető, mint ötletekkel és spekulációkkal.

Hogyan és mennyiben hatnak a nyugati törekvések? Divat-e a szobrászat?

A szobrászat nem divat, soha nem is volt. Divatirányzatok azonban vannak benne, akárcsak a többi művészeti ágazatban, s nemcsak a művészetekben. A hatások rendszerint a fejlettebb környezetekből haladnak a kevésbé fejlettek felé, s ez így van jól, feltéve, ha ezeket a hatásokat nem fogadják kritikátlanul, azaz, ha valóban az igazi értékeket fogadják be. Ha azonban a hatások csak egyirányúak és válogatás nélkül nyernek bebocsátást, az akkor elkerülhetetlenül szellemi elmaradottsághoz vezet, és a kulturális kolonializmusnak, a licenc-pszichológiának kedvez az alkotómunka minden területén. Az ilyen mentalitás alapja az, hogy nem hiszünk a saját alkotóerőnkben. Meg vagyok győződve, hogy a mi kultúránk és művészetünk viszonozni tudja ezeket a hatásokat. Amikor a fejlettebb környezeteknek a bennünket érő hatásairól beszéltem, akkor nemcsak a nyugatra gondoltam, hanem az északra, a keletre, sőt a délre is, napjainkban és a rég letűnt időkben egyaránt.

A rég letűnt időkből maradt ránk az agyagművesség is, amely a szobrászokéhoz hasonló eszközökkel él. Az agyagművesek, miközben a mind tökéletesebb kemencékben, a maguk módján nemesítik az anyagot, mintha új meg új ösztönzést és indítékot találnának ahhoz, hogy mást, bonyolultabbat és hatásosabbat nyújtsanak a szobornál.

Ez a két mesterség egyszersmind a legősibb is. Sokáig egy is volt, mindaddig, amíg a szobrász agyag helyett követ és vésőt, a keramikus pedig korongot nem ragadott. A világ számos kultúrájában a szoborelem terrakotta kivitelben is rendkívül erőteljes. Elég, ha csak a mi neolitunkra, az etruszk szobrokra vagy mondjuk a kínaiak és a mayák kultúrájára hivatkozunk. Napjaink szobrászai, közöttük Marini, Picasso vagy

Braque, jelentős műveket alkottak agyagban is. Kár, hogy a szobrászok nem élnek többet a terrakotta kifejezési lehetőségeivel, a keramikusok pedig a szoborelemekével. Úgy tetszik, túl nagy jelentőséget tulajdonítanak a zománcnak, mégpedig annak a fajtának, amely nem hangsúlyozza a formát, és nem járul hozzá a kifejezés erőteljességéhez, hanem a keramikát üresen díszessé és festményszerűvé teszi. Szerencsére, helyes törekvések is vannak, ezek közül egynéhányat az aranđelovaci szimpóziumon és a szabadkai keramikai triennálén is figyelemmel kísérhettünk.

Az agyagművességről meg a szobrászatról csevegünk, pedig előbb talán az építőművészet és a szobrászat viszonyáról kellett volna szót ejtenünk. Ott voltam a szintézissel foglalkozó három Vrnjačka Banja-i szimpózium egyikén, önt a legutóbbin láttuk. Szenvedélyesen nyomozunk a szintézis után; hogy kivel együtt és kiért, egyre világosabb.

Amikor a képzőművészetekben a szintézisről beszélünk, nem mindig világos, mire gondolunk és mire hivatkozunk. Közel állunk hozzá, hogy megértsük: bizonyos térségeknek képzőművészeti alkotásokkal való puszta benépesítése az épület szellemétől és tervezőinek elképzeléseitől függetlenül, az még nem szintézis, Bauhaus és Gropius óta csak fejlődtek valamelyest a felfogásaink. A szobroknak és festményeknek bele kell épülniük a létesítménybe, mert a szintézis munkája már abban a pillanatban megkezdődik, amikor a műépítész elindul kalandos útjára. S itt csoportmunka nélkül, a műépítész egy sereg jól begyakorolt munkatársat irányító karmesteri pálcája nélkül nincs eredmény. Annak pedig, hogy nem közeledünk a szintézishez sem elég gyorsan, sem elég eltökélten, a modern architektúra mélységesen humanista jelentőségének elhanyagolása és lebecsülése az oka. Amikor ezt mondom, mindenekelőtt arra a haszonelvűségi szellemre gondolok, amelyet új lakótelepeink, az esetek többségében, árasztanak. Ha a szintézist úgy fogjuk fel, mint amely része az új, humánusabb emberi viszonyok kiépítésére irányuló általános törekvéseknek meg a környezetünk megvédését és megnemesítését célzó szándékainknak, akkor könnyen megtaláljuk a megoldást. Sem az építészek, sem a művészek ereje nem apadt még el.

Kinek készülnek a szobrok, amelyeknek mondanivalója mind hozzáférhetetlenebb, s amelyek a szépség, a konvenciók és formák új eszményeit tükrözik? Van-e helyük otthonunkban?

A szobor mindenkelőtt demokratikus létesítmény, s bizonyos fokig hivatalos művészet, amely szabad térségek, terek, parkok, átriumok, játszóterek nemesbítésére van hivatva. Az ember rajta keresztül és általa énekel eszményeiről, álmairól, hősi múltjáról, az áldozatokról, a nagy

tettekről. Persze ezzel még nem merül ki a szobor rendeltetése, mert az embernek mindennapi életében és otthonában is szüksége van rá. Ékszerek, játékszerek, plakettok, kisplasztikák, tárlati méretű szobrok — mindez hozzánk tartozik, az ember környezetét alkotja egy magasabb kulturáliis színvonalon és jobb lakáskörülmények között, természetesen.

Haszonelvű szobor segítségével egy csapásra egészen bonyolult problémákat oldhatunk meg az otthon légkörével, jobban mondva funkciójával kapcsolatban. Ezenfelül azonban van-e értelme, hogy a „variálható" szoboralkotások vevője tetszés szerint maga szerelgesse össze a modellt? Mit tegyen a szobrász? Átengedheti-e művét a használó kénye-kedvének, ha az a mű száz meg száz sergő-forgó, csillogó fém- vagy plasztik lapocskából, szalagból áll?

Megállapodás dolga, mit értünk használati rendeltetésű szoboralkotáson. Csak jó szobrász alkothat ilyeneket. Az emléktárgyak, pénzérmék, jelvények, függők, érdemérmek, díszes ajtók, csillárok — az imént felsoroltak mellett — csak egy része az utilitárius szobrászatnak, amelynek egyébként oly kevés jelentőséget tulajdonítanak nálunk. Tudja-e, miért? Mert importra, licenciákra vagyunk beállítva, iparunk pedig nem látja a fejlesztés esélyeit a mi tudósaink, művészeink, formatervezőink eredményei alapján. Ami az otthonaikban levő, mozgatható, variálható szoboralkotásokat illeti, meg kell mondani, hogy tekintet nélkül a változatok nagy számára, amelyet az ilyen mozgatható szobrok rendszerint nyújtanak, a vevők nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy találékonyságukon kívül más egyébnek is tanújelét adták. A szerelési eljárásban nincs semmi kreatív, az igazi művészek a több állandó elemét tartalmazó szobor megalkotói.

Az építészetben a montázs egészen mást jelent. Sok-sok tudásra és ügyességre van szükség, hogy a szerves vagy szervetlen anyag ésszerű formát öltsön. A játék, mind a házon belüli, mind pedig a házon kívüli, már réges-rég feledésbe merült. A természetben sokkal több tér nyílik a gyógyító szeánszokra meg az erő, az akarat, az ügyesség, sőt az alkotókészség próbájára is. Mennyire hat önre a természet, és mikor jobban: amikor átengedi magát neki, vagy amikor eltávolodik tőle?

A természet a művészetnek örök hajtóereje, a művész mindig visszavisszatér hozzá. A természet és a körülöttünk zajló élet számtalan benyomás forrása. Akkor is, amikor félelmetesen tombol, s akkor is, amikor békés pásztori idill képét ölti, a természet arra indítja a művészt, hogy újból és újból megállapítsa a hozzá való viszonyát. Hogy a természet mikor, milyen alkalmakkor kezd a képzeletemre hatni, nem tud-

nám megmondani. Azt hiszem, az egyéni szenzibilitástól függően többékevésbé minden emberre nagy hatással van kora gyermekkorától késő aggkoráig. A sziklák, felhők, ágak, azt hiszem, közvetlenül mozgásba hozzák képzeletemet.

Nem hinném, hogy már elérte zenitjét, messze van még tőle. Gondolt-e már rá, hová kell elmenni, hol kell megállapodni, amikor elérjük és meghaladjuk a csúcsot?

Nem hiszem, hogy az igazi művész tudatában van annak, hogy elérte zenitjét. A művész természetszerűleg mindig jobbra, tökéletesebbre törekszik. Van, aki már induláskor eléri a csúcsot, s utána csak ismétli magát, anélkül, hogy tudatában volna képességeinek. Mások egész életükben törekszenek e cél felé, de sohasem érik el. Véleményem szerint ezek az igazi művészek, a művészet nagyjai, mint amilyen Michelangelo, Leonardo, Bach, Beethoven, Cézanne vagy Moor, hogy csak néhány nevet említsek. A művész arra van ítélve, hogy egész életében kísérletezzen, jobbra törjön, függetlenül az esetleges zuhanásoktól, stagnációtól vagy tévedésektől. A művész munkásságának zenitje, ha egyáltalán megállapítható, csupán a teljes életmű lezárulása után válik láthatóvá.

Olyan korban élünk, amikor sok vágyunk és célunk szokottnál hamarabb valóra válik. Azért, hogy valamely megismerés birtokába jussunk, nem kell sokat küszködnünk, kutatnunk. Szemmel láthatóan, a fiatal művészek mind érettebbek, mind közelebb állnak az őket foglalkoztató gondolataik, eszméik megtermékenyülésének céljához. Ahhoz, hogy még többet megtudjunk, el kell-e menni valahová, ki kell-e lépni a világba?

Semmi sincs olyan messze, hogy ne lenne érdemes látni, megtapasztalni. Az emberek azonban sokszor nincsenek tudatában, hogy a tudás forrásai közvetlen közelükben, a kezük ügyében vannak. A tömegkommunikációs eszközök fejlettsége meg az információforrások hozzáférhetősége miatt manapság könnyen és közvetlenül jutunk a megismerés birtokába. A korlátlan lehetőség azonban mind nagyobb veszélyekkel fenyegeti a kutatót. Megtéveszthetí és tévútra csábíthatja. Minden külső hatás számára nyíltnak kell lennünk, de egyszersmind óvatosnak, türelmesnek is, miközben a szemünk a múlton, népünk hagyományain, valamint a természet meg a körülöttünk élő emberek megismételhetetlen egyszeriségén csüggjön.

Van-e valami közös az építőművészet meg a szobrászat sorsában?

A szobrászat meg az építőművészet az emberi civilizáció minden jelentős korszakában egyetlen oszthatatlan egésznek a része volt. Egy

pillanatban azonban mintha bekövetkezett volna a szakadás, ami elég ahhoz, hogy manapság talán ráébredjünk, végre ráébredjünk, hogy a modern civilizáció ezzel a szakadással szegényebb lett. Hiszek benne, hogy egy igazságosabb, humánusabb társadalom kiépülésével újból kisarjad e két testvérművészet természetes szimbiózisa. Az építőművészetnek megvan az az előnye (ami olykor hátrány is), hogy hangsúlyozottan haszonelvű. A szobor a szellemihez áll közelebb, de elválaszthatatlan az építőművészettől, hiszen mindig is osztozott, és a jövőben is osztozni fog, annak sorsában.

Milyen változások várhatók a belgrádi Iparművészeti Karon? Inspirálják-e az új nemzedékek, hatnak-e önre és milyen mértékben?

Minden iskola bizonyos (saját vagy idegen) tapasztalatokra támaszkodik, s a már elért eredményekhez ragaszkodva, akaratlanul is konzervatívvá válhat. Itt van persze a társadalmi haladás, a művészet és a pedagógia fejlődése, — mindez odairányul, hogy az iskolának szükségképpen változnia kell. Csak az a kérdés, hogy tudatosan, tervszerűen, a maga akaratából teszi-e, vagy pedig nyomásra. A reform szükségszerűség, állandó, és semmiképpen sem lehet máról holnapra végrehajtani. Az új iskola lelke azonban továbbra is a pedagógus, a tanár, aki alkalmazkodni tud az időkhöz és a társadalom elvárásaihoz. A tanár az, aki nagy gonddal irányít, helyes útra terel, megtanít az alapvető, mesterségbeli ismeretekre. Sohasem fogja ráerőszakolni magát hallgatóira, s azok vágyaiban, reményeiben megtalálja a módját, hogy maga is változzék, maga is tanuljon.

Körülményeink olyanok, hogy a bírálat szava ritkán üt fájdalmas sebet. A műről, sajnos, csak néhány elkoptatott, öntetszelgő frázis szól. Hogyan segíteni a bajon?

A kritikának figyelemmel kell kísérnie a művet. Kritikusaink között van útbaigazító, oktató, műsorvezető, showman, de kevés a jól értesült és az olyan, aki képes megfigyelni, mi a különbség a között, ami hazánk határain kívül és ami itthon, a mi környezetünkben van keletkezőben. Aki sznob módon mindent imád, ami behozatali és divatos, alapjában véve nem tesz mást, mint behódol a legalantasabb ízlésnek. Bár a kritika rossz feltételek között dolgozik, mégis meg kell mondani, hogy ez nem szolgálhat mentségül, amikor egész művészi mozgalmakat hagy figyelmen kívül. Könnyedén átsiklott a hazai informel, a szürrealizmus meg a többi absztrakció felett. Nincsenek eléggé kikutatva az olyan irányzatok és csoportok sem, amilyen a Mediálé, a Március, a December. Amíg

egyes szorgalmas naivokról több monográfia is készült, egy Rosandićnak, Palavičininek, Tabakovićnak és számos hasonló formátumú művésznek nincs méltó monográfiája.

A Glid Nándorral való beszélgetés nem egészen így fejeződött be. Jócskán maradt még telerótt papír, annyi mindent feljegyeztünk még, amit érdemes volna elmondani azoknak, akiket szeretünk. De majd más alkalommal. Nem szerettem volna túllépni azt a keretet, amely másoknak untig elegendő.

BORBÉLY János fordítása

HÁROM GLID-SZOBOR KÖRÜL

1.

Volt egy időszak, amikor Szabadka és Újvidék között ingázva, ott a kibombázott térségre épített bíróság sarkánál, hajnalban és éjszaka, raszter esőben és tejszerű ködben, szinte naponta elhaladtam Mayer Ottmárék emlékműve előtt. És sosem zavart, nem, mint annyiszor az emlékművek elefántiázisukkal, szerencsétlen, fals részleteikkel. Állandóan kommunikálni tudott velem, kommunikálni, mint egykori vándorokkal a pléhkrisztus.

Az akasztottak egy csokra. A csontok tiszta szerkezete, katedrálisa, melyről (akár a homokvár tornyáról a vizes homokcsepp) legurulni készülnek a koponyák — már-már afféle mobilt képezve. A stilizáció, az elvonatkoztatás egy szerencsés pillanata: egyszerre indulhat el az elemzés a figurális és az absztrakt formák, de a halál mikrojelei, „szújáratai" értelmezésének irányába is. Tökéletes összefogottság — a glidi eklektikusság megszüntetve-megőrizve.

Az akasztófa, a szégyenfa egy nemzedék feszületévé magasodik.

(Éppen Glid munkáinak fotóit nézegettem, amikor értesültem Kek Zsigmond haláláról. Különös véletlen. Ugyanis nem csak segítő- és munkatársuk, ő volt Mayerék papja is a kivégzésnél — ő csempészte ki üzenetüket stb.)

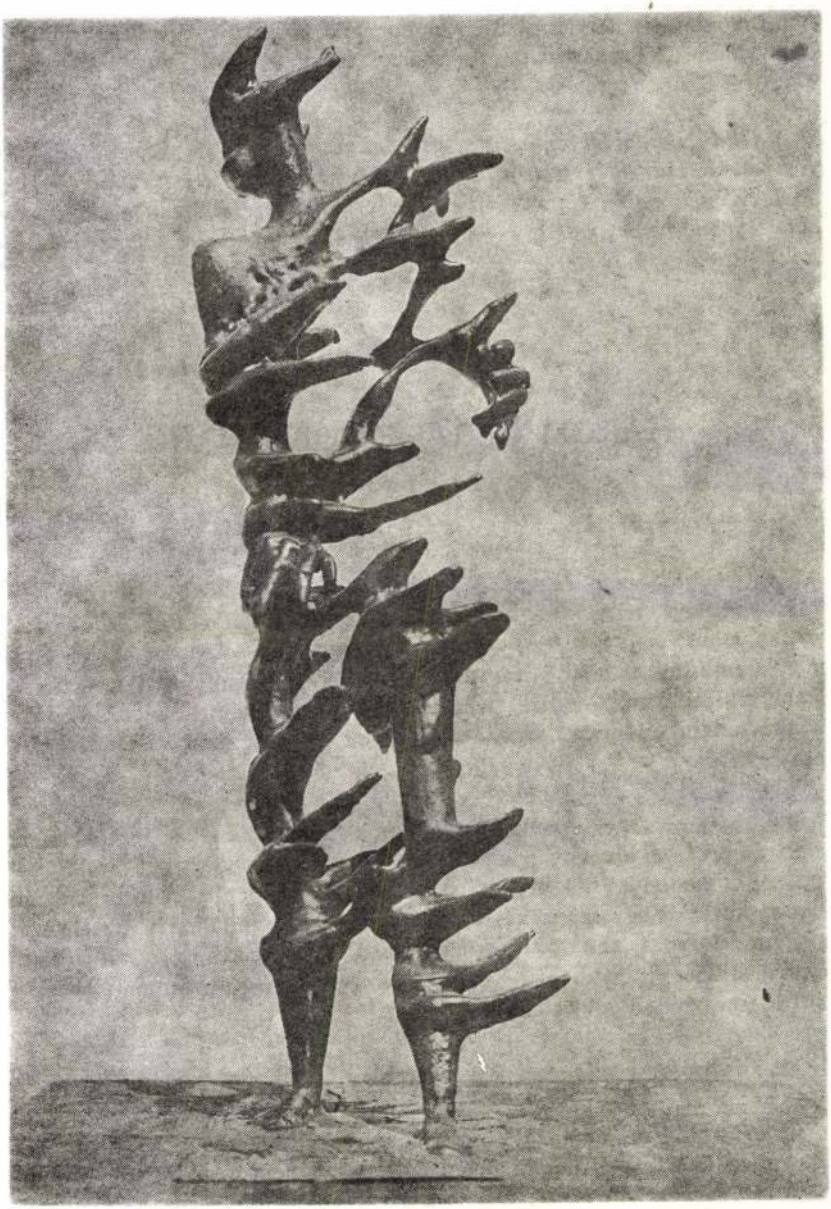

Önégetés, 1974

2.

Másik munkája, amely hasonlóan kommunikál velem, az *Önégetés*. Egy nemes mozdulat. Orpheusz tartja így a lantot, a nem létező lantot (végső soron az ének is önégetés). Orpheusz és a lant viszonyát illetően lásd Somlyó György Ember és lant című versciklusát. De gondoltam e szobrot nézve Picasso Bárányt vivő emberére is. Egy különös ölelés — a halál ölelése.

Az égés, a tűz, az égő ember nem szobrászati motívum. De mivel éppen a tűz fogyasztja el a legkönyörtelenebbül a fölösleget, éppen a tűznek köszönve kapja meg ismét tiszta plasztikai alapegységét Glid: az egy irányba tartó, egy irányba fújt lángnyelveket.

Anyagában fogyva, űrjével nő monumentálissá e figura: szép, akár egy Rilke-vers.

3.

E két munka után — melyek Glid opusán belül, noha még a figuralitás határán, tiszta plasztikának minősíthetők — íme egy jellegzetesen ekletikus glidi halmaz, a Hullaszállító kordé vagy ahogy szobrászunk nevezi, a

HALÁLKOCSI.

A koncentrációs tábor minden egyes tárgya, a kanáltól, a szemüvegtől és a gyermekingtől kezdve, szoborrá, emlékművé magasodik az időben (miközben, sajnos, magának a tábornak a fogalma is általánosabb jelentést nyer) . . .

Szobrászunk nagy találata a kordé, ugyanis biztos alapot, formát ad szemben nyitottan hullámzó frízeivel, anélkül persze, hogy a halmazszerűség, a rakásjelleg egy pillanatra is megszűnne. A hullaszállító kordé a versenykocsi, a napszekér (amely csak Giacomettinél lesz igazán napszekérré, mert egyedül neki sikerült megfosztania emberfiguráját minden hamis isten-attributumtól, szekerét pedig az utcára, a repedezett aszfaltra helyezni) ellenpólusa a szobrászatban. A nappal, az élettel szemben: a halál tálkolmánya.

E kordét nézve, képzeletben, Debreczeni *Hideg krematórium*ának (melyet nem véletlenül „díszít" éppen szobrászunk grafikája) alábbi sorait véstem talapzatába:

„A szanitécek feljegyzik a halott és a priccs számát, majd feltűnik a hullakápó, a halottvivő osztag parancsnoka, embereivel. Két halottvivő primitív deszkatákolmánnyal. A szomszédok segítségével minden teketó-

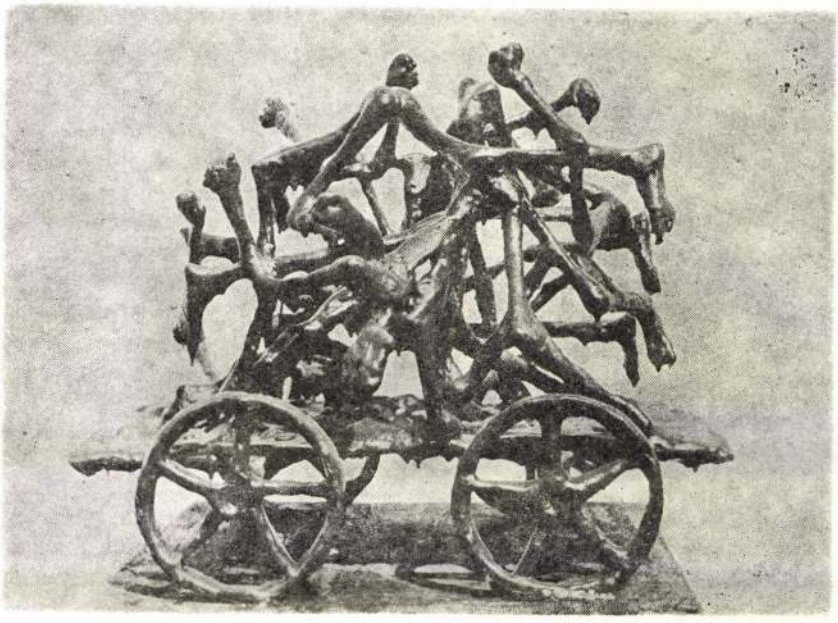

Halálszekér (vázlat), 1979

ria nélkül lerántják a hullát a trágyafolyóba. A láb vastagujjára apró cédulát kötöznek a volt häftling számával, és máris viszik. A szomszédok egyelőre örvendeznek a jobb, tágasabb helynek, a hulla okozta kényelmetlenség pillanatnyi szűnésének... Az elköltözött pedig folytatja rövid útját a hullabarakba. Innen a tábor mellett ásott közös meszesgödörbe kerül."

A kerék, a kocsi a mozgás jelképe — itt éppen mozgásában lesz mozdulatlanná, szemben a mozdulatlanságában mozgó Giacomettiszekérrel —, hiszen a Derbeczeni által leírt reláció, út, negatív, a halál terében történik már. Különös, de a hullák gúlájának is van egy dramatikája, negatív dramatikája — egy-egy pillanatra úgy tűnik, A Medúza hajótörötteinek tutaját szemlélem, amelyről még halálukban is menekülnének...

TOLNAI Ottó

DOKUMENTUM

A EMBERI SZENVEDÉS APOTEÓZISA*

Glid Nándor Dachaui emlékműve

Glid Nándor szobrász itthon sokkal ismertebb emlékműveiről, mint önálló kiállításairól, mert azt a nehezebb és összetettebb utat választotta, hogy térbeli látomásait nagy munkafeladatokban és monumentális formákban teljesíti ki. Bár emlékezetesek számunkra pszichológiai árnyaltságú portréi, jellegzetes torzói és figurái, mégis az emlékhelyek szobrászaként ismerjük és tiszteljük, mert munkái korunk történelmének drámáját mentették meg a feledéstől, és formálták időtlen emlékezetté. A második világháború mitikus és biblikus kataklizmája után világunknak minden oka megvolt, hogy csodálattal emlékezzen az emberi hősiességre és elkeseredetten figyelmeztessen a szenvedésekre, a csapásokra. A két lehetőség közül Glid emberként és művészként természetéből adódóan a másodikat, azaz a mártírságot, a fájdalmat és az áldozatkészséget vállalta. Az 1958-ban kidolgozott mauthauseni emlékműtől kezdve a sachsenhauseni emlékművön és a szabadkai *Akasztottak Balladáján* át egészen a legutóbbi és legmonumentálisabb alkotásáig, melyet a dachaui áldozatok emlékére készített, térplasztikái állandó témáját a hősi áldozattá vált ember képezi. Ezt azért hangsúlyozzuk, mert a dachaui emlékmű nemcsak a pillanatnyi ihlet szerencsés megvalósulása, sem pedig az adott témához való alkalmazkodás, hanem egy több mint egy évtizeden át fejlesztett és elmélyített művészeti koncepció kitartó megvalósításának a beteljesülése.

Glid Nándor kétszer volt a dachaui pályázat legjobbja: először 1959-ben, amikor elfogadták térépítészeti tervét, majd pedig 1965-ben, amikor az emléktervét is elfogadták, és ezáltal a térművészeti és szobrászati elgondolás összhangba került, és szerves eszmei és képzőművészeti egységet képezett. Ez emberileg igazolt és szobrászatilag érthető, hisz az emlékmű magva az Appel-térre (ahol a foglyok létszámát állapították meg), minden tábor legdrámaibb helyére irányul, ami fölött az emberi szenvedés horizontális apoteózisa lebeg. Ily módon összefonódik az eredeti és a szimbolikus jelleg, ami minden jól megvalósított emlékmű elengedhetetlen követelménye. Glid két szimbólum köré csoportosította világos képzettársításait: az egyik a „halál útja" lent, amelyet a domborművön három rabkarika szimbolizál, amelyeken a táborlakók különböző csoport-

* *Arhitektura i urbanizam*, 1969, 58. szám

jainak élénk színű zománcozott jeleit helyezte el, a másik pedig az első fölött van, emberi testekből és csontokból kialakított drótsövény szabdalja az eget. Ez a szobor a legmegrázóbb és legizgalmasabb része az emlékműnek. Glid ebbe az életet a haláltól, a szabadságot a rabságtól, világosságot a sötétségtől, mennyországot a pokoltól elválasztó, a rossz, a gyűlölet és a kegyetlenség szimbolumát jelképező drótsövénybe emberi testeket szőtt, és ezáltal új szimbolikus értelemmel gazdagította; a közösségi emberi szenvedés, a kiszolgáltatott ellenállás és a reménytelen kapcsolat jelképévé tette. A drótsövénynek ez a „kivágott" része, amelyre kiéhezett, összetört és égő testek zuhantak, azt a tábori haláltáncot idézi emlékezetbe, amit a fasizmus a leigázott Európában jelentett: krematóriumokat, gázkamrákat, orvosi kísérletezést, emberi bőrből készült lámpaernyőt, éhezést, hullákat, embermilliók hulláit, melyek filmek, fényképek és a túlélők tanúsága alapján jutnak el a mai ember tudatáig. A testek egymásba nőnek, a csontok keresztezik egymást, élők és holtak sorsa fonódik össze, az emberek halálban kifejeződő közössége, kapcsolata, egyesülése a lidércnyomáson és kétségbeesésen áttörve válik az emlékmű átlényegült üzenetévé: az emberek egyesülése a halálban erősebb magánál a halálnál, a porából újjászülető főnixhez hasonló.

A hősi áldozatvállalás, mint Glid művészetének legjellegzetesebb vonása, ebben az emlékművében nemcsak tartalmi, emotív és emberi vonatkozásban mélyül el, hanem mint szobrászati megformálási mód is. Éppen ez az egység adja meg az alkotás valódi erejét és nagyságát. A hozzá vezető utak világosak és félreértés nélküliek: az eseménytől a szimbólumig, a szimbolumtól a vizuális expresszióig, az expressziótól a modern formáig halad. Kétségtelen, hogy egy olyan ember számára, mint Glid, aki maga is átélte Dachaut, ez nem volt közönséges és szokványos szobrászati feladat, és egy pillanatra sem engedte meg, bár élményanyaga volt hozzá, hogy magukkal ragadják az események, az illusztrálás, a naturalizmus. Az erőteljes látványba foglalt csontvázak, a nyújtott és szabadon deformált testek vízszintes mozgásának ritmusa két tömör függőlegest, a drótsövény oszlopait emeli ki. Az egymást keresztező vonalak viszonya ez a napot és az emberi reményt pókhálóként elfedő monumentális bronz arabeszk kétségkívül modern szobrászati és térformálási érzékkel készült. Ezek az orsó alakú, vízszintes tömegek, amelyek a vonal szerepét töltik be, sajátos viszonyban állnak a térrel, minden irányba meghódítják, és így a tér a megformálás hatékony tényezőjévé válik, a szobor összetevőrésze lesz, behatol belső szerkezetébe, erős légáramlást teremt benne, dinamikus árnyjátékot, és plasztikus élettel telíti. Természetesen mindez a szimbolikus eszme ellenőrzésének van alárendelve. Mint minden nagy művész, Glid is tudta és érezte, hogy az élet távol levő eseményei akkor kelnek új életre, amikor szimbólummá változnak, amikor képzőművészeti és emberi lényeggé egyszerűsödnek. Ezen az emlék-

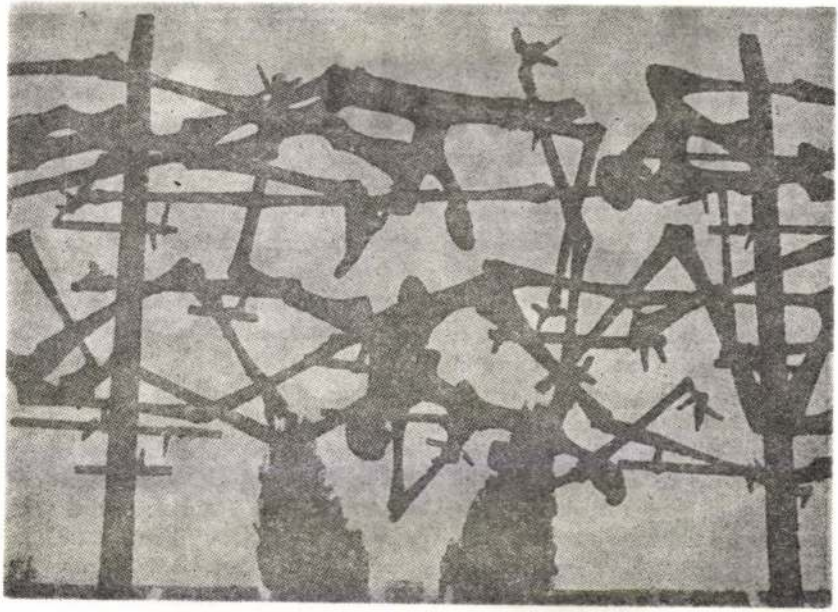

Részlet a monumentális dachaui emlékműből, 1968

művön is ezt a tapasztalatot alkalmazta, és ezáltal egy új összetevővel gazdagította — a mi és az előttünk álló idővel —, ami lehetővé teszi, hogy a ma és a holnap embere meggyőzően emlékezzen az emberiség történelmének egyik sötét fejezetére.

GARAI László fordítása

Lazar TRIFUNOVIĆ

GLID NÁNDOR*

Glid Nándor szobrairól eddig túl keveset írtunk a kiállításokon való részvétele vagy emlékműveinek a leplezése alkalmából. Maga az alkotó sohasem tulajdonított különösebb jelentőséget a róla és alkotásairól publikált véleményeknek. Az alkotók legszűkebb csoportjához tartozik, amely megelégszik azzal, hogy műhelyében dolgozik, egyszerű igazságokat mond

* *Umetnost*, 1969, 18—19. szám

ki, kitart elképzelései megvalósításában, és csendben folytatja kutatásait. Minden mást nyugodtan kell fogadni, be kell tartani a tisztes távolságot és sértetlen maradni. Glid még véletlenül sem kereste a nyilvánosság ítéletét, nem tolakodott, és nem tartotta szükségszerűnek a környezet alkotó jellegű felélénkítését. Kielégítette az, ha önmagára talált az általa alkotott szoborban és ezáltal a környezetéhez viszonyulhatott. Emellett éveken át tevékenységet fejtett ki a képzőművészeti egyesületekben és szövetségben, jelentős tisztségeket töltött be, és értő szavával, következetes kiállásával kedvezően hatott képzőművészeti életünkre. Ezek szerint rendkívül eredményesen össze tudta egyeztetni társadalmi és alkotótevékenységét. A Jugoszláv Néphadsereg belgrádi otthonának a kiállítótermében rendezett tárlata az első átfogóbb belgrádi kiállítása. Tizennyolc szobor és tizenkét monotípia szemléleti az 1955-től 1968-ig eltelt időszakot, és a legjobb, a legteljesebb képet nyújtja eddigi fejlődéséről.

Az 1960 előtt keletkezett munkái portrékból állnak. A legjobb értelemben használta fel a hagyományokat és a klasszikus példákon alapuló korszerű portré eredményeit. Egy semmiképpen sem túlhangsúlyozott elképzelés alapján a lehető legtöbbet valósította meg a számára jellegzetes szobrászati ihletésű kifejezést rejtő jellemekből. Legjobb alkotásai kétségkívül a barátairól, Pivo Karamatijevićről, Živko Pajićról és Lazar Vujaklijáról készült portrék. A sekély domborművön kidolgozott általános formák jól megfigyelt és áttanulmányozott adatok hordozói. Így az alapformák szilárdsága meglágyult, és lassan életre kelt. 1960-tól kezdve Glid teljesen elhanyagolta a portrékészítést. További útját háború alatti súlyos élményei határozták meg. Arra kényszerült, hogy szobrai elgondolását, amelyek számos vonatkozásban az élet valódi átérzése nélkül az esztétizmus felé közeledtek, felváltsa azokkal az életjelenségekkel, amelyek a kényszerű halál félelmetes megnyilatkozásai.

Érdekes, hogy a mauthauseni és dachaui emlékművek jellegét meghatározó első kompozíciós vázlatait nem teljesen a fiatal korában általa is átélt szörnyű dráma jegyében készítette. Az első viasszal bevont fémvázai lírai élményt, zenei és költészeti vonatkozásokat hordoztak, és közelebb álltak a gazdag rajzhoz, mint a szobor műfajához. Ez a kezdeti költőiség lehetővé tette számára, hogy a belgrádi és a szarajevói katonai múzeumok számára érdekes tárgyakat alakítson ki az ellenség és a felkelők fegyverzetéből. A belgrádi múzeum esetében az eldobott és zsákmányolt fegyver értelmetlenségét összehegesztéssel és kötözéssel fejezte ki, s ezáltal valójában egy ironikus kommentárt hozott létre plasztikus formában. Szarajevóban a zsákmányolt harcászati és mindennapi eszközök felrobbantásából virág nő ki. Mindkét esetben hajlamot mutat a díszítésre, különböző elemek összeegyeztetésére és ellenpontos szerkezetek kialakítására.

Glid Nándor legjelentősebb önkifejezési formáit azonban a mauthauseni

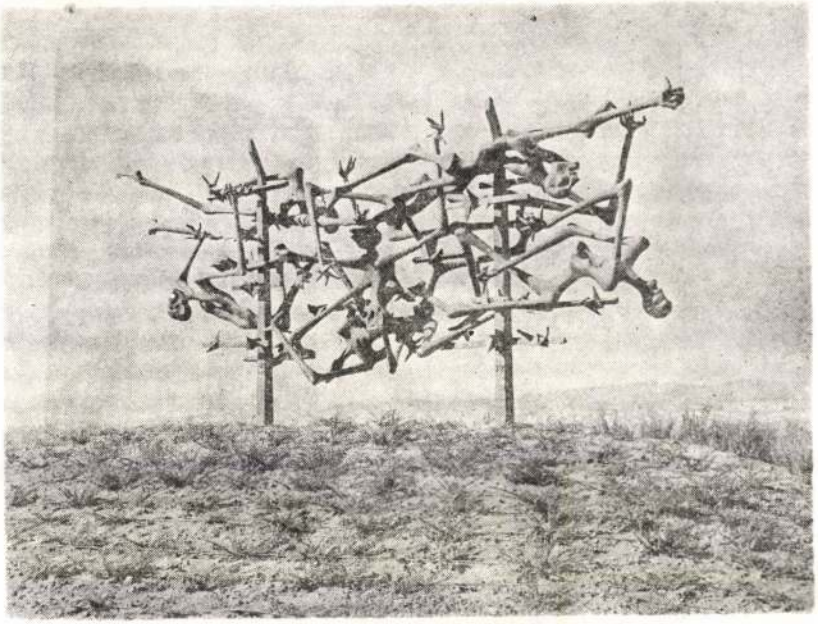

A 10x4 méteres Yad Vasen-i emlékmű, 1979

és a dachaui táborok térépítészeti vázlataiban kell keresnünk. Az 1960-tól 1968-ig tartó időszakban a lírai, az érzelmi hangsúly teljesen kiszorul, és teljes kegyetlenségében bontakozik ki alkotónk munkásságában a dráma. Többé már nem fiatal részese az eseményeknek, hanem alkotó szemtanú, akinek célja, hogy élményének hatása az alkotások élményében is kifejezésre jusson. Egyes esetekben szobrainak a formája ebben az időszakban közel áll Giacometti szobraihoz. A hasonlóság véletlenszerű. Giacometti formái a kutatás, az ihletettség és személyes döntések eredménye. Glid formái az emlékezetből nőnek ki és fejlődnek, hogy kiegyenlítődjenek az iszonyattal és így szimbólummá váljanak. Amilyen mértékben Glid ezeknek a szobroknak a létrehozásakor a háború utáni évek viszonylag rövid eredményteljes időszakának a hatása alatt állt, amelyet hamarosan új háborúk homályosítottak el, ugyanolyan hatással voltak rá a korszerű szobrászati törekvések. Megfigyelhetjük, hogy a kiszenvedett emberi testek széttagolt szerkezetébe meghatározott rendet igyekezett bevinni (Dachau IV, Akasztottak Balladája), hogy kiegyensúlyozzon minden részletet, hogy létrehozza a szükséges különbségeket és hogy a formák értékét kiegyenlítse a térközökkel. Ez a törekvés a dachaui szobor legutolsó változatában is kifejezésre jut. Itt azonban maga a feladat

és az emlékmű méretei valami mást is megköveteltek. Glid a kifejezésmód keresése során nem vonakodott a naturalizmus megközelítésétől, hogy meglelje a borzalom természetét.

GARAI László fordítása

Stojan ĆELIĆ

GLID NÁNDOR JELENTŐSEBB EMLÉKMŰVEI ÉS KÖZTÉRI SZOBRAI

1. Az elesett bányászok jarandoli emlékműve (1951, bronz, 2,40 m magas).
2. Az elesett harcosok és a fasizmus áldozatainak trebinjei emlékműve (1953, öt bronzfigura, 3 m).
3. Az elesett harcosok és a fasizmus áldozatainak Popovo Polje-i emlékműve (1954—1957, hő és bronz, 6×6 m).
4. *Mauthausen jugoszláv áldozatainak,* (1958, dombormű, bronz, 7×2 m).
5. Dombormű a dachaui emlékművön (1965, bronz, 10 m).
6. *Akasztottak Balladája,* a szabadkai hazafiak emlékműve (1967, bronz, 4 m).
7. A nácizmus dachaui áldozatainak emlékműve (1968, szobormű, 17×7×2,30 m).
8. a genocid spliti zsidó áldozatainak emlékműve (az *Önégetés* c. munka nyomán) (1974, bronz, 2,20 m).
9. *Főnix,* emlékmű Kassán (1971, acél, 4 m).
10. A zentai hazafiak emlékműve (1976, sárgaréz, 4 m).
11. Yad Vasen-i emlékmű (1979, bronz, 10×4 m).
12. *Főnix,* Debreczeni József síremléke Belgrádban (1979, fém, 60×50 cm).
13. *Főnix,* köztéri szobor Zrenjaninban (1979, bronz, 2×2 m).
14. *Véres rege,* kragujevaci emlékmű előkészületben (1980, szilumin, 4,5×5×0,80 m).

Glid Nándor munkái ezenkívül megtalálhatók az alábbi múzeumokban, intézményekben és kiállítási termekben: Modern Művészetek Múzeuma, Május 25. Múzeum, Forradalmi Múzeum, Zsidó Történelmi Múzeum (Belgrád), Matica srpska Képtár, Forradalmi Múzeum (Újvidék), Október 21. Múzeum (Kragujevac), Forradalmi Múzeum (Szarajevó), Jugoszláv Portrék, állandó kiállítás (Tuzla), Modern Képtár (Ljubljana),

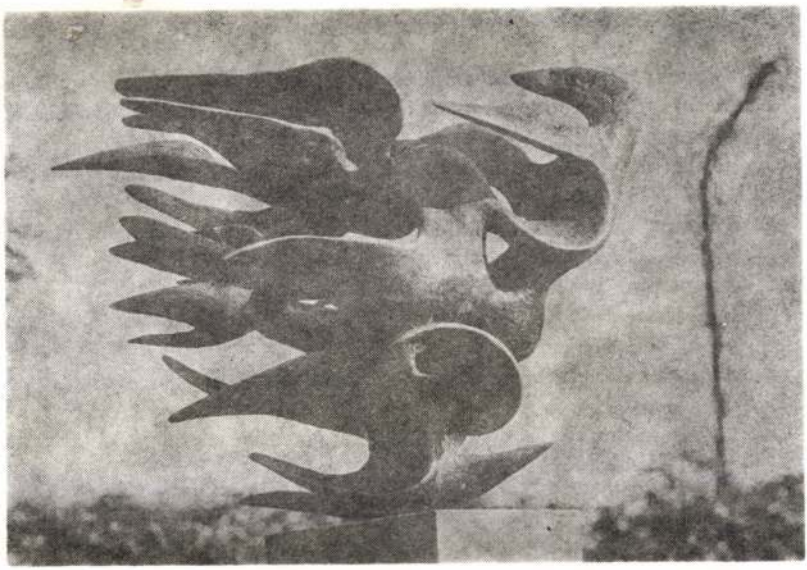

Főnix, Debreczeni József belgrádi síremléke

Écskai Gyűjtemény (Zrenjanin), Városi Múzeum (Szabadka), Városi Múzeum (Zenta), Biljarda Képtár (Cetinje) és a Modern Művészetek Képtárában (Korčula), valamint a köztársasági elnök kabinetjében, a Szerb SZK székházában, a belgrádi képviselő-testület elnökének kabinetjében, Szabadka városelnökének kabinetjében, a belgrádi városi pártbizottság dísztermében, a piroti Május 21. Gépgyárban, a zágrábi városi képviselő-testületben, a belgrádi Néphadsereg-otthonban és a zaječari képviselő-testület épületében.

Külföldön a következő múzeumokban vannak Glid-munkák: Auschwitzi Múzeum (Lengyelország), Museum Saksenhausen (Kelet-Németország), Dachaui Múzeum (Nyugat-Németország), Museum Ein Harod, Mesum Lochamei Hagetaot (Izrael), valamint számos magángyűjteményben.

EGYÉNI ÉS KÖZÖS TÁRLATAI

Egyéni tárlatok: Szkopje, 1965; Zombor, 1966; Szabadka, 1967; Belgrád, 1968. Közös tárlatok: Belgrádban, Zágrábban, Szarajevóban, Titogradban, Ljubljanában, Mariborban, Murska Sobotán, Szkopjéban, Zrenjaninban, Kragujevacon, Szabadkán, Tuzlán; külföldön: Londonban, Pekingben, Münchenben, Haifában, Budapesten, Bukarestben, Moszkvában, Craiovában, Brüsszelben, Kassán.

FONTOSABB HA[illegible]ZAI BIBLIOGRÁFIA

1. *Enciklopedija likovnih umjetnosti,* II. kötet, Zágráb, 1962, 391. o.
2. Miodrag B. Protić: *Savremenici II.,* Nolit, Belgrád, 1964, 260. és 476. o.
3. Z. Tucaković: Spomenik optužbe i opomene, *Komunist,* Belgrád, 1965. VII. 1.
4. Sáfrány Imre: Az emlékmű már megvolt — mielőtt megrendelték . . ., *7 Nap,* 1967. november 24.
5. Aleksandar Besin: Glid Nandor, *Delo,* Ljubljana, 1968. III. 3.
6. D. Vrtovec: Spominska rastava v mestni galeriji, *Delo,* Ljubljana, 1968. III. 6.
7. Aleksandar Besin: Figura kot nosilec ispovedi, *Ljubljanski dnevnik,* 1968. IV. 7.
8. Lojze Jakopičič: Žrtve dachauske, *Nedeljni dnevnik,* Ljubljana, 1968. IV. 28.
9. Živko Brković: Spomenik u Dahau, *Politika,* Belgrád, 1968. IX. 22.
10. Katarina Adanja: Životno delo N. Glida, NIN, 1968. IX. 29.
11. Dr. H. Kamhi: Spomenik u Dachau, *Jevrejski pregled,* 1968/XI.
12. Dr. Pavle Vasić: Povodom izložbe Glid Nandora, *Politika,* 1968. 12. 5.
13. Lazar Trifunović: Apoteoza ljudske patnje, *Arhitektura i urbanizam,* 1969, 58. szám.
14. B. Stojanović: Spomenik u Mauthauzenu, *Arhitektura i umetnost,* 1969, 58. szám.
15. Stojan Ćelić: Glid Nandor, *Umetnost,* Belgrád, 1969, 18—19. szám.
16. Zoran Markuš: *Jugoslovenska skulptura,* Belgrád, 1970, 191. o.
17. Sinkovits Péter: A művész kora krónikása legyen, *Dolgozók,* 1974. VII. 5.
18. *Tito i umetnici,* Belgrád, a Május 25. Múzeum kiadása, 1977.
19. *Jugoslovenski mozaik,* NIP Borba, Belgrád, é. n.

Összeállította: B. Gy.

Gliendig

ötvös

l. Krauss Mihály

L.

Szendrey-Szentiványi

580. l.

Római eziüstdonás V. 257.

Gligl Sándor

Vásárhely modern művészházaiban a fiatalok közül sokan letelepedtek. Itt kaptak művészetükhöz megfelelő élményanyagot. A művész neve ma már közismert a művészetpártoló közönség előtt.

P. Z.: A vásárhelyi művésztelep.
Petőfi Népe, 1975. júl. 10.

0

Glikovics József

stud. ~~[illegible]~~ phil.
Sopronból, 1753-ban szat-
körösbe

bás a
Fleischer Bécs 75. l.

Glink P

órás Pest

XIX. n. első fele

Trod

Pritz 53. l.

A'. 148 (14).

Glink P

órás

Pritz 53. l.

Glink P.

órás, Pest XIX sz
körepe.

lásd

Lay Bpest iparmúvkiáll.
48 l.

		Kikiáltási ár pengőben
2714.	SÉTABOT. Gyökérfából faragva. (Bibliai jelenetekkel.)	15.—
2715.	SÉTABOT. Elefántcsontból faragva. Keleti	10.—
2717.	SÉTABOT. (Golf-bot.) Kígyóbőrrel bevont fogóval	4.—
2718.	SÉTABOT. Gyökérfából faragva, groteszk alakokkal	10.—
2719.	SÉTABOT. Fekete fa, meisseni porcellánfogóval. A fogó XVIII. sz.	9.—
2720.	SÉTABOT. Spanyolnád, porcellánfogóval	10.—
2721.	ERSZÉNY. Két oldalán festett díszű, zománcozott rézlapok. 1850 körül. (Hibás.)	12.—
2722.	ERSZÉNY. Két oldalon festett, zománcozott díszű rézlap. 1850 körül. (Egyik oldala hibás.)	12.—
2723.	ERSZÉNY. Két oldala festett díszű, zománcozott rézlap. 1850 körül	15.—
2724.	KIS OVÁLIS FEDELES SZELENCE. Festett díszű zománccal borítva. Rokokó, XVIII. sz.	14.—
2725.	KIS ERSZÉNYKE. Két oldala zománcozott rézlap	15.—
2726.	KEREK, FEDELES BURNÓTSZELENCE. Zománcozott réz. Rokokó, XVIII. sz.	25.—
2727.	ERSZÉNY Két oldala festett díszű, zománcozott rézlap. 1850 körül	15.—
2728.	FEDELES, OVÁLIS BURNÓTSZELENCE. Zománcozott réz, fedelén miniatür. XVIII. sz. második fele. (Csekély hibával.)	18.—
2729.	ERSZÉNY. Két oldala festett díszű, zománcozott rézlap. 1850 körül	18.—
2730.	ERSZÉNY. Két oldala festett díszű, zománcozott rézlap. 1840—1850 (Hibás.)	15.—
2731.	JEGYZŐKÖNYV. Két fedőlapja festett díszű, zománcozott rézlap. 1840 körül	32.—
2732.	NÉVJEGYTARTÓ. Két fedőlapja festett díszű, zománcozott réz, egyik oldalán női miniatür. 1840 körül	30.—
2733.	ERSZÉNY. Két oldalon festett és zománcozott rézlap. 1840—50	26.—
2734.	ERSZÉNY. Két oldala festett és zománcozott rézlap. 1840—50	25.—
2735.	ERSZÉNY. Két oldala festett és zománcozott rézlap. 1850 körül	18.—
2736.	ERSZÉNY. Két oldala festett és zománcozott rézlap. 1840—50	18.—
2737.	ERSZÉNY. Két oldala zománcozott és festett rézlap. 1840 körül. (Hibás.)	12.—
2738.	ERSZÉNY. Két oldala sajtolt, aranyozott és hidegzománcdíszű rézlemezekkel borítva. 1840 körül	15.—
2739.	ERSZÉNY. Két fedőlapja festett és zománcozott rézlapokkal. A jegyzőkönyv első lapja rézmetszet. Francia, 1840 körül	28.—

		Kikiáltási ár pengőben
2740.	JEGYZŐKÖNYV. Két fedőlapja zománcozott és festett réz. 1840—50 körül	22.—
2741.	OVÁLIS, FEDELES DOBOZ. Zománcozott réz. XVIII. sz. (Hibás és javított.)	8.—
2742.	JEGYZŐKÖNYV. Két fedőlapja festett és zománcozott réz. 1840—50. (Hibás.)	14.—
2743.	OVÁLIS, FEDELES BURNÓTSZELENCE. Zománcozott réz. XIX. sz. (Hibás és javított.) . .	18.—
2744.	ERSZÉNY. Két oldallapja festett és zománcozott dísszel. 1850 körül	25.—
2745.	FEDELES, KEREK DOBOZ. Zománcozott réz, festett dísszel, fedele belsejében férfit és nőt ábrázoló portrait-szerű miniatür. XVIII. sz. második fele	35.—
2746.	A HÁROM KIRÁLY IMÁDÁSA. Dombormű, aranyozott és hidegzománc díszű fém. XVIII. sz. .	100.—
2747.	ERSZÉNY. Két oldala festett és zománcozott rézlap, miniatür női képmással. 1840 körül . . .	30.—
2748.	JEGYZŐKÖNYV. Két fedőlapja festett és zománcozott rézlap, ezüst foglalatban festett miniatürrel. A jegyzőkönyv-lapok elseje színes rézmetszet. Hozzá az eredeti, ezüsthüvelyes irón. 1840 körül . . .	35.—
2749.	JEGYZŐKÖNYV. Ezüstbe foglalt, festett bőr fedőlapokkal. 1830 körül	20.—
2750.	JEGYZŐKÖNYV. Maratott díszű, acél fedőlapokkal, az elülsőben egy pálmaházat ábrázoló miniatür van befoglalva. 1830 körül	30.—
2751.	PAPÍRVÁGÓ KÉS. Acél, zománcozott réz nyéllel, aranyozott bronz foglalatban 1840 körül . . .	8.—
2752.	FEDELES DOBOZ. Zománcozott réz, festett virágokkal. Belső oldalán finoman festett képmás. XVIII. sz. (Csekély hibával.).	30.—
2753.	JEGYZŐKÖNYV. Egyik fedőlapja festett és zománcozott réz, a másik bársony. 1840—50. (Hibás.)	10.—
2754.	FÜLES TÁL. Ón, XVIII. sz.	15.—
2755.	FÜLES TÁL. Ón, 1818.	15.—
2756.	TÁL. Ón, maratott díszítéssel	10.—
2757.	DOMBORMŰ. Elefáncsont faragás. (Stuart Mária búcsúja.) Fekete fakeretben	35.—
2758.	ÁMPOLNA. Ón, XIX. sz. eleje	8.—
2759.	EMLÉKKÖNYV. Üres lapokkal. Gyöngyhímzésű bőrkötésben. 1840 körül	8.—
2760.	ÉKSZERDOBOZ. Boulle-berakással díszítve. (Hibás.)	8.—
2761.	ÍRÓMAPPA. Gobelinhímzés	8.—
2762.	FALIÓRA. Ütő- és zenélőszerkezettel. Aranyozott keretbe foglalt, olajfestésű csataképpel. Az óra jelezve: Glink S., Pesten. 1850 körül	40.—

Árverési Körlevél
1935. 2 rk. 47

Galicia népies építészete.

A háborúnak — sok nehéz oldala mellett — megvan az a jó tulajdonsága, hogy a harcost ide-oda vetvén, sok új dologgal ismerteti meg. Kiki a saját szakmájabelit figyeli meg főképpen, összehasonlításokat tesz a hazai hasonlóval, és leszűri a tapasztalatokat.

Így jártam én is. Ily szemekkel vizsgáltam az útamba akadt építészeti alkotásokat: a falusi templomokat és parasztházakat. Megpróbáltam összeegyeztetni a kritikus helyzeteket, a veszedelmes utakat a szakmába vágó dolgok vizsgálatával, s az előbbiek által sokszor nyujtott lelki tusákat az emezekben való gyönyörködéssel iparkodtam elütni.

Bejártam egész Galiciát. Voltam a nagyobb városokban, csakúgy a legkisebb falvakban is. Ily építészeti kiránduláshoz ritkán jut az ember béke idején, nincs ahhoz sem alkalom, sem idő, de még alkalmatosság sincs. Az „apostolok lován" azonban eljut az ember mindenüvé, ha még oly úttalan utak merednek is elébe. Pláne, ha — „muszáj"!

Bolyongásaink alatt figyelmemet főképp a népies építészeti alkotásokra irányítottam. A nagyobb városok műemlékei úgy is elég ismertek és kevésbbé jellemzők a nép lelkére, kulturális haladottságára, valamint a nemzeti és

1. ábra.

2. ábra.

Galiciai templomok.

vallási vonásokra; de a nép fiai által alkotott építmények sokat, igen sokat elárulnak azok igényeiről, szépérzékéről, a művészet iránti hajlandóságukról.

Általában azt vettem észre, hogy Galicia népies építészetével eddig igen mostohán bántak el; nem igen kutatták, nem ismertették, mert nem is ismerték. Pedig nagy mennyiségű bámulatos népművészetet tanúsító régi műalkotás van itt, főképp a templomépítés terén. Micsoda kár, hogy ezeket eddig rendszeresen nem ismertették, restaurálásukról nem gondoskodtak! A háború bizony sokat elpusztított belőlük.

Minthogy Galicia körülkarolja a magyar felvidéket, a határmenti községek lakossága nemzetiségét, nyelvét és vallását tekintve csaknem azonos ott és itt; ezért az építő modornak is hasonló jellege van, mégis bizonyos elváltozással, hisz két (osztrák és magyar), egymástól elütő kultura évszázados behatása alatt fejlődött a maivá. Tiszta képet tehát csakis úgy nyerhetünk az oroszdúlta felvidéki községek építő módjáról, ha a lengyelországi falvak hasonló építményeire is kiterjesztjük figyelmünket.

Általában jóleső érzéssel elmondhatjuk, hogy a magyar föld lakta határszéli falvak kulturája, bár a kívánatostól messze elmarad, mégis sokkal magasabb fokon áll, mint az osztrák határmenti kis községek kulturája. Úgy tűnik fel előttünk, hogy szegény Galiciával nem sokat törődnek. Még hozzá most az a nemezis is érte, hogy a főhadszintér oda plántálódott; ezzel a meglévő roppant kezdetleges állapot is elpusztult. De tán épp ez fog javára válni; mert nem hihetjük, hogy ezt az istenlátogatta országot a háború után is a régi nemtörődömséggel kezeljék.

Ami a falvak fekvését illeti, az sok tekintetben hasonló a mi felvidéki állapontainkkal: végnélkül való hosszaságban terülnek el az országút két oldalán a lakóházak, mögöttük a csűrrel, pajtával, szénaállásokkal stb. Egy-egy falu nem ritkán hat, nyolc kilométer hosszú, úgy hogy az embert megöli az unalom, mig a végére ér. Ezekkel szemben a nagyobb községekre jellemző a központi hatalmas négyzetalakú tér, mely körül a község nagyobb épületei, főképpen a bolthelyiségek állanak. Feltűnő, hogy a tér egészen üres: községház, templom, iskola rendesen félreeső helyeken van. A rawaruskai nagy tér közepén azonban a felváltva zsinagógának és szinháznak használt nagy épület éktelenkedik. A nagy városok, mint Krakó, Tarnow, Przemysl, Lemberg, ősrégi fészkek és nem egy gyönyörü városképpel dicsekszenek. A hegyes-völgyes vidékeken fekvő falvak házai szétszórva fekszenek különböző magasságokban. Egy éjjel ily falun (Zu-Holoviecko) meneteltünk keresztül; minden ház égett ott, vagy izzó zsarátnokká vált; feledhetetlen látványt nyujtott az izzó házak étageszerű elrendezése.

A falvak fekvése, kiterjedése, nagysága, beépítése aszerint is változik, ahogy lengyel vagy ruthén nép lakja. A lengyel inkább a zárt építkezést szereti, a ruthén pedig az elszigeteltséget szereti. A nagyobb városok lakói csaknem kivétel nélkül lengyelek. Azért nagyobb itt a kultura, ámbár valamiképpen a lengyel nemzeten is érezhető bizonyos züllöttség. Szomorú példája annak: miként lesz kiéltté, miként kopik el egy valamikor virágzó nemzet. Vajjon a a háború után talpra tud-e állani? — kétlem.

*

Amint Galicia földjére ért a lábam, szinte az első útamba eső faluban (Radruz, Rawaruska előtt) nagy meglepetés várt reám. Egy ősrégi, bámulatos tömeghatású, eddig még soh' sem látott elrendezésű fatemplom meredt elém, mellette egy gyönyörű, érdekes harangtornyocskával. A három hosszanti tengelyben vekvő lépcsőzetes elrendezésű kupola, a templom körül övszerűen végigfutó keskeny eresztetők olyféle tagoltságot adtak az építménynek, hogy az emberben méltán egy khinai pagoda benyomását kelthették. Valóban, még most is kísért a kérdés, vajjon nincs-e valamely rokonság, valamiféle összefüggés a legkeletibb ázsiai népek vallási építkezése és ezek közt a templomok között? Ugyan tömegelrendezésükben hasonlítanak az oroszországi templomokhoz, tagadhatatlan ám ezek valami-

féle speciális építőművészetet láttatnak, mely tán orosz befolyás alatt fejlődhetett, mégis attól merőben ellenkező alapból származott. Ezek ősrégi templomok; a radruzi, mint az ottani öreg tanító erősítgette, 1200 esztendős. Sietek megjegyezni, hogy ezek görög katholikus templomok és velük egész Galicia tele van szórva, ott, ahol e vallás hívei laknak. Érdekes, hogy az újabb keletű templomok rendszerint az ősrégi templom mellett, ám ettől már teljesen elütően épültek. Ezeken már kétségtelenül meglátszik az orosz befolyás: a jellegzetes pagodaszerű emeletezés eltűnik, a három kupolát öt centrális elrendezésű váltja fel; a régi bámulatos fatechnika feledésben. Kik alkothatták a régi, messziről ékszerdobozhoz hasonló, tömegében mégis monumentális remekszép templomokat? Valószínű, a nép gyermekei. De vajjon miért nem hagyták örökül képességüket, szép érzéküket, tudásukat utódaikra? Miért üt el merőben a templom stylusa a jelenkor lakóházainak semmit ki nem fejező stylusaitól? Oly bántóan hatott reám mindig az ősi templom előkelően művészi megjelenése mellett az újabban épített sekrestyés vagy harangozó házacska, melyen a népművészet legcsekélyebb nyoma sem látszik. Valóban a mai nemzedék valamiképpen elveszítette szépérzékét, mert különben lehetetlen megmagyarázni, miképpen tűrheti a nyomorult istállószerű viskót a templom mellett, mely az egész összhangot megzavarja, lefokozza.

Ezek a templomok egészen mások, mint a mi hasonló ízű erdélyi fatemplomaink. Sőt még a felvidéki régi fatemplomok — bár az építők itt is ugyanabból a fajból valók lehettek — sem hasonlítanak reájuk. Nálunk a torony rendszerint egybe épült a templommal és inkább égbetörő; a galiciai ősi fatemplomok pedig toronynélküliek és a templomtól jóval odébb álló zömök, alacsony, de mindenképp remekbe szabott harangtornyocskával ékeskednek.

Az újabbkori templomok már észrevehetően orosz befolyás alatt készültek. A guruló rubel eljutott e nép közé (sajnos, a magyar felvidéket sem hagyta megfertőzetlenül) és ott kezdte meg működését, ahol leginkább lehetett e zárkózott természetű nép szívéhez férkőzni: a vallás terén. Az újabb templomok már nemcsak orosz befolyással, hanem állítólag orosz pénzen épültek. El is hihető; hisz honnan vette volna e szegény nép az építés költségeit a kis faluba semmiképp sem illő nagy kőtemplomokra? (pl. Slawsko). Azután miért hagyta el régi áldozati oltárát, melyet az idő foga még megőrzött a pusztulástól és miért állított a régi elhagyott mellé új, a régivel szépségben nem vetekedhető, de sokkal drágább templomot, mikor oly szegény, oly kulturátlan egyebekben?

Megmagyarázza ezt a többek között a kereszt alakja is. A régi rendes formájú, az új már az alsó ferde, az orosz keleti egyházra jellemző tagozattal van ellátva. Sőt még a templomzászlók színeiben is az orosz felé igazodnak: a régi sárgapiros, fehér szineket a sötétzöld és kék váltották föl. De még az asszonyok ruházatában is föllelhető ez a tendentia. Persze az „atyuska" szívesen adta nekik testükért, lelkükért cserébe.

A latin egyház hívei — a lengyelek — amazokétól teljesen elütő templomokban imádják Istenüket. Az ősrégi templomok itt is fából készültek, melyek azonban miben sem utánozzák a régibb görögkeleti elrendezésű és fölépítésű templomokat. Nem egy csinos alkotás maradt fenn belőlük; ámbár manapság csaknem mindenütt — még a legkisebb, lengyelajkú lakosokkal bőves falvakban is — tornyos kőttemplomokat emelnek a régi faalkotmányok helyébe. Az építés módjában is különböznek a régi görög és latin egyház templomai. Amazok a földszinétől a kupolák csúcsáig faragott tömbfákból vannak összeállítva, emezeknek viszont gerendavázak között deszkaburkolatuk van. Ezek a fából épült templomok egyátalán nem hidegek, sőt igen kellemes bensőségűek. Természetesen a gerendatömbök közei mohával vannak bélelve, a deszkafalakat pedig takarólécek borítják.

A templomok érdekessége szembeötlő volt és kellemes meglepetésben részesített; de az iskolák nagyon kevés aesthetikai élvezetet nyujtottak. Valóban az iskola árulja el a lakosság műveltségét, haladottságát, egyszóval kulturfokát. No ez Galiciában igen alacsony fokon állhat az iskolákat tekintve. Bátran merem állítani, hogy egész Galiciában nincs egyetlen egy oly falusi iskola, mely az újabb paedagogia és hygienia szempontjából a kritikát kiállaná; a művészeti szempontokat pedig ne is említsük. Ha valahol, itt látszik leginkább, mily keveset törődnek ezzel a szegény országgal. Micsoda különbség a mi viszonyainkhoz képest! Hisz nálunk az ország határmenti szegény falvai is immár majdnem mindenütt pompás, modern és művészi kis iskolákkal ékeskednek, ahova még a kis nemzetiségű fiúk is versenyző örömmel és készséggel járnak, ahol nemcsak a betűvetésben és édes szép magyar nyelvünkben gyakorolják magukat, hanem amellett a művészi kézzel megalkotott iskolaház szépérzéküket észrevétlenül is növeli és fejleszti, mely később a saját maguk alkotta lakóházban fog csak igazán értékesen érvényre jutni. Igaz, hogy a mi kultuszminiszteriumunk, felismervén a kis iskoláknak nemzetnevelő rendkívüli fontosságát, sokat is áldoz reájuk; igaz, hogy nálunk ez iskolák ügye ma már műszaki tekintetben is művészi kezekbe van letéve, de meg is látszik az eredménye! A felvidéki ruthén gyerek ma már igen szépen beszél magyarul (ámbátor különösképpen „orosz"-nak vallja magát), de a Beszkidek mögötti galiciai parasztgyerek a saját anyanyelvén kívül nem is sejt máshoz. A mi határszéli falvainkban minden tekintetben nagyobb a rend, tisztaság (ha ugyan ott e fogalomról egyátalában szó eshetik), mint a szomszédos osztrák falvakban. Ime, a nevelés hatása!

A falvak paraszházainak elrendezése nem sokat különbözik a magyar felvidéki hasonló épületek alaprajzától, csak még szegényebb, piszkosabb, nyomorultabb. Ez utóbbiakat már ismertette lapunkban dr. *Lechner* Jenő kartársam. Én csak az árnyékszékek hiányára óhajtanám a figyelmet terelni. Az e téren tapasztalható szokások csaknem az állatok szintjére sülyesztik e népet. Hiszen nem tagadhatjuk, hogy sok magyar faluban is elvétve ha akad árnyékszék még ma is, de ez valamiképen mégis más, mint a galiciai állapot. Ugyanis nálunk a hidasok és a trágyadomb a nagy udvar végében, tehát a lakóépülettől elég távol vannak, de itt, miután az istálló, disznóól egybe van építve a lakó helyiségekkel, az állatok trágyája, de a lakók szükségletei is közvetetlenül a ház tőszomszédságában halmozódnak.

A házak itt is tömbfákból vannak összeróva, ám a gerendák hosszában fakötés nincs. Egyszerű lapolás, mohával kitöltve a lakóhelyiségben, a pajtákban mohakitöltés nélkül. Nem mindenütt alkalmaznak tömbfát az építkezéshez. Néhol 10—12 *cm* vastag és 40—50 *cm* széles gyalult pallókból illesztik össze házaikat. Ez utóbbiak — bár egyéb dísz nincs rajtuk — igen szépek, csinosak (Borzecin).

A házak falai vakolva, meszelve rendszerint nincsenek. Van is bennük féreg garmadával. Nem akarok rosszmájú lenni, de meg kell állapítanom, hogy sok falu pusztulása valóságos áldás számba vehető a bennükégett élősdiek miatt.

Még néhány megfigyelésről számolok be. Így a házak előtti fatornác, mely a front hosszában végig szalad, korlát nélküli, a talajszíntől $0{\cdot}_{80}$—$1{\cdot}_{00}$ *m* magasságban. Itt gubbaszt a ruthén család apraja-nagyja egész napon át, napsütéskor ősztől-tavaszig, teljes tétlenségben. Egész évi munkájuk a kis földdarab megművelése s a családtag-számba menő tehénke gondozása. A házi ipar előttük még ismeretlen, pedig idejük volna elég hozzá.

A búzát kézi malmukon napról-napra őrölik. A kőből rendesen egy fogantyú áll ki s ennek segítségével hajtják. De láttam ügyesebb módot is. A kerek kő szélén egy lyuk volt és a melletti falon egy kampó; e kettő tartotta az egyméteres rudat, amelynek segítségével a malomkő rendkívül sebesen forgatható.

A gémes kút helyett néhol csigás kút a divat. A kút szélén árbocfa áll, tetején csiga; e körül szalad le a kötél, melynek egyik végén a vödör, a másikon egy ellensúlyozó fatuskó van. Igen ügyes szerkezet, ahol nincs hely a kútgém játékára. *Fábián Gáspár.*

Az építő ipariskola és az élet.

Dórnak a pallérképzés reformját sürgető cikkéhez néhány kiegészítő és tájékoztató mondattal szeretnék szolgálni, mert a tárgy megérdemli, hogy különböző látószögletekből megvilágítva, tisztán álljon a műszaki világ előtt.

Az építő ipariskola célja sohasem volt az, amit hiányosan idéz az intézeti értesítőből Dór, hogy „előmunkásokat, pallérokat és építésvezetőket" képezzen, hanem főként oly egyéneket, „akik az épületeken töltendő megszabott gyakorlat mellett a munkaadók irodáiban mint műszaki alkalmazottak, vagy irodavezetők, az üzleti és irodai teendőket is kellőképpen elsajátítva, később *önálló mesterekké* is lehessenek".

Tehát a cél a *mesterek* képzése és pedig nemcsak a kőműves-, ács- és kőfaragómestereké, hanem *építőmestereké* is.

Ezt az intézet első szervezeti szabályzata kifejezetten is tartalmazza és a tantervet ehhez a képesítéshez is szabja.

Még a téli tanfolyam célja sem a pallérképzés, hanem ennek szervezeti szabályzata szerint: „a télen szünetelő kőműves-, ács- és kőfaragósegédeknek szakmájukban olyan rendszeres kiképzésre, hogy azok idővel mint pallérok, vagy mint önálló *kőműves-*, *ács-* és *kőfaragómesterek* működhessenek a gyakorlatban".

A gyakorlat ugyanezt mutatja, hogy t. i. az intézet rendes tanfolyama inkább építőmestereket, téli tanfolyama pedig inkább kőműves-, ács- és kőfaragómestereket képez ki és ez a körülmény az intézeti végbizonyítványra kifejezetten rá is van vezetve.

Átmeneti foglalkozás gyanánt tünteti föl az intézet szervezeti szabályzata a palléri munkát és ebben rejlik a hiba is.

Miután a pallér munkaköre sokkal nagyobb, semhogy azt kezdő betölthetné, az intézet végzett növendéke pedig az alatt a három év alatt, amelyet az építőmesteri vizsgálat letételéhez előgyakorlat gyanánt szakmájukban tölteni tartoznak, sokkal inkább kezdők még, semhogy őket bármelyik építőmester pallérnak alkalmazná, vagy alkalmazhatná: lehetetlenséggé vált az ily, magasabb hivatásra készülő ifjaknak a pallérkodás.

Hiába kívánja az intézet *előgyakorlat* gyanánt a palléri, előmunkási és építésvezető munkakört, az élet ide be nem engedi — bevallom, nem is engedheti — őket, hanem ott alkalmazza, ahol legjobban használhatók, az irodákban.

Az intézet örömmel üdvözölné azt a reformert, aki kötelezné a végzett növendékeket, hogy az építőmesteri vizsgálatot megelőző gyakorlatuk felét, vagy kétharmadát segédpalléri, vagy építésvezetői gyakorlatban töltsék és egyben *módot is nyujtana* nekik arra, hogy ez lehetővé váljék, azaz kapjon mindegyik ily alkalmazást.

Az intézet hálás volna azokhoz a munkaadókhoz, akik a műszaki élet és az iskola együttműködését azzal szolgálnák, hogy a náluk alkalmazott jelölteket legalább a nyári hónapokban az épületekre küldenék építésvezetést tanulni.

De akkor is meg volna az intézet elégedve, ha a műszaki élet csupán annyira járna kezére az iskolának, hogy csupán a valóságnak szigorúan megfelelő gyakorlati bizonyítványokat adna ki és nem írná arról a fiatal emberről, aki hónapokon át napszámjegyzéket másolt és betegpénztári blankettákat töltött ki, hogy a „műszaki élet minden ágában való kiváló jártasságát úgy is mint tervező, úgy is mint építésvezető teljesen bemutatta, miről neki ezt a bizonyítványt kiadtam".

A pallérképzés dolgában most van szervezés alatt az intézet harmadik tanfolyama, *a pallértanfolyam*, mely esetleg már a jövő iskolai évben megnyílik. Ez a pallértanfolyam úgy kőműves-, mint ács- és kőfaragó-pallérok számára két félévre van kontemplálva heti 25 óra előadással és rajzgyakorlattal, melyen az általános műveltség emelésére szolgáló néhány tárgyon kívül az építő szerkezettan, építésvezetés, építő anyagok ismerete, elemi földmértan, a mélyépítés elemei oly terjedelemben adatnak elő, aminő a pallérok előképzettségével és a palléri munka szükségleteivel arányban áll.

Igy azután a 6 féléves építőmesteri és a 4 féléves kőművesmesteri szakosztályok a 2 féléves palléri tanfolyammal kiegészíttetvén, az intézetnek szervezete is tökéletesebbé válik, a műszaki életben mutatkozó hiányt pedig oly egyének töltik ki, akiknek *végleges* hivatása a pallérság és építésvezetőség, akik tehát ezt a hivatást a legjobb tudásuk szerint ambitióval és *állandóan* be fogják tölteni.

A műszaki élet ezzel a végleges és állandó jellegű pallérgenerációval sokkal jobbat és többet nyer, mint ha a leendő építőmesterek dilettánskodnának egy-két évig a palléri munkakörben.

Ami a művészi irányba való terelődést illeti, az intézet célja és a fölpanaszolt óhajtás teljesen egybe vág Az intézet állandóan és céltudatosan nyesegeti az egy-két növendékben túlságos gyorsan növő művészi szárnyakat és a gyakorlattal állandóan lépést tartó tanárai a reális mezőkre iparkodnak terelni szóval és tettel a növendékeket. Ezerszer hallhatják az iskolában, hogy mi a hivatásuk, hol a munkakörük, hol a megélhetésük és az anyagi előnyük.

De kilépve az életbe és belépve egy-egy irodába, a legtöbb azt látja, hogy rajzoló képességét főnökei nem szerkezeti rajzokra, hanem iparművészeti, építőművészeti, sőt művészeti célok szolgálatába állítják, és ha pláne azt veszi észre, hogy a munkaadó építész csak közepes tehetségű, vagy gyengébb rajzkészséggel rendelkezik és a saját keze helyett ügyesebb rajzolójáét használja, esetleg pályázaton díjat nyer oly tervvel, melyhez a maga részéről igen kevéssel járult hozzá, hanem a javát a rajzolójával készíttette és erre nem egy példánk van: hogyne szállna a fejébe annak a fiatal embernek ily helyen a dicsőség, hogyne tartaná magát tehetsége révén „építész"-nek, vagy „műépítész"-nek, vagy pláne „építőművész"-nek, ha munkaadója magát csak diplomája révén nevezheti annak.

Terelje a műszaki élet a növendékeket arra a pályára, ahova azokat az iskola neveli és akkor a közös célt vállvetett erővel elérhetjük.

Kivételek mindig lesznek és ezek ellen lehetetlen is, de káros is küzdeni. Tehetsége lehet annak is, akinek diplomája nincs, és diplomája lehet annak is, akinek tehetsége nincs.

De törekedjék az iskola is, meg a műszaki élet is oda, hogy a kivételek ne alkossanak szabályt és ezek az egyik oldalon sem kívánatos jelenségek együttműködéssel, az iskola és élet szorosabb kapcsolata révén, lehetőleg kiküszöböltessenek.*) *Petronius.*

VEGYESEK.

Mai számunk utolsó ez évben; ezért az évfolyam tartalomjegyzékét is ide csatoljuk. A tartalomjegyzék bizonyítja, hogy a világháború dacára is igyekeztünk lapunkat változatossá, a magyar műszaki kar megbízható krónikásává tenni; úgy mint eddig szakadatlanul és híven megjelentünk minden vasárnap. Erre való hivatkozással is kérjük T. Olvasóinkat, legyenek szívesek lapunkat ezután is pártfogásukban részesíteni és megrendeléseiket minél előbb megújítni.

*) Az építő iparnak ebben a nagyon életbevágó kérdésében a vitát ezzel a közleménynyel éppen nem akarjuk lezárni, annál kevésbbé, mert ezekben a sorokban is bizonyos ellenmondást látunk a célra és az eszközökre vonatkozólag. *A szerk.*

Katonai kitüntetés. *Csík* István főhadnagyot, Székesfehérvár tb. főmérnökét a király az ellenséggel szemben tanusított kitűnő szolgálataiért legfelsőbb dícsérő elismerésben részesítette.

Választás. Budapest tanácsa f. hó 21 megválasztotta *Solty* Lajost és *Linhart* Józsefet műszaki főtanácsossá, *Wohl* Györgyöt és *Molnár* Lászlót műszaki tanácsossá, *Nádory* Vilmost, *Schäffer* Istvánt, *Füzy* Rezsőt és *Mihálkovics* Miklóst főmérnökké, *Pásztory* Zoltánt, *Medgyesi* Iványt, *Kazinczy* Gábort és *Berske* Kálmánt mérnökké.

Dereng már, talán meg is virrad — a szakemberek napja! Régi panasz, hogy hazánkban a jogászság nem engedi érvényesülni a szakembereket, ezek közt a technikusokat sem. Egy világháborúnak kellett jönnie s e világháborúban leszűrődött tapasztalatnak kellett az irányadó köröket annak beismerésére birni, hogy a közszolgálat ellátása szempontjából a jogi képzettség nem alkalmas bármely szolgálati ágra. A háborús közélelmezés sanyarúságáról folyó vitában a képviselőház dec. 16-iki ülésén báró *Ghillány* Imre földmívelésügyi miniszter a többek közt ezeket mondta:

„A mi viszonyaink igazságos elbirálásakor figyelembe kellene venni azt is, hogy a német közönség az ő nagy fegyelmezettségéről és szervező talentumáról ismeretes, míg nálunk úgy állunk e tekintetben, hogy közigazgatási személyzetünk egész nevelése kizárólag jogi problemák megoldására volt irányítva, a közigazgatási élettől elzártuk őket mesterségesen. Amikor azután egyszerre oly föladat elé állítottuk őket, mely nagy jártasságot, nagy közgazdasági tapasztalatokat és ismereteket igényel: ily helyzetben nagyon természetes, hogy hibák fordultak elő". A mi álláspontunkat ismerik Olvasóink, azért erre nézve csak néhány sajtónyilatkozatot idézünk. Az Iparegyesület lapjának megjegyzése ez: „Erre a fogyatékosságra a közgazdasági szakkörök sokszor rámutattak. Hasznos lesz az a tanulság, amit a földmívelésügyi miniszter a háborús tapasztalatokból levont, mert így remélhetjük, hogy a jövőben a közgazdasági állások betöltésekor érvényesülni fog az a fontos szempont is, hogy bizonyos helyeken a tisztviselőnek közgazdasági tekintetben is tájékozottnak kell lennie. Jelentőséget ad a miniszternek ez a megjegyzése a Műegyetemen nemrég bevezetett nemzetgazdasági oktatásnak, amelynek egyik hivatása lesz a közgazdaságilag is képzett tisztviselők nevelése". — Érdekes a Pesti Hirlap nyilatkozata: *Gillány* miniszter beszédében azzal mentegette közigazgatásunk nem éppen ideális működését a háború-szülte szokatlan föladatok torlódása közepette, hogy a mi közigazgatási tisztviselőink inkább jogászok, mint közgazdászok, szociologusok, kereskedők s más effélék. Megjegyzem, nem is ezt, illetve nem is ennyit mondott, mert csak én egészítem ki az ő mondatát, mely tisztán csak azt jelezte, hogy a mi megyei és városi tisztviselőink inkább jogászok, egy oly teljes mondattá, mely arra is felel, hogy *minél* inkább jogászok. Hát igen; inkább jogászok, azaz sablonos paragrafusemberek, mint az életnek, a társadalmi életnek alapos ismerői. Mert mikor a szociologusságot, közgazdaságot, kereskedőséget mint hiányzó képességet jeleztem, akkor csak azt akartam mondani, hogy a közigazgatás embereiben hiányzik a gyakorlati életen való ama magasabb rendű uralkodó képesség, amit ezek az ismeretágak és tevékenységek adnak. *Ghillány* nem mondott újat, mikor *a jogászi képzettség e túltengését állította elénk közigazgatásunk gyarlóságának főforrásaként.* Régi, évtizedes panaszokat magyaráz meg ez az állapot s mint annyi más tökéletlenséget, ezt se teremtette meg a háború, hanem csak növelte. Orvosoknak, technikusoknak, kereskedőknek, iparos embereknek régóta panaszuk, hogy közigazgatásunkban túlteng a jogászok uralma s hogy még ott is, ahol sajátosan egészségügyi, technikai, kommerciális vagy közlekedési problémákat kell eldönteni, jogász szerepel, olykor legalább is mint irányító főnök, olykor azonban mint végrehajtó közeg. Jött már most a háború a maga problémáival, amelyek jórészt éppen gazdasági, forgalmi, közegészségügyi, technikai problémák s az országot igazgató jogásztársaságot s magát az egész frontmögötti életet kínos zavarba döntötte. *Maga a kormány ismerte ezt föl* s a kormánynak a tagja mutatott reá a bajok forrására, a jogászi szellem túltengésére. Persze mindennek dacára kétséges, vajjon a háború után egy-kettőre meg fog-e változni ez a szellem, ami összefügg egész társadalmunk osztályszerkezetével és sajátosan azzal a ténynyel, hogy éppen a közigazgatásunk egy történelmi multjára, kutyabőrére rátartós, jogászi szellemben és traditiókon nevelődött osztálynak mintegy magántulajdona. Most látja mindenki, hogy mily baj az, hogy alispánjaink és szolgabiróink „inkább jogászok", mint az a sok más, ami a jó közigazgatáshoz szükséges. Vajjon levonjuk-e a háború után ebből is a következtetést."

Az egészséges szellemet és fölfogást tehát már nemcsak szakemberek hirdetik, de terjedni kezd a „magasabb illetékes" körökben és a nagyközönségben is. A diagnozis helyes, már pedig a helyes diagnozis — mint mondani szokás — fél orvosság. Vajjon használjuk-e ezt az orvosságot és gyógyító ereje elég hatásos lesz-e arra, hogy igazságot szolgáltasson a szaktudományoknak, és ez által nagy szolgálatot tegyen a közügyeknek?! —*m*—

† **Dr. Nyári Sándor** műegyetemen a műtörténet rk. tanára, a szépművészeti muzeum egyik őre, f. hó 21-én hosszas szenvedés után 52 éves korában elhunyt.

Új homlokzatvakolat. Az építő ipar egyik legfontosabb problémája egy jó és ellenállóképes vakoló anyag, amelyet belső és külső vakolásra egyaránt lehet használni. Nagy haladást jelent ezen a téren az a vakoló anyag, amelyet a közelmultban Svédországban próbáltak ki. Tulajdonképpen színes vakoló anyagról van szó, amelynek igen nagy az ellenálló képessége az időjárással szemben, s amit megfelelő festő anyagok hozzáadásával színezni is lehet. Az új anyagot egy nagyobb középület külső homlokzatán már alkalmazták is, s az főleg a vízzel szemben mutatkozott rendkívül ellenállónak. A víz alig 0·1 *mm* mélyen képes behatolni, holott az eddig ismeretes vakolatok 0·5 *mm*-re is beszívják a vizet. A festék, melyet minden árnyalatban lehet használni, az anyaggal együtt azonnal köt, s az eddigi kísérletekből arra lehet következtetni, hogy a színét állandóan megtartja. Festő anyagot vakoló anyaghoz keverni eddig még nem tudtak, mert az rövid idő alatt megfehéredett. Az új vakolatot folyosók, lépcsőházak s egyátalán olyan helyiségek vakolására lehet igen célszerűen használni, amelyeket máskülönben festeni kellene, s amelynek festése erősen igénybe van véve A vakolat mosható is. *M. L.*

A Bern melletti Jura-alagutat — mely 8 *km* hosszú — okt. 1. napján adták át a forgalomnak. A költségek 25,000.000 frankra rugnak.

A Nemzeti Szinház valamennyi pályatervét és ezek birálatát, valamint a most lebontott épület terveit és építésének történetét magában foglaló díszes füzet néhány pédánya lapunk kiadóhivatalában még kapható, a bolti ár 5 korona helyett 2 koronáért (és 20 fillér portóköltség).

HIVATALOS.

AZ ÉPITŐMESTERI KÉPZETTSÉG MEGVIZSGALÁSARA SZERVEZETT BIZOTTSÁG

Bende Elemér építőmesternek (Budapest) és *Glock* Imre építőmesternek (Budapest) dec. 17-én letett szakvizsgálat alapján a képesítő bizonyítványt kiadta.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ÁCSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

Elüljáróságí ülés. Ipartestületünk elüljárósága e hó 14-én tartotta ez évben utolsó ülését *Klenovits* Antal elnöklete mellett A *társas cégek iparengedélye* ügyében kiküldött bizottság előterjesztette jelentését, amely fölött kifejlődött részletes vita eredményeképp elhatározta az elüljáróság, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a társas cégek ipargyakorlása az építő iparosok érdekeit nem sérti kirivóan, másrészt pedig a társas cégek tagjai közül többen hadiszolgálatot teljesítenek, velük szemben nem fog rideg álláspontra helyezkedni és a részükre kiadott iparengedélyek bevonása iránt nem fog azonnal lépéseket tenni; hanem elrendelte, hogy a társas cégek tagjai egyenkint behivassanak és azoknak az építő ipar további gyakorlására nézve tájékoztatás nyujtassék. Elhatározták továbbá, hogy fölterjesztést intézzünk a kereskedelemügyi miniszterhez az építő vállalkozói ipar szabályozása és olyan rendelet kibocsátása iránt, mely elejét vegye annak, hogy téves értelmezés folytán lehetővé tétessék az építő vállalkozóknak, hogy az építő ipart gyakorolhassák.

Az új alapszabály azon intézkedése, mely az ipartestületet pótdíjak szedésére jogosítja, szükségessé tette a tagdíjak beszedésének és ez által a pénzbeszedő jutalékának rendezését. 1916. évtől kezdve a pénzbeszedést a főjegyző fogja irányítani, a pénzbeszedő csak a belépti és a rendes évi járulékok azon része után kap jutalékot, amelyeket ő szedett be. A mindenkori folyó és előző évi tagdíjak után 3% marad

Glink I.

óvás

Pritz. 53. l.

Glinka S.

pesti órás 1850 körül

Faliórá ütő és zenelő szerkezettel, aranyozott keretbe foglalt olaj-festésű csatakeppel

Árvi Kőrl

75 m. 1935 okt.

Dr. BÁRCZY EMIL
ügyvéd
Zólyomvármegye volt tiszti főügyésze
BANSKÁ BYSTRICA.

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula urnak

B U D A P E S T.

Városliget. Szépművészeti Múzeum.

Glink S.

órás Pest

XIX. n. közepe.

irod

Pritz 53. l.

A'. 148(13).

Glock Imre

Egyesi építőmester

tervezte és építette

az első dobogókői

társasszállót 1941-

ben.

irod

MÉ. 1941. 63. l.

(A homlokzat rajzával és alaprajzzal.)

vegges

d. 72

1 Köt. 8r.

Lucanus,
Dr. Friedrich

Wegweiser durch Halberstadt und
die Umgegend

für Heimische und Fremde.

Zweite, wesentlich vermehrte Ausgabe.

Glock Imre

építőmester
Pest, Molnár-u. 8.

Terverte az alábbi
üdülő házat.

Magyar Építőművészet
1942. 269. l.
(Dobogókői üdülő
Faisashár, képpel és
alaprajzzal.)

Az első üdülőház volt
a Dobogókőn. 1940–42-
ben épült.

idegen tőlünk a német csúcsíves építkezés
templom, melynek első feltűnése és kia
humanizmussal, valószínűleg közvetlen
nyomán indul meg, de olyan templomtí
de főként Mátyás korában már a renes

Míg a Nagy Lajos-kori egyháziarch
vallásossága talált kifejezést, a világi é
adja meg.

Nagy Lajos székhelyén kétségtel
még atyjától örökölt, részben általa építe
kezésére. Visegrádon még atyja építi f
a német római császárnak is mintául szo
még a hatalmas lakótorony, donjon, me
grádon két donjon is állott. Az egyik la
Salamon-torony, melyet még az Árpád
a felső várban állott. Lajos építkezésén
újonnan megindult visegrádi ásatások, m
nyomaira bukkantak, könnyen hozhat ez
XVI. századi források ugyanis Zsigmon
Nagy Lajcssal hozzák összefüggésbe.

Budán már más volt a helyzet. A
riasztotta I. Károlyt, aki Visegrádon ép
Budát és okleveleiből összeállítható tart
fordul elő, ami arra mutat, hogy a király
A budai vár építkezéseiből mégis csak az
nek és nem V. Istvánnak nevét őrizte me

M.D.K.

Glinszky József, farekas

az egri adóösszeírások
1780-évi kötetében szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

332. old.

GLINSZKY József fazekas. Az egri városi adó-
összeirásban az 1780. évi kötetben találkozunk
nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Glintner J./Johanes/,asztaloslegény
- - - - - - -

Győ rben 1674-1699 között megfordúlt asztalosleg-
n ek jegyzéke származási hely szerint:"Windischgarsten
Au ztria:/Glintner J." 123.old

atári Ferenc: Asztalosmesterek Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosművességének
történetéhez 93.old

rrabona,9.-Kantus János Múz.1967,Győr.- A Győri
Múz. Évkönyve

Johane3 glintner,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő cén legénykönyvéből,1685-től:"Johane3 glintner gebirtig Von Vindisch gassen Dischler gesel". 105.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 96.old

Arrabona,3.-Xantus János Múz.Győr,1967.-AGyőri Múz. Evkönyve

Glintner, Johane3, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegé-
nyek jegyzéke: "Glintner, Johane3, Windischgarsten, Ausztr
ria, 1685 v. 86." a 116. old. 13. jegyz

Batári Ferne: Asztaloslegények Győrött a XVII. szá-
zadban. Adatok Győr város asztalosművességének tör-
ténetéhez. x293. old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr. 1967. A győri
Múz. Évkönyve

M.D.K.

Glitzke Gottlieb, (Epesti) építész

a Margithidról a Dunába ugrott és a hullámokból halva fogták ki. Rendezett anyagi viszonyok között élt, bőven volt munkája, tettének oka csak betegségéből származó életnutsága lehetett.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XV. évf.

febr. 6. sz. 5. old.

GLITZTALLER József gyöngyösi bádogosmester, aki Gyöngyösön a város 1845. évi összeirási jegyzékében fordul elő.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Ø.

Glinski, K

litogr. Becs 1858

l.

Bielz Portrkat

773-a.

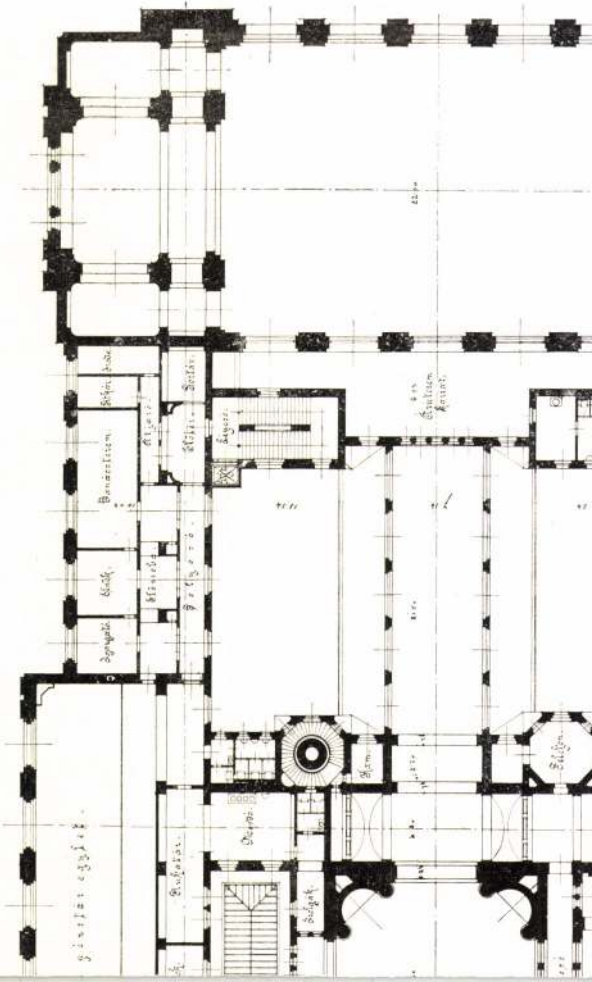

M.D.K.

Glitztaller József, bádogos mester

Gyöngyös város 1845-évi összeírásában szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

332. old.

Globicz Mihály

Kolozsvári ötvös

1616.

Lásd

Szabás Brassó

190 l.

Zlelfer Mihály ötvös † 1586. Kolozsvárt, ahol
mint mester 1579

Globicz Mihály

ötvös

L.

Szendrey - Szentiványi

580. l.

Római próbajegyek arany- és czüstrudakon

V. 257.

Globicz Mihály, ötvös. 1616—1645 között Kolozsvárt élt.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 190. l. — *Jakab Elek:* Kolozsvár története. Budapest, 1888. II. 620. l.

GLOBOCSNIG Ferenc festő

Pavilon 9 (1994) 16. n + ill

14. Globocsnig Ferenc: A szentjobbi apátság alapítása, Tárkány plébániatemplom, főoltárkép, 1858.

ökség és
. 1775.

ház iratai sem tartalmaznak adatokat.
36. Magyar Néprajzi Lexikon. V. Főszerkesztő.: *Ortutay Gy.* Bp 251-252. (*Sándor István* címszava).
37. *Lükő G.:* Moldva alapításának mondáihoz. Ethnographia-N XLVII (1936) 48-56.
38. Adatok Eperjes szabad kir. város történelmi multjáról, a leg időktől Hunyadi Mátyás koráig. Összegyűjtötte *Lasztókay Lás* főgymn. rendes tanár Eperjesen az 1878. év december havább országos Széchenyi Könyvtár Kézirattára, Fol. Hung. 1025. F
39. *Orbán B.:* A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, termész s népismereti szempontból. I. Pest 1868. 175.
40. MOB Iratok 1901/166. (Országos Műemlékvédelmi Hivatal Kön

MURÁDIN-

EGY ERDÉLYI
A 18. SZÁZADB

Az Alföld nagy térségeitől eltérően az erdélyi részek b kedtek a legalkalmasabb és legtartósabb építőanyagokb a kőben és fában. Akár az erdélyi szász erődtemplom akár a magyar egyházi épületeket, udvarházakat és kas kat tekintjük, szembetűnő a rendelkezésre álló építőany

Globocsnig Ferenc

aki 1860 körül Györben élt, festette a celldömölki apátsági templom következő oltárképeit:

Szent László oltárkép 1860.
Szent Benedek " 1861.
Szent Mihály " 1861
Jézus születése " —
Szent Kereszt " szignaturát nem találtam
Szent Albán " nincs szignalva
Szent Skolasztika " 1860

Valamennyi alighanem a XVIII. századbeli oltárképek gyatra másolata. Alig több a dilettánsmál.

Latten. 1938. márc. 5.

[illegible]

MDK.

Globočnig Franz

1865. A KT-nak bejelenti magát, mint krajnai születésű, Győrben élő „Historien und Portraitmaler",

10 év alatt sok oltárképet festett Győrben.

MDK-A-I.-1/257.

Globocsnig Ferenc

M.F. 19.2.

1858 Gyorsott fest egy ~~tpl~~ rép. szt. sándó. sárvényi tpl. főoltára.

1861 6 rép celldömölki ap. tpl. jérem mitelére,
szt. csalad,
szt. sándó
Benedek,
Mihály
Szolcsanista szentes

Lyi: N. v. 187.

Globocsnig

l.

Lykanemzr. mantika
187. l.

SOLTÉSZ ENDRE
könyvkiadó
Rökk Szilárd u. 17.

Globocsnig F.

győri festő
1860–61

l.

Mihályi falucgylum

43. l.
46

N° 119.

A mestert megkereszteltek

4295 Pieter ~~Philips~~ Wouwermann utánzója.

~~Sz.~~ Haarlemben 1623 szeptember 1 ~~május 24-én~~

~~19-én.~~

Vadábat.

~~Kürtös vadász.~~

Az előtérben, ~~egy~~ arczélben szürke lovon ⊥ bal kezében a lévő kürtöt csipőjére támasztotta. Öltözete: ~~az oldalt lógó~~ tarisznyák szijak sarkantyús csizma magas szárakkal. jobbról kétkutyá van~~nak~~, a melyek háttér dombos vidék erdővel és fel ~~ra: P W~~.

⊥ ülő vadáb van ábrázolva, ki a szemléchető, a

⊤ egyikét

Fa, méretei ~~15.3:16.3~~ 15.4:16 cm.

~~Gróf Pálffy János hagyomán~~

Jegyzet. Szárna a tör

IX : 25.

~~Jegyzet. A leltár szerint:~~

~~Philips Wouwermann: Fal~~

~~Glas, gekauft zu Wien 1896~~

87(9)

Globocsnig Ferenc

festō 1858-61

l.

Mihályi falucsytum

46. l

lva s kissé jobbra nézve. Ökölre fogott
alra támaszkodik s balját kebléte
ála rövid, bajusza kipedrett. Nyakkendője
á zsinóros s derekát kardkörője szo-
kép alatt:
ur Görgey."
nagysága 16 c/m.

169

126/94 N° 40.

Globuschnig

festő, rajztanár
1856-62. Gjör
utóbb Klagenfurtban.

Rómer Flóris hagy XIV. cs.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula úrnak
I. Lenke tér 7

Budapest

Globocsnig Ferenc

festette a tárkányi (Komárom m.) rk. templom három oltárképet. Főoltár szent László király, a mellékoltárok István királyt és Imre herceget ábrázoljak. A három képet fenti 1858-ban festette 130 frtért.

Sörös Pongrác: A pannonhalmi főapátság története. VI. k. Bpest 1916. 305. l.

GLOBOCZNIZ, György F.

1862 - Szt. Benedek oltaikép

Komárom fürs, vk. tpl

HKk. 47. 9.

repet, ami egyben új megvi
litás és a dinamizmus közö
említett jelenségét.

A RELÁCIÓK JELENTŐSÉGE

A d e s z k r i p
r e l á c i ó k m e g h
szempontból is nehéz a tár
szok esetében. A társadalo
térő értelmezése következt
gyakran szinte lehetetlen
állapitása.

N e m a t e r
v á n y o s i t á s p r

MDK

Globus nyomda

A gróf Apponyi Sándor-emlékkönyv.
Ady Endre: Levelek Párizsból.
Reiter László: Magyar Könyvkultúra.
Mindhárom könyvet a Globus nyomda tipografiájában készitették. A Györgyi Kálmán emlékkiállitáson kiáll.-va.

Reiter László: Könyvművészet a Györgyi Kalman emlékkiállitáson.

MI.1934. 87.88.1.

Ø Gloch Jolán Hedvig

1914/15 – 1917/18

Ferkèpzomfoiskèvk

86. l.

Múzeum. (A marsmezei szövetség. A versaillesi nemzetgyűlés megnyitása, Baron de Luchner, Maréchal de France stb.).

MDK

Glock főhadnagy

Budavár 1849-iki elfoglalásának képére hirdetett pályázatra, Miskolcról, Glock főhadnagy beküldte művének vázlatát.

Vas.Ujs.1904. 51.évf. 38.sz. 651.l.

M.D.K.

Glöck főhadnagy

A Tanács Budavár bevételének megfestésére pályázatot hirdetett annak emlékére, hogy 1849. május 21.-én a honvédek elfoglalták Budavárát. A müvész festményét a zsüri a Tanácsnak megvételre ajánlotta.
"Müvészet" c. rovat közleménye.
A pályamüveket a Műcsarnokban mutatták be.

Képes Családi Lapok, Bp. 1904. okt. 9.
26. évf. 41. sz. 756. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

NDK

Glock J., festöm.

A Székesfőváro által kiirt "Budavár bevétele" megfestésére kiirt pályázatra 11. pályámü érkezett be.

Glock J., képét megvételre jánlották. Megbizást kivitelre egy pályázó sem kapott.

Kitüntetések.
Művészet.1905. 339.1.

MDK

Glock főhadnagy

Glock nevű főhadnagy Miskolcról küldte be pályaművét a városházára, a Budavar 1849-iki elfoglalásának képére hirdetett pályazaton.

Vas.Ujs.1904.51.évf.38.sz.651.l.

Egyházunk egy-két hete

Tanárok és tanítványok

„Egy lángot adok, add tovább." Reményik Sándor verse volt a mottója a Deák Téri Evangélikus Gimnázium idei találkozójának. Az eseményre a régi – hűséges, évente visszatérő – diákok mellett eljönnek s a műsorban zenével, szavalattal, énekkel szerepelnek az iskola jelenlegi, valamint már érettségizett növendékei is.

Az ez évi találkozó egyik fénypontja volt az államosítás előtti utolsó osztály szereplése, egyenruhában. Az egykori diákok a szót egymástól átvéve számoltak be szóban és dalban ennek a nehéz sorsú évfolyamnak a történetéről. Átélték a kitelepítést (nyolc osztálytársukat vitték el), az iskola államosítását és szétszóratásukat. Most lett volna érettségijük ötvenedik évfordulója, de ők itt már ballagni is csak úgy tudtak, hogy a különböző iskolákból titokban összehívott osztálytársak kézen fogva, koromsötétben járták az osztályokat, és halkan énekelték a közben betiltott, Ballag már a vén diák, illetve Gaudeamus igitur kezdetű hagyományos ballagási dalainkat. Talán éppen a nehéz közös múlt hatása, hogy ma is rendszeresen összejárnak.

Az esemény másik fénypontjának tekinthetjük, hogy az iskolamúzeum Tanár és tanítvány címmel két festőművész kiállításával járult hozzá a műsorhoz: volt tanárunk, Glock Klára (1896–1966) és tanítványa, Hajós Hollanda Éva képeivel. Glock Klára minden szépért rajongott; igen korán kezdett festeni (egy madarakat ábrázoló képe látható 12 éves korából). Balatoni, felvidéki, erdélyi élményei festményeken, gyűjtött népművészeti motívumai pedig iskolai kézimunkáinkon jelentek meg. Egész Nyugat-Európát bejárta, útjairól hazatérve többször rendezett otthonában önálló gyűjteményes kiállítást. 1917-től részt vett a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon kiállításain, 1923-ban örökös tagja lett az Országos Magyar Képzőművésznők Egyesületének. 1923-tól 1951-ig volt iskolánk tanára. Gyönyörű olaj önarcképén kívül akvarelljei, rajzai láthatók a tárlókban. Ő tervezte egyenruháinkat, évkönyveink címlapján pedig az általa alkotott jelképeink alatt örökké olvasható lesz a neve.

Hajós Hollanda Éva (a fentebb említett ünneplő osztály tagja), akit saját bevallása szerint Klári néni „szelíd kedvessége, türelme" irányított a festői pályára, művészi tanulmányait Fenyő A. Endre, Tamás Ervin, később Szőnyi István irányításával végezte. 1964 óta vesz részt csoportos tárlatokon, illetve szerepel egyéni hazai és külföldi kiállításokon (Tokióban, Bécsben, Lübeckben, Bernben stb.). Képei köz- és magángyűjteményekben is megtalálhatók. Egyik katalógusának bevezetőjében írja Bánffy György: „Művészete a természettel való mély és közvetlen kapcsolatról vall. Finom líraisága, erőteljes színei, a formák egyszerű tisztasága szinte észrevétlenül ragadja magával a nézőt. (...) Vásznairól belső derű, harmónia árad." Célja, életfilozófiája: „Szeretném a természet emlékét megőrizni magamnak és másoknak, mielőtt tetőtől talpig betonba öltöztetnék." Akvarelljei, szénrajzok, pasztellek és olajfestményeinek fotói láthatók a kiállításon. Ő egyébként nemcsak festő, hanem sokszoros aranyérmes sportoló is: az evezés többszörös magyar bajnoka. E sportról még ma sem tud lemondani: mint veterán evezős világbajnok tíz év alatt 17 aranyérmet hozott haza, a 30 éven felüliek olimpiáján 8 aranyérmet nyert.

Végül, de nem utolsósorban még egy fontos esemény: a fáradhatatlan Sztrokay Piroska néni, a „régiek" szeretett magyartanára két volt tanárunkat, Jeszenszky Ilonát és dr. Zelenka Margitot levélben – Szebik Imre püspök ajánlásával – Magyar Örökség Díjra terjesztette fel, az 1922-ben megalakított Szembé-vel (Szép Magyarsággal Beszélők Egyesületével), valamint a Kufsteinban 1937-ben felállított vörös márvány emléktáblával kapcsolatos érdemeikért. Ezt az „állampolgári ajánlást" a találkozón valamennyien aláírtuk, s ezzel iskolánk két tanára bekerült az Ezüstkönyvbe – ha a díjat megkapjuk, az Aranykönyvben is helyük lesz.

Kovács Mária

Regionális hozzárendelés: Deák Téri Evangélikus Gimnázium

Glock Klára

Glock Klári

1920. sept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Kondorosi részlet, vrf. 1000.–

Halonisir V. 194

GLOCK KLÁRA:

202. Utca részlet Rothenburgban, vízfestmény .... 200.— P
203. Napsütés Szomolnokon, vízfestmény .... 150.— P

Nemzeti Szalon 1937. márc.

Képesi művészek.

Glock Klára festő

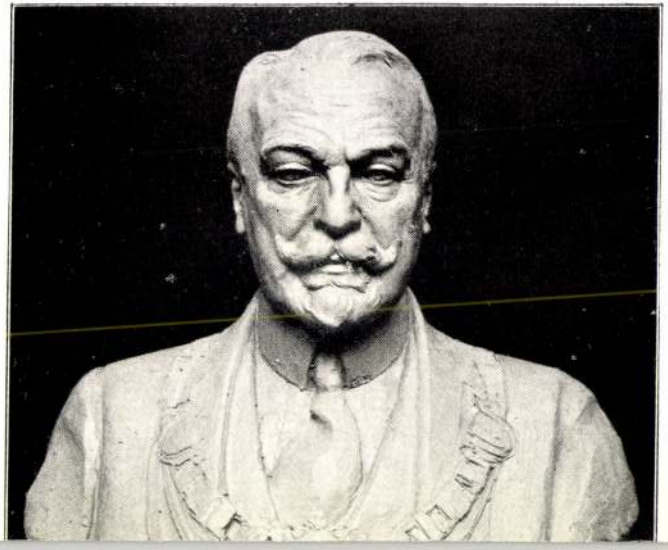

Glock Klári

festő

Müterem. 33. n

XVI. csop. Kiáll. kat.
(1938) [illegible]

Interieur, vízf.

Régi udvar, vízf

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Glock Klári

1923. nov. – M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti szalonban

Erdei patak a Dobsina völgyében, vizf. 400.000.–

Interieur, vizf. 500.000.–

1924. máj. – MKE
kiáll. Nemzeti szalonban

Interieur, vizf.

Stracenai völgy eső utáni, vizf.

Krymsonok, vizf.

Bejárat Krasznahorka várába, vizf.

Heeresmuseum, Wien II. 161.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Glock Klára

Erdei patak a Dobsina
völgyében, vszf. 400.000.—
Interieur, vszf. 500.000.—

Nemzeti Szalon

MAPE 10. kiáll. 1923
nov.

Glock Klári

festő

VII. Damjanich

u. 287 b.

Mincsarok

1919 – 20 tél

Pisanica - Velika h. n. T. 305.

Glock Klári

Ungarn fest

1919-20 tél. Gall 445

Damjanich u. 28

1929 tav. Gall 477

Somkeréki népkdl. V. 74

Glock Klári

1919. okt. kiáll. N. halom
Magtár, vízf. 450.–

~~Arch. Est. VI. 177.~~

Glock Klári

Műcs. kiáll, 1919 tól
Pipics 113.0.

Temető-kép

4

Glock Klári

[illegible] kiállítását. — *Glock* Klári tanár és festőművész VII., Damjanich utca 28/b alatti műtermében rendezett munkáiból önálló kiállítást, amely december 18-ig tekinthető meg

Pesti Napló 1935. dec. 15.

Glock Klári

festő

vül. Bpest

l.

Bozmagyarlex

365, 366 h.

1480

189

MDK

Glock Klári, festőm.

Magtár. Vf.

Nemz. Szal. 1919.okt.kiáll. Kat. 6.1.

MDK

Glock Klári
grafikai műve:

Öreg konyha. Vizfestmény.

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. maj-jun. 19.1.

Glock Klári MDK

Falusi kuria, vizf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Glock Klári MDK

Interieur, vizf.
Régi udvar, vizf.

A Müterem XVI. Csoportkiáll. 1938. ~~Jan.~~

Glock Klári MDK

Falusi kuria, vizf.

Micsarnok 1919-2o téli tárlat

Glock Klári MDK

Kondorosi templominterieur, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

MDK

Glock Klári

A Müterem kiáll. Müvészet 1938. 12o.l.

GLOCK KLÁRI

A rothenburgi városház kapuja.

Glock Klári MDK

Öreg konyha, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Glock J. Klára festő M.D.K.
egykori Deák téri gimnázium rajztanára
70 éves korában elhunyt

Halálozás

Magyar Nemzet 1966. dec. 18. 4.l.

Glock Klára MDK

Falusi kuria, vizf.

Mücsarnok 1919-2o. téli tárlat

Glock Klári MDK

Narancsok, vizf.
Csendélet, vizf.
Violák, vizf.

Nemzeti Szalon 1922. május Tavaszi tárlat

MDK

Glock Klári

Narancsok, vf.

Csendélet, vf.

Violák, vf.

N.Szal. tav. tárl. 1922. máj.

Glock Klára

A Stúdió Tolja

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója 1953-1963. Bev. Vayka Anvél Bp. 1963.

37.o.

MDK

Glock Klári ,festö

Erdei patak a Dobsina völgyében. Vizf.
Interieur. "

A Magy.Akv.-és Pasztellf. Egy. X.kiáll. 1923.nov.
Nemz. Szal. Kat.

MDK

Glock Klári

Kondorosi részlet, vf.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 12. 1.

MD4

Glock Klári

Templom interieur Kondoroson

MAFE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 6. l.

Glock Klári

MDK

Öreg konyha, vizf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Glock Klári

MDK

A rothenburgi városház kapuja

Mücsarnok 193 7 Téli kiállitás

MDK

MDK

Glock Klári

Interieur, vf.

Kertrészlet, vf.

Uj Szal.... karácsonyi kiáll. 1939. dec.

5. l.

Glock Klári

festőművész-tanár

VII.Damjanich ucca 28/b alatti műtermében rendezett munkáiból önálló kiállitást.

Pesti Napló
1933.XII.15.

Glock Klára

Szerepel a Neurati Szalonban a szepeszégi művészek kiállításán

Magyarság 1937 III-13

Glock Klári

tanár-festőművész

Lakásán VII.Damjanich u.28/b.önálló kiállitáson mutatja be munkáit.

U j s á g
1935.XII.15.

Glock Klári
Falusi kuria, vizf.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 22 l.

4. *Szent püspökszerzetes, lánccal*
(Külső kép.)

Fa, tempera, egyenkint 149×55 cm. Két oltárszárny.
Az Ipolyi-gyüjteményből. — Aranyháttere új.

MAGYAR FESTŐ, 1500 körül
1. *Szent Bálint és Toulousi Szent Lajos* (44. kép)

2. *Szent György és Szent Sándor* (45. kép)

MDK

Glock K.

Régi konyha, akv.

Interieur, "

Grafikai kiáll. Műterem, 1937. aug.

2 l.

GLOCK TIVADAR

Lajos Fülöp bevonulása Párisba. Olajf. 17oxloo.

Szent György Céh XVII.aukc. 1914. márc. kat.
65.oldal

Glock Tivadar
Levél, olaj

A Nemzeti Szalon első bajai kiállitása, 1906. 4 l.

Corvinák díszítéseit is, mindenbizonnyal a Cas
sianus mesterrel azonosított Felix Petanciu
Ragusanus, a budai miniátor műhely vezetőj
festette.

A Pontificaleban a figurális díszítésű iniciáléka
fekete vonallal szegélyezett aranyalapra festi
miniátor. A színes betűkből mindig levelek ágazód
nak el a lapszélekre s a szöveghasábok közé. A
elnyujtott, csipkézett szélű levelekbe hosszúká
aranytallérokat illeszt a avagy arannyal bélel
a leveleket. Az iniciálék belső alapja fekete
kék, piros vagy zöld színű, s arany mintákkal vag
öt ponttal festett színes virágokkal díszített. Csak
templomábrázolásoknál ad tájképi hátteret. A figu
rák sematikusak. Arctípusuk azonos. A gyöngyö
infulás püspököket pirosbélésű fehér ruhába s lil
vagy kék palástba öltözteti. Az egyszerűbb
iniciálék többnyire aranyalapra festett színe
betűk, néhol kis növényi díszítéssel. Belső alapjul
a figurális iniciálékhoz hasonlatosan mintázott
A címlap keretdíszítése mellett több olyan lapszél
díszítést is találunk, amelyek a lap alsó és felső
szélét ékesítik, a szöveghasábok között húzódó
szalaggal (10b, 13a, 14a lapon). A miniátor főleg
a kék, rózsaszín, zöld, piros, lila, ritkábban a sárga
színeket alkalmazza.

1a—3b lap: Benedictiok, tótnyelvű orvos
receptek XVI. századi írással.

3b lap: XVI. századi bejegyzés: „Reuerendus
dominus Stephanus de podmanycz dominus e
prelatus ecclesie Nitriensis est ordinatus in pres-
biterum in festo purificacionis gloriose virginis
Marie etc. Consecratus vero in episcopum in festo
sancte Dorothee virginis et martyris anno Domin
Millesimo quingentesimo terciodecimo etc. Primi-

Glock Tivadar

Szerepel az Uj Hadon Szent István-heti kiállításán.

Ujsáj, 934. VIII. 15

Glock Tivadar MDK

Itélet napján

Egyház és Művészet
Nemzeti Szalon 1919.

MDK

Clock Tivadar

Pecchinoli Angelo pápai követ jegyzi Mátyás király szavait, 1489.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 12. 1.

MDK

Glock Tivadar

Lajos Fülöp bevonulása Párisba, olaj

Szent György Céh XVII. auk. 1914. márc.

65 1.

Glock Tivadar

festö.

lásd

Galanthay Glock T

alatt is.

~~Galanthay Magit~~
~~Magyar Szemle~~
~~1926. 5-28~~
~~1927. 5-2~~

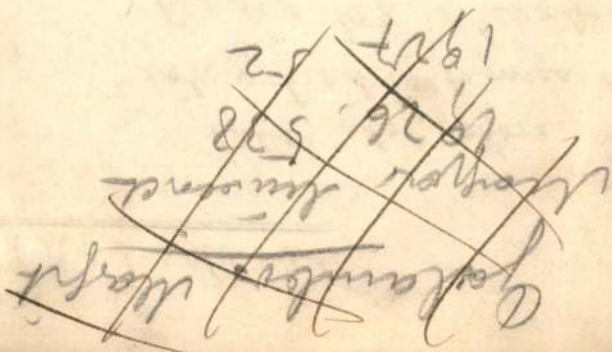

Tikos Albert:

Vállon alól, jobbra. Fejé
döke s kipödrött bajusza szök
Kendőjé kék, s kivágott r
szürke.

Olajfestés vászonra,
Festette: Tikos Albe
Müller Lajos ajándék

M. Kept. 83

MNK

Glock Tivadar, főhadnagy

katonai szempontból érdekes vázlatát megvásárolták.

Műcsarnok a pályaműveket kiállitotta.
Pályaművek Budavár 1849-iki bevételéről.
Vasármapi Ujs. 1904. 51.évf.5o.szám. 853.l.

Glockendon Georg

miniatur festo

l –

A Mübarák

1923. 17 l.

Pozsony Városi Múzeum V. 183.

Glockengieser Johannes

lösd

Janos, igloi harang-
öntö alatt -

Jakob der Glockengiesser, harangöntö.

Erdély XV.sz.

Arch.Sieb.1889.22.köt.59.l.

GLOCKNER, Christoph, pozsonyi ónöntőmester

C. G., bürgerl. Zinngiesser, 11 éves lánya meghalt. (1777, 102. vzám, 8 l)

—

u. az, 3 napos lánya meghalt. (1792, 712 l)

—

u. az, +76 éves korában, Pozsony 1823 április 6, végelgyengülésben. (1823, 1. kötet, 386 l)

—

Preuburger Zeitung
(Genthon)

Ø Glockner János

Kristóf

pozsonyi ónmüvek

l.

Mihalik pesti ónmüvek

24 l.

AZ

ERNST-MÚZEU

XIX.

M.D.K.

Glockner (Glocksar?) Kristóf
ónöntő

lánya 1792-ben hal meg, 1802-ben Glocksar Zsófia ónöntő özvege. Szerző nyitva hagja a kérdést, hogy azonos műrelyről van-e szó.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf.
1. sz. 27. old.

C. Gloe

rajza nyomán készült Friedrich Fleischmann

rézmetszete: „Hohenlohe-Waldenburg Sándor hg".

249. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a

kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

M.D.K.

GLOGER aranyműves

1456-ban a lerakkói tanács előtt szerepel. Kassai származású.

Művért. 1955. 1. sz.

Divéky Adorján: Magyarországi ötvösök Lengyelországban a XIV-XVIII. században 55.l.

GLOGER Károly atvos (Komárom)

MÉt 1999 127.

Furcht befallen, Orpheus zu gleichen, der sich nach Eurydike umwendete und sie dabei auf immer verlor. Der Mythos des unsichtbaren Meisterwerks ist nur eine neue Spielart des Orpheus-Mythos. Es ist die Legende vom Künstler, der einen Schatten ans Licht zog, damit er Körper (= Werk) wurde und dabei nicht nur den Körper, sondern auch den Schatten (das Leben der Idee) verlor.

Das allgemeine Publikum verlangte dagegen umgekehrt nach einer sichtbaren Vollendung, die nur die alten Meisterwerke noch glaubhaft besaßen. Nur sie verkörperten noch ein Geheimnis, das sich in der industriellen Welt verflüchtigt hatte. Da es dafür keine festen Namen mehr gab, konnte man davon allein in vagen Sprachfiguren reden. Das sogenannte *Lächeln* der ›Mona Lisa‹ war ein solcher Name für die hypnotische Wirkung, welche diese erotische Madonna, gesehen mit modernen Augen, auf ihre Betrachter ausübte (S. 177). Die Aura des Meisterwerks füllte sich mit einem Erinnerungskult, der sich kritisch oder nostalgisch von der eigenen Zeit abwandte. In der alten Zeit, so wollte man glauben, war die Kunst noch groß gewesen und hatte die Epen der alten Mythologie (ob antik oder christlich) naiv inszeniert. Aber die aktive Kunstszene erklärte dieser Flucht aus der Zeit bald den Krieg. Sie wollte den passiven Kunstkonsum der Bildungsbürger an der Wurzel ausrotten, um Kunst wieder in die Gegenwart zurückzuholen und mit einem Leben zu füllen, das selbst die schönsten Mumien nicht besitzen.

Gloger Ferencz

ötvöslegény

L.

Szendrey - Szentiványi

580. l.

Római aranyérem V. 257.

Gloger, Frantz, pozsonyi ötvös-
legény V. 150.

Mur. és Kat. Ért.

Gloger Ferencz, komáromi születésű ötvöslegény. Az ötvösséget Kraner János (l. o.) pozsonyi mesternél tanulta, aki 1846-ban szabadította fel.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 150. l.

ORSZ. M. KIR. Z

BUDAPEST, VI., LISZT

Gloger Károly

otnos

Komárom?

Fogadalmi tárgy

1825 könnt

Ersekujvári ferences

kolostor

Jul

Rossi - Cassogili - könyvtár V. 215.

Gloger Károly (Carolus), ötvös. 1820 körül Komáromban működött.

W. Kőszeghy Elemér: A magyar ötvösjegyek rendszeres gyűjtéséről. *Arch. Ért.* 1912. 145. l.

Gloger Károly

Carolus

Ötv.

l.

Kámagyötvi.

1051. 4.

Gloger Károly (Carolus)

ötv.

L.

Szudrey - Szentiványi

580. l.

T. 3855

ınd Beschreibung der Stadt und Ves-
-Puncten welche von Ih. Kays. Maj.
rden czimü és Gedruckt im Jahr 1687
vár és város foglalje el, mig az
ott szövetséges csapatokon innen
parancsnok láthato lóháton. Fel-
:

17.6 : 30.3 cm.

3084.

Gloger Károly
Otvös Komárom
Könyvtár. 181. l.

1051		**CG Carolus Gloger**, e. 1824—1825.
	Nr. 1019 +1031	*a)* Fedeles doboz, hengeres testű. — *Dose m. zyl. Körper.* Majtin József, Bp.
	Nr. 1019 +1031	*b)* Fogadalmi tárgy. — *Votivgeschenk.* Ferencrendi kolostor, Érsekújvár — *Franziskanerkloster, Neuhäusl.*
1052		CG Ugyanaz. — *Derselbe.*
	Nr. 1019 +1031	Burnótszelence. — *Schnupftabakdose.* Praudich Pál, Bp.

Jel.

Peter Paul
Rubens
Selbstporträt, 1611.

GLOGNER ANTAL

Petrová-Plesková, Anna: Maliarstvo 18. storocia na Slovensku v kontextoch stredoeu európskeho umenia

Ars 1990, "Uloha pamiatky", 85-107

ltó, vonzó és kedves egyéniség.
i szerette, mégis milyen kevés szó
lt több mint 30 évben.
lődési köre és komolysága korán
g 2o éves sem volt, amikor a Szép-
égi Képtárának egy müvéről tudósra
yt közölt. Rövid, de munkában gaz-
g az volt jellemző rá, hogy külö-
ıondhatnám: felelősséggel nyult a
ıoz. Rendkivül fogékony volt a prob-
tisztázható kérdések, müvek és mes-
e soha sem választott olyan témát,

Gloger Sándor

veszprémi harangöntő

1859-ben újra öntötte az alabbi kápolna 2 mázsás harangját.

Friedreich Endre dr:

A veszprémi szent Anna kápolna története: 1724–1907. Veszprém 1907. 24. l.

			Pengő
21.	van GOGH:	Vihar előtt	130.—
22.	MANET:	Női arckép	85.—
23.	„	Furulyás fiu	120.—
24.	„	Regeli a szabadban .	150.—
25.	„	Olympia	80.—
26.	MONET:	Regatta	125.—
27.	„	Nyári tájkép	125.—
28.	„	Vétheuil	135.—
29.	„	Gyümölcscsendélet .	135.—

Gloger Sándor

harangöntő Veszprémben

1860-as évek

Rámer Flóris hagy.

XXXVII. cs.

16.

Gloger Sándor

1856. Veszprémben öntötte a tósoki ref. egyházi lélekharangját

LEVELEZŐLAP

Rómer Flóris hagy

XLVI. cs.

1850.-ben a neinet barnagi kath. templom nagy harangját

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY

Gloger Sándor

veszprémi harangintó

1857 ben 337 fotót öntötte újra

a tárkányi (Komárom m.)

rk. nagy harangját

1850-ben a középső harangot

öntötte újra 30 fotót.

Sörös Pongrác: A pannonhalmi főapátság Története. VI. k. Bpest 1916.

307. l.

A Müemlékek Országos B

Hivatalból.
Díj átalányozva.
I. 29. j. ny. sz.
Hny. 900–1935. sz.

Glogger Sándor harangöntő
Veszprém.
Tárkány /Komárom megye/harang 1850.

A pannonhalmi Wencés rend története.VI.307.lap

Glogger Sándor harangöntő

Tárkány

Spanyoltallér

Philippus IV. 1632

Av. Körirat: PHIL. IIII. D.G HISP. ET INDIAR. REX
középen: liliomos András-kereszt; fünn korona, lenn az aranyszapjas-rend jelvénye; a'dalt 16-32

Rev. Körirat: ARCHID. AVST. DVX. BVRG. BRAB.
Középen: az aranyszapjas-rendtől övezett sokmezejű cimerpajzs, Koronával.

Átm. 41.8 m/m Sulj: 27.5 gr

Vétel Hornfeld Vilmostól

Sz. l. n. sz. 1027

1929. XII. 13.

Gloger Sándor

Veszprémben 1852-ben
öntötte a jászdi templom
kisebb harangját.
a rácsoti kath. templom
egyik h. 1853.
gyertyánkúti templ. h. 1854
ajka-rendeki templ. 1854
harangja

Römer Flóris hagy XLIX.
cs

Gloger Sándor Veszprémben

1856. öntötte az öskü rk. templom harangját.

Rómer Flóris hagy. XLVI. cs.

2 1853. a csabrendeki rk. templom nagy harangját.

u. o.

1856. öntötte a tósoki ref. egyház harangját.

1 1851. a csicsói rk. templom egyik harangja

3 1855. öntötte az antalfai templom egyik harangját.

1856. öntötte az udvari kath. templom nagy harangját

u. o.

1856 a magyar barnagi ref. templom nagy harangját

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
STATISZTIKAI HIVATALA

A székesfővárosi statisztikai hivatal legújabb kiadványát van szerencsém tiszteletpéldányként megküldeni.

Dr. Illyefalvi I. Lajos

Glogovác

Arad

Molnár Pál 1873.

1) Templomrom alapraja. 5 ft = 1 öl

2) 1 helyszínrajz más oló papiron. –

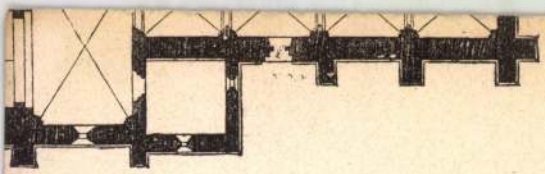

31.

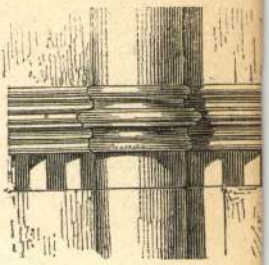

48.

51.

50.

49.

47.

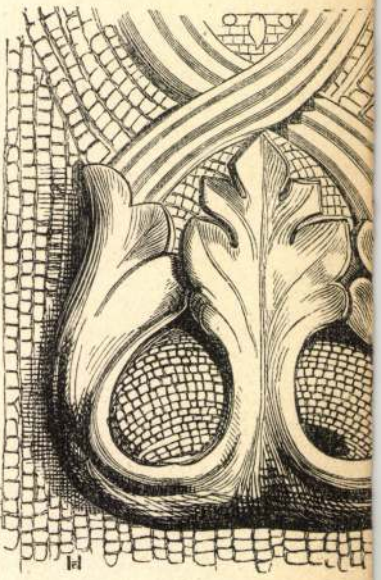

55.

Glogováci rk.

templom

(Csanádi egyh. m.)

a kincstár mint Eggler

épittette 1886-87-

ben. Neogot

Velics 1894

86, 87. l.

Reinhold Henrik dr., (hallei) egyetemi könyvtári

őr VIII. 57, 58,

Glogovatz Béla

ünegfestő segéd

5 reál.
2 1/2 hónapot töltött
az iskolában

Ipparrajziskola 1893

Glogovátz Béla
üvegfestő segéd
5 reál.

8 hónap jeles eredm.
Tanár Prenoszil Sándor
Iparrajziókola 1895.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Glogovátzi Krause

üvegfestők.

l.

Tanulmányok Bp

múltjából.

X 261. l.

Glogovicai vár
(nyom)
a Két Kükülló Erőtt
levő hegyláncon.

Kővári Erdépeml.
58. l.

Tiszolczi Magyar Kasztinó

népkrt. VII. 289.

Glonez János kőfaragó

Muzeumi és Könyvtári Ért. 1918.III.évf.1.füzet
Iványi B. Eperjes középkori kőfaragói és szobrá-
szai. 31 l.

Gloncz János

operjési kőfarajó

1525 1 fr

Jónsi B:

l. Tperjes lehozi kőfar-i
os tzobi-i.

Mus Kot. Ert

1918. 31. l.
35. l.

Gloos

porsonyi kőrajzoló

1840-es
Évek

l.

Dreschergyermek

67. l.

98. l.

~~Balta köböl, öslori VIII.173~~

Glosius András

Kollexmásoló

1607

l.

Könyvkiáll. emlék

33. l.

Méltóságos

Dr Szentiványi Gyula

úrnak

Kassa

Hőhérbástya

Glosius András

1635

Csontosi jegyz.

Dr. C. Sombesi

Glosius András

Eperjesi jogkönyv 1649-ből (Promptuarium Politicum) Czimssövege angyalfájjel ékes koszorúba foglalva. Kézitette fenti. A sárospataki ref. főiskola könyvtárában.

Harsányi István

Sárospataki Kalauz. Sárospatak, 1928. 66-l.

Lázd Magyar Könyvszemle 1927.

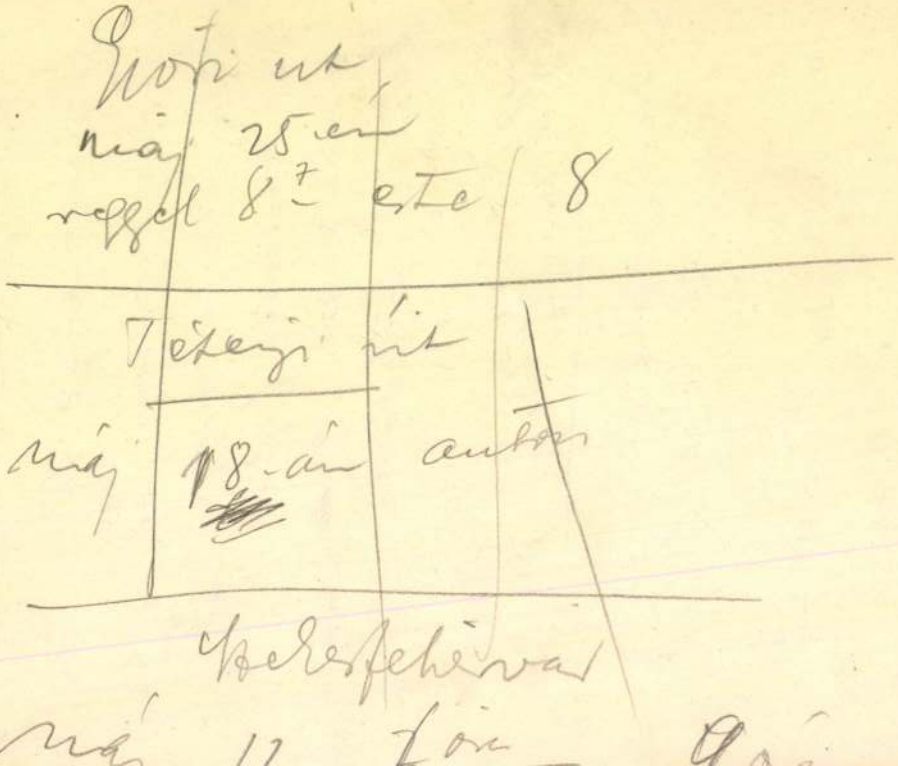

Glosius A n d r á s, betűfestő és könyvmásoló. 1635-ben Graduale Ecclesiae Hungaricae Eperjesiensis cz. alatt egy énekes köny-

Glosius András

vet másolt, mely igen díszesen van kiállítva. Különösen szépek nagy ügyességgel rajzolt initialéi. A gradualét az 1882-iki budapesti könyvkiállításon Andrássy Manó grófi állította ki.

Kalauz az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeum részéről rendezett könyvkiállításhoz. Budapest, 1882. 32—33. l.

GLOSS Jakab mükovács

VALKÓ Arisztid: Adalékok Köpp Keresztély és Lust Lőrinc kismartoni festők működéséhez. = Művészettörténeti Értesitő, XXXVII.évf. 1/2.sz. 1988 75.p

Glose,Károly,keramikus,/Gloze,Glossze,Klossze/

1810-ben Mandovával/Mandován,Mandua/ és Hamerlével egy új kőedénygyárat épitésére kértek engedélyt Kassa városától.Ezt meg is kapták.A külvárosban,a Salczman házban akarták felállitani. 287.o.

Mihalik Sándor: A kassai második kerámiagyár. 285.o.

Folia Archaeoligica..XII.1960.Bpest.

Képzőmüv.Alap Kiadóváll.Bp.

GLOSS

JOSEPHUS ~~Gross~~, textilfestőmester

1820-ban hat Liptó-megyei helység/Liptószentmiklós, Rózsahegy, Németlipcse, Tarnóc, Szelnice és Hibbe/ közös festőcéhet alakítottak Szentmiklósi központtal, 19 mester részvételével.-Ezek egyike:

19.- Josephus Gloss, Hibbe

124.old. 42.jegyz.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA? A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

GLOSS, Martin, pozsonyi asztalossegéd

M.G.,Tischlergesell,
4 hónapos lánya megh. [1820, I.kötet,
42 l.]

Pr.Z.

GLOSS, Martin, pozsonyi avztalosnegéd

M.G., Tischlergesell, 4 hónapos lánya meghalt. (1820, 1. kötet, 42 l)

Freiburger Zeitung
(Genthon)

Glosselzer Jakab üveges mester MDK

1517-ben a bártfai városháza
tanácstermének ablakait címeres
üvegfestményekkel látja el.

Bártfa, Bártfafürdő ismertetése
1901, Bp

29

Glósz Géza

Szül. Rimaszombatban 1864
nov. 30. ág. ev. 6 gim. Szar-
vason-
minőszinövendék
1883/84. I. elő "Eszitő" osztály
1883/84 II " "

Glósz Gerá

1884/85 II – előkészítő, ontály

Hungarica IV. 121

Glósz Jézsa

4803/84

Ferkèpzomfoiskèvk

86.l.

Debrecenben, 1948 augusztus 15.

Krisztusban alázatos szolgája:

Révész Imre
püspök.

ős: D. Dr. Révész Imre.

1948—1363. F. v.: Mátyás István.

használatunkra olyan Szentírást nyomatott volna a Sátán, amelyből nem az a másfél vers hiányzik, ami a „veszedelem" közepett nyomott váradi bibliából, hanem a Máté evangélium 7. részének az első öt verse!

Be nagyon örülnék, ha lelkésztestvéreim **az előbb említett módon** megbizonyítanák, hogy legalább ebben az egy pontban teljesen tévesen látok!

*

Illő és természetes volt, hogy én, a lelkész, elsősorban és különös részletességgel a magam és lelkésztestvéreim tehertételeit próbáljam most megkeresni Isten mérlegén. Továbbmenő szemlémet sokkal rövidebbre foghatom.

4. A presbiterek.

Presbitereink és egyéb, lelkészi tisztet nem viselő elöljáróink és őrállóink körében észrevehetően és állandóan, ha nem is rohamosan nő azok száma, akik a Bibliából táplálkozó hitvalló lelkületüek s mind a bizonyságtevés, mind egyéb szolgálatok munkájából boldogan és önként veszik ki a részüket. De teljes őszinteséggel meg kell mondani azt is, hogy ez a lassan, de folyvást szaporodó szám még mindig csak törpe kisebbség. Az igen nagy többség még nem jutott túl a tisztes és hagyományos „egyházhüségen" s az annak függvényeként jelentkező szokványos „vallásosságon", amelyeket a tudat alatt vagy fölött inkább **politikumnak** érzékel és értékel ő maga is, de az „egyháztársadalom" is. Akármely társadalmi rétegből, az iskolázottság és műveltség akármely fokával jönnek is presbitereink és egyéb világi tisztviselőink újabb meg újabb nemzedékei: abban a tekintetben bámulatos egyezés van köztük, hogy igen nagy többségük még mindig nem bírja levetkezni az 1944 előtti idők egyik legsúlyosabb tehertételét: a presbiteri stb. tisztnek **lényegében világi közéleti értékjelzőként szemlélését.** E tekintetben igazán jobb ügyre méltó buzgalommal keresik egymás szemében a szálkát és nem találják a magukéban a gerendát ifjabb és idősebb korosztályoknak, régi és új világszemléleteknek és politikai beállítottságoknak az emberei. Ez a nemlelkészi szolgatársainkban meglevő betegség — amelynek elharapózásáért egyébként elsőrenden megint csak mi lelkészek viseljük a felelősséget — sokkalta mélyebb gyökerű s orvoslására sokkal több türelem, bölcseség, bátorság és szeretet lesz szükséges, mint 1944 után eleinte még magam is képzeltem.

Glósz István

l.

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 133. l.

135. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
387/1940 szám.
Érk.: 1940 jul. hó 24. n.

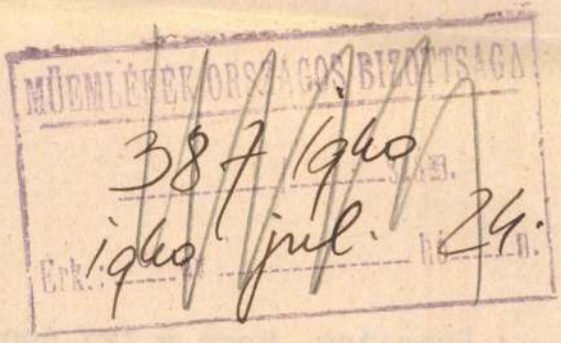

A m.kir. vallás-és közoktatásügyi m
III. szám alatt a keb.számvevőség V
solata.

Utasitom, hogy a 127.690 sz
ki dr.Pálosi Ervin egri jogakadémia
beli ásatások során feltárt rommara
séges terep és kertrendezés költség

Budapest, 1940.évi julius h

Glósz István

rajztanár/elok

Ferk pzomfoisk vk

1939–41. 15/l.

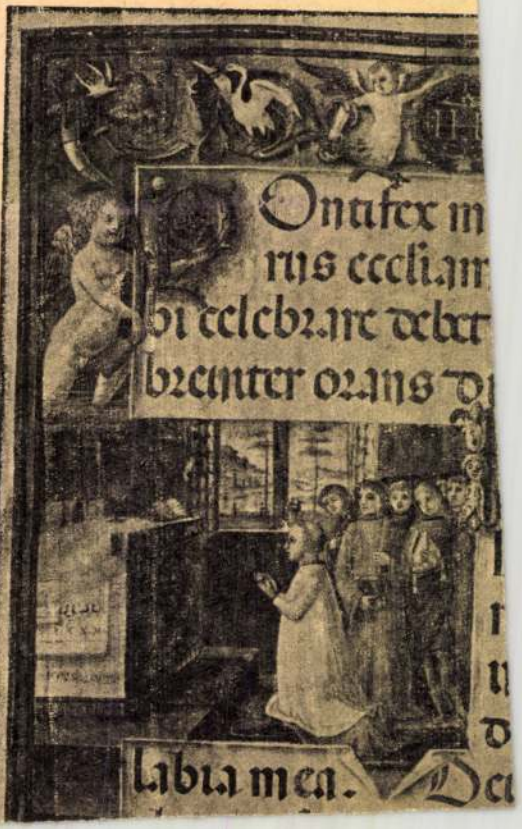
Ontifex m
rus ecclia
bi celebrare debet
breuiter orans
labia mea.

Glósz István

középiskolai rajztanári

oklevelet kapott 1941-ben

Ferképzőmfoiskolák

1939-41. 176. l.

9-32

Üzemi csomag i

Igazolom,hogy a felsorolt 7 személyt hivatalomba a Vallás-és Közoktatásügyi Minisztérium osztotta be szolgálattételre.

Budapest,1948.augusztus 25.

hivatalfőnök

Glósz István

1.

Ferkpzomfoiskvk

1939-41. 178.1.

Programm zur Jahresversammlung

Unga
für
B u

GESELLSCHAFT FÜR SCHWEIZERISCHE KUNSTGESCHICHTE
SOCIÉTÉ D'HISTOIRE DE L'ART EN SUISSE
SOCIETÀ DELLA STORIA DELL'ARTE IN SVIZZERA

Ø Glósz István

I éves hallg.

Képzőm. Fosk. Évk

1936/37. 72 l

Ferkèpzomfoiskèvk

Glósz István

1937/38. II. évés

fest. szak, rendes hallg.

I-II. félév.

Ferképzomfoiskèvk

1937/39

149.l.

Glósz István

festő

IV. Kecskeméti u. 13

MKSz 1947

GLOGER Kálmán harangöntő

– templom udvarán haranglaban
1850 Komárom, ref. tpl

B. Bartal M: Komárom
templomai. K., 2001. 49.

H-1126 BUDAPEST, MÁRVÁNY U. 28.
TELEFON/FAX: 06(1) 214-08-58
E-MAIL: MESMDESIGN@ADAM.HU

M.D.K.

GLUNCK Johann Baptist festő

Esterházy József arcképe
Mária Terézia arcképe

Garas XVIII. 4. 220.

Glosauer János

puskaműves Szeged.

a lakatos, órás, puska-

műves cék 1838-ban avatta

mesterré.

Hilf 87. l.

Glossze Károly,keramikus,/Glose,Gloze,Klossze/

A kassai kőedénygyárat elhagyva Hamerlóvel és Mandová-
val együtt pipakészitő lett.O árulgatta a pipákat,de
azért a kőedénygyárnak is alkalmazottja maradt. 286.o.

Mihalik Sándor: A kassai második kerámiagyár. 285.o

Folia Archaeoligica..XII.1960.Bpest.

Képzőmv.Alap Kiadóváll.Bp.

Glose Károly, keramikus/ Glossze, Gloze, Klossze/

A kassai kőedénygyárból elbocsájtva Hamerlével és Mandovával együtt pipakészitő lett. Ő árúlgatta apipákat. de a Kőedénygyárnak is később alkalmazottja maradt. 286.o.

Mihalik Sándor: A kassai második kerámiagyár. 285.o.

Folia Archaeoligica.. XII. 1960. Bpest.

Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp.

Gloze Károly, keramikus, / Glose, Glossze, Klossze/

A kassai kőedénygyárat elhagyva Hamerlével és Mandová
val együtt pipakészitő lett. Ő árulgatta a pipákat, de
azért a kőedénygyárnak is alkalmazottja maradt. 286.o.

Mihalik Sándor: A kassai második kerámiagyár. 285.o

Folia Archaeoligica.. XII. 1960. Bpest.

Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp.

M.D.K.

Glósz Péter

Nevét említi Füsi József: "1941 husvétja: a kiállitások hete" c. beszámolójában a Képzőművészeti Iskola növendékeinek kiállitásán szereplők között.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 18-24. IV. évf. 16. sz.

D Gloszen Gusztáv

1901/2. téli kiáll.

Nemzeti Salon

Tanulmányfej, olaj.

75 Kor

Szinnyei József, id. V. 61.

Ø Glotsch C.

rerm. 1688

l. Bar Eger

12. l.

29.988-1914. szám.

III.

Glotz Sándor

1872/73

Ferképzomfoiskèvk

86. l.

Glouver G.
angol rézmetsző

Comenius János Amos
arczépe, fenti
metszete XVII-n.

Repr.

Magyar Művelődéstört.
III. 467. l.

Glowanczik, Bohdru épitész

/ Warszawa/

Egyes ötletek megvétele sorolás nélkül

Társtervező: L. Woconowicz, S. Polarski, H. Solonowicz, B.

repr.

Lux Kálmán: A magyar szocialista falu tervpályázata
Magyar Építőművészet 1961. 4. sz. 9-25.l.

Glöcklein Miklós

Glöcklein Miklós, pozsonyi ötvöslegény

V. 105, 106.

Mur. és Kst. Est.

Glöcklein Miklós, ötvöslegény. 1575-ben Pozsonyban Schaffaritz László (l. o.) mester műhelyében dolgozott.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 105, 106. l.

Glöckler, Enoch festö- MDK,
lefestette ~~Christiant~~ Christiant,
Saxony-Altenburg herrscht (+1663)
halottként. Elhelyezve az Alten-
burgi templomban.

Pigler, A. Portraying the dead.
Acta Historiae Artium IV. Tom. 1956. 1-2 n.
130.

Ø Glöckner Anna

1913/14

Ferkèpzomfoiskèvk

86. C.

különállóságának [illegible]
a tértagolást. Ezért fordultak C. mű-

vészete felé olyan érdeklődéssel és együttérzéssel azok a későbbi festők, különösen Cézanne és a kubisták, akik ugyanezen festői tulajdonságok-

Glöckner Anna

Szül. Szegeden 1893 apr. 30

Rk. 4 polgári

1913/14. I. első osztály beli

művésznövendék Bosznay István, Erdőssy B.

1913/14. II. első osztbeli n. o.

Csontvár, Zsugorított

Érkezett 1904 december 27.

1047/1904 (Lőcse 1904 december 22 – 521 sz. a.)

A lőcsei ág. h. ev. egyház lelkészi hivatala beküldi a könyvtárában használt nyomtatványmintákat. (Tudomásul szolgál 1905 II./24)

Mühelyek, XIX. rd.

Glöckner (...?) pozsonyi orgonakészítő

Religio és Nevelés, 1843. VII. 20

46. old.

Egyh. Tudósítások.

Glöckner Antal

pozsonyi orgonakészítő

készítette ~~az alt~~ a
pozsonyi koronázó templom
szentélyében állott 6 regis-
teres orgonát.

Ellenbogen (Könyöki) J.

37. l. 39. l

Albert Hesse, Dr. jur., Dr. phil., o. Professor an der Universität Breslau

Glöckner, Anton

kiszitette a lenti Szentegben[2?]
firó" 6 regiszteres orgonát

ivód

Ellenbogen J.: Zur Erinnerung an die feierliche Consecration des neu errichteten Hochaltars im restaurirten Sanctuarium des Krönungs-Domes in Pressburg. Pressburg 1867; 37. l. 43. C.

Glöckner Antal K.
orgonakészítő
Pozsonyban

Pozsony és környéke
Pozsony, 1865.
158. P.

VI. 16 – Ross panaszkodik [illegible]
[illegible]
[illegible]

42.253 h.

VI. 24. a vall és [illegible] minister lehúldi jelentés tétel vegett a
dolog [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
1437 [illegible] [illegible] 5 db. [illegible]

16.982.

VIII. 6 b. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
VIII. 6. Ross [illegible] [illegible]
VIII. 19. a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

T a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

IX. 12 a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible]

IX. 28. Vall és [illegible] okt. 53, 171. a [illegible] [illegible]
a dolog [illegible] [illegible] és [illegible]
[illegible] [illegible]

IX. 29. a [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]

Oct. 3 a [illegible] [illegible]
X 5. [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a minister [illegible] – Ross József [illegible]
[illegible] [illegible] a dolog [illegible] [illegible]
Ross József [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]

GLÖCKNER, Johann Georg, pozsonyi orgonakévítő

J. G. Klöckner, Orgelbaumeister in Preuburg, a bécsi Franz Xav. Christoph tanítványa, aug. 15-én befejezte a zobori templom 10 regiszteres orgonáját. (1801, 781–782 l)

—

G. Klöckner, bürgerl. Orgelbauer, 18 napos leánya meghalt. (1802, 137 l)

—

G. Klöckner, bürgerl. Orgelbauer, 1 éves lánya meghalt. (1804, 605 l)

—

G. G. Orgelmacher, 7 hónapos fia meghalt. (1811, 178 l. után)

—

G. Klöckner, bürgerl. Orgelmacher, orgonát ajánl vételre. (1813, 1. kötet, 469 l)

—

G. Klöckner, bürgerl. Orgelmacher, 39 éves felesége meghalt (1818, 657 l)

—

./.

G. Orgelbauer, Personen dolgozik. (1823, I. kötet, 1861)

G. Klöckner, bürgerl. Orgelbauer † 83 éves korában, 1844 április 29. (1844, 399.l.)

G. Klöckner, bürgerl. Orgelmacher, megvételre ajánlja a városi polgári kórház templomának orgonáját. Hirdetés. (1832, 45, 704.l.)

Preßburger Zeitung
(Zentrum)

Glöckler József, szabómester

1872-ben a soproni naptárban szerepel a sztrájk idején. 34.old

László Ernő: A soproni szabólegények sztrájkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII.1959. Sopron

Ø Gluchák Margit

sokszorosító ipar

l. Budiparvajzisk

1935-36. 34. l.

Glušac Márton, horvát kőfaragó és építész. A XIV. század végén és a XV. század elején élt Omišljeben (Castel Muschio), ahol 1405-ben a Nagyasszonyról nevezett szép templomot építette.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 104. l.

Glück Gavrilo

Illuntráció (eml.) a Tiszatájban

K. N.: hegjelenő a Tiszatáj februári száma

Delmagyarország 1969 II. 5

Lucker Hedvig

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Leányi könyvek. studiuma

Pesti Hirlap
1929. VI. 16.

Glucker Hedvig

festőművész

Nemzeti Szalon tárlata - Kipével szerepel.

munkái érdekesek, kvalitásosak.

Nagyarad
1930.VI.16.

K. Gludy, lengyel grafikus második pécsi kiállításának a „Műhelynek" – a művész művei szerepelnek a kiállításon.

Kocsonda Ákos: Pécsi Grafikai Műhely.

Dunántúli Napló, 1974. jan. 9.

MDK

Gluzéky Imre /szül.1836./

1879-ben sikeres működéséért arany érdemkeresztet nyer. 1884-ben az országház épitési műszaki ellenőrségéhez kerül.

Cikk: Az új országház ünnepéhez.

Ország-Vilag, 1894. 19.sz. 315.l.

GLÜCH, Joseph, pozsonyi fazekasegéd

J.G., Hafnergesell, † 49 éves korában, Pozsony, 1846 december 1. (1847, 12 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

D Glück Adolf

6 elemi, 2 ipar.

10 hónap, jeles eredm.

Tanár Fülöp Lajos

Iparrajziskola 1898

FARKAS
PUTNOK

RÉSZLET A RENESZÁNSZ CSERÉPKÁLYHÁRÓL:
SÁMSON HALÁLA
SALZBURG, 1570 KÖRÜL

DETAIL-KACHELBILD VOM RENAISSANCEOFEN:
DER TOD SAMSONS
SALZBURG, UM 1570

CARREAU DU RENAISSANCE POÊLE:
LA MORT DE SAMSON
SALZBOURG, VERS 1570

TILE FROM THE RENAISSANCE STOVE:
THE DEATH OF SAMSON
SALZBURG, ABOUT 1570

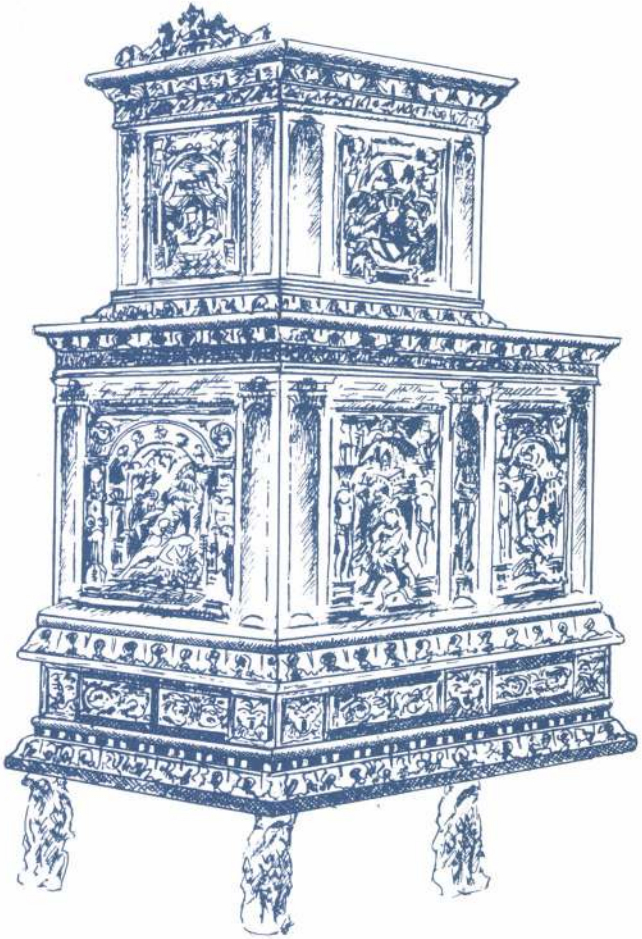

MEGHÍVÓ

AZ ESZTERGOMI KERESZTÉNY MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT
1980. JÚNIUS 7. /SZOMBAT/ DU. 1/2 4 ÓRÁRA
AZ ÚJONNAN RESTAURÁLT

RENESZÁNSZ CSERÉPKÁLYHA

BEMUTATÓJÁRA

AZ ÜNNEPSÉGET MEGNYITJA
DR. LÉKAI LÁSZLÓ
BÍBOROS, PRÍMÁS, ÉRSEK

ELŐADÁST TART
DR. CSEREY ÉVA
MUZEOLÓGUS

A RESTAURÁLÁST ISMERTETI
GLÜCK BÉLA
KÁLYHÁSMESTER

KÖZREMŰKÖDIK
A BUDAI ZENEBARÁTOK KÖRE

KERESZTÉNY MÚZEUM
ESZTERGOM
BERÉNYI U. 2
NYITVA: HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL
NAPONTA 10-18 ÓRÁIG

M.D.K.

Glück Felix „festő"

sz. Fürth-ben 1823 –

középiskolai tanulmányai
után Bernáth Aurél növendéke
lett. Közölve: „Csendélet" c. műve.

Fiatalok művészete, Szerk.: Varga Sándor,
Bp./é.n./ Zsidó fiatalok szellemi közössége kiad.
48 old. + XXII t. XIII. l. + 38. old.

Fénykép

Magyar Foto: K t 1026/22

Hegedüsné

Gluck Felix: Kim-Ir-Szen

Sinomelzel

1951. X. 26.

Meg. van

MDK

Gluck Felix, festö

Fütött szoba. Pasztell.

Marika. "

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat.le.l.

Glück Félix MDK

Kim-Ir-Szen, lino

Mücsarnok 1951.II.Magy. Képzőm. Kiáll.

Glück Félix MDK

Szabadságot Rákosinak, temp.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Glück Félix

Kut. 1943. okt.-nov. Nemzeti Szalon.

MDK

Glück Félix

Csendélet, pastell

Nemzeti Szalon. Kut.1942.nov.

MDK

Glück Felix, festöm.

Ex libris tervek, rendelésre.
Zebegényi táj. Pasztell.
Virágcsendélet. "

OMZeMuz.-OMIKE Képzöm.csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

MDK

Glück Félix

Plakátművészeti Kiállítás Ernst Museum 1953.
Kut.

MDK

Glück Felix, festöm.

Dombon ülö lány.	Pasztell.
Cirkuszkocsik.	"
Nagybányai táj.	Akvarell.
Alkonyati táj.	Olf.

Budai Izr.Nöegyl.helyis.-ben OMIKE képzöm.csop.téli ki-
1944.febr.21.-márc.19. Kat. állitása.

MDK

Glück Félix

A Szovjetunió segitsége. Karcsorozat.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállitás katalogusa.1952.5.l.

NDK

Glück Félix

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakatmű-
vészeti Kiállitason 1953-ban.

Plakátmüvészeti kiáll.1953.Kat.

GLÜCK Félix grafikus

illusztrációival

Irodalmi Újság 1962. szept. 1. 8.

GLÜCK Félix festő

Kiállítása nyílt Párizsban. – 1967 júniusában
a Galerie de l'Université-ben

Irodalmi Újság 1967. június 15. 12.

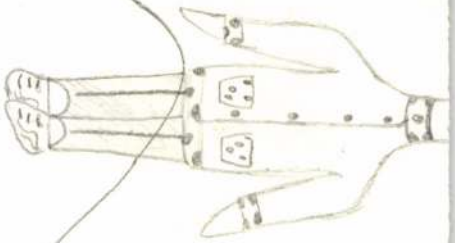

Glück Félix

"Aratás után" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. juli. 18.
IV. évf. 15. sz. 8. lap.

MDK

Glück Félix, festö

Szabadságot Rákosinak. Tempera.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 7.l.

Glück Félix MDK

Kalapácsvető, kréta

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Glück Félix

Az első, -szovjet mintára müködő- Képzőművészeti Munkaközösség, az V. kerületben, a müvésszel együtt, öt grafikus müvész taggal megalakult.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. szept. 25.
III. évf. 2o. sz. 8. lap.

MDK

Glück Felix grafikus

Krétakarca (a Szabadságot a Rosenberg-házaspárnak! című cikkhez) repr.

(Szabadságot a Rosenberg-házaspárnak!)

Nők Lapja, Bp. 1953. június 11. [2. l.]

MDK

Glück Félix

Duna Zebegénynél, linolmetsz.

Öreg tudós, "

M. Rézkarcolók Egy. Szépmüv. Muz. 1946. jul.

6 l.

Glück Félix,festp MDK

Kim-Ir-Szen. Linometszet.

Bp.Műcs.-II.Hagy.Képzőm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.lo.1.

G

Ismáłony Zmsa

Stückt Felix: Koreai őrség

Irodalmi Ujság

1951. nepł. 13. Tef. 19. n, 3 kap.

MDK

Glück Félix

Csendélet, paszt.

Leány portrait, paszt.

Barbara, paszt.

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

3.1.

MDK

Glück Félix: Dombon ülő lány, pasztell

Cirkuszkocsik, pasztell

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944.febr.21-márc.19.

Rónay Mária

Glück Félix: Koreai anya, linoleum-metszet

SZABAD MŰVÉSZET
1951.jul.7.sz. 319.l.

/G.F.: Angol képzőművészek a békéért/

/az angol Kommunista Párt nemzetközi Béke-kiállitása/

Badál

Glück Félix: Illusztráció

Müvelt Nép
III.évf.7.sz./1952.jul./ 3.l.

/ Sze Man Ir: Ének Kocsedoról /

Badál

Glück Félix: A Mazowsze Lengyel Állami Népi Együttes /fametszet/

Müvelt Nép
III.évf.2.sz./1952.febr./ hátsó cimoldal belül

MDK

Glück Félix

Pihenő, sz.linóm.

Magyar katona a szabadságért. Föv. Képt. 1951. szept. 6 l.

MDK

Ernst Muz. ~~[illegible]~~ 33. aukc.

Badál

Glück Félix: Békealáirásgyüjtés Angliában
/ metszet /

Müvelt Nép
III.évf.6.sz./1952.juna/ 11.l.

Szemátony Zsuzsa

Stück Felix: Koreai anya

Irodalmi Ujság.

1951. május 24, II ét. 11. n, 2 kap.

MDK

Glück Félix

Női fej, paszt.

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

Csernátony Zsuzsa

Glück Felix: Kimesontól Korsedóig

Izodalmi Ujság

1952. jun. 19. III. ét. 13 n, 1 kap.

Szemátony Ivanna

Stück Felix: Barátkozás a Vit-en

Irodalmi Lyzeg.

1951. aug. 16. II. ef. 17. n, 7 lap.

Badál

Glück Félix metszete: illusztráció

Müvelt Nép

IV.évf.8.sz./1953.aug./ 13.1.

/Glück Félix: Magbul/

Badál

Glück Félix: Koreai sebesültek irnak Magyarországra /fametszet/

Müvelt Nép

II.évf.12.sz./1951.dec./ hátsó cimoldal

/ A II.Magyar Képzőmüvészeti Kiállitás anyagából /

Badál

Glück Félix: Sztálin és Gorkij /rajz/

Müvelt Nép
IV.évf.4.sz./1953.ápr./ 26.1.

/Koczkás Sándor: A lélek mérnökeinek mestere/

MDK

Glück Félix

G.F. cikke Angol képzőművészek a békéért.
Szabad Művészet, 1951. 7.sz. 319. o.

Glück Félix

"Fegyverszünet Vietnamban" cimmel készült linóleummetszetét bemutatja a lap.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. juli. 31.
V. évf. 2o. sz. 5. lap.

Glück Félix

Miguel Angel Asturias, guatemalai iró elbeszélését illusztrálta a müvész linómetszettel. Az elb. cime: "A tábornok feje".

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. aug. 14.
V. évf. 22. sz. 5. lap.

Glück Félix

"Koreai anya" cimmel a lap bemutatja a művész linóleum metszetét.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. májzs 24.
II. évf. 11. sz. 2. lap.

GLÜCK Felix

OMIKE 1909-1944, 505-527

Glück Félix

"Barátkozás a VIT-en" c. linóleum metszetét hozza a lap.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. aug. 16.
II. évf. 17. sz. 7. lap.

Glück Félix

"Koreai őrség" cimmel hozza a lap a müvész rajzát.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. szept. 13.
II. évf. 19. sz. 3. lap.

Glück Félix

Mihályfi Ernő: "Kimcsontől Koosedoig c. elbeszélést illusztrálta a müvész.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. juni. 19.
13. sz. cimlap.

MOK

Glück Félix, grafikus

A Szovjetunió segítsége. karcsorozat.

„Magy. Szovj. Barats." – 1952 – Képzőm. kiáll. – kat. S. C.

MDK

Glück Félix, festő

16. Cigányok, pastell

Omike – III Képzőm. kiáll. – 1942 jan. – Tm.

MDK

Glück Félix

Könyvnap Üllőn, kréta

Békeplakát és 5 éves terv graf. kiáll.
Ernst Muz. 1953. szept. 8 l.

Glück Félix

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán szerepelt.

Uj Magyarság 1942. VI. 11.

MDK

Glück Félix, festő.

Kalapácsvető. Kréta rajz.

Mües. – Tew. tárl. a Mües. ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 – jun. 4 Jegyz. 11. e

Glück Félix

festő

Csendélet c. képe

repr.

Varga Sándor:

Fiatalok művészete.

[Bp 1942] XIII. tábla

Életrajza u. o. 38. l.

Glück Felix, f. graf mův iró

Fürth, 1923 (Norr.) ~~1938 ote Bp~~

1941 Bernáth Aurél fiskus – Anglia ~~[illegible]~~ (1949-50

~~[illegible]~~ Svájc, ~~Anglia~~

1949-50 londoni M. kulturint. tithára

Könyvellusztr, nyíregyzek

1950 1. díj British Mus. nth graf

páty

Koll. London 1950, 1951 London

kiprek a bélcint

l. Kiall

~~[illegible] II. M. kipr (1951) – 1956~~

Glück Félix

Csendélet, pasztell

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942

T. 4181.

:t vár körül a város házai fekszé-
árral együtt patak fogja át, mely
A háttérben jobbra a házak közül
egyes alakok élénkitik. Felirata

A. Zattmar és befejezése: E. Ponte.

5.9 : 19.1 cm.

7.

MOK

Glück Félix

Koreai anyja című linóleum metszete repr.

(képtelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1951. október 12. [16.l.]

MDG

Glück Félix

rajza (illusztráció) repr.

(Örvös Lajos: Gyapotszüret.)

Nők Lapja, Bp. 1951. október 18. [3.l.]

MDK

Gliick Félix

A „Korea hősei" című linóleummetszet-sorozattal készült a II. Magyar Képzőművészeti kiállításra. (Három metszet: Mindent a frontnak; Koreai árvák; Hazatérő partizánasszonyok – repr.)

Korea hősei. (Képtelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1951. november 1. [4. l.]

MDK

Glück Félix

Baktériumháború című tametszete. repr.

(Képtelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1952. április 3. [12. l.]

MDK

Glück Félix

Dutka M: IV.M.Képzőmüv. kiáll. Magy.Nemz.
1954. jan. 29. 5 l.

Glück Felix
festő

C.

Szépmüvèszet

1943. 245-l.

BUDAPEST
42 L 29-7

Glück Félix

Szabad Művészet
1952. 6 sz. 297 l.

Klittrich Ödön dr

Deáktéri épületcímke mintája.
Budapest, 1922. 8-r, 26 l. Fűzve.,
2 képpel.

I. 5. p. h.

1.60

MDK

Glück Felix

Kréta metszete: „Üzemi békegyűlés" — repr.

„Üzemi békegyűlés". (Képtelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1952. november 20. [2.l.]

MDK

Glück Félix

metszete: Béketüntetés Japánban
— repr.

Béketüntetés Japánban ... (képtelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1952. október 2. [4.l.]

MDK

Glück Félix

rajza: Csomag érkezett Magyarországból – repr.

Csomag érkezett Magyarországról.
(Képaláírat.)
Nők Lapja, Bp. 1952. augusztus 14. [2. l.]

MDK

Glück Félix

rajza: Sebesült mellett – repr.

Sebesült mellett. (képfelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1952. július 3. [4.l.]

MDK

Glück Félix grafikus

hat kréta karca repr.

(A világ gyermekeiért.)

Nők Lapja, Bp. 1953. május 28. [2-3. l.]

MDK

Glück Félix

e.a: Festő- és Szobrászképző Isk. kiáll.
Ujság, 1941. dec. 18.

MDK

Glück Félix

Toscanini, linoleummetsz.

Önarckép, "

M. Rézkarcolók Egy. Szépmüv. Muz. 1946. jul.

6 l.

MDK

Glück Félix

g.l.: Illusztrációs kiáll. SzM. 1954. 95.l.

Grafika.

"A Felszabaditók" linoleum-metszet

készitette Glück Felix./Koreai sorozatból./

Béke és Szabadság.1951.18.sz.szept.15.
10.l.

Glück Felix grafikus./linoleum metszetek/

Béke és Szabadság.1951.18.sz.szept.15.10.

Glück Félix

KUT 1943. okt. N. Szal.

Glück Félix

Csendélet, paszt.

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

MDK

Glück Félix

Ülő akt, pasztell
Női portrait, pasztell
Aktvázlat, pasztell
Ex libris /Bergson/, linómetszet
Ex libris, linómetszet

MIKFHOS kiáll. 1943.

MDK

Glück Félix

Csendélet, paszt.

KUT kiáll. N. Szal. okt. 51.

MDK

Glück Félix
Csendélet, paszt.

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 3 l.

Glück Félix

Kim-Ir-Szen, linometsz.

II. Magy. képzőműv. kiáll. Miskc. 1951. nov.

lo 1.

Glück Félix

Született Budapesten. 1923. Grafikus, festő. Tanulmányai: Free School and King's College, New Castle-on-Tyne. 1950: a Victoria & Albert Museum's Coloured Woodcuts Intern. Comp. nagydíjasa.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 107 l.

Glück Félix

1956-ban Angliában telepedett le.

Fehete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966.

334 l 107 l.

MDK

Glück Frigyes

Vásárlások a Miezen-Mayer és Györök kiáll.ból.
Műcs. 1900. 1.sz. 131-34. o.

Glück Frigyes

építette a bp.-i Látó hegy (Gugger) Árpád kilátóját.

Tóth Endréné; Budapest Enciklopédia, Budapest, 1976. 4631

361.

MDK

Glück Frigyes

Lyka: Müvészi holmi a magy.házban. Uj Idők, 1907-8.
XIV. lo.sz. 232.l.

MDK

Glück Frigyes

zfőv. Iparm.Bizotts. Magy. Iparművészet 1914. 279.l.

Glück Frigyes.

A Nemzeti Szalon alapító tagját üdvözölték a Szalon közgülésén, hetvenéves születési évfordulója alkalmából.

Nemzeti Ujság, 1928. jún. -10.

A szállodás, aki kulcsokat gyűjtött

Száznegyven éve született Glück Frigyes, a művészetek barátja

Száznegyven éve, 1858. január 11-én született Glück Frigyes, a magyar szálloda- és vendéglátóipar egyik kiváló képviselője. Tyrnauer István az Egy cigány egy király... című könyvében így ír róla: „egy darabja a régi Magyarországnak, hiszen a Pannónia a régi Magyarország szállodája. Műkincsei muzeálisak, általában Glück Frigyes is múzeumba való, olyan szíve van. De sok művész köszönheti fiatal évei ebédjeit ennek az embernek, aki művészek számára csakugyan mindig »Glück«-öt jelentett."

Glück Frigyes az egyetlen vendéglátó-ipari szakember, akiről utcát neveztek el a fővárosban. Az egyik legszebb budai utat, mely a II. és III. kerületet köti össze. Hűvösvölgyből kanyarog erdők-mezők között Szépvölgyig. Találó ez a választás, hiszen Glück Frigyes, rendkívül sokoldalú ember lévén, nemcsak kiváló szállodás, aktív városatya, ismert műgyűjtő és áldozatkész mecénás volt, de jeles turista is. Az 1902-ben az ő sikeres közreműködésével megrendezett nemzetközi szállodáskongresszus egyik kirándulásán született meg benne a János-hegyi kilátótorony megépítésének gondolata. A torony alapkövét 1908 tavaszán rakták le, ünnepélyes felavatása 1910-ben, kisasszony napján volt. Az épületben lévő márványtábla azóta a vendéglátó-ipari múzeumba került, s többek között ez olvasható rajta: „Ezt a kilátótornyot Glück Frigyes budapesti polgár kezdeményezésére a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának anyagi hozzájárulásával Erzsébet királyné emlékére építette Budapest Székesfőváros közössége, hogy megjelölje a helyet, ahonnan Magyarország drága Nagyasszonya oly szívesen és oly gyakorta gyönyörködött a csodás természet szemei elé táruló fölséges látványában."

A fennmaradt pénzből – persze némi kiegészítéssel – viszont az 1926. évi szállodáskongresszus alkalmára Glück javaslatára készült el a Vajdahunyad várához a mai Kacsóh Pongrác út felől bevezető oroszlános kőhíd, amelynek helyén addig fahíd állt. Glück Frigyes nevéhez fűződik a volt Gugger – ma Látó – hegyi Árpád kilátó felépítése, de ő tett javaslatot a Dunakorzó rendezésére, az alsó rakpart fölé nyúló terasz megépítésére is.

Glück Frigyes a főreáliskola elvégzése után hat évig elsőrangú külföldi üzletekben dolgozott. Svájcban és Németországban szerzett szakképesítést, utána Angliában, Olaszországban, Hollandiában és Észak-Amerikában csiszolta tudását. Ezt követően egész élete a Pannónia Szállodához kapcsolódik, amelyet 1913-ban örökölt édesapjától. Többször korszerűsítette, elsőként a budapesti szállók közül itt vezettek be az étermi és kávéházi helyiségekbe központi gázfűtést. A Hungária után itt alkalmazták először a „villanyos felhúzó"-nak nevezett liftet.

Glück Frigyes, mint a Magyar Vendéglősök Szövetségének elnöke, sokat tett a szakma tekintélyének, a szakoktatás színvonalának emeléséért.

Már 28 éves korában fővárosi bizottsági tag, 41 évesen érdemeiért a Ferenc József-rend lovagja. A háztartási iskola, az Országos Gyermekvédő Egyesület és a Stefánia kórház alelnöke, a pincériskola elnöke. 1911-ben Gundel Jánost ő követte az ipartársulat elnöki székében. Számos ösztöndíjat alapított, sokan köszönhették neki külföldi tanulmányútjukat.

Az 1889-ben megjelent kötetének, Az ínyesmesterség könyvének megírásában Stadler Károly neves vendéglátó-iparos volt a társszerzője. Ennek a sokoldalú, szorgalmas embernek mindezeken túl maradt ideje a művészetekre is. Ő tervezte például a Pannónia kapuja fölé felszerelt két vaslámpát. Gyűjteményében XII. századi arany evőeszközök, XIII–XVII. századi serlegek, billikomok voltak. Mindez egy vendéglátó-ipari múzeum alapját vethette volna meg, de mivel erre akkoriban nemigen volt lehetőség, így kincseinek java részét más közgyűjteményeknek ajándékozta. Az Iparművészeti Múzeum például különösen értékes ajándékként tartja nyilván kulcs- és evőeszköz-kollekcióját.

Mikor Rákóczi hamvait hazahozták, az akkoriban már városatyaként működő Glück Frigyes maga is részt vett a vitában: milyen útvonalon haladjon a fővárosban a halotti menet. Javaslatára nem a rövidebb úton, a Nagykörúton vitték a fejedelem földi maradványait a Keletiből a Nyugatiba, hanem a Kiskörúton. A menet így elhaladt a Pannónia előtt. A főbejárat fölé Glück egy ma is meglévő emléktáblát tetetett Rákóczi képmásával. „Hazajöveteled 1906. október 28-án diadalmaskodott, melynek emlékét őrzi a Rákóczi út."

Glück Frigyes 1931-ben hunyt el. Koporsóját a művészek tiszteletük jeléül Munkácsy-lepellel borították le, az egyik gyászbeszédet pedig maga a főpolgármester mondta.

Rédey Judit

A János-hegyi kilátó ötletadója

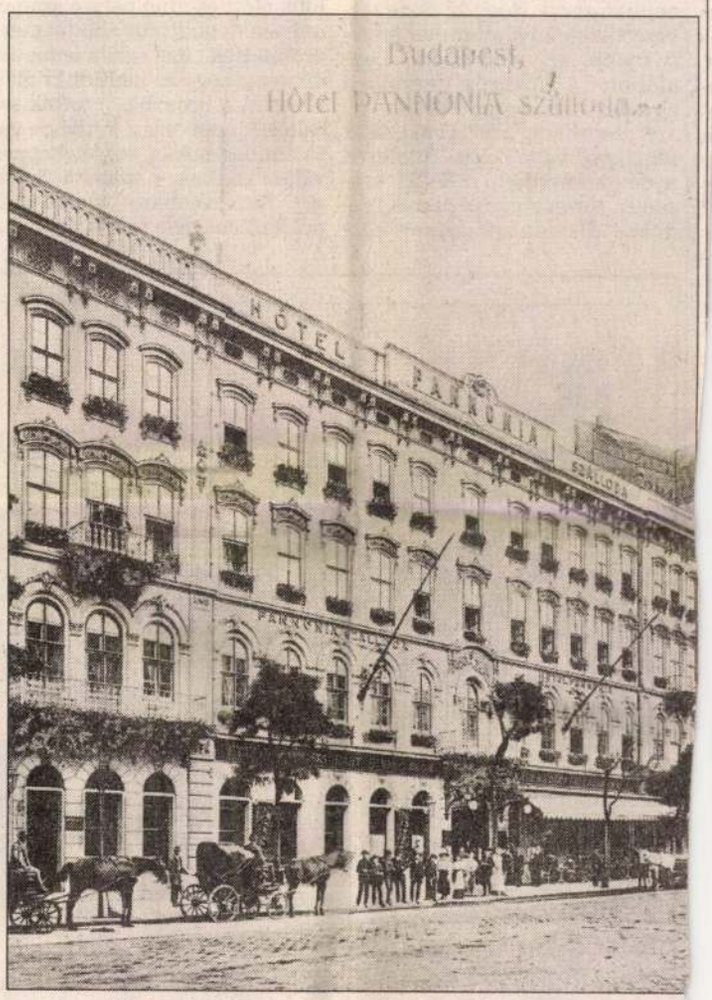

Az egykori Pannónia Szálloda, Rákóczi út 5.

Szobrot kapnak a szoborrongálók?

A fémgyűjtők ellopják nagyjainkat, akadnak turisták, akik pedig lábbal tiporják őket

Kun Béla végleg eltűnt a Vérmezőről. Szobrának talapzatát, az azóta szánkódombnak használt magaslatot is elsimították már. A szocializmus éveire vagy a Tanácsköztársaságra emlékeztető szobrokat jószerint sehol nem pótolták másokkal. Budapesten persze még így is sok szobor van, több mint ezer. Közülük jó néhány válik a fémgyűjtők és a turisták áldozatává.

A fővárosi szobrokat gondozó Budapest Galéria köztéri képzőművészeti osztályának vezetője, *Szilágyi András* szerint egyáltalán nem törvényszerű, hogy ahol korábban szobor állt, oda újra emlékművet kell helyezni. Súlyos félreértés, hogy szakadatlanul köztéri szobrokat kell egy városra ontani. 1979-ben például húsznál több szoboravató volt a fővárosban, bár ezekre ma már talán alig emlékszik valaki – nyilván azért, mert nem voltak feledhetetlenek ezek az alkotások. Mindezek ellenére 1985 óta százhatvan új szobor és dombormű került a fővárosi közterekre. A legújabb a főváros egyesítésének 125. évfordulójára emlékeztet majd. A Március 15. térre szánt alkotás a Budapest, a Duna gyöngye munkacímet viseli, meghívásos pályázata a jövő hónapban zárul. Hogy az őszre tervezett szoboravatót mikor követi újabb, azt nem tudni. Legalábbis a főváros terveiben egyelőre nem szerepel újabb.

A szobrokon, azaz a választott témákon egyébként hitelesen nyomon követhető a XVIII. századtól történelmünk összes rezdülése, illetve a mindenkori közhangulat. A második világháborút megelőző néhány évben és az ötvenes években például a keményen politizáló művek mellett megszaporodtak az úgynevezett semleges témák. Akkoriban számos szobrász kapott megbízást anyák és gyermekek megformázására, míg a helyes kis mackók és csacsik – állatszobrokból több mint három tucat áll Budapest közterein – zömét az ötvenes években készítették. Az óvatos idők előtt és után persze számos művész és politikus alakját megörökítették. Azt nehéz lenne eldönteni, hogy ki maradt ki méltatlanul a bronzba öntöttek sorából, hiszen erre a kérdésre valószínűleg sokan sokféleképpen válaszolnának – mondja Szilágyi. Az ötvenhatos szervezetek például megjelölték a forradalom jeles helyeit, de az emléktáblák és a kopjafák mellett mindössze három nagyszabású alkotás született: a Nagy Imre-szobor, valamint a Kossuth téren a forradalom lángja, és a tabáni obeliszk. Kapott persze szobrot a Corvin közben a Pesti srác, de a forradalomnak máig nincs központinak elfogadott emlékműve.

A Budapest Galéria költségvetésének jelentős részét felemésztik a nagyszabású szoborfelújítások és a szoborpótlások. A Petőfi-szobor 1992-es restaurálása után 1996-ban készült el majdnem ötvenmillió forintért a millenniumi emlékmű hét vezérének felújítása, de most fejeződött be a budavári Szent István-lovasszobor helyreállítása is. Erre tizenötmillió forintot költöttek. A felújítások várhatóan hosszú távon igénybe veszik a galéria pénzét, mivel a budapesti szobrok jelentős része elmúlt százéves. A háborús sérülésekkel valószínűleg felér a rohamszerűen szaporodó gépkocsik keltette rezgések hatása. A legkártékonyabbaknak azonban a fémgyűjtők és a turisták bizonyulnak. Előbbiek néhány tízezer forintnyi haszon reményében lefűrészelik József Attila bronzfejét, Madách Imre ujjait és karját. A szobrokat a turisták is kedvelik: japánok, oroszok, németek, angolok és mások időnként egyaránt lábbal tiporják nagyjaink mellét és fejét legalább egy fotó elkészítésének idejére, illetve egy-egy kis darabnyi emléktárgy leszerelése közben. A városvédő Pallas Athéne kezéből újra és újra kicsavarják a lándzsát.

Az esetenként nem is veszélytelen zsákmányszerző utak a pótlások miatt jelentős kiadást okoznak a fővárosnak. Egy mellszobor pótlása – ha megvan az eredeti forma – egymillió forintba kerül. A Budapest Galéria költségvetéséből az utóbbi években rendszeresen felemésztett négy-ötmillió forintot a rongálások okozta károsodások eltüntetése. A tavalyi margitszigeti szoborlopások által okozott kár azonban várhatóan a húszmillió forintot is eléri. Szilágyi Andrástól megtudtuk, hogy felvetődött az ötlet: az eredeti gipszforma híján a Margitszigetről ellopott Kerényi-szobrot torzóként pótolják. (Ez lehetne a szoborrombolás emlékműve.) Az elmúlt években garázdálkodott szobortolvajok közül mindössze két fiatalembert fogtak el. Az újpesti Berda József-mellszobor tolvajai megléptek ugyan, de a zsákmányukat több méter mélyen rejti egy szemétbánya. A nyolcvanas években Soroksárról ellopott Hugonnay Vilma-mellszobor esete az előbbivel ellentétesen alakult: ezt az

NÉHÁNY ELLOPOTT SZOBOR

Alkotó, szobor	Készült	Anyaga	Eltűnt	Honnan
Schaár Erzsébet: Kernstock (mellszobor)	1974	bronz	1990	Margitsziget
Gosztonyi Alice: Gyermek kutyával	1930	bronz	1995	Margitsziget
Tar István: Ferenczy Károly (mell)	1966	bronz	1997. október	Margitsziget
Tar István: Balassi Bálint (mell)	1970	bronz	1997. október	Margitsziget
Pátzay Pál: Lyka Károly (mell)	1977	bronz	1997. október	Margitsziget
Pátzay Pál: Jókai Mór (mell)	1977	bronz	1997. október	Margitsziget
Vigh Tamás: Petőfi (mell)	1972	bronz	1997. október	Margitsziget
Vigh Tamás: Radnóti (mell)	1968	bronz	1997. október	Margitsziget
Beck Ö. Fülöp: Önportré (mell)	1973	bronz	1997. október	Margitsziget
Búza Barna: Ambrus Zoltán (mell)	1989	pyrogránit	1997. október	Margitsziget
Kerényi Jenő: Furulyázó lány	1967	bronz	1997. október	Margitsziget
Vilt Tibor: Madách	1973		1997. szeptember: ujjak, 1997. október: karok	Margitsziget
Varga Imre: József Attila	1974	bronz	1997. november: fej	Margitsziget
Stróbl Alajos: Széchenyi-mellszobor	1882	bronz	1995	Széchenyi-hegy
Telcs Ede: Hűvelyk Matyi	1933	bronz	1996	Városmajor
Mireros N.: Eugenio Espejo-mellszobor	1975	bronz	1997. augusztus	Városmajor

Forrás:Budapest Galéria

Kerámia díszburkolatot kap a Mikszáth tér VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

Ha egy szobor hirtelen eltűnik állandó helyéről, a környékbeliek rendszerint aggódva kérdezik

Most már csak a műszaki berendezésnek kell elkészülnie, hogy a szökőkút újra működhessen. A Halászbástyáról is sokáig hiányzott a

Glück Frigyes
festőművész

Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményeinek kiállitása - két oltárszárnyból álló igen szép primitiv alkotásával szerepel./1500 körül élt felsőmagyarországi festő/

98.01.09

A szállodás, aki kulcsokat gyűjtött

Száznegyven éve született Glück Frigyes, a művészetek barátja

Száznegyven éve, 1858. január 11-én született Glück Frigyes, a magyar szálloda- és vendéglátóipar egyik kiváló képviselője. Tyrnauer István az Egy cigány egy király... című könyvében így ír róla: „egy darabja a régi Magyarországnak, hiszen a Pannónia a régi Magyarország szállodája. Műkincsei muzeálisak, általában Glück Frigyes is múzeumba való, olyan szíve van. De sok művész köszönheti fiatal évei ebédjeit ennek az embernek, aki művészek számára csakugyan mindig »Glück«-öt jelentett."

Glück Frigyes az egyetlen vendéglátó-ipari szakember, akiről utcát neveztek el a fővárosban. Az egyik legszebb budai utat, mely a II. és III. kerületet köti össze. Hűvösvölgyből kanyarog erdők-mezők között Szépvölgyig. Találó ez a választás, hiszen Glück Frigyes, rendkívül sokoldalú ember lévén, nemcsak kiváló szállodás, aktív városatya, ismert műgyűjtő és áldozatkész mecénás volt, de jeles turista is. Az 1902-ben az ő sikeres közreműködésével megrendezett nemzetközi szállodáskongresszus egyik kirándulásán született meg benne a János-hegyi kilátótorony megépítésének gondolata. A torony alapkövét 1908 tavaszán rakták le, ünnepélyes felavatása 1910-ben, kisasszony napján volt. Az épületben lévő márványtábla azóta a vendéglátó-ipari múzeumba került, s többek között ez olvasható rajta: „Ezt a kilátótornyot Glück Frigyes budapesti polgár kezdeményezésére a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának anyagi hozzájárulásával Erzsébet királyné emlékére építette Budapest Székesfőváros közössége, hogy megjelölje a helyet, ahonnan Magyarország drága Nagyasszonya oly szívesen és oly gyakorta gyönyörködött a csodás természet szemei elé táruló fölséges látványában."

A fennmaradt pénzből – persze némi kiegészítéssel – viszont az 1926. évi szállodáskongresszus alkalmára Glück javaslatára készült el a Vajdahunyad várához a mai Kacsóh Pongrác út felől bevezető oroszlános kőhíd, amelynek helyén addig fahíd állt. Glück Frigyes nevéhez fűződik a volt Gugger – ma Látó – hegyi Árpád kilátó felépítése, de ő tett javaslatot a Dunakorzó rendezésére, az alsó rakpart fölé nyúló terasz megépítésére is.

Glück Frigyes a főreáliskola elvégzése után hat évig elsőrangú külföldi üzletekben dolgozott. Svájcban és Németországban szerzett szakképesítést, utána Angliában, Olaszországban, Hollandiában és Észak-Amerikában csiszolta tudását. Ezt követően egész élete a Pannónia Szállodához kapcsolódik, amelyet 1913-ban örökölt édesapjától. Többször korszerűsítette, elsőként a budapesti szállók közül itt vezettek be az étermi és kávéházi helyiségekbe központi gázfűtést. A Hungária után itt alkalmazták először a „villanyos felhúzó"-nak nevezett liftet.

Glück Frigyes, mint a Magyar Vendéglősök Szövetségének elnöke, sokat tett a szakma tekintélyének, a szakoktatás színvonalának emeléséért.

Már 28 éves korában fővárosi bizottsági tag, 41 évesen érdemeiért a Ferenc József-rend lovagja. A háztartási iskola, az Országos Gyermekvédő Egyesület és a Stefánia kórház alelnöke, a pincériskola elnöke. 1911-ben Gundel Jánost ő követte az ipartársulat elnöki székében. Számos ösztöndíjat alapított, sokan köszönhették neki külföldi tanulmányútjukat.

Az 1889-ben megjelent kötetének, Az ínyesmesterség könyvének megírásában Stadler Károly neves vendéglátó-iparos volt a társszerzője. Ennek a sokoldalú, szorgalmas embernek mindezeken túl maradt ideje a művészetekre is. Ő tervezte például a Pannónia kapuja fölé felszerelt két vaslámpát. Gyűjteményében XII. századi arany evőeszközök, XIII–XVII. századi serlegek, billikomok voltak. Mindez egy vendéglátó-ipari múzeum alapját vethette volna meg, de mivel erre akkoriban nemigen volt lehetőség, így kincseinek java részét más közgyűjteményeknek ajándékozta. Az Iparművészeti Múzeum például különösen értékes ajándékként tartja nyilván kulcs- és evőeszköz-kollekcióját.

Mikor Rákóczi hamvait hazahozták, az akkoriban már városatyaként működő Glück Frigyes maga is részt vett a vitában: milyen útvonalon haladjon a fővárosban a halotti menet. Javaslatára nem a rövidebb úton, a Nagykörúton vitték a fejedelem földi maradványait a Keletiből a Nyugatiba, hanem a Kiskörúton. A menet így elhaladt a Pannónia előtt. A főbejárat fölé Glück egy ma is meglévő emléktáblát tetetett Rákóczi képmásával. „Hazajöveteled 1906. október 28-án diadalmaskodott, melynek emlékét őrzi a Rákóczi út."

Glück Frigyes 1931-ben hunyt el. Koporsóját a művészek tiszteletük jeléül Munkácsy-lepellel borították le, az egyik gyászbeszédet pedig maga a főpolgármester mondta.

Rédey Judit

A János-hegyi kilátó ötletadója

Az egykori Pannónia Szálloda, Rákóczi út 5.

Szobrot kapnak a szoborrongálók?

A fémgyűjtők ellopják nagyjainkat, akadnak turisták, akik pedig lábbal tiporják őket

Kun Béla végleg eltűnt a Vérmezőről. Szobrának talapzatát, az azóta szánkódombnak használt magaslatot is elsimították már. A szocializmus éveire vagy a Tanácsköztársaságra emlékeztető szobrokat jószerint sehol nem pótolták másokkal. Budapesten persze még így is sok szobor van, több mint ezer. Közülük jó néhány válik a fémgyűjtők és a turisták áldozatává.

A fővárosi szobrokat gondozó Budapest Galéria köztéri képzőművészeti osztályának vezetője, *Szilágyi András* szerint egyáltalán nem törvényszerű, hogy ahol korábban szobor állt, oda újra emlékművet kell helyezni. Súlyos félreértés, hogy szakadatlanul köztéri szobrokat kell egy városra ontani. 1979-ben például húsznál több szoboravató volt a fővárosban, bár ezekre ma már talán alig emlékszik valaki – nyilván azért, mert nem voltak feledhetetlenek ezek az alkotások. Mindezek ellenére 1985 óta százhatvan új szobor és dombormű került a fővárosi közterekre. A legújabb a főváros egyesítésének 125. évfordulójára emlékeztet majd. A Március 15. térre szánt alkotás a Budapest, a Duna gyöngye munkacímet viseli, meghívásos pályázata a jövő hónapban zárul. Hogy az őszre tervezett szoboravatót mikor követi újabb, azt nem tudni. Legalábbis a főváros terveiben egyelőre nem szerepel újabb.

A szobrokon, azaz a választott témákon egyébként hitelesen nyomon követhető a XVIII. századtól történelmünk összes rezdülése, illetve a mindenkori közhangulat. A második világháborút megelőző néhány évben és az ötvenes években például a keményen politizáló művek mellett megszaporodtak az úgynevezett semleges témák. Akkoriban számos szobrász kapott megbízást anyák és gyermekek megformázására, míg a helyes kis mackók és csacsik – állatszobrokból több mint három tucat áll Budapest közterein – zömét az ötvenes években készítették. Az óvatos idők előtt és után persze számos művész és politikus alakját megörökítették. Azt nehéz lenne eldönteni, hogy ki maradt ki méltatlanul a bronzba öntöttek sorából, hiszen erre a kérdésre valószínűleg sokan sokféleképpen válaszolnának – mondja Szilágyi. Az ötvenhatos szervezetek például megjelölték a forradalom jeles helyeit, de az emléktáblák és a kopjafák mellett mindössze három nagyszabású alkotás született: a Nagy Imre-szobor, valamint a Kossuth téren a forradalom lángja, és a tabáni obeliszk. Kapott persze szobrot a Corvin közben a Pesti srác, de a forradalomnak máig nincs központinak elfogadott emlékműve.

A Budapest Galéria költségvetésének jelentős részét felemésztik a nagyszabású szoborfelújítások és a szoborpótlások. A Petőfi-szobor 1992-es restaurálása után 1996-ban készült el majdnem ötvenmillió forintért a millenniumi emlékmű hét vezérének felújítása, de most fejeződött be a budavári Szent István-lovasszobor helyreállítása is. Erre tizenötmillió forintot költöttek. A felújítások várhatóan hosszú távon igénybe veszik a galéria pénzét, mivel a budapesti szobrok jelentős része elmúlt százéves. A háborús sérülésekkel valószínűleg felér a rohamszerűen szaporodó gépkocsik keltette rezgések hatása. A legkártékonyabbaknak azonban a fémgyűjtők és a turisták bizonyulnak. Előbbiek néhány tízezer forintnyi haszon reményében lefűrészelik József Attila bronzfejét, Madách Imre ujjait és karját. A szobrokat a turisták is kedvelik: japánok, oroszok, németek, angolok és mások időnként egyaránt lábbal tiporják nagyjaink mellét és fejét legalább egy fotó elkészítésének idejére, illetve egy-egy kis darabnyi emléktárgy leszerelése közben. A városvédő Pallas Athéne kezéből újra és újra kicsavarják a lándzsát.

Az esetenként nem is veszélytelen zsákmányszerző utak a pótlások miatt jelentős kiadást okoznak a fővárosnak. Egy mellszobor pótlása – ha megvan az eredeti forma – egymillió forintba kerül. A Budapest Galéria költségvetéséből az utóbbi években rendszeresen felemésztett négy-ötmillió forintot a rongálások okozta károsodások eltüntetése. A tavalyi margitszigeti szoborlopások által okozott kár azonban várhatóan a húszmillió forintot is eléri. Szilágyi Andrástól megtudtuk, hogy felvetődött az ötlet: az eredeti gipszforma híján a Margitszigetről ellopott Kerényi-szobrot torzóként pótolják. (Ez lehetne a szoborrombolás emlékműve.) Az elmúlt években garázdálkodott szobortolvajok közül mindössze két fiatalembert fogtak el. Az újpesti Berda József-mellszobor tolvajai megléttek ugyan, de a zsákmányukat több méter mélyen rejti egy szemétbánya. A nyolcvanas években Soroksárról ellopott Hugonnay Vilma-mellszobor esete az előbbivel ellentétesen alakult: ezt az alkotást megtalálták, a tetteseket

NÉHÁNY ELLOPOTT SZOBOR

Alkotó, szobor	Készült	Anyaga	Eltűnt	Honnan
Schaár Erzsébet: Kernstock (mellszobor)	1974	bronz	1990	Margitsziget
Gosztonyi Alice: Gyermek kutyával	1930	bronz	1995	Margitsziget
Tar István: Ferenczy Károly (mell)	1966	bronz	1997. október	Margitsziget
Tar István: Balassi Bálint (mell)	1970	bronz	1997. október	Margitsziget
Pátzay Pál: Lyka Károly (mell)	1977	bronz	1997. október	Margitsziget
Pátzay Pál: Jókai Mór (mell)	1977	bronz	1997. október	Margitsziget
Vigh Tamás: Petőfi (mell)	1972	bronz	1997. október	Margitsziget
Vigh Tamás: Radnóti (mell)	1968	bronz	1997. október	Margitsziget
Beck Ö. Fülöp: Önportré (mell)	1973	bronz	1997. október	Margitsziget
Búza Barna: Ambrus Zoltán (mell)	1989	pyrogránit	1997. október	Margitsziget
Kerényi Jenő: Furulyázó lány	1967	bronz	1997. október	Margitsziget
Vilt Tibor: Madách	1973		1997. szeptember: ujjak, 1997. október: karok	Margitsziget
Varga Imre: József Attila	1974	bronz	1997. november: fej	Margitsziget
Stróbl Alajos: Széchenyi-mellszobor	1882	bronz	1995	Széchenyi-hegy
Telcs Ede: Hüvelyk Matyi	1933	bronz	1996	Városmajor
Mireros N.: Eugenio Espejo-mellszobor	1975	bronz	1997. augusztus	Városmajor

Forrás:Budapest Galéria

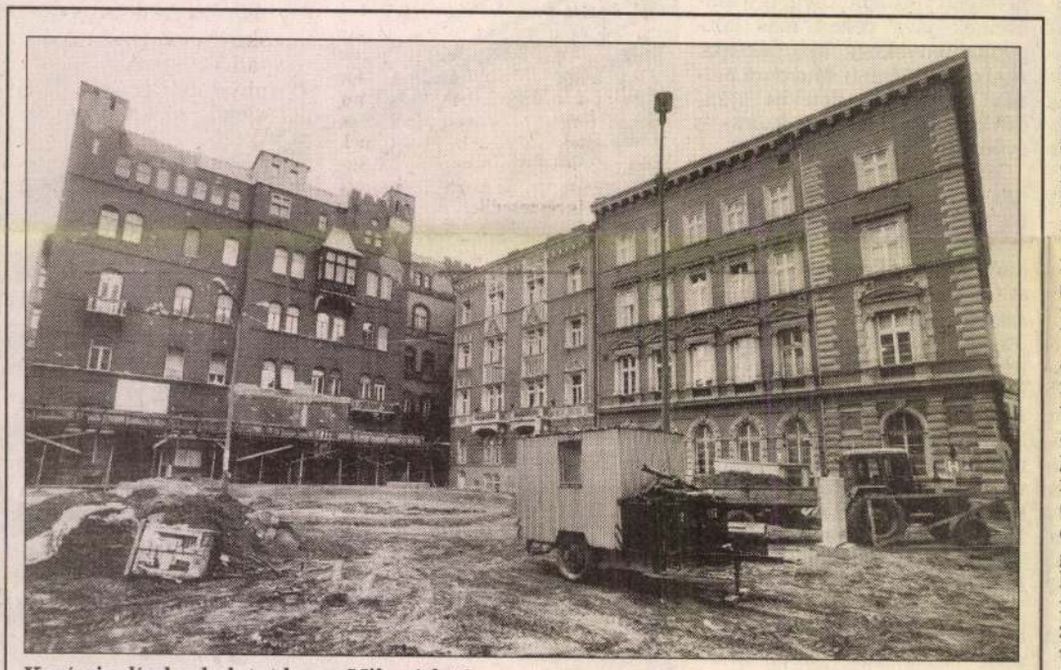

Kerámia díszburkolatot kap a Mikszáth tér VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

Ha egy szobor hirtelen eltűnik állandó helyéről, a környékbeliek rendszerint aggódva kérdezik egymástól, mi történhetett vele. Sokan attól félnek, hogy soha sem látják viszont. A múlt év

Most már csak a műszaki berendezésnek kell elkészülnie, hogy a szökőkút újra működhessen. A Halászbástyáról is sokáig hiányzott a Stróbl Alajos-féle Szent István-szobor, amely

VARGA NÁNDOR LAJOS: SALGÓTARJÁ

ZÁDOR ISTVÁN: AKÁCOS ÚT SZÉLBEN. Rézkarc

ORIAM

GLÜCK FRIGYES †. Az utolsó hét évben négy kiváló alakkal lett szegényebb a magyar gyüjtők kis tábora. Mindegyikük más-más típushoz tartozott, s a maga nemében mindegyik határozott és jelentékeny egyéniség volt. Lederer Sándor, a felejthetetlen ember és a művészet alapos ismerője nyitotta meg a veszteségek szomorú sorát. Ő a tudós gyüjtő típusát személyesítette meg. Gyüjtésének éppen úgy, mint tudományos búvárkodásának az északolaszországi festészet volt legkedvesebb tárgya, s gyüjteményéből ugyanaz a szellem sugárzott ki, amelyet tudományos vizsgálódásaiból ismertünk meg. Itt is, ott is maga volt a szolídság, szerénység, megbízhatóság. Gróf Andrássy Gyulában, a második nagy veszteségben, annak a főúri gyüjtőnek típusa öltött testet, aki határozott programm nélkül gyüjti össze a legkülönbözőbb korokból és műfajokból azt, ami kifinomult ízlésének megfelel; aki inkább gondol palotájának díszítésére, mint gyüjtésének rendszerességére, s mindenekfölött előkelő és pompás otthont kíván a maga számára teremteni. Jánoshalmi Nemes Marcell, a mult év halottja, az amateur-marchand típusának volt nagystílusú, rendkívüli tehetségű, nemzetközi hírű képviselője. Most őszinte fájdalmunkra Glück Frigyes tisztelt nevét kell feljegyeznünk veszteségeink mellé. Ő is egy típust, még pedig szép és nálunk ritka típust képviselt: a művelt és jómódú polgárét. Gyüjtése is a művészetet őszintén szerető polgárnak szellemét és hajlamait fejezte ki. Legkedvesebb területe ennek a gyüjtésnek a XVII. századi Hollandia festészete volt, ez az igazán házias, polgári művészet, amelynek virágzása a városi élet nagy fellendülésével és a polgárság vagyoni és műveltségi színvonalának nagy emelkedésével esett össze. A két Ruysdael és van Goyen finom tájképei mintegy alaphangját ütötték meg Glück Frigyes gyüjteményének. Azonban később, lépést tartva az érdeklődés általános irányával, a régebbi idő művészetére, különösen a korai németalföldi és német festészetre is kiterjesztette figyelmét. A firenzei quattrocento és a velencei renaissance művészetéből, nemkülönben a XVIII. századból is kapott izelítőt az, akinek módjában volt megfordulni Glück Frigyes gyüjteményében. Szeretettel és hozzáértéssel gyüjtötte a régi iparművészetet, s gyüjteményének ebben a részében — kis méretek közt — volt valami Figdor szellemében. Ötvösművészet, bronzok, keramika és üvegipar, textilművesség egyaránt számos és részben kiváló darabbal szerepeltek iparművészeti gyüjtésében. Zárt kis csoportok voltak óragyüjteménye és a Hefner-Alteneck-gyüjteményből származó kulcskollekciója. Külön nevezetesség számba ment azoknak az iparművészeti tárgyaknak csoportja, amelyek a gyüjtő élethivatásával függenek össze. Művészi edényekből, evőeszközökből, szakácskönyvekből Glück Frigyes párját ritkító sorozatokat szerzett, rokonszenves bizonyságául annak, hogy híven ragaszkodott élethivatá
nek n
rezni.
régebl
ajánd
zunk
nyeib
hard
ború
tárát.
legsze
s a n
nyílt
legúja
gyarc
szárn
zsefe
Múze
hiába
rá, h

való viszonya azonban nem merült ki abban, hogy gyüjtő és donátor volt. Ahová csak keze elért, ahová csak szava elhallatszott, mindenütt védte a művészet érdekeit, hirdette szempontjait. Különösen szeretett szülővárosának, Budapestnek fejlesztése, csinosítása, nemzetközi jó hírének emelése úgyszólván utolsó percéig legfőbb és legkedvesebb gondjai közé tartozott. Buzgón vett részt művészeti egyesületeink életében — lelkes, hasznos, kitünő ember volt, aki a multból megőrizte a legjobb polgári hagyományokat, de nem maradt el senki mögött akkor sem, ha olyan dologról volt szó, amelyet az egészséges haladás érdeke kiván. Mélyen megilletődve látjuk megszokott, kedves, felejthetetlen alakjának távozását. *P. E.*

Magyar Művészet
1931.

N. LAUDIN: 37
TARQUINIUS ÉS LUCRETIA.
FESTETT ZOMÁNC.

38 39

KINAI PARASZTSZOBROCSKÁK.
YAO-PIEN.

50

BAROKK FESZÜLET.

34

DÍSZKARD EZÜSTBŐL,
SZENTPÉTERI JÓZSEFTŐL.

BÉCSI FALIÓRA,
ARANYOZOTT FÁBÓL.

49

JEZSUITA-ÓRA, 48
BÉKATEKNŐ-BEVONATTAL,
ARANYOZOTT FADÍSZSZEL.

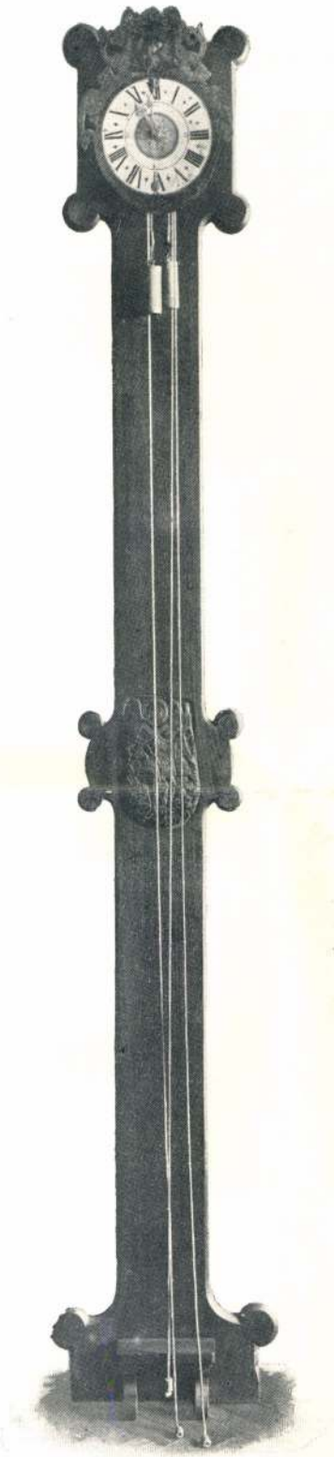

46

FALIÓRA,
VASSZERKEZETTEL.

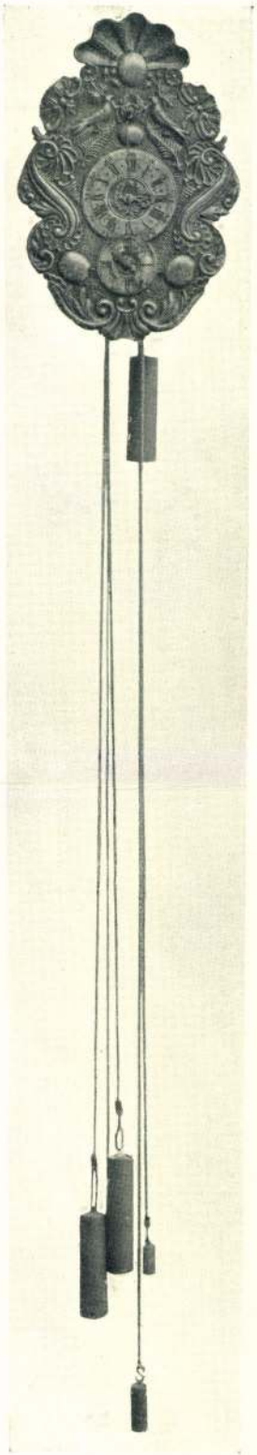

47

NÉMET FALIÓRA,
VERT RÉZ CÍMLAPPAL.

44

KÖPPING:
DÍSZPOHÁR ÜVEGBŐL.

41

CSISZOLT ÜVEGPOHÁR.

45

KÖPPING:
DÍSZPOHÁR ÜVEGBŐL.

43

BÉCSI POHÁR,
PIESCHE ÁLTAL VÉSETT
ÁBRÁZOLÁSSAL.

40

VELENCZEI HÁLÓS POHÁR.
(RETICELLA.)

42

VADÁSZKÜRT,
ÜVEGBŐL.

GENUAI BÁRSONY. 51

TÖRÖK SELYEMHIMZÉS. 55

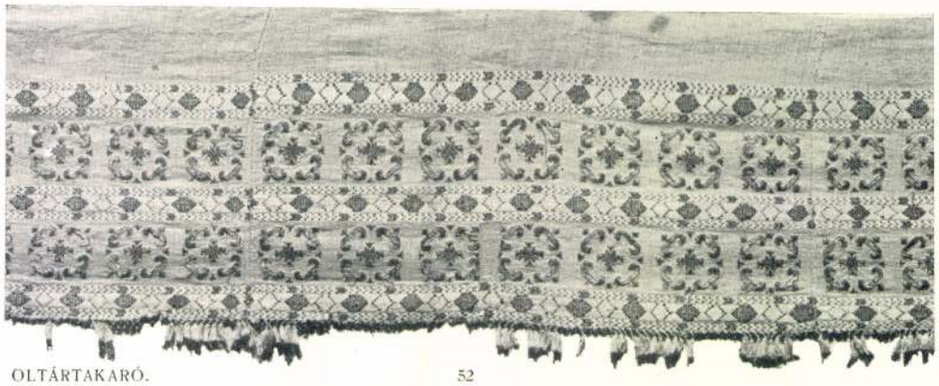

OLTÁRTAKARÓ. 52

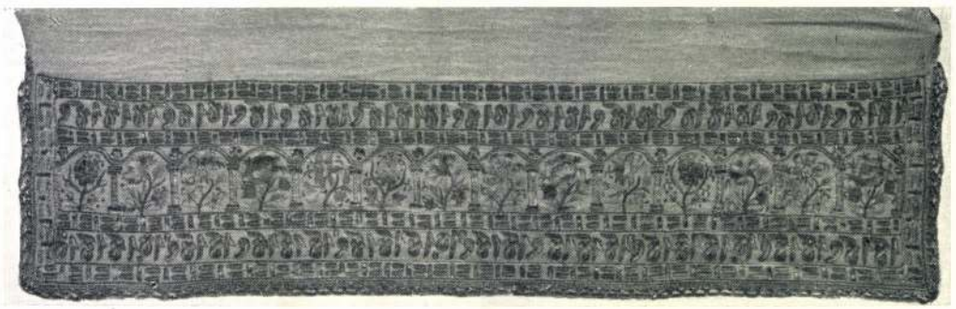

TÖRÖK NÁSZKENDŐ. 53

SABRAK. 54

33

DÍSZKAPOCS EZÜSTBŐL, DRÁGAKÖVEKKEL.

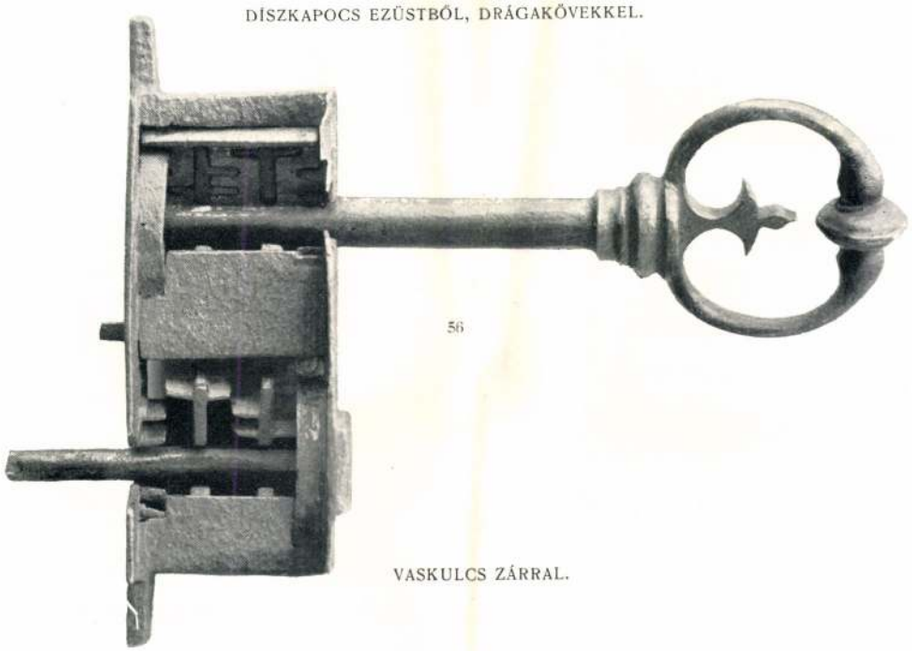

56

VASKULCS ZÁRRAL.

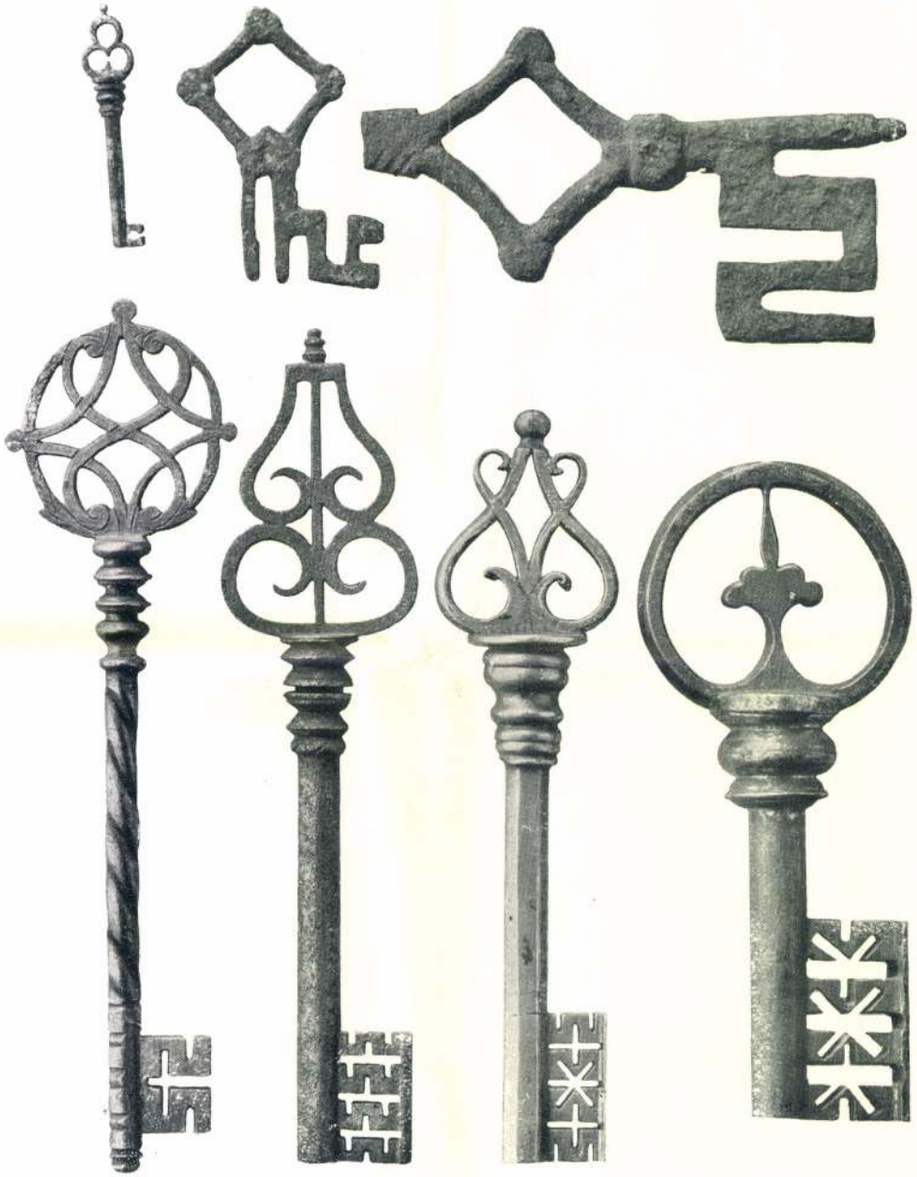

57

KÜLÖNBÖZŐ KORÚ ÉS SZÁRMAZÁSÚ VASKULCSOK.

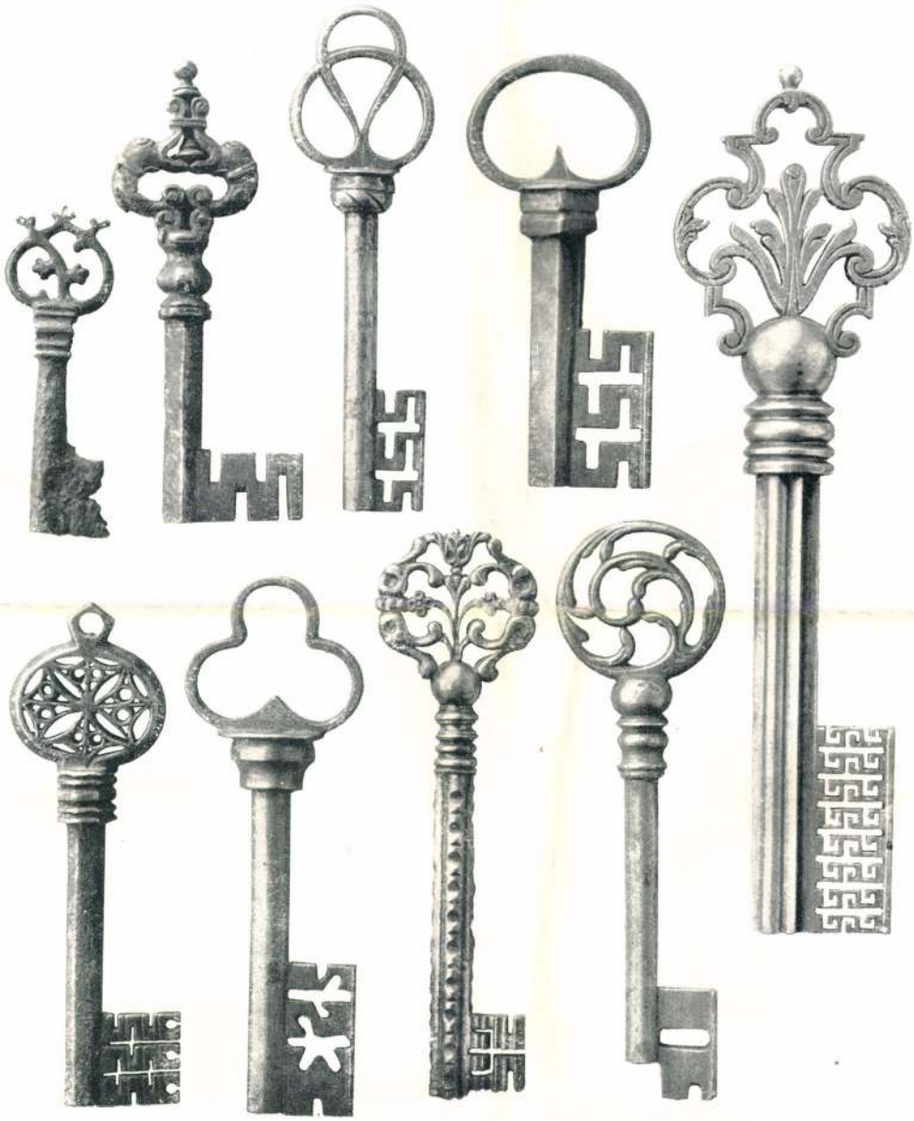

58

KÜLÖNBÖZŐ KORÚ ÉS SZÁRMAZÁSÚ VASKULCSOK.

KÜLÖNBÖZŐ KORÚ ÉS SZÁRMAZÁSÚ VASKULCSOK. 20

Glück Frigyes

Glück Frigyes, szül. 1858-ban Budapesten, a Pannonia-szálloda tulajdonosa, reált és keresk. iskolát végzett; 18 év óta főv. biz. tag; a pénzügyi, közélelmezési, vásárcsarnoki és közoktatásügyi biz. tagja; a háztartási iskola alelnöke, a Stefánia-kórház elnöke, a pincér-szakiskola elnöke, az orsz. gyermekvédő egyes. alelnöke, a józsefvárosi ált. közjótékonys. egyes. igazgatója, több jótékonysági egylet alapító tagja és alelnöke, a vendéglős ipartársulat elnöke stb.

Glück F. Főv. almanach
1904. 23. l

INE
ASÁG
S T

KÉSZPÉNZZEL BERMENTESÍTVE 937 NOV. 15. Hh BUDAPEST 62

ATE ESZ
MAMAS
SZERTÁRI

KÉSZPÉNZZEL BERMENTESÍTVE 937 NOV. 15. Hh BUDAPEST 62

KADIÓ BUDAKA

Méltóságos
Nagyságos

dr Szentiványi Gyula muz. titkár
úrnak, úrnőnek

16

Budafoki - ut 10/c

Glück Frigyes, szül. 1858-ban Budapesten, a Pannonia-szálloda tulajdonosa. Reált és keresk. iskolát végzett; 30 év óta föv. biz. tag; a Józsefvárosi Hüvös-párt egyik kiváló vezére, a Ferenc Józsefrend lovagja és a porosz korona-rend tulajdonosa. A fővárosnál a pénzügyi, közokt., közélelmezési, képzőmüv. népélelmező és több más biz.-ban müködik; a háztartási iskola alelnöke, s Stefánia-kórház alelnöke; a pincérszakiskola elnöke, az orsz. gyermekvédő egyes. alelnöke, a józsefvárosi ált. közjótékonys. egyes. elnöke, több jótékonysági egylet alapitó tagja és alelnöke, a vendéglös, szállodás ipartársulat elnöke stb. A közjót., mügyüjtés terén országosan ismert neve van. L.: VIII., Rákóczi-ut 5. Pannonia-szálló.

Gothi J. Föv.
Almanach 1916-18.
48. l.

tandó kiállítás magyar osztályát, másrészt a New Yorkból kiinduló vándorkiállítást szervezi meg. Mindkét kiállítás központja a Nemzeti Szalon lesz. A pittsburgi kiállítás zsürije Saint-Gudens elnök és Lerolle, a pittsburgi kiállítás európai rendezője lesz. A vándorkiállítás anyagát pedig az amerikai művészek egyletének kiküldött zsürije fogja megbírálni és az egész kiállítást az amerikai művészegylet finanszirozza.

*

A TUDOMÁNYOS AKADÉMIA nagyhetének május 18-i összülésén *Gerevich* Tibor dr. emlékbeszédet tartott egykori tanárának és katedráján elődjének: *Pasteiner* Gyulának életéről és működéséről. Különös érdeklődést keltett Gerevich dr. megemlékezése azon harcról, amelyben a fiatal Pasteinernek *Kelety* Gusztávval kellett megküzdenie Munkácsy Mihály elismertetéséért, akit illetékeseink »maszatos modorban festő tehetségtelen« embernek tüntettek fel és még csak segélyezni sem akartak. Pasteiner, aki tatai porcellánosok leszármazottja volt, egy emberöltőn át nevelte a magyar műtörténészek fiatal gárdáját az igazság szellemében, megalkuvást nem tűrő művészi itéletmondásra s egyik úttörője volt a magyar művészeti élet kifejlődésének napjainkban.

*

A RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK május 23-i ülésén *Nagy* Lajos dr. egyetemi magántanár, az aquincumi múzeum őre *Az óbuda-aranyhegyi római temető sírépületeinek típusai* címen előadást tartott. 1926—29 között nagy körültekintéssel végzett ásatásai folyamán több olyan sírra bukkant, amely fölé még az 1—2. században művészi sírépületet emelt az elhúnytak hozzátartozóinak kegyelete. Ezek a sírépületek másfél évezred alatt eltűntek a föld színéről, de alapozásukból, egyik-másikban megmaradt részletekből és külföldi, főleg aquileai analógiákból sikerült rekonstrukciójuk, amelyeket *Sztojka* József székesfővárosi építész építészetileg is ügyesen rekonstruált. A római polgárváros *Via Appia*-jának helyreállított képei nagy érdeklődést keltettek a nagyszámú hallgatóságban.

*

MÁJUS 23-ÁN nyílt meg a Nemzeti Szalon Erzsébet-téri kiállítási helyiségeiben a *Római Magyar Intézet* (R. Accademia d'Ungheria di Roma) művészeinek (festők, szobrászok, építőművészek és iparművészek) első kiállítása. Most elsőízben sorakoztak fel az intézet ösztöndíjas művészei, hogy számot adjanak a magyar közönségnek arról az értékes és sokoldalú művészi munkáról, amely a Palazzo Falconieri műtermeiben Gerevich Tibor dr. vezetése mellett két esztendő óta folyik. Fiatal római művészgárdánk egy modern neo-klasszicista stílus szellemében mutatkozik itt be. *Aba-Novák* Vilmos és *Szőnyi* István a modern magyar piktura fiatal gárdájának élén lépkedő mesterek. Múzeális remekművekkel mutatkozik be *Pátzay* Pál szobrász is, aki Rómában tökéletes formatudásra tett szert a régi mesterek tanulmányozása révén. *Molnár* C. Pál ragyogó színeiben a trecento festőinek stílusát plántálta át nagy művészettel napjainkba. *Patkó*, *Medveczky*, *Vilt*, *Dex*, *Végh* Ilona, *Kusmik* Livia, *Pólya*, gaborjáni *Szabó* Kálmán, *Istókovits*, *Kontuly*, *Jálics*, *Farkas* András, *Erdey* Dezső és *Mikus* Sándor alkotásai további fejlődésről tanuskodnak.

*

ÁLLANDÓ NYÁRI KIÁLLÍTÁST rendez az Ernst-múzeumban a Szinyei Társaság. A kiállítás pünkösd vasárnapján nyílott meg. A Cobden Szövetség ankétjén felvetett eszme ilykép valósággá válik. Remélhetőleg a nyári kongresszusok tagjai sűrűn fogják látogatni a kiállítást és ilykép az idegeneknek alkalmuk lesz az élő magyar művészettel megismerkedniök.

*

A LECHNER-TÁRSASÁG tudvalevőleg szobrot emel Lechner Ödönnek és megbízta a pályázat nyertesét, Farkas szobrászt a mű elkészítésével. A gazdasági bizottság, Ernst Lajos elnöklete alatt, újult erővel hozzálátott, hogy a szobor költségeit minél rövidebb idő alatt egybegyüjtse. A Társaság június 18-án emlékünnepélyt rendez Lechner Ödön halála évfordulója alkalmából.

*

A MUNKÁCSY-CÉH megkezdte a pártoló tagok gyüjtését. A pártoló tagsággal együtt jár, hogy résztvehet a társaság reprezentativ kiállításán meg tartandó sorsoláson. Az évi tíz pengős tagsági jegy árából ugyanis a társaság a sorsolásra kiváló műtárgyakat vásárol és ezeket sorsolja ki.

1931. 6-7. sz.

A MŰGYÜJTŐ MAGYAR HIREI

GLÜCK FRIGYESRŐL, a magyar műgyüjtőknek a mult hónapban elhúnyt nesztoráról csak a kegyelet és tisztelet hangján emlékezhetik megmindenki, akinek köze van a magyar művészeti élethez. Hetvenhárom évet élt meg a Pannonia-szállónak népszerű tulajdonosa; de ennek az életnek nem volt napja, amelyhez ne fűződött volna valamely jótétemény, valamely kulturális tett, valamely jelentős művásárlás ténye.

Csöndben, végtelenül fínom diszkrécióval és ízléssel állott Glück Frigyes a magyar főváros kulturális életének első sorában s igazán kevesen tudják, hogy az ő iniciativájából és jórészt az ő pénzén épült meg a Jánoshegyi kilátótorony, a guggerhegyi Árpád-pihenő, az Oroszlán-út ötletes szikla-oroszlánja, a Glück Frigyes-út, stb. Még kevesebben ismerik műgyüjtői tevékenységének sokirányú, értékes emlékeit. Igy pl. a legnagyobb csöndben ajándékozta az Orsz. Iparművészeti Múzeumnak nagyértéket rejtő asztali evőkészlet-gyüjteményét, mintahogy a Nemzeti Múzeum két történelmi tára és a Szépművészeti Múzeum is nem egy értékes ajándékot köszönhet mecénási gesztusainak.

Válogatottabb baráti köréhez kellett annak tartoznia, akinek világhírű szakácskönyv-gyüjteményét megmutatta, amelyben a görög Coelius nevű orvosnak »Apicius«-ától Brillat-Savarinig, és Carême-től, a szakácsművészeti romanticizmus megalapítójától, a cár és Rothschild szakácsától a legmodernebb francia gasztronómusokig minden író és minden ország gourmet-je képviselve van. A szakácsművészet és a *hostellerie* irodalmilag is felkeltette Glück Frigyes érdeklődését; hiszen az egykor hírneves vendéglősné, Bálóné asszony kocsmájában Ágai Adolf, Greguss, Gyulai Pál, Keleti Károly, Almássi-Balogh Kálmán, Laufenauer és Schenthauer, a 80-as, 90-es évek nagy magyar inyesmestereinek félig irodalmi, félig gourmet-társaságában tanulta ki azt a misztikus kapcsolatot, amely az írókat és a húsos fazekakat ősidők óta egymáshoz fűzte. Igy aztán Stadler Károllyal együtt könyvet írt az *Inyesmesterségről*, és költségén kiadatta Brillat-Savarin művét, *Az ízlés fiziológiáját* Ambrus Zoltán és Gizella fordításában.

Mindezek azonban inkább csak kuriózus passziói voltak a műgyüjtő Glücknek. Igazán keveseknek jutott osztályrészül, hogy a »Pannonia« legfelső emeletén lévő lakásába tekinthessenek be, amely szószerint valósággal zsúfolva volt a rinascimento legkiválóbb alkotásaival. Ezeknek összegyüjtésében olyan szakértők tanácsai segítették, mint a két Pulszky, Ferenc és Károly, vagy Beer, a jónevű restaurátor. S ezeket a gyüjteményeit még akkoriban szerezte össze, amikor a műgyüjtés még igen kevesek privilégiuma volt, s amikoriban még bővében válogathatott a legkiválóbb műtárgyaknak. Ezenfelül aztán élete utolsó harmadában a római és népvándorláskori ásatások is érdekelték, mert dunamenti földbirtoka egykor római telephely volt s a birtokán előkerült régiségek hívták fel a figyelmét a gyüjtésnek erre az elvonatkozottabb ágára. Szándékában is állott, hogy gyüjteményeiről nagy összefogó, illusztrált katalógust készíttett barátai és a szakértők részére. Terve azonban sajnos csak terv maradt. Mindenesetre Glück Frigyes élete művének egyik legméltóbb megörökítése lenne egy ilyen emlékkatalógus kiadása.

Említsük még meg, hogy Glück Frigyes kezdeményezéséből indult el annak idején útjára a »Budapest Barátai«-társaság is, amely a rövidemlékezetű, amerikaias tempóban fejlődő világváros lakóit volt hivatva a város multjának szeretetére, emlékeinek felkutatására és felkarolására nevelni.

Bárha minél több Glück Frigyes lépne az Elhúnyt helyébe!

*

A MŰCSARNOK ÜGYE már legközelebb dűlőre jut. Ugron Gábor, mint a Képzőművészeti Tanács újonnan megválasztott elnöke, ankétot hív egybe, amelyen az egyes művésztársaságok vezetői vesznek részt, hogy megbeszéljék a Képzőművészeti Társulat által a Műcsarnokban rendezendő kiállítások ügyét. Remélhetőleg neki sikerülni fog a társulat és a művészegyesületek között békét teremtenie, ami által a mostani áldatlan helyzetnek végét lehet vetni.

*

A NYÁR FOLYAMÁN megérkezik Amerikából az a két bizottság, amely egyrészt a Pittsburgban évenként tar-

36

ANYA GYERMEKEIVEL.
BRONZ-SZOBROCSKA.

BUNCSEK J. †

31

ELEFÁNTCSONT-KARIKA.

35

XVI. SZÁZADBELI OLASZ BRONZ-PLAKETT.

32

BURNÓT-RESZELŐ
FARAGOTT ELEFÁNTCSONTBÓL.

19

KANÁL, ARANYOZOTT EZÜSTBŐL.

20

KANÁL,
ARANYOZOTT EZÜSTBŐL.

18

EZÜST KANÁLNYÉL.

17

KANÁL,
ARANYOZOTT RÉZBŐL.

16

EZUST KANÁLNYÉL.

3

KANÁL, ARANYOZOTT EZUSTBŐL.

XVII. SZÁZADI EVŐKÉSZLETEK.

21 22

FARAGOTT
BOROSTYÁN-NYÉLLEL.

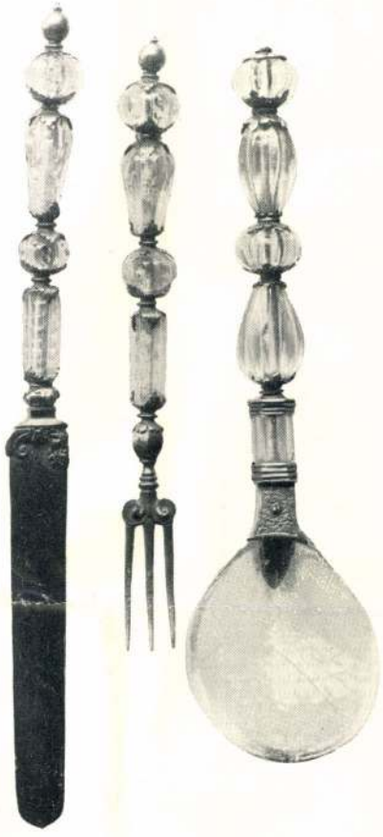

23 24 25

HEGYI KRISTÁLY-NYÉLLEL.

29

HÁROMÉLŰ TŐR
FARAGOTT
ELEFÁNTCSONT-
FOGANTYÚVAL.
VELENCEI MUNKA,
VII. SZÁZAD.

30

KÉSNYÉL FARAGOTT ELEFÁNTCSONTBÓL.
OLASZ MUNKA, XVII. SZÁZAD.

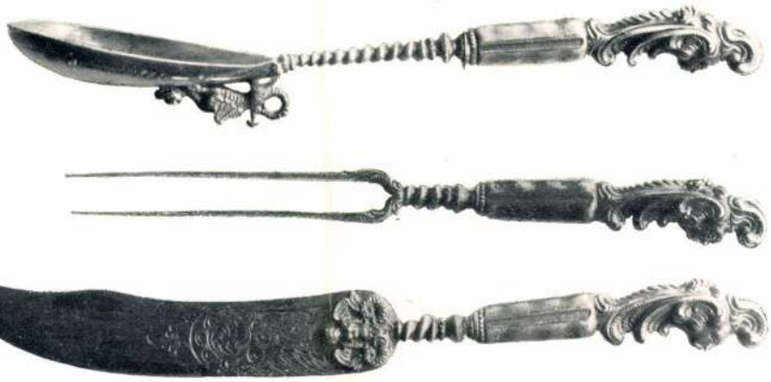

26

27

28

10 11 12

13 14 15

EZÜST FILIGRÁN-NYÉLLEL.

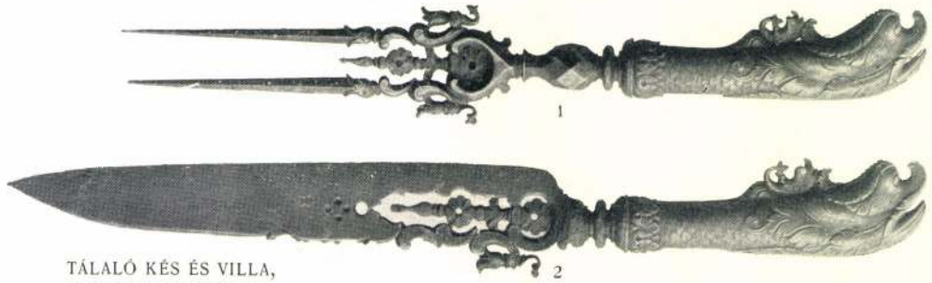

1

2

TÁLALÓ KÉS ÉS VILLA,
METSZETT VASBÓL.

OLASZ EVŐKÉSZLETEK.

4 5 6

XVII. SZÁZADI
ELEFÁNTCSONTBÓL FARAGOTT NYÉLLEL.

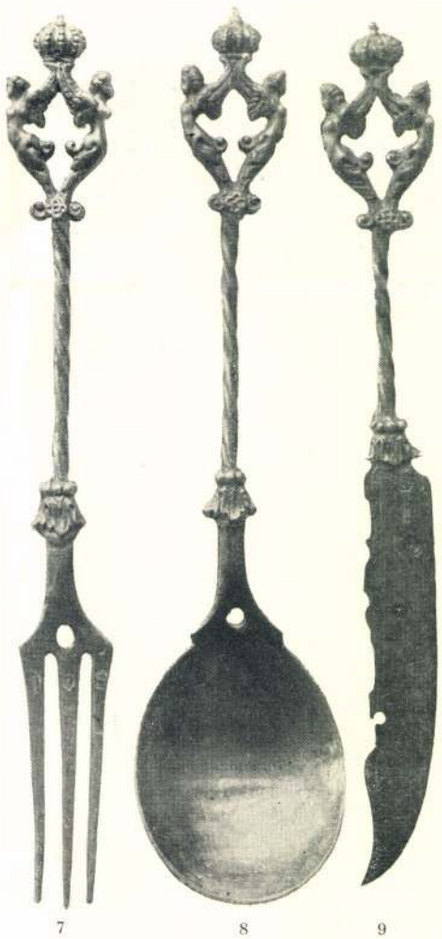

7 8 9

XVIII. SZÁZADI
CIZELLÁLT EZÜSTNYÉLLEL.

vásáron, vagy a két bámulatosan szép kinai yao-pient egy szatócsbolt lim-lomjai közül mentette ki.

Gyűjteménye, egy-két középkori darabot nem számítva, a renaissancetól napjainkig terjedő korszakot öleli föl. De e nagy időhatáron belül is rendkivül változatos; bútorok, ötvösmunkák, keramika és üvegipar, elefántcsont- és fafaragás, szövet és hímzés stb. gazdagon és kiváló példányokban van nála képviselve. Festménygyűjteménye, különösen a németalföldi mesterek művei, más helyütt külön ismertetést érdemelnének. Itt még iparművészeti kollekcióját sem ismertethetjük kimerítően — ehhez könyv kellene, s reméljük, hogy egy megfelelő katalogus alakjában Glück úr meg is fog bennünket azzal ajándékozni — hanem csak arra szorítkozhatunk, hogy a gyűjtemény egyes részeit, egy-egy érdekes darabját mintegy ízelítőként bemutassuk a közönségnek.

A gyűjteménynek egyik legérdekesebb csoportja az evőeszköz-gyűjtemény. Az olasz és német renaissance és barokk igazán elsőrendű példányokkal van benne képviselve. Különösen kiváló a 1. és 2. sz. alatt látható tálaló kés és villa. Egy a XVI. és XVII. században Olasz-, Franciaés Németországban egyaránt virágzott, de a XVIII. században teljesen feledésbe ment technikának, a vasmetszésnek remekei ezek. Olaszországban, a XVI. században készültek, s profiljaik finomságán, diszítményeik előkelőségén érzik e ragyogó korszak zamatja. A vasmetszés technikáját a legújabb időben egy stájer ember, Blümelhuber Michael, újra föléleszteté, s e nemű kitünő munkái a párisi világkiállításon méltó feltünést keltettek. A most bemutatott tálaló készlet régi rajz után készült nyele szintén az ő szakavatott kezét dicséri.

Az olasz ötvösség jó terméke a 3. sz. alatt látható aranyozott ezüst kanál, a XVI. század végéről, különösen hátlapján nagyon szép vésett diszítményekkel. A XVII. század végére vall az elefántcsontnyelü készlet (4—6 sz.), melynek pompás faragványai már a barokk művészet virágzását mutatják. Ehhez hasonló készlet látható Weimarban, a Goethemúzeumban. Goethe olaszországi útjából hozta azt magával. A 7—9. és 10—12. számú két evőkészlet a XVIII. századbeli olasz munkák modorában készült s címerekkel van díszítve. Az ilyen pompásabban ékített evőeszköz többnyire nem volt használatra szánva, hanem legtöbb esetben keresztelő-ajándékul szolgált. A 13—15. számu evőeszköz nyele ezüstfiligrán, és pedig olasz munka; a kanál aranyozott ezüst és egy augsburgi ötvös kezéből került ki.

Az olasz művészet mellett, ha a formák és díszítmények nemességében nem is, de a technika kiválóságában legalább is megállja helyét a német ötvösipar. A világhirű Hefner-Alteneck gyűjteményből származó három kanál, illetve kanálnyél a régebbi formákat szemlélteti. A 16. szám (a Hefner-Alteneck-féle katalogusban 225. sz. alatt) nyele aranyozott és cizelált ezüstből, fején Simon apostolnak kis öntött szobrával, a XVI. század elején készült s talán ostyakanálként szolgált. A kanálnak bükkfából faragott teste modern. 1550 és 1600 közé helyezhető a 17. számú (Hefner-Alteneck: 226. szám.) kanál, aranyozott rézből s ugyancsak a XVII. századból származik a 18. számú (Hefner-Alteneck: 227. sz.) ezüst kanálnyél, vésett díszítménynyel, s fején M M betűs címerpajzsszsal. Szintén a német renaissancenak jellemző terméke a szépen ornamentált 19. számú aranyozott ezüst kanál, nyelén következő fölirással: Der Bekandtnis folghet das Kreuz — Dem Kreucz folghet die ewige Frevde. Ugyancsak pompás darab a 20. számú aranyozott ezüst kanál, fején Krisztus szobrocskájával, nyelén következő fölirással: Ego sum via veritas et vita és Nemo venit ad patrem nisi per me. A kanál testén hátul olvasható a készítő neve és az évszám: Johan Freundt 1690. Belül a birtokos, vagy jobban

GLÜCK FRIGYES GYŰJTEMÉNYE.

Valamely ország vagy város gazdagságára és műveltségére meglehetős biztossággal következtethetünk magángyűjteményeinek számából és minőségéből. Mert a hol e két tényező, a vagyon és a műveltség, karöltve jelenik meg, ott rendesen gyűjtemények alakulására vezet. Könyvek, képek és szobrok, vagy az érdeklődés bármely körébe tartozó tárgyak nagyobb szabású gyűjtése természetesen csak ott jelentkezik, a hol az anyagi erő mellett az érdeklődés is fejlett, s e gyűjtemények szinvonala többnyire hű tanubizonyságot tesz a gyűjtők hozzáértéséről s ez irányú műveltségéről.

Iparművészeti tárgyak gyűjtésére gyakran már maga a lakás szeretete vezet. Különösen a múlt évtizedekben, mikor a lakásberendezés művészete a régi korszakok utánzásában merült ki, természetesen mindenütt fölébredt a vágy, az utánzatoknak eredetiekkel való pótlására vagy kiegészítésére. Mihelyt azonban a lakásba egy régi tárgy kerül, az maga után vonzza a többit. Egy szép szőnyeg elég arra, hogy valakit szőnyeggyűjtővé avasson. S mihelyt a rokon tárgyak egy-egy csoportja kialakult, függetlenedik eredeti czéljától, a lakásdíszítéstől, avval néha ellentétbe is kerül s a szobákat zsufoltakká teszi. Egyszóval önálló életet kezd és valóságos gyűjteménynyé alakul. Egyes tagjai között kapcsolat van, melynek átértése érdekes tanulsággal szolgál, rég elmúlt korszakok szokásaira, műveltségi fokára világot vet, s egy hosszabb történeti sorozat, álljon az edényekből, poharakból, érc- vagy famunkákból, szemléltetően tárja elénk az emberiség munkás, a legapróbb részletekre kiterjedő fejlődését.

A gyűjtéshez kell a szép szeretete, vagy a múlt iránt való érdeklődés. De elég, ha csak csírájában van meg; a gyűjtemény növekvésével úgy is vele növekszik. Azonban e fogékonyság egymagában nem elegendő. A gyűjtéshez nem elegendő az akarás; ahhoz érteni is kell. S ez nem olyan egyszerű dolog. Különösen iparművészeti tárgyak közt annyi a hamisítvány, s ezek gyakran oly tökéletesek, hogy szem legyen, amely azokat a valódiaktól megkülönböztesse. Elsőrangú múzeumok, elsőrangú szakemberek is néha áldozatául esnek egy-egy ügyes hamisítónak. Ez a veszély állandóan fenyegeti a gyűjtőt, s eleinte majd mindenkinek búsásan meg kell fizetnie tanulópénzét. A szem csak saját kárán élesedik, s aki a hamisítványt föl akarja ismerni, annak már kell hogy dolga volt légyen hamisítványnyal.

A gyűjtők művészete nálunk még nincsen a Nyugat szinvonalán. Kulturális és anyagi hátramaradottságunkból ez önkényt következik. Magasabb törekvésű gyűjtőink még úgyszólván kivételek, s ezért annál inkább meg kell becsülnünk őket. A Magyar Iparművészet kötelességének tudja, hogy az iparművészeti tárgyak iránt való érdeklődést minél szélesebb körökben fölkeltse, s erre egyik legjobb eszköznek tartja már meglevő kiválóbb magángyűjteményeink ismertetését.

A budapesti magángyűjtemények közt egyik legkiválóbb Glück Frigyes úré. Értékét az is emeli, hogy nem régebbi, kész gyűjtemények megvételéből és összeolvasztásából alakult, hanem hogy a gyűjtő úgyszólván egyenkint, darabonkint kutatta ki és sorozta egybe kollekcióit. Ha az ő gyakorlott szeme meg nem látta volna, sok kincsnek mondható tárgy bizonyára elkallódott, örökre elveszett volna. Egy szép barokk órát például már darabokra törve látott meg a pesti zsib-

gazdagságát hozza létre, s a véletlen okos kihasználása a grès varázsának titka. Kinában már nagyon régi időkben ismerték ez eljárást, de azután úgy látszik kiment a divatból, s csak a XVIII. század elején keltették uj életre. A bemutatott két parasztszobrocska talán még a régebbi korszakból ered, s szinhatása igazán elsőrendű. A gyűjteménynek kitünő modern darabjai, a francia grès-ipar válogatott termékei mind háttérbe szorulnak mellettük.

A velencei üveg könnyedségének és technikai fejlettségének jellemző képviselője a 40. sz. alatt közölt hálós pohár, melynek nemes formája és finom rajza valósággal elragadó. A sulyosabb s a kristálycsiszolás technikáján fejlett cseh üveg jó példánya a 41. sz. pohár, míg a 42. számú vadászkürt a cseh üveggyártás ritkaság számba menő bravour darabja. A Lobmeyr által alapított ujabb osztrák üveg finom képviselője a Piesche által vésett 43. számú pohár. A 44. és 45. számú díszpoharak Koepping sajátságos, törékeny művészetét mutatják be. A gyüjteménynek többi, nem fényképezett darabjai közt is kitünő példányok vannak az üvegipar történetéből, a velencei szárnyas pohártól egész Tiffany bájos fémfényű alkotásaiig, s a hiányokat az antik és velencei üvegek leghiresebb darabjainak pompás másolatai töltik ki.

A gyűjteménynek egyik kiválóan érdekes csoportja a gazdag órakollekció. Sajnos, itt is csak néhány példa bemutatására szorítkozhatunk. A 46. számú fali óra szerkezete és címlapja teljesen vasból készült s talán még a XVI. sz. végére nyúlik vissza. A 47. számú címlapja vert réz, a XVII—XVIII. századból. Mindakettő német munka. A 48. számú az u. n. jezsuita órák jellemző példánya, békateknő bevonattal, faragott s aranyozott fadíszszel, a fülkében egy zarándok bronz szobrocskájával. Az óraszerkezet angol: Bohwalls, London, s a XVIII. század második feléből származik. A 49. számú bécsi óra XVIII. századbeli munka, rendkivül finom fafaragásával tünik ki. Az 50. szám alatt közölt pompás feszület kitünő német alkotás, a XVIII. század elejéről, s régebben szintén óraházként szolgált.

Végül a gyüjtemény leggazdagabb osztályához, a textil művesség csoportjához értünk. Mind között tán ép ez az, mely a reprodukcióra legkevésbbé alkalmas. Formái a kicsinyitést nehezen birják el, s hatásának legfőbb eleme, a szín elvész. A néhány közölt ábra az eredetiek pompájának halovány árnyéka. Az 51. számú genuai bársony, vörös gránátalma dísszel sárga alapon. Az 52-es oltári takaró aranyhímzéssel. Az 53-as régi török nászkendő. A szegély aranyhímzés, az ívek alatt színes selyemből hímzett virágok; fönt fölírás: Ó én szeretlek! Ó én szeretlek! etc. Az 54-es számú pompás sabrak; biborszin bársony alap, aranynyal, ezüsttel és szines selyemmel magasan kivarrva. Az 55-ös számú török munka szines hímzés vörös selyemalapon, a XVII. századból.

A bemutatott darabok tán némi fogalmat nyujtottak a gyűjtemény gazdagságáról s előkelő színvonaláról. Vajha minél többekben fölkeltenék a gyűjtés vágyát, s a nemes példának minél több követője akadna. Kétszeresen szükség van erre nálunk, a hol még saját iparművészeti multunk emlékei sincsenek kellőkép összegyűjtve. Közgyüjteményeink erre a munkára nem elégségesek. Mert a nyilvános gyűjtemények is csak akkor fejlődhetnek igazán és helyesen, ha velök karöltve hozzáértő és speciálizálódó magángyüjtők tábora működik.

Meller Simon.

mondva ajándékozó Peter Bodeker neve és címere. A vallásos föliratok arra vallanak, hogy e kanalak fogadalmi ajándékul szerepelhettek.

Valamivel korábbi a 21—22. számú evőeszköz borostyánnyéllel, borostyánból faragott fejekkel s a fogantyún a következő fölirással: Auf Gott und Glick — Hoff ich Alle Augenblick — Anno 1677. E jellemző darab egykor Német Imre iparművészeti gyűjteményéhez tartozott, mely annak idején e nemben a legkiválóbb magyar kollekció volt. A XVII. századbeli német művészet terméke a 23—25. számú pompás hegyikristály evőeszköz, aranyozott ezüst foglalattal, régebben báró Apor tulajdona. Ugyanezt a századot, a kifejlődött barokk művészetet képviseli a 26—28. számú gazdag és merész díszítésü evőkészlet ezüstből s jellemzően mutatja be az augsburgi ötvösség e korszakát.

E sorozathoz kell beosztanunk a 29. számú háromélü tőrt (modern tokban). A tőr markolata naivságában bájos elefántcsont faragvány, velencei munka a XVI-ik századból. Az olasz elefántcsontfaragás egy másik, pompás példánya a 30. számú késnyél, egy lovascsata mozgalmas ábrázolásával, a XVII. század érett művészetének minden erejével. E fogantyúnak párja ezelőtt a kölni Thewalt-féle gyűjteményben volt, az aukció-katalogusban 608. sz. alatt található; onnét hamburgi magánbirtokba került.

A gyűjtemény másfajú elefántcsont munkákkal is büszkélkedik. Két darabot emelünk ki ezek közül. A 31. számú elefántcsont karika valószinüleg egy doboz oldala volt. Gyümölcsfüzérrel bajlódó puttók díszítik arany alapon, s az olasz renaissance könnyed művészetére emlékeztetnek. Valószinüleg 1800 körül készült. A másik, a 32. számú burnótreszelő francia (?) munka, a XVIII-ik századból.

A Glück-féle gyüjteménynek egy másik értékes része az ötvösmunkák csoportja. A német XVI. és XVII. század, különösen az augsburgi műhelyek jól vannak képviselve; úgyszintén a XIX. század francia és magyar munkái. Ábráinkban csak két magyar ötvösmunkát mutatunk be: a 33. szám alatt egy pompás díszkapcsot, késő csúcsives formákban, mely valószinüleg erdélyi (brassói) munka a XV. század végéről és a 34. szám alatt egy díszkardot, melyet a hires és irodalmilag is számottevő rimaszombati ötvös, Szentpéteri József készített 1848-ban. A kard fölirata: Tisztujítását vezető Elnöknek Czuczor Jánosnak — Hála emlékül Az E.-Ujvári polgárság — Május 23 — 1848.

A bronzmunkák közül kiválik a 35. szám alatt látható olasz XVI. századbeli plakett, mely Pulszky Károly gyűjteményéből származik. Számos modern bronzszobrocska között egy fiatal magyar szobrász Buncsek J. kezdő, de tehetséges csoportja „*Anya gyermekeivel*“ vonja magára figyelmünket. (36. sz.)

Külön egész a XII. századtól a XVIII. századig terjedő időközt felölelő kulcsgyűjtemény (56—59. sz.), mely a Hefner-Alteneck kollekcióból ered. A kulcsformák fejlődését a román korszak kezdetleges, ügyetlen próbálgatásaitól kezdve, a csúcsíves művészet változatosabb formáin, a renaissance vasmetsző technikájának pompás termékein át, egész az újabb korig kitünően szemlélteti. Hefner-Alteneck: Eisenwerke című művében e kollekció kimerítően van tárgyalva (Band I. Tafel 63 és Band II. Tafel 17, 26, 35, 81.).

Kiváló darab a 37. sz. alatt közölt, *Tarquinius és Lucretia* című émail, hátul a művész jelzésével: N. Landin, Limoges 1695. A fő részek kitünőek; a szélek restaurálva.

Keramika és üvegipar szintén bőven van képviselve a gyűjteményben. Első helyen említendő a két kinai yao-pien, (38 és 39 sz.) az újabb időben annyira föllendült grès-iparnak ős mintái. Az agyagban levő fémrészecskék egyesülése a mázzal a szinhatásoknak csodálatos

Ars Una

1924. I. évf. 8-9. sz.

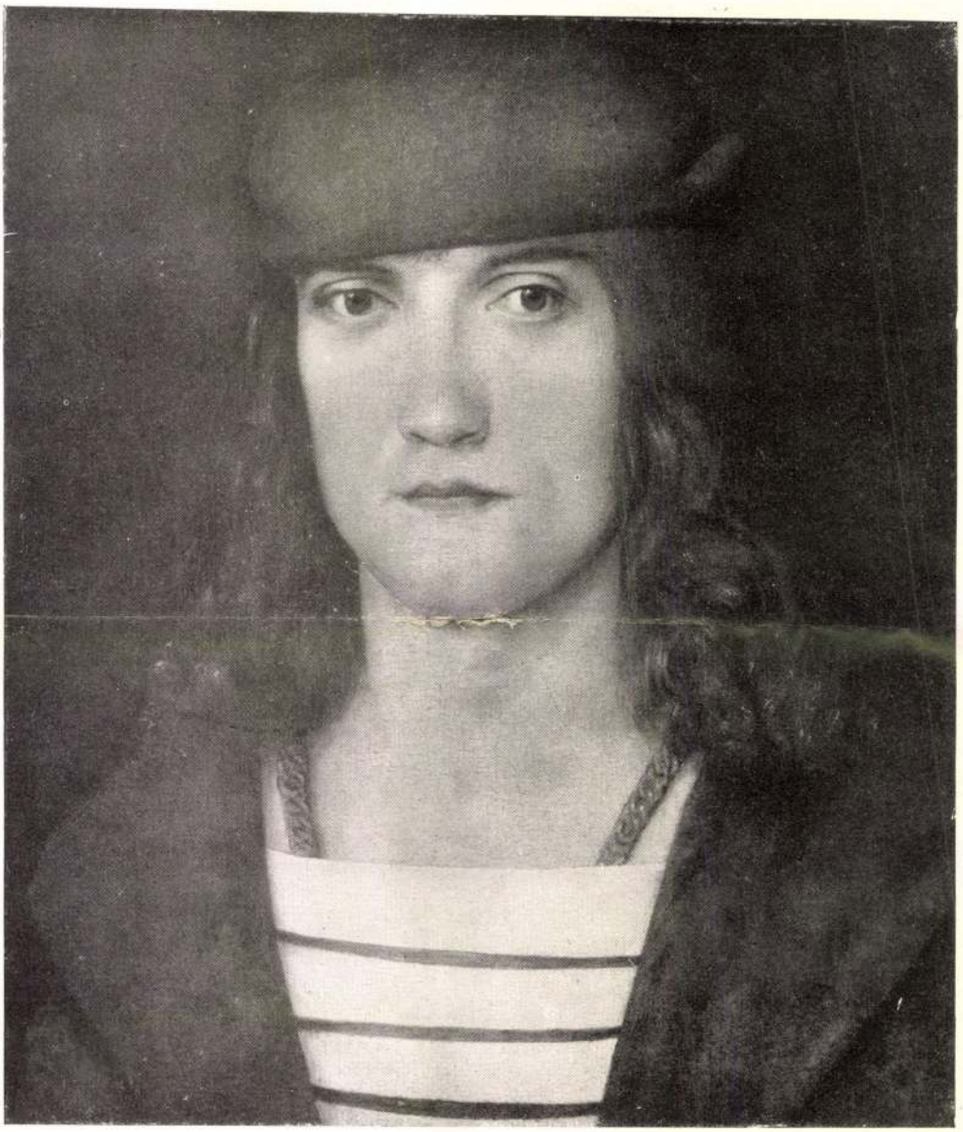

Fiatal férfi
(*a nürnbergi Imhoff-családból*)

Junger Mann
(*aus der Nürnberger Familie-Imhoff*)

NÉMET FESTŐ A 16. SZÁZAD ELEJÉRŐL

GLÜCK FRIGYES KÉPGYŰJTEMÉNYE

Glück Frigyes kormányfőtanácsos képgyűjteménye Budapesten kétségtelenül egyike a legjelentékenyebb- és legkülönlegesebbeknek Magyarországon. A Pannónia-szálló derék tulajdonosa, ki a régi jó idők eszményi vendéglőseként hoteljében mindent személyesen vezet és aprólékos, semmiről meg nem feledkező gondoskodása konyhára, pincére és vendégeinek kényelmes elszállásolására egyaránt kiterjed, immár negyven esztendeje szenvedélyesen gyűjti a festményeket, melyek százával borítják irodája és lakása falait. Családi képek és különféle komoly és tréfás irányú emléklapok mellett a régi korok csaknem összes festőiskolája képviselve van itten, és nagy számban vannak jelen biedermeier miniatűrök vegyest a tizenkilencedik század magyar mestereinek és élő festőknek a műveivel. Akinek alkalma volt Glück Frigyes vendégszeretetét élvezni és az ő kalauzolásával megtekinteni a gyűjteményét, megilletődés nélkül nem tapasztalhatta, hogy mekkora szeretettel csüng minden egyes tárgyán, melyeket részben Pesten, részben sűrű külföldi utazgatásai közben vásárolt. Képei az ő szemében nem puszta tőkebefektetést jelentenek, hanem a pihenés óráinak csendes, befelé sugárzó örömét és nem anyagi értékük esetleges emelkedése lelkesíti őt, hanem az érdeklődés crescendója, melyet kincsei a műbarátokból kiváltanak. Mikor 1919-ben, közvetlen a komműn kikiáltása után, az értékes magángyűjteményt zár alá vették és az általa többszörösen megajándékozott állami múzeumokba szállították, a zárolást végző hivatalos kiküldötteket ismételten figyelmeztette, hogy emerről vagy amarról a képéről meg ne feledkezzenek: hazafiúi becsvágya, hogy képei a nemzet tulajdonául a nyilvános gyűjteményekbe kerüljenek, ennyire leküzdötte benne a személyes birtoklás megszűntének fájdalmát.

A gyűjtemény számos képe közül néhány rendkívül érdekes s igen fontos régi festményt fogunk az alábbiakban megbeszélni és bemutatni. Szerző csak a képben közölt festményekről emlékezik meg és nem szól azokról, melyeknek reprodukcióját cikkéhez nem csatolhatta. Az itt felsorolandó műveken kívül még egész sereg egyéb érdekes képet őriz a gyűjtemény: különösen a 17. század hollandi iskolái vannak tanulmányunk keretét jóval túllépő gazdagságban képviselve és a specialista kutatónak kedve telhet néhány egész ritka mester jelzett munkájának a szemléletében. Hasonlókép kénytelenek voltunk elhagyni az ugyanekkora mennyiségű 18. századi és újabb képeket, melyek sorában pl. *Paál László*nak két egészen kitünő tája látható.

Időrendben az itt megbeszélendő képek élén áll egy szép firenzei Madonna (nyárfadeszkán, 68 cm. magas, 50 cm. széles). Szürkés, fülkeszerű nyitott kőtrónuson, melynek ablakain a kék égbolt bekandikál, ül egyenest a Madonna és kezeivel támogatja az ölében ülő gyermeket, ki jobbját áldásra emeli és baljában gránátalmát tart. Ez ősi hieratikus motívum szigorát jelentékenyen mérsékli a Madonna aszimetrikus helyzete és tartása, kinek arcvonásai azt a személyes, kissé világias bájt lehelik, mellyel szentalakjait a quattrocento, kivált Toszkánában, szerette elevenebbé varázsolni, hogy az ájtatos közönséghez emberileg közelebb hozza őket. A kép színezése, miként formaalakítása, egyszerű: Mária és a gyermek világos, csak az arcokon sötétülő testszínével, a szürke architekturával és a tompakék éggel, a szürke vállkendővel és a gyermek fehér leplével szembe helyezve a Madonna ruhájának és köpenyének erőteljes kék és vörös szine. A világosszőke hajra kötött fehér fejkendőt igen kecsesen piros szallag fonja át. A Madonna tipusa, az egész alakítás és ruhahajtékolás a képet kétséget kizáróan Fra Filippo Lippi közvetlen közelébe utalják. A gyermek nagy fejével már erősen Botticelli Madonnaképeire emlékeztet. Szerzőként felmerült *Fra Diamante*, egy 1430-ban született festő, akit 1452 óta mint Fra Filippo segédjét említenek (pl. a pratói dóm falképeinél), későbbről pedig mint a Sixtus-kápolna pápaképeinek munkatársáról van felőle hiteles adatunk. Személye[1])

[1]) L. *Henriette Mendelssohn*, Fra Filippo Lippi. Berlin 1909. 193. old.

Madonna *Madonna*

FRA FILIPPO LIPPI IRÁNYA
(FRA DIAMANTE?)

azonban sokkal kevésbbé körvonalozható, hogysem egy festmény nekitulajdonítását világosan indokolni tudnók. Fra Filippo érett alkotásainak formanyelvével való minden megegyezése mellett feltünő, hogy a kép egyrészt szigorúbb és hieratikusabb felépítésű, mint ennek a mesternek a részletformákban egyébként rokonságot mutató késői Madonnái, másrészt viszont már Botticellit pedzi. Így feltételezhetnők, hogy a képet csak Fra Filippo halála után († 1469) festette ennek egy idősebb, még a régi hagyományokban nevelkedett tanítványa, akire azonban Botticelli Madonnái is hatással voltak. Ez a beállítás jól illenék a Fra Diamantéra való meghatározáshoz, ha azt stílkritikailag is alátámaszthatnók.

A cinquecento kezdetének velencei iskolájához tartozik egy szent hajadon sok elbeszélő részletet tartalmazó előalpesi táj elé festett mellképe (fa, 35 cm. magas, 28 cm. széles). Miután attributumot egyáltalán nem látunk, feltételezhetjük, hogy egy nagyobb ábrázolás — talán a kedvelt félalakos három-

Szent hajadon *Heilige*

SANTA CROCE-CSALÁD KÖRE

személyű „Santa Conversazioné"-k egyikének — töredékével van dolgunk. A kép jellegében és festésmódjában könnyen megállapíthatjuk a *Santa Croce* művészcsalád körének ismertetőjegyeit. Festője mindenekelőtt a típusban, de a tájképalakításban is erősen támaszkodik Cima da Conegliano műveire, szigorú formaképzésében azonban még Gentile Bellini régebbi művészeti irányával tart rokonságot.

A 16. század harmadik negyedéből való egy körszakállas előkelő férfi életnagyságú térdképe (vászon, 99 cm. magas, 82 cm. széles). Az ábrázolt oldalvást kissé előrehajló testtartással karosszékben ül és fejével a szemlélő felé fordul. Öltözéke és a baljában levő könyv nyilván tudós mivoltát jelzi; az ablaknyiláson át látható torony és ház alighanem szintén vonatkozásban van vele. A megromlott firnisz gátolja a különben látszólag jókarban levő kép behatóbb vizsgálatát. Szerzőjének *Giovanni Battista Moroni*t mondják és — amennyiben a képfelület zavarossága mellett végleges ítélkezés egyáltalán lehetséges — valóban ettől a művésztől származik. Az előkelően nyugodt testtartás és az élénk tekintet ellentéte sajátságos vonzóerőt kölcsönöz a festménynek.

Az olaszországi képekhez néhány 16. századi északi festmény sorakozik. Igazi remekmű egy fiatalember mellképe (vászon, 32 cm. magas, 28 cm. széles), aki csaknem tökéletes szemközti nézetben nyugodt tekintettel mereng a szemlélőre. A nürnbergi Imhoff patriciuscsalád címere a kép hátán (vörös alapon féloroszlán halfarokkal) és az ugyanott levő 1556-os évszám később került ugyan oda, mégis azt bizonyítja, hogy az ábrázolt ehhez a családhoz tartozott. A kékszemű, finommetszésű arcot barnásszőke haj kere-

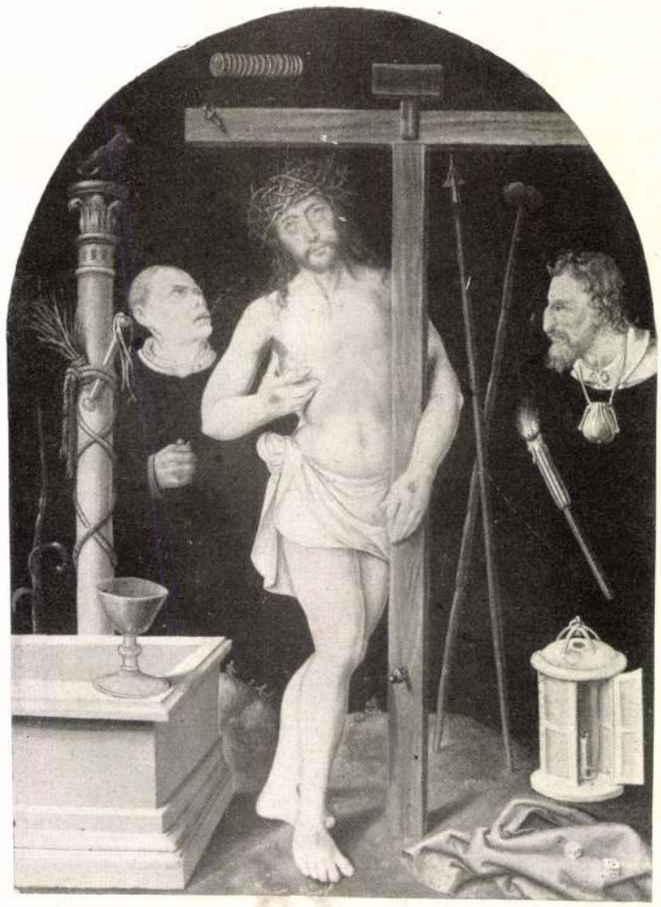

Vir dolorum *Schmerzensmann*

ÉSZAKNÉMET FESTŐ 1530 KÖRÜL

tezi, mely könnyed fürtökben omlik a vállakra. A sapka és a kabátujjak vörös színe, az egérszürke szőrmegallér és a fehér ingen áthúzódó kék csíkok együttesen kiválóan erőteljes színharmóniát adnak. Csak a háttér maradt egész egyenletesen sötét. A ruházat és a stílus a címer által Nürnbergbe lokalizált képünket a 16. század első évtizedébe utalják. Tiszta előlnézet az ekorbeli német képmásoknál igen ritka, csak Dürer 1507-ben készült fiatal leányt feltüntető festménye a berlini képtárban mutat azonos nézetet és a fejnek a képsíkba való hasonló beállítását. Formaképzése azonban nem tisztán düreri, hanem határozottan lágyabb. Okvetlen vérbeli mester festette és remélhetjük, hogy a még kikutatandó különféle nyomok nemsokára lehetővé teszik egy határozott művész megnevezését.

Egy ábrázolat, mely Krisztust az emberiség vértanújának szerepében („Vir dolorum") mutatja be (fa, 32 cm. magas, 24 cm. széles), nagy ikonografiai ritkaság. Krisztus nem ül, hanem áll, a kereszt baljában, nyitott mellsebéből a vér a sír párkányára helyezett kehelybe szökik. A semleges fekete háttér elé nemcsak a szokásos kínzószerszámok sorakoznak: az oszlop a vesszővel, korbáccsal és kötéllel, a lándzsa és az ecetesszivacs, hanem még a fáklya és a lámpás, melyek az árúló elé világítottak és az árulás díját tevő ezüst pénzek, azután magának Júdásnak a feje, nyakán a pénzeszacskóval és az egyik poroszló feje és ökle. A fej az Úr arca felé köp, az ököl pedig egy kitépett hajfürtöt szorongat, az oszlop tetején ül a Péter megtagadását jelző kakas, mellette meg a nádszál, melyet gúnyosan a zsidók királyának kezébe

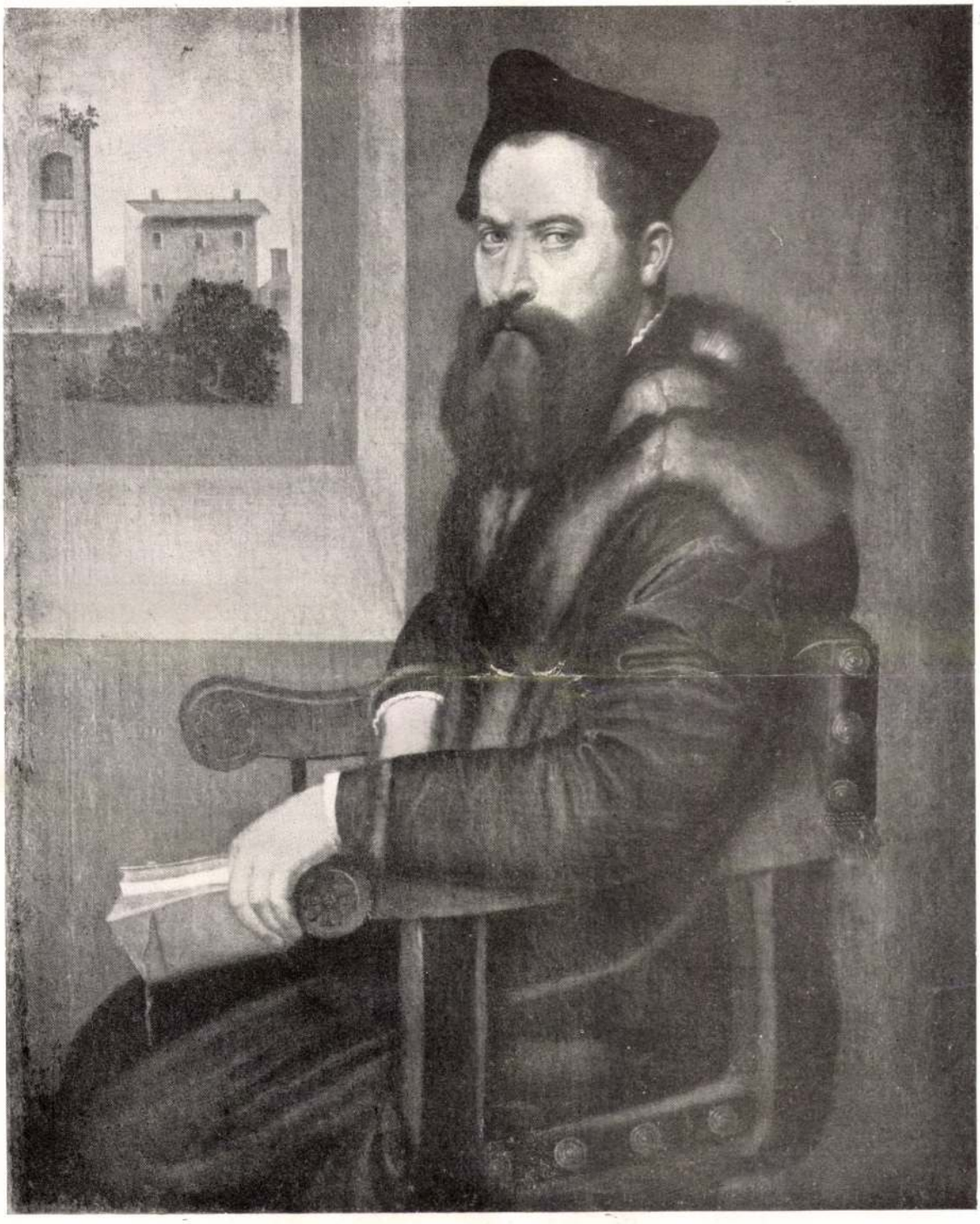

Férfi képmás — *Männliches Bildnis*

GIOVANNI BATTISTA MORONI

Trónoló Madonna *Tronende Madonna*

ADRIAN ISENBRANT

Madonna *Madonna*

BAREND VAN ORLEY

nyomtak és végül a kereszt lábánál Krisztus köpenyén hevernek a zsoldosok kockái. A festés mikéntje világosan mutatja a Cranach-iskola befolyását, Krisztus típusa azonban elüt a megszokott cranachszerűtől, nyersebb és zömökebb. A kép alighanem egy 1530 körül működött északnémet festő műve.

Jogosan tulajdonítható a brüggei mester *Adrian Isenbrant*nak egy bámulatos finoman festett Madonna-képecske (tölgyfa, 21 cm. magas, 12 cm. széles), melyet sajnos valamikor a jobb oldalán megcsonkítottak. Eredetileg a Madonna a kép közepén ült és a lantot pengető angyalkának (balra a trón lábánál) a kép jobb felén egy másik felelt meg, kinek furulyájából még láthatunk is egy darabot. Különösen elragadó a háttér; főleg az angyalok által körültáncolt szökőkút ábrázolása mutat oly meseszerű fantáziát, amivel különben csak a dunai iskola alkotásainál találkozunk.

A Madonnának ikonografiailag rokon beállítását mutatja egy jelentékenyen nagyobbméretű félalakos kép (tölgyfa, 44 cm. magas, 29 cm. széles), melyet én már évekkel ezelőtt *Barend van Orley* 1520-ból származó művéül állapítottam meg.[2]) A két kép rokonsága bizonyítja, hogy Németalföldön a romanizmust megelőző korszakban, Roger van der Weydennél kezdve mélyen a 16. századba terjedőleg, a művészek mily kevés ábrázolási sémával dolgoztak és csupán a részletek variálására törekedtek. Csak a formaképzés fokozottabb plasztikájában s nem az egész tartalmi felfogásban különbözik a későbbi Raffael-utánzó kellemesen festett korai műve az egy nemzedékkel fiatalabb Gerard Davidtanítvány tetszetős képecskéjétől.

„*Hans Bol 1590*" jelzést visel egy pergamentre festett Keresztrefeszítés (22.5 cm. magas, 15.5 cm. széles), mely ezt az ismert tájakvarellistát mint alakfestőt mutatja be nekünk. Mulatságos megfigyelni, hogy az a mester, ki kisméretű tájképein a természet motívumait genreszerű mellékalakokkal ábrázoló naturalistaként jelentkezik, alakos képein, mint valamennyi kortársa, teljesen az olasz manieristák, teszem azt: a Zuccarik hatása alatt áll. Már Karel van Mander[3]) dícsérőleg emlékezik meg Bol egy keresztrefeszítést ábrázoló és amsterdami magántulajdonban őrzött miniatúrájáról, mely gazdag kompozíciójú kép volt, művészileg elrendezett, jól festett és a legszorgosabb gonddal készült alakokkal, húsrészekkel, lovakkal, tájjal és épületekkel; ez a dicséret képünkre is illik, ha kis mérete miatt nem is lehet azonosítani a Karel van Mander által említettel, mert az ezt kifejezetten meglehetős nagynak mondja.

A Glück-gyűjteményben különösen gazdagon képviselt 17. századi hollandi iskola művei sorában mindenekelőtt néhány remek tájkép kelti fel érdeklődésünket. Köztük talán legszebb *Jan van Goijen* egy kitünő korai munkája (Falusi táj), mely szerkesztésében és színeiben közel áll a braunschweigi, 1623-ból való Falusi uccához és a brémai, 1625-ből eredő Faluképhez. A Glück-gyűjtemény festményének[4]) (tölgyfa, 32 cm. magas, 59 cm. széles) mesterjelzése mellett ugyan az 1636-os évszám áll, a harmadik számjegy azonban nyilván későbbi változtatás, mert a kép stílusa csak a huszas években lehetséges. Szerkezetében még világosan mutatja az Esaias van de Veldevel való összefüggést, staffázsában meg éppen Jan van Brueghellel árul el rokonságot. De a csodálatosan tompa, gazdagtónusú színezés már egészen Goijen sajátsága. Ugyanennek a mesternek érett korát képviseli a nagyvonalú Város látképe[5]) (fa, 35 cm. magas, 61.5 cm. széles), amelyen az előbbi kép helyi színezését teljesen a mély és tónusos összhatás cseréli fel. Amannak számos, külön életet élő részletformája itt tökéletesen kiküszöbölteti és az egész tájkép csupán az ég és a föld ellentétét tükrözi. A földön azonban többé már nem érdekel bennünket a növényzet, hanem csakis a talajalakulás szervessége. A részletek mesteri, széles rajzát különösen meg kell dicsérnünk.

[2]) Unbekannte niederländische Bilder in Wien und Budapest. Jahrbuch des Kunsthist. Institutes der Zentralkommission f. Denkmalpflege. 1917. III.

[3]) Das Leben der niederländischen und deutschen Maler. Ausgabe von Floerke, II. München und Leipzig 1906. 59. old.

[4]) *Hofstede de Groot,* Beschreibendes und kritisches Verzeichnis VIII. 75. old. 306. szám alatt joggal mint hitelest említi.

[5]) *Hofstede de Groot* i. m. 9. old. 12. szám alatt.

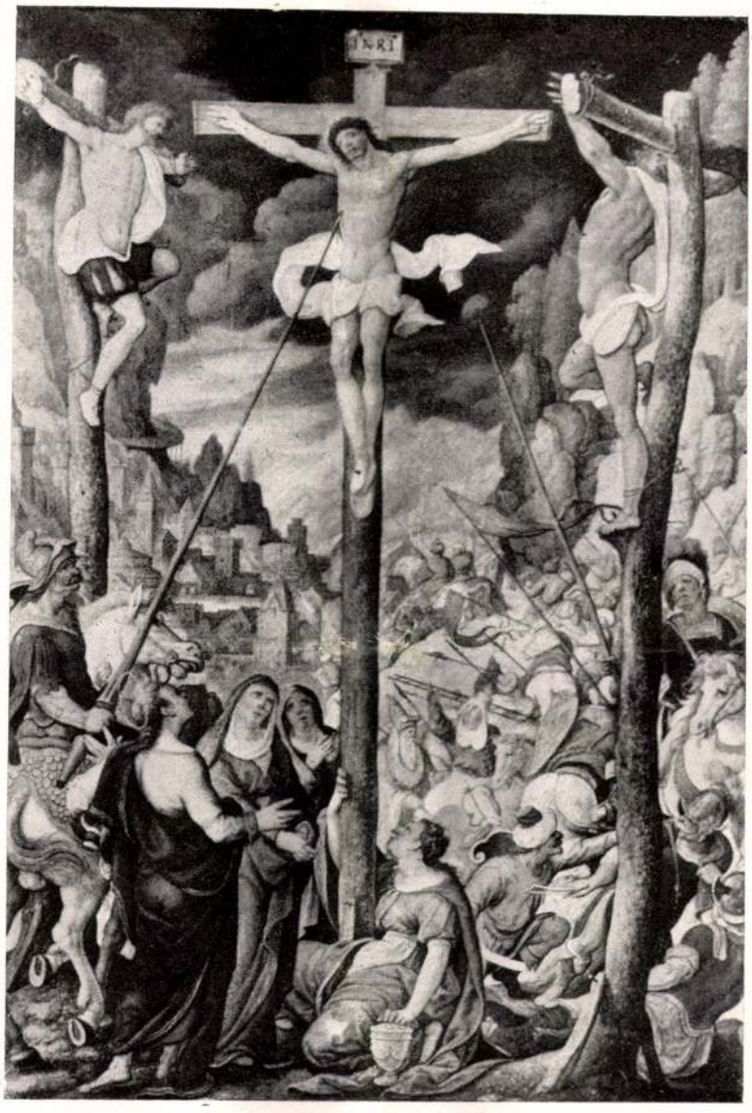

Keresztrefeszítés *Kreuzigung*

HANS BOL

Falusi táj — *Dorflandschaft*

JAN VAN GOIJEN

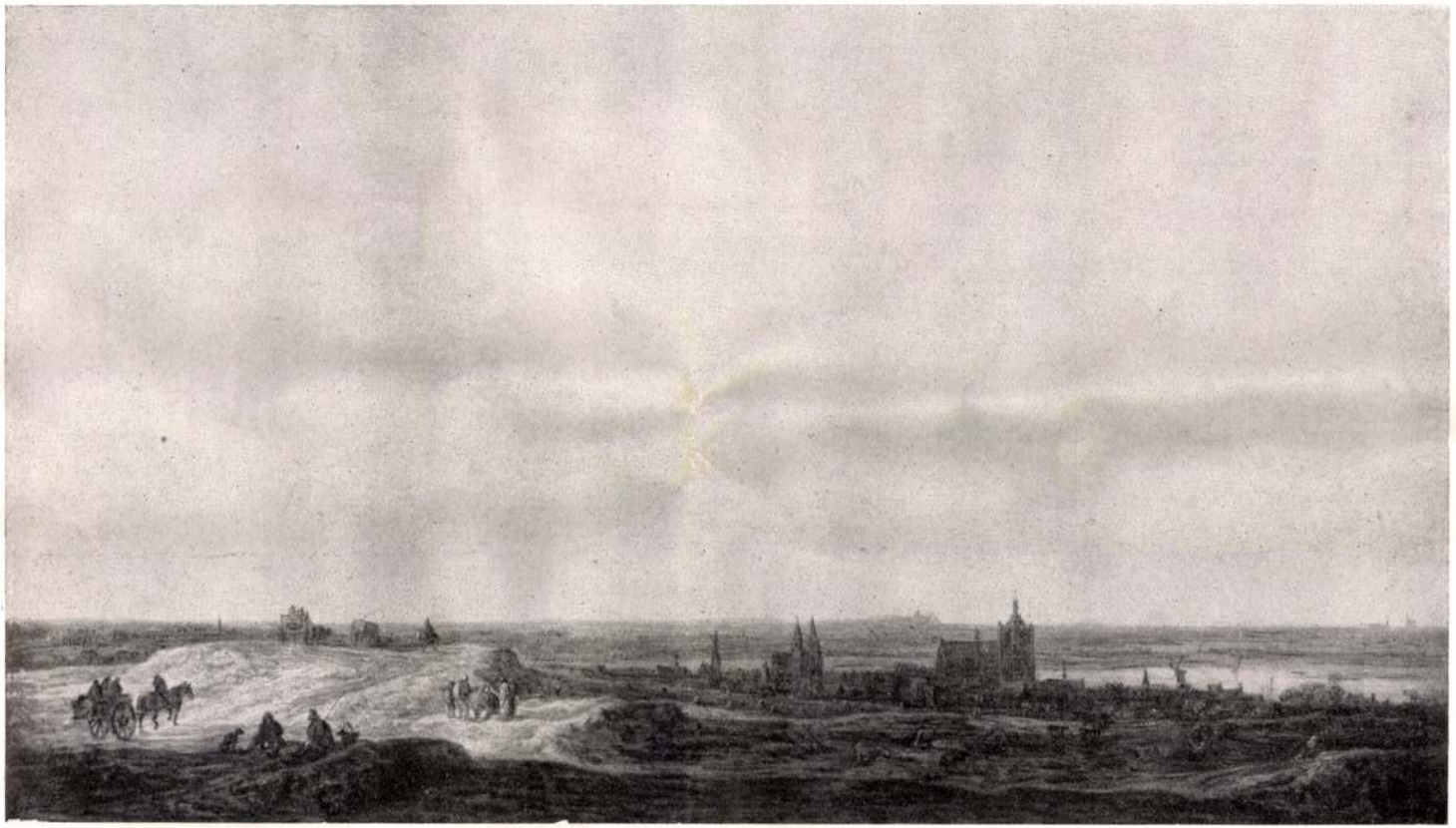

Város látképe

Stadtansicht

JAN VAN GOIJEN

Falusi ucca *Dorfstrasse*

SALAMON RUIJSDAEL

Vizesés *Wasserfall*

JAKOB RUISDAEL

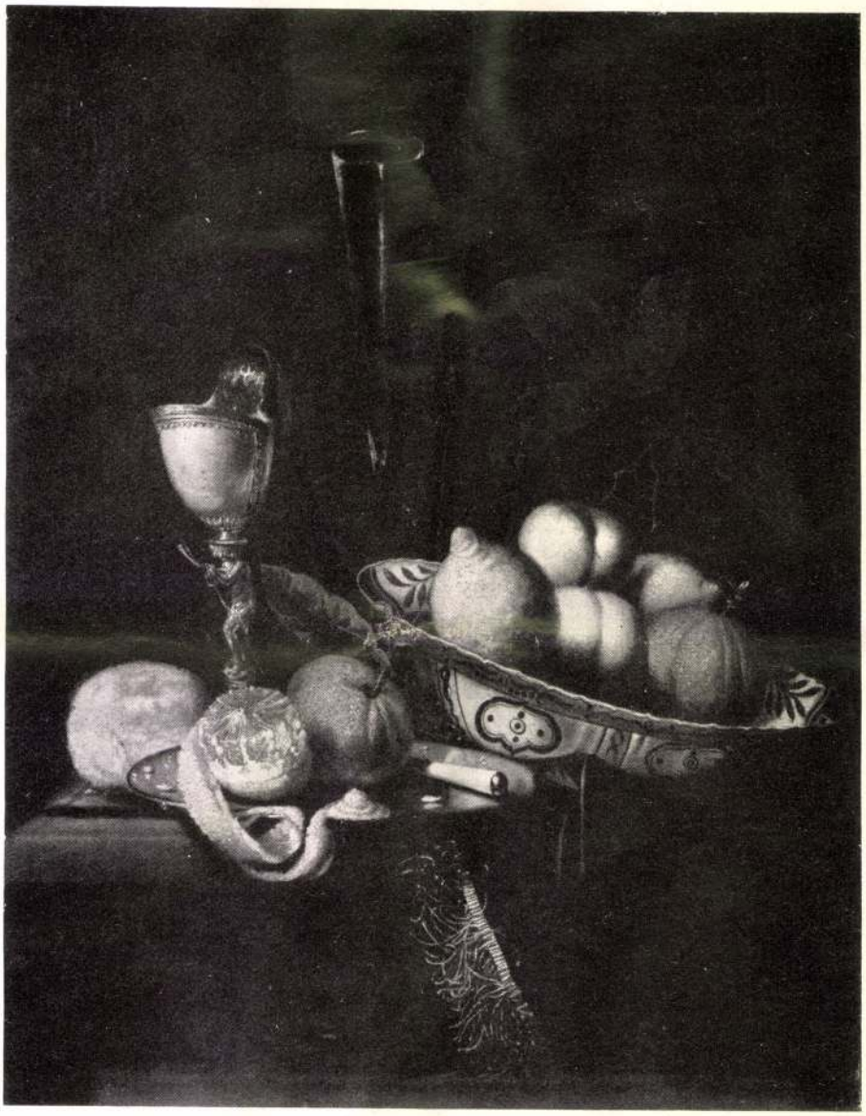

Csendélet *Stilleben*

JURIAN VAN STREEK

Cimon és Iphigenia — *Cimon und Iphigenie*

GERBAND VAN EECKHOUT

Salamon Ruijsdael, aki két évtizednél tovább teljesen Jan van Goijen hatása alatt festett, a század közepe után keletkezett késői műveiben világosan mutatja az átalakulást, melyen a németalföldi tájfestés ebben a korszakban keresztülment. A puszta természetkivágás helyet cserél a szerkesztett tájjal, mely a részletformának ismét önállóbb életet engedélyez. A tájakat nagyobb közelségből ábrázolják és az egyes motivumok, egy fa vagy egy torony az egész kép fölött uralkodhatnak; a fényhatás pedig gazdagabb lesz ellentétekben. Ennek a stílusnak jó példája Salamon Ruijsdael gyűjteményünkben látható gyönyörű, a levegős messzeséggel végtelenül finoman összeolvadó Falusi uccája (fa, 74 cm. magas, 65 cm. széles). Salamon nagy unokaöccse, *Jakob Ruijsdael* egy, a hágai híres báró Steengracht-gyűjteményből származó[6]) pompás Vízeséssel van képviselve (vászon, 66.5 cm. magas, 52.5 cm. széles). A romantikus norvég tájak egyike ez, melyet Ruijsdael bizonyára Allaert van Everdingenre támaszkodva festett és amelybe az erősen felhős egű kopár hegyitáj egész költői varázsát bele tudta lehelni.

A hollandi csendéletek közül különösen egy szép nagy képről kell megemlékeznünk (vászon, 78 cm. magas, 64 cm. széles), melyet *Jurian van Streek* festett, a kitünő művész, akit gyakran alig vagyunk képesek a csendélet főmesterétől, Willem van Kalfftól megkülönböztetni. Gyümölcsök és levelek, porcellán és ezüst, arany és gyöngyház-

[6]) L. e gyűjtemény árverési katalógusát.

Az ifjú Dávid (?) *Der junge David (?)*

AERT DE GELDER

Hollandi uccakép

Holländ. Strassenbild

DIRCK VAN DER LAEN

kagyló, üveg és bársony szinte tökéletes anyagiassággal vannak elénk varázsolva.

A nagy Rembrandt iskoláját két jeles mű példázza, de mestereik ezeken már más, új utakra tértek. Bocaccio bájos novelláját, Cimon és Iphigeniát beszéli el *Gerbrand van Eeckhout* szignált festménye (vászon, 93.5 cm. magas, 121.5 cm. széles), melyet — ahogy azt már Térey Gábor felismerte[7]) — a művész 1665 körül keletkezett késői munkájául kell felfognunk. Csak a mezítelen női test alakításában nyilatkozik még a rembrandti művészeti irány utóhatása; ám a színezésben és mindenek fölött az egész felfogásban van valami, talán flamand befolyásra visszavezethető, akadémikusság, ami némely a 17. század utolsó harmadában készült hollandi képnek — miként Eeckhout e szokatlan alkotásának — olyan ízt ad, amiben már sokféleképen a 18. századi francia művészet sajátságait érezzük. — Művészetileg egészen más beállítást mutat az *Aert van Gelder* kitünő munkája (vászon, 56 cm. magas, 46 cm. széles), egy fehér ruhába öltözött és ékszerrel körülaggatott fiú mellképe. Se nem arckép, se nem egyszerű természettanulmány ez a mű, hanem nyilván valami bibliai ábrázolat, talán a fiatal Dávid király. A vörös-, fehér- és sárgára hangolt tökéletes festészetnél sokkalta inkább érdekel az az erős lelki kifejezés, amely ennek az álmodozóan magábamélyedt ifjúnak megnyerő arcából felénk árad. A képkivágás látszólagos önkénye és a fiú egész pillanatszerű testtartása csak megerősítik a festmény mély hatását.

Fejtegetésünk végén álljon egy mű, mely, noha már a 18. század második feléhez tartozik, de a 17. század hollandi mesterműveivel, Vermeer és Pieter de Hoogh festményeivel szoros összefüggésben keletkezett (vászon, 58 cm. magas, 47 cm. széles). Tárgya egy beárnyékolt kapuív mögött vonuló napsütéses hollandi ucca.[8]) A staffázsalakok ruhájának színeihez rendkívül kecsesen csatlakoznak a természet színei, a házak vöröse, az ég kékje, a fák zöldje és a kapuív szürkéje. Egy epigón, *Dirck van der Laen*, oly képet alkotott ebben, mely Holland klasszikus korának számos festményéhez egyenrangú társként sorakozik.

A Glück-gyűjtemény az erősen művészettörténeti irányítású gyűjteményeknek a 19. század második felében keletkezett ama típusát képviseli Budapesten, amely leginkább a Bode vezérlete alatt létrejött képgyűjteményeket jellemzi, melyeknek súlypontja a 17. század hollandus festészetére esik ugyan, de ezek mellett a firenzei quattrocento és a velencei reneszánsz virágzás egyes műveit, továbbá a 16. század északi mestereinek egy-két szép munkáját és a 18. század néhány képét is magukban foglalják. Ez a párhuzam annál tanulságosabb, mert Glück Frigyes teljesen önállóan, anélkül, hogy valaha is Berlinre gondolt volna, végezte gyűjtését. Ilymódon az általa összehalmozott gyönyörű festmények egészükben egy nemzeti jelentőségű kultúrdokumentum értékével bírnak.

[7]) Bocaccio und die niederländische Malerei. Zeitschrift für bildende Kunst 54. Leipzig 1919. 246. sk. old.

[8]) Tulajdonos személyes közlése szerint *Rhenen* Utrecht melletti városka részlete. *Szerk.*

Ludwig Baldass (Bécs)

GLÜCK Frigyes

rendszeresen resztvett a fővaros művészeti díjait elbíráló bizottságban

ld. Erdei 1991 77. p. sk.

használt a fej leöntésére.
magyar reformátusok ennél is
nász Péter és Kálmáncsehi Sánta
a keresztelő medencéket /a képek-
együtt/ el kell távolitani a
inatok végzései /a közakarat megtes-
sztaságának hangsulyozása mellett -
oglalkoznak a keresztelőedényekkel
módokat /teljes bemerités, teljes megmos
eli meglocsolás, a fejnek kancsóból
/ is meghagyják. Csak azt emelik
olgáltatásánál igénybe lehet venni
z és bármiféle fémből készült

GLÜCK Frigyes mügyüjtő

VÖRÖS Károly: Három vázlat Budapest társadalomtörténetéből a dualizmus korában. = TBM XXIV. Bp., 1991 39.p.

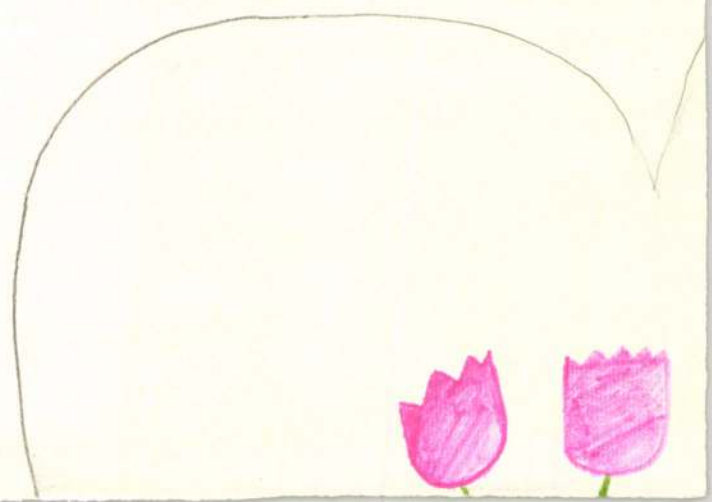

GLÜCK Frigyes gyűjtő

A FŐVÁROSI MOZIK MŰSORA MÁJUS 17-TŐL 23-IG

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések: mb.: magyarul beszélő, *14 éven alul nem ajánlott; ** Csak 16 éven felülieknek; *** 18 éven felülieknek; K: kísérőfilm, H: híradót is játszanak. A budapesti mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt egy órával, aznapra és egy napra előre. Csak délután működő mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt másfél órával, aznapra és három napra előre.

A HÉT FILMBEMUTATÓI:

A MÚMIA VISSZATÉR (The Mummy Returns) Színes, magyarul beszélő amerikai film* **Mammut Budai Moziközpont, Campona Ster Century, Cineplex Odeon, Cinema City Csepel, V.I.P., Corvin Filmpalota, Hollywood Multiplex Duna Plaza** (eredeti nyelven is!), **Lurdy Ház, Óbuda, Westend Ster Century** MEMENTO (Memento) Színes, feliratos amerikai film** **Mammut Budai Moziközpont, Campona Ster Century, Corvin Filmpalota, Kossuth, Művész, Westend Ster Century**

BUDAPEST FILM
SZEMÉLYES FILMINFORMÁCIÓS SZOLGÁLAT
Telefonszáma: 459-5055.
Személyes filminformáció.
Felvilágosítás filmekről, moziműsorról!

MAMMUT BUDAI MOZIKÖZPONT [II., Lövőház u. 2-6. Tel.: 345-8140 (automata), 06-30-350-1100 (SMS), 345-8160 (személyes)] A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* 11, f1, f2, 3, 4, f6, f7, 8, 9, éjjel f11, 19-20-án de. 10 is, 18-19-én éjjel f12 is. MEMENTO (am.)** n1, n5, f7, h9, éjjel 11. 15 PERC HÍRNÉV (am.)*** Premier előtt! 18-19-én éjjel 10. **Farkasok szövetsége** (fr.)** f12, n3, 5, h8, éjjel f11. **Bíbor folyók** (fr.)*** f12, h2, 4, n7, f9, éjjel h11. **Fejcserés támadás** (am.)* n1, 2, n9, 17-én és 20-23-ig éjjel 10 is, 19-20-án de. f11 is. **Blair Witch – Ideglelés 2.** (am.)*** n2, n6, n10, éjjel 11, 19-20-án de. 10 is. **A szívem érted RAPes** (am.)* h4, 6. **Beépített szépség** (am.)* 3, 7. **Sacra Corona** (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) h12, 6. **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* 2, 4. **Kirikou és a boszorkány** (mb. fr. rajzfilm) f3, 19-20-án de. f11 is. **I love Budapest** (magyar)** n9. **Talpig majom** (am.)** de. n12. **Ellenség a kapuknál** (am.)* éjjel 10.

CAMPONA STER CENTURY MEGAPLEX (XXII., Nagytétényi út 37-45. Tel.: 424-3333) A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* n3, 5, h8, éjjel f11, 19-20-án de. f12 is. **Kirikou és a boszorkány** (mb. fr. rajzfilm) 17-21-ig és 23-án h3, 19-20-án f1 is. MEMENTO (am.)** n2, f4, 6, n9, éjjel h11, 19-20-án de. 11 is. **Beépített szépség** (am.)* 2, h5, n8, h10. **Bíbor folyók** (fr.)*** h2, 4, n7, f9, éjjel 11. **Farkasok szövetsége** (fr.)** f3, n6, 8, éjjel h11, 19-20-án de. h12 is. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* h2, f5, 7, f10, 19-20-án de. n12 is. **Fejcserés támadás** (am.)* f2, f4, n9, éjjel n11. **Ellenség a kapuknál** (am.)* f6. **Pokémon 2. – Bízz az erőben!** (mb. am. rajzfilm) n2, n4, 19-20-án de. n12 is. **Taxi 2.** (mb. fr.)* f6, f8, f10. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 1, 3, 19-20-án de. 11 is. **A szívem érted RAPes** (am.)* h5, n10. **Blair Witch – Ideglelés 2.** (am.)*** n6, n8, h10. **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* f3, 7, 19-20-án n1 is.

CINEPLEX ODEON PÓLUS MOZI (XV., Szentmihályi út 131. Tel.: 419-4224/-25/-26/-27, 410-2452/-53) A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* h1, f4, n7, 9, 18-19-én éjjel h12 is, 19-20-án de. 10 is. **Blair Witch – Ideglelés 2.** (am.)*** n4, f6, h8, h10, 18-19-én éjjel h12 is, 19-20-án de. 11 is. **Farkasok szövetsége** (fr.)** 1, h4, f7, f10. **A szívem érted RAPes** (am.)* f1, 3, h6, n9, 18-19-én éjjel h11 is, 19-20-án de. 10 is. **Talpig majom** (am.)** n2. **Beépített szépség** (am.)* n1, f5, h7, n10, 18-19-én éjjel f12 is. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* 2, h5, f8, 18-19-én éjjel n11 is, 19-20-án de. n12 is. Gyerekeknek: **Pokémon 2. – Bízz az erőben!** (mb. am. rajzfilm) 10 … de. h11. **Eszeveszett** …

kell a nőnek? (mb. am.)* n2, f4, h6, 8, éjjel n11, 19-20-án de. 11 is. **Tigris színre lép** (mb. am rajzfilm) 19-20-án de. 11. **Farkasok szövetsége** (fr.)** f3, 5, h8, éjjel n11. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 1, h3, f5, n7, 19-20-án de. n12 is. **A szívem érted RAPes** (am.)* 8, éjjel n11. **102 kiskutya** (mb. am.) 19-20-án de. 11, 1. **Ellenség a kapuknál** (am.)* h3, n6, h8, éjjel n11. **Taxi 2.** (mb. fr.)* f2, f4, 19-20-án de. f12 is. **Rémségek könyve 2.** (am.)*** f6, 8, éjjel f11.

CINEMA CITY V.I.P. (III., Bécsi út 38-44. Tel.: 437-8383) **Pinocchio** (mb. angol-am.) f2. **Csokoládé** (am.) f4, h6, 8, éjjel n11. **Malena** (olasz)*** 2, 4, 6, 8, éjjel 10. A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* 2, f6, 8, 18-20-ig éjjel f11 is. **A szívem érted RAPes** (am.)* n2, f4, h6, 8, éjjel n11. **Pokémon 2. – Bízz az erőben!** (mb. am. rajzfilm) f2. **Tigris és Sárkány** (kínai-tajvani-amerikai)* f4, h6, 8, éjjel n11. **Dinó** (mb. am. animációs) f3. **Ellenség a kapuknál** (am.)* n6, h8, éjjel n11.

CORVIN BUDAPEST FILMPALOTA [(VIII., Corvin köz 1. Tel.: 459-5050 (személyes), 459-5055 (automata), 06-30-350-1000 (SMS)] A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* 10, 11, f1, f2, 3, 4, f6, f7, 8, 9, éjjel f11, 18-19-én éjjel f12 is. MEMENTO (am.)** 10, f5, f9, éjjel h11. **Farkasok szövetsége** (fr.)** 11, f5, n8, éjjel 10, 17-én és 19-23-ig h2 is. **Bíbor folyók** (fr.)*** f1, f5, f9, 17-én és 20-23-ig éjjel h11 is. **Fejcserés támadás** (am.)* h11, h3, h7. **Blair Witch – Ideglelés 2.** (am.)*** n1, h7, h10. **Sacra Corona** (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) n1, 6. **A szívem érted RAPes** (am.)* f8. **Talpig majom** (am.)** 17-én és 21-23-ig de. f11. **Kirikou és a boszorkány** (mb. fr. rajzfilm) 19-20-án de. f11. **Beépített szépség** (am.)* n3. **Ellenség a kapuknál** (am.)* f3. 15 PERC HÍRNÉV (am.)*** Premier előtt! 18-19-én éjjel h11.

HOLLYWOOD MULTIPLEX DUNA PLAZA [(XIII., Váci út 178. Tel.: 453-4300 (személyes), 06/20-453-4300 (SMS)] A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* 10, f12, f1, 2, 3, f5, f6, 7, 8, f10, éjjel f11, 18-19-én éjjel f12, h1 is, 20-án éjjel h12 is, 19-20-án de. n10 is. **Bíbor folyók** (fr.)*** h11, n2, f4, h6, n9, éjjel h11. **Farkasok szövetsége** (fr.)** 11, h2, h5, f8, éjjel n11. **Beépített szépség** (am.)* h11, n2, 4, n7, h9, 18-19-én éjjel 11 is. **Fejcserés támadás** (am.)* f11, h1, h3, 5, n8, 17-22-ig este n10 is, 18-19-én éjjel n12 is. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) h5, 19-20-án de. n11, h12, f2, n4 is. THE MUMMY RETURNS – A MÚMIA VISSZATÉR (eredeti nyelven, felirat nélkül) f7, 9, 18-19-én éjjel f12 is. MEGLEPETÉSMOZI – Premier előtt, Morgan Freemannel 23-án este n10. **A szívem érted RAPes** (am.)* n6, 19-20-án de. 10, n1, f3 is. **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* h8. 15 PERC HÍRNÉV (am.)*** Premier előtt! 18-19-én éjjel 10. **Rémségek könyve 2.** (am.)** 18-19-én éjjel 12, 17-én és 20-23-ig éjjel 10. **Talpig majom** (am.)** 10, 12, n3, n5. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* 6, f9, 18-19-én éjjel 11 is. **102 kiskutya** (mb. am.) 19-20-án de. 11, 1, 3. **Hé, haver, hol a kocsim?** (am.)* n6. **A múmia** (am.)* n8. **Ellenség a kapuknál** (am.)* este h10. **Pokémon 2. – Bízz az erőben!** (mb. am. rajzfilm) 19-20-án de. n12, f2. **Gladiátor** (am.)** h4. **Tigris és Sárkány** (kínai nyelven, angol felirattal!) h7. **Tizenhárom nap – Az idegháború** (am.)* este 9, 18-19-én éjjel h12 is.

HOLLYWOOD MULTIPLEX LURDY HÁZ (IX., Mester utca és Könyves Kálmán körút sarok. Tel.: 453-4300) A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* f1, 3, f6, 8, éjjel f11, 19-20-án de. 10 is. **Bíbor folyók** (fr.)*** f11, h3, 5, n8, f10, 18-19-én éjjel h12 is, 19-20-án de. n11 is. **Fejcserés támadás** (am.)* h2, h4, h6, h8, h10, 18-19-én éjjel 12 is, 19-20-án de. h12 is. **Farkasok szövetsége** (fr.)** n3, 5, h8, éjjel f11, 19-20-án de. f12 is. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 19-20-án de. n12, n4. **Blair Witch – Ideglelés 2.** (am.)*** n6, n8, n10, 17-18-án és 21-23-ig n2, n4 is, 18-19-én éjjel n12 is. **Pokémon 2. – Bízz az erőben!** (mb. am. rajzfilm) 19-20-án de. h11, h1. **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* 3, n6, 17-18-án és …

Sacra Corona (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) f4. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* 6, f9, 18-19-én éjjel 11 is. **Talpig majom** (am.)** este h9, 17-20-ig 12, 2, 4 is, 19-20-án de. 10 is. **Ellenség a kapuknál** (am.)* 6, éjjel h11.

HOLLYWOOD MULTIPLEX ÓBUDA (III., Bécsi út 154. Tel.: 453-4300) A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* 3, f6, 8, éjjel f11, 19-20-án de. 10, f1 is. **Farkasok szövetsége** (fr.)** n4, 6, h9, 18-19-én éjjel f12 is, 19-20-án de. 12 is. **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* 4, n7. **Ellenség a kapuknál** (am.)* este f9, 18-19-én éjjel 11 is. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 2, 19-20-án de. 10, 12 is. **Beépített szépség** (am.)* f3, n6, h8, éjjel n11, 19-20-án de. h12 is. **Fejcserés támadás** (am.)* h3, 5, 7, 9, 18-19-én éjjel n12 is, 19-20-án de. h11, h1 is. **Kirikou és a boszorkány** (mb. fr. rajzfilm) 19-20-án de. 11, 1. **A szívem érted RAPes** (am.)* f4, h6, 8, éjjel n11. **Talpig majom** (am.)** n3, 19-20-án de. n11, n1 is. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* f5, n8. **Rossz álmok** (am.)** este h10.

KOSSUTH 4 MOZI (XIII., Váci út 14. Tel.: 349-3771) MEMENTO (am.)** 11, n2, f4, h6, 8, éjjel 10. 15 PERC HÍRNÉV (am.)*** Premier előtt! 18-19-én éjjel 10. **Sacra Corona** (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) 10, n1, f3, h5 (6. h. prol.). **Ellenség a kapuknál** (am.)** 7 (2. h. prol.). **Rossz álmok** (am.)** este n10. **Apádra ütök** (mb. am.)* de. 10, 2 (7. h. prol.). **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* 12, 4, 6 (4. h. prol.). **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* 8 (7. h. prol.). **Tigris és Sárkány** (kínai-tajvani-amerikai)* éjjel n11 (15. h. prol.). **102 kiskutya** (mb. am.) de. f11, f3. **Sátánka** (mb. am.)* f5 (9. h. prol.). **Taxi 2.** (mb. fr.)* f1, f7 (2. h. prol.). **Lulu a hídon** (am.) 8 (6. h. prol.). **Blöff** (angol)** éjjel 10 (19. h. prol.).

RÓZSADOMB MOZI (II., Törökvész u. 87-91. Tel.: 345-8490, 345-8491) **Sacra Corona** (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) 17-én és 19-23-ig 4. **Gladiátor** (am.)** 17-én és 19-23-ig 6. **Rossz álmok** (am.)** f9. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) f5. **Számkivetett** (am.)* 17-18-án n7. **Fedezd fel Forrestert!** (am.) 19-20-án n7. **Tizenhárom nap – Az idegháború** (am.)* 21-22-én n7. **Ég velünk!** (am.) 23-án n7. **Csokoládé** (am.) 17-18-án és 21-23-ig f9. **Beépített szépség** (am.)* 19-20-án f9. **Pokémon 2. – Bízz az erőben!** (mb. am. rajzfilm) n5. **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* 17-20-ig 6. **Férfibecsület** (am.)* 21-23-ig 6. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* n9.

WESTEND STER CENTURY MEGAPLEX (VI., Váci út 1-3. Tel.: 238-7222) A MÚMIA VISSZATÉR (mb. am.)* f11, h12, n2, f3, 4, n6, h7, 8, f10, éjjel h11, 18-19-én éjjel n1 is. **Bíbor folyók** (fr.)*** f12, n3, h5, n8, h10, 18-19-én éjjel n1 is. **Beépített szépség** (am.)* 12, n3, 5, f8, éjjel 10. **Farkasok szövetsége** (fr.)** f11, f2, f5, éjjel f11, 18-23-ig f8 is. **Blair Witch – Ideglelés 2.** (am.)*** n12, f2, h6, h8, éjjel 10, 18-19-én éjjel 12 is, 17-18-án és 21-23-ig h4 is. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 19-20-án h4. MEMENTO (am.)** n11, h1, n4, h6, n9, éjjel h11. **Fejcserés támadás** (am.)* 11, f4, h8, h10, 18-19-én éjjel h12 is. **Malena** (olasz)*** n2, f6. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* h11, h4, h9. **Talpig majom** (am.)** h2, f7, 18-19-én éjjel f12 is. **A szívem érted RAPes** (am.)* n12, h2, f7, 9. **Dracula 2000** (am.)** n5, 18-19-én éjjel h12 is. **Ellenség a kapuknál** (am.)* h2, n8, éjjel n11. **Csokoládé** (am.) h11, f5. **Szeretném, ha szeretnél** (mb. am.)* f11, h1, f6, n9. **Rémségek könyve 2.** (am.)** n4, éjjel f11. **Taxi 2.** (mb. fr.)* 2, 4, f9. **Rossz álmok** (am.)** 11, 6, éjjel n11, 18-19-én éjjel 12 is.

ARTMOZI-HÁLÓZAT

BEM (II., Margit krt. 5/B. Tel.: 316-8708) **A hetedik szoba** (magyar) 17-én 5. Filmszakadás filmklub 17-én 7. **Szerelmes Shakespeare** (am.)* 18-án 4. **Macska-jaj** (E. Kusturica)* 18-án n7. **Az őrület határán** (am.)** 18-án f9. **A Tigris színre lép** (mb. am. rajzfilm) 19-én f2. **János** … **A napfény íze** (mb. ma- …

(olasz)* 21-én 6. **Az évszázad gyermekei** (fr.)*** 21-én 8. **Elizabeth** (angol)* 22-én 4. **A lápvidék gyermekei** (fr.)* 22-én 6. **A szibériai borbély** (orosz-angol-fr.)* 22-én 8. **Jeanne D'Arc – Az orléans-i szűz** (am.)* 23-án 4. **28 nap** (am.)* 23-án f7. **Gladiátor** (am.)** 23-án f9.

CIRKO-GEJZÍR (V., Balassi B. u. 15-17. Tel.: 269-0904) **Jónás és Lilla** (A. Tanner) 17-én 5, 21-én 7. **2000, ahogy én látom... Az élet könyve** (am.-fr., H. Hartley) 17-én 7, 22-én 5. **Solaris I-II.** (A. Tarkovszkij) 17-én 8. **Lábad között** (spanyol, M. G. Pereira)*** 18-23-ig h5, h7, h9. **Az ezredes úrnak nincs, aki írjon** (mexikói-sp.-fr., A. Ripstein) 17-18-án 5. **Tangó** (sp., C. Saura)* 19-én 5. **Szindbád** (Huszárik Z.) 20-án 5. **Etűdök gépzongorára** (Ny. Mihalkov)* 21-én 5. **Gabbeh** (iráni) 23-án h5. **Tükör** (A. Tarkovszkij) 17-én 7. **Törökfürdő** (olasz, F. Özpetek)** 18-20-ig 7. **Andrej Rubljov I-II.** (A. Tarkovszkij) 22-én 6. **Stalker I-II.** (A. Tarkovszkij) 23-án 6. **Gadjo Dilo** (T. Gatlif) 17-én 9. **Hálószobák és előszobák** (angol, R. Troche)**, kísérőfilm: **Öltözz** (Szűcs N.-Sándor D.) 18-22-ig 9. **Kikujiro nyara** (japán) 23-án 9. Cirko galéria: Németh Dániel kiállítása.

EURÓPA (VII., Rákóczi út 82. Tel.: 322-5419) **Vakvagányok** (Tímár P.)* 17-18-án 3, 21-22-én 5. **Mikrokozmosz** (fr. természetfilm) 19-20-án f4. **Hibátlanok** (am.)*** 19-20-án 5, 21-22-én 3, 23-án f5. **Lottózsonglőrök** (ír)* 17-én és 23-án n4, 18-án 5, 21-én 3. **Blair Witch Project – Ideglelés** (ff. am.)** 17-18-án 5, 21-én h7, 22-én h4, h7. **Amerikai szépség** (am.)** 23-án h5. **Lulu a hídon** (am.) h7. **Sade márki játékai – Quills** (am.)*** h9. **Portugál** (magyar)* 17-én 5, 18-án f4, 23-án 3. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 19-20-án 3. **Fedezd fel Forrestert!** (am.) 19-20-án f5. **Idióták** (dán)*** 17-18-án h7, 21-22-én h5. **Erin Brockovich, zűrös természet** (am.)* 23-án f7. **8 és fél nő** (P. Greenaway)*** 17-én és 20-23-ig h9. **Csokoládé** (am.) 18-19-én h9. **Taxi 2.** (mb. fr.)* 19-20-án 7.

HUNNIA (VII., Erzsébet krt. 26. Tel.: 322-3471) **Punktérítő – A közellenség** (Kövessy R.) 17-18-án f5, 20-21-én éjjel 10, 22-23-án f7. **102 kiskutya** (mb. am.) 19-én 4. **Babe 2. – Kismalac a nagyvárosban** (mb. am.) 20-án 4. **Tangó** (C. Saura) 21-én h4. **Jeanne D'Arc – Az orléans-i szűz** (am.)* 22-én h4. **Lolita** (am.)*** 23-án 4. **Szellemkutya** (am.)*** 17-én 6. **Mindent anyámról** (sp.)*** 18-án és 20-án 6. **Egy kapcsolat vége** (am.)* 19-én 6. **Az élet csodái** (fr.-német-vietnami)** 8. **A Ravasz, az Agy és két füstölgő puskacső** (am.)**, kísérőfilm: **A mesterlövész** 17-én éjjel 10. **New Rose Hotel** (am.)*** 18-án éjjel 10. **Harcosok klubja** (am.)*** 19-én és 23-án éjjel 10. **Pop, csajok satöbbi** (am.)** 22-én éjjel 10.

MŰVÉSZ (VI., Teréz krt. 30. Tel.: 332-6726) A mozi előcsarnokában Kassay Róbert és Mohos András fotói láthatók Compagnie Pal Frenak: Festen (Lakoma) előadásáról. **A sziget foglya** (fr., P. Leconte)* f5, h7, 9. **I love Budapest** (magyar, Incze Á.)** h6, f8. MEMENTO (am.)** 18-20-ig este f10. **Ízlés dolga** (fr., A. Jaoui)* 7, 19-20-án h5 is, 17-én és 21-23-ig este 9.10 is. **Blöff** (G. Ritchie)** 17-én és 19-én este n10. **A Millió Dolláros Hotel** (W. Wenders)** 18-án este n10. **A Ravasz, az Agy és két füstölgő puskacső** (am.)** 20-án este n10. **Bajnokok reggelije** (am.)** 22-én este n10. **A nagy Lebowski** (J. Coen) 21-én este n10. **Utolsó vacsora az Arabs szürkénél** (magyar, Jancsó M.)* 17-én f9, 23-án este n10. **Malena** (olasz)*** 17-18-án és 21-23-ig 5. **Szerelemre hangolva** (hongkongi, V. Kar-vaj)* 19-20-án h8. **Luna papa** (német-üzbég)** 17-én h8. **Napsugár sétány** (német)* 18-án h8. **Wonder Boys – Pokoli hétvége** (am.)* 21-én h8. **Magnólia** (am.)** 22-én h8. **Az északi sarkkör szerelmesei** (sp., J. Medem)* 23-án h8. **A kertben** (M. Sulik)* 17-én h6. **Rekviem egy álomért** (am.)** 18-án és 22-én h6. **Patkánymese** (ír, S. Barron) 19-20-án h6. **Minden anyámról** (P. Almodóvar)** 21-én h6. **A boldogságtól ordítani** (am., T. Solondz)** 23-án n6. **Az erőszak vége** (W. Wenders)** 17-én este h10. **Bálványrock – Velvet Goldmine** (angol)*** 18-án este h10. **A Kelet az Kelet** (angol)* 19-20-án este 9.20. **Két angol lány** (M. …

darin (magyar, Mészáros M.)* 18-án és 20-án h8, 19-én n6. **A szibériai borbély** (Ny. Mihalkov)* 20-án h5. **Anyád, a szúnyogok** (Jancsó M.) 21-én f7. **Cuki hagyatéka** (R. Altman)* 21-én f5. **Pola X** (fr.)* 22-én n7. **Vorosilov mesterlövésze** (Sz. Govorukin)** 22-én f5. **Egyszer élünk** (Molnár Gy.)* 23-án n5. **Jadviga párnája** (Deák K.)*** 23-án n7.

ÖRÖKMOZGÓ (VII., Erzsébet krt. 39. Tel.: 342-2167) **Egy maréknyi dollárért** (olasz, S. Leone) 17-én f5. **Csillagot az égről** (am., N. Cassavetes) 17-én f7. **Kenyér, szerelem és...** (olasz, D. Risi) 18-án f5. **Honfoglalás, avagy a mogyorók bejövetele** (Szőke A.) 18-án f7. **Limonádé Joe** (csehszlovák, O. Lipsky) 19-én f5. **Bolondok hajója** (am., S. Kramer) 20-án f5. **Felhőmennyország** (orosz, Ny. Dosztal) 21-én f5. BOLGÁR FILMHÉT: **Blueberry Hill** (A. Morfov) 20-án f9; **Dan Kolov I-II.** (M. Gecov) 21-én f7 (a vetítés előtt vendégeink Mihail Gecov és Sztefan Komandarev filmrendezők, Mila Petkova szerkesztő-forgatókönyvíró, Genoveva Dimitrova kritikus); **A nősténytfarkas** (R. Valxsanov) 22-én f5; **Kutyapanzió** (Sz. Komandarev) 22-én f7; **A világvége után** (I. Nicsev) 22-én f9; **Egy őrült naplója** (M. Kurkinszki) 23-án f7; **Wagner** (A. Szlabanov) 23-án f9. **A negyvenegyedik** (szovjet, G. Csuhraj) 23-án f5. AUSZTRÁL FILMFESZTIVÁL **Félelemben élni** (T. Kotcheff) 17-én f9; **Jimmie Blacksmith dala** (F. Schepisi) 18-án f9; **Vasárnap messze van** (K. Hannam) 19-én f7; **Természetellenes történet varangyokról** (M. Lewis) + **Szerelem és egyéb katasztrófák** (E-K. Croghan) 19-én f9; **A szexnél is jobb** (J. Teplitzky) 20-án 7.

PUSKIN [V., Kossuth L. u. 18. Tel.: 429-6080, 429-6091 /92 (automata, a kód alapján), 06-30-350-1200 (SMS)] **A sziget foglya** (fr.)* 17-én h12, h2, h4, 8, éjjel 10, 18-23-ig f12, f2, f4, f6, f8, h10 (80552). **Farkasok szövetsége** (fr.)** 17-én h11, f2, 4, f7, 9, 18-23-ig h11, n3, h5, n8, f10 (80559). **Sacra Corona** (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) n4, 18-23-ig de. n12 is (11279). **Ízlés dolga** (fr.)* n2, f6 (80551). **Csokoládé** (am.) h8, éjjel 10 (90865). Café Cinema Galéria: Fehér Zoltán kiállítása (május 19-től).

SZINDBÁD (XIII., Szent István krt. 16. Tel.: 349-2773) **Lottózsonglőrök** (ír)* 17-én 5. **Cseh Tamás-film** (magyar) (videó) 18-án 5. **Káma-Szútra** (am.-indiai)** 19-én f5. **Szomorú vasárnap** (magyar-német)* 20-án f5. **Vakvagányok** (Tímár P., with English subtitles)* 21-én f5. **A világ második legjobb gitárosa** (am., Woody Allen)*, kísérőfilm: **A fehér alsó** (Meskó Zsolt) 22-én f5. **Balra a nap nyugszik** (Fésős A.)** (videó) 23-án h5. **Csokoládé** (am.) f7. **Billy Elliot** (angol)* 17-20-ig és 22-23-án f9. **I love Budapest** (Incze Á.)* h5. **Szerelemre hangolva** (hongkongi, V. Kar-vaj)* n7. **Sade márki játékai – Quills** (am.)*** n9. Szindbád galéria: Bizánci Padlás – Loss Andrea festményeinek kiállítása.

TABÁN (I., Krisztina krt. 87-89. Tel.: 356-8162) **Csokoládé** (am.) 17-én 6, 19-én 8, 23-án n7. **Mátrix** (am.)** 17-én n9, 20-án f9. Vízesésben diákfilmklub: **A Kelet az Kelet** (angol)* 18-án 3. A vetítés előtt bevezetőt tart Víg Emőke, utána beszélgetés a klubban. Válogatás az Inforg stúdió filmjeiből: **Beszélő fejek + Öt után, hat előtt + Köd** 18-án és 23-án n6, 19-én 5, 22-én h6. „Filmholnap" film.hu filmklub: **Necropolis** (Hajdú Sz.) 18-án 7. Hajdú Szabolcs, Till Attila és Forgács Kristóf beszélget. **Szerelemre hangolva** (hongkongi, V. Kar-vaj)* 18-án f9. **Billy Elliot** (angol)* 19-én 6. **Anyegin** (angol) 20-án 5. **Buena Vista Social Club** (am.-német, W. Wenders) (videó) 20-án és 22-én h7. **Az idő urai** (magyar-fr. rajzfilm) 21-én f6. **A lé meg a Lola** (német)** 21-én 7. **Ízlés dolga** (fr.)* 21-én f9. **Pendragon legenda** (magyar)* 22-én f9. **Patkánymese** (ír) 23-án f9. „Mesék az üveghegyen is túlról" mesefilmek - rajzfilmek kicsiknek és nagyoknak: **Fehérlófia** (magyar rajzfilm) 19-én f4; **Locsolókocsi** (magyar) 20-án f4.

TOLDI (V., Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. Tel.: 311-2809) **Csokoládé** (am.) h5. **Lábad között** (spanyol)*** 7, 9. **Ennyiből ennyi** (Erdély, 1990) (magyar, Maár Gy.)* 5, h7. **Idióták** (dán)*** 17-én f9. **Titus** (am.)** …

Aki fénykorában is régi szállodás volt

Glück Frigyes kezdeményezte az Árpád- és az Erzsébet királyné-kilátó megépítését

Ha elkezdeném felsorolni összes rangját, címét, kitüntetését, ki is töltené a rendelkezésre álló hasábokat. Az ország legismertebb szállodása, írók, költők, művészek kifogyhatatlan pénztárcájú mecénása, Budapest szerelmese, Glück Frigyes hetven éve, 1931. május 15-én hunyt el Budapesten.

Glück 1858. január 10-én született Budapesten. A főreáliskola elvégzése után, a családi hagyományokat követve helyezkedett el a vendéglősszakmában, és anyai nagybátyja, Langheinrich András mellett kezdett dolgozni a Pannónia Szállóban. A család 1868-ban vette meg a vadonatúj szállodát, amely a néhány évvel azelőtt leégett Arany Griff fogadó helyén épült. Jó befektetésnek ígérkezett, hiszen a mai Astoria környékét gyorsan kebelezte be a növekvő Belváros.

1884-ben a nagybácsi meghalt. A harminchat éves fiatalember örökölte a szállodát. Szerencséjére vezetéséhez megvolt már minden szakismerete és gyakorlata. Otthon az elődök tiszteletére nevelték, külföldi útjain viszont a modern nyugati szállodák mintáját látta. A Pannónia teljes berendezését kicseréltette, a személyzetet magas igényeinek megfelelően képezte ki. De nem elégedett meg mindezzel. Úgy látta, hogy az iparág bevételeinek növekedését leginkább a nem megfelelő országimázs hátráltatja. Az európaiak számára Bécstől keletre kezdődik az elmaradott világ, oda utazni egzotikus, de veszélyes kaland. Glück életét arra tette fel, hogy a város vendéglátását európai nívóra emelje. Büszke volt a magyar konyhára, a pesti Belvárosra, a Dunára, a budai hegyekre. Amikor itthon azzal támadták, hogy a valóságosnál kedvezőbb képet fest az országról, azt felelte, hogy ő vendéglős – ez a dolga. Valójában azonban tisztában volt az összes hibával. Minden erejét latba vetette, hogy létrehozza a vendéglátó-szakoktatás országos hálózatát. Magyar nyelvű szakkönyveket írt, szakszótárt szerkesztett, 1885-ben pedig idősebb barátjával, Stadler Károllyal, a párizsi Grand Hotel egykori főpincérével kidolgozták az összefogás alapját, az Országos Vendéglősszövetséget.

1902 szeptemberében régi álma is megvalósult. A nemzetközi szállodásegyesület kongresszusát sikerült Magyarországra hoznia. A három napig tartó üléssorozat rendezvényei között a szállodások megismerkedtek Budapest összes nevezetességével. Az akkor kiadott könyvecske ma is fontos forrása a századforduló Budapestjének. Egyik reggel a svábhegyi Eötvös-villában reggeliztek, a kirándulás napirendjén pedig az Erzsébet-emlékkő meglátogatása is szerepelt. A János-hegyen a turistaegyesület által emelt fakilátó korhadt-rozoga épületére másztak fel a világ legnagyobb szállodáinak tulajdonosai. Ekkor határozta el, hogy díszes emlékművet építtet a halott királyné tiszteletére.

A hirtelen összegyűlt pénz azonban messze nem volt elég a méltó emlékmű felépítéséhez. A kilátó ügye lassan kezdett volna elaludni, amikor 1904 áprilisában Ferenc József hozzájárult, hogy Rákóczi hamvait hazahozassák. Ferenc Józsefnek ez a döntése politikai gesztus volt, amellyel a társországokat a kiegyezés jegyében óhajtotta összefűzni. Hentzi tábornok szobrát eltávolították a budai Várból, Vilmos császár látogatása után tíz új szobrot adományozott a városnak – politikailag gondosan kicentizve a kiválasztott személyeket –, most pedig a Rákóczi-évfordulót követően ismét nagylelkűségével akarta elbűvölni magyar alattvalóit. A főváros közgyűlése hálálkodó küldöttséget menesztett a Budapesten tartózkodó királyhoz, Glück Frigyes pedig felállt a teremben, és felolvasta a szállodás ipartestület határozatát: „a nemzetünk történetében páratlan királyi elhatározás fölötti örömünknek és soha el nem múló hálaérzetük jeléül és példaadásul a

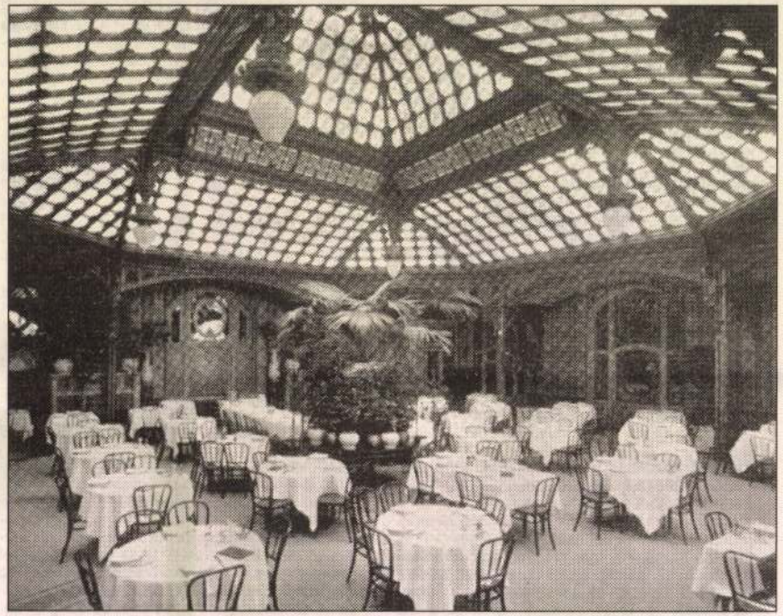

A Pannónia Szálló berendezését kicseréltette FORRÁS: FSZEK BUDAPEST GYŰJTEMÉNY

királyhűségre az ország szívében Budapesten a János-hegy legmagasabb pontján, azon a helyen, a hol egykor csillagos estéken, harmatos reggeleken egy istenáldotta nagyasszony, nemzetünk védőangyala, istenben boldogult Erzsébet királynénk gyönyörködött Budapestünk egész nagyságában, eléje táruló szépségében, felépíttetik az Erzsébet királyné kilátó tornyot, hogy hatalmasan merész márványíveivel és büszkén a magasba törő kupolájával időtlen időkig tartó beszédes bizonyítéka legyen a hagyományos magyar királyhűségnek".

A pénz továbbra is sokkal nehezebben gyűlt, mint a támogató nyilatkozatok. A szállodáskongresszus 9000 koronáját az adományok megduplázták, és a lelkesedés újabb hullámával már 51 000 korona állt rendelkezésre. Ez még a főváros mérnöki hivatala által készített három terv legszerényebbikének is csak a felét fedezte volna. Végül a főváros nyúlt mélyen a zsebébe, és a szállodások által kifizetett összeg négyszeresét hozzátéve a költségvetéshez, megépülhetett a Schulek Frigyes tervezte kilátó. Konzervatív ízléssel, másolva a Halászbástya architektúráját.

Szintén Glück Frigyes kezdeményezte a gugger-hegyi Árpád-kilátó létrehozását. Nap mint nap járta Budapestet, és leste, hogy miként lehetne rajta szépíteni, vonzóbbá tenni az idegenek számára. Természetesen saját szállodáján kezdte, amelynek vendéglője európai hírű volt, szállodai részét pedig emeletráépítéssel növelte 115 személyessé. A budapesti szállodák közül másodikként szerelték fel „villanyos felvonóval". A Pannóniáról egyébként Heltai Jenő írt reklámcikket a Pesti Hírlapban.

Kortársai azt mondták róla, mindent áthozott a múlt századból, ami abban jó volt, és otthagyott minden feledésre méltót. Irodájában Deák Ferenc arcképe lógott. „Egy darabja a régi Magyarországnak – írta róla Gellért Lajos 1928-ban –, hiszen a Pannónia a régi Magyarország szállodája. Műkincsei muzeálisak, általában Glück Frigyes is múzeumba való, olyan szíve van. De sok művész köszönheti fiatalévei ebédjeit ennek az embernek!" Nagylelkűségben nem ismert mértéket. István nevű alapítványával a pincérképzést támogatta, a barátja emlékére létrehozott Stadler Károly alapítványból a VIII. kerületi szükséglakásban élő gyermekek élelmezését finanszírozta. A Budapest Főváros Levéltárában őrzött rengeteg hálálkodó levél tanúsága alapján támogatta a pesti színitanodát (két-három szegény sorsú színész rendszeres ingyenebédet kapott), az építő- és műszaki rajzolók bálját, a szatmári árvízkárosultakat, a Szamaritánus Egyesületet, a Párbajellenes Ligát éppúgy, mint az Államrendőrség Nyugdíjintézetének Segélyegyletét. „Túl nagynak érezzük az adósságnak a terhét, amit nagyságoddal szemben körünk érez" – írja a Magyar Szakácsok Köre. Természetesen mindenhol díszelnöknek fogadták. 1899-ben megkapta a Ferenc József-rend kitüntetését.

Glück Frigyes hetvenhárom évesen, 1931. május 15-én halt meg, mosollyal az arcán. 1938-ig a Pannónia Szálló igazgatói irodájában minden érintetlen maradt. Akkor valaki nagy levegőt vett, és elhatározta magát. Végül minden dobozokba került: a Nagy Frigyest ábrázoló fémszobrocska, a radírgumi, a pecsétviasz és az egyéb apróságok.

Szatucsek Zoltán

BUDAPEST SZÓTÁR

NAPRAFORGÓ

GLÜCK Frigyes gyüjtő

ÁCS Piroska: Glück Frigyes. Egy polgári
műgyüjtő a források tükrében. = Ars Decorativa,
13, 1993 231-237. ill.

GLÜCK Frigyes

A rakpartbővítés környezeti kockázatai

Folytatás a 27. oldalról

A beruházás környezetvédelmi hatástanulmánya is tartalmazza, hogy a rakpart nitrogén-dioxid és zajszennyezettsége meghaladja majd a határértékeket. Zöldfelület telepítését ráadásul egyáltalán nem tartalmazza a terv. A beruházás környezetvédelmi hatásait a Közép-Dunavölgyi Környezetvédelmi Felügyelőség is vizsgálja, a megvalósításhoz a hatóság engedélyére is szükség van.

Radó Dezső elismerte, hogy a budai főgyűjtő csatorna építésével százéves hiányt pótol a Városháza. Nem érti azonban, hogy a közműfejlesztéshez kapcsolódóan miért kell szélesíteni a rakpartot. Radó azt javasolja, hogy Buda további beépítése helyett a jelentős tartalékokkal rendelkező pesti részen, de ott is csak a lehető legkisebb mértékben fejlesszen a főváros.

A budai alsó rakpart szélesítését vizsgáló környezetvédelmi tanulmány megállapítja, hogy az építkezés hatásai kilencvenöt százalékban előnyösek, és csak öt százalékra tehető a káros következmények aránya. Kizárólag a zajterhelés nőne, és az is csak a Döbrentei tér–Döbrentei utca–Várkert Kioszk–Duna által határolt háztömbnél, és ott is csupán a folyóra néző oldalon – nyilatkozta lapunknak *Schulek János,* a Fővárosi Mérnöki Tervező Rt. műszaki igazgatója. Hozzátette: ezen a partszakaszon speciális, drágább pályaszerkezetet építenek, átalakítják a mellvédet és a házfrontokon többszörös szigetelésű ablakokat építenek majd be. Schulek szerint a természetes zajvédő falként szolgáló támfalak – az említett szakasz kivételével – a rakpart teljes hosszában megvédi a házakat a zajtól, a rezgéstől és a légszennyezéstől.

A budai főgyűjtő építéséhez a főváros hitelt vett fel az Európai Beruházási Banktól (EIB), és számít európai uniós támogatásra, az úgynevezett ISPA-pénzekre is. A beruházás költségének felét a Városháza az uniós támogatásból, a másik felét hitelből és saját forrásból fedezi – tájékoztatta lapunkat *Pócs Attila,* a Főpolgármesteri Hivatal főtanácsadója.

Az EIB-hitelhez a főváros most kér kereskedelmi bankgaranciát, mert – mint az ismeretes – a kormány nem adott biztosítékot a Városházának a hitelkérelemhez. A vissza nem térítendő uniós pénzek – amelyek felvételéhez a kormány segítséget ígért – legkorábban jövő év elején érkeznek meg.

A munka kezdete az ISPA-támogatás megérkezésétől függ. Ha meglesz a forrás, akkor indulhat a négyéves beruházás. Ennek teljes költsége – az út kétszer négysávosra bővítése és a csatornaépítés együtt – körülbelül 17-18 milliárd forintba fog kerülni – tette hozzá Schulek.

S. G.–V. M. P.

Másfél milliárd a Pannoniáért

Ismét hotel lesz a nagy múltú, eddig diákszállóként használt épület

Újra szálloda lesz a Rákóczi út 5. szám alatt, az épület eladására kiírt pályázat ugyanis sikeresen zárult, s a vevő, a Laribross–Corvin Centrum Kft. négycsillagos hotelt szeretne nyitni a régi házban.

Elkelt a hajdani Pannonia szálló Rákóczi út 5. szám alatt található épülete, amelyet a meghirdetett árhoz közeli összegért, azaz mintegy másfél milliárd forintért vett a németországi központú Laribross–Corvin Centrum Kft. A házat tavaly bocsátotta piacra a Kincstári Vagyoni Igazgatóság, az adásvétel lebonyolítója. Felhívásukra két pályázat érkezett, közülük a Laribrossé bizonyult jobbnak. A nemzetközi ingatlanfejlesztési cég – amely korábban a Corvin téri barokk házakat is magában foglaló Art Hotel kialakításával tette le névjegyét Budapesten – a tervek szerint négycsillagos, csaknem kétszáztíz szobás szállodát nyit a nagy múltú épületben. Az adásvételi szerződés még nem köttetett meg, a kincstár illetékese, *Salamin Kálmán* szerint azonban három héten belül erre is sor kerül.

A pályázatban bemutatott vázlatok szerint – a műemléki követelményeknek megfelelően – a régi szállodaépület háromemeletes Rákóczi úti homlokzata eredeti állapotának megfelelően újul meg, ami eltér az eredetitől, most az is visszaépül. A belső udvart közrefogó hátsó traktusokat azonban az építkezés során visszabontják, mert a ház alá mélygarázst építtet a beruházó, s ez másképp nem megoldható. A mélygarázs négyszintes lesz, a visszaépítendő hátsó szárnyakban pedig a földszint fölött hét emeletet alakítanak ki a mai négy helyett, a mostaninál kisebb belmagasságokkal. Autóval a Múzeum körút felől, az Astoria irodaház mellett lehet majd megközelíteni a százhúsz kocsi befogadására alkalmas garázst.

Rekonstruálják a szálloda egykor híres télikertjét, vagyis az első emelet magasságában ismét üvegtetővel fedik a belső udvart. (Remélhetőleg széttolható üvegtetővel, az eredeti ugyanis olyan volt.) A földszinten százhetvenöt személy kiszolgálására alkalmas étterem is létesül. A beruházást a jogerős építési engedély megszerzése után fél éven belül elkezdik.

Az épületben még sok minden emlékeztet a régi Pannónia szállóra: például a lépcsőház oszlopfőinek PSZ monogramjai, eredeti lépcsőkorlátjai, a kapualjban megvan a belépőt jobb oldalról fogadó hatalmas tükör, melynek keretében még látható a GF monogram, amely nyilván Glück Frigyes, az egykori tulajdonos nevét jelzi. Volt egy hasonló tükör balról is, de az már régóta hiányzik. Az első emeleten, a kapu fölötti szobákban, a hajdani elnöki lakosztályban megvan még az eredeti vörös selyemtapéta. Az utcai homlokzaton az első emelet magasságában ott díszlik Rákóczi Ferenc portréja is, amelyet a fejedelem 1904-es budapesti újratemetése, erre vonuló gyászmenet tiszteletére tétetett fel Glück Frigyes.

A szálloda az 1940-es években zárt be, az épületet az egyetem kapta meg. Előbb diákszállóként használta, később az ELTE egyes tanszékei kerültek oda. Egészen tavalyig oktatást folyt benne. Az eladásból származó bevételt az ELTE kapja, amelyből némileg fejlesztheti majd többi épületét.

Csordás Lajos

A Rákóczi úti homlokzat visszakapja régi formáját FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

A Pannonia helyén a XVIII. századtól kezdve a földszintes Griff fogadó állt, ez azonban 1865-ben került a Glück család tulajdonába, 1891-ben átépíttették szállodának. Mivel akkor még a szomszédban állt a Nemzeti Színház, így színészek és színpadi szerzők törzshelye lett. Oda járt ebédelni idős korában Podmaniczky Frigyes is, akinek az érkezését Glück Frigyes utasítására mindig csengőszó jelezte a kapuban. Ott lakott a híres szerencsejátékos Szemere Miklós, akit Krúdy Gyula örökített meg regényeiben. A szálló erkélyén olykor a sárga-fehér pápai zászló lengett, amikor a pápai nuncius bérelt benne szobát. A hagyomány szerint a Griff elnöki lakosztályát egykor Zita királyné is igénybe vette.

Ügyelet

Reszkessetek éjjelente titkon találkozó szeretők, kik nem gondoskodtatok időben a fogamzásgátlásról! Féljetek ti is, anyák, kik, bár csecsemőt hoztatok erre az árnyékvilágra, mégsem tudjátok, hogy illik otthon lázcsillapító kúpnak, tartalék pelenkának lennie. És aggódjatok ti is, nyugdíjasok, kiknek a napi betevőből nem futja arra, hogy taxiba üljetek, ha áprilistól éjjel vagy a hét végén akarnátok enyhíteni a hirtelen jött lázat.

Reszkessetek és változtassatok, neveljétek rendre magatokat, legyetek körültekintőbbek, mert ezentúl nem segít rajtatok a sarki patika.

Nem lesz nyitva. Lehet, sokat kell majd utaznotok, ha gyógyulni akartok éjjel vagy ünnepnapon. Lesznek közöttetek olyanok, akiknek más kerületbe is át kell majd mennie, ha gyógyszert akar – azonnal.

Áprilistól az eddigi húsz helyett Budapesten csupán kilenc patikában lehet majd az orvosi ügyelet után, akár éjjel is kiváltani a gyógyszereket. Kilencben, mert a patikusok szerint feleslegesen sokba kerül az ügyelet; nem elég, hogy havonta csaknem hatszázezer forint többletet igényel éjszakai ottlétük, a patikai becsöngetések legfeljebb negyede, ha indokolt. A többi ügyeleti vásárlás tárgya, mint mondják, többhetes receptekre adandó gyógyszer, sürgősen, azaz vasárnap éjjel beszerzendő kozmetikum, pelenka, óvszer. És esemény utáni tabletta. Mert ugye úgy alakult.

Lehet, a kormány épp azért nem fogja támogatni pénzzel az ügyeleti rendszer bővítését, mert hozzájárul a népességnövekedéshez, ha éjjel zárva maradnak a gyógyszertárak.

K. A.

Elmaradt az együttes ülés

A Csepel és Szigetszentmiklós önkormányzata által 1999-ben aláírt együttműködési megállapodás alapján közös képviselő-testületi ülést hívtak össze keddre. A fórum azonban elmaradt, mivel kevés szigetszentmiklósi képviselő jelent meg. A város polgármestere, *Fodor Antalné* betegséggel indokolta a hiányzók távolmaradását. A vendéglátó, *Tóth Mihály* polgármester bezárta az el sem kezdett testületi ülést, miután kihirdette az újabb időpontot, február 27-ét.

Szigetszentmiklós jegyzője, *Vargáné Pető Terézia* kissé értetlenül fogadta a hírt, előző nap ugyanis még tizenhárom képviselő jelezte részvételét, mégis – a határozatképességet jelentő tíz helyett –

UTAK ÉS UTASOK

❶ A Belvárosban, a Szabadság téren mélygarázst építenek, emiatt a téren megszűnik az átmenő forgalom előreláthatólag vasárnaptól (február 4-től). A járműveket a Nádor utca felé terelik el, ezért kétirányúsítják a Nádor utcát a Széchenyi utca és a Vértanúk tere, a Báthory utcát pedig a Vértanúk tere és a Honvéd utca között. Erre közlekedhetnek az autósok és a 15-ös autóbuszok is. A térre vezető utcák közül a Vécsey utca és a Zoltán utca zsákutca lesz. A forgalmirend-változás várhatóan másfél évig tart.

❷ A Hegyalja úton, a Németvölgyi úti torkolat közelében tart a közműjavítás. A lefelé vezető oldalt felbontották, át kell térni a szembejövők oldalára.

❸ A VIII. kerületben a Márkus Emília utcát lezárták a forgalom elől, mert beszakadt az útburkolat.

● Mától a 194-es autóbuszok mindkét irányban a Wekerle-telepet elkerülve közlekednek a következő útvonalon: Kispest, Határ út–Ady Endre út–Hunyadi utca. Hunyadi tér–Nádasdi utca tovább az eredeti útvonalon. (Visszafelé a Hunyadi térig változatlan, majd a fenti útvonal.)

● A Belvárosban, a Szent István téren mélygarázs épül, ezért a Sas utca egy szakaszát fél szélességben lezárták. Az V., Nádor utcában a Széchenyi utcánál felbontották az útpálya közepét közműjavítás miatt.

● A II. kerületben a Kis Rókus utcát a Marczibányi tér előtti szakaszon a tér felé egyirányúsították építkezés miatt. A VI. kerületben a Dobó utcát építkezés miatt lezárták, ezért a szomszédos Káldy Gyula utcát az Andrássy úttól a Révay utcáig egyirányúsították.

● A Szinyei Merse utcában, a Kodály körönd közelében a járdát és a külső sávot elkerítették a gyalogos- és járműforgalom elől.

● Az Aradi utcába a Székely Bertalan utca és a Bajza utca közötti szakaszra építkezés miatt nem lehet behajtani.

● A Király utcában a Csengery utca és a Vörösmarty utca között mindkét irányban csak a belső sávban lehet közlekedni.

● A Dohány utcában a Rottenbiller utca előtt a bal oldali sávot építkezés miatt kerítették el a forgalom elől.

● A Dózsa György úton a Sajó utca és az Alpár utca között, a Thököly út felé vezető oldalon leszűkül az útpálya.

● A Kerepesi úton, és a Fehér úton, az Örs vezér terénél továbbra is sávlezárások nehezítik a közlekedést.

● Kőbányán, a Liget utca és az Ónodi utca kereszteződésében közművet építenek, ezért a Liget utca a Bánya utca felől, az Ónodi utca pedig a Kolozsvári utca irányából zsákutca.

● Az Albertirsai úton, a Fehér út felé vezető oldalon szintén csatornát építenek. A munkaterület mellett fenntartják a kétirányú forgalmat, de sebességkorlátozásra és előzési tilalomra számítsanak.

● Angyalföldön, a Lehel utcában, a Róbert Károly körút előtt a városközpont felé vezető külső sávot felbontották.

Forrás: Fővinform

Látványos vitaminforrások

Orvosok, természetgyógyászok és jó szándékú szomszéd nénik tanácsai egy pontban biztosan megegyeznek: ilyen nyúlós-ködös, nyirkos, hideg, influenzával fenyegető időben rengeteg C-vitaminra van szükség. A megelőzésnek persze jó eszköze lehet a tablettás „kiszerelésű" vitamin is, de mennyivel jobban esik valami friss, látványként is üdítő zöldség- vagy gyümölcsféle, esetleg a zsíros kenyér mellé csipegetett savanyú káposzta!

Az ismert hipermarket zöldségstandja látványnak sem utolsó: dugig van a legkülönbözőbb áruval. Itt igazán könnyű összeválogatni egy tál színes, vegyes salátára valót, a friss, természetes élelmiszer iránti lelkesedést legfeljebb az ára hűtheti le. A zöldpaprika például akciós áron 699 forint, a húsos zöld, sárga, piros kaliforniai kilója 799 forint. Paradicsomot 449 forintért lehet kapni. A salátában különösen mutatós, apró szemű koktélparadicsom ennél jóval drágább: negyed kiló 536 forint. Kígyóuborka is van 459-ért. Hogy a salátából a fehér szín se hiányozzon, a hazai jégcsapretek 269 forintért kapható, egy csomó piros hónapos retek pedig 149 forint. Egy szál póréhagyma 109 forint, a csemege újhagymaszár csomóját 89-ért adják. Mindezt halmozhatjuk például fejessaláta-levélre fejenként 149 forintért. Egyszer-egyszer sor kerülhet olyan különlegességekre is, mint az édesburgonya, az édeskömény, a kínai kel. Akik télvíz idején sem tudnak lemondani arról, hogy kedvenc zöldségféléjükből főzzenek, vehetnek például spárgát is, csomóját 1341 forintért, vagy fehér csiperkét 499-ért. A karfiolt és a kelbimbót egyformán 269 forintért láttuk. A legolcsóbb vitaminforrás pedig talán a 139 forintért kínált sárgarépa vagy a 69 forintos fejes káposzta.

Ha nem is mindenütt ilyen választékban, de a felsorolt zöldségféle legtöbbje valamennyi budapesti csarnokban és piacon kapható kis utánajárással jóval olcsóbban. Nem szabad kihagyni a jóféle savanyú káposztát sem: 140-160 forintért a vitaminban leggazdagabb nyers élelmiszerek egyikéhez juthatunk.

A gyümölcsöspolcokon körülnézve új értelmet kap a természetgyógyászok megszívlelendő tanácsa: a szervezetre a legjobb hatásuk van az élőhelyén, illetve az érési idejében fogyasztott gyümölcsöknek. Hát az elképesztő árakat látva – legalábbis a sokféle, különleges, kaktusz, csillag, gömb formájú egzotikus gyümölcs esetében – mindenképpen érdemes a „mindent a maga helyén" elvet figyelembe venni. De a folytatás is meggondolandó: valószínűleg az 593 forintos görög-, a 988-ért kínált import sárgadinnye, a darabonként 380 forintos őszibarack, a kis tálcányi 1340 forintos ribizli szintén inkább csak ünnepi alkalmakkor, a vendégváró tálak, koktélok díszítéseképpen jöhet szóba ilyenkor. Marad hát a jól bevált alma 69-89 forintos áron, no meg a megszokott déligyümölcsök, amelyek között mostanában a narancs a legolcsóbb 128-139 forintos árával.

Cs. K. É.

PIACI MINIMUM- ÉS MAXIMUMÁRAK 2001. JANUÁR 29-ÉN (Ft/kg)

Termék/Piacok	Vámház	Fény utcai	Hunyadi téri	Vörösvári úti	Lehel téri	Nagybani	Monor	Érd	Gödöllő
Burgonya	59-79	78-88	68-78	68-78	50-78	40-60	60	60-80	60-70
Bab, száraz	398-700	390-580	378-498	398-400	500	240-400	450	-	500-700
Vöröshagyma	99-140	128	98-118	98	76-98	60-63	90	90-100	80-100
Fokhagyma	298-480	320-450	398-498	340-480	300-440	280-400	300	350-400	290-300
Sárgarépa	78-148	98-128	98-168	128	98-120	40-70	80	120-150	80-100
Petrezselyemgyökér	148-498	298	118-348	198-298	198	80-160	300	200-300	200-240
Zellergyökér	128-198	198	198-298	198	128-150	70-80	200	150	160-180
Paradicsom	198-880	298-398	198-548	360-398	249-448	300-410	320-370	350-400	360-390
Uborka	200-380	398	348-498	298	298	200-260	300-380	400	-
Karfiol	198-360	298-398	168-348	198-298	228	160-190	-	-	-
Fejes káposzta	48-68	68-78	58-98	48-68	48	30-32	60	50-60	50
Kelkáposzta	98-128	128-148	98-148	98	76-98	53-60	110	100-130	80-120
Karalábé	78-98	88-98	118-148	98	68-98	20-105	130-140	110-130	-
Zöldpaprika	40-248	55-85	70-110	48-98	35-75	40-90	-	140-160	-
Spenót (paraj)	596	-	398	-	-	280-300	-	-	-
Alma	49-298	78-138	68-148	68-128	48-95	45-120	60-80	100-120	60-100
Termesztett gomba	298-440	398	338-448	240-380	298	200-400	-	360	-
Tyúktojás, db	17-26	19-21	18-25	19-20	20-23	17.5-21	21	21-23	21-23

Forrás: AKII, Piacinformációs Szolgálat

budapest@nepszabadsag.hu

Az olvasók vonala

Keressenek bennünket Budapesttel kapcsolatos kérdéseikkel, lakóhelyi problémáikkal. Megpróbálunk segíteni, és beszámolunk arról, hogy mi történt telefonjaik nyomán. Cikkeinkről szóló észrevételeiket is szívesen fogadjuk. Munkatársunk délelőtt tizenegy és délután négy óra között várja hívásaikat. Telefonszámunk: **436-4653.** Fax: **388-6038.** Rovatunk e-mail címe: **budapest@nepszabadsag.hu**

Ma *Sándor Tünde* várja hívásaikat.

BUDAPEST LEVEGŐMINŐSÉGE MA

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzése alapján*

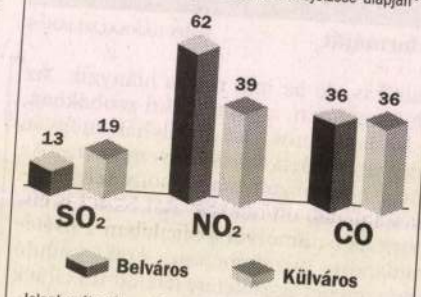

Jelenleg általában **alacsony** a főváros légszennyezettsége. A következő napok szeles, időnként csapadékos időjárása miatt a légszennyezettség számottevően nem változik.

A minősítés négy fokozata: **alacsony, mérsékelt, szennyezett, erősen szennyezett.**

* Előrejelzés a napi átlagokra a levegőminőségi határérték százalékában.

Társadalmi célú reklám

A Budapesti Szociális Forrásközpont és a

CIVIL BUDAPEST

Nem középiskolás fokon

Németh László és a népi kollégiumok kapcsolatáról dr. Köte Sándor egyetemi tanár tart előadást ma délután 3 órakor a Művészetbarátok Egyesülete és a „Fényes Szellők" Baráti Kör rendezésében a Magyar Kollégiumi Társaság székházában (XI., Zsombolyai u. 3.). A házigazda: Réthei Prikkel Lajos.

Csillogó kövek vonzásában

A nemzetközi ásványkiállítást és -vásárt, február 3–4-én rendezik a Budafok-Tétény Művelődési Házban (XXII., [illegible] út 35.). Az ásványok, csiszo- [illegible]

a Kossuth-díjas Takáts Gyulát kilencvenedik születésnapján, február 7-én, szerda este 7 órakor a Fészekben. Bevezetőt mond Domokos Mátyás. Közreműködik Merényi Judit és Marczis Demeter.

Katonadolog

A Belvárosi Szabadegyetem a haderőreform kérdését választotta következő vitafórumának témájául február 7-én, szerda délután 5 órakor. A vitaindítót Juhász Ferenc országgyűlési képviselő tartja. Helye: V., Deák Ferenc u. 21.

A sokszín[illegible]

Egyesületi segítség a tanulásban lemaradóknak

MUNKATÁRSUNKTÓL

Mentőöv a Jövőért néven egyesület alakult a kemény iskolai versenyben lemaradók felzárkóztatásáért, átképzéséért. Aki reális jövőképet akar adni a mai fiataloknak, a tanulás fontosságát hangsúlyozza, ezért így tesznek a tagok is. A héten civil díjat kapott Lakatos Mihály cigány pedagógus személyes

Rákóczi „hazajövetele”

EMLÉKTÁBLÁK PESTEN ÉS BUDÁN

Szatmári Gizella

A Rákóczi út 5. számú épület a valamikori Griff, majd Pannónia Szálló, az egykori (első) Nemzeti Színház tőszomszédságában állt. Első emeletén, egy erkélyes ablak felett különös emléktábla – felirata ma már alig olvasható. Horvai János szobrászművész alkotása 1927-ben került ide, mégpedig II. Rákóczi Ferenc hamvainak 1906-ban történt hazahozatala emlékére.

A táblát *Glück Frigyes* szállodatulajdonos, ismert és neves műgyűjtő, bőkezű művészetpártoló állíttatta.

A ruskicai fehér márványból készült táblán az aranyozott bronz képmás, melyet Horvai a Mányoky Ádám-féle festményről közismert, reprezentatív Rákóczi-portré alapján mintázott, annak idején jól érvényesülhetett.

Felirata ez (volt): „1676. március 27.–1735. április 8. Hazajöveteled 1906. október 28-án diadalút volt, melynek emlékét őrzi a Rákóczi út. Hirdesse e tábla hűséges néped háláját és reményét.”

A leleplezési ünnepély díszvacsorájának menükártyáját az emléktábla akvarell képe díszíti, s az ételsorban – egyéb finomságok mellett – „párolt marhasült kuruc módra” is szerepelt.

A XIX. század végén, illetve a századfordulón a szabadságharc és *Kossuth* emlékszobra felállításának kezdeményezésén kívül már olykor elhangzik Rákóczi neve is, mint olyan személyiségé, aki épp ennyire méltó lenne a márványban vagy bronzban történő köztéri megörökítésre. „A történetírók soká csak félénken, alig néhány sorral emlékeztek meg róla” – olvashatjuk a Vasárnapi Újságban, egy anonim szerző cikkében. „Még Szalay (László) és Horváth (Mihály) is, nehogy – *Thaly* szavaival élve – a nevezetes szereplő, ki neve hírével egész Európát felrázta, egyszerre mint valami Deus ex machina bukkanjon elő.”

1904-ben – ahogy azt a rodostói emléktábla szövege rögzíti – „*I. Ferenc József* … nagylelkű elhatározásával teljesítve hű magyar nemzetének ismételten kifejezett közóhaját, drága tetemek hazájukba szállítását legkegyelmesebben elrendelte”.

A ruskicai fehér márványból készült tábla felirata ma már alig látható FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ

E „nagylelű elhatározásnak” azonban voltak bizonyos előzményei. 1903-ban az ellenzék az uralkodótól a közös hadsereg szétválasztását, a magyar katonáknak a magyar alkotmányra történő felesketését, a magyar állami jelvények (zászlók), magyar vezényszó használatának bevezetését követelte. A király azonban az úgynevezett chlopy-i hadparancsban – válaszul – „közös és egységes hadseregem”-ről szól, azaz az indítványt elutasítja. Talán az ezt követő nagymérvű tiltakozás ellensúlyozására járult hozzá a bujdosók hamvainak hazaszállításához, amely 1906. október 27-én – miután az országgyűlés Rákóczit és társait 22-én ünnepélyesen rehabilitálta – meg is történt.

A temetés protokolláris részletei körül feltehetően éles viták folyhattak, mert Zuboly (*Bányai Elemér*) a Vasárnapi Újság hasábjain jónak látta leszögezni: „… a temetési rend sokféle intézkedései, csillogó külsőségei és gazdag ceremóniái … szimbolikus jelentőséggel bírnak.” Ezért nagy hiba lesz – folytatja –, ha a katonaság hiányozni fog, mert „Rákóczit mint fejedelmet a fegyveres erők gyásza illeti meg”. Ez igaz is volt, de Rákóczi a felkent uralkodó ellen „lázadt” seregeivel, sőt az ónodi országgyűlésen deklarálták is a Habsburgoktól való elszakadást, az ország függetlenségét. Az újság képes tudósítása szerint az eseményen végül is a zempléni, abonyi kuruc bandériumok, valamint a Bercsényi huszárok jelen voltak.

Maderspach Viktor, az utolsó medvevadász

KOPOGTATÓ

Szepesi Attila

Jávorszarvastól bölényig, őstuloktól hiúzig bőven vendégelte a nemes vadakat a középkori Magyarország ezernyi vadregényes tája, hegye-völgye, mocsara és pusztasága. A barnamedve, az azóta országunkból eltűnt hegyi vad is szép számmal tenyészett a vadonságok mélyén, nemcsak Erdélyben és Máramarosban, ahol ma is járja még a havasok erdeit és árnyékos szurdokait, de a Budai-hegységben meg a közeli Pilisben is.

A medvék és bölények igazi paradicsoma azonban a messzi Máramaros volt. Utolsó Árpád-házi királyaink közül kivált *V. István* kedvelte ezt a kies tájat. Nem véletlen, hogy található itt egy Királyerdeje nevű település is. *Kun László*, de *Mátyás* és *Aragóniai Beatrix* is szívesen járta Máramaros titokzatos vadonságait.

A medve aztán lassan elhagyta a főváros közeli erdőségeket. Visszaszorult a járatlan hegyek közé. *Ujfalvi Sándor* „öreg vadász” ugyan még beszámol a XVIII–XIX. század fordulójának nagy erdélyi medvehajtásairól, amikor az idősebb meg az ifjabb *Wesselényi Miklós* űzte ezen a tájon a vadat. Később errefelé is megritkultak a nagy vadászok és vadászatok. Volt azonban egy jeles erdőjáró, az erdélyi Szászföldről származó *Maderspach Viktor*, aki még a XIX–XX. század fordulóján is nagy medvevadászatok főszereplője volt, és eme kalandjait kitűnő könyvében meg is örökítette. Főként az erdélyi Páreng és Retyezát hatalmas és elhagyott havasait járta előszeretettel a mackók nyomában, kedves vadőrével, a román Gyorgyéval.

Hatalmas erejű „vadember” volt ez a – német hangzású neve dacára – magyar érzelmű vadász. Mindig büszkén emlegette, hogy nagyanyját harsány magyar érzelmei miatt *Haynau* „kiköttette és megvesszőztette” – a császáriak nagyobb dicsőségére – a szabadságharc bukása után. Az az anekdota is sokat elárulhat vadászszenvedélyéről, hogy állítólag nászéjszakáját is félbeszakította, mivel az említett Gyorgye – „Domnu, vaddisznók!” rikkantással – bekopogtatott az ablakán. Maderspach magára hagyta meghökkent hitvesét és napok múlva tért haza kiéhezve, lerongyolódva és elkoszosodva, de – néhány elejtett vaddisznó társaságában – sugárzó arccal.

Nemcsak izgalmas kalandok sorozata az először 1943-ban közreadott Medve! című könyv. Maderspach a tudós alaposságával mutatja be az állat életmódját, szokásait, titokzatos „téli álmát”, szaporodását és táplálkozását. Volt alkalma bőven megismerkedni a tányértalpúval. Előfordult, hogy egy fenyőfa alatt kellett éjszakáznia és reggelre belepte a hó. Más alkalommal olyan vastag köd csapott le rájuk a havasokban, hogy napokig egy barlangban kényszerültek tengődni. Lovaik sorra szakadékba vesztek, ételük az utolsó falatig elfogyott, míg végre felengedett a köd. Olyan is megesett vele, hogy betoppant egy vadászviskóba, ahol egy vadorzó immár mumifikálódott tetemére talált. A magashegyi levegőben úgy tűnt, mintha csak elszenderült volna a halott! Maderspach megaludt e – nem éppen hangulatos – társaságban, ám amikor legközelebb erre vezetett az útja, már a kunyhót sem találta. Maga alá temette azt egy lavina. Az is gyakran előfordult, hogy a román hegyi pásztorok kérésére éjszakákon át virrasztott a nyájak mellett, hogy megszabadítsa azokat a „vérmedve” garázdálkodásától.

Hogy pontosan hány medvét ejtett el, nem tudni. Azt azonban bárki elképzelheti, mit érzett Maderspach Viktor, amikor az első világháború után el kellett hagynia szeretett szülőföldjét és kedvenc havasait. Medvét ezután már csak a pesti állatkertben láthatott, bár aligha volt kedve ezeket a nyomorúságos négylábú páriákat megtekinteni.

MAI SZÍNHÁZMŰSOR

Bárka 19 óra: Fogadó a Nagy Kátyúhoz
Budapest Bábszínház 9.30: A púpos lovacska, 11.30: A púpos lovacska, 15 óra: Ali baba és a negyven rabló
Budapesti Kamaraszínház Ericsson Stúdió 19 óra: A szerető
Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdió 19.30: Sóska, sült krumpli
Budapesti Operettszínház 19 óra: A kutya, akit Bozzi úrnak hívtak
Catedral Színpad 19 óra: Ez is nászéjszaka?
József Attila Színház 19 óra: Made in Hungaria
Katona József Színház 19 óra: Szent György és a Sárkány
Kolibri Színház 10 óra: A két Lotti
Lézerszínház 19.30: Pink Floyd 3D
Madách Színház 19 óra: Sosem lehet tudni
Magyar Állami Operaház 19 óra: Peter Grimes
Nemzeti Színház 14 óra: Az ember tragédiája
Nemzeti Táncszínház 10.30: János vitéz, 15 óra: János vitéz
Pesti Színház 19 óra: A dzsungel könyve
Piccolo Színház 19 óra: Play Strindberg
Radnóti Színház 19 óra: Mirandolina
Thália Színház 19 óra: Ezeregyév, 19.30: A kopasz énekesnő, 20 óra: Élveboncolás – Kritikai kerekasztal
Új Színház 19 óra: Szószátyárok
Vígszínház 19 óra: Sok hűhó semmiért

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

Múzeumok

Aquincumi Múzeum és Romterület: A 2001. év ásatási leletei. Római lakásbelső rekonstrukciója a romterület „Dirké" védőépületében (okt. 31-ig), Vitae Puerorum – Gyermek mindenki (volt)
Budapesti Történeti Múzeum: A Szent György tér „titkai" (nov. 25-ig), Gyermekek az épített környezetért – gyermekrajz-kiállítás
Hadtörténeti Múzeum: Katonaapák, katonafiúk, Lovak a történelemben és a sportban – Bodó Sándor és Bodó Ilona festményeinek kiállítása (jún. 6-ig), „Átkozott háború" – isonzói fotók (jún 10-ig)

Terrazzók, a fénylő kövek

A századfordulós padlóburkolatok márványtörmelékből készültek, s csiszolással szinte tükörré váltak

Nézzünk a lábunk alá! Dióhéjban összefoglalva a tanulságát annak a munkának, amelyet Almer Zsuzsa belsőépítész immár hosszú évek óta szisztematikusan végez. Ezt kell tennünk, ha Budapest belvárosában járunk és szépet, izgalmasat akarunk látni. Az építészi, mérnöki és műemlékvédelmi képesítéssel is rendelkező szakember ugyanis azokat a működő padlóburkolatokat kutatja, amelyek elsősorban Pest-Buda világvárossá válásának időszakában, az 1850–1920 közötti évtizedekben kerültek a köz- és magánépületekbe, az előcsarnokokba, lépcsőfordulókra, folyosókra.

P. Szabó Ernő

A fővárosi terazzók, vagyis a működő padlóburkolatok közül minden történelmi drámai esemény, pusztulás ellenére számos ma is régi szépségében látható, vagy éppen kevés kellene ahhoz, hogy visszakapják régi fényüket.

Fényről van szó, a szó szoros és átvitt értelmében is. Az előbbi értelemben azért, mert a terrazzók márványtörmelékből, zúzalékból készültek, s elkészültük után felcsiszolt felületük szinte tükörként verte vissza a fényt. Átvitt értelemben pedig azért szólhatunk fényről, csillogásról, mert a terrazzó padlók a legkényesebb igényeket is kielégítették, alkalmasak voltak a reprezentációra is, így a metropolisz legfontosabb épületeiben – az Országházban, a Magyar Tudományos Akadémia székházában és másutt – is megtalálhatók, az anyagában színezett padlók a legkülönbözőbb növényi ornamentikával, dekoratív, geometrikus motívumokkal vagy éppen állatfigurákkal, a mitológiából vett részletekkel emelték a hely szépségét.

Éppen egy ilyen különlegesen szép téregység hatására kezdett foglalkozni *Almer Zsuzsa* a terrazzó titkaival, történetével. E környezet pedig nem volt más, mint annak az épületnek a tere, ahol ő maga lakik 1977 óta: a XIX. század végi bérpalota a Nyugati téren található, szép kilátással az *Eiffel* építette Nyugati pályaudvarra és a Váci körútra, amelyet azután *Bajcsy-Zsilinszky Endréről* neveztek el. A balluszteres barokk lépcsőkorlát és a műmárvány oszlopsor tartotta keresztboltozat mellett a függőfolyosó szépségéhez a mintás terrazzó is hozzájárult, s miközben a historizáló századfordulós építészet fölemelt fejjel észrevehető értékeit kereste, egyre többször kellett észrevennie, hogy a lábunk alatt is milyen csodálatos világ tárul elénk.

A döntő lökést azután a Klotild-palotában kínálkozó látvány adta meg, no meg az a beszélgetés, amelyet 1999-ben a Városvédő Egyesület vezetőjével folytatott az eklektikus és art deco épületekbe készült munkái kapcsán. Már 2000 decemberére elkészített egy tanulmányt és hatvan fotót, amelyek számát azóta is gyarapítja. Legutóbb az N&n Galériában mutatott be belőlük válogatást, és hamarosan elkészül a témában tervezett könyv kézirata is.

Kutatásai közben felfedezte azokat az épületeket, amelyekben valószínűleg először jelent meg terrazzó a magyar fővárosban. Az egyik ilyen épület a Váci utca 79. számú ház, amely mintegy az MTA épületével és az Újlipótváros jó néhány késő klasszicista épületével párhuzamosan készült – ezeken a munkákon látszik, hogy a terrazzó az antik idők mozaikjáig visszavezethető. Az eljárás azonban sokkal olcsóbb, mint a mozaik, nyilván ezért terült el Európában, főként Itáliában a korábbi évszázadokban, ahonnan azután átszármazott hozzánk is, amikor tömegessé vált a nagyvárosi építkezés. *Almer Zsuzsa* talált terrazzót XVII. századi magyar kastélyban is, de akkoriban elsősorban fakockát, természetes kőlapot használtak az igényes építkezéseknél. 1871 után viszont, amikor tömegével épültek a bárházak a Nagykörút–Váci út–Andrássy út közötti területen, hihetetlen mennyiségű padlóburkolatra volt szükség, s ennek létrehozása terrazzó nélkül aligha sikerült volna.

Éppen ezért indult be a századfordulóra az előre gyártott elemek használata, vált népszerűvé a márványmozaik, a cementlap, a metlachit – az utóbbi szállítói között volt például a világhírű német cég, a Willeroy & Boch. Szép példája látható a Párisi udvarban, a Gellért Szállóban és a Belügy[illegible]

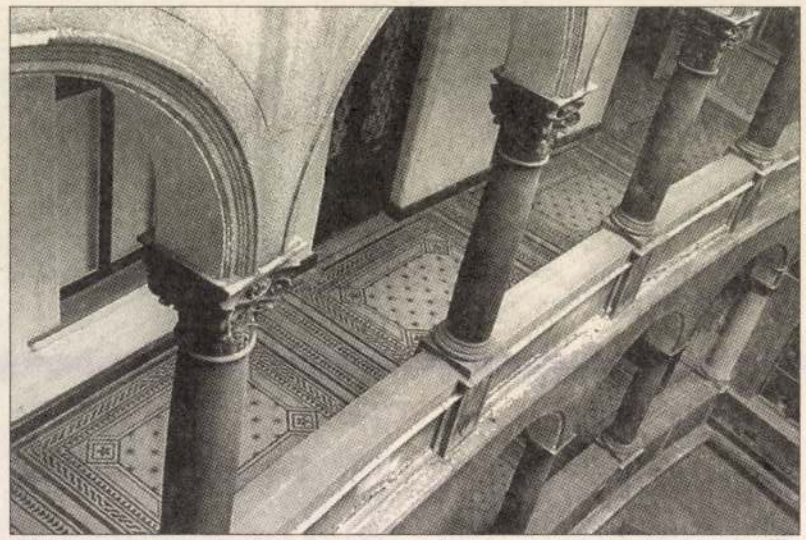

XIX. század végi bérpalota a Nyugati téren

FOTÓ: KOLLÁNYI GYULA

is, ezek azok a bizonyos szürke kőlapok, amelyeket, ha gondoznának, ha a megfelelő szerekkel kezelnék őket, bizony nem is lennének olyan szürkék.

A magyar cégek egyébként állták a versenyt a külföldi versenytársakkal. Sorra alakultak a terrazzót (is) készítő gyárak, üzemek. *Melocco Péter* vállalkozása például a Nagymező utcában működött, *Dipol Cesare* Budán, a Batthyány utcában, *Schön Adolf* a VII. kerületi Miksa utcában működött (ahogyan a nevek mutatják, olasz vagy német földről hozták a szakmai felkészülést, tradíciót). A legnagyobb vállalkozó azonban nem közülük került ki, a pálmát, ahogyan a korabeli árlejtések (versenytárgyalások) eredményei jelzik, id. és ifj. *Walla József* Rottenbiller utcai cége vitte el.

Sokszínű, sokformájú világot formáltak a terrazzó mesterei, még akkor is, ha többnyire sablonnal dolgoztak, s ha, főként az első időszakban, elsősorban fekete-fehérben alakultak a motívumok. Sohasem készült el kétszer ugyanaz a minta, mutatja sorban a felvételeket a kutató, vagy a szín, vagy a motívumok párosítása változott. Izgalmas példa volt számára e tekintetben a „hattyú ma[illegible]

riknek az alkotása, aki az Urániát és a Párisi udvart is tervezte, s aki a jelek szerint arra is ügyelt, hogy milyen padlózat kerül az általa tervezett falak közé.

Egyre színesebb, egyre gazdagabb mintázatú lett a terrazzó a századforduló idejére, a historizmus fénykorában, majd a szecesszió időszakában. A már említett jelentős középületek mellett kiváló példája ennek a gazdagodásnak a jogi egyetem épületében lévő centrális előcsarnok vagy a Duna-palota, a volt Ritz Szálló, az egykori híres Dunaparti szállodasor utolsó megmaradt épülete. Apropó, megmaradás. Mára szerencsére eljutottunk odáig, hogy a szakemberek mellett a hagyományaikra, értékeikre büszke polgárok is felfedezték a terrazzó szépségét, nemcsak becsülik, de óvják is a régi működő burkolatot. Az Andrássy út több épülete is védettséget kapott már, s az értékes részletek megőrzéséhez ez az első lépés. De vannak-e szakemberek a hiányok pótlásához, a terrazzó padlók restaurálásához? *Almer Zsuzsa* három olyan vállalkozást is ismer, amely megbízható szakmai-művészeti színvonalon képes elvégezni a megbízatást. Jó példa [illegible] afféle referencia – a Nádor utca 7.

Chagall-kiállítás
utánnyomására és a Honvéd Művészegyüttes támogatására összesen 4,1 millió forintot szavazott meg a bizottság.

H. J.

Szigorúbb ellenőrzés kellene

Fele létszámmal, tíz helyett öt revizorral dolgozik a Főpolgármesteri Hivatal belső ellenőrzése, ezért nem tudja teljesíteni azt az alapvető elvárást, hogy az ügyosztályokat kétévente felülvizsgálja – mondta lapunknak *Perlaki Jenő,* a fővárosi önkormányzat pénzügyi ellenőrző bizottságának fideszes elnöke. Egyáltalán nem vizsgáltak olyan, jelentős összegek felett rendelkező részlegeket, mint a programvégrehajtó egység vagy a nemzetközi kapcsolatok ügyosztálya. A létszámhiányon a főváros például külső szakértők megbízásával segíthetne.

Perlaki elmondta, hogy az 1-es villamos építésével kapcsolatos túlárazásokkal kapcsolatban a rendőrség meghosszabbította a nyomozást, és a szakértői csoportok vizsgálati egyeztetése után továbbra is állítható, hogy a felsővezeték kiépítése 899 millió forinttal többe került, mint amennyibe szabadott volna.

T. E. G.

Szociális tapasztalatcsere

Másodszor rendeznek Budapesten nemzetközi szemináriumot a nagyvárosok szociálpolitikájáról. A tegnap kezdődött háromnapos találkozó célja elsősorban a tapasztalatcsere – mondta *Ikvai-Szabó Imre,* a főpolgármester-helyettesi iroda vezetője. A rendezvényt szervező Szociális Innováció Alapítvány és a vendéglátó Főpolgármesteri Hivatal azzal a céllal hívta össze hatvan kelet-közép-európai város, illetve civil szervezet vezetőit, hogy értékeljék azokat a tapasztalatokat, szakmai technikákat, amelyek hozzájárulhatnak az önkormányzati szociális és egészségügyi szolgáltatások minőségének fejlesztéséhez. A rendezvény középpontjában a fővárosi önkormányzat által 1997-ben elfogadott Szociális Charta áll, melyről a tanácskozás tegnapi napján *Gosztonyi Géza,* a Budapesti Szociális Forrásközpont vezetője adott áttekintést.

K. A.

szolok nem használják. A szakemberek javasolják továbbá azt is, hogy délután, meghaladva a százat.

S. I.

XI.	140		
XII.	54	65	

Forrás: BRFK

Ismét a kirándulóké lesz az Árpád

Megoldódni látszik a János-hegyi kilátó sorsa is

Szeptember 21-ére befejeződik a munka

FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

Szeptember 21-én átadják a felújított II. kerületi Árpád-kilátót. A Látó-hegyen – vagy ahogy sokan ismerik a kirándulók közül, a Gugger-hegyen – lévő létesítmény évek óta meglehetősen romos állapotban fogadta a kirándulókat: a bádogtetőt vandálok tették tönkre, három éve villám is belecsapott a faszerkezetbe. Az építmény rendbehozatalára egészen mostanáig nem volt pénz, a földművelési tárca támogatásával azonban idén sikerült a Pilisi Parkerdő Rt. budapesti erdészetének hozzálátni a munkához.

A 376 méter magas Látó-hegyen Glück Frigyes ötlete nyomán 1929-ben épült kilátóból páratlan panoráma nyílik a Budai-hegységre. Ellátni a – nevét Óbuda, Buda és Pesthidegkút határának találkozásáról nyert – Hármashatár-hegyig is. A szakemberek a környéket is igyekeznek esztétikusabbá varázsolni, az Oroszlán-szikla felé vezető úton tavaly cserélték ki a szétvert, megcsonkított hidat, a Látóhegyi úton lévőt pedig várhatóan jövőre újítják fel.

A szintén Glück kezdeményezésére létesített János-hegyi Erzsébet-kilátó helyzete úgy tűnik, szintén rendeződött. A főváros nemrégiben átadta a tulajdonjogát a XII. kerületi önkormányzatnak, a helyhatóság pedig ígéretet tett, hogy felújítja a létesítményt. Becslések szerint a János-hegyi épületre legalább százötvenmillió forintot kellene költeni.

V. M. P.

Forrásmegosztás: a belső kerületek járnak jól

A főváros szabad demokrata pénzügyi vezetése nem javasolta a forrásmegosztás tavalyi módszerének módosítását. Így – ha azt a szeptemberi fővárosi közgyűlési ülés is elfogadja – a csaknem kétszázmilliárd forintból valamivel több mint százmilliárd jut a huszonhárom kerületnek, nyolcvanegymilliárd pedig a fővárosi önkormányzatnak.

A tavalyi elosztás nyomán a belső kerületek jártak jobban, míg a külső kerületek a megosztás reformját szorgalmazták. Legfőbb kifogásuk az volt, hogy a rendszer eltorzult, mert arányaihoz képest túlzottan vették figyelembe az önkormányzati ingatlanok felújítását és a fejlesztési költségeket. Ez a belső, gazdagabb önkormányzatoknak kedvezett. Az inkább infrastrukturálisan elmaradott külső kerületeknek ráadásul erejüket meghaladó feladatokat kell megoldaniuk – érveltek. Többek között útépítéseket és a csatornázást.

Mester László, a XVIII. kerület szocialista polgármestere, a Budapesti Külső Kerületek Szövetségének soros elnöke nehezményezte azt is, hogy a főváros ismét nem egyeztetett előzetesen a kerületekkel az elosztásról. Az elnök pozitívumnak nevezte viszont, hogy ha ősszel elfogadják a forrásmegosztás rendeletét, akkor a kerületek még ebben az évben el tudják fogadni költségvetéseiket.

E. N.

Nem sok remény van arra, hogy a főváros három, címzett támogatásra benyújtott pályázatát támogatja a kormány, majd a parlament. A kabinet-előterjesztésben ugyanis sem az Állatkert 4, sem a Pesti Színház 2,2 milliárd forintos beruházásaihoz kért 80 százalékos állami támogatás nem szerepel. Az egymilliárdos délbudai fögyűjtőhöz kért 50 százalékos központi hozzájárulás szintén nincs a dokumentumban.

Név	Cím	Telefon
Déli Gyógyszertár	XII., Alkotás utca 1.	355-4691
Szent Margit Gyógyszertár	II., Frankel Leó utca 22.	212-4311
Óbuda Gyógyszertár	III., Vörösvári út 84-86.	388-6142
Arany Horgony Gyógyszertár	IV., Pozsonyi utca 19.	379-3008
Teréz Gyógyszertár	VI., Teréz körút 41.	311-4439
Őhegyi Gyógyszertár	X., Kada utca 120-122.	262-0956
Mária Gyógyszertár	XIII., Béke tér 11.	320-8006
Hétkorona Gyógyszertár	XIX., Ady Endre út 122.	282-8744
Tília Gyógyszertár	XXI., Áruház tér 8.	276-6303

Építkezik? Segítünk!

REHAU profilból készült műanyag ablakok, erkély- és bejárati ajtók, télikertek gyártása, forgalmazása.

Őszi árzuhanás!
Szeptember hónapban 10%–40% árengedménnyel vásárolhat termékeinkből.

Acélbetétes, öt ponton záródó bejárati ajtó már 111 200 Ft + áfa ártól!
Olasz márványkönyöklő 4600 Ft + áfa ártól!

Termékeink megtekinthetők:

Rittgasser és Müller Építő és Ablakgyártó Kft.

6500 Baja, Szegedi út
Tel./fax: (79) 323-818, (79) 322-814
E-mail: resmkft@elender.hu

1077 Budapest, Wesselényi u. 23.
Tel./fax: (1) 342-2339
Honlap: www.rmkft.hu

valamint a BNV területén szeptember 17–23-ig, a B pavilon 3/D standján!

gesítheti a vitás helyzetek megítélését. A kormányzat diszkréciójára [illegible] lehetőség a véradásra.

Önkormányzati lakásbérleti rendszer

A lakás a legtöbb ember legértékesebb vagyontárgya, mégis viszonylag sokan nem ismerik a vele kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat. E hasábokon hétről hétre lakásokkal, társasházakkal összefüggő, közérdekű kérdésekről olvashatnak. A jogszabályok, a műszaki kérdések, a pénzügyi tudnivalók között olvasóinknak a Lakásbérlők és Lakók Egyesületének szakértői segítenek eligazodni. Ezúttal Battha Pál, az egyesület elnöke beszél az önkormányzati tulajdonú lakások jövőjéről.

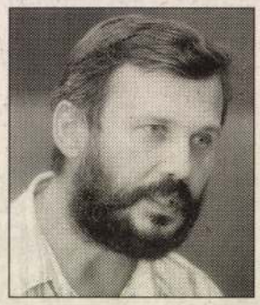

A Labe a fővárossal kötött közszolgálati szerződése alapján jogsegélyszolgálatot működtet a lakásbérlők és lakók számára minden hétfő és csütörtök délután négytől este hét óráig. A kényszerbérletekkel, szolgálati és házfelügyelői lakásokkal kapcsolatos kérdésekben is lehet majd tanácsot kérni naponta. A személyes találkozóra mindkét szolgáltatás esetében a 320-3195-ös, valamint a 320-3245-ös telefonszámokon lehet bejelentkezni, amelyek szeptember 17-től élnek.

Az önkormányzati lakások bérleti díját a helyhatóságoknak rendeletben kell szabályozniuk, a bérlet egyéb feltételeivel együtt – így szól a lakástörvény. A kerületeknek a szociális törvénnyel és a lakástámogatási rendelkezésekkel harmóniában kellene megalkotniuk saját jogszabályaikat. A rendeletalkotás előtt szükség lenne az érdekegyeztetésre is a lakásbérlők szervezetével. Ám, mint azt *Battha Pál* elmondta: az önkormányzatok nagy többsége ezt nem teszi meg, holott ez biztosítaná a kollektív egyeztetés és védekezés lehetőségét a bérlők részére. Ráadásul a lakástörvény vonatkozó passzusa túl általános: előírja ugyan az egyeztetést, csakhogy nem tesz említést az ennek elmulasztása miatti szankcionálásról. Szinte csak az áttételes jogorvoslatra van mód, a közigazgatási hivatal vagy az Alkotmánybíróság bevonásával.

A Labe elnöke elismerte ugyanakkor, ha sor kerülne is az egyeztetésre, az igényeknek nem tudnának megfelelni. A Labe hiába kiemelten közhasznú szervezet ugyanis, nem biztosítottak erre az anyagi, a személyi és a technikai feltételei.

Battha szerint nem végiggondolt a magyar jogszabályi háttér, és ezt az önkormányzatok szeretik kihasználni. Ráadásul egyre szaporodnak a törvénysértések az önkormányzati lakásbérleti rendszer körül. A Széchenyi-terv alapján épülő bérlakások esetében is mind több a törvénysértés az önkormányzatok és a kormány részéről. A Széchenyi-terv pályázatai a jelenleg hatályos legmagasabb rangú jogszabálynak, a lakástörvénynek nem felelnek meg – mondja az elnök. Törölni kellene a teljesíthetetlen jogszabályokat, és rábízni az önkormányzatokra a bérlakások rendezését, ami viszont nem felel meg a jogállami elvárásoknak. Marad a már működő és sikeres európai szisztémák vizsgálata.

A Labe megvizsgálta, hogyan működik Európában az önkormányzati lakásbérleti rendszer. A Labe tagja a Lakásbérlők Nemzetközi Szövetségének is, és szívesen leül a kormányzati szervekkel egyeztetni. Ajánlása szerint a svéd, a német vagy a Benelux szisztéma lenne a legmegfelelőbb.

Utalva a *Global Tenant* legújabb számára, Battha Pál megemlítette: Svédországban huszonhétezer helyhatósági bérlakásban élőnek kínálta fel a kormány, hogy fele értéken megveheti lakását. Eddig kilencezren adták be igényüket. Eközben a nálunk központi költségvetésből finanszírozott bérlakás-építési program keretében az önkormányzatok építik a bérlakásokat úgy, hogy húsz évig önkormányzati tulajdonban kell maradniuk.

S. Z.

A PORTA AJTÓT JELENT

Akciós árak szeptember végéig!
Várjuk a BNV B. pavilon 4/b standján
Országos viszonteladói hálózat!

Importőr
Intercooperation
Intercooperation M&D Rt.
1158 Budapest
Késmárk u. 11-13
Tel.: 416 03 51 Fax.: 416 03 52

SZALON

A szöveg és te magad

Ajánló: Esterházy Péter író

Két nagyon jó koncertet hallottam nemrégiben: az egyik az Amadindáé volt a Tháliában, a másik Sáry László székfoglaló hangversenye a Várban.

Amadindáék remekül működtek, telt ház előtt játszották Sáry László, Vidovszky, John Cage és Váczi Zoltán műveit. A Sáry-koncertből különösen az első részt, a Dramatikus játékokat találtam elképesztőnek. A zongoradarab egyszerre hordozza a szerzőtől megszokott játékos-repetitív reflexeket és a valódi drámaiságot; utóbbi a kortárs zenében nagyon ritka. Kérdésessé vált ugyanis, létezik-e egyáltalán tragikum, sors, elbukás vagy csak az értéknélküliség csöndes szivárgása. Sáry László műve tanúbizonyság a drámaiságról, arról, hogy lehet súlyuk a dolgoknak – darabja ezért jelentős alkotás.

A napokban tartották Thomas Bernhardt művének, A színházcsinálónak első összpróbáját a Katona József Színház Kamrájában. Ma lesz a bemutató; a rendező Gothár Péter, a főszerepet Haumann Péter játssza. Haumann elképesztően gazdag színész, lehengerlő a tehetsége, nagyon sokfélének tudja mutatni a figurát. A többiek az „aligszerepekben" szintén remekelnek. Ahogy Lengyel Ferenc áll és nem csinál semmit, ahogy Kocsis Gergely a két mondatát mondja, ahogy Pelsőczy Réka átöleli az apját, attól sírva lehet fakadni; Szirtes Ági csak köhögni kezd, és a néző nem tudja, sírjon-e vagy nevessen.

Az előadásban nincsen semmi aktuali-

A Zsebtévé visszalő

Az uszodában állítják ki a harmincasok generációjának ereklyéit

Endékába utaznak a III. B-sek, hogy csere-építőtábor ürügyén sörözzenek, csajozzanak, hallgassák Udo Jürgenst, és vásárolják meg az obligát turmixgépet. A Kis utazás című filmhez kapcsolódó hét végi fesztiválon Karácsony Ágnes szervező és társai az Almássy téri szabadidőközpontban idézik fel annak a kornak a diszkrét báját, melyben alföldi papucsot hordott a fél ország, Amo szappan számított a slágernek és csak egy ugrás volt a Sugár.

Az Almási téri Szabadidőközpont a Kis utazás idején – látványterven

– Omega?

– LGT.

– Levi's?

– Trapper. Tizenkét éves lehettem, amikor megkaptam az első farmeremet, addig inkább szoknyában jártam.

– Csövesek? Digók?

– Egyik sem.

– Az almaszüret legalább megvolt?

– Persze, Martonvásáron. És megvolt a szőlőszedés, a címerezés, sőt az építőtábor is – igaz, nem az NDK-ban.

– Hogy lesz emlékekből fesztivál?

– Véletlenül. Egy éve, hogy Bence Ottóval és Pikó Andrással arról beszéltünk, jó lenne egyszer csinálni valami tágabb értelemben vett korosztály-találkozót. Aztán sokáig nem történt semmi. Nemrég viszont szólt a Budapest Film reklámigazgatója, hogy van itt egy film, a Kis utazás, amit el kellene valahogy indítani.

– És elindították.

– Először megnéztük, mert azt sem tudtuk, miről szól. A Szindbád moziban volt a vetítés, emlékszem, az első percben már visítottunk az ismerős helyzetektől. Egyébként a film is úgy született, hogy az alkotók egyszer elkezdtek beszélgetni, és szóba jött ez az egész traubisodás, Tesla-magnós, szimatszatyros időszak.

– A Zsebtévé visszalő?

– Meg a Tízen Túliak Társasága, a bagózás az iskolai klotyón, az ötórai tea és tulajdonképpen az egész fiatalságunk. Már a helyszín, az Almássy téri Szabadidőközpont is a mai harmincasok kamaszkorának ironikus felidézését szolgálja a maga kádárista modernizmusával.

– Orbán miniszterelnök

zösek az emlékei, mely megpróbálja kijelölni a helyét a világban.

– Tárgyakkal?

– Azokkal is. De a fesztiválon lesznek például kerekasztal-beszélgetések arról, hogy mitől válhat egy korosztály generációvá: vagy hogy mitől nem.

– A tikitaki látványától mégis jobban az ifjúságá-

Ma már nem gyártják, ami volt, azt pedig rongyosra hordta mindenki. Aztán úgy éreztük, kacsintó nős pénztárca nélkül nem igazi ez a kiállítás. Feltúrtuk érte a várost, de hiába. Már egészen nekikeseredtünk, amikor a fesztiválhoz amúgy is sok segítséget nyújtó Bojár Iván András talált egyet a múlt héten a pincéjében. Egyébként a Hajdu centrifugától a bolgár tűzekonzerven át a zöld alma szappanig

PALETTA

VAJDA JÚLIA (1913–1982) munkáiból Montázsok címmel nyílt kiállítás a Vintage Galériában (V., Magyar utca 26.). A tárlat november 24-ig, keddtől péntekig délután kettő és hét óra között tekinthető meg.

UTAZÁS MACKÓORSZÁGBA – Híres utazók útitársai címet viseli a IV. országos magyar mackókiállítás, melynek a Fővárosi Művelődési Ház (XI., Fehérvári út 47.) ad otthont november 10-ig. A bemutatóhoz műsorok kapcsolódnak: játszóház, vetélkedők, kézműves műhely, kedvezményes plüssállatvásár, arcfestés, bábszínház és még sok más érdekes foglalkozás – gyerekeknek.

A NÉPSZABADSÁG OKTATÁSI KÖZPONT laptördelő-képszerkesztő tanfolyamásnak végzett hallgatói Te melyiket olvastad március 9-én? címmel rendeztek kiállítást a Merlin Színházban (V. kerület, Gerlóczy utca 4.). A tárlatot ma délután öt órakor nyitják meg és november 28-ig lesz látogatható.

A VENDÉGSÉGBEN BUDAPESTEN – Határon Túli Magyar Színházi Estek programsorozat keretében ma este hét órakor Örkény István Macskajáték című műve kerül színre a Nagyváradi Állami Színház társulatának előadásában a Thália Színházban (VI. kerület, Nagymező utca 22–24.). Az előadást Parászka Miklós rendezte.

SZÍNHÁZMŰSOR

Budapest Bábszínház: A legkisebb boszorkány (10). **Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban:** Az ügynök halála (7). **Budapesti Kamaraszínház Ericcson Stúdió:** Emberbarát (7). **Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdió:** Időzavar (fél 8). **Bárka Színház Vívóterem:** Versekkel kártyázó szép hölgyek (3). **Buda Stage:** Che Tango együttes koncertje (fél 8). **Fővárosi Nagycirkusz:** Akiket még nem láttunk (3). **Játékszín:** Édes bosszú (7). **József Attila Színház:** Vonó Ignác (7 – Szabó Ernő-bérl. 1. ea.). **József Attila Színház Gaál Erzsébet Stúdió:** A Dudás Gyuri (Dandin György) (fél 8). **Katona József Színház:** A vihar (7). **Kamra:** A színházcsináló (7 – bem. ea.). **Karinthy Színház:** Spanyolul tudni kell (7). **Korona Pódium a Gellért Hotel gobelintermében:** Virágot Algernonnak (7 – Latinovits Z.-bérlet). **Lézerszínház:** Mike Oldfield 3D (fél 8). **Madách Színház:** Az ember tragédiája (7).

Szállodák, éttermek, kávéházak, Pannónia

Budapest igazi látványosságává lett – A XVIII. században még kocsmaként működött

A századvégen kibontakozó nagyvárosi és polgári életforma kedvelt színterei voltak a szállodák. Éttermeiket, kávéházaikat nemcsak a szállóvendégek látogatták, hanem a szórakozni vágyó tehetős városi közönség is. Közéjük tartozott a nagy hírű Pannónia Szálló a régi Kerepesi úton, az egykori Nemzeti Színház tőszomszédságában. Elődje, a földszintes Griff a XVIII. században még kocsmaként működött, de 1803-tól már fogadóként emlegetik. A Griff 1865-ben leégett, s helyére Pán József tervei alapján már a dualizmus városfejlődésének megfelelő szállót építettek. Pannóniának nevezték el. 1884-ben került a Glück család, majd Glück Frigyes kizárólagos tulajdonába.

De nemcsak Glück Frigyesnek volt szerencséje a szállodával – e frigynek köszönhetően –, a szálloda is beírta magát a főváros és a Monarchia vendéglátásának történetébe. A világot járt ifjú tulajdonos az angol, német, olasz és amerikai szállodaiparban szerzett tapasztalatait a Pannóniában hasznosította. 1892-ben már a millenniumra készülődve átépíttette szállodáját. A vendégszobák számát emeletráépítéssel 115-re növelte. Az udvart nyitható üvegtetővel és télikerttel 300 vendéget befogadó étteremmé alakíttatta. Angol stílusú társalgója, olvasóterme és gazdag könyvtára, az Olaszországból hozatott carrarai márványszobrok, a légfűtéses télikert Budapest látványosságává avatta a Pannóniát. Ez volt az első szálloda, „amelybe a villanyvilágítást, éttermi és kávéházi helyiségeibe a központi gőzfűtést bevezették".

Amikor Glück hazajött Amerikából, elhatározta, hogy megvalósítja a legújabb vívmányt, a „villanyos fölhúzót". A közönségesnek nem mondható szerkezet, a lift, Jenő herceget vitte fel elsőnek a második emeletre! – adták hírül a napilapok. Idézzük fel, milyen is volt a fiatal Pannónia a korabeli újságok tükrében, „...műtárgyaknak beillő bútoraival, buffetjével, szőnyegeivel és gobelinjeivel túltesz minden eddig látottakon" – írta a Hét című újság az átalakítás után. A különböző sajtóorgánumok egyként dicsérték a szállodát és tulajdonosának kiváló ízlését, műértését: „...mindig gondja volt arra, hogy a par excellence magyar gentry – mely a Pannónia törzsvendégeit képezi –, ne rideg szállodának, de kedélyes otthonának tekintse e szállót" – írta például a Magyar Szalon 1898-ban.

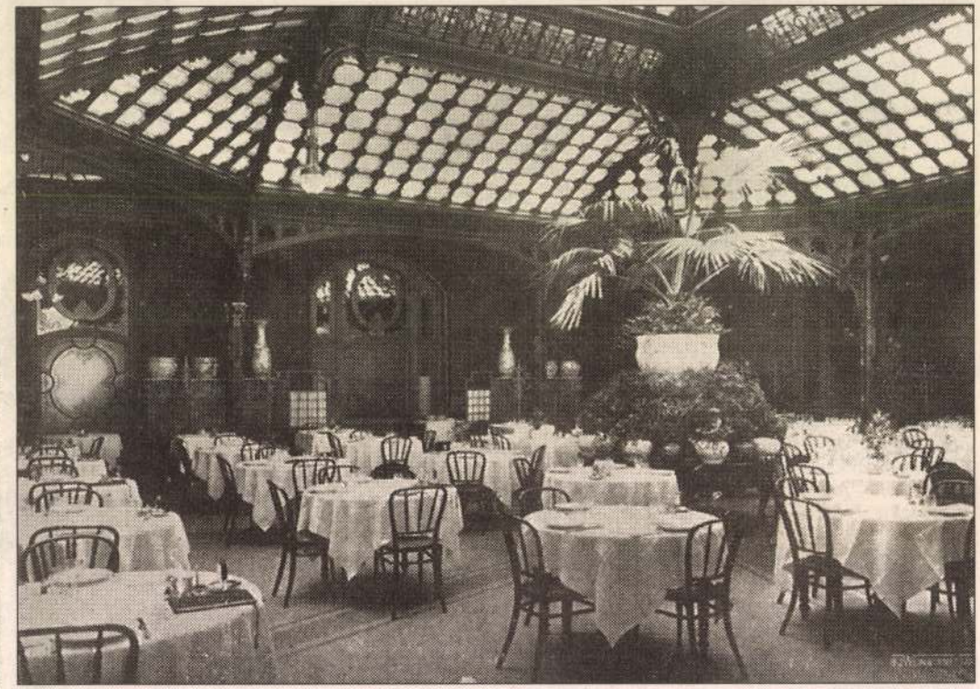

Az épület a Nemzeti Színház tőszomszédságában és az étterem

A báli szezon és a lóversenyek idején a Pannónia előtt állottak a legszebb magyar fogatok! E fényűzően berendezett lakosztályokból vitték ugyanis az első pesti bálba a vidéki úri családok leányait, már régi idők óta – olvashatjuk megint máshol.

A mindennapokban a Pannónia élete szorosan kötődött a múlt század politikai és színházi eseményeihez. És nem véletlenül. A közeli Sándor utcai képviselőház és a százados Nemzeti Színház honatyák és színészek kedvelt törzshelyévé tette. Ha a szálloda egész miliőjéhez, kedvező forgalmi helyéhez még hozzáadjuk a kiváló konyhát, az elegáns éttermet, no meg Radics Béla cigányzenekarát – mi sem vonhatjuk kétségbe a Pannónia érdemeit és népszerűségét.

Egykori asztaltársaságára így emlékezik a Világ című újság: „...mikor itt is szóváltásra került a sor az ellenzék és a kormánypárti képviselők között, Glück Frigyes közbeszólt:

– Képviselő urak... Szereztem egy XV. századbeli török kardot... Nézzék meg!"

S a vitának azonnal vége lett.

Amikor a húszas években a Pannóniát ismét modernizálták, a Budai Napló 1928-ban így írt: „...az artisztikus ízlésű Glück Frigyes kormányfőtanácsos, az antikvitások szenvedélyes gyűjtője, az elismert mecénás átépíttette a régi patinás szállodát". Ekkor került az első emelet erkélyes ablaka fölé ruskicai fehér márványból Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem aranyozott bronz mellképe. Az emléktáblát Glück a következő felírással készíttette: „Hazajöveteled 1906. október 28-án diadalút volt, melynek emlékét őrzi a Rákóczi-út. Hirdesse e tábla hűséges néped háláját és reményét."

Telt-múlt az idő. A csodálatos műkincsek – bronzszobrok, festmények, kínai vázák, muzeális értékű pompás függönyök, szőnyegek, értékes bútorok, a konyha klasszikusainak írásaiból összeállított értékes gyűjtemény (amilyen még a British Museum könyvtárában sem volt) – árverésre és részben múzeumokba került! A szálloda sorsáról 1947. október 26-án délben egy értekezleten döntöttek. Minderről a Világ című újság tudósított. A szállodát megvette a Rádió, de a neve megmaradt. „Pannónia ház" néven él majd tovább.

Napjainkban újra hallunk róla, mivel eladó az egykori Pannónia Szálló. Sajnálatos módon azonban jelenlegi forgalmi értékéhez már semmi köze egykori szépségének és eleganciájának. „Nagy értéke, hogy összesen 120 parkoló kialakítására van benne lehetőség" – olvashatjuk az újságban.

Nagyváthy Éva

Glück Gábor
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET-MAGYAR-
ORSZÁG
1980 JUN 23.

Képzőművészeti kiállítás nyílt Nyíregyházán a Szovjetunió Kárpátontúli Területe művészeinek alkotásaiból

Szerdán délután képzőművészeti kiállítás nyílt a Nyíregyházi József Attila Megyei Művelődési Ház emeleti nagytermében a Szovjetunió Kárpátontúli Területe művészeinek alkotásaiból.

A kiállítás megnyitásán jelen volt *Orosz Ferenc*, a megyei pártbizottság első titkára, *Gombás Sándor*, és *Kállai Sándor*, a megyei pártbizottság titkárai, *Murczkó Károly*, a Nyíregyházi Városi Pártbizottság első titkára, *Kucenkov Konstantin*, az Ungvári Városi Pártbizottság titkára, *Gulyás Emilné dr*, a megyei tanács vb. elnökhelyettese, *Horváth Miklós*, a megyei tanács vb. művelődésügyi osztályvezetője, *Glück Gábor* festőművész, Ukrajna érdemes művésze, *Habda László és Mikita Vologya* festőművészek.

Megnyitóbeszédet mondott *Markovics Miklós*, a megyei pártbizottság osztályvezetője. Beszédében méltatta a magyar és a szovjet nép, valamint Szabolcs-Szatmár megye és a Szovjetunió Kárpátontúli Területének egyre bővülő kulturális kapcsolatait.

Ezt követően *Glück Gábor* érdemes művész mutatta be a megjelenteknek a kiállítás anyagát.

A tárlaton mintegy húsz kárpátukrajnai képzőművész hetven festménye és fafaragása szerepel. Az öt napig nyitva tartó kiállítást a szabolcsi és Hajdú-Bihar megyei képzőművészek ungvári tárlata, illetve a művészek tapasztalatcsere látogatása előzte meg.

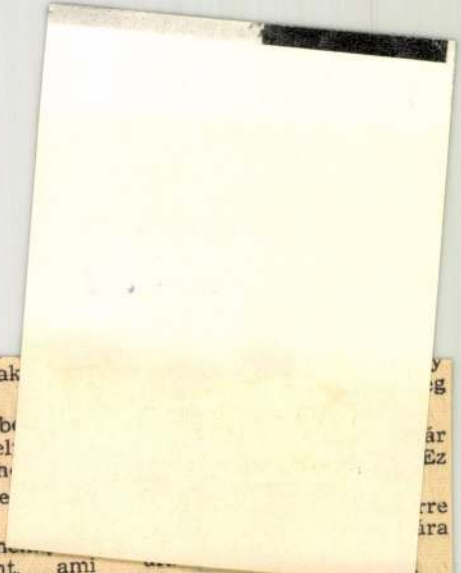

és nem is egészen sötét pontot?

— Lehet. — Kostrzewa az átdöfött bábúból hulló fűrészport figyelte. — Vagy ki tudja? De nekem valahogy ez nem tetszik. Mindenesetre megbízható megfigyelés alatt áll a pasas, és ha valami van, kivetjük a hálót, aztán a halacskát bedobjuk a serpenyőbe.

XLI.

— Elcipeltem ezt a menyecskét a cukrászdába. Feltűnés teljes gőzzel. Ha valaki tényleg figyel bennünket, biztosan nem kételkedik majd, hogy az udvarlója vagyok, nem pedig valami más. De mondhatom magának, doktor, hogy ez a lány, egy valóságos

ja, nem sugalmaznak ki majd valakit?

— Igen. Egy „b ember" ebben a hel nagyon is elképzelh

— Nem kísérelte marasztalni?

— De még m Megtettem mindent, ami erőmből tellett. Hat krémeslepény és két almáspite, a mignonokról nem is beszélve. Ugyan már, hallani sem akart róla.

— Mi sietteti ilyen hirtelen?

— Ezt — mondta habozva — legjobb, ha maga szedi ki belőle, doktor.

— Nem kérdezte? — Kostrzewa nem titkolta csodálkozását.

— Dehogynem, azonban annyi ostobaságot fecsegett össze, hogy a hajam is égnek állt.

— Ó... mégnogy ko-zott — hunyorított tréfásan — mit beszél, Marysia kisasszony.

— Elátkozott — ismételte komoran.

— Kevés olyan ház van, ahol soha senki sem halt meg.

— Ha csak az lenne a baj! A halott, az halott, isten nyugosztalja, itt azonban...

— Hogyan? Talán Marysia kisasszony kísértetet látott? — hanghordozása végig gúnyos volt, ezzel is

Ahol festőnek sem rossz lenni

Betekintés a kárpátaljai képzőművészetbe

Az ungvári képtárban, amely az öreg vár boltíves termeiben kapott helyet, hosszasan időztem néhány megkapóan szép portré és tájfestmény előtt. A lényeglátás, a kompozíció, a színek harmóniája, az erőteljes ecsetkezelés — mind-mind arra vallott, hogy Kárpátalján egy új képzőművészeti iskola van kialakulóban, amelynek többnyire kiforrott művészei már túljutottak az útkeresésen, s nagyon jól tudják, hogy mit akarnak. *Glück* Gábor, *Kassai* Antal, *Boksai* József, *Koczka* András és a többiek már egyéni módon nyúlnak hozzá a legmaibb témához is, s a nézőnek — miközben alkotásaiban gyönyörködik — az a meggyőződése: ez igenis tendenciózus művészet, határozott és egyértelmű kiállás a szovjet emberek munkája, örömei és gondjai mellett.

A legnagyobb Ukrajnában

Hallottam, hogy Kassai Antal, a kárpátaljai területi képzőművészeti szövetség titkára nemrég érkezett haza a montreali világkiállításról. Szívesen fogadott. Hivatali szobájában a már említett Koczka András on kívül ott találkoztam *Németh* József neves hódmezővásárhelyi festőművésszel is, aki baráti kapcsolatok felvétele, tárlatcserékben való megegyezés végett érkezett Ungvárra. Már javában beszélgettek. Kérdések és válaszok váltották egymást és ebből kibontakozott az ungvári képzőművészek eredményes tevékenysége.

Ukrajna legnagyobb képzőművészeti szövetsége a Kárpátontúli — így nevezik a Szovjetunióban Kárpátalját. Jelenleg 40 tagot tart nyilván, hét nemzetiség képviselőit. Aki elvégzi a képzőművészeti főiskolát, az automatikusan a szövetség tagjává válik. És a szövetségben nemcsak alkotói feladatokat kap, hanem megélhetésükről is gondoskodnak. Anyagi gondok tehát — határozottan kijelentették — nem nyomják őket. A rászoruló kaphat ugyan egyszeri segélyt, amit nem kell visszafizetnie, ilyesmi azonban csak elvétve fordul elő. A festő alkotómunkáját messzemenően segíti az állam. Igénybe veheti az alkotóházak valamelyikét, ahol legalább két hónapig ingyen kap teljes ellátást, az útiköltségét elszámolják, sőt, a modelljét is fizetik.

Alkotás, honorárium

Ennél lényegesebb azonban, hogy az Ukrán Művelődésügyi Minisztérium külön kerettel rendelkezik a képzőművészek támogatása céljából. A szövetség tagjai — elsősorban azok, akiket a szövetség választmánya javasol — szerződést köthetnek a minisztériummal bizonyos méretű és témájú képekre. Megkérdezik ugyan a művésztől, hogy mit akar festeni, szándékába azonban nem szólnak bele. A vállalt képeknek tól-ig-es árai vannak. A honorárium 25 százalékát előlegként rögtön kifizetik, a többit csak akkor, ha elkészül a műalkotás. Ha valaki az alsó határ szerint kapta meg a 25 százalékos előleget az elkészült kép viszont jobban sikerült az átlagosnál, akkor a zsűri értékelésének megfelelően többet kap érte utólag. Olykor — amennyiben a szövetség választmánya garantálja a kép művészi értékét — 50 százalék előleget is kaphat a festő, s ha alkotása minden jószándék ellenére sem úti meg a remélt színvonalat, akkor úgy veszik, hogy a felvett előleggel kifizették az árát. A Művelődésügyi Minisztérium azután múzeumokban helyezi el a megvásárolt műveket.

Élénk érdeklődés

Egyébként a Kárpátontúli Képzőművészeti Alap igen gazdag: milliós vagyonnal bír, s megteheti, hogy hozzájáruljon a lakosság esztétikai neveléséhez is. Ennek egyik igen érdekes formája a falusi képtár—hálózat kiépítése. Két évvel ezelőtt kezdeményezték a festők, szobrászok, kerámikusok, hogy saját alkotásaikból egy-két darabot felajánlanak a községi tanácsoknak, azok pedig gondoskodnak állandó jellegű képtárnak megfelelő helyiségről, berendezésről, leltárba vételről. Igen népszerűek és látogatottak ezek a tárlatok. Eddig Beregszentmiklóson, Körösmezőn és Izán állítottak ki 60—80 műalkotást, illetve — tekintettel a Szovjetunió-szerte tapasztalt élénk érdeklődésre — a kazahsztáni Deniszovka községb n is Még az idén kiépítik a hálózatot: Albisztrán és Perecsenyben szinten állandó tárlatot nyit a kárpátaljai szövetség.

Kétségtelen eredményként könyvelik el, hogy a kolhozparasztok közül máris többen érdeklődnek a szép festmények, szobrok iránt, s egyre másra fordulnak meg Ungváron, a képzőművészeti szövetség szalonjában képvásárlás végett. Itt valamivel drágább ugyan a vétel, mintha közvetlenül a művészhez fordulnának, viszont a részletfizetési lehetőség igen kedvező. A művészek is készséggel támogatják az ilyen vételt, mert ők ezesetben egy összegben kapják meg a képek árát. Mindössze három százalékot fizetnek a megvásárolt műveik után a képzőművészeti alapnak, jóllehet közvetve ezt az összeget is visszakapják: ebből a pénzből újabb alkotóházakat építenek, mind kényelmesebbé teszik a meglevőket, ahol zavartalanul dolgozhatnak.

Többször szóba került már Kárpátalján, hogy az ilyen nagyfokú anyagi biztonság esetleg az elmélyült alkotómunka rovására mehet. Szerencsére még nem tapasztaltak ilyesmit. A művészek maguk mondják: „Az állam mindent megtett, most már rajtunk a sor — magas színvonalon alkotni".

F. NAGY ISTVÁN

Megkezdik itt az ipartelep építését, az olaj- és gázgyűjtési rendszer beruházásait, és

hozzáfognak nagyarányú szegedi lakásépítési programjukhoz, ezer lakás építéséhez.

Szőnyi beruházásaiknak kettős haszna lesz. Az évente 150 ezer tonna gázolajat kéntelenítő üzem termékei nagy segítséget jelentenek majd a korrózió elleni védekezésben, a kén kivonása és feldolgozása pedig jelentős behozatalt tesz fölöslegessé. Már kijelölték a kivitelezőket és

megkötötték a Szovjetunióval az importberendezések szállítására vonatkozó szerződést.

Előreláthatólag megkezdik jövőre a százhalombattai Dunai Kőolajipari Vállalat második üzemének beruházását is.

Jövőre folytatják a kommunális gázigények kielégítésére irányuló beruházásokat is.

és a szanki új lelőhely hasznosításával kapcsolatos beruházásokra. A szanki üzem évente 500 milli földgáz termelésé pes, ideiglenesen millió forintos — előreláthatóla végéig — olyan üzemet hoznak lé durván számítva 1 köbméter gázt ad

jeződik be az Ozd—Salgótarján szakasz építése. A Kápolnásnyék és Szőny kö- ás- ára

es é- a- z-

In
a Baráts

Egyik igen jelen ság vezeték „intenzifi is évente négymillió mennyiségét. Gödöllő olaj iktatnak a vezetékbe, amely erőteljesen meggyorsítja az olaj áramlását.

Végül ugyancsak a jövő évi beruházások közé tartozik a Zalai Kőolajipari Vállalat bitumenüzemének bővítése, ami előreláthatólag jelentős tőkés exportot tesz lehetővé, valamint újabb 60—70 benzinkút építését az ország különböző részein. (MTI)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DELMAGYARORSZÁG

A nemzetközi bíróság kiterjeszti vietnami vádjait

Szabadonbocsátott foglyok — Megszökött USA-katonák — Amerikai szemtanú Hanoi bombázásáról

A belgrádi Politika hétfői száma párizsi tudósítójának beszélgetését közli Jean-Paul Sartre világhírű francia filozófussal, a Russel-féle nemzetközi bíróság elnökével. Sartre többek között kijelentette, hogy az Egyesült Államok vietnami háborús bűneit kivizsgáló nemzetközi bíróság november 20-án megnyíló második koppenhágai ülésszakára sokkal több tanút várnak Dél-Vietnamból, mint ahányan a Stockholmban megtartott első ülésszakon részt vettek. A bíróság koppenhágai tanácskozásán a vádat kiterjesztik néhány más országra is, amelyek közvetve vesznek részt a vietnami háborúban, elsősorban Nyugat-Németországra és Japánra.

A DNFF által szabadonbocsátott három amerikai hadifogoly egy csehszlovák repülőgéppel vasárnap Beirutba érkezett.

Megérkezésük előtt igen szigorú rendfenntartó intézkedéseket hoztak a beiruti repülőtéren. Az amerikai katonákat szállító repülőgépet számos újságíró várta, de az amerikai nagykövetség munkatársai az egyik katona betegségére és a többiek pihenésének biztosítására hivatkozva, igyekeztek mindenkit távoltartani az érkezőktől. Néhány újságírónak ennek ellenére sikerült a közelükbe férkőzni és megkíséreltek nyilatkozatot kérni tőlük. Egyikük, James Jackson őrmester nem volt hajlandó nyilatkozni. Lee Pitzer őrmester egy libanoni újságírónak azt mondotta, „Nem vetettek alá agymosásnak". Edward Robert Johnson őrmester pedig elítélte a „vietnami szennyes háborút".

A „Békét Vietnamnak!" elnevezésű japán bizottság hétfőn egy tokiói sajtóértekezleten név szerint felsorolt négy amerikai katonát, akik az amerikai „Interpid" repülőgépanyahajóról Japánba szöktek, mert nem akartak harcolni a vietnami háborúban. Az amerikai katonák, amint a repülőgépanyahajóról megszöktek, elégették egyenruhájukat. Egy közös nyilatkozatban, amelyet mind a négyen aláírtak, kijelentették, hogy ellenzik a háború kiszélesítését, politikai menedékjogot akarnak kérni Japánban vagy bármely más országban, amely nem vesz részt a háborúban.

Rennie Davies, Truman volt amerikai elnök egykori gazdasági tanácsadójának fia a Chicago Sun-Times vasárnapi számában megjelent cikkében beszámol a VDK-ban szeptemberben tett utazásáról.

A cikkíró, aki a „Demokratikus társadalomért küzdő diákok" elnevezésű haladó szervezet alapítója, a VDK fővárosa elleni amerikai bombatámadásokkal foglalkozva leírja; a bombatámadások célja nem a katonai célpontok megsemmisítése, hanem a lakosság erkölcsi ellenállóerejének aláaknázása, továbbá mindannak elpusztítása, ami a vietnami nép haladását jelképezi.

Robotgép, 4 mélysé

A szovjet tudósok és szakemberek a tenger mélysége titkainak felderítésére különleges robotgépet szerkesztettek.

A gépezet külsőleg óriás rákhoz hasonlít. Fémollói az emberi kezet mintázzák. A „rák" testében megvilágító kerek ablak van, úgynevezett illuminátor. A „rák"-ban elhelyezett filmfelvevő készülék és televíziós kamera ezen az ablakon át készíthet felvételeket a tenger mélységének titokzatos világáról.

A robotgép négyezer méter mélységig képes lesüllyedni. Itt felületének minden egyes négyzetcentiméterére 400 kilogramm nyomás nehezedik.

GLÜCK Gábor (1912-1983) festő

Balla 1994 56-57

ágba!

ások specialistája!

egtervezni
rszági utazását.

füzetünkben megtalálja
nya, Antalya, Kusadasi
ak címét és adatait.

tak szervezését is.

kat!

e:

3.; tel.: 138 48-67

.: 06 22 311-672

A Magy

a Széchén

1993. november 11-é
Nemzeti Múzeum nyug
munkatársát, a múzeum
tizedes eredményes tevék
lékeinek kutatásában „

D Glück Gábor I. é

Ferképzomfoiskèvk

1933-34. 43. C

Glück Gábor

Portré (reprodukció)

Életmagyarország 1966. jún. 25.

MDK.

Glück Gábor

Kiállitási kritika

Keletmagyarország 1966 juli.3.

MDK.

Gluck Gábor

Kiállítási kritika

Keletmagyarország 1966 jún.3.

Glück Gábor

Alkotásai a Szovjetunióban élő magyar művészek napoleoni távlatán szerepeltek.

Keletmagyarország, 1966. jún. 25.

MDK

Glück György

Szolnoki táj, olajf.
Öreg férfi, vizf.
Park, vizf.

MIESHOB kiáll. 1943.

MDK

Glück György

T.Sz.G: A 18. Tavaszi Szalon. Ujság. 1943. jun. 23. 6.l.

MDK

Glück György

Ellenfény, vf.

Budai táj, vf.

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

3.1.

MDK

Glück György: Nagybányai táj aqu.
Alkonyati táj, olf.

OMIKE Téli kiáll. A Budai Izr.Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21-márc. 19.

Hanns Glück, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, kk 1675-től: "Hanns Glück Von günz aus nidter Ungarschifrter gesell". 103.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Evkönyve

Glück Jenő

Jessó

I.

Szabad művészet

1948. 268. l.

A mondat ritmikus lejt
az előbbi, de két részének rime
sé erőszakoltan, de tisztán jele
bert válaszáról is

ANNUO **Virgo tuis juss**

Itt is meg van azonban
A XII.századi irodalom
ban nem ismeretlenek ezek a s ti
francia eredetre vezeti vissza
megjelöléssel szokták meghatáro
A magyar okleveles gya
dául egy 1183-as oklevél (49) így ir
Solent scriptis inseri
ne tractu temporis rev
ut quod obliterare pos
ad memoriam hominum s
Egy 1185-ös oklevelet (5)

Joannes Glück (Glik)
Habán neb

1665-1680 körött

Románi János: A Habánok Sárospatakon
Sárospatak, 1959.

27.

MDK

Glück Jenő

Cigánygyerek, olaj

Képzőműv. Főisk. ... Munakversenykiáll. 1948. okt.

, 12 ablakos, délnyugati sarkán ujabb
d. Ma Állami Áruház.

MDK

Glück Jenő

Sós E: Munkaverseny-kiáll. a Képzőmüv. Főiskolán.
Népszava, 1948. okt. 4.

ly cimerével, 177o,körül.

ükincsek Dormándon. Egri Egyházme-

Glück József porcelánfestő

Magyar Iparszövetség Oktatási Központja

Hiteles képzés és elhelyezés 60 szakmában

Az elmúlt évben a Magyar Iparszövetség fővárosi oktatási központjában, illetve a vidéki központokban több mint tízezer hallgató vett részt a központ által szervezett képzésben. A megszerzett képesítés hitelességéhez nem fér kétség, mert a központ az egész ország területén elfogadott képesítés kiadására jogosult. Ezt főleg manapság különösen fontos hangsúlyozni, amikor hemzseg a piac az olyan komolytalan képzési ajánlattevőktől, amelyeknek hiteltelenségét hűen tükrözi, hogy elvégzőik csak olyan diplomával, esetleg emléklappal gyarapodnak, amellyel sehol sem tudnak elhelyezkedni – hangsúlyozta lapunknak nyilatkozva *Kiss István*, a Magyar Iparszövetség Oktatási Központjának igazgatója.

Az igazgató elmondta, hogy az ipari szövetkezetek érdekképviseleti szerveként megismert OKISZ 1977-ben hozta létre saját oktatási központját. Ez 1990-ig egyfajta háttérintézményként működött, mert csak az ipari szövetkezetek dolgozóinak biztosított lehetőséget a tanulásra. Az oktatási központ nem volt árbevétel realizálására kötelezett intézmény. Ez az idilli állapot 1990-ben ért véget, amikor az elnökség úgy döntött, hogy teljesen vállalkozói alapokra helyezi – és minden érdeklődő számára lehetővé teszi – a központban folytatott oktatást. Így jött létre a Magyar Iparszövetség Oktatási Központ Kft., az OKISZ pedig Magyar Iparszövetséggé alakult.

Az igazgató a Magyar Iparszövetség Oktatási Központjának legnagyobb érdemét az általa lebonyolított tevékenység hitelességében jelölte meg. A meghirdetett képzés befejezésével ugyanis a szakképzési törvény értelmében az oktatási központot több ágazati minisztérium olyan képesítések kiadására jogosította fel, amelyek országosan elismert bizonyítványokat adnak a hallgatók kezébe. Kiss István kiemelte, hogy a központ tevékenysége három nagy részből tevődik össze. Az elsőt a hagyományos, 60-65-féle szakmában szervezett tanfolyamok szolgáltatják. Ezeken bárki részt vehet, befejezése után pedig országos képesítés birtokába jut a végzős. A második nagy szervezeti egységet az iskolarendszerben működő közgazdasági szakiskola alkotja. Ennek lényege, hogy a gimnáziumi végzősök úgynevezett ötödéves képzés keretében állami támogatást kapnak a nappali képzési rendszerben való részvételhez. Az igazgató hangsúlyozta, hogy a közgazdasági szakiskola azért fontos, mert a legkritikusabb helyzetben lévő végzősök – a felsőoktatásból kimaradó gimnáziumi réteg – segítségére siet, akiknek a legnagyobb az esélyük arra, hogy munkanélkülivé váljanak. A közgazdasági szakiskola azonban felvértezi a tanulókat a kurrens közgazdasági, pénzügyi és számviteli ismeretekkel. Kiss István azt is leszögezte, hogy az elmúlt két évben valamennyi végzősüket elhelyezték a központtal kapcsolatban álló partnervállalatoknál.

A központ harmadik nagy egységét a munkanélküliekkel való foglalkozás adja. Az igazgató utalt rá, hogy az oktatási központ keretszerződést kötött a Fővárosi Munkaügyi Központtal (FMK), melynek értelmében a megfelelő eljárási rendet betartva a tanulók támogatást kérhetnek az FMK-tól. Amellett, hogy tanfolyami költségeik megtérülnek, a végzősök tudják: országos érvényű képesítés birtokába jutnak. A Magyar Iparszövetség Oktatási Központja országos hatáskörűvé vált, ugyanis tíz vidéki városban rendelkezik képviselettel: földrajzi eloszlásukat tekintve ezzel lefedik az egész országot. A vidéki kirendeltségek ugyanolyan jogosítványokkal rendelkeznek, mint a budapesti központ, és speciális szakmák esetén az oktatókat utaztatják vidékre.

Kiss István a szakmai kínálatot ecsetelve kitért annak bemutatására, hogy a központ olyan kézműves-, kisipari és kisvállalkozói szakmák oktatását vállalta fel, ahol viszonylag kis tőkebefektetéssel szerzett tudás birtokában szinte azonnal vállalkozó lehet a végzősökből. A központ talán egyedülálló abból a szempontból, hogy hangsúlyosan felkarolja a kisiparos- és kézművesszakmákat. Az igazgató szerint küldetésnek is tekintik a kihalófélben lévő, anyag- és gépigényes szakmák – fonottbútorkészítés, csipkeverés, kosárfonás – megtanítását. Az elmúlt évben a fővárosi és vidéki oktatási központokban több mint tízezer hallgatót képeztek ki. Kiss István jelentős eredményről számolhatott be, ugyanis a hallgatók 70-75 százaléka álláshoz jutott. A szakképzési tanfolyamok mindig egy vállalkozásról szóló 60 órás ismereti blokkal vagy álláskeresési stratégiák elsajátításával zárulnak.

A legfrissebb újdonság az, hogy február 12-én egy nappali iskolarendszerben működő kézművesiskolát indítottak. A szakminisztériummal 250 főre kötöttek megállapodást, ami a képzés teljes tandíjmentességét biztosítja. Minden olyan nyolc általánost végzett fiatalt várnak, akik szakmacsoportokban egy alapszakma megtanulása után több rokon foglalkozást is szeretnének elsajátítani. A textiles, bőrös és kerámia-szakcsoportokban végzett modern kézműveképzés nyomán a bőrdíszműves például a labdavarrással is megismerkedhet. A párját ritkító kézművesiskolában keresztfélévként most indult az oktatás, szeptembertől viszont teljes évet kezdenek.

Tizenöt év gyakorlat teszi a mestert

Porcelánfestő „hatszázak" Herenden

A magyar iparosodás következményeként 1826-ban életre hívott herendi porcelángyárban már 157 éve – pontosabban amióta Fischer Mór elkezdett kizárólag porcelángyártással foglalkozni – folyamatosan fejlődik a saját herendi alkotásnak tekinthető forma- és dekorválaszték. Sokan ismerik a gyár sikertörténetét, a világkiállításokon való diadalmas részvételét, s azt is sokan tudják, hogy a herendi porcelán nemcsak a múlt században volt nemzeti büszkeségünk, de ma is keresett exportcikk. Azt azonban már kevesebben ismerik, hogy a szardíniai király számára gyártott keleti motívumokban bővelkedő Ming-minta vagy az Apponyi-, Rothschild- és Esterházy-stílus mai követőit saját porcelánfestőket képző iskolájában „termeli ki" a Herendi Porcelánmanufaktúra Rt. *Glück József*, a herendi mesterfestészet nagyja lapunknak adott interjújában elmondta, hogy a herendi porcelánfestő iskola nemcsak egész életre szóló biztos munkahelyet, hanem a régi porcelánfestő hagyományokhoz való ragaszkodást is jelenti az onnan kikerülő nagyszerű fiatalok számára.

– *Önről a manufaktúrában többen tudják, hogy a családjában hagyomány volt a porcelánfestészet. Igaz ez?*

– Igen. Édesapám 1924-ben kezdett inaskodni Herenden, így átörökítette a régi kézifestő hagyományokat, amelyek technikájával jórészt engem is megismertetett 1972-ben történt nyugdíjba vonulásáig. Jómagam 1956. szeptember 3-án kezdtem el a tanulóéveimet, és hamar kiderült, hogy leginkább a keleti motívumok iránt vonzódom.

– *Hogyan zajlik ma a porcelánfestők képzése?*

– Ugyanúgy, mint az én időmben. Az iskolánkban hároméves képzésre jelentkeznek a porcelánfestészethez vonzódó fiatalok, akik utána a nyugdíjba vonulók helyét átveszik. Természetesen az iskolából kikerülő fiatalok először a könnyebben festhető dekorokat kapják feladatul, majd fokozatosan bízzuk rájuk az egyre nehezebb és bonyolultabb motívumokat.

– *Mivel Herenden csak a nehéz fizikai munkát gépesítették, nagy teret kapnak a múlt században elsajátított technikák. A tányérokat festő fiatalok mégis csak legyintenek, ha megdicsérik őket, s arra hivatkoznak, hogy nézze csak a látogató a mesterek vonalvezetését, mert ők képviselik Herenden a csúcsteljesítményt. Hogyan lesz valakiből önhöz hasonlóan pocelánfestő mester?*

– Az iskolánkban tanuló 600 fiatal közül mindegyikről elmondható, hogy nagyszerű képességekkel rendelkeznek, ám ennek ellenére csak 25 mesterfestő dolgozik a Herendi Porcelánmanufaktúrában. A mesterek azon festők kategóriájából kerülnek ki, akiknek a festés területén szerzett technikai tudása és önképzése megfelelő tehetséggel és szorgalommal párosul. Az ilyen jelölt a szükséges 15 évi szakmai gyakorlat után megpróbálhatja megpályázni a mesterfestő címet. A cím birtokosait szerte a világon megismerik, hiszen aláírásukkal látnak el minden kezükből kikerülő darabot.

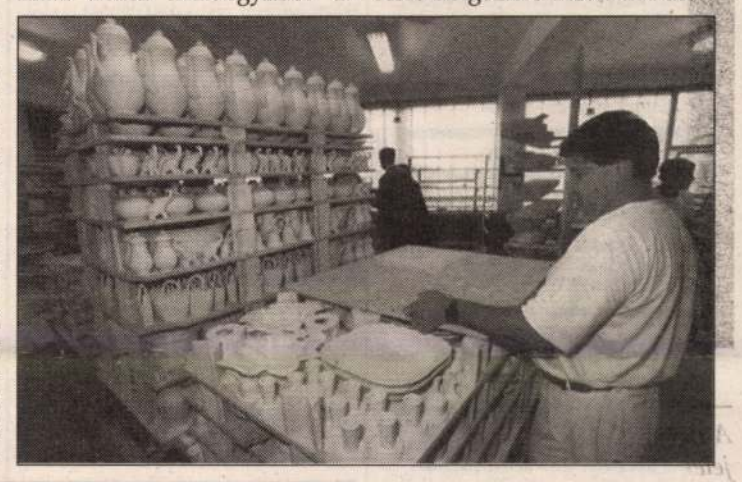

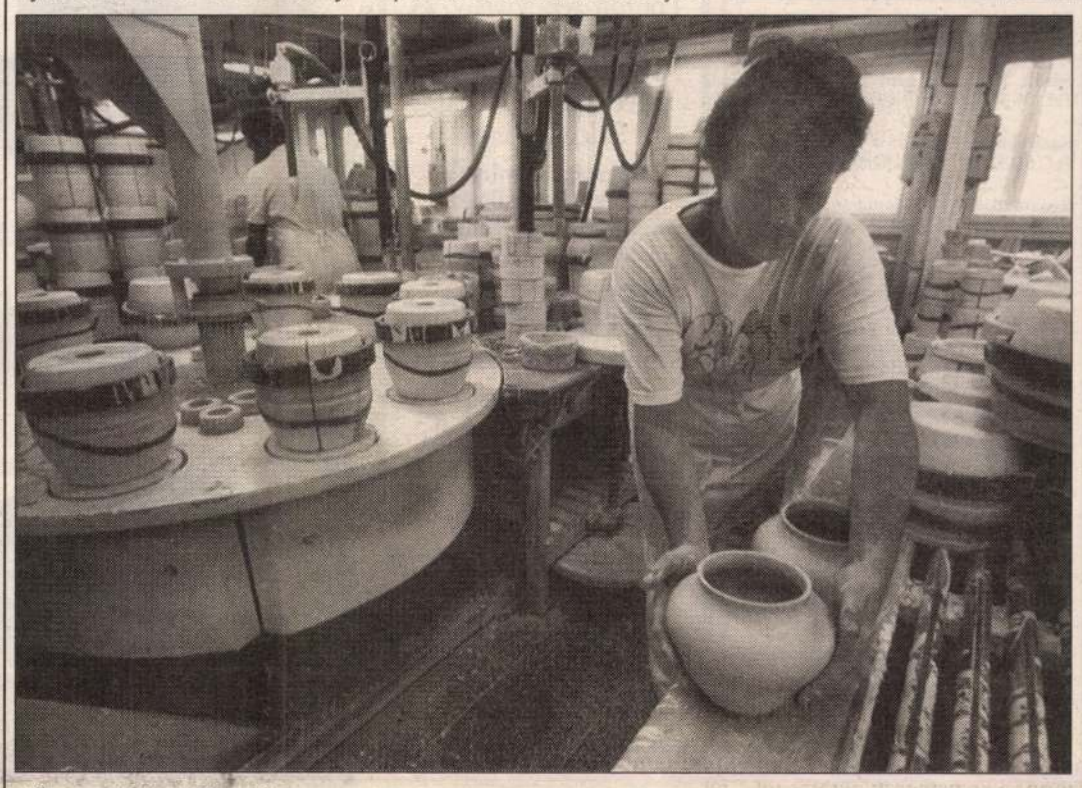

FOTÓ: NAGY BÉLA

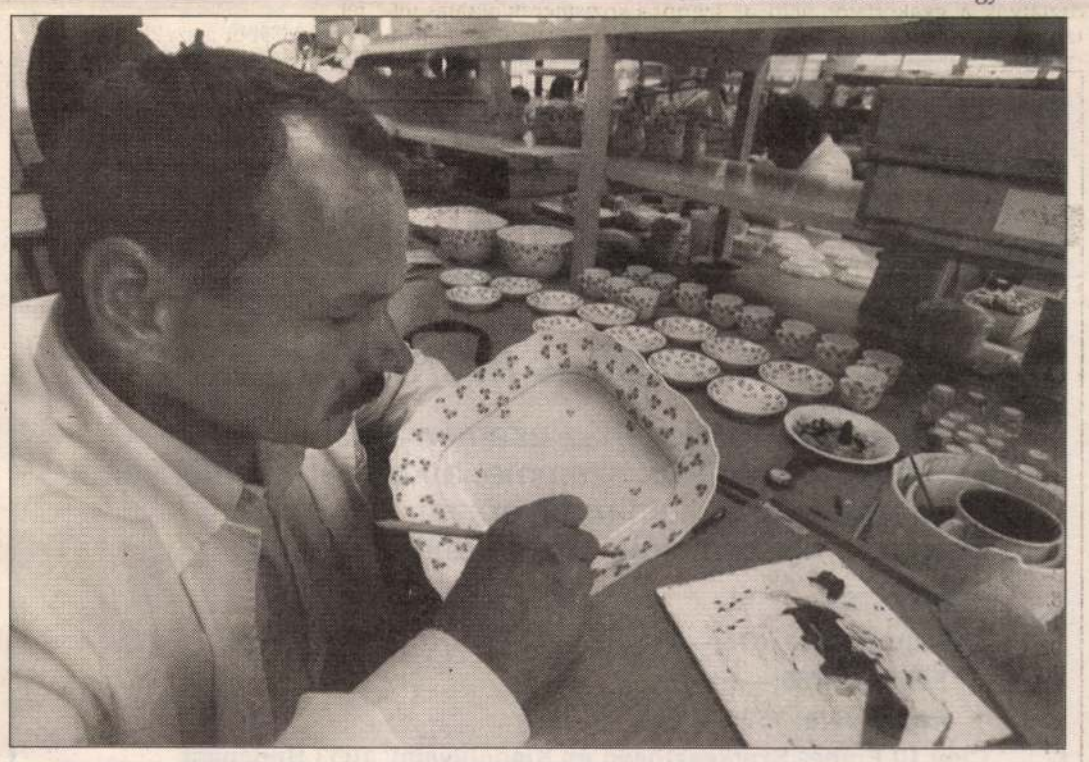

– *Milyen tekintélyesebb munkák kerültek ki az ön kezéből?*

– Én 1978-ban mestervizsgáztam, de a fontosabb munkák nem a címekhez, hanem a szakmai fejlődésemben elért lépcsőfokokhoz kötődnek. Sokáig emlékezetes marad számomra az a keleti, imámi motívumokkal díszített hatalmas padlóváza, amely egyben a mestervizsga elnyerésére is feljogosított. Emlékezetesek maradnak még az osztrák kancellárnak vagy neves gazdag amerikai vevőknek megrendelésre készített egyedi darabok is. Attól még, hogy valaki meg tud festeni egy kínai dekort, nem biztos, hogy kínaiul is tud gondolkodni. Márpedig ezt a legjobb leírásokból kellett elsajátítani, mert a nagy porcelángyárak leépítését éppen a színesen festett és aranyozott, állatokkal és virágokkal díszített keleties, kínai dekorok alkalmazásával vészelte át a herendi gyár.

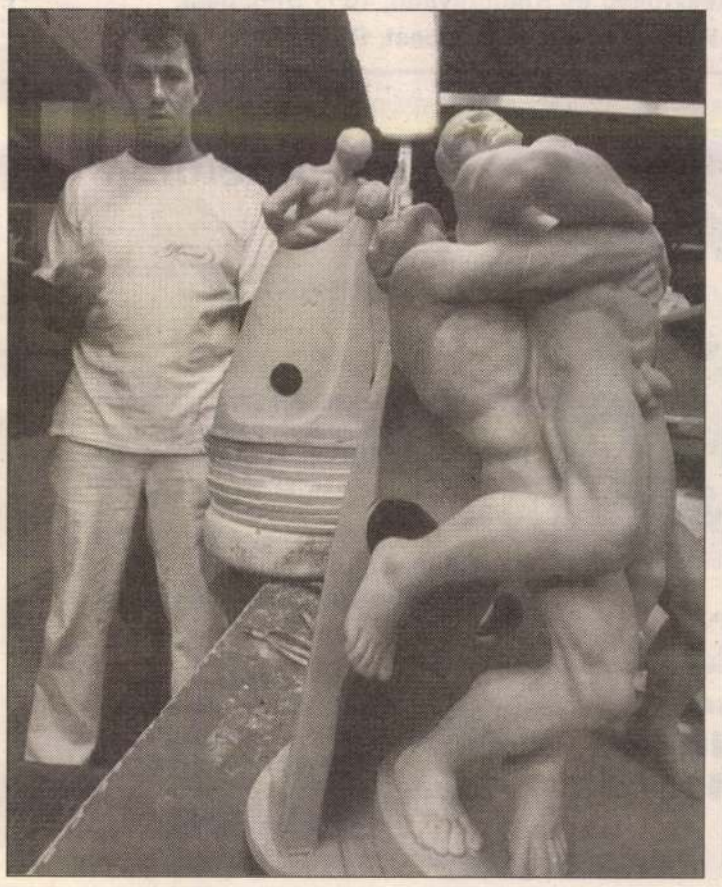

A mellékletet írta és összeállította: T. Békés Sándor

Orlovits Oktató és Szolgáltató Bt. tavaszi érettségi utáni szakképzési programja:
Felsőfokú szakképzés: ipari-kereskedelmi oktatásszervező, idegenvezető és hostess, külkereskedelmi üzletkötő, vámügyintéző. **Középfokú szakképzés:** vámkezelői, vállalkozásszervező, külkereskedelmi ügyintézői. **Alapfokú képzés:** vámügyi (45 órás). Az oktatás tandíj- és vizsgaköteles. Az érdeklődőknek részletes tájékoztatót küldünk. Jelentkezés levélben: Orlovits Bt. 1143 Budapest, Besnyői u. 9. 1/3. vagy a 183-6800 telefonszámon Orlovits Anna ügyvezetőnél.

A Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete közleménye

A Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete
1996. január 1-jétől új székhelyre költözött.
Címünk: 1149 Budapest, Egressy út 77.
Postacímünk: 1576 Budapest, Pf. 109.
Telefonszámaink: 183-3323, 252-0928, 252-0688.
Fax: 163-5226.
Az ügyfélszolgálat nyitvatartási ideje:
hétfő: 9–14, kedd: szünnap,
előzetes bejelentés alapján
a nagy TIR-felhasználókat fogadjuk,
szerda: 9–14, csütörtök: 9–13, péntek: 9–12 óráig.

INGATLAN

Eladó az Óbudai temető mögött, az Aranyvölgy u. 3. alatt 104 nm-es családi ház 220 n-öl telken. Irányár: 9,5 M Ft. Cserelakást beszámítok. Tel.: 06-60-317-336. (F-15-2831)

Dunakeszin 130 nm-es családi ház (telefon, 5 szoba, gázfűtés, parabola) 181 n.-öl telekkel, 76 nm-es műhely garázzsal 7,9 millió Ft-ért eladó. Lakást beszámítok. Dunakeszi, Görgey A. 6. Tel.: (06-27)-346-164. (F-16-2834)

Gyönyörű, közműves építési telkek gyorsan, ár alatt eladók Cinkotán. Pajor, 1164 Bp., Batthyány u. 21.

ALBÉRLET

Pestszenterzsébeten, kertes ház udvarában, különálló, gázfűtéses, igényesen bútorozott garzonlakás egy-két személynek kiadó. Telefon és egy kocsi beállása lehetséges. Tel.: 284-2950. (F-2-2786)

LAKÁS

A VI. kerületben, a diplomatanegyedben zöldövezeti, 50 nm-es, külön bejáratú, telefonos, teraszos, galériás, tehermentes öröklakás jó állapotban eladó. Rendelőnek és irodának is kiválóan alkalmas. Érdeklődni hétköznap 19–21 óráig, hétvégén 15–20 óráig a 351-5084-es számon lehet. (F-10–2829)

József körúti, I. em.-i, 104 nm-es lakás eladó, vagy cserélhető. Tel.: 134-3063, délután 17–20 óráig. (D-16-26-51)

3 szobás, telefonos, összkomfortos (panel) öröklakás eladó kp.-ért vagy elcserélhető másfél szobás, telefonos, gázfűtéses, összkomfortos öröklakásért + kp.-ért. Tel.: 272-1562, 18 órától. (F-3-2792)

ADÁSVÉTEL

Pianínót vásárolnék. Tel.: 209-3247 (344513/26K)

Gyermek-ülőgarnitúra, s.-barna, buklé 3 db-os, két személy fekvésére alkalmas (kanapé 190 cm), keveset használt 25 000 Ft-ért eladó. Dunakeszi, Görgey A. 6. Tel.: (06-27)-346-164 (F-16-2832)

KÖZLEMÉNY

Hamarosan kapható **Bokor Imre: Vörös vírus** című könyve. (F)

Magyarországi Olasz Kultúrintézet (Budapest VIII., Bródy S. u. 8., tel.: 118-8144; 118-8089): 1996. február 19-én, hétfőn 18.30 órakor Carlo Benedetti zongoraművész ad hangversenyt, ahol Liszt („Vándorévek") és Muszorgszkij („Egy kiállítás képei") műveit hallhatja a tisztelt közönség. A belépés ingyenes. (F)

Tájékoztatjuk a NEW MEGATREND KKT.-vel üzleti kapcsolatban álló ügyfeleinket, hogy a KKT. 1995. május 31-én változatlan névvel BT.-vé alakult. A BT. székhelye azonos a KKT. székhelyével, Szigetújfalu 2319, Kossuth L. u. 20. Kérjük, hogy a KKT.-vel szemben fennálló követeléseiket 8 napon belül a BT.-nek bejelenteni szíveskedjenek. (F)

ÁLLAT

Uszkár fajtiszta 6 hetes kölykök barna és fekete színben, oltással 8000 Ft-ért eladók. Dunakeszi, Görgey A. 6. Tel.: (06-27)-346-164 (F-16-2833)

BÚTOR

Modern ülőgarnitúra, 2+3+1 elem (asztal), variálható, plüssbevonatú, barna színű, újszerű állapotban eladó. 118-7358 vagy 138-4300/2222. (F-6-2811)

ELEKTRONIKA

Sony, Trinitron 2541K televízió, 63 cm átmérőjű, 4 hónapos, az új árnál 35 000 Ft-tal olcsóbban eladó. Érd.: 118-7358 vagy 138-4300/2222 telefonszámon napközben. (F-9-2828)

JÁRMŰ

Törött, totálkáros autót vennék 1984-estől. Tel.: 06-30-440-110 (343959/14K)

Sérült, totálkáros gépkocsit vásárolnék. Tel.: 06-30-446-918 (344378/14K)

Karambolos, totálkáros autót vennék. Tel.: 06-30-517-938 (345004/25K)

Renault 5, 1100 köbcentiméteres, 5 ajtós, 1981-es, műszaki 1998. január, jó állapotban, 5 literes fogyasztással 235 ezer Ft-ért eladó. Dunakeszi, Görgey A. 6. Tel.: (06-27)-346-164 (F-16-2835)

2,3-as dízel Ford Sierra, garázsban tartott, 1985-ös, megkímélt állapotban, első kézből 495 ezer Ft-ért eladó. Érd.: 155-0490 telefonon. (F-5-2805)

SZOLGÁLTATÁS

Festést, mázolást, tapétázást bútormozgatással, garanciával vállalunk! Tel.: 160-4645, 06-30-518-829 (344848/15K)

Keressen otthonában havi 20-25 ezer Ft-ot. Válaszborítékért tájékoztatom. Kosárkó Kálmán 3390 Füzesabony, Mikszáth K. 3. sz. (F-16-2836)

TÁRSKERESÉS

Igénye van egy tartalmas, szép kapcsolatra vagy pozitív beállítottságú társaságra? Része lehet benne, ha hívja a „Szivárvány" társközvetítőt a 134-6087-es telefonszámon. (F-1-2783)

VÁLLALKOZÁS

Könyvvizsgálók mérlegbeszámolók auditálását és állandó (választott) könyvvizsgálói feladatokat vállalnak, költségvetési szerveknél is. Tel.: 202-5216 délelőtt 9–12 és este 19–21 óra között, hétvégén is. (345247/2K)

Személyijövedelemadó-bevallás készítése a Kispesti Centrum Áruházban. 1996. II. 20.–III. 20-ig. 1000–1500 Ft áron. (F)

Társaságok éves könyvelése! Tel.: 137-3762. (F)

Kedvező feltételekkel vásárlói hitel 3–7 százalékos kamatmentes költséggel, nem azonnal. Wenda Kft., 285-0231. (F-14-2831)

Zarándokoljon velünk!

Húsvét a Szentföldön,
Rómában és Írországban
Szentföld V. 23.
Lonrdes repülővel V. 23.
Pünkösd Csíksomlyón
Trie–Aachen IV. 29.
Medjugorje IV. 30.
Szicília VI. 14

Szeretettel várjuk jelentkezésüket személyesen, telefonon vagy levélben!

Catholica 2000
KATOLIKUS UTAZÁSI IRODA
H–1023 Budapest,
Árpád fejedelem u. 8.
Tel.: 212-0330, 212-4436
Fax/üzenet: 212-0331
Nyitva: H.–P. 9–17 óráig

✆ TELEFONON FELADOTT APRÓHIRDETÉS ✆

© A Délbalatoni Mezőgazdasági Szövetkezet igazgatósága értesíti tagjait és üzletrész-tulajdonosait, hogy 1996. március 8-án délelőtt 10 órakor a Balatonszentgyörgyi kultúrházban közgyűlést tart. A közgyűlés napirendje: a rendes évi zárszámadási feladatok.

Újságok bizományosi árusítására budapesti üzlethelyiséggel rendelkező vállalkozókat keresünk.

-BIZTOS JÖVEDELEM KOCKÁZAT NÉLKÜL!
-MAGAS JUTALÉK!
-EGÉSZÍTSE KI VÁLASZTÉKÁT!
-KERESSEN MÉG TÖBB PÉNZT!
-MI BIZTOS PARTNEREI LESZÜNK!

Üzletkötőink készséggel állnak rendelkezésére, telefonhívását követően három napon belül felkeresik Önt.

Tel.: 134-1328

Ébredjen velünk!

infórádió

URH 91,9 MHz

Észak-Budapesten, Vácott, Gödöllőn, Szentendrén, Dunakeszin és további 30 településen

Adás: 5–13 óráig

Hirdetésfelvétel:
Tel./fax: (06-27)-311-322, (06-27)-311-405, 120-8493, 140-8334

veszélyes hulladékok ártalmatlanítása

KÖRNYEZETVÉDELMI Kft.
1036 Budapest III., Evező u. 4.
telefon: 168-68-94. 168-62-91 Telefax: 168-68-94

Még kaphatók
Dr. Németh Alajos (†) művei:

Sóhajok palotája (1886–1945)
– A sopronkőhidai fegyház története
és

Sopron könnyes-véres dátumai (1944–1947)
– A háborús évek és áldozataik

Rendeléscím:
Dr. Varga Mária
9400 Sopron, Béke u. 11.
Tel.: (06-99)-313-149

Fizessen elő az

Új Ember

katolikus hetilapra!

A hazai és a világegyház eseményeiről
Lapszél — Katolikus szemmel a közélet eseményeiről
Lelkiség. Evangélium-magyarázat
Riportok, beszámolók, kultúra, ifjúsági oldal

ELŐFIZETÉS:
Negyed évre: 375,— Ft
Fél évre: 750,— Ft
Egész évre: 1500.— Ft
Cím: Új Ember Szerkesztőség és Kiadóhivatal, 1053 Budapest, Kossuth L. u. 1. I. 1. Postacím: 1364 Budapest, Pf.111.

KINCS A POLCON

Britannica Hungarica

A Magyar Világ Kiadó örömmel tájékoztatja az olvasókat, hogy megjelent az enciklopédiák fejedelmének 4. kötete. A magyar nyelvű változat 18 részből áll; a világ legkorszerűbb, legátfogóbb tudásanyagát tartalmazza. (Az 5. kötet 1996 tavaszán, az utolsó 1999 nyarán hagyja el a nyomdát.)

VALÓDI BŐRKÖTÉS, ARANY ÉLMETSZÉS TESZI IDŐTÁLLÓVÁ A CSAKNEM 800 OLDALAS, NAGYALAKÚ KÖNYVEKET.

A Britannica Hungarica páratlan érték: az egész család épülése, az igényes otthon ékessége. Számos érdeklődő óhajának eleget téve a kiadó részletfizetési lehetőséggel is kínálja a sorozatot.

A magyar könyvtárosok szavazatai alapján az 1995. év szakmai nívódíjas könyve

„Magyarországon 150 éve nem jelent meg ilyen nemzetközi lexikonsorozat" (KÖZNEVELÉS)

„A tudás ajándéka" (MAGYAR NEMZET)

„A Britannicában a különféle témákat mindig a legkiválóbb szakértők dolgozzák fel" (ESTI HÍRLAP)

„A hazai könyvészet egyik mérföldköve" (KURÍR)

„Fejedelmi könyvcsoda" (ÚJ MAGYARORSZÁG)

„Az egyetemes kultúrtörténet egyik legeslegjobb, maradandó, ám csöppet sem avitt ismerettára" (PEDAGÓGUSOK LAPJA)

„Végre olvasható lexikon kerül a kezünkbe" (MAI NAP)

„A Britannica 130 ország több mint 4 ezer tudósának műve – ez garantálja pontosságát; a több száz éves angol hagyomány pedig olvasmányos stílusát" (MAGYAR HÍRLAP)

„A Britannica hű önmagához, a véleményformáló cikkalkotáshoz" (NÉPSZABADSÁG)

MEGRENDELŐLAP

A kedvezményes akció keretében megrendelem a **Britannica Hungarica Világenciklopédia**

18 kötetből álló teljes sorozatát
(az így előfizetett sorozatnál az infláció kizárt)
☐ egyösszegű előfizetéssel 63 800 Ft
☐ részletfizetéssel. Fizetendő 13.000 Ft előleg, 3.500 Ft kezelési költség, majd 24 hónapon át havi 2.900 Ft

☐ **1. kötetét** ☐ **2. kötetét** ☐ **3. kötetét** ☐ **4. kötetét**
(á: 3.900 Ft-ért)

A feltüntetett kedvezményes árak az ÁFÁ-t tartalmazzák.

☐ A kötet(ek)et postázzák részemre (300 Ft/kötet).
☐ A kötet(ek)et személyesen veszem át a kiadóban.

Név:.....
.....Tel.:.....
Lakcím:.....
.....

Megrendelés:
Új Magyarország/Britannica 1085 Bp., Blaha Lujza tér 1-3.
További információ:
Magyar Világ Kiadó, 1137 Budapest, Szt. István krt. 22.
Tel.: 112-0281, 132-6190; Fax: 112-0208

Hetente mellékletekkel: Létkérdések. Útmutató. Hitélet. Műsorújság. Magazin

Megrendelőlap

Név: .....
Lakcím: .....
(irányítószám, helység)
.....
(utca) ... (házszám) ... (emelet) ... (ajtó)

megrendelem az Új Magyarország c. napilapot ... példányban.

Az előfizetés díja egy hónapra:	650 Ft
negyedévre:	1950 Ft
fél évre:	3900 Ft
egy évre:	7800 Ft

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül a következő címre szíveskedjenek feladni:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapüzletági Igazgatóság kerületi ügyfélszolgálati irodáin

Glück Károly

festőművész

Horánszky utcai reáliskola kiállitása - ennek anyaga keretében kerül bemutatásra a tanár, festőművész festménygyüjteménye.-

Nemzeti Ujság
1929.VI.26.

MDK

Glück Károly, gróf.

...akugy mint Bayer Ágost, architektuális problémákkal is meg tud birkózni, ki mint figurális karcoló is bemutatkozik a kiállitás modern részében.

6. A Szent György-Cé kettös kiállitása. 1915 febr. Müvészet. 1915. 143. old.

MDK

Glück Károly, festöm.

753. Am Krögel. Eredeti szignált rézkarc.

A Gyüjtö. 1914. 5-6.sz.XIX.aukció.Kat.184.1.

MDK

Glück Károly

Tanulmányfej, (Vázlat) olajfm.

Műcsarnok, 1902/3. téli kiáll. 47.l.

MDK

Glück Károly

Akt

Grafikai tagilletményünk az 1916-ik évre. A Gyüjtő 1916. 1. sz. 13.l.

Glück Károly MDK

Arcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Glück Károly MDK

A Kurcza partján, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

MDK

Glück Károly

"Hadi munkás" c. festm.

Művészet, 1917. 6.l.

Ulice Barcly

"Hadi munkás" c. festm.

Budapest, 1917. c.j.

Glück Károly

Akt, c. műve. Repr.

Gyöngyösy 123.lap

MDK

Glück Károly

Művészet 1917. 4/V/ 3.1.

Glück Károly

Hadi munkás, aqu.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Glück Károly

Krisztinavárosi napos udvar, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Glück Károly MDK

Érdekes olvasmány, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Glück Károly

MDK

Növérem, arcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Glück Károly MDK

Tanulmányfej, vázlat, olf.

Mücsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

Glück Károly

Vizimalom, vf.

Árverési Közl. 1938. x 3.rk.sz. 16 l.

Glück Károly

Berlini részlet, rézkarc

A XIX. -XX. század magyar grafikája, 1924.jun.
Orsz.Magyar.Szépmův.Muzeum katalogusa 10 lap

MDK

Glück Károly †

1966. aug. 24-én meghalt.
Temetése 26-án a rákoskeresztúri
temetőben.

— : Halálozás 11

NÉPSZABADSÁG, Szo. 1966. aug. 26.

MDK

Glück Károly, festö

Dr. Cs.J. képmása. Olf.

Nöi arckép. " 4.1.

A"Visszautasitottak Szalonja " 1906 körül. Kat. 3.1. és 4.1.

MDK.

MDK

Glück Károly, festö

Lussin-Piccoló-i partrédzlet. Olf.
Lussin-Piccoló-i utcarészlet. "
Lussin-Piccoló-i kikötö-ré szlet. "
Volosca i utczarészlet. "

A "Vissza utasitottak Szalonja " 1906 körül. Kat. 6.1

MDK

Glück Károly

Interieur, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
9.1.

MDK

Glück Károly

Krisztinavárosi napos udvar, temp.

Művészet 1917. 9o.l.

MDK

Glück Károly, festöm.

Napos udvar. Of.

Beregi Oszkár arckép-tanulm. Of.

Nemz. Szal. 1919.okt.kiáll. Kat. 6.l.

MDK

Glück Károly, festöm.

249. Vizimalom. Vízf. 24x32 J.l.j.

Ármv. Közl. 1932. I.év.sz. 61.sz. 2b.l.

Glück Károly

festőművész

Horánszky utcai községi reáliskola kiállitása - ennek keretében kerül bemutatásra a tanár, festőművésznek rendkivül értékes festménygyüjteménye.-

Magyarság
1929.VI.27

GLÜCK 1. *Károly*, festő, * Budapest 1874 aug. 15. Itt, Münchenben és Berlinben tanult. 1899 óta kiállítója a Műcsarnoknak. Főleg arcképeket fest.

K. G. I. 390

Hunyadi Mátyás:

Mellig, kissé vissza
lonban. Fején csipke-kor
bajusza s szakála hos
tart s baljában pajzs
kép alatt:

„Mathias Co

Rézkarcz, méretei a ke

Ltfa 7832.

Scudery: Curia Politiae

SZENT-GYÖRGY-
CZÉH GRAFIKUS
KIÁLLITÁSA

Graphiker-Ausstellung

Glück Károly

A Gyűjtő. 1915. 137. l.
képek
42 43 46

SZENT-GYÖRGY-CZÉH GRAFIKUS KIÁLLÍTÁSA

Graphiker-Ausstellung

9 magyar

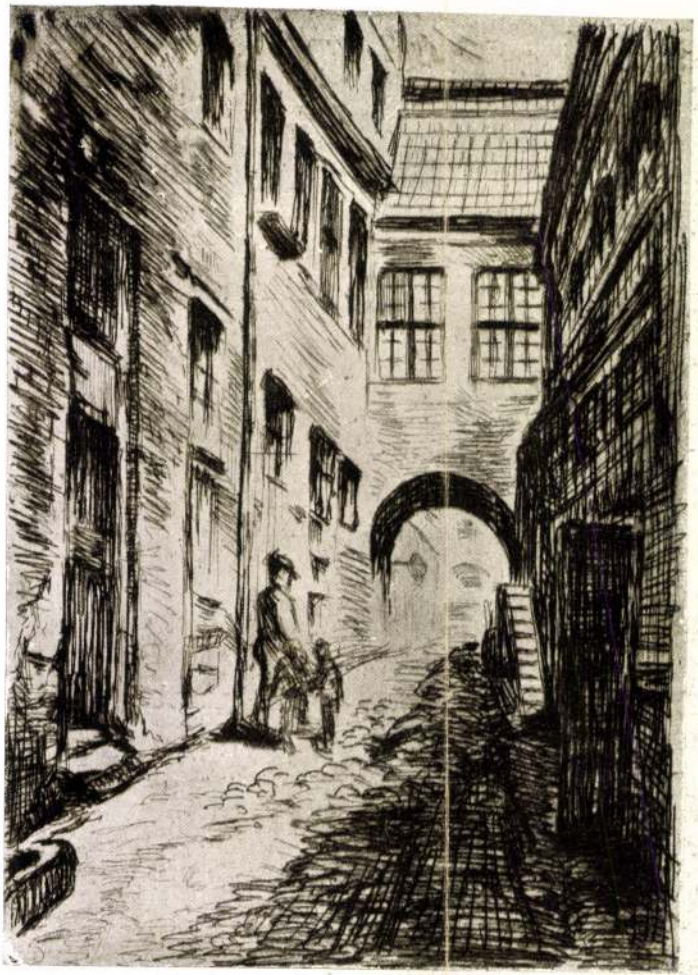

30. GLÜCK KÁROLY. Karl Glück: Ani Krögel, Berlin. – Rézkarc. Radierung.
Graphische Ausstellung der Sankt-Georgs-Innung.

Nem szerves része kiállitásunknak Bayros Ferenc márkinak néhány szignált heliogravürje, melyek a tőle megszokott varázslatosságában mutatják be a mestert.

*

Ide soroltunk végül még nyolc mélynyomásu lapot, melyet Kossuth Ferenc heliogravür és galvanoplasztikai műhelyében előállitott lapok után készült. Mindenesetre kuriózus dokumentumai annak, hogy a politikán kivül mi mindenre nem terjedt ki ennek az artisztikus érzésü polyhisztórnek figyelme.

Ezekben ismertettük magyar grafikai kiállitásunkat, melynek minden egyes darabja szabadválasztás mellett dijtalan tagilletménye tagjainknak. Az erre vonatkozó részletes tudnivalót alább mondjuk el.

E helyütt csak arra kell még utalnunk, hogy e kiállitásunk anyagát érdekesen sikerült kiegészitenünk XXI. művészeti aukciónk grafikai anyagával. Itt már részletezésekbe nem bocsátkozunk, csupán ideiktatjuk, hogy Widemann, Kupezky-Vogel-metszetek, Barabás-litográfiák, Ligeti-Brodszky-Feszty-rajzok, egy Libay-akvarell, valamint a magyar vonatkozásu osztrákok közül Kriehuber és Winterthaler grafikai kiállitásunk történelmi részét teszik teljesebbé, mig sok modern grafikus művészünk alkotása a modern részhez csatlakozik. A továbbit az érdeklődö a katalógusrészben találja meg.

Es ist gewiss eine schwere Aufgabe, während des Krieges für die künstlerische Grafik eine Propaganda zu versuchen. Da jedoch den Daheimgebliebenen die Aufgabe zu Teil fiel, dass sie in erster Reihe für das kämpfende Heer leben und wirken sollen, können sie diese Ptlicht nur so erfüllen, wenn sie ihre aufgeregten Nerven mit allen Mitteln zu beruhigen trachten. Eben darum ist es nur zu loben, wenn die feinfühlenden zu der Narkose der Kunst greifen, die doch jedenfalls das vornehmste Mittel zur Einschläferung der Nerven ist. Aus diesem Gesichtspunkte wird man jedenfalls diejenige nur loben können, die sich, sei es als Künstler, sei es als Kunstliebhaber, auch heutzutage mit der Grafik beschäftigen.

Zu der jetzigen Ausstellung gab in erster Reihe der Umstand eine Veranlassung, dass die Sankt-Georgs-Innung ihren Mitgliedern für den mager ausgefallenen Jahrgang des Kunstsammlers Ersatz leisten will indem sie ihnen eine freie Wahl zwischen den sig-

29. GLÜCK KÁROLY. Karl Glück: Act.
Rézkarc. — Radierung.
Graphische Ausstellung der Sankt-Georgs-Innung.

A Gyűjtő. 1915. 43. l.

SZENT-GYÖRGY-CZÉH GRAFIKUS KIÁLLITÁSA

Graphiker-Ausstellung

20. BARTA ERNŐ: A nyomor madonnája. Ernst Barta: Die Madonne des Elends. Lithographie. A Szent-György-Czéh grafikai kiállitása.

nierten Originalwerken der vortrefflichsten ungarischen Grafiker überlässt. Andrerseits aber entwächst diese Ausstellung den Rahmen einer einfachen Hausausstellung, obwohl an ihr natürlich nicht alle ungarischen Grafiker vertreten sind.

Diesmal werden zum ersten Mal die Werke zweier ungarischen Biedermeier-Künstler zur Schau gestellt. Der eine, Jakob Marastoni, war derjenige, der die erste ungarische Kunstakademie für bildende Künste in der ersten Hälfte des XIX. Jahrhunderts in Pest begründete. Der andere, Michael Szemlér ist unter anderen auch darum beachtenswert, weil er die akademische Richtung verlassend, sich gerne volksthümlichen Themen zuwandte. Zu der Reihe der verstorbenen Künstler gehört leider auch schon der hochbegabte Ladislaus v. Hegedüs, von dem wir das römische Kunstpalais Ungarns in einem schönen Kupferstich ausgestellt haben. Alle anderen Werke stammen von lebenden Künstlern. Alexander Nagy ist im Auslande einerseits durch seine Ölgemälde, andrerseits durch seine Exlibris zu hoher Wertschätzung gelangt. Seine zwei Radierungen beweisen, dass er nicht nur ein minutioser Grafiker, sondern auch ein poetischer Märchenerzähler ist. Viktor Olgyai, Béla Erdőssy, Nicolaus Bottka, Professoren der Budapester Kunsthochschule, werden durch ihre Lithografien, Aquatinten und Linoleumdrucke das Interesse des Publikums gewiss fesseln, weil sie mit der technischen Meisterschaft ein feines Verständniss der Natur verbinden. Doch auch unter ihren Schülern werden wir gerne weilen. Unter ihnen vertreten Ernest Agoston, Stefan Prichoda, Julius Tichy die figurale Komposition.

Der bedeutende Maler Andor von Székely ist durch einen schönen Linoleumdruck, Josef Sándor durch einen mit raffinierten technischen Mitteln ausgeführten Kupferstich, Viktor Erdei durch hingehauchte Lithografien, Ernest Barta mit kräftigen Steinzeichnungen vertreten. Sehr anziehend sind die kleinen Kupferstiche Karl Glücks und Ladislaus Medgyes's fantastische Einfälle. Der Graphiker aus Szegedin, Arminius Tardos Tauszig, erweist sich als ein vielseitiger Künstler. Die ausgestellten Werke sind meistentheils auch in unseren Illustrationen enthalten, die Illustrationsnummer ist in dem ungarisch verfassten Kataloge ⟨Seite 45—48⟩. aufzusuchen, wo die Dimensionen abzulesen sind. Die ersten zwei Zahlen geben die Platten ⟨Bildgrösse⟩ die zwei letzten die Grösse des Papierformates an. Unsere ausländische Mitglieder können demnach leicht ihre Wahl treffen.

A XXI. művészeti aukcióra számos oly műtárgy érkezett be, melyek árát tulajdonosaik a háboruban megvakult katonák intézete javára szánták. Ily célra még be lehet küldeni műtárgyakat Üllői-ut 14. alá.

Glück Károly

Akt c. Lépe
repr.

Gyöngyösy 124. l.

...millo Benso gr. ((1810—61.))
...lliggyminiszterre ; III. Na...
...llhasználva és Garibaldit
...dtacára titkon támogatva
...ul vezetés alatt az olasz

...William ((1422—1491)). Az
...sz.
... Francia-Guayana fővá...

...lur ((1821—1895)). Angol
...ggvényhant s az invariáns-
... előállítva.

...phik ((1846—1908)). A multi
...rdelmének legmagyobb cseh
...lirai versekat írt.

...Salishury.
... sz.)) Római wártanu ; elő...
...y. Ünnepe nov. 22.
...ázni a következőkeket ; 2. az
...ihni.
...őrdék közé tartozó önálló...
...ejáskat, tömött tolbavkkal.
...alma a Libanon hőven élt
...ma, Salamon jeruzsálemi
...mplja. Az Atlasz-hegység...
...antica, a Himalajában a
...". fajából a cédrusolajat
... borúka (Juniperus virgi-
...enfélére felhasznált fajút
...mezemi.
...n szeszes enjedés előjáról
...elmazó folyadék. Pl. gyü-

szerzetes. Latin szótára 1502—1778-ig folytonosan bővítve igen sok kiadásban jelent meg. Először csak latin nyelvű szótár volt, de már a XVII. sz.-ban a görög, zsidó nyelvvel s azután a művelteb európai nyelvekkel, köztük a magyarral is, bővítve tűz, majd tizenegy nyelvű lett. A magy. nyelvet az 1585. évi lyoni kiadás vette föl először.

Caliban. Shakespeare «A vihar» c. regés színművének alakja ; primitiv ember, földállat, gyülölködő, alattomos, vérszomjas. A név a kannibál = emberevő szó elferdítéséből származott.

Caliot (fr. kaljó). Finom, tömött, vászonszerü pamutszövet 30—60 számú fonálból. Nyomással mustázva pamkál (l. o.)) a neve, hársszerüen hurkázva könyvkötésre szolgál, csak lilúgozva és fehéritve lötőszerül használják.

Caligula, l. *Julius Caesarok.*

Callixtus pápák. *I. ((szent))* C., *vértanu* (217—22). Több lényeges pontban egyiktette az egyház bünbánatfegyelmét. Ezért ellenfele, a tudós Hippolytus, lelkes irodalmi harcot indított ellene. A via Appia mentén felkő nagy katakombát az ő nevéről nevezték el. (Coemeterium S. Callisti.) — *II. C.* ((1119—24)), *kanálisban illagó viennai érsek.* A wormsi konkordátumot megkötésével 1122. befejezte az investiturharcokat. Ő hívta össze az első nyugati egyetemes zsinatot, mely I. lateráni zsinat néven szerepel az egyháztörténelemben ((1123)). — *III. C.* ((1168—78)). Barbarossa Frigyes harmadik ellenpápája. Állítólagos [illegible] adoptálja és utódjának szemeli ki, de Otho emberei megölik.

Calumniare audacter, *semper aliquid haeret,* lat. Rágalmazz bátran, mindig marad valami nyoma.

Calvin *János,* l. *Kálvin János.*

Calvus, l. *Licinius Macer* és *Cornelius Scipiók.*

Camaldulitak rendje. Sz. Benedek-rend egyik szigorú fegyelmü elágazása, amelyet a Firenze melletti Camaldoli kolostorban 1012-ben sz. Romuald († 1207) alapitott.

Camilio, *Arnolfo di* ((1232?—1302)). Olasz épitész és szobrász. N. Pisano és a Cosmasok hatása látszik szines márvány és gazdag figurális dissel ellátott baldachinos tabernaculumain. A fali siremlék fontos típusát alkotja meg az orvietói Braye kardinális siremlékével.

Camilium. A fenyőfélék és lágyszárú növények szárát és gyökerét vastagító szövet ; az első évben nyaláb alakú, a második évtől kezdve palást (keresztmetszetben gyürü), mely sejtjeinek osztódásával befelé állandóan fát, kifelé pedig hámsejtet hoz létre.

Cambrai (kambré). Régi É.-francia város. Sokat szenvedett a will.-háb.-ban. 28,000 l.

Cambrai-i csata v. *a cambrai-i ütközet.* A will.-háb.-ban (l. o.)) a francia hadszintéren zajlott le 1917 nov. 20—dec. 12. között.

Cambrai-i liga (kambré). XIII. Lajos francia kir., Miksa német-római csász. és III. Gyula pápa kötötték 1508-ban Velence feldarabolása céljából ; III. Ulászló magy. kir. nak esetleges esetén Dalmátországot ígér-

Glück Károly

Szent György Céh
magyar grafikai kiállításán

29. GLÜCK KÁROLY: Akt, rézkarc . . . . . 18×10 32×22
L. az illusztrációt 43 l.
30. Am Krögel, Berlin, rézkarc . . . . 14×10 32×22
L. az illusztrációt 37. l.
31. — Udvarrészlet, rézkarc . . . . . 14×10 32×22

A Gyűjtő 1915. 46 l.

Domár, rom

118

Glück Károly

XXII. aukció
A Gyűjtő" 1915. 112. l.

208. GLÜCK KAROLY : Nagyapai örömök 80×100 300
209. — : Kigyóbüvölő 75×100 . . 500

ILLYÉSHÁZA

Templom, sírkő

kézé VV 1858, 28.l

Glück Károly

1920. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Gyár belseje, vízf. 1200.—

1920. dec.
kiáll. Nemzeti Szalonban
Interieur, olaff. 5000.—

~~Lelet egyéb VI. 156.~~

Glück Károly

Festő

Gyár belseje, vszt.
1200 –

Nemzeti Szalon 1920
márc.

MAPE 7. Kiáll.

JEGYZÉKE

Glück Károly

vajztanár volt a
Bpesti TV-Er reál-
ban

Jub kiáll. Sat
1932-okt.

Dr. Kisfaludy Kálmán s.k.

miniszteri tanácsos,

A kiadvány hiteléül:

Finányi

min. iroda s. tiszt

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM
Művészeti ügyosztály

Glück Károly
rajztanár
Szent
1905.

:tságának tagja részére /:Budapest,
évi szeptember hó 26/án Budapestről-
nt hivatalos utazása alkalmával fel-
napidijáról kiállitott és számvevő-
ut iszámlája kiegyenlitése fejében
y pengőt a 127689 számu kiadási
on ki. A miniszter rendeletéből:
miniszteri tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

min.iroda s.tiszt

Glück Károly

Vil. Budapest 1874. Izr.-
Reál. érettsi.-
1893/94 I.- I. osztály
rajztanár, előtt.-
1893/94 II I. osztály
1894/95 I-II. II. osztály
1895/96 III "

Torino h. n. V. 203.

– i provincia V. 203, 204.

Glück Karoly

zul. Bpest 1874 aug. 15 –

1897/98 I. gyak. fest. orth

1897/98 II " "

Krőzus V. 255.

Glück Károly

vul. Bpest 1874 -

1898/99 I - II - 4 éves mu-

vesznov

Fővárosi Könyvtár V. 309

Glück Karoly

Wul. Bpest 1874. Jr.

1896/97 IV c. Zajztjd

Massé V. 216.

Glück Károly, rozsnyai festő néven

Példány	
	szélhámoskodott Sterk Nándor állítólagos arckép-festő. Lásd Sterk Nándor alatt.

., 1939 február hó 4-én

BIZOTTSÁGA

BUDAPEST Hőgyes Endre-u.10

világ összes lapjaira.

MÁSOLAT Nº I	Pengő	fillér
unst.....	55.	80
Quatrocento Parte Prima		
P. 39.60....	33.	--
Összesen Pengő	88.	80

Glück Károly

festő és rajztanár

1905/6. tanévben mint helyettes rajztanár

Ekrült az alabbi

iskolahoz

Erődi-Bodnár

59. l.
152
archeppel

R KÉPEK
SZÁZAD

Jelezve hátoldalt: Castellum **Rákos, cottus Sop**ron, d. o. p. sig. Bubics 1867.
A művész ajándéka.
Maszlaghy II., 505. szám.

CSÁNYI GIZELLA (szül. 1858)
Rómer Flóris
Papír, pasztell, 95×71 cm.
Másolat.

CSERNA REZSŐ (szül. 1882)
Petrozsényi táj
Papír, pasztell, 41×50 cm.

ÉDER GYULA (szül. 1875)
Angyali üdvözlet
Vászon, olaj, 85×48 cm.
Csernoch prímás vásárolta.
Gerevich PA, 254. l. — **Lepold—Lippay** 57. l.

EDVI-ILLÉS ÖDÖN (szül. 1877)
A váci székesegyház
Vászon, olaj, 60×50 cm.

FESZTY ÁRPÁD (1856—1914)
Nagypéntek

Glück Károly

festő

I.

Erődi-Bodnár

152. l.

ját rezidenciájában meg is alapított, s mely
a maga gyüjteményét, amiről végső akara-
ég plébános korában kezdte, műtárgyainak
nonok szerezte; mint szerény javadalmazású
zhatott rájuk, a gazdagabb nagyváradi püs-
ött. Gyüjteményét, mint a központi szemi-
a szeminárium folyosóján felállította. Egy
, illetve a Nemzeti Múzeum régiségtárának
·ől pedig végrendeletében úgy intézkedett,
umot létesítsenek, vagy ha ez meg nem tör-
ba kebeleztessék. Ipolyinak utolsó püspöki
tegen érkezett, s ahol a püspöki szék elfog-
kül, hogy műkincseit kicsomagolhatta volna.
ertek, s csak a millennium évében helyezték
di Történeti és Régészeti Egylet múzeumá-
volt, hogy nemcsak megrongálódtak, hanem
vösség pótolhatatlan kincseit, ellopták, s azok
nyeiből tehát püspöki székhelyén nem léte-
tében kívánta, hanem csak letétbe helyezték
nek műtárgyai közé, s ott is mostoha soruk
delkezését azonban, a végrendeletben meg-
en lévő végrendeleti végrehajtónak, Fraknói
és közoktatásügyi miniszternek szabályszerű
·ú után hajtották végre, midőn az oláh betö-
nek megfelelő, s hosszú idő óta húzódó vég-

Glück Károly

1893/94 – 1898/99

Ferképzőmfoiskővk

86. l.

párizsi kommünben, elnöke volt a művészeti bizottságnak és ő volt az, aki a Vendôme-oszlopot lebontatta. A kommün bukása után vád alá helyezték, kénytelen volt Svájcba emigrálni és ott élni haláláig.

Kezdetben a jogi pályára készült, de azt rövidesen otthagyta és csak a festészetnek szentelte magát. Párizsban tanult Hesse, Steuben és David d'Angers műtermében. Ezeknek hatása azonban, leszámítva néhány klasszikus és romantikus irányú fiatalkori munkát, nem hagyott mélyebb nyomokat művészetének alakulásában. Az erősebb irányító hatást a Louvre spanyol és hollandi festői gyakorolták fejlődésére, akiknek realizmusa nagyon rokonszenves volt az ő hasonló életlátású egyéniségének. Ezeknek a klasszikusoknak elindító hatása alatt lett C. a modern realizmus és egyúttal az egészséges, erőteljes naturalizmus megteremtője. Első munkái akkor még szokatlan hétköznapias, semmit sem idealizáló és semmit sem szépítő témaválasztásukkal és beállításukkal igen nagy ellenzést váltottak ki, amit csak fokozott C. harcias, provokáló, nyers és gúnyos közéleti szereplése. A megbotránkozás, amit keltett, igen hasznosnak bizonyult, mert felkeltette az érdeklődést az új művészet problémái iránt, megtörte a közönyt és így előkészítette a talajt az impresszionista iskola felépítésére. C., amint realista volt művészetének szellemében, éppúgy az volt művészi eszközeiben és módszereiben is. Egyik propagálója volt a szabadban való festésnek a műteremfestéssel szemben. Ilyen törekvéseinek legismertebb eredménye a Kőtörők c. híres képe, amelyben erősen megmutatkozik a szabad fény forma- és színbontó hatása és éppen ezek következményeképen sok impresszionisztikus elem. Az impresz-

Glück Karl

Müvenet 1915. 143

Edsényfül, római V. 175.

Glück Károly

festő

Elektr.

Szefeltlex .62 i. l.

SÁNDOR

TELEFON
58-8-35

TOZOTT BUTOR-KÉSZITŐ

IKLÓS-UT 53. (VOLT I. KER.)

új találmány!

-BUTOR

élkülözhetetlen!

MAGYAR SZABADALOM
111.025. sz. a.

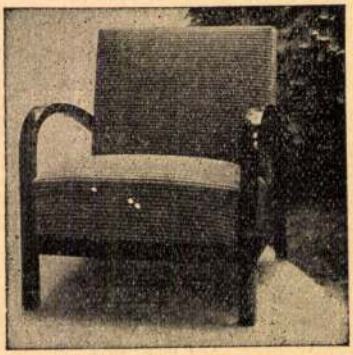

„Fidor" fotel-ágy összecsukva.
Uj rendszerü. Készités minden formában.
Árjegyzék bérmentve.

Glück Károly, festő és rajztanár; szül. 1874 aug. 15-én Budapesten. 1893—97-ig az orsz. mintarajziskolában Balló Ede és Székely Bertalan vezetése alatt tanult s azután ugyanott még egy évig a festészeti szakosztályon Balló Ede növendéke volt. 1898-ban egy ideig Münchenben Ažbe-nél s utóbb Berlinben Picartnál képezte magát. 1897-ben Dalmáciában és Olaszországban, 1898-ban Németországban, 1900-ban Hollandiában volt tanulmányúton. A Képzőművészeti Társulat kiállításain 1899-ben egy arczképpel jelent meg először. Az 1902. évi téli kiállításon ugyanott egy Tanulmányfej-jel, az 1910. évi tavaszi kiállításon pedig Nővérem cz. arczképtanulmányával szerepelt.

Kiáll. tárgymutatók és a művész közlése nyomán.

1915 Tav:

1916-17 Téli

1917 Tav

Glück Károly

Glück Károly művészetén meglátszik, hogy külföldi példákon csiszolta azt ily kellemesen élvezhetővé. Két finoman megfigyelt architekturális részlete és egy biztos beállitásu női aktja bizonyára szivesenlátott vendége lesz mappa-gyüjtőinknek, viszont Barta Ernő festői hatásu nagyméretű eredeti kőrajzai a falra kivánkoznak művészi dekorációképen.

A Gyüjtő
1915. 42. l.
(A Szent György Céh magyar grafikai kiállitása.)

Saltvadkort, ref.

280

MDK

Glück László

Uj Magyarság 1944, I.22. 5 l.

GLÜCK, Laurenz, pozsonyi kőművesszegéd

L. G. Maurergesell, 9 hónapos fia meghalt. (1797, 787 l)

—

Lorenz G. Maurergesell, † 58 éves korában, Pozsony, 1824 december 28, tüdőbajban. (1825, 59 l)

Preßburger Zeitung
(Gesellschaft)

Glück Magda

IV. é.

fest. nak

Ferk'pzomfoisk'vk

1933-34. 46. l

személyzetére vonatkozó törvény értelmében.[3]

2. czikkely.

Midőn az előző czikkelyben említett dolgokon az épségüket egészben vagy részben esetleg fenyegető rongálásnak jelei mutatkoznak — a hivatalok, amelyekre bizva vannak — kötelesek azokat az illetékes felügyelőnek haladéktalanul bejelenteni, aki a közoktatásügyi minisztériumnak a czélszerű intézkedéseket javasolja és bemutatja a szükséges munkálatok terveit.

Hasonlóképen kell eljárnia a felügyelőnek akkor, midőn a dolog rongálásáról tudomást szerez, mielőtt erről az illető hivataltól jelen-

tik és bemutatják a felügyelőnek az vonatkozó terveket.

A minisztérium az engedelmet meg hatja, ha azt gondolja, hogy maguk a kák károsak az ingatlanra nézve, vagy jellegét vagy jelentőségét bármily csorbítják.

A tanulmányozott terveket visszautas és a felügyelőséget ujak készítésére utasí

Hasonló elbánásban részesülnek az ing gok restaurálásai és egyszerű elmozdít (kivételt képeznek ez utóbbiak tekinteté sürgős esetek).

4. czikkely.

Nagyobb fontosságú esetekben a feli

Glück M i h á l y, szegedi ötvöslegény. 1828-ban Brassóban Fleischer Gottliebnél (l. o.) kapott munkát.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 63. l.

Glückné,Rottenberg Ilona MDK

Rottenberg Jenőné mellszobra

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Ø Glück Sándor

szobrász

1906–8.

Éimisk 1930. 83. l.

TARTALOM.

Jézus Szíve hónapjának előestéjén — — 3
Hív téged Jézus legszentebb Szíve! — — 6
Jézus Szíve a mi valódi kincsünk — — 8
Jézus Szíve minden tudománynak székhelye 11
Jézus Szíve egyetlen reményünk — — — 14
Jézus Szíve a mi erősségünk — — — 16
Jézus Szíve minden vigasztalásunk kútfeje 19
Jézus Szíve minden gyönyörűségünk — — 22
Jézus Szíve a szegények menedéke — — 24
Jézus Szíve a bűnösök menedéke — — 27
Jézus Szíve a betegek vigasztalója — — 30
Jézus Szíve a benne kimúlók reménysége 33
Jézus Szíve a keresztény lélek mintaképe — 36
Jézus Szíve a türelem mintaképe — — — 40
Jézus Szíve a szelidség példaképe — — 43
Jézus Szíve az alázatosság példaképe — 46
Jézus Szíve az áldozatkészség mintaképe — 49
Jézus Szíve az éberség mintaképe — — 52
Jézus Szíve az imádság mintaképe — — 56
Jézus Szíve az imádság mintaképe — — 59
Jézus Szíve a szeretet példaképe — — 62
Jézus Szíve a szeretet példaképe — — 66
Jézus Szíve az engedelmesség példaképe — 68
Jézus Szíve a mi utunk — — — — — 72
Jézus Szíve a mi igazságunk — — — 75
Jézus Szíve mindennapi életünk példaképe 79
Jézus Szíve társalgásunk mintaképe — — 84
Jézus Szíve a mi életünk — — — — 90
Jézus Szíve az apostolkodás gyujtópontja 95
Jézus Szíve a szűzesség kedvelője — — 98
Jézus Szíve az állhatatosság forrása — — 102

Glücklich Olga
ötvösmunkák

Ernst Múz. XXXIX. kiáll. 1o.csop.kiáll. Bp. 192o.
jan. xxxxxxx 12 l.

D Glücklich Olga

ötvösmunkái

kiállítva Ernst Imre

1920. januári kiállí-

tásan

Palcsó Sándor, ev. ref. tanító V. 61.

MDK

Glücklich Simon

Alvó nő, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

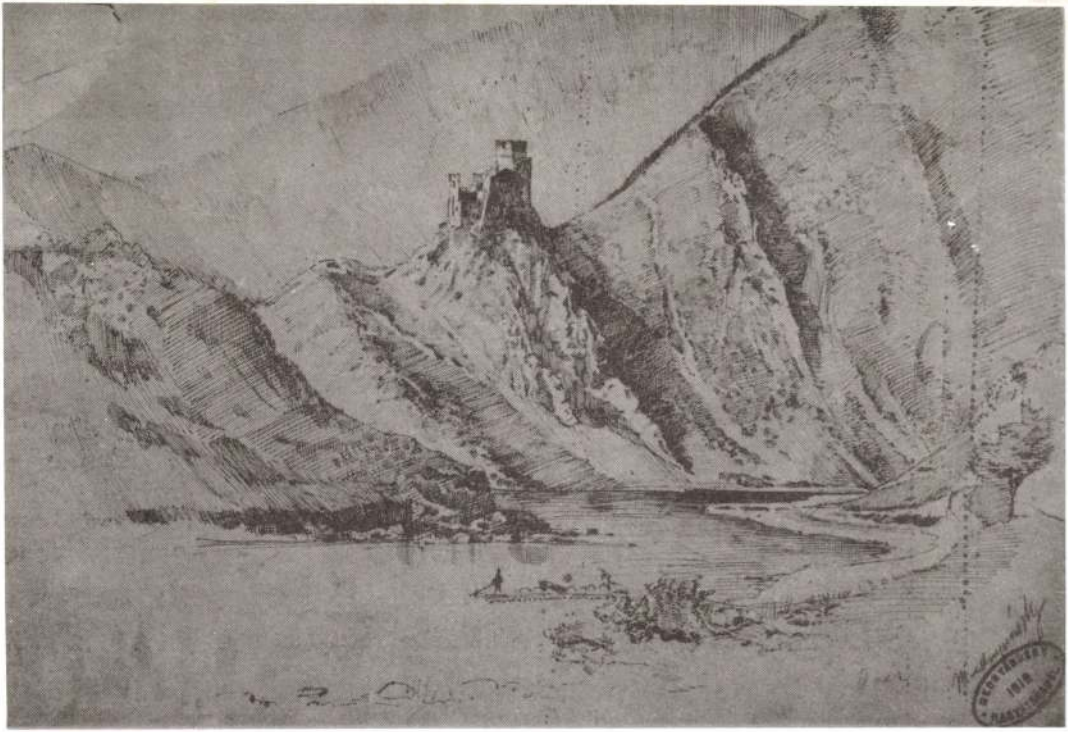

GLÜCKS Ferenc gyűjt

KECSKEMÉTI KÉPTÁR

H-6000 KECSKEMÉT, RAKÓCZI U. 1.
☎: 76/21 776 ✉ Pf.: 165

Tisztelettel meghívjuk
1989. szeptember 1-jén 14 órára

MAGYAR MESTEREK
GLÜCKS FERENC HAGYATÉKÁBÓL
című kiállításunk megnyitójára.

Megnyitja: DR. BÁNSZKY PÁL
megyei múzeumigazgató

A megnyitón az Állami Zeneiskola tanárai
Bartók hegedű-duókat játszanak.

Megtekinthető: 1989. október 22-ig.

Túloldalon: Mednyánszky L.: Óvár, 1900 k.
Fotó: Walter Péter

F.k.: Dr. Bánszky Pál – Kecskemét, Városi Tanács Nyomda

Kontha Sándor
MTA Műv.Tört. Kut. Csop
Bp
Uri u. 62

1014

III

Glücks Ferenc

1911 után kevéssel a Kecskeméti Képtárnak adományozott Glücks Ferenc majdnem ötven művet, Mednyánszky László, Nagy István és Farkas István számos értékes alkotása került a múzeum tulajdonába.

P. Szabó Ernő: „Naparcúnak kell lennie..."
Magyar Ifjúság, 1983. dec. 30. 31.-old.

Glückstahl Gyula

építész ?

MDK

Zsolnay épületkeramiai munkálatai: /1911-14/

G l ü c k s t a h l G y u l a bp-i épitk. oszlopburkolatok/1911/; bp-i épületek: Schiffer Mária szines majolika diszitése/ Vágó J./; Goldmann -épület kapualja/K a r v a l y Gy./; T. ichner-épület /M e d g y e s. M e s s i n g e r

76.old. 33. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár / művészete. Pécs. 1959.

Glücks Ferenc

Simon Magdolna művészettörténész a XIX–XX. sz.-i magyar képzőművészetet bemutató állandó kiállítás rendezője. A múlt század elejétől az 1960-as évek végéig átfogja a magyar képzőművészet legjellegzetesebb irányzatait. – Az, első emeleten külön termekben lett elhelyezve Glücks Ferenc ajándékait: Mednyánszky László, Nagy István és Farkas István festményeit, összesen csaknem félszáz alkotást.

Heltai Nándor-Koloh Elek: A rendezők véleménye.
V. M.: Képtár a Cifrapalotában.
Petőfi Népe, 1983. okt. 9.

1889. **Utazóóra,**

sárgaréz, dobozalakú, egykorú préselt díszű bőrtokban. XIX. század. — REISEUHR, Messing, mit dosenförmigem Gehäuse, in gleichzeitigem Etui aus gepresstem Leder. XIX. Jahrhundert.

1890. **Utazóóra,**

ütőszerkezettel, gazdagon vésett ezüsttokban. Belsejében felirat: Johan Georg Bródi N 634 Augspurg. XVIII. sz. e. f. — REISEUHR, mit Schlagwerk, in reich graviertem Silbergehäuse. Im Innern die Inschrift: Johann Georg Bródi N 634 Augspurg. Erste Hälfte XVIII. Jahrhundert.

1891. **Ébresztőóra,**

sárgaréztokban. XIX. sz. m. f. — WECKERUHR, in Messinggehäuse. Zweite Hälfte XIX. Jahrhundert.

1892. .....

1893. .....

1894. .....

1895. .....

1896. .....

1897. .....

1898. .....

1899. .....

1900. .....

1901. .....

1902. .....

1903. .....

1904. .....

1905. .....

1906. .....

Magyar Nemzeti Kereskedelmi Társaság
V. Aukció. Bp. 1923

1872. Toilette asztalka,

fényezett diófa borítással, csavaros lábakkal, fiókkal. XIX. század közepe. — TOILETTETISCHCHEN, Nussholz, mit gewundenen Füssen und Lade. Mitte XIX. Jahrhundert.

1873. Ülőgarnitura,

darabjai: kanapé, asztal, karosszék és négy szék, fényezett diófaborítással és vörös, csíkos ripszkárpitozással. XIX. század közepe. — GARNITUR, bestehend aus Kanapee, Tisch, Fauteuil und vier Sessel. Nussholz, politiert, mit rotgestreiftem Rips überzogen. Mitte XIX. Jahrhundert.

1874. Commode,

fényezett diófaborítással és gyökérfa berakással, hullámos előrészén három fiók. — COMMODE, Nussholz, mit Intarsia. Die Vorderseite geschwungen, mit drei Laden.

1875. Ruhaszekrény,

fényezett diógyökér borítással, kétajtós. XIX. sz. első fele. — KLEIDERSCHRANK, Nussholz, politiert mit Doppeltüre. Erste H. XIX. Jahrhundert.

1876. Commode,

diófa borítással, diógyökér és jávorfa berakással. Négy fiókkal. XIX. sz. közepe. — COMMODE, Nussholz, mit Intarsia aus Ahorn- und Wurzelholz. Vier Laden. Mitte XIX. Jahrhundert.

1877. Irószekrény,

fényezett diófa borítással és szalagos berakással, lecsapható írólapja mögött tükrös fülke és fiókok, lent két ajtós. — SEKRETÄR, Nussholz, mint Bandintarsien, zum Aufklappen. Innen Spiegelnische und Laden, im Unterteil Doppeltüre.

1878. Két ágy,

fényezett diófaborítással és indás faberakással. XIX. sz. közepe. Sodronybetéttel. — ZWEI BETTEN, Nussholz, mit Rankenintarsia. Mitte XIX. Jahrhundert.

1879. Szalongarnitura,

darabjai: kanapé, két karosszék és asztal, faragott aranyozott faállványok, vörös aranybrokát kárpitozással. Renaissance stilusban. — SALONGARNITUR bestehend aus Kanapee, zwei Fauteuils und Tisch. Holz geschnitzt und vergoldet, mit rotem Goldbrokat überzogen. In Renaissancestil.

1880. Tabernakulum,

fényezett diófa, szalagberakással, alsó része fiókos, felső részén sokfiókos beosztás. XVIII. század második fele. — TABERNAKEL aus politiertem Nussholz, intarsiert. Zweite Hälfte XVIII. Jahrhundert.

1881. Asztal,

fényezett diófával borított, jávor- és cseresznyefával berakott, kerek lapján mértani díszü keretben vágtató lovas. XIX. század. — TISCH, Nussholz, politiert, mit Intarsia. Runde Platte mit galoppierendem Reiter in geometrischer Umrahmung. XIX. Jahrhundert.

1882. Óra,

paliszanderfa, aranybronz veretekkel. Tükrös fülke két alabástromoszloppal, a dobalaku óraházon szárnyait kiterjesztő sas. Jelezve: Johann Glückstein in Tyrnau. Empire. — STANDUHR, Palisander, mit Bronzebeschlägen. Spiegelnische mit zwei Alabastersäulen, am Gehäuse ein Adler. Empire.

1883. Szekrényke,

fényezett cseresznyefa borítással, alsó részében négy, felső részében nyolc fiókkal. XIX. század közepe. — SCHRÄNKCHEN, Kirschholz, unten vier, oben acht Laden. Mitte XIX. Jahrhundert.

1884. Konsol márványlappal,

fehérre mázolva, részben aranyozva, XVIII. század. — KONSOL mit Marmorplatte, XVIII. Jahrhundert.

1885. Butorkészlet,

1 kanapé, 2 karszék, 2 szék. Nádazott ülésekkel. Louis XVI. stilusban. — MÖBELGARNITUR, 1 Sofa, 2 Fauteuils, 2 Sessel. Styl Louis XVI.

1886. Támlásszék,

tölgyfa, összehajtható üléssel, faragott támlával. XIX. század első fele. — LEHNSTUHL. Eichenholz. Anfang XIX. Jahrhundert.

1887. Vasláda,

merevítő pántokkal, kétoldalt füllel. — EISERNE TRUHE, mit Bänder beschlagen, beiderseits je ein Henkel.

1888. Szivardoboz,

vörös szafiánbőrrel borított, hosszúkás négyszögletes alak, fedelén három színes metszet. — ZIGARRENSCHATULLE, mit rotem Saphianleder überzogen, am Deckel drei Farbstiche.

Ø Glückstern, Anton

örás

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. K

92. l.

ténytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
fényrép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Dr. Glykais Gyögy

1910/11 – 1911/12

Ferképzomfoiskèvk

86. l.

ták, akár ösztönösen, mint Cézanne és követői. De ezektől eltekintve is rendkívül nagy hatással volt C. művészete kortársaira és az utókorra. Így például Wilhelm Leibl és Leiblen keresztül az egész modern német piktúra, a francia Bastien-Lepage közvetítésével az egész modern francia és magyar festészet megérezték döntő befolyását. Leghíresebb képei: Ebéd után Ornansban, Kisasszonyok a Szajna partján, Kőtörés (drezdai képtár), Találkozás, Temetés Ornansban (1849, Louvre), A műterem (1855, u. o.), Szarvasok harca (1861, u. o.), Őzek tanyája (1866, u. o.), Viharos tenger (1870, u. o.), Fekvő nő. — Irodalom: *d' Ideville* (Párizs, 1878). *A. Estignard,* (Besançon, 1897). *J. Meier-Graefe* (Leipzig, 1905). *R. Muther* (Berlin). *G. Riat* (Párizs, 1906). *Ch. Léger* (u. o. 1926). *Hevesy.*

COURT (ejtsd: *kúr*), *Jean,* másként *Vigier,* † 1583, limogesi zománcfestő. Munkáinak nagy része ismert. Így I. Ferenc leányának, Margarétának arcképe jó rajza és színezése miatt igen becsült. Többnyire szürke tónusban fest *(grisaille),* a testrészek rózsaszín és piros árnyalatokkal. Az alapot arany pontocskákkal vagy csillagokkal élénkíti és a contreémailt is díszíti. Munkáit egész névvel jelzi. Leánya, Susanne, szintén zománcfestő, műveinek színezése kissé erős.

COURTENS (ejtsd: *kurtan*), *Frans* báró, belga festő, * 1853. A francia barbizoniak és impresszionisták hatása alatt festette képeit, amelyek túlnyomórészt tájképek. Legismertebbek a müncheni Neue Pinakothek Jácintmezője és a Budapesti Szépm. Múz. hangulatos Aranyesője.

COURTEYS (másként *Courteis*), *Pierre,* limogesi zománcfestő (1520 körül—1586 körül). Művei közül sok fennmaradt és azok nemcsak nagy formájuk, hanem kiváló szép rajzuk miatt is nevezetesek. Különösen szó-

Glykais Iván

sikdiszités

1920.

Éimisk 1930. 83. l.

Farkas Zoltán

Nobrány

Család u. 53.

Mucsarnok

1921. tav.

Gmainer György

ács Sopron

1601. jun. 8.

polgáreskü

Házi

~~Babelon – Blanchet : Cat. des bronzes~~

~~III. 197~~

A KÉPZ

Gmehling Ignác

1809

l.

Egerjeny 1929

27. l.

Ø Gmeiner Ferenc

1859 – 1896

Könyvkötő

Könyvkötők Lapja

1896. 3. sz

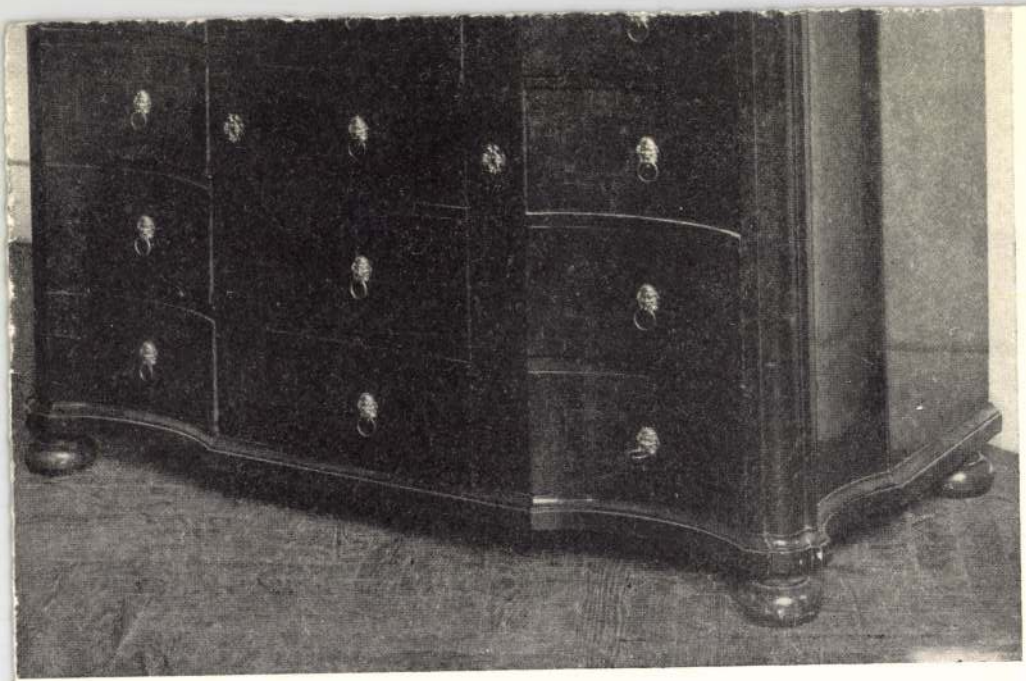

LXIV.

1087

Gmel Vendel

nyitotta meg az 5o év előtti figurális festők sorát. 1884-től kb. 21 évet töltött a gyárban. Ö vezette a román templomi fali-táblaképek sorozatának munkálatát.

Nikelszky Géza beszámolója Dr. Szentiványi Gyulának:
A Zsolnay gyár művészei és kivitelezői.
Pécs. 1948.nov.16.

Gmell Wendel

időszakosan dolgozott a Zsolnay gyár eozin osztályán.

A kilencvenes évek után a romániai /Sinaya, Constanza/ templomi falitáblaképek munkálatát vezette.

30.o.

Nikolocky Géza: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Gmell Wendel

szül: Herschetitz 1856.

A Zsolnay gyárba lépett 1884
Kilépett sztrájkkal 1895, majd vissza
megh.: Pécsett 1909.

74.o. 17. jegyzet

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs 1959.

MDK

Gmell Wenzel, figuralista festö

1884-töl össz.kb. 21 évig dolg. itt.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi. Péc.1949.ápr.12.

Gmell Wenzel

figuralista, [redacted]festő

A Zsolnay-gyár művészi munkáiban közreműködött

1884-1909.

65.o.

[redacted]: A Zsolnay-gyár művészete.

Pécs. 1959.

Gmetovinyi Mihály

ötvös

1782 jan. 25 Porsony

Besztercebányai származású

V. ö. XIX. sz. Kmetovinyi.

Kapmagyarországi ötvösök 17l.

F(Kmetovinyi)

Newyorki Public Library yorkvillei
osztálya V. 301.

M.D.K.

Gmetovinyi Mihály ötvösmester

1782-es adat szerint Pozsonyban működött a bestercebányai születésű volt. Az 1788-as összeírás Kmetovinyi néven említi (1781-1807), mint céhtagot.

S.Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jhrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
278. old.

M.D.K.

Gmeiner Ignác, ceri asztalos

neve az 1845-évi ceri adóösszeírásban szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332. old.

GMETTER Ignác egri asztalos. A XIX. század közepén müködik Egerben, nevével 1845-ben találkozunk a városi adóösszeirásban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Ø Gnadlinger János

esávai farekas

l.

Ezredives kiáll

XIII. corp. 17. l.

~~Apponyi Sándor gróf~~ IV. 199.

GNÁNDT István
Fény, 1952. augusztus 13.
Tképz. Főisk. Temesvár, grafikus és festő

Banner Erdély

Ottó császár őt hivatalosan megerő-
székben. Szent Péter és Pál apos-
edig Willigis, Mainz érseke, mint
litája püspökké szentelte. Mintha
ssában adott volna találkozót, sze-
ód székhelyére vetve. A szentelés
a kortársak előtt egyértelmüen ki-
j püspök kötődését ahhoz az apos-
sztus mondta: "Te Péter vagy, azaz

yszerüségben érkezett vissza Prá-
lhatározással: nyájának igazi pász-
alog, mezitláb vonult be, jelezve
yek iránti szeretetét. Ezen a té-

1021

Gnándt István rajzai

Mozdulataiban, kijelentéseiben, hétköznapi tetteiben néha szertelen, de tettrekészségben és hozzáállásban érett, művészetében már-már egyéni hangját is megtaláló fiatal grafikus Gnándt István.

Mindig grafikusnak álmodta magát. Ha hozzá is nyúlt — és ritkán ma is hozzányúl — az ecsethez, ez csak játék, csak kalandozás. Rég eldöntötte már magában, és hosszabb fejtörés nélkül, hogy a képzőművészet tanulmányozott, megtanult, esetleg megért lehetőségei közül a *konceptuális művészet* a neki való. Tusrajzain azt bizonygatja, mennyi mindent tud kifejezni egy hullámzó, girbe-görbe vonal — mely vonal, a pontból kiindulva az emberiség első „rajza" volt —, mint a téma „alátétje", háttere, színezője. Párhuzamos vagy egymástól elkalandozó vonalkötegeit nagy előszeretettel és minuciozitással rajzolja. Asztalsima alföldi táj és alacsonyan úszó felhők egymás fölötti síkjai között balerina lejt kecses táncot. A felhők hullámzó, egymásrahangolt vonalakkal kifejtett sokféleségében figurák rajza elevenedik meg. Az előbb említett hát-tér-szerep tehát nem egyoldalúan, leszűkítve értelmezendő, mivel sokszor e vonalak szövetéből bomlik ki a téma maga is.

Hosszú időn keresztül foglalkoztatta a ló-figura hálás és éppen ezért eléggé „túlrajzolt" témája: célja az volt, emléket állítson ember és ló hagyományos, a történelem évszázadai során olyannyira sokatmondó kapcsolatának. Végül, „szabadulván" a témától, a lovat magas piedesztálra helyezi, illő köszönetet mondva a figura által nyújtott sokrétű lehetőségekért.

Gnándt István rajzait nézegetve, feltétlenül szembetűnik az abszurd téma és az elidegenítő-groteszk megjelenítési technika iránti hajlama. Néhány korai, még temesvári diáksága idején készült grafikáján is jelentkezik már ez a kifejezésmód, újabban pedig, fokozottabb kedvvel kísérletezik ezen a területen. A temesvári színház gazdagon díszített barokk homlokzata mellé állítja a proletkult túlbuzgó újítói által elrontott változatot, sőt, mintegy architekturális stílusgyakorlat keretében mutatja be a sablonformák születési módját. Másik képén: díszes oszlopfő- és szoborroncsok diribdarabjai között megrendült arckifejezésű, ízig-vérig „mai" fiatal lány ül. Az építészethez különben különleges vonzalom fűzi. Nagykárolyban, ahol él és dolgozik, tavaly télen, népművészeti-iskolabeli tanítványai segítségével újszerű kiállítást hozott létre a város építészeti múltjának és jelenének témaköréből. Itt is láthattuk a helybeli színház régi és új építészeti stílusváltozatát. Ezenkívül neogótikus ívű új kaput álmodott a kastélykert főbejáratához — mely azóta meg is született, és a város egyik dísze lett —, több szögben és színben hozta közel a nézőhöz Nagykároly legnagyobb értékét, a Károlyi-kastélyt, egyértelműen felhívta a figyelmet arra, hogy a kastélyt jobban láttatni kellene. (A kastély szecessziós épülettömbjének változatos stílusjegyeket magábafoglaló részleteivel egyébként sok rajzán találkozunk.)

Gnándt Istvánra felfigyelt már a közvélemény és a szakma egyaránt. Rendszeres nagykárolyi bemutatkozásai mellé mind gyakrabban sorakoznak föl más városbeli meghívásai. Nemrég a Korunk Galériában láthattuk egyéni tárlatát, legfrissebb hírnek pedig idekívánkozik, hogy az októberi, bukaresti Országos Grafikai Szalonon már ő is képviseli a Szatmár megyei művészeti életet.

KÁDÁR FERENC

mák között," s
tás folyamatát
gyelemreméltót
ben megjelente
valamint a fer
mai gondok c
alapvetésű tanul
kell értenünk Ba
nálatos, hogy az
egyedül Hans Loew
les körű vitára szá
írásunkban Márkos
latlanul izgalmas a
de vitára sem akko
gondok megjelenése
dig egy ilyen vita so
vészeti életben még n
gánbeszélgetések vagy
emlegetett kérdést tiszt
lett — volna, főleg a ké
s nem utolsósorban műb
művészeti tájékoztatását,
érdekében.

Nos, ha ilyen jellegű viták kibontakozásában ma sem reménykedhetünk, abban talán igen, hogy mind az alkotó művészek (főleg a fiatalok, akikre Márkos András külön is kitért a **Tegnapi és mai gondok** egyik fejezetében), mind pedig a művészetek iránt érdeklődők haszonnal és élvezettel olvassák, tanulmányozzák ezeket a módfelett érdekes, nagyon szép nyelven, stílusban megírt cikkeket és tanulmányokat. Nemcsak egy kitűnő szobrász- és grafikusművész gondolatait, küzdelmét ismerik meg mélyebben, hanem önmagukat és a művészetekre vonatkozó ismereteiket, nézeteiket, és ellenőrizhetik, gazdagíthatják.

KORMOS GYULA

1980 NOV 28
UTUNK
BUDAPEST, IX., DLLOI ÚT 11
Telefon: 337-148, 340-126
MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

● A nagyvá
tében *Az irott*
tett interjút Sü
november 18-i
F. Bathó Ida, K
Meleg Vilmos

● A galaci r
ri legjobb elő
András-bemuta
rató egy bolyon
un fir de praf
dalena Klein
s az előadás k
hail és Mitică
hazai vígjáték
A temesvári r
díját Kelemer
vásárhelyi Lo

● A *Kriteri*
képzőművésze
gáról. Az 198
kötete Jecza P
Lászlót mutat

MOLTER KÁ

VÍZSZINTES: **1. A kilencven városokban élt, tanult, tanított 86. számú sorban** (zárt betűk: Z rályság. 19. Különböző művekb **Komor korunk derűje című M mondata** (zárt betű: N). 22. Hi 24. Német tanács. 26. Visszaad! 2 zil állam székhelye. 30. Vanádi gerparti város a Honshu-sziget é lenség. 34. Kártyajáték. 37. Élet, lőjjem?" — Petőfi-vers. 39. Hajf beli biokémikus, pedagógus. 41. 42. Győri labdarúgócsapat. 43. G kozó névmás. 45. Kellemesen le től. 49. Egészen friss. 51. Haraj borjazott tehén. 55. Hálával em jelenet. 62. Ulrich Schamoni N szült filmje. 65. ISÁ. 67. Dél-a nek. 70. Szép Ernő színműve. 7 73. Határozószó rövidítése. 75. N Jevgenyevics). 76. Angol rendez ... Jürgens, világhírű daléneke Terbium és oxigén. 82. Játékve ség az NSZK-NDK határon. 86. Taszít. 90. Barátságtalan, merev Átlyukaszt. 94. Súlyarány rövid Íme. 98. Üresen tátong. 100. Le 105. ... készülék: mechanikai rendellenességek, megbetegedése kodban volt.

FŐSZERKESZTŐ: LÉTAY L
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:
SZERKESZTŐSÉGI FELELŐS T

LOVAK
LOVAK, XX. TÉMA
LOVAK, XXI. TÉMA
TÖRTÉNETEK A HÁBORÚBÓL
LOVAK, UTOLSÓ ELŐTTI TÉMA
KORTÁRSAK — KÖZVETLEN KÖRNYEZET
TAVASZI ÜZENET
RITMUS
SZÁRNYAK
TÁRGYAIM I. (CSENDÉLET)
TÁRGYAIM II. (FIÓKOM)
TÁRGYAIM III. (TELEFON)
TÁRGYAIM IV. (TELEFON ÉS LOVAK)
TÖRTÉNET
ÓDA
TÁNC
BESZÉDES CSEND
MOZDULAT
EMLÉK
KAPCSOLATOK
KOMPOZÍCIÓ I—II.
ÁLOM
SÖTÉTBEN

142.

KORUNK GALÉRIA

1980. JÚNIUS

I. P. Cluj, Municipiul Cluj-Napoca, 1980-6685, 500 ex.

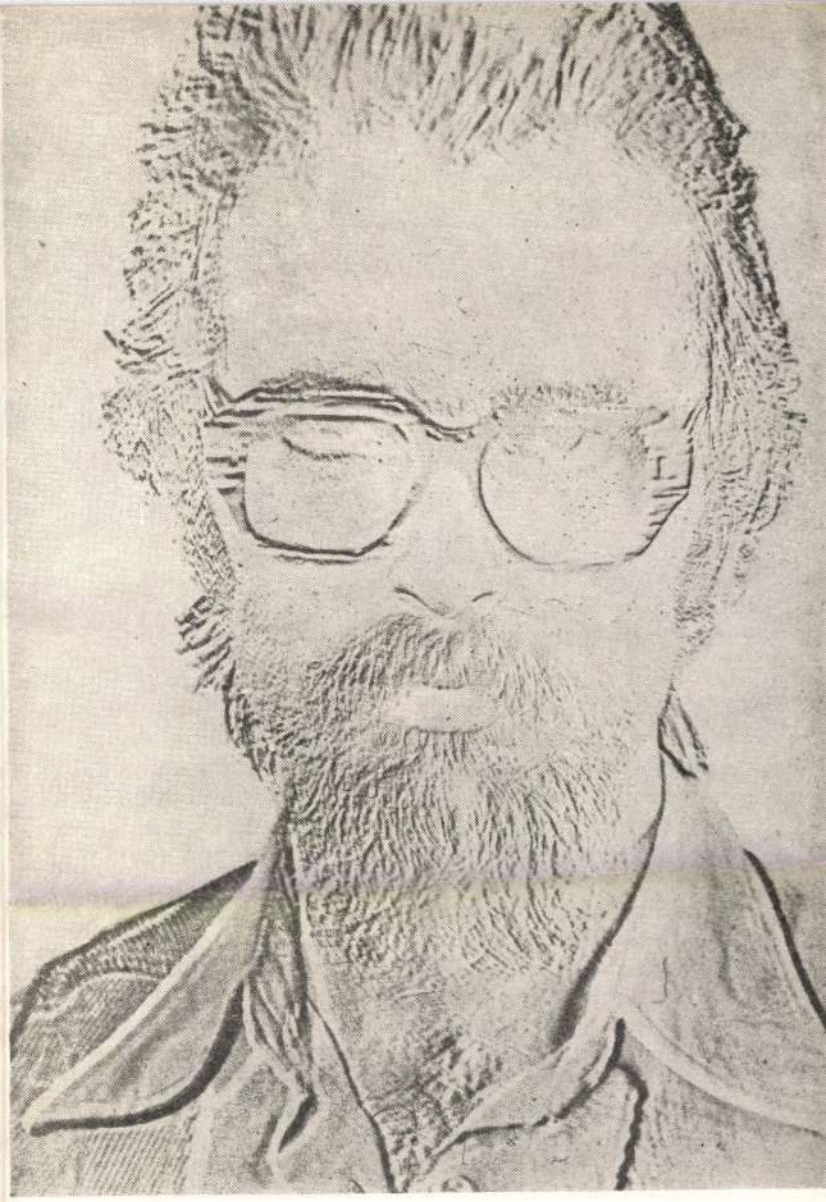

GNANDT ISTVÁN RAJZAI ELŐTT

Egy fiatal, forrásban levő művész pályakezdetének szövevényében rendet teremteni különösen nehéz. Ez utóbbi esetben szükségeltetik az ember ismerete. Érzelmei, gondolatai, vívódásai és vágyai tükrében érthetjük meg alkotó egyéniségének indíttatásait, témaválasztásának meghatározóit, munkamódszerének, stílusjegyeinek genezisét.

Bepillantva Gnandt István nagykárolyi műhelyébe, először is az ifjú grafikus termékenysége

tűnik fel. A tevékeny művész mögött, általános értelemben is, aktív ember áll. Ez a termékenység azonban nem nehezíti meg különösképpen az elemzést, mivel Gnandt István hozzáállása, témaválasztása, sőt munkamódszere is eléggé egyértelmű, világos képet mutat. A grafikusművész által használt „szerszám", technika is leszűkül — szinte kizárólag a tusra, melyet ritkán, ceruzával egészít ki; ezekkel tudja mondanivalóját, témáit a leginkább kifejezni.

Sok tusrajzán a ló központi figuraként szerepel. A művész, saját bevallása szerint, ember és ló hagyományos barátságának kívánt emléket állítani. Ember és ló „sorsa" a történelem évszázadai során tragikusan összefonódott. Emellett a ló rangot jelentett és jelent még napjainkban is, sok nép életében. A középkorban, ha valakinek a tetteit meg akarták énekelni, alakját maradandó eszközökkel megörökíteni, a hőst lovon ülve ábrázolták. De a ló mint képzőművészeti „ujjgyakorlat" is nagyon hálás téma. Gnandt István grafikai lapjain a ló nem kellék, hanem a művészi gondolat hordozója. Summázva a figurában rejlő gazdag lehetőségeket, mintegy köszönetképpen a hálás témáért, a sorozat befejezéseként a lovat magas piedesztálra helyezi.

Gyakran foglalkoztatják Gnandt Istvánt szűkebb környezetének tárgyai. A munkahely, a műterem kéznyújtásnyira levő kellékeinek megörökítésekor, ember és tárgy viszonyát elemezve, eljut addig a pontig, hogy — játékos kedvében — már-már gúnyt űz belőle. Ugyancsak érdeklik az

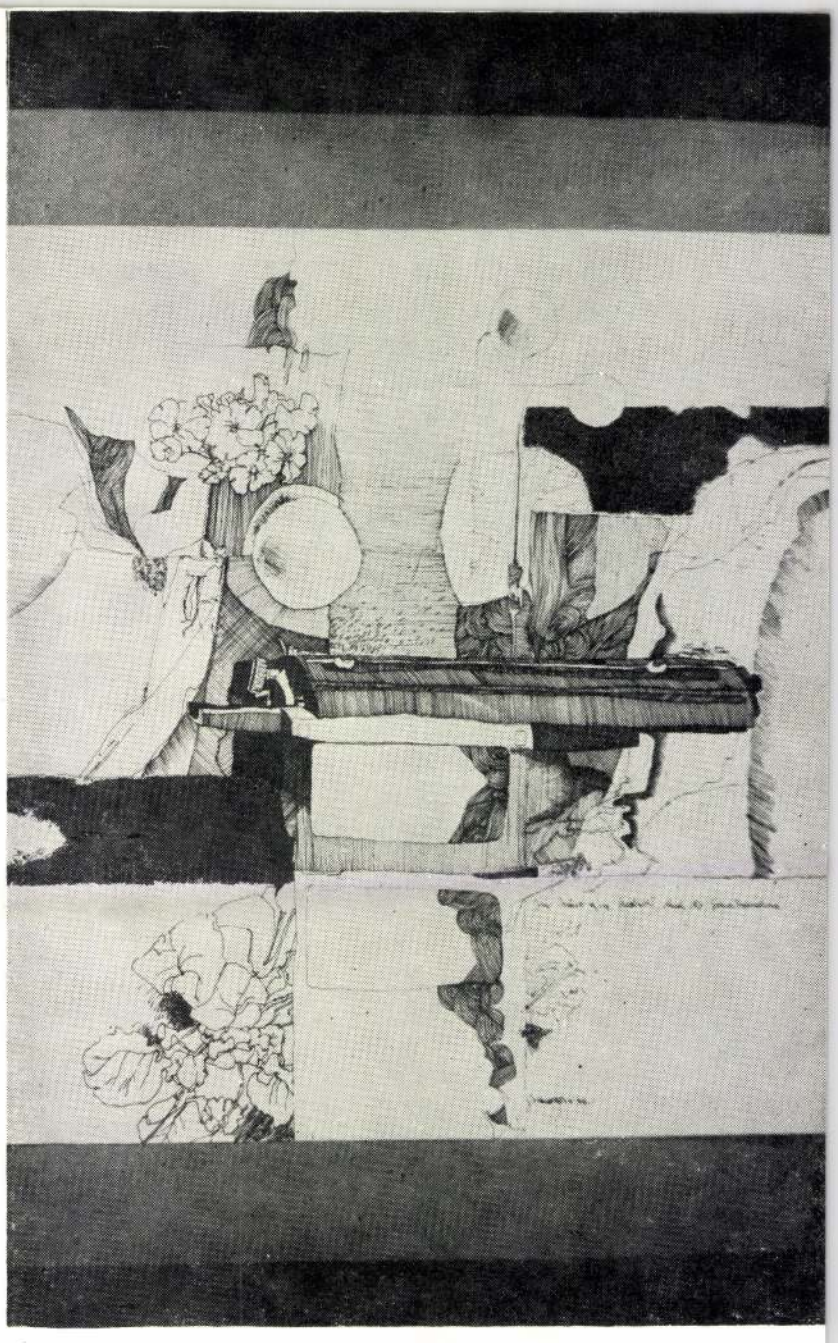

emberi arcok. Érdeklik kortársai, de saját arca is gyakran kínál számára témalehetőséget. Több rajzon jelen van, az önarckép, ez azonban nem önmutogatás. És ahogy egyes grafikáin ember és tárgy viszonyából gúnyt űz, saját képmását keresve is eljut a szarkazmusba hajló megformálásig.

KÁDÁR FERENC

GNANDT ISTVÁN

Gnandt István grafikáiból és festményeiből 1981 jan. 23-án kiállitás nyilt a fényi uj iskolában. /rövid hir./

Utunk, XXXVI.évf. 6.sz. 1981. febr. 6. - 8.old.

GNANDT ISTVÁN

Kádár Ferenc:

GNANDT ISTVÁN rajzai előtt.
/Katalogus előszó./

Korunk Galéria, 142. kiállitás.
Cluj-Napoca, 1980. junius.
Leporello, képpel.

GNANDT JÁNOS

ÚJ MŰVÉSZET
1998/MÁRC.
P - 9396

41.o.

~~ICVN9~~

Masits 431-432.p.

engővárkony, u.p. Pécsvárad.

uzeum.

ós Vígh Mihály és fia c. képét vette

on.

szerepelt, a Dári Muzeumban volt II.7-14.

tó nyitotta meg. A helyi lapok elismerés-

iállításról megjelent Elek Artur-,

itikákat.

GNANDT János
Arad, 1951. március 31.
Tképz. Főisk. Temesvár, grafikus

Banner Erdély

jezet

szerzetes fiai

végleges haza felé, a magyarok,
rokon néptöredékek egyre nagyobb
s mind szorosabb egybefonódása ré-
az egyisteneszmével és az egyet-
igaz Istenbe vetett hittel a ka-
olatuknak köszönhetően ismerked-
tő rétege ugyanis a zsidó vallást
ig a Mohamed hirdette iszlám hitet,
a magyar törzsek átmenetileg a ka-
kén telepedtek meg. Majd eleink a
területén áthaladva a bizánci egy-

GNANDT János

...csoport munkáin belül a legizgalmasabbak Colta Onisim szines ceruzarajzai voltak. Ezek, naturalisztikus, realista betétekkel olyan áttételes információkat hordoztak, amelyek részben több értelmü metszetekként hatottak, részben a különböző környezetbe ágyazottság révén más-más tartalommal töltekeztek fel. Colta Onisim árnyalt fonomságát a többiek (Gnandt János, Szveszcsák Ludovic, Tamás Mária, Pacurar Mihaela, Varga St. Luigi) nem tudták elérni.

Irja: Chikán Bálint: Médiu, Képzőművészeti kiállitás Sepsiszentgyörgyön. = Jelenkor, 1973/1. 85.p.

GNANDT JANOS – grafikus

Békés Megyei Hírlap MEGYEI KÖRKÉP 1987. máj 30

Gnandt János a Folyosógalériában

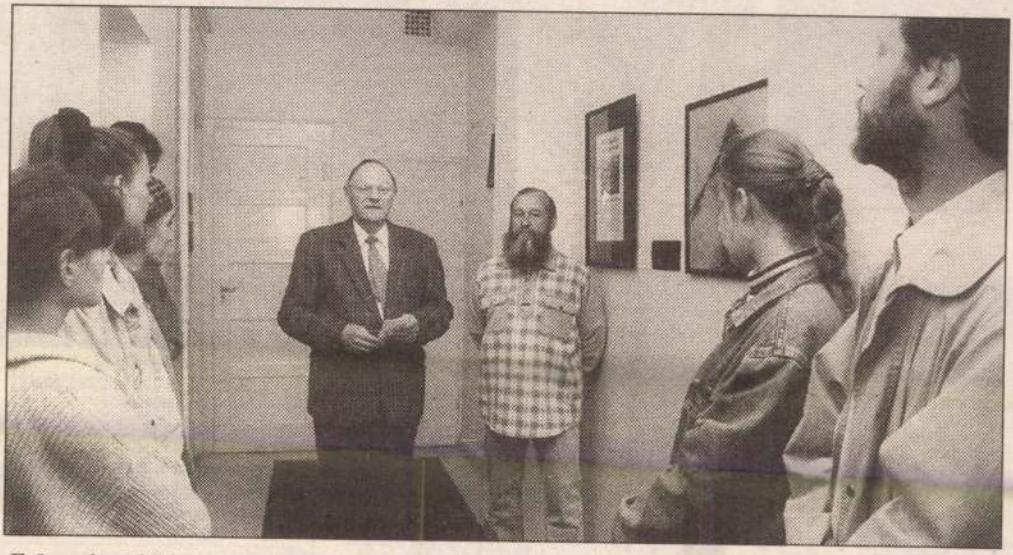

Folyosógalériánk vendége Gnandt János erdélyi magyar grafikusművész, akinek kiállítását Seleszt Ferenc felelős szerkesztő nyitotta meg tegnap délután FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

Első ízben köszönthettünk szerkesztőségi Folyosógalériánkban erdélyi magyar grafikusművészt, Gnandt Jánost. A tegnapi megnyitón — melyen Seleszt Ferenc felelős szerkesztő méltatta az Erdélyből áttelepült művész munkásságát — részt vettek a Jókai Színház Gáspár Tibor színművész vezette stúdiósai is. A magyarázat egyszerű: Gnandt János a Jókai Színház festőtárvezetője. Hasonló feladatot látott el Aradon is, ahol a színpadi díszletek tervezését, kivitelezését végezte. Az 1951-ben született művész ezt megelőzően több éven át rajztanárként dolgozott a csángóknál, és megörökítette a népi építészet pusztulásra ítélt értékeit.

Gnandt János szerkesztőségünkben látható képei, melyek szén pasztell eljárással készültek, nonfiguratív alkotások. A sorozat a Földmozgások címet viseli és az alkotó elmondása szerint az útkeresés termékei, a geometrikus ábrázolás és a színek változatossága jellemzi őket. Az alkalmazott grafika is közel áll hozzá, amit bizonyít, hogy az Európa-napra kiírt plakátpályázatot megnyerte. Nyolcadik éve települt át Magyarországra, tagja a Békéstáji Művészeti Társaságnak, több tárlaton szerepelt, két egyéni kiállítása volt a Jókai Színház Vigadó galériájában. Szerkesztőségünkben június végéig tekinthetők meg képei.

(s)

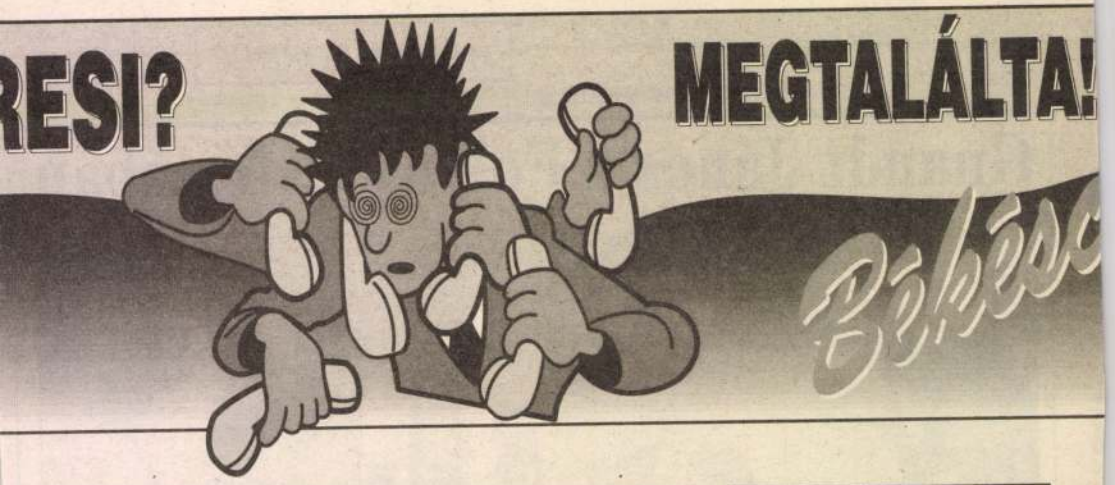

A legnagyobbtól a legolcsóbban!

• FIX-PONT •

Padlószőnyeg
2, 3, 3,66, 4, 5 m szélességben.
PVC
1,3, 1,8, 2, 3, 4 m szélességben
óriási választékban kapható.

Győződjön meg személyesen rendkívüli, akciós árainkról.

ÁFÁS NAGYKER.-ÁRAK.

7 **Békéscsaba, Orosházi út 103.**
(A Jamina Téglagyárral szemben.)
Nyitva: hétfőtől péntekig 9—17 óráig, szombaton 9—12 óráig. Telefon: 323-352.
(59575)

Szőnyeg, padlószőnyeg
gyári áron! 9
Osztályos és darab padlószőnyegek olcsóbban!
GYŐZŐDJÖN MEG ÁRAINKRÓL SZEMÉLYESEN!

Várja Önt a
SOPRONI SZŐNYEGGYÁR mintaboltja!
Békéscsaba, Békési út 46—48.
A Színfolt Lakberendezési Áruház emeletén.
TELEFON: (66) 449-107.
(63581)

Ø Gnauer Jakab

l.

Sägüngesipar

257. l.

434. Beiträg: Madonna

1929?

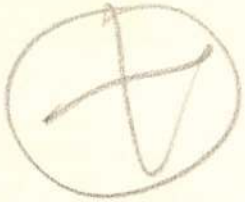

zelevel
jobb alul
Beiträg 29

GNAUTH, Adolf ápolón

PALETTA

LENGYEL FERENC ÉS MÁTÉ GÁBOR átmenetileg átveszi Stohl András szerepeit a Kamrában. A Közellenség című darabban Kolhaas Mihályt Lengyel Ferenc, a Játék a kastélyban című műben Almády szerepét a produkció rendezője, Máté Gábor játssza.

ISTVÁN MEGKORONÁZÁSÁNAK MILLENNIUMÁRA emlékezik december 26-án az Evangélium Színház. Este hat órakor Sík Sándor István király című drámáját játsszák a Magyarok Házában (V. kerület, Semmelweis utca 1–3.). A produkció rendezője: Udvaros Béla, a címszereplő: Bitskey Tibor.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV. kerület, Dózsa György út 41.) holnap és holnapután zárva tart, kedden a tárlatok ingyenesen látogathatók.

SZÍNHÁZMŰSOR

SZ: Szombat, V: Vasárnap, H: Hétfő, K: Kedd
Bárka : SZ: Amalfi hercegnő (7). **Bábszínház:** V: Diótörő (2). H: Diótörő (4). K: A legkisebb boszorkány (fél 11). V: Párnamesék (fél 11). H: Kislány és a medve (fél 11). K: A varázsfuvola (fél 3). **Nagycirkusz:** SZ–V–H–K: Akiket még nem láttunk (SZ: 10, 3, V: 10, H: 3, K: 3). **Játékszín:** SZ: A Manderley ház asszonya (7). H: Olympia (7). K: A Manderley ház asszonya (7). **József Attila :** K: Budapest, te csodás! **Karinthy :** Arzén és levendula (7). **Katona József :** SZ: A fösvény (7). **Kamra:** SZ: Közellenség (7). K: Portugál (7). **Madách :** SZ: Hegedűs a háztetőn (7). H: Hegedűs a háztetőn (7). K: Csepregi Éva szólókoncertje (7). **Madách Stúdió:** K: A Tribádok éjszakája (fél 8). **Madách Kamara :** SZ: Páratlan páros (7). H: Sors bolondjai (7). K: Psota! (7). **Magyar Színház:** SZ: Szépek szépe (3). K: Magyar Nemzeti Balett. A klasszikus balett gyöngyszemei (7). **Várszínház:** SZ: Az ifjúság édes madara (7). K: A család játékai (7). **Mikroszkóp :** SZ: Türelmes zóna (fél 8). K: Kabaré Dáridó (fél 8). **Operaház:** SZ: A diótörő (11 – zártkörű ea.). H: A diótörő (11). Bohémélet (7). **Erkel :** SZ: Mesél a bécsi erdő (7 – Komor/3. bérl.). H: A varázsfuvola (7). K: Mesél a bécsi erdő (7). **Thália :** SZ: Diótörő (11 – a Magyar Táncművészeti Főiskola ea.). K: József és testvérei (7 – a Thália Színház és a Magyar Fesztivál Balett produkciója). **Vidám Színpad:** SZ: Mindhalálig szex (7). H: Mindhalálig szex (7). K: Édes mostoha (fél 11). Nejcserés támadás (7). **Vígszínház:** SZ: Furcsa pár (7). H: Sok hűhó semmiért (7). K: Őz, a csodák csodája (de. 11). Sylvia (7). **Pesti :** SZ: Gyalog galopp (7). H: A dzsungel könyve (7). K: A dzsungel könyve (7).

Macsó hímzés – élőben

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az utóbbi másfél év nagy felfedezettje a Besh O Drom, bemutatkozó lemezük már a boltokban van, részben ez is az oka mostani, szombati fonóbeli koncertjének.

Kiadós balkáni bulinak néz elébe, aki karácsony előestéjén arra vetődik – bármilyen attraktív is ez a korong (Macsó hímzés – Fonó Records), ez a zene élőben az igazi.

A perkás *Pettik Ádám* és csapata 1999 nyara óta hergeli a fővárosban és vidéken a kedélyeket. Jó néhány emlékezetes koncertet adtak országszerte.

Nevük az egyik cigány nyelvjárásban azt jelenti: Üld meg a lovat! Az ember a nála hatalmasabb erők felett is képes uralkodni, azokat irányítani, vallják, és ennek szellemében próbálják meg járni a maguk útját. Zenekaruk repertoárja kizárólag az általuk legjobban kedvelt – zömében pörgős, húzós – számokból, dalokból áll. Nem törekednek mindenáron az autentikus játékmódra, bár számaik többsége népzene, játszanak bőven népzenei ihletésű műdalokat is.

A Besh O Drom a mostanában nálunk is tetőző balkáni zenehullám hátán valósággal szárnyal, a többek között a Boban Markovics Orchestar által megnyitott világra nyitott fiatalok egyik vezéregyüttese lett, hála energikus koncertjeiknek és gyakori fellépéseiknek.

A Macsó hímzést különösen intenzív médiakampány kíséri, több mint hatvan helyi és regionális rádióban forog, a nyomtatott sajtó szintén műfajukhoz képest kényezteti őket. A Besh O Drom persze igazán hálás téma, populáris balkáni és román cigányzenéjük, illetve közel-keleti népzenéjük vélhetően olyan embereket is tömegével megfog, akik korábban kevésbé vagy egyáltalán nem érdeklődtek a népzene, illetve az úgynevezett világzene iránt.

Évezred-búcsúztató Bárka-napok

December 27. és 30. között ismét megrendezik a Bárka-napokat. A tavalyihoz hasonlóan most is a színház, a film, a zene és beszélgetős fórumokból áll a program. Az első napon két színházi előadás is lesz: a pénteken bemutatott Amalfi – amelyet *Tim Carrol,* a londoni Globe Színház rendezője állított színpadra – és az Újvidéki Magyar Színház Genet Cselédek című vendégjátéka. A továbbiakon Mrozek Mulatságát, a Budapesti Bábszínház vendégjátékára és az idei Országos Diákszínjátszó Találkozó fődíjas előadására várják a színház kedvelőit.

A színház helyzetéről lesz szó 27-én délután öt órakor. A házigazdák – *Bérczes László* és *Sándor L. István* – vendégei: *Juronics Tamás, Horváth Csaba, Schilling Árpád* és *Telihay Péter.* Másnap *Halász Péter* és *Jeles András* terveikről, a nemsokára újra nyíló Józsefvárosi Színház arculatáról vallanak.

A filmes programrész két újdonságot is kínál. December 28-án este tíz órától vetítik *Jancsó Miklós* legújabb művét, amelynek az Utolsó vacsora az Arabs Szürkénél címet adta a rendező. A filmszemlére elkészülő mozifilm videóváltozatának megtekintése után lehet az alkotókkal is beszélgetni, a rendezőn kívül ott lesz *Grunwalsky Ferenc* operatőr és a szereplők közül *Mucsi Zoltán, Scherer Péter, Vasvári Emese* és *Szarvas József.*

December 29-én *Mispál Attila* a színművész *Kovács Lajosról* készült portréfilmjét vetítik. Az ezt követő beszélgetést *Bérczes László,* a film alapjául szolgáló Talált ember című könyv szerzője vezeti.

A rendezvénysorozatot 30-án este a Nexxt című Krétakör-produkció után a Nexxtra Time, azaz hajnalig tartó évezred-búcsúztató buli zárja.

Csákvári Géza

Rézfúvósok koncertje

Artisjus-díjas Brass in the Five

A Mátyás-templomban lesz hallható az idei Artisjus-díjas Brass in the Five rézfúvósegyüttes december 26-án este. Nyolc órától Bach és Händel műveit játsszák, közreműködik az énekes *Csavlek Etelka, Pérchy Kornélia, Kováts Kolos* és az orgonista *Hock Bertalan.*

A Brass in the Five többéves, kortárs zenét népszerűsítő munkáját ismerte el nemrég az Artisjus zenei kuratórium. A majd tízéves Brass in the Five hivatásos zenészekből áll, évente nyolcvanszorkilencvenszer koncertezik itthon és külföldön. Az együttes – *Simai László, Tóth Tamás, Soós Péter, Burget Péter, Takács Tibor* és a zenei vezető *Vajda Gergely* – eddig négy lemezt készített. Januárban jelenik meg következő hanghordozójuk, amelyen Ellington- és Gershwin-művek szerepelnek.

A zenekar együtt dolgozott már – többek mellett – *Kincses Veronikával, Eötvös Péterrel, Gregor Józseffel,* valamint *Vukán Györggyel.* Jövőre ötödszörre rendezik meg a Rézkapo(l)cs zenei mesterkurzust a Művészetek Völgye fesztiválon.

Sz. K.

Nem fáj, ha a másik is más

Csörgőkezű, Vödörjáró, Dobhasú a címe *Szécsi Magda* zenés mesejátékának, amelyre december 28-án déli egy órakor várja közönségét a Magyarországi Roma Parlament (VIII. kerület, Tavaszmező u. 6.). A szerepeket a Domján Edit-díjas *Jónás Judit,* valamint *Bakos Éva* és *Logodi László* játssza. A zenei közreműködő *Bihari Imre,* aki énekkel és többféle hangszeren, például gitárral és a cigány folklórban közkedvelt kannával szolgáltatja a muzsikát. A díszlet és a jelmez *Werner József* munkája.

A darab üzenetét Jónás Judit így fogalmazza meg: „A vidám, zenés játék humorral ébreszti rá nézőjét: másnak lenni nem fáj, ha a másik is más – azaz másságunkban is egyformák vagyunk. Mindennek belátásához nem kell egyéb, mint szeretet, egymás megismerése és elfogadása."

A szervezők és a szereplők, amint mondják, öttől ötszáz éves korig ajánlják az előadást, amelyre a belépés ingyenes.

R. V.

A pesti Sugárút építése országos ügy volt

Százharminc éve született törvény a majdani Andrássy út létrehozásáról

Az Andrássy út – Európa egyik legszebb útvonala a XIX. század második feléből – névadójának köszönhette létrejöttét. A kiegyezés óta Pest-Buda városfejlesztési ügyeit a miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula irányította, akinek személyében a korszak egyik legjelentősebb diplomatáját, és a XIX. századi liberalizmus egyik legnagyobb képviselőjét tisztelhetjük. Céljai között kiemelt jelentőséggel bírt a magyar főváros fejlesztésének ügye: Béccsel egyenrangú, a fővárosi funkcióra valóban alkalmas metropolist akart létrehozni Pest-Budából (ennek érdekében született meg 1868-ban az új kisajátítási törvény is).

A mai Andrássy út kiépítésének ötletét már Kossuth Lajos felvetette 1841-ben, gróf Széchenyi István pedig korábban is szorgalmazta városi sugárutak létesítését. A közvetlen kezdeményező azonban Andrássy volt az 1868-as pest-budai városépítési konferencián: javasolta, hogy a Belvárost és a Városligetet egy új sugárút kösse össze. 1869-ben a kormányfő törvénytervezetet nyújtott be Pest-Buda fejlesztése és rendezése ügyében, melynek egyik eleme a számos európai nagyvárosban meglévő, inkább reprezentatív-kulturális, mint gazdasági célokat szolgáló boulevard-ok kiépítését szorgalmazta.

A törvényjavaslatot Csengery Antal dolgozta ki, 1870 áprilisában fogadta el a Képviselőház, s néhány nap múlva a király is szentesítette. Az 1870. évi X. tc. – amely a főváros építészeti konjunktúrájának kezdetét jelentette – rendelkezett az új közlekedési főútvonalak megnyitásáról, és elrendelte a Pest-Buda fejlesztését koordináló kormányszerv, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa felállítását. A törvény megalkotásával, ahogyan Vörös Károly írta, „a város központi gazdasági funkcióinak megfelelő műszaki-városépítési feladatok szempontjából a városok egyesítése gyakorlatilag máris megtörtént."

December 26-án elfogadtak egy újabb, az 1870. évi LX. számú, „Pestváros északkeleti részében nyitandó főközlekedési sugárút munkálatai költségének fedezéséről" rendelkező törvényt. Az útnak elsősorban reprezentatív feladatokat kellett ellátnia, de létesítésében szerepet játszott a közlekedési szempont (a Király utca tehermentesítése) és a Terézváros „légjárásának" megoldása is. A 2,3 km hosszú útvonalat a Közmunkatanács építési szabályzata négy szakaszra tagolta. Az egyes szakaszok ma is jól elkülönülnek: az első a Városligetig (kulturális intézményekkel), a második a Köröndig (a művészeti oktatás intézményeivel), a harmadik a mai Bajza utcáig és a negyedik a Városligetig (itt áll a villasor, a mai követségi negyed). Szabályozták az egyes szakaszokon felépítendő házak magasságát, valamint a beépítés és a parkosítás jellegét. A kivitelezés lebonyolítását a Sugárúti Építő Vállalat irányította.

A mai Andrássy út ötletét már Kossuth Lajos felvetette 1841-ben, Széchenyi István is szorgalmazta városi sugárutak létesítését.

1871-ben kezdődtek meg a kisajátítások, 1872-ben pedig a régi épületek lebontása. Ugyanebben az évben Ybl Miklós és Linzbauer István megbízást kapott az első tervvázlatok elkészítésére. A Közmunkatanács 1876 augusztusában adta át az útvonalat – működésének legnagyobb szabású városrendezési produktumát – a fővárosnak. Ekkor már negyven épület állt a pesti Sugárúton. Az első terv szerint 1880-ra kellett volna felépülnie az összes háznak, ám ezt a határidőt pénzügyi okok és a viszonylag kis kereslet miatt nem lehetett betartani. 1884-re adták el az út valamennyi telkét, és még ebben az évben szinte mindenütt megkezdődött az építkezés, amely azonban néhol az évtized végéig is elhúzódott.

A Sugárút épületeit az 1870-es és 1880-as évek legnagyobb magyar építészei tervezték. Az első két épület a Fuchs-ház (Weber Antal, 1875), és a régi Műcsarnok volt (Láng Adolf, 1877), ezeket követte az út egyik legjelentősebb háza, a Saxlehner-palota (Czigler Győző, 1878). Szintén 1878-ban épült fel Bukovics Gyula tervei szerint a 45. számú ház, ahol később a legendás Japán Kávéház működött. Az út két legnevezetesebb épülete kétségtelenül az Opera (1884), Ybl Miklós fő műve, a kor hazai építőművészetének egyik európai rangú alkotása, és vele szemben a Drechsler-palota (Lechner Ödön és Pártos Gyula, 1884). Az 1880-as években épült házak tervezői közt ott találjuk még például Bobula Jánost, Feszty Adolfot, Freund Vilmost, Hauszmann Alajost, Kallina Mórt, Petschacher Gusztávot, Quittner Zsigmondot, Rauscher Lajost és Schmahl Henriket.

A villaépítkezésekhez külön területet jelöltek ki, a Hajtsár (1878-tól Bajza) utcától a Városligetig. A villanegyed, ahol eredetileg 28 telek létesült, Gábor Eszter szerint „egészen új minőséget jelentett Budapest építészetében". A villák kisebb telkeken épültek, mint korábban, de legtöbbjük már állandó lakóhelyként szolgált (az első ilyen a Weninger-villa, az út egyik legszebb épülete, Petschacher Gusztáv műIMAGE_REF_1

Edelsheim–Gyulay villát a két háború között lebontották FORRÁS: AZ ELSŐ NAP BUDAPESTEN

Adolf Gnauth tervezte, 1941-ben lebontott Edelsheim–Gyulai-villa volt.

A Sugárút telektulajdonosai között az 1880-as években főként az arisztokrácia, illetve a gazdasági elit képviselőit találjuk. Itt építtetett házat Saxlehner András, a Hunyadi keserűvíztelep tulajdonosa, Harkányi Frigyes, az 1878-as párizsi magyar kiállítás kormánybiztosa, báró Kochmeister Frigyes, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke és Krausz Lajos, a világszínvonalú fővárosi malomipar egyik vezető alakja. Nyolc telket is birtokolt a svájci származású Haggenmacher Henrik, az Első Magyar Részvényserfőzde tulajdonosa. A névsorban szerepel Wahrmann Mór, aki több mint két évtizeden át képviselte Lipótvárost az országgyűlésben, gróf ró, Hopp Ferenc, a Calderoni cég tulajdonosa, híres világutazó, valamint Hieronymi Károly államtitkár, aki később a főváros közigazgatását megreformáló belügyminiszterként írta be nevét Budapest történetébe. Itt élt Lánczy Leó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgatója, Szily Kálmán műegyetemi professzor, a Természettudományi Társulat elnöke, valamint Bulyovszky Gyula özvegye, Szilágyi Lilla, a müncheni, majd a gothai udvari színházak egykori vezető művésznője is.

A Sugárutat 1885-ben – még gróf Andrássy Gyula életében – Andrássy útra keresztelték át. 1949-ben az elnevezés megváltozott, de Pest legszebb útja 1990-től ismét annak az államférfinak a nevét vi-

M.D.K.

Gnauth Adolf
építész

Sgraffitó díszítéssel borította el egy klasszikus stí-
lusú villa falát.

Ybl Ervin: Polschacher Gusztáv építészete
M.M.M. Évkönyve 1952, 181 l.

Ø Gnauth Adolf

stuttgarti mulatósú
épitész

l.

Lykaközös

85, l.

Alessandro Mihalik

Maioliche italo-ungheresi di Ilolics. Bp. 1941. 8° pp 15. 15 kappal

Estr. Corvina, IV. 1941. N° 8.

M. D. K.

SNAUTH A. épitész

Nyaraló; Andrássy-út 130.

(repr.)

Bp. építményei (Szerk. Rozinay István)

Bp.-Eperjes 1880-1884. 89. t.

Gnädig Béla, mücpitész (VII. 180. l.

Múzeumi és Könyvtári Értesítő)

D Gnädig Béla

le. D. K.

GNÄDIG Béla építész

Lakóépületek födémpályázata

III. díj

Társtervező: Toma József

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

Gnädig Béla

MDK

Fénykép repr: A dunaharaszti vasuti hid.

Terv: Dr Székely Hugó és Gnädig Béla.
Tanácsadó Dr. Mihailich Győző.

116.o. 32. kép ábra.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

GNÄDIG Béla építész

Lakott: Bajcsy-Zsilinszky út 20. Brill-ház

Nőtt 2000. dec. 27. 28.

Gnädig Béla mdk

A dunaharaszti vasuti ivhidat
Dr Székely Hugó és Gnädig Béla tervezte.
Dr. Mihailich Győző tanácsadóként müködött
közre.

XIA/XI/ 115-116.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli
magyar hidépités története. Bp. 1960.

M. D. K.

GNÄDIG M

Kazincbarcika, Sóraktár

A szerkesztő megjegyzései

Magyar Építőművészet 1961. 6.sz. 57-e.

Gnädig Miklós, építész MDK

Séraktár tervezője.

4 repr.

MagyÉp 1945-55.

Gnadig Miklós

és munkatársai tervezték a Tiszai Vegyikombinátot.

Ernyei Gyula: Az ipari forma története Magyarországon akadémiai Kiadó 1974 46 old.

MDK

Gnädig M.épitész

Kazincbarcikai sóraktár

Major Máté:Épitészetünk helyzetéről Csillag X.évf.
1956.október 784.l.

M.D.K.

GNÄDIG Miklós építész

Kazincbarcika, Sóraktár

(Repr.)

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961.

341., 342.

M.D.K.

Gnaedig Miklós, mérnök

Bajnai Lászlóval közösen tervezte a Tiszapelleonyai Vegyészeti Kombinátot.

Major, Máté: Ungarische Baukunst von heute
Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.
Bp. 1966. 363 l. 26 t.

283. old

Gnädig Miklós
építész

Kazincbarcika. Műtrágyaraktár.
1949-50.

Repr.

Radós: Magyar építészettört. 395.
Műszaki K. 1971.

Gnädig Miklós
építész

Kazincbarcika, műtrágyaraktár

Rados, Magyar építészettört. 398.
Műszaki K. 1971.

Proceeding Institute
of Physics

Kerning for cells, Nuclear protein

Proc. of Nuclear Structure 338
Nuclear K 1974

Gnädig Miklós

és munkatársai tervezték a Borsodi Vegyimüvek raktárát 1951. Rekonstrukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

154

Gnädig Miklós

és munkatársai tervezték a Tiszai Vegyi kombinátot. 1964. Reprodukció

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867–1967. Budapest 1970.

1540

Gnädig Miklós

és Bérczes István tervezték a tihanyi

hajóállomást. 1960.

Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967. Budapest 1970.

1478

Gnádig Miklós

és Bajnay László tervezték a Tipai Vegyikombinát csarnokának szerkezeti vázát. 1964.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1551

Gnädig Miklós

Borsódi Vegyi kombinát csarnoka rácsos, háromcsuklós ivekből összeállított raktárépulete helyszíni előregyártással készült

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867–1967 Budapest 1970.

153 f

Gnädig Miklós

és Bajnay László a Tiszai Nitrogén és Műtrágyagyár üzemi épülete helyszíni előregyártással készült.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967 Budapest 1970.

1561

Gnaedig Miklós
és Rajnai Miklós

a Sisapalkonyi vegyi kombinát ter-
vezői

Halász Zoltán: La vie culturelle
en Hongrie, Budapest, 1966 272 l.

Gyüdig Miklós

Az utóbbi évek építészeti fellendülésének egyik jelentős alakja. Bajnay Lászlóval együtt tervezte a Tiszai Vegyi Kombinátot.

Ernyey Gyula: Magyar design; Ipari Művészet, 1969. II. 23. l.

Gnädig Miklós

T.Gy.: Láng Gépgyár kultúrháza, Budapest. Épitész: Tokár György, belsőépitész Tokár György, statikus Gnädig Miklós. - Ismertetés, képekkel /fényképek: Bognár János és Orlai Ágoston./

Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz.

40-43. l.

Gnädig Miklós

Bajnay László a Tiszai Vegyi Kombinát /1959–1964/ építője. Az utolsó évek jeles alkotásaként említve.

Major Máté: Az építészet ni világa. Magvető, 1968 294. l.

Gmädig M.

A kazincbarcikai sóraktárt építette Horváth Gy.-vel.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 88. l.

Gnaedig Miklós

„Kazincbarcikai sóraktár tervezője

Halász Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966

2701

Gnädig Miklós, [építész] Bok

Elismert tervezőmérnök.

György István: Gyártervezők 2.

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1961. máj. 4.

MDh

Gnädig Miklós, építész

i rekonstrukció építészeti terveinek egyik készítője.

–: Hatszorosára bővül a Kiskunfélegyházi Gépgyár 7. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. máj. 25. [Vidéki]

M. D. K.

GNÄDIG Miklós építész

Tiszavidéki vegyi kombinát

Nitrogén - műtrágyagyár

vezetőépítésze

Társterveső: Bajnay László

Repr.

Magyar Építőmüvészet 1961. 6. sz. 10-12 l.

Gnädig Miklós, építész MDK

Kossuth-díjas gyártervező.

Keresztényi Nándor: Új gyárak tervezői 5.

ESTI HIRLAP, Bn. 1963 jan. 5.

Gnädig Miklós, építén MDK

A szolnoki szuperfoszfát gyár építészeti terveit kénítette – közösen Darabás ferenccel.

Repr.

– Jövőnk terveiből

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 4. 17. l

MDK

Gnädig Miklós épitész

Fogarasi-uti előregyártott lakóépület

Miskolczy László:Előregyártás,tipustervezés,épitőművészet Magyar Epitőművészet 1955.IV.évf.194.l.

Gnädig Miklós és Barabás Ferenc

Kémiai műhely előregyártott faburkolatú frontja (repr.)

Major Mátéi „Magyar Gyári Építészet"
THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. III. No. 7. 1962

120-121.

Gnädig Miklós mérnök M.D.K.
Kossuth-dijas

Az Állami dij I-. fokozatával kitüntetve
a Tiszai Vegyi Kombinát egysége és tipizált szerkezeti megoldásáért és kivitelezéséért

Magyar Épitömüvészet 1965/3. 9.l.

M.D.K.

Gnädig Miklós

A " Vasuti perontető" tervpályázaton megvétel

Társtervező Hegedüs István

Magyar Építőművészet 1967/1. 6-8.l.

MDA

Gnädig Miklós, építész

Neve az ötvenes évek nagy ipari építkezései idején már Európa-szerte ismertté vált. Az Állami Díj II. fokozatát kapta.

Kroni István: Amit az öt gyárépítő a legfontosabbnak tart 4

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1965. ápr. 9.

Gnädig Sándor

Siremlékter (Mátrai)

II. dij

Értímisk 1906/7.

XII. t.

Gorädig Sándor

szümidei pályázatom
II-dij.

Kritimisk 1907/8.

B. l.

19

XIX

ROS

emplom

Gnädig Sándor

100 K államsegély

Értímisk 1907/8.

19. l.

22

416-420

619- 620.

SÜVE

r. kath. t

MDK

Gnädig Sándor

Tájkép, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

15 l.

MDK

Gnädig Sándor

Hubermann, márv.szob.

Hadviselt müvészek kiáll. ~~kiádkx~~ Mücs. 1919. márc.

16 l.

MDK

Gnädig Sándor

Tájkép, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
15 l.

MDK

Gnädig Sándor

Önarckép, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

14 l.

Gnädig Sándor MDK

M.L.képmása, márvány

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

MDK

Gnädig Sándor

Kutrészlet, mintázta: Gnädig Sándor.Repr.200.o.

Magyar Iparmüvészet, 1908.

M.D.K.

Gnädig Sándor

A Mücsarnok tavaszi tárlatán kiállitó müvészek arcképei között szerepel a müvész arcképe is.

Szinházi Élet Tavaszi Tárlata/
Cserna Andor: A/Szinházi Élet. Bp. 192o. május 9-15. IX. évf. 19. sz. 24. lap.

Gnädig Sándor MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Gnädig Sándor MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Gnädig Sándor MDK

Tájkép, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Gnädig Sándor

MDK

Hubermann, márvány

Mücsarnok 1919.Hadviselt müvészek kiáll.

Gnädig Sándor MDK

M.L.képmása, márvány

Mücsarnok 192o . tavaszi kiállitás

Gnädig Sándor

végbíz. jeles eredm. és

képesítő oklevél.

Értimisk 1907/8. 22. l.

Gnädig Sándor

kereskh. min. töl 1200 K

külföldi osztondij

Ertimisk 1908/9. 14. l.

Hannoverben dolgozik

u. o. 15. l.

Visegrád.

Az előtérben balra az IL
szemlélhető, mig jobbra L´ISOL
térben pedig a DANVBIO tulsó p
ere di S.A.E di Baviera körül
föl. Felirata alól jobbra:

L´ACCAMPAMEN
TO DELLE GENTI
DEL SERmo ELET
PIANTATO A DI
GIVGNO

fölül jobb sarokban: 5

Rm., mér. a rl. 2

198-91-24

Gnädig Sándor

szobrász

1903–7

Éimisk 1930, 83. l.

Fakas Zoltán

Kobrin

Bajka n. 23.

Mulsarnik

1923. Tar.

Gnädig Sándor

Mucsanik

1914. tav. kiáll. 285

1919. hadviselt muv. kiáll.

124, 139, 143, 168

karcteren voll.

Szalay June VI. 172

Gnädig Sándor, szobrász Budapesten. A Műcsarnok 1914. évi tavaszi kiállításán L. Hubermann arczképével vett részt.

Kiáll. tárgymutató.

1802. BÁRD, acél, vésett alapu rajzzal. India. — Hellebard, Stahl. Indien.

1803. KARD, famarkolattal. — Säbel, mit Holzgriff.

1804. BONBONNIÉRE, festett zománc, oldalán és födelén mitologiai jelenetek. Ezüst foglalatban. Svájc, XIX. sz. — Bonbonnière, Maleremail, mithologische Scene darstellend, in Silberfassung. Schweiz, XIX. Jh.

1805. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz, tetején ülő nőalak. Francia, 1850 k. — Stutzuhr, Bronze vergoldet, mit Figur. Französisch, um 1850.

1806. CSÓKOLÓDZÓ GYERMEKPÁR, öntött bronzszobrocska. Jelezve: GNÄDIG. S. Magyar, XIX—XX. sz. — Kinder sich küssend, Bronze. Ungarisch, XIX—XX. Jh.

1807. TÁLCA, NÉGY HAMUTARTÓ ÉS KÉT HENGERES EDÉNY, sárgaréz, vésett, alakos diszitéssel. Perzsa, XIX. sz. — Platte, vier Aschenbehälter und zwei zylindrische Gefässe, Messing mit Gravierung. Persisch, XIX. Jh.

1808. TÖLCSÉRES PISZTOLY, arany tausirozással. Török, XVIII. sz. — Pistole, mit Goldtauschierung. Türkisch, XVIII. Jh.

1809. PECSÉTNYOMÓ, aranyozott réz, forgatható fejében 6 kő, sárga köszörült üvegnyéllel. Osztrák, XIX. sz. e. f. — Petschaft, Kupfer vergoldet, mit Steine und Glasgriff. Österreich, e. H. XIX. Jh.

1810. ÖRDÖG SZOBROCSKA, öntött bronz aranyozva, fekvő helyzetben. Német, XVIII. sz. — Teufelfigur, Bronze vergoldet, liegend. Deutsch, XVIII. Jh.

Ernst Múzeum aukciói

XXX

Giovanni da Bologna. Italienisch, XIX. Jh.

1781. TRIPTICHON, barnára pácolt, fába foglalt limoge zománc modoru képekkel, az ó-testámentumból vett jelenetekkel és alakokkal. Francia, XVI. sz. stilusában. — Triptichon, Limoge Email, mit Bildern aus dem alten Testament. Französisch, Stil des XVI. Jh.

1782. KÉT PISZTOLY, egyik réz, a másik ezüstverettel. Török, XVIII. sz. — Zwei Pistolen, die eine mit Silberbeschlag. Türkisch, XVIII. Jh.

1783. KÉT PISZTOLY, domborműves rézverettel, kovás. Török, XVIII. sz. — Zwei Pistolen, mit reliefiertem Beschlag. Türkisch, XVIII. Jh.

1784. KÉT PISZTOLY, az egyik acél, a másik rézveretes aggyal. XVIII. sz. — Zwei Pistolen, XVIII. Jh.

1785. GLADIÁTOR, öntött bronz szobrocska, fekete márványtalapzaton. XIX. sz. v. — Gladiator, Bronzefigur. E. XIX. Jh.

1786. ÁLLÓ LÁMPÁS, nagy eloisonné váza alaku testtel. Japán, XIX. sz. — Stehlampe, der Körper eine Cloisonné-Vase. Japan, XIX. Jh.

1787. ÁLLÓ LÁMPÁS, öntött bronz, női hermával. Modern. — Stehlampe, Bronze. Modern.

1788. KATI NÉNI, öntött bronz szobrocska. Jelezve: TELCS. 1901, Magyar. — Bronzefigur. Ungarisch, 1901.

1789. LEÁNY biedermeier-ruhában, öntött bronz, márványtalapzaton. Osztrák, XIX. sz. — Mädchen in Biedermeier-Kleid, Bronze. Oesterreichisch, XIX. Jh.

Gnädig Sándor
szobrai

Magyar Ujság 1926. január 13.

— Egy magyar szobrász sikerei Délamerikában. Rio de Janeiróból irják nekünk, hogy egy oda kivándorolt magyar szobrászművész, *Gnädig* Sándor, legutóbb egy nagy pályázat első díját nyerte meg. *Gnädig* Sándor budapesti születésü szobrász, egyike azoknak a magyar művészeknek, kik a háboru után hónuk alá vették a szerszámaikat és nekivágtak a nagyvilágnak. A háborut megelőzően sokáig künn dolgozott Berlinben a legelső német szobrászművészek mellett, majd hazámkezve a királyi palota bazárában nyitott műtermet, melyben a háboru után is dolgozott. 1919 februárjában azonban elhatározta, hogy a külföldön keres művészi munkája számára területet és sok hánykódás után Rio de Janeiroban telepedett le. Az élet nehézségeivel itt is elkeseredett harcot kellett vivnia különösen addig, amig a portugál nyelvet el nem sajátitotta. Közben különösen a dekorativ épületszobrászat adott neki kenyeret, majd maga is foglalkozott épitési tervek alkotásával. Legutóbb a janeiroi németek egyesülete, a *Germania* pályázatot hirdetett egy uj klubház épitésére. A pályázaton közel huszan vettek részt a legelső janeiroi és sao-paoloi épitőművészek közül. Brazilok, angolok, németek és olaszok vettek részt rajta és egy magyar is, — Gnädig Sándor. A nemzetközi vetélkedésből Gnädig került ki győztesen és az ő tervét fogadták el kivitelre és mi örömmel veszünk tudomást róla, hogy egy budai család művészgyermeke a föld tulsó oldalán szerez dicsőséget a sok sebből vérző magyarságnak.

A NEMZETI SZALON 345-IK KIÁLLITÁSA

A XLVII-IK CSOPORTKIÁLLITÁS KATALÓGUSA

Darvassy István, Miskolczy Ferenc

Gnemser D./David/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke származási hel szerint:"Stuttgart:
Gnemser D." 123.old

atári Ferenc: Asztalosleg nyek Győrött a XVII.
zázadban - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 9 .old

rrabona,9.-Antus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz.Evkönyve

davied Gnemser,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,October 1692 Jahr után:"Anno 1694 den 14 Marty Fremd gesessen davied Gnemser vom Stuckart Tischler geselle." 109.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 9[illegible].old

Arrabona,9.- Kantus János Ház.Győr,1967.- A Győri Ház. Évkönyve

---

Gnemser, David, asztaloslegény

Győrben 1674- 1699 között megfordult asztalosle-gények jegyzéke: "Gnemser, David, Stuttgart, 1694.III.14". 116.old. 13.jegyz

Batari Ferenc: Asztalosiegények Győrött a XVII.szazadban. Adatok Győr varos asztalosmüvességének történetéhez. 293.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr. 1967. A győri Múz. Evkonyve

Gnerl, Ulrich

ötvös

1492-1501.

Orbay II. 4. 242.

Hoffmann Pomony

52. l.

Hoffmann Südost

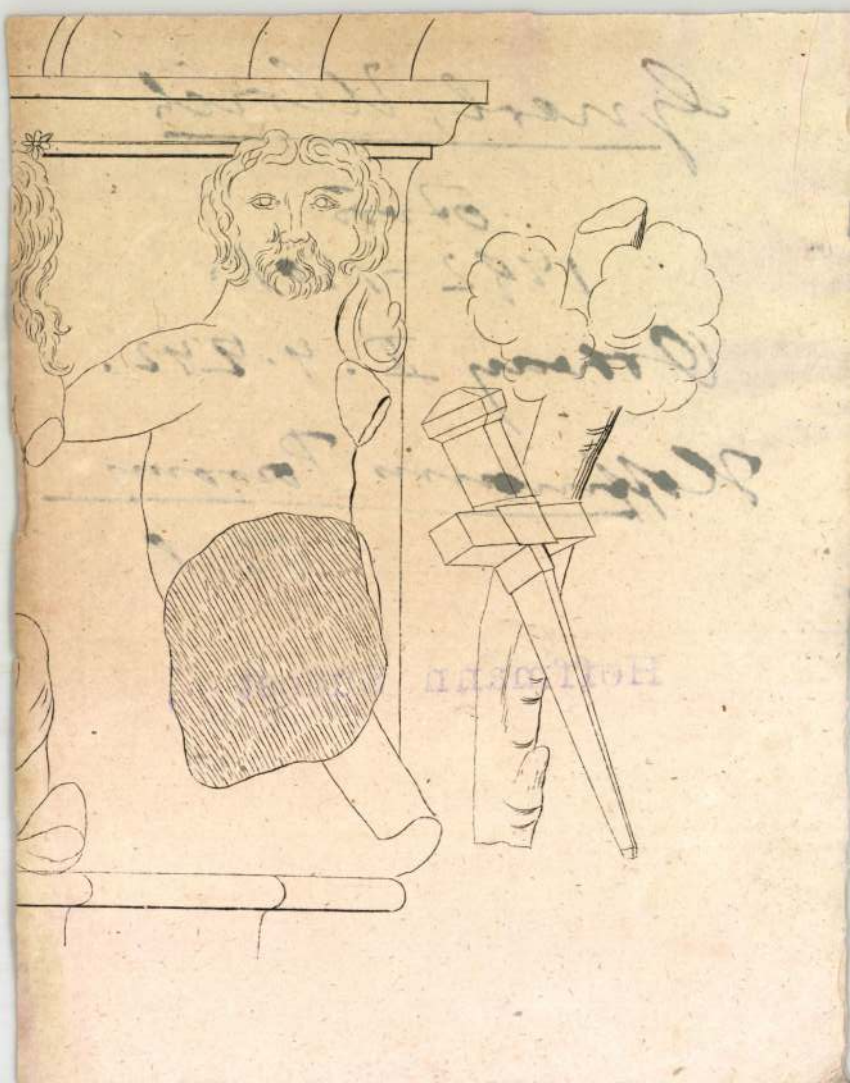

M.D.K.

Gnerl Ulrich, ötvös

1492-ben Pozsonyban polgárjogi illetéket fizet; kerese Pribitzer Lorentz aranyműves. 1501-ben végrendelkezik, örvege 1503-ban belvárosi taros, adót fizet.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 52. old.

Gnerszygk Gál, orgonakészítőmester, 1502. körül.

Tört. Tár

1884., 540.

Ábel: Műtörténeti adatok.

MDK

Gnezda A., Horvát-Szlavonország.

Elismerő-oklevéllel tüntették ki a párisi világkiállításon. /Üvegfestés/

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállításon.

Magyar Iparművészet 1900. 535.l.

M.D.K.

Bohdan Gniewski, Lengyelország

Az Uj Nemzeti Szinház pályázatára elnyerte a második dijat, azaz Kettőszázezer forintot. Az első dijat nem osztották ki.

L.É.: "Milyen lesz az uj Nemzeti Szinház" c. Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. febr. 4. X. évf. 5. sz. 6-7. lap

A.D.K.

Gnibisch Sámuel, építő. 1667-ben Lőcsén lakott.

Hain Gáspár lőcsei krónikája. A Szepesmegyei Tört. Társulat kiadványa. II. r. 350. l.

MICHAEL Gniebsch. textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
133.- ~~krombach, 1743. 152.old~~
133.- Michael Gniebsch, krombach, 1743. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

MICHAEL GNIEBSCH, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig. E mesterek egyike volt:
189.-Michael Gniebsch, Krombach, 1776.--152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

SAMUEL GNIEBSCH, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig. Ezen mesterek egyike volt:
114.- Samuel Gniersch, Caschau. 152.old

DOMONKOS OTTÓ Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

MDK

Gnötgen Gusztáv

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar - Épitő Művészet. 1924. márc. 1.

GNOTKÓ Márton kőmüves. Egerben a nagy épitkezések időszakában 1766-85 között mint önálló kőmüves szerepel az adójegyzékekben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Gnolkó Márton, kőműves

Egerben 1766-85 közötti adójegyzékekben mint önálló kőműves szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332. old.

MDK

Novák és Gnuth, bp.-i épitészek.

a Magyar Mühely - és Raktártelep bárházainak tervpályázatán dijat nyertek.

Magyar Epitömüvészet. -1909. 5.sz. 32.l.

Góba Móric

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festőművén

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1980 JAN 13

1021

Éva

Gyerekfej

Góba Móric műveiből

FEJTÖRŐ

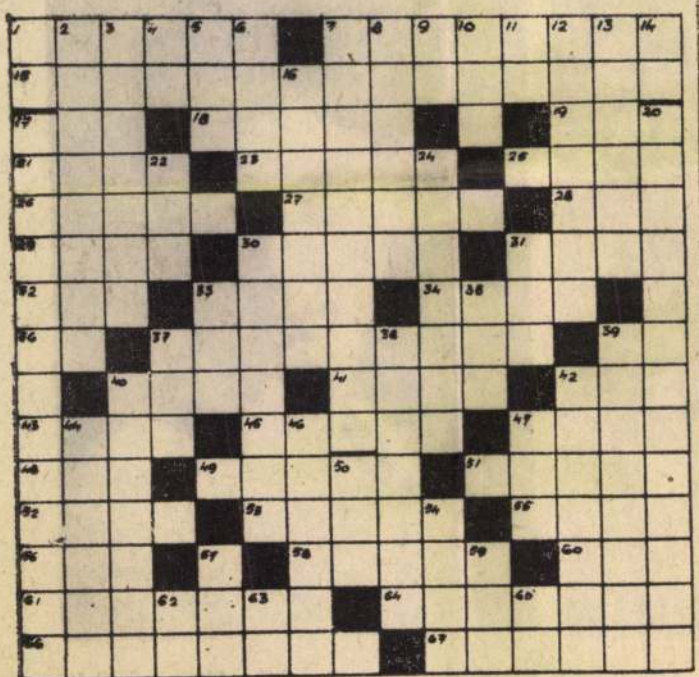

Rádió

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

7.23: Élelmiszer-magazin. — 8.10: Öt kontinens hét napja. — 8.26: Népdalcsokor. — 9.21: Magyar Múzsa. — 10.08: A néma legény története. — 10.58: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. — 11.14: Vasárnapi koktél. — 12.10: Édes anyanyelvünk. — 13.00: Rázós úton. — 13.10: Művészlemezek. — 13.50: Rádiólexikon. — 14.20: Táncházi muzsika. — 14.40: Pillantás a nagyvilágba. — 15.12: Beethoven: B-dúr szonáta. — 15.57: Halálodra magad maradsz! — 17.10: Mindenki mást csinál. — 17.20: Közvetítés a Magyarország—Franciaország... Kupa teniszmérkőzésről. — 17.25: Otto Klemperer vezényel. — 18.15: Hol volt, hol nem volt... — 18.50: Diákkönyvtár hangszalagon. — 19.37: Hangszerszólók. — 20.05: Háry János. — 22.56: Händel-művek. — 0.10: Virágénekek.

PETŐFI RÁDIÓ

7.00: Az evangélikus egyház félórája. — 7.30: Orgonamuzsika. — 8.05: Mit hallunk? — 8.30: Miska bácsi levelesládája. — 9.00: Örökzöld dallamok. — 9.58: Téli tűz. — 10.31: Színházi magazin. — 11.58: Jó ebédhez szól a nóta. — 12.35: Nemo kapitány. — 14.03: Üdvözségainkből. — 14.33: Táskarádió. — 15.30: Ki a felelős? — 16.00: Lehár-felvételekből. — 16.23: Közvetítés a Magyarország—Franciaország...

Ø

Góbián Lajos
festő

l. Budipaszsajtó
1934-35. 35. l

Kupola

Alaar

Levittuk
Párja 97

Gobian Lajos

a diszítőfestőipari mes-
terkérő, tabakon jó végbizonyít-
vánnyt nyert.

l. Budiparrajzisk

1935-36. 18. l.

Exp. 19

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA.
KIFIZETTETETT
1940 év
hó 28 napján
14. naptételel alatt.

Gobian Sajós

alakrajz

l.

Budiparrajzisk

1935-36. 37 l.

Gobián Lajos

Szabad Művészet

1948, 229. l.

rt, szinte barokos gazdagságától. Ezt
datálják, ami azonban az emlékanyag
alapokon. / 28 / Végül Bréhier
-XV. századból, itt a háttért teljesen
kezében az életkönyvét tartó Krisztus

ába található az egykori Capella della
számláló töredéke / 29 / jelentékeny
tilusban és támában bizantinizáló orna-
, java része álló apostolokat, szente-
zükben nyitott irástekercseket tarta-
a változatosságot találjuk, mint
rványlapok javarészén a háttértxxx vés-
disz tagolja. Van azonban nehány lap
ábrázoló/ melyen a ruhán belül is
z apró ellentéteket nem tartjuk döntők-
a két emlékanyag összehasonlitása kap-
t ugyanazt a feliratot találjuk(36
gomi kaputkörülfogja.Nem döntő pedig
a szöveg is mint a legtöbb, biblikus,
okorban ismert és elterjedt xx ima

Gobil Bálint

festő 1432

vőd

v

Gerevich Tibor dr

A régi magyar festészet

a primási képtárban.

Az Ujság 1916. jul. 14.

ügyvéd

kereskedő

politikus

diplomata

és a művelt közönség

KÜLÖZHETI

Gobil Bálint

laid
v
Horv Zsigmond
144. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Gobil Bálint

Festő

1432

l

Könyvkiáll. cmlek

6. l. 13. l.

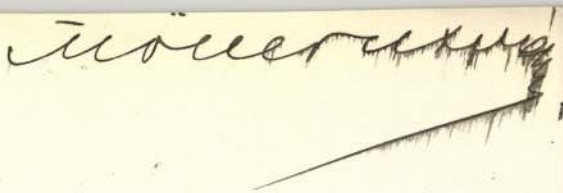

Gobil Bálint

miniatür

1.

Magyar Könyvszemle

1927. 18. l.

1904. XI. 3.

Kolozsvár

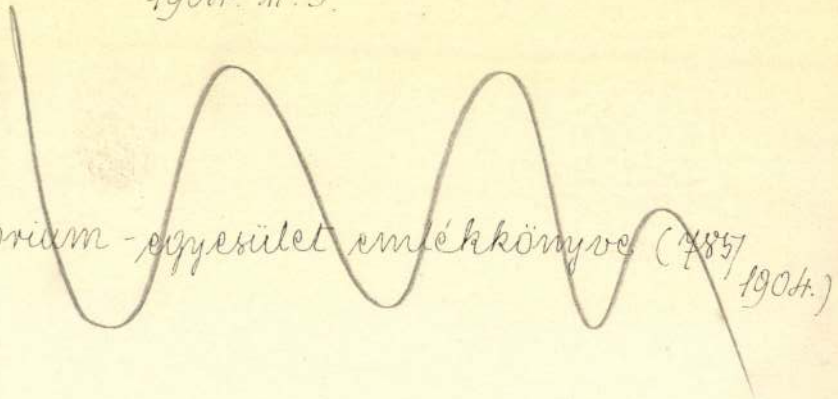

Sanatorium-egyesület emlékkönyve (1857 1904.)

Gobil Bálint

miniatur

l.

Magyar Könyvszemle

1941 95. l.

V

488. SZALONGARNITURA mely áll.
két szalonszekrény és spanyolfalb

489. SZALON BUTOR, mely áll: pamla
tükörből, mahagoni fából.

490. KÉT SZÉK, mahagoni, fekete sz

491. SAROKPAD dió- és tölgyfából. (

492. EGY OLASZ FARAGOTT HINT

ke alapon gazdag rajzu ismétlődő szalagos disszel.

jzu a 481. számhoz. Hossza 280 cm. XIX. sz.

ismétlődő virág és alapban szétszórt kis virágok.

háromsoros szegélydisszel és szétszórt apró virá-
sz. e. f.

apró szétszórt virágokkal és füzérekkel. Hossza 190

l, két kézelő, egy gallér és két 75 cm. hosszu és

ettel, ékszerrel. (Kard hiányzik).

Gobil Bálint, festő. A XV. század első felében Selmeczbányán élt s alighanem városi jegyző volt. A város 1432-ből való jegyzőkönyvének első lapjára ügyes kézzel egy feszületet festett. A jegyzőkönyv Selmeczbánya sz. kir. város levéltárában van.

Kalauz az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeum részéről rendezett könyvkiállításhoz. Budapest, 1882. 13. l. — *Magyar Könyvszemle.* 1887. 154. l. — *Mihalik József:* Magyarország vidéki műkincsei. *Magyar Műkincsek.* Budapest, 1901. III. 28. l.

Gobil Bálint

selmeci festő

1432 Eoml.

Varju miniatura

46. l.

loo/1944

I g a z o l

Alulirott igazolom, hog
hallgató, tanitványom, doktori é
ból utazik le Nagybecskerekre.

Budapest, 1944 janu

Gobil Bálint

1432-ben a selmecbányai városi jegyzőkönyvet díszítette a kálvária ábrázolásával.

A magyarországi műv. tört. I. 157.
Corvina 1971.

MOK

11. Gobil Bálint miniator. (1432).
Selmecbányáról. Megemlíti: Reschlmann.

Radó Polikárp: E. Berkovits.
Magyar Könyvszemle 1941. 405-l.

Gobil Bálint — MDK

Gerevich az 1432 körül müködő ~~xxx~~selmeci G.B. miniaturáit Kolozsvári Tamás garamszentbenedeki oltárképeivel azonos stiluskörbe sorolta.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.52.1.

MDK

Gobil Bálint

Középkori magyar könyvmásolók és könyvfestők.
Pesti Hirlap. 19o9. febr. 24. 46.sz. 21.l.

MDK

Gobil Márton miniátor, /selmeci/ XV.sz.e.

Gent magyművausztr 17 1.

MDK

Gobil Márton, cimerfestő, 15.

1432-ben a selmecbányai városi jegyzőkönyvet diszitette a Kálvária ábrázolásával.

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II kiadás. 216.1.

WDK

MDK

Góbor Mátyás.

Stella Gyula.

A Tavaszi Tárlat portréi.

Képzőművészet, 1929, 18. sz.

MDK

Gobra Béla

Erdő széle, of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 78.l.

Gobra Béla, festő. 1881—87-ig a budapesti mintarajziskolában tanult. A Képzőművészeti Társulat 1894. évi tavaszi kiállításán Paraszt udvar cz. olajfestményével, 1912. évi tavaszi kiállításán pedig Erdő széle cz. képével vett részt. Legutóbb Kőszegen lakott.

Kiáll. tárgymutatók. — Mintarajziskolai értesítők.

Gobra Béla

1881/82.- 1886/87

Ferkèpzomfoisk`vk

86.l.

nom árnyalataival, de egy-egy
kék, fehér és zöldben tartott darabja,
finom aranyozással, van Liechtenstein
herceg birtokában. A contreémaillt is
grabeszk- és groteszkekkel díszíti.
Vele egyidejűleg a család több tagja
is ugyanezen a téren működött.

COURTOIS (ejtsd: *kurtoá*), *Jacques* vagy *Le Bourguignon*, francia származású festő. * St. Hippolyte 1621, † Róma 1676. Érdekes egyéniség, hányatott élet. 15 éves korában Olaszországba került, beáll a spanyolok hadseregébe, kóborol, harcol, rabol velük és skiccel, úgy frissiben, a természet után. Később Guido Reni tanítványa, Pietro da Cortona barátja. Vallásos képeket fest. Mich. Cerquozzi csataképei annyira hatnak rá, hogy ezentúl főkép ebben a műfajban specializálja magát. Carpigna grófnak, majd Medici Matteónak dolgozik, kifesti a firenzei herceg castellii udvarházát. Képei mind elevenek, mozgalmasak s jó kompozíciójuk is figyelemre méltó. C. később jezsuita szerzetes lett s a római S. Croce di Gerusalemme-templom refektóriuma számára megfestette a Kánai menyegzőt. Műveiből Európa számos múzeumainak jutott, így Budapesten a legjobbak közül való Lovastámadás képviseli.

COURTRY (ejtsd: *ku—*), *Charles Louis* francia rézkarcoló. * Párizs 1846, † u. o. 1897. Különösen azon igyekezet, hogy a festői hatást helyesen adja vissza. Munkássága csaknem 600 lapot ölel fel, amelyek Rubens, Rembrandt, Holbein, Meissonier után készültek. Ő karcolta Munkácsy egyik főművét (Milton és leányai) szép eredménnyel.

COUSIN (ejtsd: *kuzen*), *Jean*, francia művész. * Soucy (Sens közelében) 1501 körül, † Párizs 1589. Életéről, munkásságáról aránylag oly kevés

GOBRA *Béla*, festő, * Budapest 1863 jan. 1. A bpesti mintarajziskolában tanult, azután Kőszegen működött. 1894 óta állított ki tájképeket a Műcsarnokban. Arcképeket is festett.

Ny. g. I. 3941

~~1297. Umbriai mester:~~
a XV–XV. századból.

1297. ~~Ecce homo~~ Jézus feltámad

Olyképen van ábrázolva, hogy egy

~~egy~~ vörösmárvány-sirból ~~kie~~
~~Krisztusnak~~ 3 obb tenyerén és mell
~~mögött kereszt köti le figyelmi~~
vállaira omló haja és szakálla s
körül, ~~és~~ dicsfényében ~~vörös~~ keres

a ~~[illegible]~~

Fresco, méretei 78: 46 cm.
Vétetett ~~[illegible]~~ tól 1895
Elszámoltatott 1895: VIII.
Az elszámolásra nézve l. a

P. Lunghi

904: IV. 25.

1895

Gobra Béla 1881-87 Lotz

Aul. Bpest. 1863 jan 1.

1884/85 I festeści ostały

1884/85 II " " Lotz

1885/86 I. " " "

1885/86 II " " "

1886/87 I. fest. ostały

1886/87 II " "

Horog-gyűjtemény. Pongrácz-féle

II. 206, 207.

Gobra Béla

Női képmás, olajf.

Jelzés: Gobra Béla

12-ik Ernst Aukció

1920

Gyulai Pál kéziratai VI. 145.

Gobra Béla

Szül. Bpesten 1863 jan. 1.

1883/84 I. Lotz féle festé-
neti ovtály

1883/84 II. n. o.

Hamburgi népkönyvtár II. 149

Gobra Béla

Szül. Budapesten 1863 jan. 1-
Rk. 6 reál. műveszet-
vendék-
1881/82 I. előkészítő osztály
műveszetvendék
1881/82 II. előkészítő osztály

Gobra Béla MDK

Erdőszéle, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MNK

Gocelin ciszterci ta mester,

1223-ból tudunk róla. Ugylátszik ugy a kerczi a-
pátsági,mint a kisdisznódi templomhoz is köze volt.

Horváth Henrik: Budai kőfaragók és kőfaragójelek.
Bp. 1938. 96. l.

Gochel Károly, festő

M.D.K.

pozsonyi, 1818-ban
leánya halt meg.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 22. old.

M.D.K.

Kassa

Gockel ötvös András , 1646

Arch.Közl.1899. XXI. 278

Gockel András, ötvös. 1646 szept. 17-én állt be a kassai ötvös czéhbe. Eleinte zsellérségben lakott, s csak 1653-ban került olyan viszonyok közé, hogy nejével, Erzsébettel együtt egy kisebb házat vehetett. 1664-ben a város III. negyedében tizedesi tisztet viselt. Egy fiú és egy leánygyermeke volt, kik közül az utóbbi Csomaközi ötvös András felesége lett. Mihalik véleménye szerint G. készítette a fónyi (Abaúj-Torna megye) ev. ref. eklézsia 1630-ból való feliratos ezüst úrvacsora tányérját.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve. Budapest, 1884. 41. l. — *Mihalik József:* Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 278—279. l. — *U. az:* Régi magyar ötvösművek. *Arch. Ért.* 1899. 311. l.

MDK

Gócz Éva, [építész?]

I. díjat nyert.

—: Az építőipari diplomadíj-pályázat eredményhirdetése 9

Népszabadság, Bp., 1967. szept. 13.

Fák Alkotók Köre Kiállítasorozat Kiszolgáló 2000 Bp.

Dr. Gócza Eszter

Jászkiséren született, Jászapátin érettségizett 1936-ban, ahol Veszelszky Béla volt a rajztanára, aki a Képzőművészeti Főiskolába való jelentkezésre próbálta meg rábeszélni. Orvosi tanulmányait 1942-ben végezte el, ahol a szükséges anatómiai rajzok mellett szívesen rajzolgatott. A diploma megszerzése után férjhez ment Gócza József műegyetemi tanársegédhez, aki kitűnően aquarellezett.

A Fő utcában Molnár József és Luzsicza Lajos aktrajzoló-tanfolyamán vett részt, de később is csak a családot, a baráti kör tagjait festette.

„A művészkedést középső lányom súlyos műtétje és halála után abbahagytuk. Férjem halála előtt pár hónappal arra biztatott, hogy okvetlen fessek újra, amit talán a nyolcvanon túli lehetőségemmel valóra váltok: néha rajzolgatom a családot, köztük szaporodó dédunokáimat."

Férjem hegedül (olaj, farost)

Közös kiállításaink

1995
július 28. Budapest, Gellért Szálló
1996
október 17. Budapest, OTP Galéria
október 31. Jászapáti, Vágó Pál Múzeum
december 2. Jászkisér, Művelődési Ház
december 14. Jászárokszállás, Művelődési Ház
1997
január 18. Jászdózsa, Művelődési Ház
május 14. Budapest, XVIII. Rózsa Művelődési Ház
június 30. Jászapáti, Vágó Pál Múzeum - I. Művésztelep
július 16. Budapest, I. Magyar Kultúra Alapítvány
július 21. Budapest,XVIII. Kondor Béla Közösségi Ház
szeptember 16. Budapest, XVIII. Pestimrei Közösségi Ház
október 21. Budapest, XIV. Nemzeti Tankönyvkiadó Galériája
1998
február 19. Budapest, XVIII. Lőrinci Nemzetközi Művésztábor
július 5. Jászapáti, Vágó Pál Múzeum - II. Művésztelep
1999
augusztus 20. Jászapáti, Vágó Pál Műterem - III. Művésztelep
szeptember 15. Budapest, VIII. Közszolgálati Dolgozók Klubja
2000
július 13. Jászapáti, Vágó Pál Műterem - IV. Művésztelep
július 29. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Galériája
szeptember 14. Budapest, VIII. Közszolgálati Dolgozók Klubja

Kiss Bertalan: Jászdózsa

A Klub megközelíthető:
Az Astoria magállótól a Keleti pu. felé
jobbra az első keresztutca

JÁSZ ALKOTÓK KÖRE 1995.

JAK

MEGHÍVÓ

Kiss Bertalan: Napraforgó

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

Bedéné May Mária	festőművész
Bobák László	festőművész
Borbás P. Zsuzsa	festőművész
Bozsik Rozália	festőművész
Fábián Rózsa	festőművész
Gara Gizella	festőművész
Gócza Eszter	festőművész
Gomola György	kollazsőr
Kaszner Margit	festőművész
Kiss Bertalan	festőművész
D. Kovács Júlia	festőművész
Szalkári Rózsa	festőművész
Szöllősi Edit	grafikus
Utassy Mária	iparművész
Zakróczy Béla	festőművész
Molnár János	grafikusművész

A kiállítás megtekinthető:
2003. március 31 – április 5-ig
Látogatási időpontok:
H, K, SZ, CS, P.: 14 – 18 óráig
Szombaton: 10–12-ig

A Jászok Egyesülete és Tagszervezetének
alkotói tisztelettel meghívják Önt és
barátait

2003. március 31-én, 17 órára
a

JAK KIÁLLÍTÁS

megnyitójára

Bevezetőt mond:
Dr. Dobos László
a Jászok Egyesületének ügyvivője

Közreműködnek:
a Jászapáti Rácz Aladár Zeneiskola
tanulói:
Pintér Anikó klarinéton,
Veréb Viktória szakszofonon

A kiállítás helyszíne:
Közszolgálati Dolgozók Klubja
1088 Budapest, Puskin u. 4. fsz. 20

Gyóza József

okl. mérnök és
okl. építőiparmérnök

az alábbi egylet,
ösztöndíjas tagjául
felvették.

MMÉE Közl
1944. 78. k. 24. l.

I. 118

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Goczalgó Franciscus

Foglalkozás: Sárgaréznűves

Szárm. hely: Buda

Hitfelekezet: R.k. Csal. állapot: nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 17 98 X.10

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12

Góczán Ferenc

M.D.K.

Lakóház, Bp. I., Tárnok u. 7. építésvezetője

Társtervezők:

Építész: Sedlmayr János-Kriszt György

Főépitésvezető: Burai Sándor

Építésvezető: Csendes József

Magyar Építőművészet 1966/6 44-49.l.

Gócán Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 SEP 21

VAS NÉPE
Szombathely

A beat zenétől a szabás-varrásig

Teljes „üzemben" az Ifjúság Háza

— Költségvetésünket elkészítettük, úgy ítéljük meg, hogy bevételi tervünket teljesíteni tudjuk. A gazdasági alapok lerakása után már csak a munka tartalmi részére összpontosítjuk minden erőnket...

Jólesett hallani ezeket a szavakat a szombathelyi Ifjúság Háza igazgatójának, Babos Sándornak a szájából, akivel az egyik legnépesebb és látogatóit tekintve legfiatalabb művelődési központjának nyitányáról, terveiről beszélgettünk.

Reggel nyolctól sokszor a késő esti órákig hétköznap és vasárnap teljes „üzemben" van az Ifjúság Háza. Szeptember első és második hetében sok tanfolyam, klub kezdte meg ismét működését, alkult újjá vagy éppen teljesen új kört hoztak létre. A tavaly elsőízben megszervezett szabás-varrás tanfolyamot ma már hat csoportra kellett osztani: 220-an iratkoztak be s Kiss Jenőné szakoktató irányításával sajátítják el a ruhakészítés csinját-binját, varrják maguknak az őszi-téli divatvonal megkívánta újdonságokat. Népesebb lett a gyermektorna tanfolyam, ahol a több, mint ötven apróságot Blatt Lászlóné három csoportban készíti fel a szép mozgásra. Hétfőn ültek össze először a rejtvényfejtők, akik tavaly december óta, a klub megalakulásától több nehéz „észtornán" vetélkedtek nemcsak egymással, hanem a szomszédos megyék hasonló klubjaival is. Ugyancsak hétfőn tartották idei első gyűlésüket új helyükön az eszperantisták, szerdán pedig a német nyelvklub tagsága állította össze programját.

A diákklub a legnépesebb: az iskolai KISZ-szervezetek delegálják ide tagjaikat, száznyolcvanan vannak, s október elsejétől új klubigazolvánnyal, bővülő programmal kezdik el az évadot. Zene, tánc, film, s újdonságként pantomim is szerepel a terveikben.

— Öt lányból és három fiúból áll a pantomim együttes: eddig egy háznál próbáltak. Megnéztük a már kész nyolcperces műsorukat — amely az ifjúság életéből vette témáit — s szívesen adtunk helyet nekik. Sőt, begbíztuk Békés Józsefet a vezetésével...

Folytatja munkáját a KISZ-vezetők klubja, a tánciskola és a táncklub (van egy C kategóriás versenyzőjük) Erdősi Jenő vezetésével. Savaria Tánczenekar címmel első helyre lépett a ház régi, második beat együttese s 5+1 fővel, azaz öt zenésszel és egy szólistával megkezdte a próbákat, a fiatalok szórakoztatását. Az Entzbruder Gimnázium diákjaiból népi tánccsoport alakult, a Horváth Rezső karnagy által vezetett kamarakórus és az irodalmi színpad Merő Béla irányításával már a pénteki békeaktíván bemutatja új műsorát. Az irodalmi összeállítás, amelyet Martin Luther King emlékére készítettek a Tanácsköztársasági Művészeti Szemle országos bemutatóján, Tatabányán nagy erkölcsi sikert hozott az együttesnek — ezt láthatják most a Vas megyei békeharcosok. A színjátszócsoport, miközben a „Szenteltvíz és kokain" című vidám, szatirikus előadásával járja a megyét próbanapjain a felszabadulási évfordulóra készül: Karinthy Ferenc: „Budapesti tavasz" című drámáját mutatja be a jubileumon.

A képzőművészeti csoport tagjai szeptember végén szakmai bemutatót tartanak a nyáron készített alkotásaikból: ebből az alkalomból vendégül látja Gócán Károly festőt, aki a győri művésztelepről tart vetített képes előadást. A három éve működő, s országos kiállításokon is eredményesen szereplő bélyeggyűjtő szakkör szintén megkezdte foglalkozásait; most tárgyalnak a TIT-tel egy művészeti szabadegyetem létrehozásáról s készülnek az Észak-dunántúli Amatőr Filmszemle közelgő bemutatójára: már 35 film várja az előzetes szakmai zsűrizést.

Egy évben átlag nyolcvanezer fiatal fordul meg Szombathely ifjúsági intézményében, amely az ízelítőként felsorolt szakkörökön és klubokon kívül számtalan más rendezvénynek ad helyet. Sok társszervvel kooperál, s ez[illegible] tud szerves része lenni a megyeszékhely kulturális élet[illegible]

(sza[illegible]

NÉPE

du kapujába. (1:1). ... percben Rátkai szögletét ... keltette.

NB III BAJNOKI LABDARÚGÓ-MÉRKŐZ

Sz. Dózsa—Sz. Vasas 4

Dózsa-pálya, 300 néző. vezette Lékai.

Dózsa: Nyári — Kovács II, Kovács I, Boross, Sümegi, Nagy, Vargyai, Bognár, Kolesánszki, Biró, Takács **Edző:** Szabó Imre.

Vasas: Pétervári — Molnár, Németh, Horváth II (Horváth I), Lengyel Horváth III, Tóth, Takács, Bencsics, Balaton II (Zakics (Hujber). **Edző:** Kolesánszki Zoltán.

A Dózsa már az első perc végén megszerezte vezető gólját. **Takács** a balszélen elfutott, lapos beadását Biró a bal alsó sarokba lőtte (1:0). A 7. percben növelték előnyüket a belügyiek: a jobbszélre kisodródott Bognár kapu elé emelt, Pétervári melléje vetődött a labdának, amely akadálytalanul hullott a hálóba (2:0). Percekre feljött a Vasas, aztán a félidő végéig a Dózsa irányította a játékot, miközben a 14. majd a 27. percben Vargyai kétszer is a kapufát találta el. A 38. percben Balaton II fejéről Nyári nagy bravúrral öklözte el a labdát. Ellentámadás végén baloldali Dózsa-támadás után Bognár belsővel pofozta hálóba a labdát. (3:0)

-zünet után ellaposodott a játék, a Vasas is többször eljutott a Dózsa kapuja elé, de csatára rendre hibázták. A 48 percben Kolesánszki fejesét védte bravúrosan Pétervári, majd Zakics pattogó labdája lett Nyári zsákmánya. A 70. percben Kolesánszkit felvágták a Vasas védők a 16-oson belül. ... I biztosan ... A Dózsa ... gólos vez... pedig felad...

Közepes ... kőzésen a minden részében jobb Dózsa ilyen arányban is megérdemelten győzött a lelkesen és sportszerűen játszó Vasas ellen.

A győztes csapat legjobbjai Kovács I, Kovács II, Sümegi, Vargyai és Biró voltak, a **Vasasból** Pétervári, Lengyel és Balaton II dicsérhető.

gáspár

★

A hétközben lejátszott Körmendi Építők—Celldömölki VSE NB III-as bajnoki mérkőzés 0:0 arányban eldöntetlenül végződött.

RÖPLABDA-EREDMÉNY

NB II férfi: Vasas Izzó—Haladás 3:0.

TEKE

NB I. férfi: SZSE—MGM Vasas (Debrecen) 7:1.

KÖSZONETNYILVÁNITAS

Ezúton mondunk mindazoknak hálás köszönetet, akik szeretett feleségem, édesanyánk, nagyanyánk

Kovács Ferencné

szül.: Rozmán Mária

temetésén megjelentek, sírjára koszorút vagy virágot helyeztek, mély fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek:

a gyászoló család

Szeleste

(6927)

Megy az el

Illyés Gyula versének két ... el a vízszintes 2. és a függő... sorokban.

Vízszintes: 13. Irországi vár... öből közelében. 14. Verő, 15. Esé... val. 16. Tadzsikisztáni helység, a ... mellett. 17. Armegállapító. 19. Füzet ... nagy költőnk. 21. Törökország autó... 24. Egy, németül, 25. A. I., 26. ... ... Twain, amerikai író, 30. Mél... Értesülés, 32. Szörny, 34. Fekete ... rlai kikötőváros, 40. Fanév, 42. G... 43. Ital, 45. Szín. — 47. Nem vak ... Fogasolás, 50. Személyes névmás, ... 53. Ilyen érték is van, 54. Nyílás, ... 56. Férfinév, 59. Előirányzat, 60. D... 62. Német névelő, 64. Ütötte, 65. ... határfolyó, 67. Villám, németül, ... 71. M-mel fiú becenév, 73. Táplá... lázva: veszedelmes légyfajta, 75. Jap... mellett. 77. Dél-olaszországi kikötő... Érzékszerv, 81. Pusztító, 83. Fényt... Kenőanyag, 85. Alarm, 87. Invitál... olasz folyó.

Függőleges: 2. Fővárosi fut... neve, 3. Helység Zágráb mellett, ... Burmai tengerparti város, — 6. ... utazik, 8. Vízpára, 9. R. S., 10. ... 11. Vissza: férfinév, 12. Norvég v... ren-tó mellett, 17. Kárt tesz, 18. ... Kopasz, 23. Pusztít, 26. Szenvedés... 28. Római kétezer, 29. Tehén, ném... 33. Kerek időszak, 35. Téli ruhad... 38. Mohamedánok szent könyve, 3... ka, 41. Futballvétség lábbal, — 43. ... 44. Táncot lejt, 45. Veszteség, 46. ... 52. Szerencsejáték, 55. Szív, né... metül, 57. Ilyen hegedű is van, ... 58. Téli sport, 59. Épület tarto... zéka, 61. Lusta, 62. Orosz igen, ... 63. Házőrző, 64. Sportoló, 66. ... Ijed, 68. A Szovjetunió egyik ... népe, 70. Női név (fordított éke... zettel), 72. Kis bárányt, 74. Ore... gon (USA) állambeli város, 76. ... Vissza: női becenév (—), 78.

1021

Gazdag lehetőségek az alkotó munkához

Eredményesen zárult a győri művésztelep

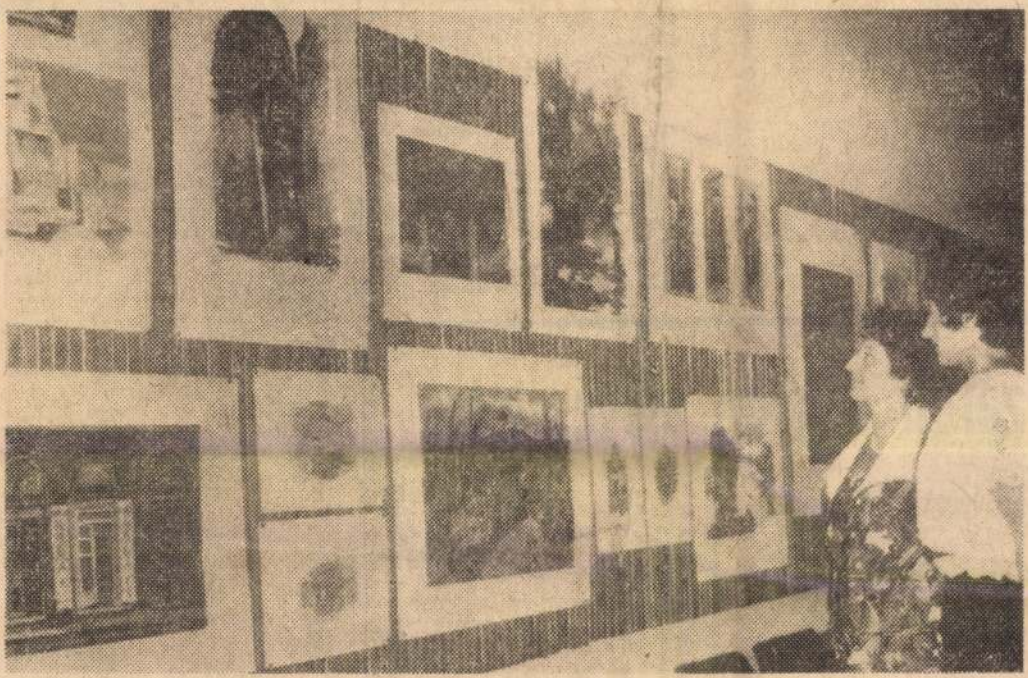

A győri Tanítóképző Főiskola klubjában rendezett hétfőn megnyílt kamarakiállítással és kedden délelőtti ugyanott tartott összejövetellel fejeződött be az idei, sorrendben immár nyolcadik győri művésztelep. A keddi összejövetelen *Góczán Károly*, a művésztelep vezetője értékelte a mintegy negyven, többségében hazai és néhány külföldi művész tevékenységét, majd ismertette a győri művésztelep jövőjével kapcsolatos terveket, elképzeléseket.

Az idei művésztelep tevékenységét alapvetően jónak értékelte, mindenekelőtt azért mert a művészeknek *termékeny lehetőségeket adott alkotó munkájukhoz*, terveik megvalósításához, vagy éppen későbbi műveikhez szükséges vázlatok elkészítéséhez. A győri nagyüzemek segítsége lehetőséget adott arra, hogy a Magyar Vagon- és Gépgyárban öt, a házgyárban pedig két szobrászművész dolgozzon. A szobrászok jelenlétével egyébként a művésztelep arculata színesebbé lett, korszerűsödött.

A tervekről szólva a művésztelep vezetője elmondotta, hogy 1977. februárjában *a Xantus János Múzeum képtárában a VIII. győri művésztelepen résztvevő művészek alkotásaiból kiállítást rendeznek*. Megemlítette továbbá, hogy 1978-ban, a X. művésztelep idején a Győri Műcsarnokban *reprezentatív jellegű jubileumi kiállítást* rendeznek majd annak a hatvan, illetve hetven művésznek az alkotásaiból, akik a művésztelep alapítása óta részt vettek valamelyik évben annak munkájában.

Góczán Károly beszámolóját kötetlen beszélgetés követte. A művészek elmondották az idei művészteleppel kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat.

✦ ✦ ✦

Az NDK-ból és a szomszédos Csehszlovákiából érkező művészek kérdésünkre elmondották, hogy a VIII. győri művésztelep az alkotómunka lehetőségeinek sokaságát adta számukra. *Erich Vieweg* (Meiningenből) és *Christian Butter* (Eisenachból) arról

(Folytatás a 2. oldalon.)

Július 14-én Tanzánia és Zambia közös vasúttársasága — TAZARA — átvette a TANZAN — vasút tulajdon — és irányítási jogát. Ezzel a kínai segítséggel létesült TANZAN — illetve az afrikai nevén UHURU (Barátság) — vasút építése befejeződött. A vasútvonal üzemeltetésében még két évig 1000 kínai szakember vesz részt.

A vasúti forgalom a múlt év október 21-én indult a zambiai „rézvidék" és — az indiai-óceáni kikötő — Dar es-Salaam között. Jelentőségét fokozza, hogy a világ réztermelésében 3. helyen álló Zambia rézexportjának egyetlen útja a rhodesiai határ 1973-as lezárása, illetve az angolai Lobitó kikötőbe vezető Bengulea-vasút múlt évi háborús sérülései óta.

Az 1859 km hosszú UHURU-vasút beruházása közel 500 millió dollárba került. A munkálatok 1970 októberében kezdődtek, az építésben 18 ezer kínai és 40 ezer afrikai vett részt. A vasút ezer km hosszúságban őserdőn tör keresztül, hegyvidéken, szavannán, ércekben gazdag területen halad át. A vasútvonalon 149 pályaudvart építettek, több mint 300 hídjának együttes hossza 53 850 m, 19 alagútja 7850 hosszúságú.

zárult a győri művésztelep

műemlék jellegű épületek földszintjén lévő boltok sora.

✦ ✦ ✦

A Magyar Vagon- és Gépgyár párt- és gazdasági vezetői kedden délután fogadást adtak a VIII. győri művésztelep szobrászai (*Misch Ádám, Lux Antal, Haraszti István* és *Fajó János*) tiszteletére, akik az elmúlt három héten a gyár TMK-műhelyében alkottak.

Bangha László, a gyár pártbizottságának titkára köszöntötte a művészeket. Hangsúlyozta, hogy a TMK-műhely dolgozói és a művészek között a rövid idő alatt is gyümölcsöző munkatársi kapcsolat alakult ki. Ez jól szolgálta a művészek alkotó terveinek megvalósítását és a dolgozók képzőművészeti ismereteinek bővülését. *A művészek kivívták a dolgozók megbecsülését, azok pedig közelebb vitték a dolgozókhoz a mai művészetet, a mai művészeti törekvéseket.* Utalt arra, hogy a jövőben is mindig nagy szeretettel várják vissza az alkotókat a gyárba, a mostaninál akár hosszabb időre is. Azokat a műveket, amelyeket a művészek felajánlottak a gyárnak, a gyár területén, méltó környezetben állítják majd fel. A pártbizottság titkára köszöntőjének végén további sikeres alkotó tevékenységet kívánt a művészeknek.

A művészek ezután megköszönték a gyár vezetőinek és egész dolgozó kollektívájának *az ideális munkafeltételeket* és azt, hogy *jó hangulatban, nagyszerű emberek között dolgozhattak*, segítségükkel valósíthatták meg alkotói terveiket.

K. A.

at[illegible]er

Portugáliában továbbra is fontos kérdésként szerepel a napirenden a katonai-politikai helyzet. A forradalmi tanács hétfő esti üléséről kedden kiadott rövid közlemény megerősítette, hogy a fegyveres erők átszervezése még nem fejeződött be. A közlemény utal arra, hogy a testület megvizsgálta „a fegyveres erőkön belül működő politikai jellegű titkos szervezetek illegális tevékenységének" problémáját és elhatározta, hogy intézkedéseket hoz ellenük".

Antonio Ramalho Eanes, az ország nemrég hivatalba lépett elnöke éppen egy héttel ezelőtt hívta fel a figyelmet arra, hogy a fegyveres erőkön belül egyesek „állandóan lázadás terveivel" foglalkoznak. Sem az államfő, sem a forradalmi tanács nem nevezte meg milyen csoportokra utal, de az AP amerikai hírügynökség lisszaboni jólértesült forrásokra hivatkozva tudni véli, hogy főleg szélsőjobboldali mozgolódásról van szó. Ezzel kapcsolatban utalnak arra, hogy Sousa e Castro százados, a forradalmi tanács szóvivője hétfőn „a jobb- és baloldali destabilizáló erőket" tette felelőssé a forradalmi tanács átszervezését sürgető röplapokért, amelyek az utóbbi időben jelentek meg néhány katonai alakulatnál. A szóvivő azonban csak egyetlen csoportot említett név szerint, „a szabadság védelmére alakult bizottság" elnevezésű szélsőjobboldali szervezetet.

Közben az Egyesült Államok anyagi támogatásával és amerikai, illetve nyugatnémet tanácsadók részvételével folyik a portugál fegyveres erők technikai átszervezése is. Ennek célja a portugál hadsereg fokozottabb

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 135-065, 387-748, 340-736

1976 JUI 28
KISALFÖLD
Gönau Károly

Eredményesen zárult a győri művésztelep

(Folytatás az 1. oldalról.)

számolt be, hogy vázlatokkal teli füzetekkel térnek haza, amelyek alapján otthon nagyobb méretű festményeket készítenek. A Drezdában élő *dr. Klaus Wegmann* arról szólt, hogy különösen megragadta őt a győri belváros történelmi patinája és a modern városrészek életének lüktető ritmusa, nem utolsó sorban pedig a város lakóinak vendégszeretete. Mindez együttesen adott ösztönzéseket művészi munkájához.

Marcina Milán és felesége, *Macinova Zuzanna* Nyitráról érkeztek Győrbe. Mindketten szobrászok. Az elmúlt három héten újabb műveikhez gyűjtöttek élményeket, készítettek vázlatokat. Őket inkább a győri városkép hagyományosabb levegőjű részletei ragadták magukkal: a virágpiac és a műemlék házak vagy műemlék jellegű épületek földszintjén lévő boltok sora.

✦ ✦ ✦

A Magyar Vagon- és Gépgyár párt- és gazdasági vezetői kedden délután fogadást adtak a VIII. győri művésztelep szobrászai *(Misch Ádám, Lux Antal, Haraszti István* és *Fajó János)* tiszteletére, akik az elmúlt három héten a gyár TMK-műhelyében alkottak.

Bangha László, a gyár pártbizottságának titkára köszöntötte a művészeket. Hangsúlyozta, hogy a TMK-műhely dolgozói és a művészek között a rövid idő alatt is gyümölcsöző munkatársi kapcsolat alakult ki. Ez jól szolgálta a művészek alkotó terveinek megvalósítását és a dolgozók képzőművészeti ismereteinek bővülését. *A művészek kivívták a dolgozók megbecsülését, azok pedig közelebb vitték a dolgozókhoz a mai művészetet, a mai művészeti törekvéseket.* Utalt arra, hogy a jövőben is mindig nagy szeretettel várják vissza az alkotókat a gyárba, a mostaninál akár hosszabb időre is. Azokat a műveket, amelyeket a művészek felajánlottak a gyárnak, a gyár területén, méltó környezetben állítják majd fel. A pártbizottság titkára köszöntőjének végén további sikeres alkotó tevékenységet kívánt a művészeknek.

A művészek ezután megköszönték a gyár vezetőinek és egész dolgozó kollektívájának *az ideális munkafeltételeket* és azt, hogy *jó hangulatban, nagyszerű emberek között dolgozhattak*, segítségükkel valósíthatták meg alkotói terveiket.

K. A.

későbbi műveikhez szükséges vázlatok elkészítéséhez. A győri nagyüzemek segítsége lehetőséget adott arra hogy a Magyar Vagon- és Gépgyárban öt, a házgyárban pedig két szobrászművész dolgozzon. A szobrászok jelenlétével egyébként a művésztelep arculata színesebbé lett, korszerűsödött.

A tervekről szólva a művésztelep vezetője elmondotta, hogy 1977. februárjában *a Xantus János Múzeum képtárában a VIII. győri művésztelepen résztvevő művészek alkotásaiból kiállítást rendeznek*. Megemlítette továbbá, hogy 1978-ban, a X. művésztelep idején a Győri Műcsarnokban *reprezentatív jellegű jubileumi kiállítást* rendeznek majd annak a hatvan, illetve hetven művésznek az alkotásaiból, akik a művésztelep alapítása óta részt vettek valamelyik évben annak munkájában.

Góczán Károly beszámolóját kötetlen beszélgetés követte. A művészek elmondották az idei művésztelepre kapcsolatos észrevételeiket javaslataikat.

✦ ✦ ✦

Az NDK-ból és a szomszédos Csehszlovákiából érkező művészek kérdésünkre elmondották, hogy a VIII. győri művésztelep az alkotómunka lehetőségeinek sokaságát adta számukra. *Erich Vieweg* (Meiningenből) és *Christian Butter* (Eisenachból) arról

(Folytatás a 2. oldalon.)

rak 280 ezer traktort, 50 ezer gabonakombájnt, s több százezer egyéb mezőgazdasági gépet adtak a gazdaságoknak.

A jelek szerint az aszály, amely ebben az évben oly sok bajt okozott Európában, a szovjet mezőgazdasági területeket kevésbé érintette, ami nem azt jelenti, hogy idén ideális viszonyok között készülhettek a betakarítási munkákra. Kubányban például, ahol rekordtermésre számítanak, az őszi szárazság, a kivételesen kemény tél ellenére értek el jó termés-eredményeket gabonából, kukoricából és cukorrépából.

Goczik Károly

betűmetsző,

Falka sámuel tanítvá-

nya -

Magyar Grafika

1928. 1. l -

(Betűtöstend.)

MDK

Goczik Károly

betümetsző

Betütörténet. Magyar Grafika 1928. 1-2. l.

Gaczik Károly:

Betűmetsző mester volt, Falbra Sámuel tanítványa

Kner Imre: A könyv művészete 107. old. Szépirod. Kiad. 1972

SPORT

Budapest kardvívó bajnoka Gerevich Aladár

Április 2-án a Műegyetem aulájában rendezte a B.S,E. Budapest kardbajnokságát, melyet a Vívószövetség egyúttal Európa bajnoki próbaversenyének minősített. A versenyen 46 vívó vett részt. Hatalmas küzdelem folyt a döntőbe jutásért, melynek során több ismert nevű vívó, többek között *Maszlay, Hámory, Rasztovics, Kalmár, Timár, Kósa stb.* kiesett.

A versenyt végeredményben *Gerevich* MAC megérdemelten nyerte meg, egyetlen vereségét Zirchy-től szenvedte. Kabos nyugodtan vívott Gerevich elleni asszóját elidegeskedte. Meg kell még emlékeznünk a fiatal ludovikás Kovács jó vívásáról, amely majdnem meglepetéssel szolgált.

A tiszteletdíjakat *Honffy Lajos* a B.S.E. alelnöke meleg szavak kíséretében osztotta ki.

A vizipoló csikok április 21-én indulnak németországi turára

Homonay Márton vezetésével hetenként háromszor trenirozn ak a vizipoló utánpótlás tagjai, akik közül kerül ki az a 10 ember, amely részt vesz a közel egy hónapig tartó németországi turán. A csapat még nincs összeállítva, amennyiben Bozsi hivatali, Kánásy és Tolnay iskolai kötelezettségeik miatt valószínűleg nem vehetnek részt.

A csapatot *Homonay Márton* és *Weisz Károly* fogják kísérni.

Összeállították az Európa vívó-bajnoki keretet

A válogatott keretet az Európa bajnokság sportbizottsága állította össze. Ezek szerint a válogatott keret tagjai a következők:

Kardban: Eckl, Erdélyi, Gerevich, Glykais, Gönczy, Gözsi, Hámory, Idrányi, Jekelfalussy, Kabos, Kovács, Maszlay, Petschauer, Rasztovics és Zirchy.

Tőrben: Borovszky, Dunay, Eckl, Gönczy, Hatz, Hátszeghy, Hajdu, Herendy, Maszlay, Meszlényi, Palócz, Rozgonyi, Tóth és Zirchy.

Epéeben: Baky, Borovszky, Dunay, Eckl, Gözsi, Hatz, Hátszeghy, Herendy, Idrányi, Kálnitzky, Rády, Rozgonyi, Somogyi és Timár.

Női tőrben: Bogáthy, Dany, Elek I. és M., Erdős, Faragó, Kolbe, Krisztián, Szenesné és Varga.

A keret természetesen az elkövetkezendő válogató versenyek után még bővülni fog.

*
**

A *magyar főiskolások* és a *Kisok* közötti úszómérközés 48—48 arányban eldöntetlenül végződött. A verseny legjobb eredményét a főiskolás *Bitskey* III. érte el, ki a *100 méteres* hátúszásban 1.13.4 mp időt ért el. A vizipolót a Kisok 5:2 arányban nyerte meg.

*
**

Április 21—22—23-án rendezi a M.O.L.Sz. az olasz—magyar tenisz-mérközést, melyet Lessoma olasz gyarmatügyi miniszter is végig fog nézni. A mérközés a B.L.K.E. Horthy Miklós úti pályáján lesz megtartva.

*
**

A magyar gyephoky bajnokságban jelentős szerepet játszó MAC csapata husvét két napján Bécsben szerepel, az egyik napon a WHC, a másik napon a WAC csapata lesz az ellenfele, míg az osztrák Hakoah Budapestre jön és az FTC csapatával mérkőzik.

Senyei István.

Studió hangja

A rádió április 16-tól 22-ig terjedő műsora, nagy változásokat ígér. Magasszínvonalú hangversenyek, nótaest, felolvasások, színmű, helyszini közvetítés stb.

Érdekesebb műsorszámok:

Április 18-án: *Walter Bruno* vezényletével a Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye a Zeneművészeti Főiskolából. Érdekesnek ígérkezik *Rieger Ernő* orgonahangversenye, amelyet a Bazilikából közvetítenek. Ugyanerre a hétre esik az előző héten elmaradt *Thomán-hangverseny*. A műsor kiemelkedő pontja lesz *Antonio Debussi* hegedűművész játéka, amely április 21-én kerül műsorra. A klasszikus jellegű zenei események befejezéséül két operaházi előadás kerül közvetítésre. Április 17-én a bécsi rádió *„Funkpotpurri"*-ját hozza Lakihegy. Április 22-én *„Humor a zenében"* című érdekes szemelvénysorozat kerül a rádió műsorára.

Husvét vasárnapján *Cselényi József* és *Bodán Margit* magyar nótákat énekel; 20-án *Virányi Jenő* és *Losonczy Lajos* dalszerzeményei kerülnek bemutatásra.

Színművek: *Coolus „Husvéti vakáció"*-ja és *Zilahy Lajos: „Süt a nap"* c. vígjátéka kerül előadásra. A hangulatos és sport felolvasások közül érdekesnek ígérkezik *Cholnoky Jenő* és *Halász Gyula* párbeszéde.

Végezetül: az *őrségváltás* és a husvéti nemzetközi ökölvívó-mérközések egyikének helyszini közvetítése.

FILMHÍREK

A *Winter Sándor* vezetése alatt álló *City filmkereskedelmi* k. f. t. a *„Kisértetek vonata"* c. filmet befejezte. Március végén tárgyalták a román verzió elkészítésének ügyét. Valószínű, hogy április elejére létrejön a megegyezés.

Tervbe van véve *Gárdonyi Géza „A bor"* c. színdarabjának filmesítése. Egyéb tervekből is arra lehet következtetni, hogy május elejétől állandó és folyamatos filmgyártás indul meg.

A *Budapesti Színész Szövetség* és az *Országos Filmegyesület* közös *„Szövetségközi Bizottság"*-ot alakitottak. A bizottság célja, hogy a két egyesület filmkérdésekben együtt működjön.

*
**

Londonban vállalat alakult, amelynek célja, hogy a világ nagyságairól úgynevezett *„Tonfilm-biográfiát"*, vagyis hangosfilm-életrajzot készitsen.

*
**

A glasgowi iskolában öt hónap óta alkalmazzák a filmet, mint oktatási segédeszközt. A kedvező eredmények, a film további használatát eredményezték.

*
**

A Spitzbergák kőszénbányáinak munkásai részére hangosfilm-színházat szereltek fel. A felszerelést és több orosz filmkópiát *két orosz jégtörő* vitte magával.

*
**

Az otthon művészete

Az én házam: az én váram, — mondja az angol. Az én házam az én tükröm, — mondhatná bátran a magyar. Semmi sem jellemzi jobban a magyart, mint házának, lakásának berendezése, csinja, díszítése. Ha bemégy egy magyar lakásba — legyen az falun, avagy a fővárosban — pontosan leolvashatod ki lakik benne? Ha ügyesebb vagy, még azt is kitalálhatod, hogy milyen politikai iránynak a híve? Nálunk a polgár életének felét lakása díszítésével töltötte. Ami az anyagi részét illeti, sokszor évekig tartott, amíg egy-egy szoba berendezési tárgyainak beszerzésével végzett. Mire pedig végzett vele, felcseperedtek a fiatalok és mint ósdi holmit — kidobták. Szóval nálunk a lakás: a lakó társadalmi helyzetének reklámtáblája volt. Ma már, egyrészt a gazdasági viszonyok leromlása, másrészt — és ez őszintébb ok — a kultúra, a technika vágtató haladásának következtében itt is a leegyszerűsített, a túlságosan kényelmi berendezések helyett inkább a művészi rendezésen van a hangsuly. A lakás ma már nem *„csak"* reklám, hanem kultúrigény. Nem engem hirdet, nem az én jólétemet, társadalmi pozíciómat bizonyítgatja, hanem *kulturámat, művészi ízlésemet.* Van még egy igen fontos tényezője annak, hogy a lakásunk rohamos változáson megy keresztül. Még pedig az, hogy a nő, a háziasszony ma már épúgy dolgozó tagja a családnak, mint a férfi. Kevesebb ideje marad tehát a nagy lakás rengeteg porfogó bútorának, nehézkes szőnyegeinek, létrával megközelíthető függönyeinek stb. karbantartására.

A haladó kor követelményekkel állott elő. Követeli a leegyszerűsítést egyrészt, másrészt a *művészi ízlést.*

A „Művész Élet" szerkesztősége elhatározta, hogy olvasóit mindarról, ami ezzel a kérdéssel összefügg, tájékoztatni fogja Foglalkozni kívánunk mindazon praktikus újjításokkal, amelyek a lakást lakályosabbá teszik. Egyszersmind tanácsokkal kívánunk szolgálni a lakás művészi díszítése, csinosítása tekintetében. A hozzánk intézett kérdésekre szakszerű választ adunk.

Tervezte: Gocsár M. mérnök *Villa*

Tisztelt Főszerkesztő Ur!

Megigértem Önnek, hogy lengyelországi tartózkodásomról írok. Örömmel teszem, mert már az első héten érdekes festőművészeti kiállítás nyilt meg, melyet dr. Szumsky Jan, a lengyel vöröskereszt egyesület elnöke rendezett és engem, a külföldi művészt, azzal tüntetett ki, hogy családtagjaimmal együtt meghivott. Nagyon kellemesen érintett a kedves figyelem, a magyar művészek iránti nagyfokú szimpátia.

A kiállitás felette érdekes volt. Három generáció: nagyapa, fia és unokája fogta az ecsetet s veti vászonra lengyel szívének érzéseit. A nagyapa Juljus Kossak, (1824—1899) a napoleoni időket festi korának aprólékos tehnikájával, rajzos ábrázolása a mi Barabásunkra emlékeztet. Fia, Wojciech a legtehetségesebb. Nyolcvankilenc művel szerepel, melyek közül feltűnően mesteri a „Kisajátitás" c. szintén a rajzra fekteti a sulyt, s ebben a virtuózitásig fejlett művész. Fő eleme a ló, melyet minden mozdulatában tanulmányozott. Jerzy Kossak a „Krakkói menyegző" c. három sorozatból álló művével nyerte meg a lengyelek tetszését. Egyébként mind a hárman a lengyel nemzet történelmét, népéletét, hőborúit festik. Casimierz Pilarz őrnagy a rádióban előadást tartott a Kossakok művészetéről, s ezt részemre magyarra fordították.

Rámnézve feledhetetlen az a meleg fogadtatás, amelyben általában a lengyel elökelőség részesített. Sürü meghivások előzték meg a portrait-megrendeléseket, hét arcképet festettem az utolsó hónap folyamán. Húsz képem készült már ott Lwowban s Inniutban már ismét várnak reám, amidőn újra oda kell utaznom. Összegyült műveimet jövő esztendőben Pilarz őrnagy rendezésében fogom a lengyel közönségnek bemutatni.

Szerkesztő úr kérésének ime eleget téve maradok tisztelő h've

1933. április 4.

Vaskovich Erzsébet.

Művész-Élet 1933. ápr. 15

Goda Ede Sándor
szolrász művész
Életrajzi adatai:
Születési hely: Pécs 1900 év ápr. hó 16.
Végzett tanulmányok:
1.) Pécs fémipari szakiskola 4 év folyama.
2.) Pécs képzőművészeti szabad festő iskolája 4 év.
Tanárok: Gebauer Ernő festő művész és Martyn Ferenc festő művész.
3.) Budapest Kékesfővárosi Iparrajz iskola esti alakrajz és mintázás 4 év.
Tanárok: Vesztrócy Manó festő művész és Fülöp Elemér szolrász művész.
4.) Budapest Országos Ipar művészeti Főiskola esti szolrászat és anatomia 4 év.
Tanárok: Ohmann Béla szolrász művész: és Domanovszki Endre festő művész.
5.) Budapest. Tud. Egyetem Törvényszéki korbonctan (Művészeti anatomia) 1 év
Tanár: Kohren ~~Ferenc~~ Gotván anatomus szolrász művész.

Polgári foglalkozás:
Magyar Honvédelmi Minisztérium Építési osztályán 1926 éve mint szerződéses polg. alkalmazott (technikus)

Kereplések kiállításokon:
Budapest. Pécs. Győr. Esztergom Mohács.

Műveim: Magán tulajdonban vannak.

Művészi működésem iránya:
Egyéni meglátásomon alapuló konstruktív szobrászat.

Budapest. 1947 évi szeptember hó 16-án.

Goda Ede László
szobrász művész

Bpest. IV. ker. Kerepesi tér 5
III. em. 2.

MDK

Gocsár M. épitészm.

villa, repr.

Müvész-Élet 1933. ápr. 15. 23 l.

MDK

Vaskovich E: Az otthon müvészete

Goda

MDK

és Rössler
bécsi mesterek müve

a győri bencés /volt Jezusita/templom szószéke
és oltárszobrai.

81-82.o.

Cigány Jenő: Führer durch Győr./Raab/. Sopron.1958.

Goda Péter szobrász

M.Dk.

Szerepel a kiállításon.

„A modern képtár téli találata a Városi Múzeumban"

Dunántúli Néplapja - 1947. III. évf. dec. 2. 2. l.

MDK

Goda E. szobrász

Nikelszky: Tav. kiáll. a Városi Muz.ban.
Dunántuli Napló, Pécs. 1949. ápr. 7.

Goda E. szobrász MDh.

Egy női tanulmány fejjel szerepel.

„Képzőművészeti Kiállítások"
Dunántúli Napló 1949. VI. évf. márc. 20.
6. l.

Goda Ede, Pécs

Férfifej, bronz
Női fej, "

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll.
Ernst Muz. 1947. jul. 9 l.

Goda Ede szobrász

Szab. Művészet. 1949. ápr. 164 l.

Goda Elek

Győri festő

l.

Győri kiáll 1942

T.

Europa film, könyv lapterjesztő
és könyvkiadó r. t.

Budapest
V. Rothermere u. 12 sz.
III em. 2

Goda Elek

festő

l.

Győri kiáll. 1941 dec

Europa. Film, Könyv- Lapterjesztő
és Könyvkiadó R.T.

Budapest
V. Rothermere u. 12
III e. 2.

Goda Elek

26.	Jön az eső, vízf.	100.—
27.	Harangláb, vízf.	100.—
28.	Szalay bácsi pincéje, vízf.	100.—

A győri Képzőművészeti és Iparművészeti Társulat 1943. évi téli tárlatának katalógusa.

Nagyr.

A HULLADÉKGYŰJTÉS
NEMZETI ÉRDEK
SEGÍTS!

dr. Szentiványi
[illegible]

Goda Elek

Györ, Jókai u. 2.

l. Győrdemántuli tárl.

1944

Tekintetes

E U R Ó P A

Lapterjesztő és könyvkiadó Vállalat

Budapest V.,

Visegrádi-u. 26

Goda Ede Sándor

[redacted]

1.

Pécsi kiáll. 1941. ősz

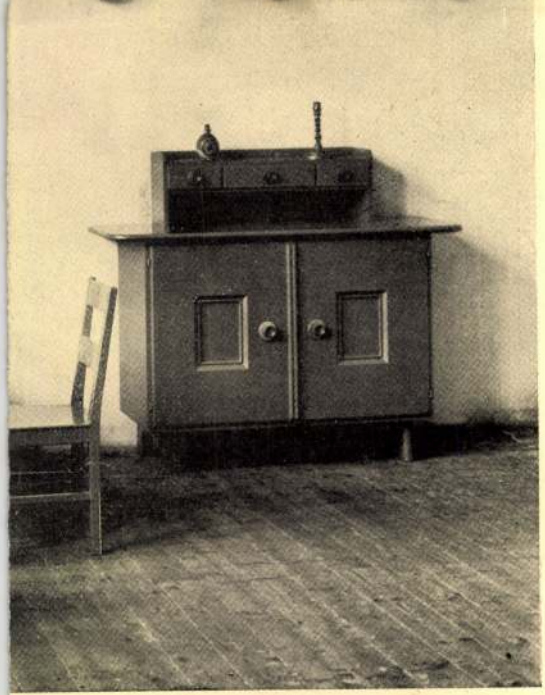

TERVEZTÉK A BÚTOR-TERVEZŐ SZAK-OSZTÁLYON, KÉSZÜLT A FAIPARI TAN-MŰHELYBEN. MÁZOLÁSÁT A DÍSZÍTŐ-FESTŐ SZAK-OSZTÁLY NÖVENDÉKEI VÉGEZTÉK.

EICHINGER KÁROLY.
DEZÉS. PROF. KAESZ GYULA.
E SPÉCIALE DE MEUBLES ET D'INTÉRIEUR.

Goda Ede Sándor

l.

Pécsi kiáll. 1940

Őr

Kiskínfelegyházai régi késesműhely

felszerelése VII. 158.

Goda Elek

. Nobrán

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 367. l.

tájékoztatást.

Az intézeti kezelőorvos, amennyiben kórházi rendelvényt és szükség esetén ko valamint a munkaadói igazolványt a kórhá vételére jogosító „*Kórházi utalvány*“ kiszol tályánál (VIII, Fiumei út 19/b, földszinti kezdőbetűjével megjelölt ablaknál 24 órán alkalmazott, vagy a helyette eljáró megbíz

Nyomatékosan figyelmeztetjük az é kórházbaszállításra és felvételre — ide n Intézetnél kiszolgáltatott kórházi utalvány a

Életveszély esetében a beteg sürgős és a kocsiutalvány kiállításával egyidejűle intézkedik.

117. sz. — Pallas-nyomd

Gyoda Ede

Budapest

IV. Szervita tér 5

MKSz 1947

Goda Ede, szobrász. MDK

Férfifej. Gipsz.

Alkotás Müvészház XXXVL.kiáll. Öszi tárlat.1947 szept.
Kat.

MDK

Geda Ede szobrász

n: 5 festő és 1 szobrász. Kis Ujs. 1949. ápr.24.

MDK

Goda Ede Sándor

Női fej, gipsz

Pécsi Képzőműv. ... Társ. 2. mohácsi kiáll. 1944. jan. 5 l.

MDK

Goda Ede Sándor

Női fej, gipsz

Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 2. kiáll. Mohács, 1944.

Goda G. Sándor

MDK

Plasztikával szerepelt

„A pécsi képzőművesek szabadság kiállítása".

Dunántúli Népszava 1948. IV. évf. márc. 14. 6. l.

Goda E. Sándor festő

MDR.

A város tulajdonába került a festő egik alkotása

„Modern pécsi képtár Pécs-Baranya régi metszetei a Városi Múzeumban."

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. aug. 18. 6. l.

MDK.

Goda Dr. Sándor ~~[illegible]~~ képzőművész.

Neve megemlítve a többi kiállító között.

Nikelszky Géza: „Bolvári, Édi, Krasztó kiállítása a Baranyavármegyei Múzeumban."

Dunántúli Képszava 1946. II. évf. jan. 13. 5. l.

MBK

Goda E.Sándor festőmüv. Bp.

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs,
1936. jun. 11 l.

7 ablakos, befalazott árkádos folyo-

Goda E. Sándor szobrász. MDK

„Gyermekleány fej" c. alkotásával szerepel a képtárban.

Nikelszky Géza: „Pécs állandó képtára a Városi Múzeumban"
Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. szept. 15. 6. l.

Goda Ede Sándor

Figyelő levente, szobor aluminium

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok társasága első mohácsi kiállitása, Mohács, 1943. katalogusa 12 lap

XVIII. Magyar Grafikusok kiállítása, Budapest.
1923. december Katalógusa

MDK.

Goda Ede Sándor szobrász.

Gyermekfej - tanulmányával szerepelt a tárlaton.

Nikelszky Géza: „A pécsi képzőművészek nagy tárlata"
Dunántúli Napszava. 1946. II. máj. 19. 6. l.

Goda Ede /!/ /Gabor?/ MDK

Leányfej, gipsz

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Goda Ede, szobrászm.

Gyermekfej. Gipsz.

Baranya vm. Muz. -M.Képzöm.-k Szab.Szervezete.Pécs. és Munkás Kultur Szövetség.- Belvári Alajos, Erdi Győző és Krassó Dénes gyüjt.kiáll. -a. Szab.Szerv. Graf. csoport-kiállitása. 1946 jan.13.-zo. Kat.

MDK

Goda Ede szobrász

Müveivel szerepelt az Andrássy-ut 69.a.kiáll.-

F.L.: Öt festő és egy szobrász.

Élet és Jövő, 1949.ápr.30.

Goda Ede MDK

Női fej, gipsz

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

MDK

Goda Ede

Leányfej. gipsz

7. nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

MDK

Goda Ede

Leanyfej.Gipsz.Mgt.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 23.1.

Gyoda Ede

festő és szobrász

szül. 1900. ápr. 10. Pécsett

Gebauer Ernőnél és Martyn Ferencnél tanult festeni, majd Fülöp Elemérnél és Ohmann Bélánál a szobrászatban képezte magát. A nemzeti városi iparrajziskolának, az iparművészeti iskolának is növendéke volt.

Pécsett sokszor kiállított. 1949 ápr.-ban a Magyar Képzőművészek Szabadszervezete kiállító helyiségében több műve volt kiállítva.

. Szemelyes közlése

1949. ápr. 21.

Dr. Hajovszky Pál

miniszteri titkár.

nak,

Bpest.

Goda Ede

nebrán

l.

Szabad Művész

1948. 229. l.

hullámzó haja és szakálla ur
biztonságra, ~~az alakitásban~~ stílusában
teri kézre való biztos rajz
Gerevich Tibor szerint is, a
szerkesztése olaszos, de nem
~~speciosához tartozó~~ hasonló

Legfontosabb egy v
Krisztus mellett Mária és Sz
szárnyu cherub. A timpanon v
templomból származik, melynek
hasonló kapujáról Széless is
timpanon nagyon szemléltetően
technikáját. Sajnos, nagyrész
a vörös márvány alappal össze
tésekre tul kevés a kiinduló
stilusa közel áll a porta spe
gyes alakok kompoziciója, kül
tan bizantinizáló.

Gode Ede szobrász

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 4. sz. 164-o. Kiállítási napló.

Goda Géde festőrón

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 216. o. Kiállítások. / Csoport. /

Goda Ede zobrázmüvén.

Magyar Nemzet.

1949. VII. 6., 5. old.

(: Riport. :)

MDK

Goda Ede Sándor

Édesanyám, of.

Arcképtanulmány, of.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1934. évi kiáll. Pécs. 1934. okt.-nov. 15.1.

MDK

Goda Ede, szobrász-festö

Nöi fej.	Gipsz.
Akt-tanulmány.	Ecsetrajz.
Vizparton.	Vázlat.
Fák összel.	Vizf.
Ülö akt.	"
Erdöben	"
Fürdés elött.	"
Strandolók.	"
Tehénvásár.	"
Nöi fej.	Ecsetrajz.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. 21.1.

MDK

Goda Ede Sándor

Női fej, gipsz

Férfi fej, gipsz

Pécsi Képzőm. Társ. 26-ik kiáll. 1940. november

MDK

Goda E. Sándor festő Bp.

Pécsi Képzőműv. és Mübar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Goda Ede Sándor

Magyar - kettős szentév, gipsz

Pécsi Képzőműv. és Műbarát Társ. kiáll. 1937.máj.

MDK

Goda E. Sándor bp.i festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzm és Mübar.Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

goda

MDK

Gda E.Sándor festő, Bp.

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. kiáll. 1936.nov.

MDK

Goda E. Sándor

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. müvésztagjai 1938.

Goda Gde.

szobrászművész

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldte pályaművét.

Magyar Nemzet, 1957. Okt. 18.

MDK

Goda Ede Sándor

Férfi tanulmányfej, gipsz

Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ. kiáll. 1935. jun.

MDK

Goda Elek, szobrász

Női fej. Gipsz.

Műcsarnok.-I.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.1950.aug.
Kat. 12.1.

Goda Elek MDK

Női fej, gipsz

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Goda Ferenc

Ülő figura gipsz 11 cm

Fiatalok Képzőművészeti Studiója IV.Kiállítása
Ernst Múzeum 1963.Június.Kat. 35.1.

Goda Ferenc szobrász M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Gelmacher Anna: Jantal képzőművészek IV. kiállitása az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1963. junius 9 . 8.l.

MDK

Goda Ferenc

Ülő figura, gipsz

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Muz.
1963. jun.

Goda Gábor MDK

Tanulmány

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Goda Gábor MDK

Leventeköteles, gipsz

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben c. kiállitás

Goda Gábor MDK

Dombormü a Szent Domonkos-utcai uj postásüdülő épületéről, gipsz

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Goda Gábor MDK

Salome, gipsz

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállítás

MDK

Goda Gábor

résztvesz a brüsszeli világkiállitáson, rézdomborításos munkáival.

Esti Hirlapp4 szám 1958. jan. 8 2 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP
Goda Gábor
1958 JAN - 8.

610

Képzőművészeink tervei Brüsszelre

A brüsszeli világkiállítás nemcsak a magyar ipar és mezőgazdaság, hanem a képzőművészet jelentős seregszemléje is lesz. A magyar kiállítást előkészítő kulturális és művészeti bizottság felkérésére a legnevesebb magyar művészek vesznek részt a magyar pavilon dekorálásában és az önálló tárlaton.

A világkiállítás magyar részlegének bejáratánál *Somogyi József* és *Kerényi Jenő* kétfigurás monumentális körplasztikája fogadja majd a vendégeket. Az új Magyarország életét megtestesítő szimbólum alumíniumból készül, aranyozással és ezüstözéssel. A mezőgazdasági csarnok fő falát *Domanovszky Endre* hetvenöt négyzetméter nagyságú pannója díszíti. Több részből álló kompozíció ez, amely a magyar falu életének és a paraszti munkának színes hangulatos mozzanatait ábrázolja. *Kádár György* és *Turi Mária* százötven négyzetméteres alumíniumfreskója Budapest életének egy napját mutatja be, reggeli munkakezdéstől az Operaház esti előadásáig. A sok figurás kompozíció hátterében a budapesti városképet jellegzetesen alakító épületek: a parlament, a Lánchíd, a Népstadion, a budai Vár, a Nemzeti Múzeum stb. láthatók.

Budapest a témája *Bernáth Aurél* festőművész mintegy nyolcvan négyzetméteres nagyságú pannójának is. A Szabadság-emlékmű, a Vár, a budai hegyek néhány hangulatos szépségű részlete, s Budapest távlati képe néz le majd a magyar pavilon látogatóira Bernáth művéről, amelynek technikája — csakúgy, mint a világkiállításon szereplő többi magyar faliképé — egészen új. Bernáth is alumíniumra dolgozott, s a városkép színes csillogását eredeti aranylemezek felhasználásával érzékelteti.

A magyar gobelinművészetet képviseli — Ferenczy Noémi mellett — *Benk István* tizenöt négyzetméteres munkája, amelynek témája, a *Busojárás*, ősi baranyai népszokás.

Európai hírű iparművészünk, *Kovács Margit* terakotta-reliefet készít. Alkotásában kórust éneklő fiatal lányok elevenednek meg. *Gorka Géza* hatalmas vízmedence megformálásán dolgozik nógrádverőcei műhelyében. *Goda Gábor* rézdomborítása a művészeteket szimbolizáló alakokat ábrázol. A magyar pavilon kertjében a tervek szerint szobrokat állítanak fel. A kulturális és művészeti bizottság dönti el, hogy a legjobb magyar mesterek alkotásai közül melyek szerepelnek majd Brüsszelben.

Az önálló magyar képzőművészeti kiállításon a huszadik századi magyar piktura és kisplasztika színe-javát mutatják be. Ugy tervezik, hogy háromszor cserélik az anyagot. Összesen mintegy hatvan festmény bemutatására lesz lehetőség.

Dersi Tamás

60 fillér

Hirla

LITIKAI NAPILAP

...ikségek ...entése ...akísérletéről

...SZSZ,

...erősítette meg

nek, hiszen ismeretesek a Szovjetunió tudományának eredményei az űrbiológiában.

A hivatalos szovjet hírügynökség, a TASZSZ és a moszkvai rádió *egyetlen hírt sem adott mindezideig az emberi utassal kilőtt rakétáról. A Reuter*-iroda moszkvai tudósítója közli, hogy *megpróbálta ellenőrizni a híreszteléseket, de ez nem sikerült.*

A szovj...

Meghalt dr. ...

a Román Né...

Nagy Nemzetgyűlése ...

Goda Gertrud.
Több mint két hete nyitották meg a
hejőcsábai Gárdonyi Géza Művelődési Ház-
ban a miskolci rappedagógiai studió
tagjainak együttes kiállítását. Goda Gert-
rud munkái nyertek meg többek közt a
legtöbb néző és a magunk tetszését

(cs.a.) Miskolci rappedagógusok kiállítása.

Észak-Magyarország 1974/24 4 old

Goda Gertrúd

Művei szerepeltek a miskolci Gárdonyi Géza Művelődési Házban rendezett kiállitáson, amelyen a miskolci rajzpedagógusok studiójának tagjainak müveit állitották ki.

Napjaink 1974 március

Goda Kálmán:
rajztanár

„Egy Ostrama" c. kompozíció, melyet négy rajztanárral együtt közösen alkotott, az egyi képzőművészeti kiállításon szerepelt. (kulítva.)

Magyar Nemzet, 1952 Okt. 12.

MDK

Goda Sándor

Köztársaság, gipsz

Egység, gipsz

Pécsi kiáll. 1948 márc.

Goda Sándor müszaki rajzoló MDK

Élet - hálál, olf.
Tanulmány I-IV. szénr.

Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

6

Goda Mária

ruhatervező

l.

Budiparrajzisk

1935-36. 35. l.

GODA Tsursa festö

Az 1991-es tárlaton díjat kaptak:

Bodnár Ede *grafikusművész*
Morvay László *grafikusművész*
Pánti Imre *festőművész*

A kiállításon alkotásaikkal bemutatkoznak a következő művészek:

Bata László festő
Bálványos Gabriella grafikus
Bodnár Ede festő és grafikus
Budehelyi Tibor szobrász
Bunda János István festő
Czétényi Vilmos festő és grafikus
Czina Mónika festő
Dékány Ágoston grafikus
Goda Zsuzsa festő
Gombosné B. Éva festő
Gulyás László festő
Gyeney Judit festő
Gyólai Gabriella festő
Hartung Sándor festő és grafikus
Hernádi Paula grafikus
Horkay István festő és grafikus
Kadarkuti Richárd festő
Kalmár György festő
Kemenesi Zsuzsanna grafikus
Kocsis Előd szobrász
Kováts Borbála grafikus
Lacza Márta grafikus
Ledniczky Gyula festő
Lóska Mari festő
Lukács József grafikus
Mokrai Orsolya grafikus
Morvay László grafikus
Nagy Vera grafikus
Németh Miklós festő
Orbán Nándor grafikus
Pánti Imre festő
Pleva Ilona festő
V. Pleva Margit szobrász
Rácz Edit szobrász
Szűcs Miklós grafikus
Temesi Péter grafikus
Tóth Kristóf grafikus
Tóth Orsolya grafikus
Traurig Lőrinc grafikus
Vizsolyi János szobrász
Gy. Vad Erzsébet festő
Volni Veronika festő

A Pesterzsébeti Múzeum Gaál Imre Galériája
szeretettel meghívja
Önt és barátait a

27. Tavaszi Tárlat

megnyitására

1991. március 18-án du. 16 órára

Megnyitja: **Perlaki Jenő**
Pestszenterzsébet–Soroksár
polgármestere

Megtekinthető: 1991. április 29-ig
hétfő kivételével naponta 10-18-ig

Gaál Imre Galéria
1203 Budapest, Kossuth Lajos utca 39.
Telefon: 127-8017

GODA ZSUZSA

B.Nagy Lajos: Ez van : Tatabányai képző- és iparművészeti kollektív tárlata. = Új Forrás XX. évf. 1.sz. 1988. 54.p.

Goda Zsuzsa Tartozások című képe már harsany kékjével, vad sárgájával is kitűnt: modernnek szánt megfogalmazásában inkább az útkeresés lendülete, merészsége dicsérhető, mint a tartalom mélysége.

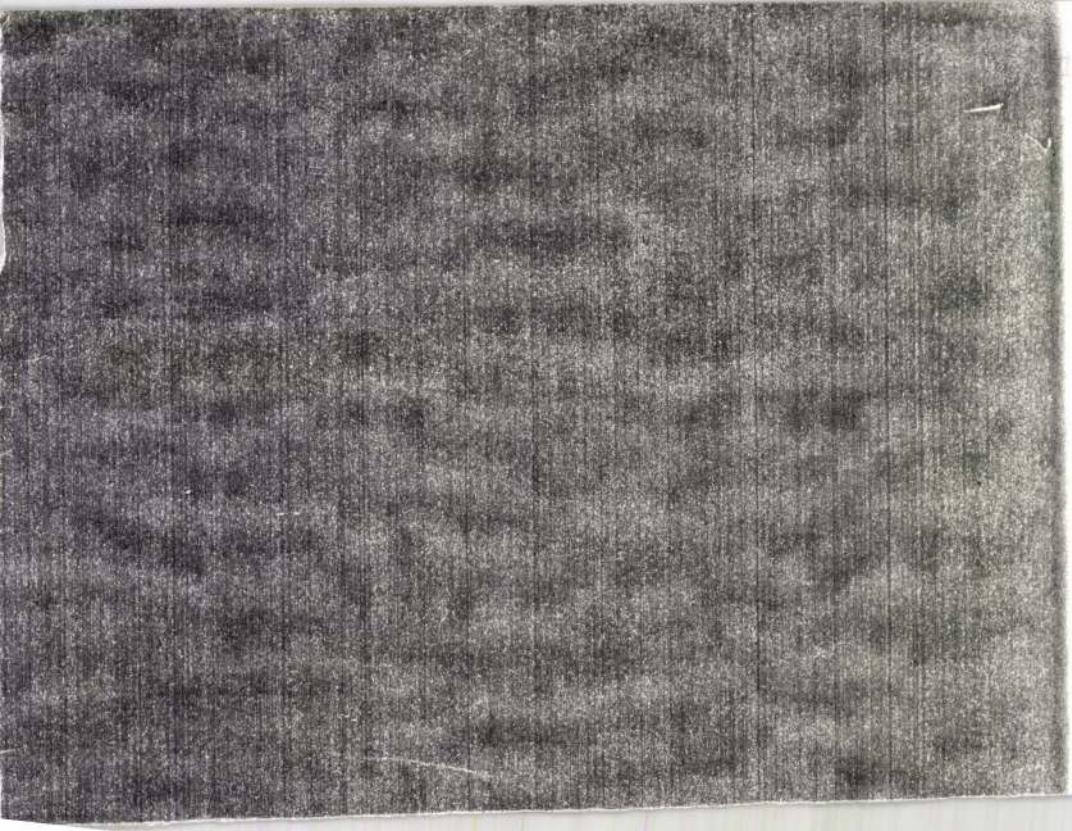

GODÁL PÁLL, csapó

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. csapo. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

mdk

Godány István takács célmester

1725-ben

A 18 és 19. században a takácsipar egyik legvirágzobb ága Körösnek. 1847 után letanyatlik.

Horváth Zoltán: Egy Mezőváros Céhes Ipara

Nagykőrös, 1943. 118. l

Godányi Béla

Munkájával szerepel a vámszaki tiszt.képző-
művészeti kiáll.-án.

M.934.XII.18.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 OKT 29

ÉLET ÉS IRODALOM

Godányi Gabriella (10 éves)

1021

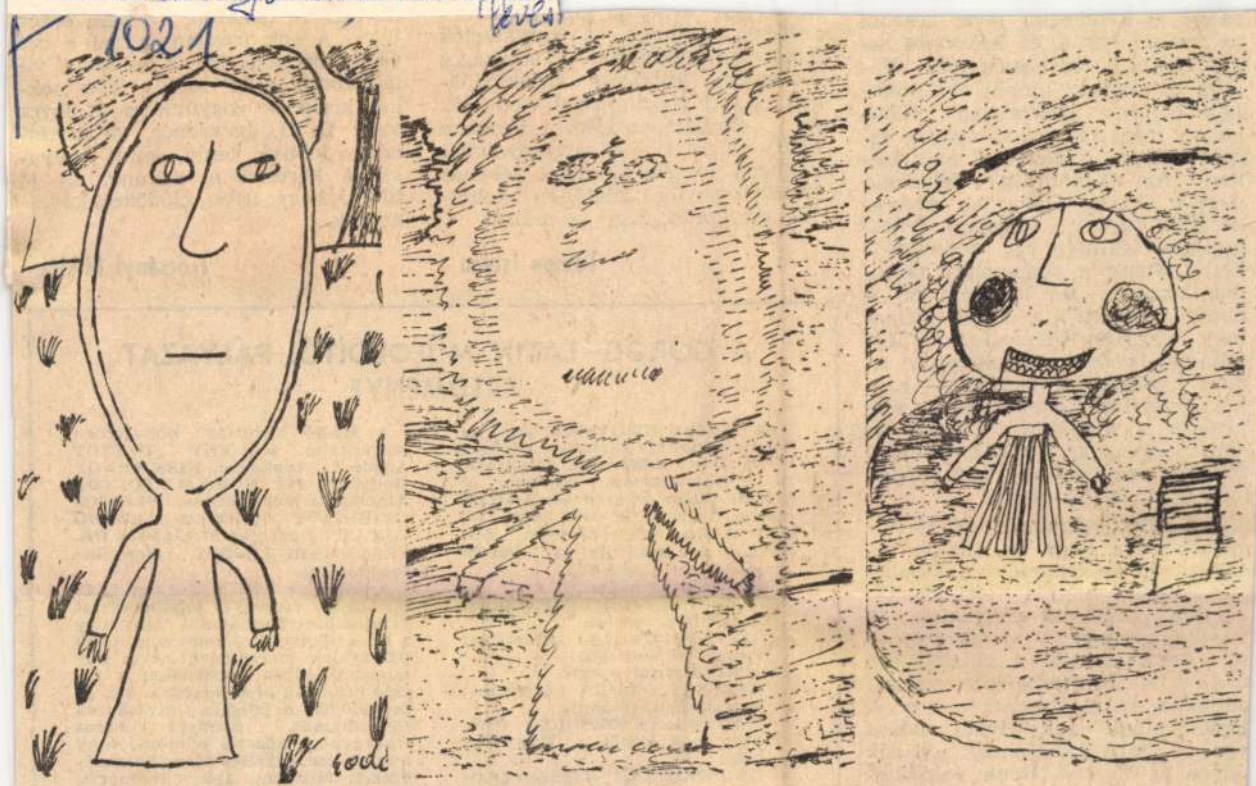

Godányi Gabriella (10 éves): Jelmezverseny

mány (a kynologia) jóval későbbi az íratlan baráti és kölcsönös segélynyújtási egyezménynél. Nálunk is csak az utóbbi évtizedekben hallunk gyakrabban felőle. Sokan még ma is mosolyogva legyintenek a „tudomány" említésekor. Az itt-ott még fellelhető pásztor, kinek ősei több évezrede éltek együtt a kutyával, fekete pulijára tekintve így berzenkedhet: „Minek a tudomány? Ő ismer engem, én ismerem őt — ennyi az egész". A kutya kifinomult megfigyelőképességével legtöbbször valóban tökéletesen ismeri gazdáját. A gazdák — egy-két kivételtől eltekintve — alig ismerik a kutyájukat. Pedig az emberiségnek az a törekvése, hogy feltárja az állatok lelkivilágát, több száz esztendős.

Az eddigi tanulmányok fő fogyatékossága, hogy az állatok viselkedését az emberével hasonlítják össze; humán értékmérők alapján próbálják magyarázni. A viselkedéskutatás új módszerei — az összehasonlító állatlélektan mellett — megbízhatóbb választ adnak a kutya megismerésére. A kynológiának sok kiváló tudósa van. A „kutyalélektannak" *Szinák János* és *Veress István* valóságos tanárai. *A kutya ezer arca* címmel most megjelent könyvük fő értéke, hogy érti a kutyanyelvet.

[illegible] érdekes ko[illegible]
szetesen nemcsak a [illegible]
ismereteit gyarapítja.
olvasmány kutyátlan é
nek is. Kutyulimutyu
és ebráncbaszedők
hiába forgatják. A kut
nemigen fogják kihalla
társasviszonyuk, felelőtl
juk dicséretét vagy iga

Tom

A GÖRÖG—LATIN MŰFORDÍTÓI PÁLYÁZAT EREDMÉNYE

Az Európa Könyvkiadó és az Ókortudományi Társaság közösen meghirdetett műfordítói pályázatára 110 pályamunka (68 vers-, 42 prózafordítás) érkezett be. A bíráló bizottság első díjat nem adott ki, de a díjakra szánt összeget felemelve, két második és három harmadik díjat ítélt oda.

Második díjat nyert:

HORVÁTH JUDIT (Plótinosz: Enneadesz, részlet),

SZEPESY GYULA: (Horatius: Pompeius Varushoz).

Harmadik díjat nyert:

KERÉNYI GRÁCIA (Terentius: A testvérek, részlet),

MADARASSY ORSOLYA (Ovidius: egy elégia a Keservekből),

DR. WAIGAND JÓZSEF (Ammianus Marcellinus: Róma története, részlet).

A bíráló bizottság dicséretben részesítette KEMÉNY DEZSŐT Arión- és Anakreón, KISS ERNŐT Horatius-, DR. KÓHÁTI ZSOLTOT Ammianus Marcellinus-, NÉMETH GYÖRGYÖT Horatius-, SZABÓ GÉZÁT Calpurnius Siculus- és DR. SZATHMÁRI LAJOST Horatius-fordításáért.

A pályázók 1977. november 8. és 14. között részletes felvilágosítást és indoklást kaphatnak. Minthogy a díjat, illetve dicséretet nem nyert pályázatok szerzőjének nevét tartalmazó jeligés borítékokat a bíráló bizottság nem bontotta fel, az érdeklődők a jeligére hivatkozva fordulhatnak Szilágyi János Györgyhöz, előzetes telefon-, vagy írásbeli megbeszélés után (Szépművészeti Múzeum, 1146 Budapest, Dózsa György út 41., telefon: 429—759).

Godányi Gabi
(10 éves).

„Gyermeki
álomképek"

Tükör, Brest,
1978. május 21.

A 10 esztendős Godányi Gabi rajza

eseket. De ma este Renée igazán más r
olt, az arca annyira megváltozott, úgy ére
em, most először csillan fel, mintha egy sz
oralak hirtelen életre kelne. Akaratom e
enére elbűvölt, magával ragadott az a lá
oló gyengédség, amely őt magát valóságg
jrateremtette. Azt hittem, játszom vele,
ngem ért meglepetés. Többet jelentett n
em, mintha egyszerűen megfiatalodott vo
a; teljesen más szerelem volt, amelybe
inden újdonság, és amely kétségessé tett
ogy valaha is szerettem Renée-t. Az a nyer
s őszinte érzés, amelyet eddig éreztem irán
, most felszínesnek és zavarosnak, csak
em nevetségesnek tetszett; olykor úgy érez
em, szégyellem magam miatta. Sőt, bizonyo
gi percben megfordult az is a fejemben
- Áldott legyen az átváltozásom, talán mé
sak most kezdődik igazán, és máris több
int gondoltam.

Renée tekintete hosszan időzött az ar-
omon, tűnődő, csaknem szigorúan komoly
olt. Majd újra lehunyta a szemét, ajkát a
ülemhez nyomta, és halkan súgta:

— Roland, én nem tudtam. Én semmit
em tudtam a szerelemről. Esküszöm. Jaj,
em, semmit, semmit, semmit.

(Folytatjuk)

M.D.K.

Godár család, fazekasok

A XVIII. század végétől a XX. század 30-as éveikig folytatták Baján e mesterséget. Első, Godár Dávid, szül. 1798.-ban. 101.o.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Godár Dávid, fazekasmester

Baján dolgozott. Egy fazekasdinasztia családnak alapitója. Szül. 1798-ban. 102.o. 8.ábra.

J. István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Évkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Godár István, fazekasmester

Bajón dolgozott. A fazekascsaládot alapitó Godár Dávidnak/szül.1798/ a fia. 102.o. 8.ábra.

...István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Godár János, fazekasmester

Bajón dolgozott. A fazekascsaládot alapitó Godár Dávidnak/szül.1798/ a fia volt. 102.o. 8.ábra.

J.István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI. 1964. Bpest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

M.D.K.

Godár János, fazekasmester

Baján dolgozott. "korsós" volt, tüzálló agygból dolgozott. 104.o.

J.István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI. 1964. BPest. Akad. Kiadó. Bp. 1964

A Szabadkai Népszínház STUDIÓ '75 elnevezésű irodalmi és kísérleti színpada június 3-án bemutatta Gobby Fehér Gyula VALLATÁS című drámáját, amelyet a szerző Urbán János ismert vajdasági író Fáklyafényben című dokumentumregénye alapján írt.

A bemutató közönsége nagy érdeklődéssel fogadta a darabot, amely Cseh Károly kiemelkedő adai forradalmár életének egy-egy mozzanatát eleveníti fel. A Szabadkai Népszínház a darabot elsősorban az ifjúságnak szánja, ily módon kíván hozzájárulni forradalmi hagyományaink ápolásához. Gobby Fehér Gyula drámájának műsoron való szerepeltetése hasznosan és magas színvonalon szolgálhatja forradalmi hagyományaink ápolását, hiszen Cseh Károly a vajdasági munkásmozgalom markáns alakja egy egész forradalmi nemzedék tanítómestere volt.

A darab rendezője Anatol Constantin (Marosvásárhely) az előadásban a szöveg értelmezésére helyezte a fő hangsúlyt, de ez nem zárta ki azt a lehetőséget, hogy a színészek — Barácius Zoltán (Cseh Károly), Kasza Éva, Pásthy Mátyás, Szél Péter, Medve Sándor, Salamon Sándor, Sebestyén Tibor és Szabó István — sokmozgású játékkal még érdekfeszítőbbé tegyék az előadást.

Felvételünkön: Kasza Éva és Barácius Zoltán.

Godar Katalin:

Mit látnak a fiatalok?

Gode József

nobrász, pozsonyi nobrász
fia. 1767-ben iratkozott be

cz Gode Lajos fia lesz

lásd Fleischer Béla 45. l.

PROLÓG
az 1938/39-es MŰVÉSZETI ÉVADH(

Pohárnok Zoltán uj képei.

— Önmagunkat siratjuk örökös hattyúdalokban, mi tegnapr
radt nemzedék, siratjuk az életünket, ami nem sikerült. Akartu
mit, vágytunk és szerettünk. És nem tudtuk megcsinálni, amit
— erősebb hatalmak dolgoztak kívül és belül, hatalmasabb, is
erők. Ki bír a sorssal?

S felel reá az ellenkórus:

— Itt állanak a harmincévesek, akik egymásra találtak, m
összeterelte őket a gond és a nyomor. Kezükben a jövő vasa s n
nem is gondolhatnak rá, hogy maguk legyenek annak kovács
bűnötök ez, tegnapiak, nem a miénk! Ti hagytátok örökül rán

M.D.K.

Godár Sándor, fazekasmester

Baján dolgozott. A fazekascsaládot alapitó Godár Dávidnak/szül.1798/a fia. 102.o. 8.ábra.

J.István Erzsébet: Sárközi népi cserépedények. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múzeum Evkönyve. XLVI. 1964. Budapest. Akad. kiadó. Bp. 1964

K. D. K.

GODE Ferenc szobrász
(Jónos ?)

1786. Rozsnyó, ev. templom, oltár: utolsó vacsora domborm., Illés és angyalok szobrai

Agghazy: Barokk szobrászat... Bp. 1955.
I. 95., 199. l. II. 234. l.

Godé Ferenc

l.

Evang. templ.

328. l.

Id. R.

Europa R. T.

Budapest

V. Visegrádi u. 36

Gode Janos és Ferenc

Umasztalosok

a rozsnyói ev. templom

oltára, szőnyége

XVIII. sz. vége

Inul.

Dénes: Szepesmegye

Gode János* (igy!)

a rozsnyói ev. templom
oltáranak ☥ készitője
XVIII. sz.

l.

Gangel 62.63. l.

* Nem elirás G. József
helyett? Megkéderni
Gangelt.

☥ és szószékének

JEGYZETEK

[1] Kulturgeschichte Afrikas, Zürich, 1933.

[2] V. ö. Németh Antal: A színjátszás esztétikájának vázlata. Budapest, 1929. Litografált kézirat.

[3] Idézi Curt Sachy: Eine Weltgeschichte des Tanzes. Berlin, 1933. 171. l.

[4] B. Oberschall Magda: Konstantinus Monomachos császár koronája, Arch. Hung. XXII.

[5] Haraszti Emil: Zene és ünnep Mátyás és Beatrix idejében. Mátyás király emlékkönyv II. köt. 390—392. l.

A magyar tánc ábrázolások közé nem vettük fel bizonytalan ikonográfiája miatt az esztergomi kőtárban XII. századból való faragott követ. Ha ez tényleg örjöngő menádot ábrázol, mint ahogy Horváth Henrik hitte, s nem az egyik paradicsomi folyó megszemélyesítése, akkor ez az első táncábrázolás a magyar művészettörténelemben. V. ö.: Horváth Henrik: A magyar szobrászat kezdetei. Budapest, 1936. 21 l.

[6] Pór Antal: Magyar vonatkozású fali képek Runkelsteinban. Arch. Ért., 1900, 193—208. l.

[7] Magyar Művelődéstörténet III. köt. 661. l.

[8] Szamota István: Régi utazások Magyarországon és a Balkán

GODE József festő

Több oltárképe látható a megye templomaiban

Erdélyi Géza: Gömör klasszicista építészete.
= Új Mindenes Gyűjtemény 2. (1983) 68. p. 87.

K. D. K.

GODE József szobrász

Gode Lajos szobrász fia,
1767-ben iratkozott be a bécsi Akademiára
1776 után. Rozsnyó, székesegyház,
főoltár Péter- és Pál-szoborral,
szentháromság csoporttal

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 95., 152., 153., 199. l.
II. 234. l.

Gode József

nobrán készítette

a rozsnyói (~~plebánia~~

székesegyház (~~templom~~) főoltárát

Megújítottak Scitovszky

János püspök költeségén a XIX. sz.

első felében.

Telgárti Lipót

A rozsnyói plebánia

története. Magyar

Sion 1865. III. évf. 611. l.

612. l.

A templomot 1776.

a rozsnyói püspökség

alapításakor emelték

székesegyházi rangra.

Gode József

nobrais

Rozsnyó XVIII. n.
(1779)

Lásd okv.

Gangel 20. l.

33, 34. l.

Gokesch, Johann ónmüves M.D.K.

Brassó, 1739-75

Weiner Piroska: Zinngiesser-Meisterzeinen aus den Sachsersaten

Az Iparmüvészeti Muzeum Évkönyvei VI. 1963.

Gode József (?)

Nobrász

rozsnyói vizes-
cephár fooltára

XVIII. sz

Jml

ményből 55.

At K. 15
D. r. 64
ny 6
vgl 547

529

Jankovics gyűjt 55.

Gode József nob-énnuvész. XVIII.
ud. második fele.

Tud. gyűjt.
1830., III., 81-95.

Gode Lajos pozsonyi szobrász MDK.

Gőr, szt. Ignác templom szószéke 1745.

Genth.Müeml.1959 I, 127

Gode Lajos
szobrász

Donner-tanítvány. D'Onek síremléke a
pozsonyi irgalmasoknál /1743/

A magyarországi műv. tört I. 285.
Corvina 1970.

M.D.K.

Gode Lajos, szobrász

Rafael Georg Donner pozsonyi műhelyéből hérül Majkra, Csehlézre, Görbe, ahol az Esterházy családnak dolgozik. Az Adattárban nem szerepel.

Heves negye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarorsuág müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

225 old.

MDK

Gode Lajos szobrász

müve a D'Onell siremlék a pozsonyi irgalmasoknál.
1741.

A magyarországi művészet története.I.
Bpest,1961.II.kiadás. 429-30.l.

Ludwig Gode

Domier tanítvány. A győri jezsuita templom szónékét faragta.

Kampis Antal: A magyar müvészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes /Minerva zsebkönyvtár/

149. l.

MDK

Gode Lajos, szobrász

müvei: a trencséni Illésházy-kápolna főoltára,
a győri és pozsonyi jezsuita templom szószéke.

A magyarországi művészet történ te I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 424.1.

~~Gode~~ Lajos MDK.
Gode

A győri bencés (egykori jezsuita) templom rokokó pőnéket készitette. (1749.)

Csányi Károly: A régi Győr. H. é. n.
10. l.

GODE Lajos

Szószékrészlet Pozsony, volt
Jezsuita templom 1753.
(repr.)

Aggházy Mária. Magyarországi
barokk művészet, Bp. 1960. TIT József
A. szabadegyetemének előad. 42.

M.D.K.

Gede Lajos, Dobrás

nevét a Donner körül csoportosuló a mai klasszicista irányban dolgozó művészek közül említik.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc
Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 902. old.

GODE Lajos

1743-1758 között dolgozott. Jelentősebb alkotásai a trencsinyi Illésházy kápolna oltára, győri és pozsonyi jezsuita szószék az utóbbi hettő a domeni klasszikus reliefstilus hű átelésiről és türetéseről tesz bizonyságot

Agoházy Kária: Magyarországi barokk művészet. Bp. 1960, TIT József t. szabadegy előadásai 42

-1-

M.D.K.

Gode, Ludwig, szobrász

Donner porsonyi tanít ványai közök a legtermékenyebb volt. Ismertek az 1743-1756 közök készítek művei, um.: Porsonyban, az egyrori Irgalmasok templomában felállitott d'Onell siremlék (1743) és a keszthelyi katholikus templomban felállitott Festetich Kristóf siremlék (1786. [- valamelyik évszám téves, mert a szövegben 1756, a kép alatt 1786. szerepel.]

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t.

13. old.

143, 144. á

M.D.K.

Gode, Ludwig, szobrász

... művei közül szerző közli még cg. 1748 ban készült tervének tollrajzát Esterházy József megrendelésére készült kismartoni, cgkori „Castrum doloris" gloriette-szerű építményhez.

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t. old.

145. á.

M.D.K.

-3-

Gode, Ludwig, szobrász

... Illésházy József sírmelére nem más-
mint a Donner műhelyből származó ki-
rályfalvai Pálffy sírcinlér portré-re-
liefjének megismétlése. Az Esterhá-
zy család megbízásából dolgozott
még Cseklészen és a majki kamal-
duli szerzetesek templomában, de ezek
a művei elhallódtak. ./.

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t.

14. old.
142-143. á

-2-

M.D.K.

Gode, Ludwig, Szobrász

... mely utóbbin elsőizben alkalmazta a hesőkt oly kedvelté vált piramis-kompoziciót. A győri sérés egház szószékén (1748/49), valamint a pozsonyi egykori jezsuita-templom szószékén (1753), a relief: technikában Donner klasszikus stílusát folytatja, éppúgy, mint a trencséni Illés-házy oltáron és Illés-házy sírcmlékén (1750 k.)

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn,
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t. 13-14. old. 116-117. á. 147. és 150. á

 m. D. K.

Gode Lajos, szobrász.

a XVIII. sz. ötvenes éveiben Pozsonyban működik Donner Ráfael klasicizáló stilusának hatása alatt. 1752-ben megkapja a pozsonyi polgárságot.

Anna Petrova-Pleskova: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 35. old.

Gode Lajos szobrász M.D.K.

ő faragta a pozsonyi és győri jezsuiták szószékeit, a tatai kapucinus templom és a cseklészi kastély munkáinál került kapcsolatba az Eszterházyakkal,

Magyar müemlékvedelem, 1961-1962, Bp. 1966. 223.

Gode Lajos szobrász

M.N.M.

A majki kamalduli remeteség egyik mestere.

Georg Raffael Donner legjobb magyarországi követője a pozsonyi mester

segédjével Ferenccel

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 201. l.

 M.D.K.

GODE Lajos szobrász

Boroszlóban született.

Donner halála után annak ~~feleségé~~ özvegye 111.50 forintot fizetett ki neki mint segédnek járó hátralékot.

1752-ben Pozsonyban polgárjogot nyert

1743 körül. Pozsony, irgalmasok temploma, d'Ouell-siremlék (Repr.)

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959

./. I:200.l.

 M.D.K.

GODE Lajos szobrász

1748. Tata, kapucinusok, főoltár tovernákuluma

1748–1749. Győr, jezsuita templom szószék, emek alapján (Repr.)

1748. Kismarton, Esterházy József castrum doloris. Erről maradt birás alapján (Repr.)

1750–1753. Trencsén, Illiskázy-kápolna, oltár és I. József-siremlékre mellkép domborrnű Repr.:/.

Agghazy: Barrokk szob.r. I. 200. l.

 M. D. K.

GODE Lajos szobrász

1753. Pozsony, jezsuita templom, szószék (Repr.)

1755–1756. Csekléz, Esterházy-kastély, negy ion pilaszter fejezet 16,80 forintért, két új vázáért és javitásokért 30,– forint, kerti szobrok

1755. Nagyigmánd, Nep. Sz. János-szobor a Fellnertől Viszitett tálapzatra. Együte 45.62 forintért ./.

Agghazy: Barokk szobrászat ... 1200 l.

 M. D. K.

GODE Lajos szobrász

1758. Pozsony, Szt. Mihály-tornyva négy váza

Majk, Kamaldulianknál is dolgozott

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959

I. 91-96., 99., 200., l.

II. 60, 107., 142., 184., 220., 221., 224., 283., 290. l.

CXXVI., CXXVIII., CXXX., CXXXI., CXXV., CI, CII, t.

G

Ludwig Gode nobrán M.D.K.

Tata – kapucinus templom, tabernakulum 1748

Genth. Müeml. 1959 I. 383

Vegyes,
egyházi berendezés
a pozsonyi jezsuita templom szószéké-
nek relifjei, Ludwig Gode, 18.sz.

Forum, 1937. 18.

G.Leweke-Weyde: Weniger bekannte Press
burger Bildhauer

Gode Ludwig, szobrász

Forum, 1937. 18.

G.Lewke-Weyde: Weniger bekannte Pressburger Bildhauer

Gode Ludwig, szobrász

Vegyes, egyházi berendezés
a győri Szt. Ignác-templom szószéke és
szentély korlátja, Ludvig Gode, 1747.

Győri Szemle, 1932. III., 2o8.

Stengl Marianne: Győr müemlékei.

Gode, Ludwig, szobrász
vésnök

MDK

Donner tanítványa. A jezsuita templom belsejének kivitelezése Gode műve igazi jezsuita stílusban — (1753). Képek, gazdagon vésett fapadok, gyóntatószékek — csupa barokk pompa —, a szószéken 6 mesteri ólomrelief Godetől.

29. - 70. - 75. lap.

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt...
Berlin - Stuttgart, 1935. 83. l. 12. t.

Ludwig Gode hobrán M.D.K.

A győri ut. Ignác templom nőszékét készítette.

(repr: 455.)

Kampis, kap. müv. Bp. 1960 454.

G

M. D. K.

SODE, Ludwig

Tata, Kapucinus t. laberuakulum

Gerő: Tata... Bp. 1954. 31. l.

Gode, Ludwig

Valló István: Győri képeskönyv. Bp. 1942, 23 l.
Officina.

eletes, 4 ablakos, emelete új. XVIII.sz

Egr., 1937, 59 l [illegible] képpel – Voit Pál, 1956)

Gojković Mátyás (Matija), dalmát építész és kőfaragó. A XV. század elején egy ideig Trauban élt. Emlékét a traui székesegyház javítása alkalmával 1421-ben kötött szerződése őrzi. Ebben a szerződésben, mely egyrészt G., másrészt a traui püspök megbízásából Dragulin Miklós, a székesegyház gondnoka között jött létre, G. kötelezte magát, hogy a falakat és az azokon levő díszítéseket kijavítja, a templomtoronyban két új oszlopot állít fel, végül az összes kereszteket újból elkészíti. Fizetésül 604 velenczei lirát igértek neki. G. a szerződésben kikötötteket pontosan teljesítette, mert a traui székesegyház 1422-ben újonan átalakítva teljesen elkészült. A templomtornyon a kőrácscsal ellátott csúcsíves ablakok a mór stílusra emlékeztetnek. A torony ekkor a feléig oszlopokkal volt díszítve. Ezeknek egyikén a következő csúcsíves stílű felírás látható: M. MATEVS MAGISTER . . . . . ANNO D. MCCCCXXII MENSIS APRILIS D. XXIII.

Hogy G. a templomtorony díszítését miért nem fejezte be teljesen, nem tudjuk; alkalmasint pénz hiánya, avagy a mester halála az oka. A templom 170 évig befejezetlenül állott, míg végül 1592-ben Bokanić Trifun (l. o.) mester az abbanmaradt munkát újból felvette és 1598-ban be is fejezte.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 105. l.

Gojković Mátyás (Matija)

dalmát építész és kőfaragó.

L.

Szendrey – Szentiványi

I

588. l.

T. 4558.

foglalja el, honnan a törökök vo-
a csatarendbe állitott szövetséges
retétől körülvett parancsnok látha-
mondatszalagon:

7 : 31.2 cm.

-39.

M.D.K.

Živko Gojaković, aranyműves

és Stjepan Martinović készítették 1458 végén azokat az ajándékokat, melyeket a dalmát kormányzó Corvin Mátyásnak ajánlott fel.

Cvito Fisković: Magyarország és Dalmácia művészeti kapcsolatai a középkor és a reneszánsz idején

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf. 2.sz.

99. old.

MDK

Geitein S., Kaposvár

Magyar Iparművészet, 1906. 1.sz. 11. o.

MDK

Goitein Mór

Mihalik Gy.: A kaposvári kiállitás. Magyar Iparművészet 1905. 252.l.

Ø Goitein Márk

budapesti festó

Bárczay Erzsébet, utóbb Hervay István-né arcképe fentről 1907.

Bárczay-kastély Bárcán (Kassa előtt).

Zsebnaptár 1940

D

Goitein Mór

ékszerész

a kaposvári műipari kiállitáson (1905).

bronzérmet kapott.

Műnészi Ipar

1905. 1. sz. 10. l.

(A kaposvári kiállitás.)

MAG

FI

FILMKAMARAI ÉS MOZ

BUDAPEST, 1940 NOVEMBER 30. EGYES SZÁM Á

Az ifjú Edison

MDK

Goitein Ernő, festő

56. Dunaparti részlet, vízf.
75. Szeged alsóváros, Tussi.
109. Kisváros esőben, vízf.

Omike - III. Képzőm. kiáll. - 1942 jan. - Tm.

— És
mérlegre te
len életre
teherbíró te
viszi a nyá
eszménye
mozi.

...A r
az ő tragé
a máé. Az
rögnek a
egyelőre m
emberiség.
akik, mint
hasznavehe
éhenpusztul
látványától
akik viszon
a földi jók
életmentésr
bözik, anny

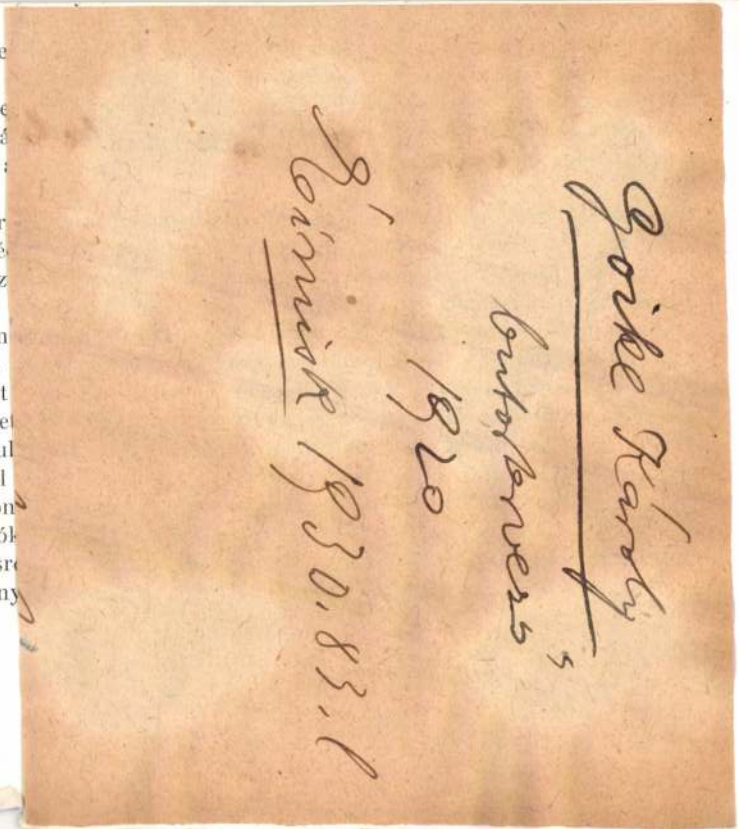

szomjuhozza az új élményeket, az új benyomásokat; az ismétlés fárasztja, lehangolja s csak a változatosság képes nagyobb emóciókba hozni a véredényeket. A fiatal fantázia egyre új utakat, új megoldásokat keres s az ifjú alkotó potencia mindíg más és más eszközök segítségével igyekszik minél teljesebben kiélni magát. A küzdelem az újért életeleme. Uj színben látja még a régi világot is. Az ifjúság számára még a túlfeszített hang is magasabbrendű örömérzetekkel jár, mert erkölcsileg is, fizikailag is erősebb lesz általa s mert szinte tudatalatti, rejtett természeti erői ilyenkor buggyannak felszínre belőle. Az ifjúság modernsége tehát mindíg igaz, mindíg őszinte — hiszen a modernség maga sem más, mint ifjuság.

Ám nekünk azt kell keresnünk: miben nyilvánul meg ennek a mai, harmincéves ifjúságnak, a magyar művészifjúságnak korszerűsége, modernsége?

Két oldalról kell megközelítenünk a problémát, ha becsületes és igazságos feleletet akarunk adni a felvetett kérdésre. Mérlegelnünk kell ugyanis: mennyiben fejezi ki ez a művészet az emberiség — és benne a magyarság — gondolat- és érzelemvilágát, s meg kell vizsgálnunk ezt a művészetet a festői nyelv, a festői stílus szempontjából is.

Gode, Ludwig szobrász M.D.K.

Győr jezsuita templom szobordisszel boritott szészék

Kampis Antal: ~~Aképzőművészetek~~
A képzőművészetek története

AK ultura Világa Bp. 1963.

663.1.

MDK

Gode Lajos
szobrász

Donner tanitványa .

A trencsényi Illésházyéká polna oltára.

A győri és pozsonyi jezsuita-templom faragott szobrokkal diszitett szó széke.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 378.o.

MDK

Gode szobrász

majki kamalduli remeteség szobrai

Vita Aggházy Mária a Barokk Szobrászat Magyarországon c.kandidátusi értekezéséről. Garas Klára opponensi véleménye Művért 1957.VI.évf.4.sz.313.l. 317.l.

GODE Lajos szobrán

Pam a mini 1995/1.

14-16.

=2265 2004. 05. 05.

GODE, Ludwig szobrász

Pozsony, Dóm, Szent Erzsébet alamizsnát ad egy koldusnak

MOJZER Miklós: Donner egykori pozsonyi főoltáráról. = Művészettörténeti Értesitő, 41, 1992, 1-4. 41. ill.

GODE Lajos rabrán

Győr, Jezsuita templom, részlet

Katolikus templomok Magyarországon. Szerk. Dercsényi Balázs. Irta: Török József, Marosi Ernő. Bp. : Kegyi és Tsa., 1991 XLVII.

GODE Lajos szobrász

WINKLER Gábor - FEKETE György: Győr. Bp. : Interpress, 1990 58.p. szines kép

Barokk szószéke ,1749, Szt.Ignác templom

MDK

Gode Lajos szobrász, pozsonyi

Rössler József pozsonyi szobrászsal együtt készítette a győri Szt. Ignác-templom szobrászati alkotásait. (A templom belsejéről repr.)

Borbíró-Valló: Győr, Bp. 1956. 113. l.

MDK

Gode Lajos, szobrász

Donner tanitványa
A tatai kapucinus templom tabernáculumának mestere.

Gilyén Nándor: A tatai kapucinus templom
Müv.Ért.1957,VI.évf.4.sz. 3o2. l.

MDK

Gode Lajos szobrász XVIII.sz.

A tatai kapucinus templom tabernakuluma

Gilyén Nándor:A tatai kapucinus templom
Művért 1957.VI.évf.4.sz.302.l.

Gode Lajos

2

foragta a pozsonyi és a győri jezsuiták szobordíszes szószékét. Tatán a kapucinusok oltártabernákulomát, Csehlészen 1755-1756 között kerti szobrokat foragott

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 1521

381

Gode Lajos

Donner G. R. pozsonyi műhelyében dolgozó kobrákok egyike. Műve d'Ónnel János síremléke a pozsonyi dómban állott.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

381

Gode Lajos

pozsonyi szobrász terve a győri bencés templom szépéhéről. Lavírozott tus Reprodukció.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970.

391

Gode Lajos

a majki kamaldúli remetség templomában is dolgozott.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

Ludwig Gode

Magyarországon tevékenykedő nem magyar származású mester.

Fülep Lajos: Magyar műcészet, Budapest, 1971

1451

Gode Lajos

szobrász műve a győri jezsuita templom szószéke. (1749) 14. sz. reprodukció.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970.

Ludwig Gode, szobrász M.D.K.

Készítette a 18. sz. második felében a győri jezsuita templom gazdag fafaragásu, hatalmas szószékét, melyet az egész országban ismételten utánoztar.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp.1966. Corvina

188 .old.

M.D.K.

Ludwig Gode, szobrász

A győri Szt. Ignác-temlom szószékét készitette. XVIII. sz. 454.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. 1960. Bpest

21 *Maria Malikova:* Die Schule Georg Raphael Donners in der Slowakei. Mitteilungen der Österreichischen Galerie Jg. 17. 1973, 83, 87–88, 97, 155–156; *Miloš Stehlík* i. m. (17. jegyzet) 35, és ugyanő legújabban: Klassizisierende Strömungen in der Bildnerei des 18. Jahrhunderts in Mähren. In: Studien zur europäischen Barock- und Rokokoskulptur. *Konstanty Kalinowski* hrsg. Poznań 1985, 162–169.

22 *Malikova* i. m. 84, 150 vö. *Danuta Ostowska:* Wrocławska rzeźba pierwszej połowy XVIII wieku i jej czołowi reprezentanci. Rocznik Wrocławski t. 7–8, 1963–64, . . . ; *Adam Więcek:* Die Barockplastik aus der 1. Hälfte des 18. Jahrhunderts in Breslau. Alte und moderne Kunst 1963, Nr. 67, 10–19; Nr. 68, 27–32. Legújabban: *Kalinowski* i. m. (16. jegyzet) 121, 148–152, 218, 328.

23 Diarium Conventus Mariae Thallensis. Egyetemi Könyvtár, Budapest, Kézirattár, Ab. 185. Tom. II. 1723–1749, p. 274. „(1738, maius) . . . 14 currentis mensis maii collocata sunt in sanctuario stella nova ex ligno quercino a fabre confecta, et constructa, spectato labore cum Statuarii, cum arcularii. Supra se habent varios sanctos, et qvidem pars stallorum respicientium coram Evangelii habet ordine Seqventi hos recensendos:
S: Paulum primum Eremitam, S: Annam, S: Augustinum, S: Benedictum, S: Stephanum Regem Hungariae, S: Emericum, S: Andream Eremitam M, S: Joannem Evangelistam – Altera antem pars stallorum respicientium coram Epistolae habet ordine seqventi hos recensendos: S: Antonium Abbatem, S: Josephum, S: Hieronymum, S: Thomam de Aqvino, S: Ladislaum Regem Hungariae, S: Casimirum, S: Benedictinum Eremitam M, S: Agnesem. Pretium stallorum qvod statuarium et Arcularium Sume facit florenos 420." – Idézi *Pásztor Lajos:* A máriavölgyi kegyhely a XVII–XVIII. században. Regnum V. 1942–43, 569 nyomán *Aggházy* i. m. (18. jegyzet) 73, vö. Documenta Artis Paulinorum i. m. (4. jegyzet) 1. kötet, 357. (499. szám, „Bildhauers Schatzung").

24 *Carolus Rimely:* Capitulum insignis Ecclesiae Collegiatae Posoniensis ad S. Martinum ep. olim SS. Salvatorem. Posonii 1880 – forrásközlése a 157–158. lapon: „Anno iterum 1736 . . . Intravimus autem nova stalla in primis vesperis festi sancti Emerici Ducis Hungariae." – Azt, hogy ez az új stallum szoborfejekkel díszített volt, az 1738-as forrásból tudjuk: Quinquagenalia Sacerdocii . . . Emerico Esterhazy. Pisonii 1738, 12–13, l. *Aggházy* i. m. (18. jegyzet) 73, 78, nyomán *Malikova* i. m. (21. jegyzet) 89, 90, 152 – Vö. *Andreas Pigler:* Georg Raphael Donner. Leipzig–Wien 1929, 90.

25 *Mojzer Miklós* szerk.: A Magyar Nemzeti Galéria régi gyűjteményei. Budapest 1984, 148. Vö. Gróf Almásy-Teleki Éva művészeti intézete (volt Ernst Múzeum) XI. Nagy művészeti aukció. Budapest, 1943. április, 98. lapon: „1717. Szent püspök mellszobra, diófa. A pozsonyi dóm barokk karszékét díszítette. (A hozzá tartozó darabok az Iparművészeti Múzeumban.) Donner-műhely, Pozsony, 1730 körül. 1718. Szent Imre herceg mellszobra, az előbbinek párja. 1719. Apostol mellszobra, az előbbiek párja." Reprodukció az 1778–1719. számú darabokról. Erre az adatra *Buzási Enikő* hívta fel a figyelmemet, amelyért ezúton is köszönettel tartozom neki.

26 *Maria Maliková:* Starý hlavný oltár bývalého jezuitského kostola v Bratislave. Vlastivedný časopis XVIII. 1969, 186–187; *Ivan Rusina:* Renesančná a baroková plastika v Bratislave. Bratislava 1983, 76–77; ill. *Maliková* i. m. (21. jegyzet) 136, 64. kép.

MűvtörtÉrt. 1989 14 475/476.

A máriavölgyi két nagy angyalnak Gode pozsonyi műveivel, az Erzsébet-apácák főoltárának oromszobraival való hasonlóságára már Maria Malikova figyelmeztetett. A gipszfelhők tömege a bennük búvó kis angyalokkal Gottfried Fritsch morvaországi műveiről ismerős, ugyanakkor új, helyi stukkóhagyomány alapja. A térdelő remeték beállítását, robusztus testfelépítésüket, ruháik széles felületekbe rendezett esését és a kőfaragói tudást ismét Gode közreműködésével magyaráznám.[21]

Gode „Lajos" egyébként két, a környezetéből kikerült jó mű képviseli a katalógusban. Életrajzában feltétlenül megemlítendő, hogy 1732-ben a bécsi Akadémia beiratkozott növendéke volt mint „Gode Joannes Ludov. von Breslau". Újabb családegyesítési javaslat: bár a lengyel szakirodalom nem tartja számon, lehetetlen, hogy ne lett volna rokona az a Johann Ludwig Gode nevű, csak adatról ismert boroszlói szobrász, akinek Sziléziában jól ismert fia, Johann Georg, feltételezett prágai tanulmányok után 1730-tól haláláig, 1758-ig Anton Dorazil grüssaui műhelyének igen karakteres tagja.[22]

Máriavölgyre visszatérve: a pompás főoltár Donner vállalkozásaként, egyre inkább „felnövő" tanítványai, Gode és/vagy Fritsch meglehetősen autonóm szobrászmunkájaként készült el, természetesen népes kézműves- és szobrász-gárda közreműködésével. Ez utóbbiak közül kerülhettek ki az 1738. május 14-én fölállított, szoborfejekkel díszített stallumok mesterei is. A Diarium nevén nevezi a kóruspadon elhelyezett 16, tölgyfából faragott szentet;[23] ennek a műtárgynak tehát ismerjük az ikonográfiáját. Utolsó híradás a stallumokról a feloszlatási leltár adata 1786-ból, de feltételezhetően helyükön maradtak egészen a Lippert-féle átalakításig. Ez a bútor az 1736. november 5-én[24] felállított pozsonyi kóruspad redukált mása lehetett és egyazon műhelyben, szinte sorozatban készülhetett a 28, illetve a 16 tölgyfa büszt. A Magyar Nemzeti Galériában őrzött 24 darab — amely eleve több kéz munkája — „életútja" pontosan nyomon követhető, eddig elmulasztottuk azonban tisztázni, hogy ez a kollekció hiányos. Négy szobor lappang, először és utoljára egy 1943-as budapesti árverésen bukkantak fel (kicserélt talapzattal). A teljesség kedvéért, előkerülésük reményében és a további kutatások érdekében közzétesszük itt a legalább reprodukcióból ismert kettő képét.[25] A pozsonyi együttes ugyanis rávezethet a máriavölgyi büsztök felkutatására, azonosítására — mert azok nem azonosak az SNG katalógusában szereplő négy, festett, aranyozott hársfa (?) mellszoborral, amelyek logikus négyessége (Krisztus, Keresztelő Szent János, Szent Péter és Szent Pál apostol) nem igényli nagyobb sorozat feltételezését. Az igen jó kvalitású és szintén az 1730-as évekre datálható érzelemgazdag, érett barokk szobrok Pozsony plasztikájának másik, Donnertől független, ezideig egyedül Andreas Eglauer nevével fémjelezhető vonulatába illeszthetők. A Donner-műhelyből kikerült budapesti stallumszobrok némelyikéhez leginkább a pozsonyi városi galéria Evangélista Szent János-büsztje (nemes vonású, ráncolt szemöldökű, vállára omló hullámos hajtincsű majdnem félalak) rokonítható.[26]

Gode Lajos

wod Wobrász

Agrárciapáts

101. l.

futolag
emlitve

Hol vannak Pigler
könyvének adatai?
Pedig ezek feltétlenül
megvoltak

Mag. 28cm

Gode Lajos

l.

Hekler M.M. Tort

170 l

Vallás- és Közokt. minisztérium

VII. 274, 275,

Gode Lajós

Nobrán

XVIII. n

l.

Hekler Ung

106. l.

[illegible] urnak

BUDAPEST

[illegible]nét bizonyára elkerülte azon körül-
[illegible]ának rendezését méltoztatott meg-
[illegible]tovább is várakozó álláspontra he-
[illegible]t, hogy elmulasztott fizetéseit ha-
[illegible]dják.-

Kiváló tisztelettel

KÖLCSEY
Könyvkereskedési részvény társaság

Gode Sajós

Esterházy József gróf
süremlike a kismar-
tom ferencesek sempho-
mában:

l.

Hekler M M Tort

156. l.

Szijcsatt, római IX. 85.

Gode Lajos

zobrazi

Groro Szent Ignác
templom szószéke

erod

Hekler M M Tóst

151. l.

Hekler fentiben gya-
nitja a pesti ezzetemi
templom szószékének
mesterét. (Schoen A.
Bebót tartja a szó-
szék mesterének)
u. o. 152. l.

Szepes vármegye IX. 56.

G o d e L u d w i g
szobrász

Gaál Ferike dr.: Husvét képzőművészetünkben. Képes Vasárnap. 1943. ápr. 20. (Képekkel.)

Gode Lajos

állítólag Donner tanítványa volt s a porsonyi jezsuita templom remek szószékét állítólag ő készítette.

Porsonyi értesülés
1940. jan. 18.

A M. KIR. FERENC JÓZSEF-TUDOMÁNYEGYETEM RÉGISÉGTUDOMÁNYI INTÉZETE
ARCHAEOLOGISCHES INSTITUT D. KÖN. UNG. FRANZ JOSEPH-UNIVERSITÄT
Szeged (Ungarn), Baross Gábor-u. 2. III. 44—54. Telefon: 18-66.

Hivatalból
Dijátalányozv

1939-40

Tek

M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUD. EGYETEM RÉGISÉG-TUDOMÁNYI INTÉZETE

Műemlékek Országos Bizottsága

Elnökségének

SZEGED 940 JAN. 15

BUDAPEST 62 CIMNYOMÓZÓ 940 JAN 17. 11.

Budapest X

Hogyes Endre u 10

Gode Lajós

vód

Pigler Andor: A győri Szent Ignác-templom és menyezetképei. Bpest, 1923.

Ism.

Oroszlán Zoltán:

Száradok, 1925. 189. l.

A magyar ujságpiac legnagyobb szenzációja

Rajniss Ferenc

KÉPES HETILAPJA

A MAGYAR FUTÁR

Gode Lajos

nobrán

l.

Thirfelsödmántul

53. l.

Gode Lajos

Nobrân

XVIII. st

d,

Valló Győr

144. l.

A m. kir. vallás- és köz

9786/1934. szám ~~szám~~. 9777. 9732

A Müemlékek Országos

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Gode Lajos
nobrin

l.

Szépművészet
1943. 149. l.

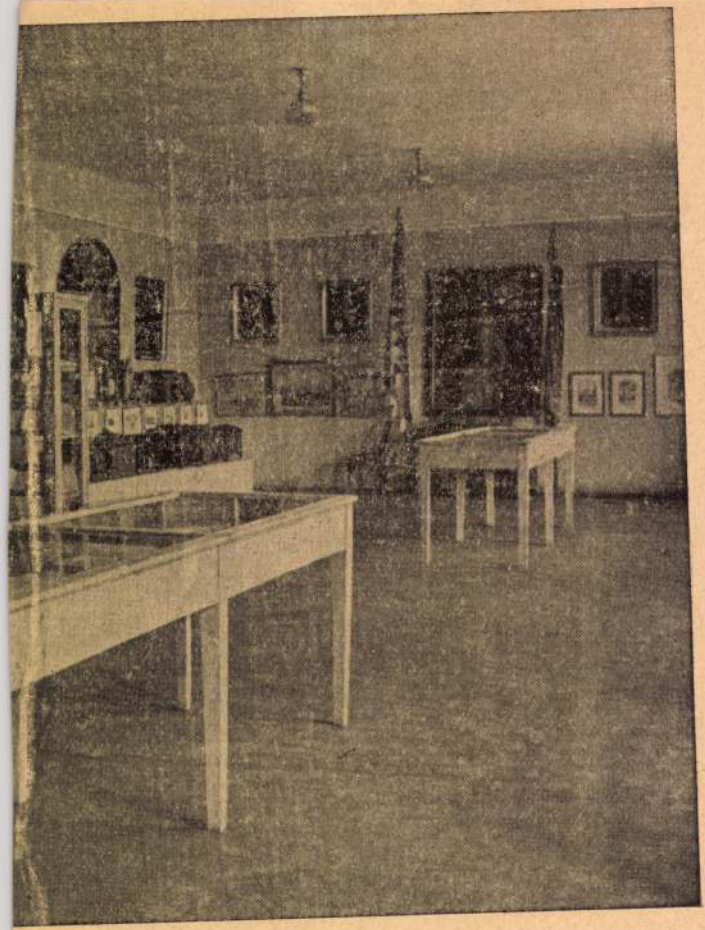

NETI KIÁLLÍTÁS RÉSZLETEI.
— *Particolari dell'esposizione storica della cittá di Győr.*

Gode, Ludwig

Donner tamtványa kérziti 1747 ben a szószéket és a szentelykorlátot a győri szt Ignác templomban.

vrd

Stengyőr. 10. l.

Pigler ~~50~~. és köv. ll.
23.

VASÁRNAP

22

Kath. Jubilate
Prot. Szotér

HÉTFŐ

23

Kath. Béla
Prot. Béla

Izr. 8. Seni bőjt

KEDD

24

Kath. György vt
Prot. György

SZERDA

25

Mint a barl
ve rejtekhelyei
ládainak A Fej
12—15 millió é
kövületek egész
latoké, melyek
ris; másrésze a
tak oda és ott
la-félék. Óriási
törési oldalában
falában, feltárt
E csontok, hel
kor utolsó szaka

Nem vitás,
langok legtöbb
a barlangokbar
az ősember n
lékének agyago
tűzpadjait, prim
a kőkor régibb
pattintgatott es
tői-, makárhegy
letei is azt igaz
barlangi ős.

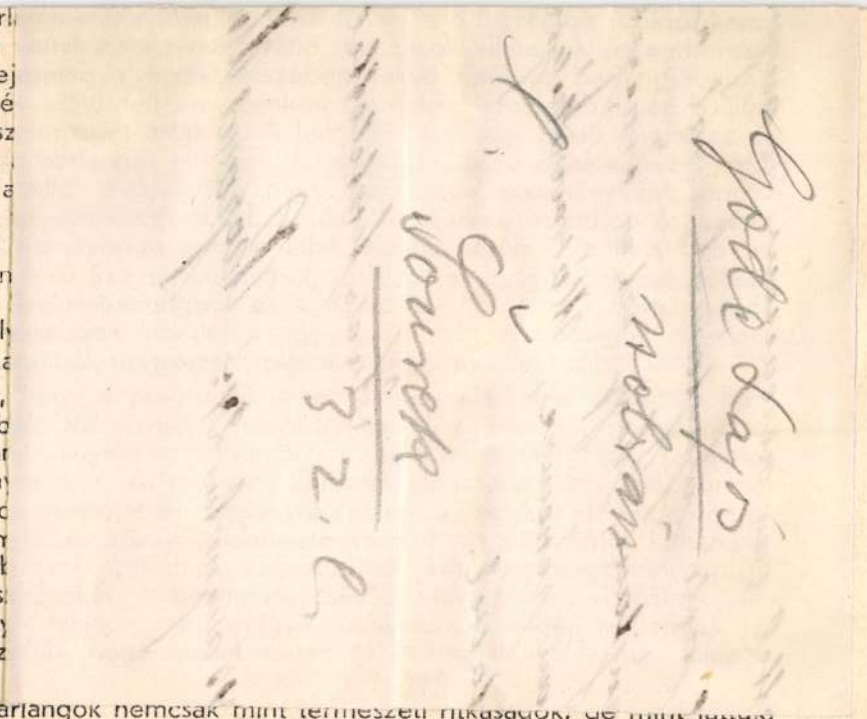

Mivel e barlangok nemcsak mint természeti ritkaságok, de mint láttuk,
geológiai, palaeonthológiai, archaeológiai tanulmányokra is alkalmas helyek,

a Zöldmáli-út 15312 számú telken feketelik a [illegible]
nyílása, melynek a barlang legmélyebb részéig való lejtése kb. 70 m. Könnyen bejárható részei ma már az ezer métert is meghaladják. A víz oldóhatásának nyomait viselő falaiból érdekes kövületeket lehet fejteni. Alsó járatai 20—30 centiméter vastag, lámpáink fényében csodálatosan szikrázó, ritkaszép kifejlődésű rózsacseppkővel fedvék, melyek gömbökben végződő ágai olyan erősek, hogy kibírják a falakra kapaszkodó ember sulyát is. Ezekből a borsókásan sorakozó felületekből apró, most fejlődő, sárgás-zöldes, hófehér csillagkristályos stalaktit csapocskák nyúlnak alá, melyek hellyel-hellyel fantasztikus alakú árnyékokat rajzolnak a falmezőkre.

A Ferenchegyi barlangra 1933-ban, a Törökvész-út csatornázása alkalmával találtak. Ez a barlang azonban, tekintve, hogy sziklalabirintusai az egymást össze-vissza keresztező járatok szövevényéből áll s bejárása nemcsak rendkívül fáradságos, de veszélyes is, ma még a nagyközönségtől el van zárva. Falait egyébként ugyanolyan rózsacseppkövek fedik, mint a Szemlőhegyi barlangét.

E barlangvidék leghatalmasabb, bejárásra legajánlatosabb tagja a Pálvölgyi barlangcsoport, mely a Mátyás és Guger-hegyek közötti völgyelésben, a Hármashatárhegyre vezető Szépvölgyi-út 162 számú menedékháza közelében van. Minthogy a Szépvölgyi-út a budai villamos Kolosytéri megállójánál torkollik, innen gyalogszerrel könnyen lehet a barlangcsoporthoz jutni. A barlangot a mátyáshegyi kőfejtők 205 méter magas-

Gyode Lajos

Donner tanítvány.
Pozsonyban és Győrben
működött. Tőle a
tatatóvárosi kapucinus templom főoltárának tabernákulumát.

Révhelyi Elemér dr.
Tata a művészetben.
A tatai piarista
rendház és múzeum.
Budapest, 1938. 16. l.

2.

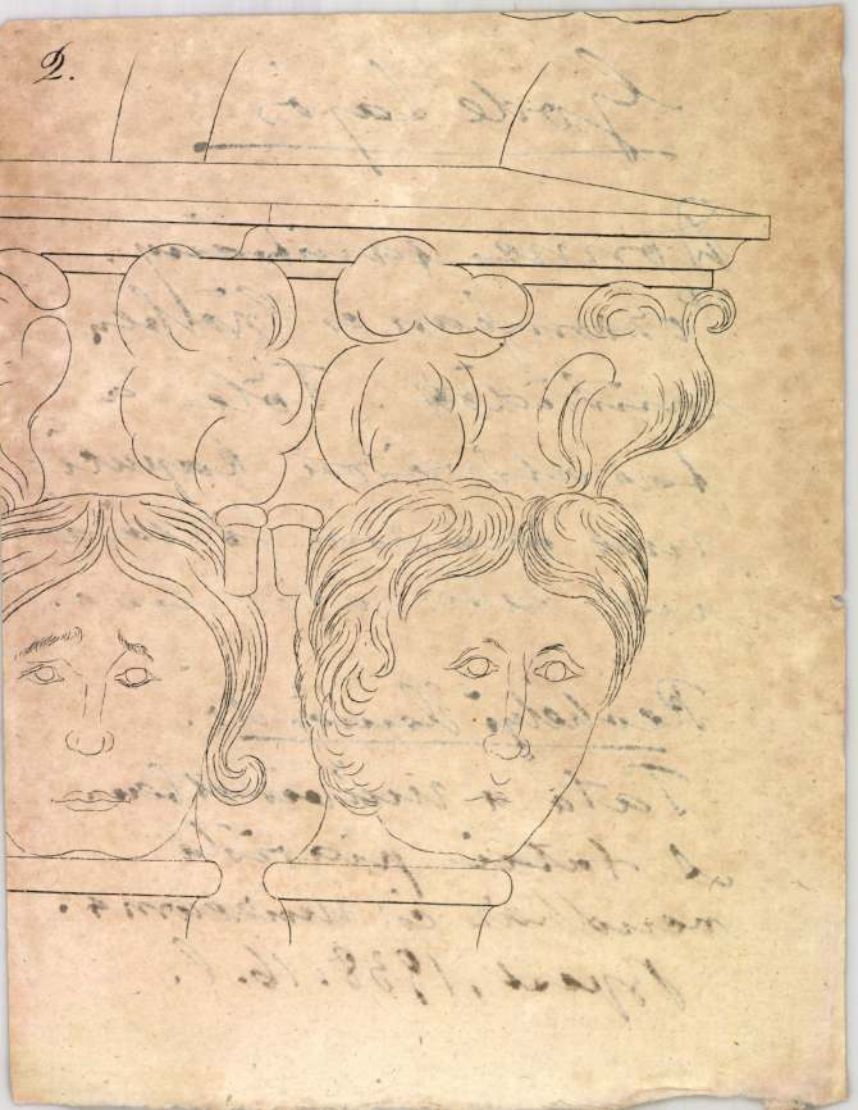

Gode, Ludwig

Donner R. tanítványa

a győri és pozsonyi jezsuiták templomának szószékei

Pig Müvel

546. l.

Gode Ludwig

Szobrász

d.

Pigler Andor:

Georg Raphael Donner élete és műveszete. Bp. 1933. 128, 129, 130. kép.

Szeged, Ferences tpl és nárda

18, 19

Gode Lajos

zobrain

Laid

Pigler Andor

A bécsi Szt. Ignác templom és mennyezetképei. Bp. 1923. 77 és köv. lapok és egyéb helyeken is.

Gode Ludwig

l.

Péter II

57. l

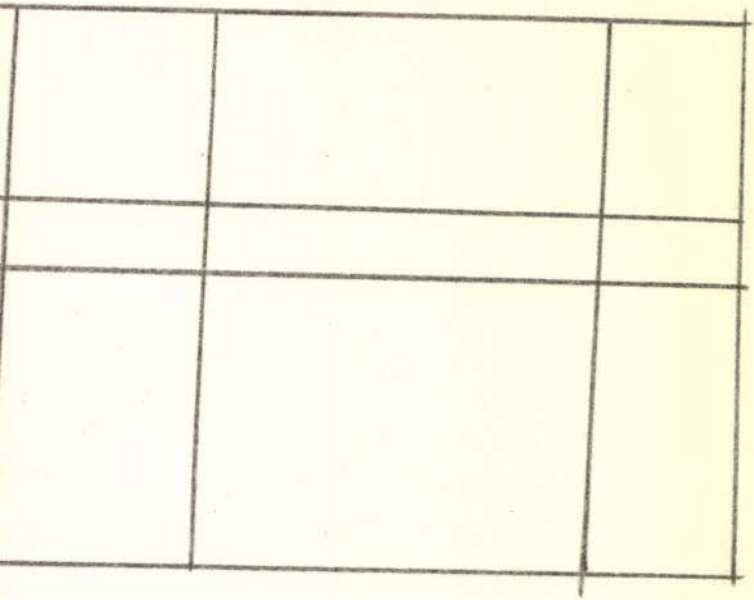

Gode Ludwig

zobrazy

l.

Kampis ujabbm. zobr

488. l.

Kulics Lászlóné
m. kir. dohány kisáruda
Magyarlápos

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Gode Lajos

Bobrais

Hekler M. Mun. Tört

151, 156. 170
152,

Gode Lajos szobrai Pozsony

1748. készítette a győri jezsuita, most bencés templom szószékét s egyéb faragványokat.

Gyulai Rudolf. A győri és pápai templom. A pannonhalmi főapátság története V. k. Bpest 1907. 728. l.

Gode Lajos

Nobrain

l.

Gerő L.: Tata te-
lepülése és műem-
lékei. Bp. 1954. 31. l.

Gode Lajos

nobrász

Gentmücml.

218. 311. l.

Temp. kép felv.

16

ágos Bizottsága.

beadvány	száma:	191
	kelte: jan. 5	1916.
lya-	beérkezése: január 8-án	1916.

Mellékletek száma:

Határidő:

Előirat száma: 790/1914

Utóirat száma:

I-II.
xp. 1916 | I/15

III. III/23.

Gode Lajos

szobrász

a pesti egyetemi templom szószékének hangvetőjén a diadalmasan feltámadt Krisztus szobra, állítólag fentitől.

Gaál Ferike dr:

Húsvét képzőművészetünkben.

Képes Vasárnap

1943. ápr. 20.

(Képpel.)

lásd M. S. mester csomagjában

Gode Sajos

nobrán

l.

Forum

Német rész

1937. 18-l.

többnös

GODE, *Ludwig*, szobrász. Donner Rafael tanítványa volt, azután Pozsonyban működött. 1747. készítette a győri Szt. Ignác-templom szentélykorlátját és pompás szószékét.

E. Gy. I. 394 p

Umbriai festő a XV. századból

Madonna a gyerme

A félkörives fül
Madonna a térdére
jobbjával átkarolta
felé nyúl. A szőke
nek végeit egymáson
térhez hasonló min
nyugszik ~~teve~~. A gyermek ölt
jok fejét dicsfény öv
~~olvasha tól~~ ~~[illegible]~~

205

4625
8
370.

Fresco, mér
Ara 370
Ltpa 1.

89
1
303

Gode Lajos
szobrász

Donner György Rafael-
nek egyik tanítványa
keszítette a győri ben-
cés templom rómpás
szószékét.

Csanyi Károly: A
győri székesegyház fe-
kete oltárai. Győri
Szemle 1930. 10. C.

Gode Lajos

a győri Szent Ignác templom gazdag faragási rokokó szőrzékét fenti 1749-ben készítette. Donner Rafael egyik pozsonyi tanítványa volt.

Csányi Károly:
Győr műemlékei.
Magyar Építőművészet
1943. 287. l.

Godó Márta (12 éves).

Hangyák (Godó Márta, Simovits Ágnes, Várkonyi Lajos, 12 évesek, Budapest)

Nők Lapja, 1978. jún. 3. Sz. l.: Így látják ők

megzavarodva —, csupán azt akartam, hogy...
— óvatosan elvonta a karját, s végre a hangján is úrrá lett, mert kitalálta, hogy ahelyett, amit az imént akart, mit mondjon. — Nem tud egy nyugdíjasnak való állást? Szívesen elmennék öltözőőrnek. A kereskedelemben dolgoztam, egy áruház cipőosztályán...

A zöldkabátos hölgy összecsukta a száját, arcáról eltűnt a mosoly. Egy pillanatig még nézte a férfit, aztán visszahajolt a tejberizs fölé. Evett egy kanállal, majd mintha szólni akart volna, de csak a fejével intett nemet, s újra evett, elmerülten.

Mire a bekecses nő megérkezett a somlói galuskával, az öregember már megint az újságot olvasta.

— Friss rajta a tejszín? — kérdezte a hölgy társalgási hangon.

— Friss. — mondta a bekecses. — Micsoda ízek! Magának is ajánlom.

rotválkozva.

— Az mindegy. Én vagyok a társaság lelke. — Inni szeretett volna, de a poharakat mind használták már. — Kérem! — szólt az edényeket összeszedegető, fehérköpenyes lánynak — Hozna egy tiszta poharat? — A lány anélkül, hogy ránézett volna a szomszéd asztalról adott egyet. — Köszönöm. — A lány némán dolgozott tovább. Az öregembert elöntötte a bosszúság. — Nézzenek oda! Még csak szóra sem méltat! Még csak szóra sem...

— Mit mérgelődik? — szólt rá a bekecses. — Megkapta a poharat. Mi mást várt?

— Igaz — mondta az öregember. — Igaza van. Maradunk még?

— Ha nem tilos csak így üldögélni itt — nézett rájuk reménykedve a hölgy — én nem bánnám.

— Hát akkor maradjunk — mondta a bekecses.

Tejszínű kód szó puha fátylát,
beborít kertet, fázó fákat,
rátelepszik vaskerítésre,
dermedt levél — február vére...

Kék ablakon a holdnak arca
könyvsorok szélét sárgán takarja,
narancsszínű a paplan, párna,
szél zúg altatót éjszakára.

Ha még egyszer augusztus lenne,
s csillag-lajtorja fényesedne,
felszöknék rá, fel — ha lehetne,
s rámragyogna nyári szerelme...

Ha még egyszer... Minek is mondom?
Eső kottázik villany dróton.
Talán egyszer érint még ujja,
s kitárul egy tulipán újra.

K.D.K.

GODE János ~~György~~ szobrász

Lehet hogy azonos Ferenccel

Szász. Gode Ferenc

GODE- József, szobrász

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
73. lap

Szt. Teréza elsztáina, 1776-78

GODE Lajos szoborsz

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
43,91,157. Rép

GODE LAJOS, szobrász

Pozsonyi szobrász. A győri jezsuita/ma bencés/Szent Ignác-templom szószékét 1748-ban készitette. Négy hónap alatt készült el. Ára 350 forint volt. 103.old. 4.jegyz

CSATKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrász munkái a sitkei templomban 99.old.

Vasi Szemle, Helytörténeti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 1.szám. Szombathely, 1967

GODE LAJOS, szobrász, pozsonyi
c66.

A győri bencés-templombanxxxxxxxx hatalmas szószéke tal
pán hatalmas rokokó disz, csupa mozgás, Sitkén Páris alko
tásán a falhoz tapadó nagy kagyló csüng lea talpon egy-
magában. 101.old

CSAKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrász munkái
a sitkei templomban 99.old.

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967.
1.szám. Szombathely, 1967

GODE LAJOS, pozsonyi szobrász

Győri szószékén, a bencés-templomban, a szélesen, sulyosan kialakitott mellvéd szélén Áron és Mózes kisebb figurája ül, közöttük keresztelő Szt. János prédikációját faragta ki domborművében Gode. Sitkén Páris Mihály-bar Godénoz kellett volna igazodnia-a mellvéd keskeny és mozgása is kevés, csak alsó szegélye hajlik mérsékelten fel. 101.old.

CSATKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrasz munkái a sitkei templomban 99.old.

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 1.szám. Szombathely, 1967

GODE LAJOS, pozsonyi szobrász

Győri bencés-templomi szószékén és Páris Mihály sitkei szószékén a hátsó falon egyező a dombormü.Párisnak Godéhoz kellett volna igazodnia-.A Jó pásztor,de kidolgozása más.Godénél több a részlet,a Jó pásztor félkézzel tartja feje felett a meglelt bárányt,ParisKrisztusa azonban félkezével int,másik kezével hosszu pásztorbotot tart. 101.old.

CSATKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrász munkái a sitkei templomban 99.old.

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 1.szám. Szombathely, 1967

BODE LAJOS, pozsonyi szobrász

Győri szószékén és Páris Mihály sitkei szószékén-bár Párisnak Godéhoz kellett volna alkalmazkodnia-a hangvetők sem egyeznek. A győri szélesebb,sok diszből emelkedik fel az egyszerű kereszt,szélén angyalkák,hatalmas dicsfény .A sitkei kerubok és angyalkák között kupszerű emelvényen ül az Ít allegorikus alakja eléggé üres arccal,magasra emelt kenellyel. 102.old. √ sitkeim

OSATKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrász munkái a sitkei templomban 99.old.

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 1.szám. Szombathely, 1967

GODE LAJOS, szobrász

Pozsonyi. A győri bencés templom szószék szélesen elfoglalja a fal egy részét, ez előtt csavarodik a lépcső négy rombuszban foglalt faragvánnyal, a négy egyházatya ábrázolásával. -Páris Mihály sitkei szószékén nincs lépcső, a szószékre a sekrestyén át lehet felmenni. 103. old

CSATKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrász munkái a sitkei templomban 99. old.

Vasi Szemle, XXI. évf. Helyismereti Évkönyv, 1967. 1. szám. Szombathely, 1967

GODE LAJOS, pozsonyi szobrász

Győri bencés-templomi szószékén a mellvéd szélén Áron és Mózes kisebb figurája, köztük keresztelő Szt. János. Páris sitkei szószékén-bár Godéhoz kellett volna alkalmazkodnia, Szent Péter kulccsal és Szent Pál karddal van. 101.old.

CSATKAI ENDRE: Páris Mihály soproni szobrász munkái a sitkei templomban 99.old.

Vasi Szemle, XXI.évf. Helyismereti Évkönyv, 1967. 1.szám. Szombathely, 1967

MDK

Godebski Cziprián

Zichy Mihály, a nagy festő emlékére, barátai Gouzien Armand és Godebski Cziprián emlékérmet készitettek a magyarok párisi kirándulása alkalmából.

Cikk: A franciák a magyarok párisi kirándulásáról.

Vasárnapi Ujság 30.sz. 1883. XXX.évf. 489.o.

MDK.

Cyprian Godebsky, szobrász
Ø1835-1909/ lengyel
Zichy Mihály mellszobra /1879/ bronz.Zala Zichy Muzeum. /repr. 5 kép/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály baráti köre Párizsban.
Müv.Ért.1956,V.évf.1.sz. 9 l.

Godebszky Cyprián

nobrán

Perálltörtképes

561 l.

ÉS HAJÓSOK ORSZ. SZABAD

TE, Budapest.

a Magyar Földmívelésügyi Miniszter Címnek

egyében .....

..... tulajdonát képező

Bizottsága nyilvántartásában mint fenntartandó

zerencsém felhívni Címet az alábbiakra :

946. F. M. sz. rendelete (megjelent a Magyar

ak (2) bekezdése értelmében : „A juttatásban

gyéb vagyontárgyak műemlékszerű fenntartásáról

1929 : XI. törvénycikben foglalt rendelkezések

műemlékvédelmi törvény, melynek utasítása

Godebsky

Zsobrai

Zichy Mihály festő
bronz mellszobra 1879-
ben, a zalai volt
Zichy-kuriában.

Margittay Rikárd

Balaton. Tájak-
emberek. Bp. 1943
199. l.

Győr, 1929. október 20.

Pizsfinomító Rt.-nak,
Gyékényes.

hó 14-én kelt levelüket, mely-
velemmel a következő meg-
az Önök részére.
et, hogy a megrendeléseket
értelmében a legpontossab-
teljesiteni, annyival is in-
tt megrendelők új üzlet be-

M. D. M

GODEFRIDUS a MADRE DEI asztalos

piarista laikus

1756. Kecskemét, sekrestye tabernákulum és armarium

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 128., 199. l.

Ø Godefroid de Claire

ötvös

l.

Gerevich romänkoriemt

197. l.

Csíkszeredai Kath. Főgimnázium

Könyvtára X. 70, 71.

Goder Albert MDK

Eperjesi festő, a XV.sz.9o-es évei során szerepel neve.
/Tóth.S.: Sáros vármegye monográfiája.BII.Bp.19o9-1912.72o-721./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblképei. Bp.1955.88,2o3.l.

Goder Albert MDK

Valószinüleg az eperjesi Péter festővel együtt dolgozott 15o6-ig a Szen Miklós templom oltárainak festésén, amelyeknek festését Péter 149o táján kezdhette meg.

Neve 1495-től szerepel a városi könyvekben, 1496-tól a városi külső, 1499-től pedig több megszakitással 1531-ig a szükebb tanács tagja. Városa megbizatásából gyakran jár az ország sok helyén.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.143.l.

Goder Albert MDK

Ha festői működéséről esik szó,1501,1514-1515,1518-ban, mindig másoló feladatokról emlékeznek meg forrásaink. 1532-ben szerepel neve utóljára az eperjes városi könyvekben, 1533-ban már özvegyével találkozunk.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.143.l.

Albert

aparjesi fertö

1501

Csontosi jegyz.

Irodalmi Repertori[illegible]

a

Magyar Szépmüvészetek

köréből

Hazai és Külföldi X – XVIII. [illegible]

Goder Albert

eperjesi festő

XV. és XVI.

azonos

Goder Albert

festővel

lásd ott.

Albert nevén ritkán,
de Goder néven,
mutheg eskudt is
volt, hivatalos akciok-
kal kapcsolatban sü-

vím előfordul: Iványi Béla dr.
Eperjes sz. kir. ~~vanos levéltára~~ II. r.
Szeged 1932.

Albert fecit

1496-97. Eperjesen

neve előfordul:

Registrum centum hominum ad annum Domini 1496 electorum.

Ivanyi Béla dr:

Eperjes sz. kir. város levéltára. II. r.

Szeged, 1932. 297. l.

365.453
411.474

(választott polgár.)

Nyomtatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Albert festő

Eperjes

1516-17. Számadás töredék.

„Domino Alberto moter ex eo quod iuvenem circa mensam suam quinque quartalibus anni tenuit, soluti sunt fl V. et ad scolam pro liquis den XVI."

Ivanyi Béla dr.

Eperjes n. kir. város levéltára. II. r.

Szeged. 1932. 453. l.

1519. u.o. 474. l.

Albert, eperjesi festő

Péter eperjesi mészáros 1507. máj. 12-ei kelt végrendeletében szerepel, kitől a festő 2 aranyforintot örökölt. 1513-ban eskütt és végrendeleti tanú.

Iványi Béla dr.

Eperjes sz. kir. város levéltára. II. r. Szeged, 1932. 365. l. 411. l.

A RÉGI BUDAPEST

ALT-BUDAPEST
L'ANCIEN BUDAPEST
THE OLD BUDAPEST

V. SOROZAT
FOLGE
SERIE
SERIES

Kiadja a Műemlékek Országos Bizottsága. — Herausgegeben von der Landeskommission der Baudenkmäler. — Edition de la Commission des monuments historiques. — Edition of the Commission of artistic monuments.

Godor Albert

festő

lásd Albert festő

alatt is

Muz Kvt. Ért. 1917

92. l. 96, 99, 103,
104, 105, 106, 107,
108. l. 242. l. 243. l.
244. l.

P (Godor)

Szegedy József

Kétegyházi

Albert festő

1502 Eperjes

L.

Szendrei-Szentiványi

12. l.

Albert, festő. *(Albertus pictor.)* A XV-ik század második felében s a XVI-ik elején Eperjesen működött. 1502-ben esküdt polgár volt.

Iványi Béla dr.: Eperjes szabad kir. város jegyzőkönyve. 1424—1509. *Tört. Tár.* 1909. 173. l. — *Kemény Lajos:* Magyarországi képírók. *Arch. Ért.* 1903. 302. l.

Godler, Albert

Maliř na Slovensku v XV. stol. V Prešově (Eperjes) společně s mistrem Petrem maloval hlavní oltář v tamním kostele.

Slovenská čítanka (1925, 492)

Toman 159. l.

24/1941. szám.

BUDAPEST
941 JUL.--9 7
AC 5 AC

Müemlékek Országos Bizottsága tek.Elnökségének.

Budapest.

IX.Hőgyes-Endre-ut 10.sz.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Godar Albert

festo

fontos -

Mus. Kut. Ist

1917. 103. l.

Petrik: Bibliographiája IX.136.

GODIAN László

M. D. K.

1926-ban Nagybány n a szabadiskola t gja

Réti: Nagybánya.. 337.l.

M.D.K.

Godina István, asztalos m.

Veszprémi mester. 1832. IV. 11. remekrajz: kétajtós szekrény, írószekrény, tus és akvarell. Bakonyi Múz. Veszprém. 267. kép. 250. o.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok. 250. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém, 1963

M.D.K.

Godina István, asztalos m.

Veszprémi mester. Remekrajz: kétajtós szekrény és irószekrény. 1832. 267. kép. 250.o. Fekete repr.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok. 250.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém. 1963

M.D.K.

Godena János asztalos segéd

Veszprémi asztalos segéd.+1872,II.15-én 27 éves korában.

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi asztalosok. 250.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém, 1963

M.D.K.

Godina János,ifj. asztalos m.

Veszprémi mester.1828-ban két tanulót tart,fél evet segéd nélkül dolgozik.1832-33-ban ~~patta~~ portio tart.

3.40.Ft.

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi astalosok.

250.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém, 1963

M.D.K.

Godina János,asztalos m.

Veszprémi mester.1828;fél evet egy segéddel dolgozik 1828-29 évre portio tartozása4.16 Ft.1831-32-ben pedig4.57.Ft.

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi asztalosok. 250.o.
A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém, 1963

M.D.K.

Godina József, asztalos m.

Veazprémi mester. Egy segéddel dolgozik. 1832-33 évre portio tart. 0.32 Ft. Remekrajz: kétajtós szekrény, tus rajz. Bakonyi Múz. Veszprém. 268. kép. 251. o. + 1866, V. 4. 64 éves korában.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok. 250. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém, 1963

M.D.K.

Godina József, asztalos m.

Veszprémi mester. Remekrajz: kétajtós szekrény, 1826. Fekete repr. 268. kép. 251.o.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok 251.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

M.D.K.

Godina Mihály, asztalos m.

Veszprémi mester. Adat: 1854-ből.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok.

251.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém,

1963

GODINGER KAROLY, térképész, /1844/

Ulbrich könyve II.részében Burgenland és a környező államok községi térképei, legtöbb 1770 után. Sokaz eredeti kéziratos, szinezett kataszteri térkép, sok a III.katonai felmérés 1:28.800-as méretarányához igazodik. A térképek szerzői legnagyobbrészt magyarok, igy Godinger is. 289.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE. XXVIII.évf. 1974. 2.sz. Szombathely

GODL Karl, halt Pozsonyban

K. G. Mahler 1 hónapos fia meghalt (1820, I. kötet, 733 l)
U. az, 1 éves fia meghalt. (1825, 823 l)

Karl G. bürgerl. Mahler + 37 éves korában, Pozsony, 1838 junius 9. (1838, 483 l)

Preßburger Zeitung
(Zeitung)

Godlewsky M., festő. Az 1860-as években Zomborban működött. 1862-ben a pesti műegyletben Jósnő cz. olajfestményét (200 frt.) állította ki.

Kiáll. lajstrom 108. sz.

Godlewsky M. /Zomborban/

"Jósnő"-je szép tehetségre mutat",-irja az augusztusi tárlaton szereplő műről a Heti Szemle c. rovat kritikája.

Divatcsarnok, Bp. 1862. szept. 2.
35. sz. 557-558. lap.

Godlewsky M. Zomborban

1862. aug. – szept. kiáll. Műegylet.
Jósnő, olajf., 200 ft.

~~Bécs III. 45, 46,~~

MDK

Gednautz Károly bpesti épitőmester

Épitő Ipar 1905. ápr.9. -i-: A nyiregyházi rk.
131 o. uj pléb.templom.

Ø Godnautz Viktoriador

textil

1929.

Éinnisk 1930. 83. l.

Farkas Béla

Becsényi u. 6.

Szobrán

Miscsonok

1924 Ian.

Ø Godo Lajos

festő

Háromszt, nemzeti

muzeum volga fia –

A nemzeti muzeum

képtárában sokat

másolt. Utána

nézni muszkor?

Kőszeghy Elemér

Kőszlese

1936 dec. 12

beérkeztének napján küldi meg.

A magunk részéről ismételten

jai kényelmére nevezett céget s vagyu

MDK

Godó Katalin

-iállitási hir

Vas Népe 1967 márc.19.

GODÓ KATALIN, diák-festő

Vörös Ferenc festő-pedagógus a sárvári Entzbruder Dezső Ált.Iskola rajz tanára volt.-1967-ben a prágai gyermek-rajz-világkiállitáson 8 tanitványa szerepelt.-Udvardi Katalin,Tangl János,Remete Vilmos,Jordanics Erzsébet,Fischbech József VIII.Gál Sándor,Godó Katalin VI.és Vörös Livia IV./Vörös Ferenc kisleánya/ osztályos tanulók. 602.o.

MASZLOS ISTVÁN: Vasi művészportrék.- Bemutatjuk Vörös Ferencet 600.old

VASI SZEMLE. XXII.évf. 4.szám, 1968. Szombathely

Godó Lajos M.D.K.

Megyei kórház, Salgótarján , 1961-1967, repr.

építésvezetöi

Magyar Építömüvészet 1968 / 3. 5-13.l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JAN 1
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Gódor András

1021

Gódor András: Bagatellek

SZILVESZTERI

ÉS

gat. A l
fontosabb tanúkat zárt osztályon őrzik. Az Elnök úgy tesz, mintha egyébbel lenne elfoglalva.
Meddig?

Orbán Ottó

Kiugrott dán királyfi, aki Helsingőr-varrógépekkel ügynököl. Emellett amatőr nyelvész, aki a világot jelentő kárpitoktól le a fal-dumáig minden nyelvjárást folyékonyan beszél, lehetőleg ugyanabban a költeményben. Bejárta Indiát, az Egyesült Államokat és Óbudát (ez utóbbit többször, ám kevésbé huzamosan). Ifjabb éveiben egy kissé zaklatott volt; egy ízben például kis híján kizaklatott egy induló vonatot a Keletiben. Mára már lehiggadt, korábbi tévelygéseinek emlékét már csak „Szegénynek lenni" elnevezésű költői programja őrzi.

S. Vilmos

Gódor András

Gódor András: Bagatellek

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 1. XXI. évf.
1. sz. 10. lap.

DIÁKTÜKÖR

SZLAI ZOLTÁN:

Kalendária

Görgey elárulta Dózsa és Kos-

Az első világháború után az an-

mégis visszajött. Ekkor írta a Jan-

SZILVESZTERI ÉS

TIMÁR GYÖRGY:

Szentmihályi Szabó Péter

Két azonosítatlan repülő tárgy találkozásából született, a Móra-Galaktikában. Már egészen ifjan

gat. A légierő és a tűzoltóság szintén. A legfontosabb tanúkat zárt osztályon őrzik. Az Elnök úgy tesz, mintha egyébbel lenne elfoglalva.

Meddig?

Orbán Ottó

Kiugrott dán királyfi, aki Helsingőr-varrógépekkel ügynököl. Emellett amatőr nyelvész, aki a világot jelentő kárpitoktól le a fal-dumáig minden nyelvjárást folyékonyan beszél, lehetőleg ugyanabban a költeményben. Bejárta Indiát, az Egyesült Államokat és Óbudát (ez utóbbit többször, ám kevésbé huzamosan). Ifjabb éveiben egy kissé zaklatott volt; egy ízben például kis híján kizaklatott egy induló vonatot a Keletiben. Mára már lehiggadt, korábbi tévelygéseinek emlékét már csak „Szegénynek lenni" elnevezésű költői programja őrzi.

S. Vilmos

Na, ja, mondta S. bácsi a fotón, délcegen, Huszár volt és kicsit dilis, mióta Przemysl-nél kilőtték a lova negyedlábát, kartáccsal. Erre büszke volt. Pedig, megvénült Laertész, nagyot hallott halálig, s azóta még kicsit sem. De azért az volt a pillanat, a történelem ereklyetartójában az egyetlen igazi bizsu. Később törökmézet nyalt minden pén-

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Hevesmegyei Népújság
Eger

Gódor Kálmán

1952 MÁJ. 22.

jét!

276

Pályázat Gárdonyi portréjának megfestésére

A városi centenáris bizottság legutóbbi ülésén Eger város festőművészei kiállításon mutatták be eddig elkészült festményeiket, vázlataikat az egri vár védelméről.

A centenáris bizottság tagjai bírálataikkal nagy segítséget adtak a festőművészek további munkájához. *Gódor* Kálmán festőművész, Eger város festőművészei nevében ígéretet tett, hogy a festmények további készítésénél, különösen a közös, nagy kompozíciónál, komoly figyelmet fordítanak arra, nehogy beleessenek a kapitalista „l'art pour l'art" művészet hibáiba, mert azt akarják, hogy festményeik, kompozícióik, ha az 1500-as éveket ábrázolják is, — a szocialista embertipus hazaszeretetét, élniakarását, békevágyát tükrözzék vissza.

A centenáris bizottság ezután a festőművészek javaslatára elhatározta, hogy megyei pályázatot hirdet Gárdonyi Géza portréjának megfestésére.

Portugáliát, amely már 25 éve seny
zar-kötik az amerikai imperializmus gy
életét James Minollo, a Marshall-terv
vezetője irányítja. A portugál fegyveres
delkezik: Camm, a „kölcsönös segélyny
amerikai katonai misszió főnöke.

*

A Reuter-hírügynökség jelenti, hogy az USA-ban az elmult években erősen megnövekedett az elmebetegek száma, s egyre többen kerülnek elmegyógyintézetbe. Az USA-ban ezidőszerint 650.000 elmebeteg van.

A „Land og Folk" című dán újság, a hírt kommentálva, helyesen

betegségnek ezt a nagyarányu elszaporodását. A legfőbb okot abban kell keresni, hogy az USA hatóságai állandóan szítják a háborús pszihózist."

MDK.

Gódor Kálmán

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1965 juni.2o .

MDK

Gódor Kálmán

polg.isk. rajztanár

Rajzoktatás, 1943. 72 l.

Godor Kálmán festő

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 10. sz. 336. o. – A Szabad-
nemzet köz-
leményei.

Egri csop.

Gódor Kálmán

Tárlatot rendezett a H. m-i napok alk-ból a H. m-i Munkacsoport: (f.a.)

Népújság, Eger
1958. júl. 4.

9

M.D.K.

Gódor Kalmán
festő

A győri Műcsarnokban
kiállításon vett részt.

Művészeti életünk
Művészet, 1960. november.

Gódor Kálmán

(Egerben él)

SzM, 1953. 298-299. l.

A megyei képzm. munkacsoportok orsz. értekezlete)

(levele a vidéki művészetről és művészek helyzetéről)

Gódor Kálmán, f. rugztanár

Hatvan 1911 jan. 5

képe Füzik 1936

Egerben

tanár

Összesen:				

Figyeldmeztetés: 1. A fizetési jegyzéket **nem kell vi**
havi sorrendben irattárában megő
2. A téritményeket a fent megjelölt
Igazoljuk, hogy a 15. számú hasábban feltüntetett öss

Budapest, 1943

főnök.

561. rakt. szám.

Godor Kálmán

rajztanár

Sátoraljaujhelyről

Munkácsra helyezték

Rajzoktatás

1943. IV. cif. 9. 7.

72. l.

…zék

…ságánál alkalmazásban álló azon
…akról akiknek az 1921. évi 1.000/
…u kedvezménye ruhaszövetre van igényük.

4	5	6	7	8
…k	Igénye van egyrend		A kiadott ruhautalvány sorszáma	A ruhautalvány átvételének elismerése
…állomás helye	férfi ruhaszövetre	női ruhaszövetre		
…udapest	1	–		
"	1	–		
"	1	–		
"				

Gódor Kálmán

1930/31 – 1932/33

Salgótarjáni [illegible], [illegible]

Ferkèpzomfoiskèvk

86. l.

óvatossággal kell fogadni. Nővel
zavart, hogy C. festő. üvegfestő. grafikus, szobrász. szakíró, sőt állítólag építész is volt egy személyben és hogy neki, valamint fiának, az ifjabb

Gódor Kálmán

IV. c.

tanári szak

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34. 46. l.

SZERZÉSI, UTAZÁSI ÉS SZÁLLITÁSI R. T.
ASUTAK HIVATALOS MENETJEGYIRODÁJA

Budapest, 1929. okt. 7.
Postafiók 169.

mény Napló".

jlődés, mely a hazai idegenforgalom
nkké teszi, hogy annak mindazon esz-
aknak és helyeseknek találtattak, to-
be vegyük. E vonatkozásban különös
nyelvü Esemény Naplónkra, melyet az
és melyet a folyó évre is kiadni ki-
ől ugyanazon év végéig naptárilag
etve a fővárosban lezajló kongresszu-
ti kiállitások, tudományos előadások,
mzeti ünnepélyek, sportversenyek, szó-
melyek az idegent érdekelhetik s me-

Gódor Kálmán

V. c.

tanár szak

Ferkèpzomfoisk`vk

1935-36. 73. l.

Budapest, 193 5. április 1o.

tiványi Gyula urnak,

Helyben

veink átvizsgálásával látjuk, hogy a f.hó
zletet
engő 42.-
Miután megállapodásunk értelmében a részle-
a teljes hátralékot teszik esedékessé, fel-
ali beküldésére, nehogy kénytelenek legyünk
és Önnek felesleges költségeket okozni.
zküldeményét várva, vagyunk

teljes tisztelettel

KARDOS TESTVÉREK
butorárúháza
Budapest, VII., Wesselényi-utca 10.

Godor Kálmán

festő Eger

l.

Szabad művészet

1948. 336. l.

Gádor Kálmán

Nemzeti Újság képes mell.
1938. aug. 20.

Gádor Kálmán festőművész megfestette Horváth Mihály volt csanádi püspök történetiró arcképét

11

Gódor Kálmán

MEK

Gódor Kálmán nagyméretű és nagyigényű „Virágcsendélet" c. festményéé az első szó. Formavilága gazdag, lendületes, és valami különös, erotikus vágytól terhes zenéhez hasonló. Ugy is mondhatnánk, hogy a zöld színeknek izgató szimfóniája ez a kép. „Bányatelep" c. képén egyetértünk a téma megválasztásával, a tört szinek gondos összehangolásával, a kompozíció nemes egyszerűségével, de a kézjegynek plakátszerűen rideg, merev, sematikus jellege már lényegesen lehűti lelkesedésünket. A „Konyhaasztal" c. festményen sem éri el a „Virágcsendélet" felejthetetlenül szép férfias líráját, a színekben és formákban fogalmazott zeneköltészetét.

Plathy György

őművészeinek

Népujság, Eger. 1957. dec. 31.

Gódor Kálmán, festőművész

A hatvani képzőművészek kiállítása megnyílt júl. 31.-én a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban. A jelent a ma élők dolgonjeként Gódor Kálmán képviseli a látványon túli emberi lényeg legmélyebben „Önarckép"-ében jut kifejezésre. Festészetének széles ívét a „Galántai táncok" lendülete, dinamikája, a „Párás reggel" tónusgazdagsága, a „Hegedűs"-csendélet kompozíciós rendjének eredetisége jól érzékeltetik.

(említve).

Dömötör János: Hatvani képzőművészek kiállítása Vásárhelyen.

Hevesi Szemle, 1982. 4. 6. old.

Gódor Kálmán festő

a Hatvani Galériában rendezett tárlaton szerepelnek képei. Ma már oldottabb színekkel dolgozik, mint egyi tartózkodása idején. „Vitorlások" – „Eger fölött" c. (említve)

Farkas András: Heves megyei képzőművészek a Hatvani Galériában.

Népújság (Heves), 1975. aug. 31.

Godóvár

Kemence község
határában
(Hont vm)
l.

Bar Bpestbalp
175. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

M.D.K.

Godra Irén

A Szinházi Élet jelmezpályázatához készitett jelmezrajzokat. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1928. jan. 29. -febr. 4. XVIII. évf. 5. sz. 104. lap.

M.D.K.

Godra Irén

A „DIVAT" c. rovatban közölt ruhaterve.
Rajz. /Selyem pizsama/

Szinházi Élet. Bp. 1927. május 8.-14.
XVII. évf. 19. sz. 79. lap.

.

M.D.K.

Godra Irén

Három rajz jelmeztervekről. Repr.

A Szinházi Élet, Bp. 1928. jan. 22-28. XVIII. évf. 4. sz. 106. lap.

M.D.K.

Godra Irén

A Szinházi Élet jelmezpályázatára készit jelmezterveket. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1928. febr. 12-18. XVIII. évf. 7. sz. 108. lap.

MDK

Goebel, festöm.

cigányai, kik a faluvégen patkószeget csinálnak. - csinos művek. Vizfestmények.
/ "E havi mütárlat." K-s M-n./

K-s M-n.: Kakas Márton levelei. CXII. Levél. Egyrölmásról. /Tárház./ -Vas. Ujs. 1859. 488.1.

MDK

Festészet, táblakép
Fogoly-szállitmány, Goebel,

Honderü, 1844. II. 81.

Heti Szemle

Patak Jenő

Vizfestmény.

"Spanyol cigányok."Goebel müve a Müegylet kiállitásn.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

Goebel, Carl (1824-1899)

„Dinnyevásár" Vászonfestmény 44,5 x 63,5 cm

J. l. p.: C. Goebel Véclett.

Kikiáltási ár: 15 000 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Goebel, Carl (1824 - 1899)

„Lány Zeeskével" Vízfestmény

45,5 x 29 cm J. l. b.: C. Goebel Védett

Kikiáltási ár: 6000 ft.

BÁV 48. Müvészeti Képaukció Bp. 19789 május

Goebel, Carl
(Wien 1824 - Wien 1893)

„Vásárra menő" vízfestmény 230×250 mm
J. l. j.: C. Goebel Védett.
Kikiáltási ár: 6000 Ft

BÁV 55.Képaukció Budapest,1981.szeptember

Goebel, Carul Petrus fertő

1821 fővltárlép

Kapuvár, sk. t.

Csebedin József: A kapuvári egyház története. Kapuvár, 2001.

25.-

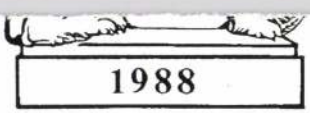

Pápa, 2001

Goebel, Carl

festő

Magyar huszárok, vonj.

1.

Pécsekiáll 1927 márc

szeptember és október hónapokban esedékessé váló lakbér befizethetése céljából 3 drb csekklapot ide mellékelve megküldeni.

Maradok kiváló tisztelettel

Budapest, 1938 július hó 30

Bihar Leóné

GÓDOR Kálmán fertő

Faragó Tamás szerint

A mínuszok „befagyasztják" az egrieket

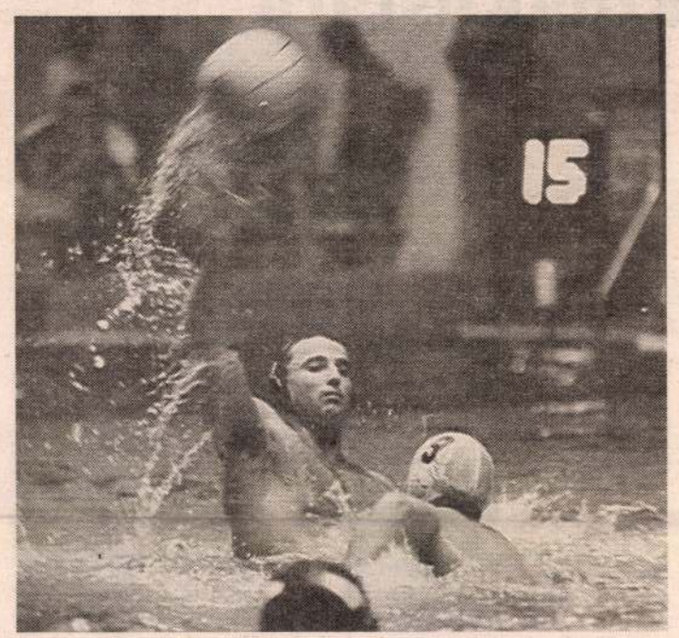

Áncsán András az egriek játémesterének bizonyult a szombati mérkőzésen.

Vasas Plaket — Eger SE 12-9 (3-1, 3-3, 3-3, 3-2)

OB I-es vízilabda mérkőzés, Hajós Alfréd uszoda, 200 néző. V.: Báthory, Schlosszer.

ESE: Kiss — ÁNCSÁN 3, BUNDSCHUH 2, PETIK 2, Papp, Tóth K. 1, TÓTH P. 1, Kemenesi, Tűzkő, Pulay, Katona. *Edző: Pócsik Dénes és Gyulavári Zoltán.*

Gól emberelőnyből: 8/5, ill. 8/3.
Négyméteresből: 1/1, ill. 2/2.

A mérkőzés időben elkezdődhetett, de előtte, még a bemelegítéskor *Gyulavári* edző szólította magához a játékosokat, és külön felhívta mindenki figyelmét a szoros emberfogásra.

Sajnos, a mérkőzés eleje igazolta a papírformát. *Martinovics* és *Gorskov* látványos góljaival pillanatok alatt elhúztak a házigazdák, és mire az egriek feleszméltek, már 3-1-et mutatott az eredményjelző. Ezt követően végig az egriek hozták el a labdát, *Bundschuh* jóvoltából. A kínálkozó lehetőségeket *Petik, Áncsán* és *Tóth P.* ki is használta, de erejükből csak a döntetlenre futotta a második és harmadik negyedben. Mindez „köszönhető volt" a kitűnően védő válogatott kapusnak, *Kósznak*, aki látványosan védte a lövéseket. Végül is, az utolsó negyed a Vasasnak kedvezett, három egri kiállítás még meg is könnyítette a dolgukat, és három góllal tettek pontot a mérkőzésre. Így aztán a lelkesen játszó egriek küzdenitudása kevésnek bizonyult a pontszerzéshez.

A mérkőzés végén *Faragó Tamás* olimpiai bajnokot kérdeztük: — Az egriek játéka — a mérkőzés eredményétől függetlenül — nagyon tetszett. Lehetőségeikhez képest fantasztikusan pólóztak, de a kritikus, téli hónapokban, csakúgy, mint a vasutasok ellen nem tudtak felülkerekedni a Vasassal szemben sem. Ilyenkor látszik meg a mostoha körülmények közötti felkészülés és a taktikai edzőmeccsek hiánya, ami bizony a többi csapatnak kedvez...

Kép és szöveg: Szántó György

Nyugalmas győzelem

Agria Bútorgyár — Bp. Erőmű 6:2 (4131:3974)

NB I-es férfi csapatbajnoki mérkőzés, Eger. *Agria:* Mester 651, Kádár 706, Zsíros 702, Tősi 700, Kun 692, Jéger 680 fa.

Mint *Vass Frigyes* az egri csapat edzője a mérkőzés után elmondta, nyugalmas győzelmet arattak, elejétől végig a bútorgyáriaknál volt az előny. Már az első pár 45 fát hozott, négy pár után pedig már 200 fás vezetést

Végül a vendégek román játékosa és a nagy NB I-es rutinnal rendelkező *Holczer* faragott a hátrányból. Az újonc gárda kitett magáért, azok is, akik korábban bizonytalankodtak. *Jéger* és *Zsíros* sokat javult korábbi önmagához képest, *Mesternél* pedig az dicsérhető, hogy meghűléssel bajlódva is vállalta a játékot. Ezzel magyarázható hullámzó teljesítménye — 170 fás sorozat után „képes volt" 140-re —, de a betegség nyilván rontotta az

sikert követően így nyilatkozott az edző: — Két idegenbeli vereség után, nagyon ránk fért már ez a győzelem. Úgy gondolom, hitet és erőt ad a még hátralévő két meccshez.

A hét végén Sopronba látogatnak az egri tekézők, ahol alig van esély a sikerre, ám a szezon utolsó erőpróbájára Egerben kerül sor, december 11-én. Az Inota ellen már — a mostanihoz hasonló teljesítménnyel — kilátás nyílhat a két pont otthon tartására.

Fény, formák, „figurák"

Bronzérmes az egri Torma László

A bajnokság támogatói

A Violet Fitness és a Delta SC által szervezett verseny megrendezését a következő szponzorok támogatása tette lehetővé: **Polgármesteri Hivatal Sport és Létesítmény Igazgatósága, Hirs Ferenc pékség, Mezőszemere, Méretes szabóság, Vakarcs Péter, M. C. G. Kft., Atlasz Gmk., Gyula, Eged taxi, Pro Line Kft., Stadion söröző, Delta SC, Violet Stúdió, Extractum Kft., Kunfehértó, Hungária Biztosító, Eger, Centrum Áruházak Rt. egri áruháza, Franceska Fitness Szalon, Power Lean, Mitax Organ, Pak-Ker 2000, Eger, ME-BIB, Unitas Kft., Hangácsi Nyomda, Andornaktálya, Kis-Cuki Cukrászda, Bíró autóbontó, Eger, Lézerképek, Poszterek, Képkeretek Boltja, Sándor Imre út, Társadalombiztosítás, Eger, Független Magyar Ifjúság, Szárnyas Baromfibolt, Rákóczi út, Széna téri Kis ABC, Miami Sun Solarium, Knézich K. u. 24.**

(x.)

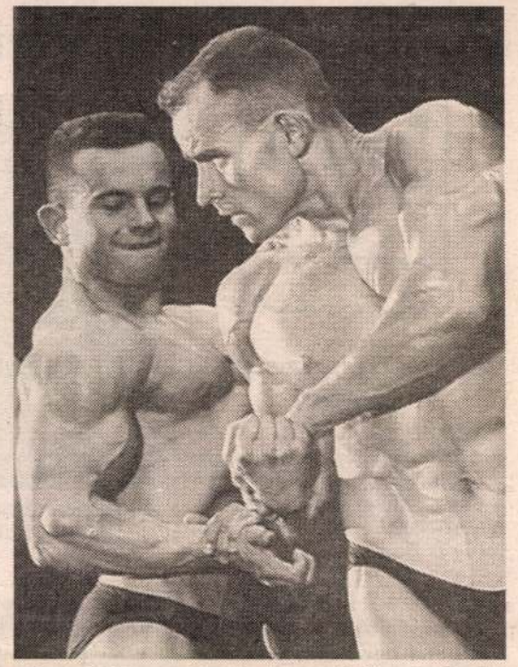

Dagadó bicepszeiket is összemérték a badisok
(Fotó: Gál Gábor)

Aligha kellett kötéllel fogni a nézőket, máskülönben meggyűlt volna a rendezők baja, hogy annyi embert összeszedjenek, ahányan végignézték a testépítők kelet-magyarországi bajnokságát az egri körcsarnokban. A szombati viadalon már délelőtt megteltek a lelátók, sőt a tribün előtt elhelyezett széksorok is, s ha lehet még fokozni a zsúfoltságot, akkor az délutánra mégcsak fokozódott.

Vonzónak bizonyult a badisok versengése, amin nem is lehet csodálkozni, hiszen ilyen, látványban bővelkedő eseményre nem mindennap kerül sor Egerben. A délelőtt lezajló kötelező gyakorlatok után — meghatározott pózzal a különböző izomcsoportokat kellett „prezentálni" a zsűrinek és a nézőknek — huszonnégy férfi és négy női sportoló jutott a délutáni fináléba.

A hölgyek szabadon választottjai nagy sikert arattak, különösen a rendkívül kidolgozott testű, tiszaújvárosi *Ádám Viktóriáé*, akinek elsőségéhez nem is férhetett kétség. Mögötte két kiskunhalasi body builder, *Pécska* és *Rékasi* végzett.

Az erősebb nem könnyű képviselőivel, a 65 kg-osokkal mutatkozott be. Itt a következő sorrend alakult ki: 1. *Szabó István* (Miskolc), 2. *Rázműves* (Tisza-

Öt kilogrammal feljebb egy kis település, a Kiskunfélegyházához közeli Pálmonostora klubjának versenyzője, *Pigniczki Csaba* diadalmaskodott, mögötte a hódmezővásárhelyi *Korom* és a kiskunhalasi *Harnóczi* végzett. Gyakran csattant fel taps az ötletesnél ötletesebb „figurák" láttán. A nyolcvan kilogramos súlycsoportban egy debreceni versenyző, *Szarka Béla* bizonyult a legjobbnak, a szolnoki *Kovács*, illetve a debreceni *Fülöp* a dobogó második és harmadik fokára állhatott fel. Igazán a 90 kg-osok versenye alatt forrósodott fel a csarnok levegője. A bemutatók után nagyon sokan a pompás izomzatú debreceni *Lénártot* látták elsőnek, nem így a pontozóbírák, akik a szolnoki *Leskó Tamásra* voksoltak. A nézők egy népes csoportja fennhangon bundát emlegetett, s a maga a debreceni fiú csak ennyit szólt a vígasztaló szavakra: „Nekem nem ez a gyerek az ellenfelem..." A bronzérmet a hódmezővásárhelyi *Várhelyire* akasztották, aki különösen ötletdús produkciójával lopta be magát a

lehet még jobban felajzotta a publikumot. Ez teljes mértékben érthető is volt, mert a pódiumra fellépett az egri *Torma László*, a Violet Fitness Klub sportolója. A reflektorok fénye továbbra sem került le róla, hiszen hatalmas ováció közepette kiérdemelte, hogy felléphessen a dobogó harmadik fokára. Ilyesmi még nem fordult elő a sportág egri történetében... Az egri fiút csak két szegedi badis, a bajnok *Vajda János* és az ezüstérmes *Bojtos* előzte meg.

Végezetül az egyes súlycsoportok győztesei is összemérték tudásukat, az úgynevezett abszolút kategóriában. A 90 kg-os kategóriában győztes szolnoki *Leskó Tamás* az elsők között sem talált legyőzőre.

A remek hangulatú bajnokságon különdíjat kapott a legfiatalabb induló, a 18 éves *Harcsa Zoltán* és a legidősebb versenyző, a 45 esztendős *Sebestyén László*. A látványokban és élményekben bővelkedő délután *Rubos Katalin, Ignácz Attila* és *Kiss Jenő* válogatott sportolók szemet gyönyörködtető produkció-

Koncert

Ma délután 18 órakor a *Trio Transformers* lép fel a hatvani művelődési központ barokk termében. Műsorukban szerepelnek többek között Vivaldi-, Corelli- és Bach-művek.

A nagy generáció

A hatvani Ady Endre Városi Könyvtár és Közösségi Házban 26-án ismét megnézhetnek egy magyar alkotást a video-filmklub látogatói. Ezúttal *András Ferenc: A nagy generáció című mozija lesz látható. Bevezetőt Monori Zoltán*, a TIT helyi irodavezetője mond. A főbb szereplők között az érdeklődők *Eperjes Károllyal* és *Cserhalmi Györggyel* találkozhatnak.

Nyílik a portrébiennálé

Immár a IX. országos portrébiennálét nyitják meg a Hatvani Galériában november 27-én, délelőtt fél 12-kor. Az ünnepségen az Állami Zeneiskola művésztanárai közreműködnek. A tárlat címe: *Arcok és sorsok.*

Lézerfényképek a jövőből

November 27-ig látogatható az a kiállítás, amelyet a régi könyvtár épületében rendeztek meg Hatvanban. A tárlaton az érdeklődők lézerfényképeket tekinthetnek meg — a jövőből. A bemutató minden nap 9-16 óráig tart nyitva.

Életmű és hagyaték

A kép címe: Házak. A festmény minden bizonnyal egy egri látkép. Gódor Kálmán hosszú ideig élt és tanított a városban.
(Fotó: Gál Gábor)

Gódor Kálmán (1911-1991) festőművész életművét és hagyatékát láthatják az érdeklődők a Hatvany Lajos Múzeum kiállítótermében. Afféle kedvcsinálóként ajánljuk olvasóinknak felvételeinket...

Megjelent a Lőrinci Hírei

Információk és érdekességek

Napvilágot látott a Lőrinci Hírei novemberi száma. Az újságban olvashatnak a város képviselő-testületének üléséről, Mádl Ferenc kultuszminiszter hatvani látogatásáról, valamint a helyi népszokásokról is.

„Nemcsak a szépre emlékezem..." — mondja dr. Miczki Irén, az egykori körzeti orvos. A vele készült interjúban az olvasók megismerhetik munkáját, s megtudhatják, mi történt a főorvos-főtanácsos asszonnyal azóta, amióta elköltözött Lőrinciből.

Teljes oldalt kívánt azoknak a közületeknek és magánszemélyeknek a névsora, akik az idén kisebb-nagyobb adományokkal támogatták a lap megjelenését.

Végezetül az LH vezércikkére szeretnénk felhívni a figyelmet. A Hírlap olvasói is találkozhattak már Mándoki György plébánossal, a helyi lokálpatrióta újságban ő maga is publikál. Az „Otthont keresve" című írásában visszaemlékszik gyermekkorára, s arra biztatja a lőrincieket: szorongás nélkül nézzenek a jövőbe.

Utazás a múltunkban

„Mosolyogj a világra!"

Reinkarnációs hétvégét szerveznek a hatvani városi művelődési központban december 18-19-ére. Ez a misztikus program felcsigázta az érdeklődésemet. Megkerestem az egyik szervezőt, *Zölei Magdolnát*, s kértem, be-

— Mindennek megvan a maga oka. Nem lehet véletlen, hogy pont azzal, azokkal hoz össze bennünket a sors, akikkel éppen együtt vagyunk egy ilyen találkozón. Velük korábbi életünkben is szoros kapcsolatban álltunk:

A főispáni székből a kuláklistára

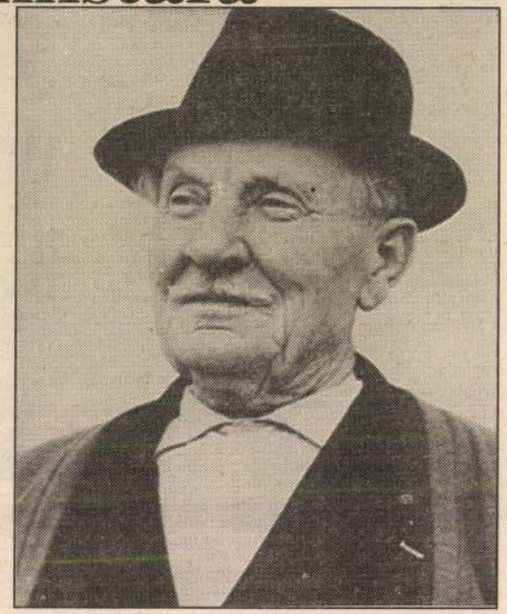

Fülöp István fordulatokban gazdag életet élt

Nagyon sokan tisztelték Hatvanban *Fülöp (Kóla) Istvánt.* Régi hatvani parasztősök leszármazottja. Ősei közül hárman is honvédek voltak 1848-ban: *Fülöp Mátyás, Drabos János* és *Drabos József.* Ő maga kétkezi mezőgazdasági munkásként dolgozott fiatalkorában, de aztán a szorgalom, a szerencse segítségével előbb tekintélyes kisgazda, majd ötvenöt holdas jómódú gazda lett.

Nemcsak ügyes gazda volt, hanem szerepet vállalt a közéletben is. Már 1935-ben megválasztották községi bírónak. E tisztet közmegelégedésre töltötte be 1945-ig, amikor Hatvan újból elnyerte a városi rangot, és polgármester vette át a közigazgatás irányítását. 1944-ben, amikor közeledett a front Hatvanhoz, lebeszélte a nyilas vezetőket arról, hogy a németek kivonulása után maguk szálljanak szembe a bevonuló szovjet katonákkal.

November 25-én vállalkozott arra, hogy a község képviseletében a főtéren *dr. Papp Zoltán* jegyző, *Nyitrai Ferenc* katolikus pap és *Sipos János* rendőrtiszt társaságában fogadja a bevonuló szovjet parancsnokot. Ez egyáltalán nem volt veszélytelen vállalkozás. Fülöp István bírót ugyanis a szovjet parancsnok túsznak nyilvánította. Őrizetbe vétette, és megfenyegette: ha a községben orvlövészek támadást intéznek, őt fogják agyonlövetni.

A következő év tavaszán *dr. Bonta Bertalan* és *Kozsa József* társaságában szekérre ült, Budapestre utazott a belügyminiszterhez, hogy ismertesse a községi képviselő-testület határozatát, amely szerint Hatvan várossá alakult, és ehhez kérték a belügyminiszter jóváhagyását. Ez nemsokára meg is történt, így lett város ismét Hatvan 1945 júniusában.

A legnagyobb megtiszteltetés

— Édesanyámnak volt egy unokatestvére: *Esztergomi István.* Erős akaratú kisgazda volt. Felszólították, hogy ajánlja fel a földjét az államnak. Amikor erre nem volt hajlandó, bevitték a rendőrségre. Benn volt egész nap és egész éjjel. Másnap hajnalban már nem tudott járni. A rendőrök vitték haza. Letették a háza elé, aztán elmentek. Délután már halott volt. Édesapámat is bevitték a rendőrségre. Azt mondták: forduljon a fal felé, és gondolkozzon, hogy felajánlja-e a földjét az államnak, vagy nem! Erre ő így válaszolt: én nem fordulok a fal felé, máris megmondom, minden földemet felajánlom az államnak. Tudta, hiába lenne minden ellenállás. Haza is engedték. Nem ijedt meg a földje elvesztése miatt. Elment Nagytelekre, az állami gazdaságba béresnek.

— Ez sem volt elég. Államosították a házát, és elrendelték a kilakoltatását. Kénytelen volt el-

ragyogó kocsi. Kiszállt belőle a megyei pártbizottság első titkára. — Hol az öreg? — azt kérdezték. Édesanyám mondta, dolgozni van Nagyteleken. Kimentek oda is. Hivatták, és azt mondták: — Szálljon be a kocsiba! Tizenöt évig volt ennek a városnak vezető embere. Adnak a maga szavára. Szóljon az emberekhez, nyugtassa meg őket, mert forrong a nép!

— Édesapám azt felelte, hagyjanak neki békét. Ő már évek óta nem foglalkozik politikával, csak a munkával. El is mentek fenyegetőzve: „Ezt még megbánja egyszer!" Aztán megbeszélte a dolgot a kertészmérnökkel. Maga is átgondolta a helyzetet. Felült a biciklijére, és bement a városházára. Ott már nagy felháborodás volt. Az egyik téeszelnököt a nyakkendőjére akarták felakasztani. Édesapám megdorgálta őket: — Nem szégyellitek magatokat? Gyilkosok akartok lenni? — Aztán kiment a városháza erkélyére, és beszélt az emberekhez: — Kedves gyer-

Goebel, Karl

1824 – 1899

festö, litogr. Bécs

l.

Bick Portrkat

275, 494, 497. n

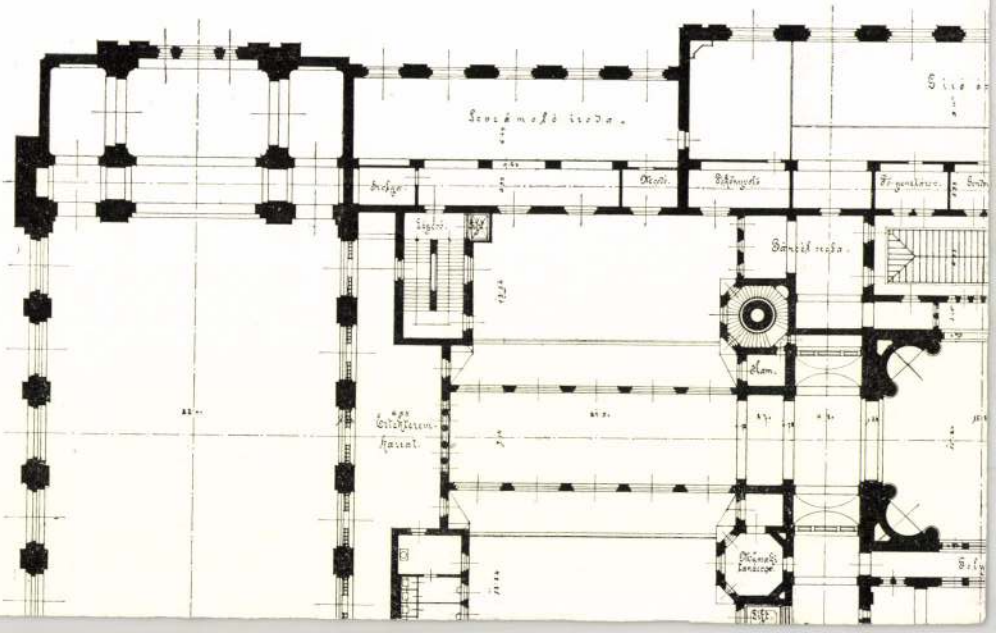

Goebel Károly Péter

festő

l.

Csatkaisoprommúcsul

II. 39. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^1/_2$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla.

Stephaneum r. t. Bud

Goebel Károly

becsi festő

l.

Ormós Zsigmond

Utarási emlékek I.

Pest 1860. 153 l.

MDK

Goebel Karl. sz..1824.

Falusi mulatság, vf.

Katonák a korcsma előtt, vf.

Ernst Muz. 15. aukc. 1921. 16 l.

Goebel Károly MDK

Cigányok a romok között, vizf.

Mücsarnok 1877.nov.8.

Goebel Károly MDK

A citerás, vizf.
Török táncosnő kávéházban, vizf.
A pénzolvasó Pifferaro, vizf.
Bevallás a nagyanya előtt, vizf.

Műcsarnok 1877.nov.8.

Patak Jenő

Vizfestmény.

"Mulató spanyol cigányok".Goebel K.

müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.1.190.old.

Patak Jenő

Táblakép.

"Mecset romja Nándorfehérvárott".

Goebel Károly festő müve a Müegylet sorsolási kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.l.332.old.

Grafika XIX. kd.

akvarell, (Goebel Károly)

Religio, 1853. jul. 24. 77-78.o

Ugyesek.

Festészet, táblakép
A szerencsétlenül jártak, Goebel Károly

Honderü, 1844. II. 195.
Heti Szemle

Goebel Károly "Huszástábor" c-
műrének műlapjáról

Fővárosi tapok 1867. VIII. 11. 735.

Hír

Festészet, táblakép
Fogolyszállitmány, Goebel Károly

Honderü, 1844. II. 195.

Heti Szemle

Goebel Károly jestőművészről

Fővárosi Lapok 1867. VIII. 11. 735.

Hír

Goebel Károly festő

Religio, 1853. jul. 24. 77.-78.o

vegyesek.

Kiállítások.

Pest, 1853. Goebel Károly festő

Religio, 1853. jul. 24. 77.-78.

Vegyesek.

Patak Jenő

Táblakép.

"Nándorfehérvári mecset" Goebel Károly

festő müve.

Fővárosi Lapok 1864.I.évf.67.old.

MDK

Goebel Károly, osztrák festő

Az 1850-60-as években gyakran megfordult Magyar országon s a magyar népéletről számos vázlatot készitett, melyek közül nehányat olajfestményben is kidolgozott.A pesti müegyletnek tiz éven át legszorgalmasabb kiáll.-ja volt.A müvész hagyatékában talált nagyszámu magy.vonatk. rajzot és vázlatot annak idején a Tört.Képcs.számára szerezték meg.Kőrajzai:Batthyány Lajos gr. arck.
Károlyi István gr. arck.
Pejacsevich László gr."
Kiáll.lajstromok.-Tört.Képcs.graf.gyüjt.Bp.

MDK

Goebel Károly Bécs

1863-4."Mecset romja Nándorfejérvárott" c.vizf. megvette a müegylet.

PMÉvk 1863-ra. 8.1.

MDK

Goebel Károly Bécs

1862-63."Oláh cigányok", vizf., 73 frt.,
"Huszár bucsu", vizf.,40 frt., megvette illetőleg nyerte a müegylet.

PMÉvk. 1862-re 10.1.

MDK

Goebel Károly Bécs

1859-60 a müegylet megvette "Magyar parasztok a tüznél" vizf. 25 frtért és "Cigányok" c. vizf. 35 frtért.

PMÉvk 1859-re 22.1.

MDK

Goebel Károly Bécsben

1859.máj.-jun.kiáll.: Magyar parasztok a tüznél, vizf. 30 frt.
1862-ben visszament Bécsbe, de Pesten azután is sürün kiállitott.
1863.máj.-jun. kiáll.: Magyar parasztok,vizf. 20 frt.
Magyar parasztok, vizf.,20 frt.

Goebel Károly

Vizfestményét a Nemzeti Muzeum 65 forintért megvásárolta, a Pesti Müegylet kiállitásán. A lap a kép cimét nem közli.

Divatcsarnok, Bp. 1863. juli. 1.
26. sz. 227. lap.

MDK

Goebel Károly

A Müegylet biráló választmányának ajánlata Goeber Károly és Kutter Pál képeinek megvételére.

Fővárosi Lapok 1864 I. évf. 67 l.

MDK

Goebel Károly Péter festő /1791-1823/

Bécsben festő.
1821-ben festette a kapuvári rk. templom Szent Anna főoltárképét.

Csatkai Endre dr.: Sopron vármegye müemlékei.
II.sor.
Sopron 1935.39.1.

MDK

Goebel Karl Peter festő /1824-1899/

Akvarellfestő és kőrajzoló Bécsben. A bécsi Akadémián Gsellhofer tanitványa, de stilusa inkább Danhauser és Fendi hatása alatt fejlődött.
Magyar vonatkozásu kőrajza:
Gróf Károlyi István államférfi arcképe.1847.

Magyar Tört.Képcs.Kat.1922. 637.1.
Thieme-Becker:Allg.Kstlex.XIV. 300-301.1.

MDK

Goebel,Karl Peter /1824-1899/.

Gróf Károlyi István arcképe, 1847. -Bibl.: M.T. Kcs.Kat. 637.- Th-B. Kstlex.XIV.-

Nagyzlito 94.1.

MDK

Goebel Karl Peter /1824-1899/

Gróf Károlyi István arcképe, 1847.-Bibl:M.T. Kcs.Kat.637.-Th-B.Kstlex.XIV.-

Egyéb magyar müveit lásd Szendr.Szentiv.lex. V. 581.l.

MDK

Goebel Karl Peter

Gróf Károlyi István államférfi kőrajz.1847.

M.T.képes kat. /1922./ 630.

Goebel Károly

Életkép. T. 8540.

Czigányok sátorozása.

Fölül a sátor előtt asszony áll, mögötte gyermek ül a földön, mig hátul a szekérre támaszkodó férfi látszik. Alól czigányasszony és fölül balra fiu van ábrázolva.

Czeruzarajz, mér. 23.8: 17.2 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz.n. 48-904
295-904-8.

Életkép. T. 8541.

Ülő czigányok.

Balról két czigány férfi telepedett a földre, kiknek egyike pipázik és mutatni látszik, míg a másik jobbra néz, honnan egyik társuk közeledik hátán batyuval.

Czeruzarajz, méretei 17.3: 23.8 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz. n. 49-904
295-904-9.

Életkép. T. 8542.

Czigányfiu.

A jobbra sieto meztelen czigányfiu jobbkezében edényt tart, baljával pedig fejét vakarja. Jelzése alól jobbra: Zigeunerknabe.

Czeruzarajz, méretei 19.1: 10.6 cm.
Készitette: Goebel Károly.

Sz. n. 50-904
295-904-10.

Életkép. T. 8543.

Pipázó czigány.

Egész alak, jobbra fordulva arczélben látható. Jobbkezében rövid botot tart, baljával pedig kupakos pipáját fogja. Öltözete karimás kalap, rövid ing és gatya. Felirata: Zigeuner 1. Juny 1867.

Czeruzarajz, mér. 25.5: 15 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz.n. 51-904
295-904-11.

Életkép. T. 8544.

Czigányok és czigánynők.

Az egyik oldalon két férfi és egy no van ülve ábrázolva; az elöbbiek egyikénél leány ül, mig az asszony elött, a ki felé egy fiu közeledik, egy gyermek áll. A másikon pedig három ülö czigány-asszony látható egy-egy gyermekkel, mig jobbról egy neveto alak áll.

Czeruzarajz, méretei: 27: 21.3 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz. n. 52-904
295-904-12.

Életkép. T.8545.

Lóvásár.

Az egyik oldalon a vásárra felhajtott lovakra egy legény ügyel, mig azokat a balról álló és botjára támaszkodó vén czigány szemléli; a másik oldalon pedig egy jobbra haladó czigányszekeret szemlélhetünk kettős fogattal. Felirata: Zigeuner Rossmarkt.

Czeruzarajz, mér. 13.2: 20.8 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz.n. 53-904
295-904-13.

Életkép. T. 8546.

Czigányok a lóvásáron.

Az egyik oldalon épen ugy, kon, a szekerek elé fogott és felhajtott lovak körül sny forgolódik és ül.

Czeruzarajz, méretei 33.8:
Készitette Goebel Károly.

Sz. n. 54-904
295-904-14.

Életkép. T. 8547.

Czigánybanda.

A jobbra fordultan álló czigány a jobbról elhelyezkedett két fiut hegedülni tanitja. Mögötte és jobbról egy-egy álló alak bontakozik ki. Jelzése fölül balra: Zigeunermusik és alól jobbra: Zigeuner aufspielend Goebel.

Czeruzarajz, méretei 17: 25.2 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz. n. 55-904
295-904-15.

Életkép. T. 8548.

Magyar csárda.

Balról huszárok és parasztlegények tánczolnak kedveseikkel, mig jobbról a hét tagú czigánybanda játszik. A háttérben a ~~[illegible]~~ ⌊innen, egy legény és kissé odább egy palaczkjat feltartó férfi alakja bontakozik ki. Felirata: Ungarisches Wirthshaus.

Czeruzarajz, méretei 22.9: 34.6 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz.n. 56-904-
295-904-16.

⌊ boglyás kemencén

Életkép. T. 8549.

Vásári jelenet.

Az előtérben balra, a jó vásár után, a parasztok, kik közül egy a háttérben kalapját lengeti, mulatnak. A lap hátán a Genossenschaft der bildenden Künstler Wiens 1870. január 4-én kibocsátott és Sig. l'Allemand, Schriftführer által aláirt meghivót a Monats-Versammlungra olvassuk.

Czeruzarajz, mér. 23.4: 30.2 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz. n. 57-904
295-904-17.

Viselet. T. 8550.

Edényes tótok.

Az egész alakban látható tótok közül az egyik szembe néz, a másik pedig kissé jobbra fordul és ölében edényekkel telt kosarat tart. Jelzése alól balra: Slowackische Geschirhändler. és jobbról: Goebel.

Czeruzarajz, mér. 52.5: 42.3 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz. n. 58-904
295-904-18.

Viselet. T. 3612. III.

E lapon különböző rangú és rendü katona-tisztek képeznek két részre oszlott csoportot. Balra hátul fák látszanak. Felirata:

1856-1858.

a bal sarokban: Goebel.
alól balra: NACH DER NATUR GEMALT U. LITH. V.C. GOEBEL
jobbra: GED. BEI JOS. STOUFS, WIEN.

Kny., mér. 58.4 : 82.8 cm.

151-92-36.

11645.

Goebel:

T. Ferencz József.

Egész alakban, jobbra haladó paripán, polgári ruhában és olyképen van ábrázolva, hogy a jobb kezében lévő czilinderrel köszön. Felirata a kép alatt:

FRANZ JOSEF T.

alól balra: Gez. u. lith v. Goebel

és jobbra: Gedr. bei J. Rauh;

jelzése, fedig balról: Goebel 1849.

Könyomat, méretei az alányomásnak 40·3 : 35·5.

Lelt. n. 13173

Szaklelt. 2-914.

2313-914-2

Ka ~~62~~. 75·02

11522

Esterházy Miklós Pál herczeg és családja.

A park előterében, a hol tornyos kastély bontakozik ki, balról látjuk Esterházy Miklós Pált, ki leányát Sarah Zsófiát vezeti karonfogva és a kinek három fia közül Pál Antal és Miklós lóháton, Alajos György pedig gyalog van ábrázolva. Feliratai a bal sarokban: Goebel a Vienne 1864, alól balra: C. Goebel és jobbra: Gedr b. Jos. Stoufs.

Könyomat, méretei 44.5:59.2 cm.

Szn. 36-911
204-911-19
Át. lelt. 4321.

Nugent Albert gróf.

A ~~bánná~~ kinevezett és Zagrabba bevonuló bánt, a ki jobbrafordult lovon van ábrázolva, a lelkesülő nép fogadja. A környékbeli emeletes házak ablakaiból hölgyek nézik a bevonulást. Felirata három-három sorban

balról:

GROF ALBERT NUGENT
sa svojimi slobodnjaci i topolovačkimi Serežani u narodnom odélu, prigodom svečane instalacie njih preuzvišenosti Bana horvatskoga, slavonskoga i dalmatinskoga, dana 18-a Listopada, goda 1842 u Zagrebu.

jobbról:

LE COMTE ALBERT NUGENT
avec ses allodianes et Serežanes de Topolovac en Costume national, à l'occasion de la solenelle Installation de son Excellence le Banus de la Croatie, Slavonie et Dalmatie le 18 Octobre 1842 à Agram.

a bal sarokban: Goebel
alól balra: CARL GOEBEL.comp u. lith.
középütt: imprimé par JOH. RAUH à Vienne
jobbra: Publié par J.N. HAVLIČEK

Kny., alánycmással, mér. 5.4:69 cm.

Szn. 69-907
650-907-16

Pejacsevics Adolf gróf. 10874.

Mellig, kissé balra fordul. Oldalt elválasztott hosszú haja, bajusza és szakálla szőke, szeme kék. Nyakkendőjét csokorra kötötte, mellénye kivágott, kabátja egyelejű. Jelzése alól jobbra: 1849.

Aquarell, mér. 8.2: 7.2 cm.
Készítette: Goebel Károly.

Sz.n. 45-904
295-904-1.

Goebel Károly

"Huszárbucsu" c. festményét a Magyar Müegylet igazgatóságának választmánya -a részvényesek közötti kisorsolás végett- megvásárolta,-közli a lap "Budapesti Hirvivő" c. rovata.

Családi Kör, Bp. 1863. márc. 22.
IV.évf. 12. sz. 142. lap

Életkép. T. 8537.

Czigánytábor.

A dombos vidéken elöl öt czigánysátor van, mely körül lovakat és dolgaik után látó czigányokat veszünk észre.

Aquarell, mér. 17.3: 23.8 cm.
Készitette: Göbel Károly.

Sz.n. 45-904
295-904-5.

Életkép. T. 8538.

Czigányok sátorozása.

Az ábrázolt három czigánysátor előtt középütt egy női alak, balról pedig batyut vivő férfi és földön ülő gyermek köti le figyelmünket, a kiknek közelében szekerek bontakoznak ki.

Czeruzarajz, mér. 13.7: 42.3 cm.
Készitette Goebel Károly.

Sz. n. 46-904
295-904-6.

Goebel, Karl Peter

Nagyzlito 94. l.

GOEBEL, KARL Peter (1824—1899). Gróf Károlyi István arcképe, 1847. — Bibl.: M. T. Kcs. Kat. 637. — Th-B. Kst-lex. XIV. —

Repülő lapok 55 szám

L A U F F E R

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.

FLEMMING Prof.Ernst - TEXTILE KÜNSTE
Spitze.Geschichte-Te
Mit 6 Farbendrucken
Leinen. Gr.8°

FRIEDLAENDER Max J. ALBRECHT DÜRER.M
4° Leinen

FRIEDLAENDER Max J. DIE ZEICHNUNGEN
33 Tafeln.Leinen.Gr.

GARZAROLLI-THURNLACKH Karl - DAS GRA
SCHMIDTS /Kremser Sc
4° mit 112 Abbildung

GARZAROLLI-THURNLACKH Karl - DIE BAR
IN ÖSTERREICH.Mit 11

GLASER Curt. LUCAS CRANACH.Mit 12
Lexikon Format,Leine

GONCOURT E.u.J. DIE KUNST DES 18.JAH
Mit 42 ganzseitigen

GREGOROVIUS WANDERJAHRE IN ITALI
mit 60 Tafeln na
in einem Bande.Dünnd

GRIMSCHITZ Bruno - DIE ÖSTERREICHISC
JAHRHUNDERT.Mit 120

HAGEN Oskar HANS BALDUNGS ROSENK

K

G o e b e l , K a r l Peter/1824-1899./:Gróf Károlyi István arcképe, 1847.-Bibl:M.T.Kcs.Kat.637.-Th-B.Kstlex.XIV.- Egyéb magyar mu-veit lásd. Hendr. Hentiv. lex. 581. l

a.
ar
a
uró-
re-
ko-
z-

e-
t
n
-

ner
Ter-
ü-
lte.
em

Goebel Károly, osztrák festő. Az 1850—60-as években gyakran megfordult Magyarországon s a magyar népéletről számos vázlatot készített, melyek közül nehányat olajfestményben is kidolgozott. A pesti műegyletnek mintegy tíz éven át a legszorgalmasabb kiállítója volt. A művész hagyatékában talált nagyszámú magyar vonatkozású rajzot és vázlatot annak idején a Történelmi Képcsarnok számára szerezték meg. Kőrajzai közül említésre méltók Batthyány Lajos gróf, Károlyi István gróf és Pejacsevich László gróf arczképei.

Kiáll. lajstromok. — *Tört. Képcsarnok* grafikai gyűjteménye, Budapest.

Goebel Károly Bécs

K

1859-60. a műegylet megvette Magyar parasztok a tűznél vízf. 25 frtért és Cigányok c. vízf. 25 frtért.

PMÉvk 1859-re. 22. l.

1862-63. Oláh cigányok, vízf., 73 frt., Huszár-bucsi, ~~#~~ vízf., 40 frt megvette illetőleg nyerte a műegylet.

PMÉvk 1862-re. 10. l.

1863-4. Mecset romja Nándorfejérvárott c. vízf. megvette a műegylet.

PMÉvk 1863-ra. 8. l.

Vallás- és Közokt. minisztér

VIII. 197.

Goebel Károly Beésben

K

csak magyar tárgyú művei kiírva.

1859. máj. – jun. kiáll.: Magyar parasztok a tűznél, vízf., 30 ft.

1862-ben vinzament Beésbe, de Pesten ezután is sűrű kiállitott.

1863. máj. – jun. kiáll.: Magyar parasztok, vízf., 20 ft. – Magyar parasztok, vízf., 20 ft.

Uffizi önarcskép-gyűjteményben létesített

ujítások VIII. 227

Gróf Károlyi István államférfi (1797 – 1881.) Körajz. Karl Peter Goebel. 1847.

M. T. képes. Kat. (1922.) 630. –

Goebel, Carl, aquarellfestő és körajzoló Bécsben 1824 – 1899. A bécsi akadémián Gsellhofer tanítványa. Fejlő lésére nagy hatással volt Danhauser és Fendi. –

– – – – Bő irodalom

Th. – B. XIV. 300 – 301. p. –

Goebel, Carl

G o e b e l ,Karl Peter,akvarellfestő
és kőrajzoló Bécsben,1824-1899.A bécsi
Akadémiána Gsellhofer tanitványa,de sti-
lusa inkább Danhauser és Fendi hatása a-
latt fejlődött.Magyar vonatkozásu kőraj-
za:
Gróf Károlyi István államférfi arcképe.1847.

Magyar Tört.Képcs.Kat.1922.- 637.l.
Thieme-Becker:Allg.Kstlex.XIV.300-301.l.

Karl Goebel (bécsi) O.F.19.2.

ötvenes-hatvanas években járt itt, sok ilyen tárgyu
m ü.

Goebel, Carl

gr. Pejácsevics Adolf:

Térden alól, ötnyolczad balra, állva. Fobból elválasztott haja simára van fésülve, ála ki van borotválva s hosszú bajuszt és szakált hord. Leereszteti jobb kezében kalpagját tartja, melyet forgó s kócsag díszít s bal kezének hüvelykujját öve mögé dugja. Ingének gallérja álló, rojtos nyakkendője csomóra kötött, vállra vetett menteje prémes, atillája brokát, nadrágja szük s oldalán díszkard lóg. Felirattai

balról: „Goebel Wien 1856."
alól középütt: „Artist. Anst. v. Reiffenstein & Rösch in Wien."

Kőnyomat, chinai papiroson, az alak nagysága 29.5 %m.

Ltfa 7535.

47/93 N: 229 0.50

MDK

Goeber Károly

müveit a Müegylet biráló biz. megvételre ajánlja

Fővárosi Lapok 1864. I. 67 l.

Ď Gochel Mária

1919/20 – 1920/21

Ferkèpzomfoiskèvk

86.l.

autentikus művekből is kibontakozhat elottunk e rendkivüli sokoldalú mester kivételes jelentősége. Sens katedrálisának s a vincennesi kapolnának üvegfestményei, a képek közül: a lenyügöző Utolsó ítélet (Párizs, Louvre), Éva-Pandora (Sens) s a Bovyer-családról készült öt portré, a plasztikából: Chabot admirális sírmeleke (Versailles) mind olyan kiforrott rajz- és kompoziciotudásról, anatómiai s perspektivai ismeretről, a karakterizalo erő olyan fölényes biztonságarol tesznek tanuságot, hogy megértheljük belőluk azt a hatast, amelyet C. hazájának és korának művészi életere gyakorolt. Mint grafikus öt gyönyörű rézkarcot szignalt: az Angyali üdvözlet, Keresztlevétel, A szent család, Szt. Pál megtérése, Bacchus és a szüret. 1560. adta ki „A perspektiva könyve" c. nagy geometriai tudásról tanuskodó szakmunkáját. *Gál.*

COUSTOU (ejtsd: *kusztu*), 1. *Guillaume, id.*, francia szobrasz, * Lyon 1677, † Párizs 1746. A királytól, államtól sűrűn kapott megrendeléseket. Öccsével, *Nicolas C.*-val dolgozott a nagy épitkezések: Versailles, Marly stb. számára. A versaillesi udvari kápolnában levő Szt. Ágoston-szobor, Hit és vallás (márványcsoport), Jézus a templomban (dombormű) az ő munkája. Reprezentativ művét, a Herkules a máglyán-t, amellyel annakidején az Akadémia tagja lett, ma a Louvre őrzi. Oeuvréjéből felemlitendő még a Champs-Elysées Concorde-téri kezdeténél elhelyezett két pompás lócsoport.

C., 2. *Guillaume, ifj.*, francia szobrász, * Párizs, 1716, † u. o. 1777. Az előbbinek fia s tanítványa. Művei közül a versaillesi múzeumban őrzött Látogatást (bronz) s a dauphinnek (XVI. Lajos apjának) mauzóleumát (a sensi katedrálisban) emeljük ki.

C., 3. *Nicolas*, francia szobrász, * Lyon 1658, † Párizs 1733. Öccsével, C.

Ø

Goebel, Peter

festö

Gertmüeml

231 l.

árakon. [illegible]

nállítva.

1 db balra nyíló

óvóhelyajtó vasto

1 db nyilászáró v

Budapest 1943 okto

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Gokesch Péter

ötvöslegény

L.

Szudrey - Szentiványi

589. l.

Eger.

A háttért a vár és város
nulnak ki. Az előtérben pedig
csapatokon innen balra a kisé
tó lóháton. Felirata a lebegő

Erla

Rm., mér. a vk. 17.

126-94

GOEBESY, Andreas, pozsonyi ötvösmester

A. G.: Goldarbeitergesell, református vallású, +48 éves korában, Pozsony, 1795 május 7. (1795, 510.)

Preßburger Zeitung
(Gentben)

GOEDRI

festő

"Goedri Nevcomensis pictus A.1794" szignatura két -"Johannes Pastor"-t és feleségét ábrázoló olajfestményen Binét Imre tulajdonában.Bpést. VII.Szövetség-u.3.

Komárom:

„Comaronium sive Comorra" látképe. A szigeten balra az „Oppidum Comorra" (B), hol a „Turris sive specula Hungarorum" (C) és a „Templum Hungarorum" (D) s jobbra a „Comorrae Munimentum sive Arx" (F), hol a „Templum Germanorum" (G) és a „Turris Arcis" (H) emelkedik ki, látható. A várostól balra a „Templum vetus, et Hungarorum Cœmiterium prope vineas" (A) s a város és a vár közt a „Calcariae Fornaces" tűnnek szemünkbe. A háttérben hegység terül el s a hajóhidhoz a „Propugnaculum Pontis" (K) csatlakozik, hol hárman állnak őrt. A Dunán a város előtt s balra hajó halad s az előtérben előkelő tiszti társaság van, melynek tagjai közül négyen lovon s négyen gyalog haladnak. Jobbról feléjök egy tiszt közeledik vágtatva s az uton, mely a hidhoz vezet egy lovast s egy gyalog haladó férfit veszünk észre. Az égbolt felhős s a magasban madarak röpködnek. Fölirátai a fent hebegő mondatszalagon a már idezett szöveg, fölül jobbra: „Pag. 148" s az előtérben középütt: „I. Vianen f." A kép alatti magyarázó szöveg kezdete: „A. Templum vetus..." s befejezése: „K. Propugnaculum pontis."

Rézmetszet, vonalkeretben, méretei a keretnek 18.8 : 12.8 a rézlapnak 20.1 : 13.6 Cm.

J. Goeree del.
J. v. Vianen f.

Jacobi Tollii Epistolae itinerariae ex recensione et cum notis Henr. Chr. Henninii. Amstelaedami apud Franc. Halmam. MDCC. pag. 148.

Lfpa T. 2317.

Esztergom:

„Strigonium, sive Gran". A „Danubius" (B) jobb partján emelkedő hegy tetején van az „Arx Grani" (F) s tövében az „Urbs Aquatica sive ad Fluvium" (E) terül el, míg a folyam mentén fölfelé a „Rasciorum urbs" (L) tűnik szemünkbe. A hegy oldalán a „Vallum recentius" (G) fut. A „Granus in Danubium influens" (C) fölött „Gockarn oppidum" (D)-ot vizzel telt árok veszi körül s a Garam alatt van a „Duo propugnacula, e quibus Anno 1595 Carolus Mansfeldiae Comes Urbem oppugnabat, a Turcis sub Solimanno Anno 1543 ereptam." A vár mögötti „Mons S. Thomae"-(H)-en túl van a „Hoc loco 4. Aug. An. 1595 Turcae a Manusfeldio caesi et dissipati fuerunt (I) és „Huc caesi Turcae tum se receperunt" (K). A vizi város előtt három vitorlás kötött ki s a Dunán ugyanilyen három hajó halad lefelé s két agyúnaszadról lövöldöznek. A szigeten fák diszlenek. Az előtérben lévő párkányon ülő két állegoricus alaktól tartott kendőtt az idézett czím, fölül a jobb sarokban „Pag. 202. c", alól a bal sarokban „J. V. Vianen f" s a talapzat elején két hasá-

bosan magyarázat olvasható „A. Duo propugnacula..." kezdettel és „L. Rasciorum urbs" befejezéssel.

Rézmetszet, vonalkeretben, méretei a keretnek 17.2 : 21,1 a rézlapnak 17.6 : 21.6 cm.

I. Goeree del.
Metrette T. v. Vianen.

Jacobi Tollii Epistolae itinerariae ex recensione et cum notis Henr. Chr. Henniinii. Amstelaedami apud Franc. Halmam. MDCC. pag 202.

Lsfa T.2288.

notis Henr. Chr. Henninii Amstelaedami apud. Franc. Halman. MDCC. pag. 200.

Lasza: T. 2091.

Buda-Pest:

„Buda-Vetus sive Alt-Ofen nunc in Ruderibus."
A balról folyó Duna jobb partján terül el Ó-Buda, melynek épületei romokban hevernek. A középtérben emelkedő hegy tetején van az erőd s a hegyeken túl a háttérben Buda épületei vehetők ki. Az előtérben lovas és gyalog harczosok vannak. Közülök az egyik, ki egy kövön ül, sebesült lábát mutatja a lováról leszált előkelő úrnak. Kisé hátrább napernyőt tartó török lovagol s két kiséröje közül az idősebbikkel élénk beszélgetést folytat. Az égbolt felhős s a magasban madarak röpködnek. Feliratai a fönt lebegő lobogón négysorban a már idézett szöveg s a jobb sarokban fölül: „Pag. 200" s alól: „J. V. Vianen f." A kép alatt „Henr. Chr. de Hennin" aláírással hat soros latin vers olvasható, melynek kezdete: „Buda prior fueram populis spectanda situque" s befejezése: „Integra cum videas oppida posse mori!"

Rézmetszet, vonalkeretben, méretei a keretnek 18.8 : 12.9 s a réilapnak 20.2 : 13.6 c/m.

J. Goeree del.
Metszette J. v. Vianen.

Jacobi Tollii Epistolae itinerariae ex recensione et cum

Buda-Pest:

„Buda qua agros prospicit." A középtért (az „Arx" (I) és az Urbs superior (H) ~~[illegible]~~ foglalja el, melyet a Vérmező felől szemlélhetünk s a melynek tövében a Duna felől ~~balra~~ a „Judaeorum urbs, quae et Aquatica" (G) s az innenső oldalon a „Turcica sepulcra" (L) mellett elhaladó út mentén a „Suburbium posterius" (F) van. Az ez utóbbi ~~[illegible]~~ mögötti halmocskákról a magyarázó szöveg ezt mondja: „Ab his colliculis et vinetis urbs maxime semper fuit oppugnata" (C). A vár és a Gellérthegy közötti „Suburbium inferius"-on (M) túl s a „Palatium minus et Publicanorum commoratio in Suburbio superiore, sive Minore" (D)-től balra a „Thermae" (D) van kiemelve. Az Arx-on túl „Pestum" (K) s a híd fölött a sziget tűnik szemünkbe romokban heverő épületeivel. Az előtérben balra három lovas s három földön ülő török képez egy társaságot, kik meganuyian a jobbról közeledő török csapat felé néznek. A fölül lebegő mondatszalagon a már idézett szöveg, a felső jobb sarokban: „Pag. 202. b." s a kép alatt két hasábos magyarázat olvasható „A. Rudera urbis vastatae quondam in ista Insula" kezdettel s „N. Munimentum monti impositum" befejezéssel.

Rézmetszet, vonalkeretben, mérete a keretnek 17.1 : 20.7 a rézlapnak 17.7 : 21.5 Cm.

Jacobi Tollii Epistolae itinerariae ex recensione et cum notis Henr. Chr. Henninii. Amstelaedami apud Franc. Halman MDCC. pag. 202.

J. Goeree del. — J. v. Vianen f.

Lap. I. 2090.

Buda-Pest:

„Buda qua Danubium prospicit." Budát és Pestet hajóhid köti össze, mely alatt három vitorlás hajót veszünk észre. A sziget körül, hol egy elpusztult város hever romjaiban, három ágyúnaszád működik, melyek közül kettőnél kisebb hajók vannak. Az „Arx Budensis" (E) körül a „Superior Urbs" (F), a „Suburbium majus" (G), a „Judaeorum urbs sive Aquatica" (H) s a „Suburbium minus, in quo Palatium" (I) fekszik. E városrészeken kívül Pesten és Budán a „Sepulcra Turcica" (K) s ez utóbbi helyütt még a „Thermae" (D) vannak megjelölve. A föntlebegő mondatszalagon a már idézett szöveg, a felső jobb sarokban: „Pag. 202.a." s a kép alatt két hasábos magyarázó szöveg olvasható: „A. Pestum" kezdettel s „L. Rudera urbis in Insula illa vastatae." befejezéssel.

Rézmetszet, vonalkeretben, méretei a keretnek 17:21.; a rézlapnak 17.6: 21.7 c/m. Ltsza: T.2089.

Jacobi Tollii Epistolae itinerariae, ex recensione et cum notis Henr. Chr. Henninii. Amstelaedami apud Franc. Halmam MDCC. pag. 202.

J. Goeree del. — J. v. Vianen f.

Jacobi Tollii Epistolae itinerariae ex recensione et cum notis Henr. Chr. Henninii. Amstelaedami apud Franc. Halmam MDCC. pag. 141.

Lspa T. 2425.

Visegrad:

„Vicegradia cum Castro Plindenburgi" látképe. A „Danubius" (E) jobb partján az „Urbs Vicegradia" (B) mögött emelkedő meredek hegy tetején van a „Plindenburgi Castrum" (C), honnan ketten jönnek lefelé. Jobbra van a „Mons, ex quo Anno 1595 Christiani Castrum oppugnarunt et expugnarunt, quod Turcae ceperunt Anno 1543." E hegy tetejéről a várat ágyuzzák s aljában fák diszlenek, a melyektől nem messze a partnál ketten beszélgetnek. Balra a hattérben van „Maros oppidum, a Christianis ante sub tributo inhabitatum" (A). Az előtérben két naszád tünik a Dunán szemünkbe, melyektől jobbra egy csónak halad lefelé. ~~Feliratai~~ Az égbolt felhős s a magasban madarak röpkednek. Feliratai a font lebegő szalagon a már idezett szöveg s a felső jobb sarokban: „Pag. 141." A kép alatti magyarázat kezdete: „A. Maros oppidum" s befejezése: „E. Danubius"

Rézmetszet, vonalkeretben, méretei a keretnek 18.8 : 12.9 s a rézlapé 20.1 : 14.5 c/m.

J. ~~Goe~~ Goeree del.

J. v. Vianen f.

Győr:

1700

„Taurinum sive Rab" látképe. A „Danubius" (I) tulsó partján van a város és a vár, melynek épületei közül a „Templum Germanorum" (A), a „Turris Urbis" (B) és a „Templum Hungarorum" [hol három hajó kötött ki] válik ki. A kapuk közül a „Porta Aquatica" (C) és a „Porta Weissenburgiensis" jelölvék meg. Jobbra a „Suburbium"-ból (G) a „Rabus Fluviuson" (K) át hid vezet az „Arx"-ba (E). A Duna közepén egy bárka halad, melynek elején lobogó leng. A háttérben a szt. Márton hegyen erőd van. Az előtért az „Insula Schutta, in qua item Suburbium" képezi romban heverő épületekkel. Itt több magas rangú katona nézi a várat. Közülök kettő a vár felé fordulva beszélget, kettő a földre ült s kettő a romok felé vezető úton lóhaton halad. A hátramaradtak lovait a fa alatt egy katona őrzi. Az égbolt felhős s a magasban madarak röpködnek. Feliratai a font lebegő mondatszalagon az idezett szöveg, s jobbra fölül: „Pag. 145." s alól: „J. v. Vianen f.". A kép alatti magyarázó szöveg kezdete: „A. Templum Germanorum" s befejezése: „K. Rabus fluvius".

Rézmetszet, vonalkeretben, méretei a keretnek 18.8 : 12.8, a szélap-

[és a várban a székes egyház

Goeree J.

nak 20.7 : 13.5 9m.

J. Goeree del.
J. v. Vianen f.

Jacobi Tollii Epistolae itinerariae ex recensione et cum notis Henr. Chr. Henninii. Amstelaedami apud. Franc. Halmam. MDCC. pag. 145.

Lafza T. 2392.

MDK

Goergner J. Id.

Született: Kohlingen 1877.

Zsolnaynál dolgozott: 1925-26 korongos művezető.

77.o. 43. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

M.O.K.

Hugo van der Goes flamad festő

Zichy barátja, a fiatal Wauters fest képet az elmebeteg festőről, középkori Roode-kolostorban baráttal és éneklő gyermekkórussal ábrázolja.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet. Müv. Ért. 1960. 4. sz. 289. old.

So.

Goez Józef Ferenc

1754–1815

Electrajza

Művészet 1909. 202. l.

GOEZ *József Ferenc* báró, festő és rézmetsző, * Nagyszeben 1754 febr. 28., † Regensburg 1815 szept. 16. Bécsben tanult, 1779-től Münchenben, majd Regensburgban élt. Arcképeket (Hadik tábornagy, VI. Pius pápa stb.) festett és műlapokat adott ki. Több akvarellje a Szépműv. Múz. tulajdona.

Gy. I. 395. l

Manni Giannicola di Paolo (

Az Atya isten:

A kissé old
áldásra emeli, balj
körül; haja, szemöld
a piros palástot
ben csillagok ragyog
vassuk három sorb

AVE. DE CE
E. SANCTA · M
TA NEL. DIVI

Félkörü timpanon
Ára 185 frs
Ltpa: 12

204

46.25 4
185 00

Goez J. F.

festő

Perállítóképes

129, 499. l.

A hivatkozott 1881. XXXIII. ...

szerint a műemléken semmiféle változtatást a
délye nélkül végrehajtani nem szabad. Az
megóvásáról intézkedik.

A fenti törvények és rendelet alapján
a műemléki jellegű kastély fenntartásáról gon
ingatlanon tervezett helyreállítási és esetleges á
céljából a Műemlékek Országos Bizottságána

Felkérem továbbá, hogy a mellékelt
állapotáról postafordultával a Műemlékek C
Amennyiben a kastélyról fényképpel rendelk

Budapest, ...

47.783. — Egyeten

Goez

Mélyen tisztelt Barátom!

Egyidejűleg adottam postára kukuljevičet. A Franklintól-hova a kézirato-kat Sz. ur kívánságára küldöttem, még nem jött válasz. Ajánlom Nagler és Wurzbach czikkeit

Goez vagy Gőz nagyszebeni festőművészről, akit lexiconunk rövidenkárgyal.

Igaz tisztelettel üdvözli

Gyert, 1909. jun. 13.

[illegible]

Goez J. F.

853. J. F. Goez.

Sz. Nagyszebenben 1754 február 28-án. † Regensburgban 1815 szeptember 16-án.

Saját arczképe.

Mellig van ábrázolva, jobbrafordult, de szembe néz. Parókája és szemöldöke szőke, szeme kék, bajusza és szakálla leberetvált. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője fehér, mellfodra magas, kivágott mellénye és széles gallérú kabátja, a melyen a csontgombok nagyok, barna. Jelzése félmagasságban jobbról három sorban: »*J. F. de Goez 1785. nat. 1754.*«.

Vörösréz, méretei 65 : 49 cm. — Lelt. sz. 853. — Vétetett Parnitzky Edénétől 1898-ban 80 K-án (106–898). — Kifizettetett 1898 márczius 12-én. — Elszámoltatott 1899 április 21-én (198–899). — Az elszámolást jóváhagyta az 1899 április 28-iki 5524 szvsz. leirat (597–899).

Goez József Ferenc báró

kában talált nagyszámú magyar vonatkozású rajzot és vázlatot annak idején a Történelmi Képcsarnok számára szerezték meg. Kőrajzai közül említésre méltók Batthyány Lajos gróf, Károlyi István gróf és Pejacsevich László

benben, megh. 1815 szept. 16-án Regensburgban. A hivatalnoki pályára lépett s Bécsben az udvarnál kapott szerényebb állást. Közben szorgalmasan képezte magát a festészetben, s mikor atyja meghalt, egészen a művészetnek szentelte életét. 1779-ben Münchenben telepedett le s képeivel csakhamar figyelmet kellett. Utóbb Augsburgba, majd ismét Münchenbe ment, hol azonban szabadkőművességgél vádolták s 1791-ben felsőbb rendeletre kiutasították. Útja ekkor Regensburgba vitte, hol az érsek képzőművészeti akadémiát akart létesíteni és G.-t szemelte ki annak igazgatójául. A tervet azonban elejtették, s a művész csalódásaitól megtörve, 61 éves korában fejezte be életét.

Számos gouache és olajképe, valamint rézmetszete ismeretes. G. volt az első, aki Hadik gróf tábornagyot és családját még Bécsben természet után festette, s ugyancsak bécsi tartózkodása alatt készültek Lichnowsky herczeg és Riese tábornagy arczképe is. Münchenben festette Károly Tivadar bajor választófejedelem képmását, melyért a münchcheni akadémiától aranyérmet kapott. Itt készültek Schröder színész arczképe, s az a nagy olajfestménye, mely Hamletből a királyné halálának jelenetét ábrázolja. Nevét egész Németországban ismertté tette azzal a 160 rajzzal, amelyekben Bürger: »Lenardo und Blandine« cz. balladájának alakjait különféle szenvedélyes kitöréseikben ábrázolta és amelyeket 1784-ben Augsburgban rézkarczokban adott ki. 1783-ban és 1784-ben »Exercises d'imagination de differens caractères et formes humaines« cz. alatt számos magarajzolta műlapot hozott forgalomba. Augsburgi időzése alatt természet után rajzolta VI. Pius pápát s ezt a képet rézbe is edzette. Művei közül kiválnak Gleichen báró arczképe; A megtébolyodott Lear király (olajf.); Jelenetek a bajor népéletből (gouache), mely gyűjtemény Lord Walpole birtokába került; Az erőszak cz. alatt két gouache festmény stb. Hagyatékában több ezer vázlat volt. Rézmetszetei közül említésreméltók még: III. Gusztáv svéd király arczképe (1783); Cosciusko; hat jelenet A. C. Kayser: Lektüre für Stunden der Musee cz. művéhez; Donaustaufi tájképek stb.

Művészet. 1909. 202. l. — *Nagler, G. K.:* Neues allg. Künstler-Lexicon. München, 1837. V. 262—263. l. — *Nagy Iván:* Magyarországi képzőművészek. *Századok.* 1874. 44. l. — *Naményi Lajos:* Goez (Gőz) József Ferencz báró. *Művészet.* 1903. 430. l. — *Schedel Ferencz:* A képzőművészetek története Magyarországban. *Budapesti Híradó.* 1846. I. 372. sz. — *Wurzbach:* Biographisches Lexikon. Wien, 1859. V. 249—250. l.

Goez József Ferencz báró, festő és rézmetsző; szül. 1754 febr. 28-án Nagysze-

Gocz József Ferenc br

1754 – 1815

Lsáb IV. 150

Goez J. F. de

1813 - boł cz vrif -

Szep. Mur graf.

grüyt

ci cz s XVIII. naiadtoł

u. o.

Goez József Ferenc báró festő és vézmetszi, szül. 1754 II. 28. Nagyszebenben, megh. 1815 IX. 16. Regensburgban. Bécsben tanult, 1779-tól Münchenben, ~~[illegible]~~. majd Regensburgban élt. Arckepéket (Hadik tábornagy, VI. Pius pápa stb) festett, s mulapokat adott ki.

Goerick József

laid
Gerick

Goerick József, parsonyi ötvös V. 92.

Mur. és Kr. Ez.

Goetz,

Mellkép. Öreg. Medaill.

Revers: Kereszt angyalok között. 1911.
Eisenstadt. Wolf gyüjtemény.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 63.

B. Goetz Ferenc /hazánkban:1754-1815/
Rézmetsző és miniatura festő

Századok 1874.26-44 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Goetz Jakab

festő

Tótkelek (Bihar m.)

Laid.

Römer jegyzők.

41 k. 164 a. 196 l.

L A U F F E R T I V A D A R

D I E K U N S T D E S O S T E N S

NN CHINESISCHE BAUKERAMIK. Mit 160 teils farbigen Bildtafeln, Quartformat. Leinenband /1927/ /P42.-/ P 14.40

am BUDDHA IN DER KUNST DES OSTENS. Mit 7 Textabbildungen und 123 Tafeln auf Kunstdruckpapier. Folio Leinenband /P45.-/ " 12.20

rd TANG PLASTIK. Chinesische Grabkeramik des VII. bis X. Jahrhundert. Mit 6 farb. u. 53 schwarzen Tafeln auf Kunstdruckpapier. Quartformat. Leinen /P36.-/ " 12.40

uzuki Mit 54 Abbildungen nach Japanischen Originalen Hrsg. von Julius Kurt. Quartformat Gebunden /P37.50/" 12.40

EINE SAMMLUNG ORIENTALISCHER TEPPICHE. Beitrag zur Geschichte des orientalischen Teppichs, an Hand von 47, durch die Persische-Teppich-Gesellschaft

Hugo van der Goes, németalföldi festőművész (1544.)
Urbach Kurzas: Le Dessin Soir - Jacent Dans La Peinture.
Colloques I-IV. Bouvain-La-Neuve 1979-1981.

1. Hugo van der Goes után: Krisztus siratása. Infravörös felvétel. Szépművészeti Múzeum, Budapest

Művészettörténi Értesítő, 1975. XXXIV. évf. 3-4. szám, 194-ell.

bourse d'études pour un théologien hongrois.

Nous souhaitons que les circonstances permettent bientôt aux étudiants hongrois de reprendre le chemin de Genève; ils y trouveront des amis qui seront heureux de les accueillir après les jours d'épreuve.

Post tenebras lux!

pasteur à Szatmárnémeti. Voyage mémorable qui me laisse de [illegible] beaux souvenirs. Partout un accueil très chaleureux, surtout à Szatmár où la population avait envahi les quais de la gare et regardait passer dans des voitures ouvertes et attelées de quatre chevaux les délégués se rendant à leur hôtel.

Lorsqu'en 1909 fut posée la première pierre du monument international de la Réformation calviniste à la promenade des Bastions, les évêques hongrois avaient pris l'initiative d'organiser dans leurs églises une collecte en faveur du monument et de la statue d'Etienne Bocskay, prince de Transylvanie, qui devait y figurer en bonne place à côté de celles d'autres princes ou promoteurs de la liberté politique et religieuse. Cette collecte a produit la belle somme de 50.000 francs or.

Et maintenant, le 15 mars, les étudiants hongrois de l'Université de Genève se réunissent devant la statue de l'homme de guerre qui se sent appelé d'en haut à une mission nationale, et devant le bas-relief qui représente Bocskay apportant à la diète hongroise, le 13 décembre 1606, la paix de Vienne, garantie fondamentale de la liberté religieuses dans le royaume, et ils relisent ces nobles paroles gravées dans la pierre:

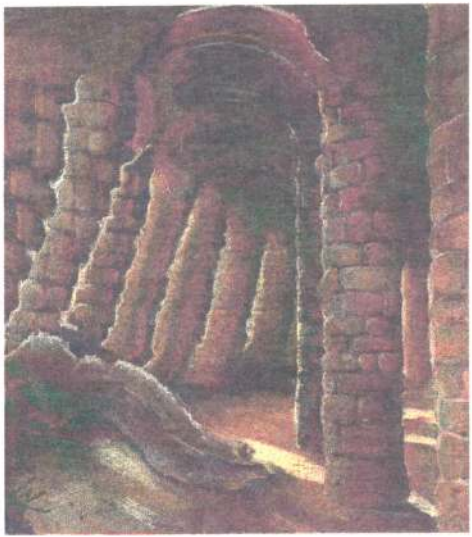

A Tető Alapítvány

szeretettel meghívja Önt

Góg Krisztina
grafikus

"NEKED"
című pasztellkiállításának

1994. március 21-én 18.00 órakor

kezdődő megnyitójára.

Megtekinthető: Március 21-től április 20-ig

A kiállítást megnyitja: Szesztay András

Budapest, XI. ker. Ecsed u.13.

telefon:181-3163

Goetz Karol

Lásd

Numizmat. köpl.

1911. 149. l.

150. l

eppelové
nem Ell

..... *műhely.*

őnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Goettliebné B. Margit

festő

Művészet, 1940. V. évf. 31. sz. 19. l.

Erdős Imre: A Kárpátaljai Képzőmű-vészek Egyesületének kiállítása.

M.D.K.

GOEZ Ferenc János festő

1754 - 1815

1785 önarckép

Garas XVIII. 17. 220. l.

MDK

Goez Ferencz festő-rézk.

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. előszó. 7.l.

MDK

Goez József Ferenc br. Nagyszeben, 1767 -
Regensburg 1815.

Férfia srckép, rm.

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. 21. 1.

MDK

Goez József Ferenc

Nagy Frigyes arcképe, pont. és rk.

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. 21. o.

Gőz József Ferenc,
lásd Goez József Ferenc

Goez /Gőz/ József Ferenc b. ,festő és grafikus

Művészet, II., 1903. 43o.

Naményi Lajos: Goez/Gőz/József Ferenc

M. D. K.

GOFFIN Károly asztalos

A Vogel Sebestyén céget átveszi

Vogel halala után Guth Vincével

1838

L. S. Vogel 171. 197.

Ö Gozán Mária

1918/19

Ferkópzomfoiskèvk

86.l.

gadalma s a Keresztlevétel, a Louvre-ban ismert domborműve, az Apolló megmutatja Franciaországnak XIV. Lajos mellszobrát.

COUTURE (ejtsd: *kutür*), *Thomas*, francia festő, * Senlis 1815, † Villiers-le-Bel 1879. Delaroche tanítványa, komoly tehetség, de elnagyoló fölületessége, mohó kompromisszuma élet s atelier, őszinte meglátás és modoros szenvelgősség között, hamis útra vezették. A mult század ötvenes éveiben rendkívüli diadalokat ünnepelt a Róma hanyatlásával (Louvre), a Sólymásszal (Berlin, Ravenée-gyüjtemény) s a párizsi St. Eustache-templom Mária-kápolnájának három freskójával, a császár kegyeibe fogadta, zseniálisan reklamírozott festőiskolájába tódultak a tanítványok, de a mérföldes léptekkel rohanó francia piktúra csakhamar messze hagyta. Amilyen hamar fölkapták, olyan hamar kiismerték sekélyességét, akarnok-klasszicizmusát, csak a külső sikert vadászó prózait is, Delacroix s az új művészek ellen kiadott gyűlölködő, irigy írásai pedig (Méthodes et entretiens d'atelier, Párizs, 1868) egyenesen népszerűtlenné tették. Visszavonult falusi birtokára s teljesen elfelejtve halt meg. A Szépművészeti Múzeumban lévő „Madárfogó" c. képe legjobb oldaláról mutatja be.

COVARRUBIAS, *Alfonso*, spanyol építész (1490—1564), a platereszk szellemű korai renaissance egyik nagymestere. Főbb művei az Alcalá de Henares-i érseki palota, szép udvarral és lépcsőházzal, s a toledói Alcázar északi homlokzata és erősen olasz renaissance-ízű udvara.

COX, *David*, angol festő, * Birmingham 1783, † 1859. Eleinte színházi díszleteket, azután főleg akvarell-tájképeket festett és e virágzó angol műfaj legfinomabb mestereinek egyike.

M.D.K.

GOGAN Valéria

1922-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp .1954.335.1.

GOGAN Valeria M.D.K.

1921-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.....Bp.1954.335.1.

N. D. K.

GOGAN Valéria

1924.ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e

GOGAN Valeria M.D.K.

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybanya.... 337.l.

Táblakép: Fellők Gogán Valérai

Pásztortűz, 1923. IX. évf. I. r.
729-732 l.

Fiúta Toltán: Kolozsvári festők pünkösdi képkiállítása

Táblakép, Tanulmányfej, Gogán Valérai

Pásztortűz, 1923. IX. évf. I. k.
729-732. l.

Fritaloltán: Kolozsvári festők pünkös di kiphiállítása.

Gógh János asztalos, 1830. körül

Archaeologiai Értesítő

XLI, 1927, 156–169.

Szurecsányi Miklós: Esterházy Károly egri uzékosepháztervei.

Gogáni ref. templom

gótikus, alaprajza -

Ernst és önedények -

Hunzések.

Fejfák

Debreczeni László 1933

227, 228, 229. l.

Országos Képtár. Galerie Nationale.
Buda-Pest, V. Akadémia palota II. emelet.

888. szám.
1903.

A Műemlékek Országos Bizottságának
Budapest.

Vonatkozással 1903. évi deczember 29-én kelt 728/903. sz. iratára, van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a gógánváralljai ev. ref. templom menuyezetének összvesen 2248 korona 97 fillérrel megállapított költségeire a már előbb előlegezett 1000 korona beszámítása mellett ugyanezen összeg fizettetvén, a vallás- és közoktatásügyi minister úr által e czímen utalványozott 2440 koronából 191·03 K. maradt rendelkezésre, amely összeget a budapesti IX. kerületi kir. állampénztárba egyidejűleg befizettem. 1148. kor. 97. fillér az államépítészeti hivatalnak kiküldetett.

A kiskuküllőmegyei m. kir. államépítészeti hivatal felülvizsgálati jegyzőkönyvét oly kérelemmel van szerencsém visszaküldeni, hogy az iratokat az ügy több oldalról sürgetett lebonyolíthatása czéljából a nevezett hivatalnak sürgősen megküldeni ne terheltessék.

Kiváló tisztelettel
Budapest, 1904. január 7.

[illegible]
igazgató

Gogánváraljai
ref. templom
mennyezete

kivelejtezett írat

Gozánvárall/ai Kiskükülló

r. templom

Möller István 1901.

1) alaprajzi felvétel

állépítészeti hivatal 1903.

2) alaprajz 1:100

31.

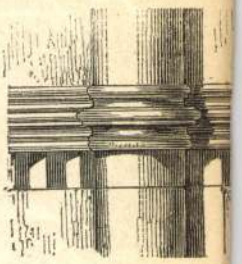

48.

51.

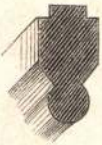

50.

49.

47.

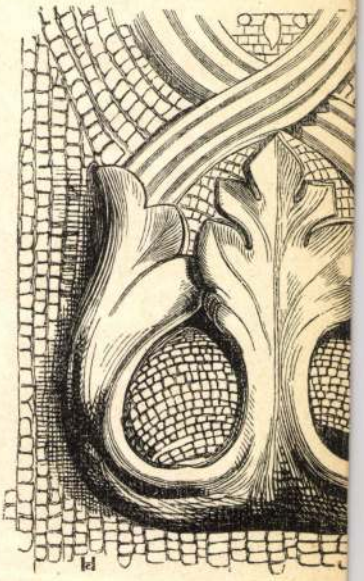

55.

Gőgánváraljai ref.

templom

gótikus, alaprajza -
harangláb szerkezete -
hímzések
z ezüst kehely
ónedények, ónkancsó
keső gót fedeles szék -
Szeji harangtorony távlati
kepe
Kisharangláb távlati kepe
A templom távlati kepe -
Fejfák -

Debreczeni László 1933

218, 219. 220, 221, 222,
223, 224, 225, 226. 231. C
232. C.

Dénes Sajós

és Kozma S

Gógánváraljai

festett famennyezet

1500–1520

l.

Gerevich Emlékkönyv

98. kép.

115. l.

Térkép.

E szines térképen, a mely
adva, az 1852-iki hadgyakorlato
lélhetjük. Felirata:

Taktisches Manoeu
ausgeführt unter
SR. MAJESTÄT DES KAI
durch die auf der Haide von
Truppen, des 10.11. Inf
Corps
am 27. September 1852.

Szines kny.,

161

Gogánváraljai

templom famennye-

zete

(Kiskükülló vm)

l.

Gerecsefalképek

505, 506. h.

höflichen Garten, welcher den lombar-
as matter Weise abwandelt. Die figu-
le stehen anderseits mit den Steinmetz-
ubien in engerer Beziehung. Ja die ro-
erscheinen als unmittelbare stilistische
ischen romanischen Plastik, des Christus
rche von Ják. Die Steinmetzwerkstätte
der Jáker Meisterschule. Es bestand
ung zwischen der Kunst Siebenbürgens
n, ein organischer Kreislauf von Stil-
en derselben staatlichen Gemeinschaft.
die Kirche von Harina (Mönchsdorf)
rundriß an die erste Kathedrale von
ußern Aufbau an die charakteristischen
nubiens gemahnende, geradezu als
Kirche im Komitat Szilágy.
nicht nur eines unserer bedeutsamsten
Ort der ungarischen Geschichte, die
älteren und des jüngeren Johann und
Sohnes Johann Sigismund, das eigent-
erische Ausgestaltung anlangt, müssen
itlichen Sarkophagreliefs des Türken-
adi besonders hervorgehoben werden,
der Formauffassung, in der übersicht-
rischer Formgestaltung zu erkennen
ßert, ob die obere Platte mit der Dar-
kophag des großen Feldherrn gehört
dem 16. Jahrhundert. Stefan Bocskai
ese Deckplatte neben den beiden seit-
nkmal der ungarischen Renaissance-

Gógánvaraljai

menyeret

l.

Balogh Erdélyiren

ácom.

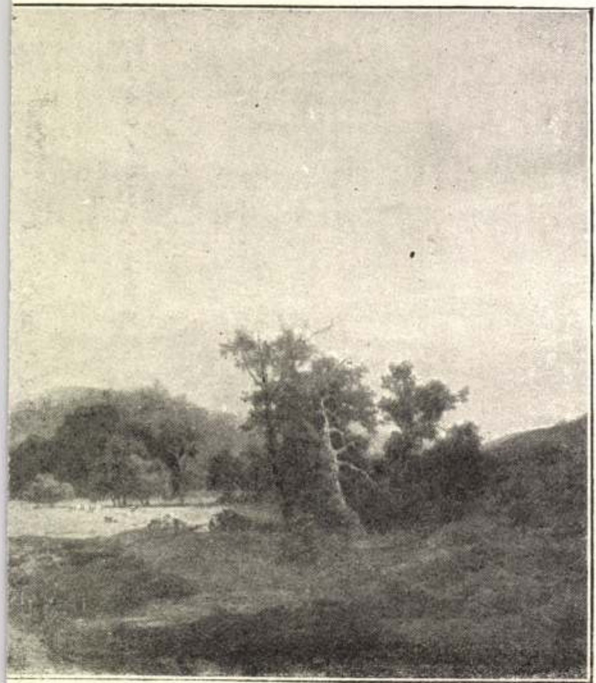

GUSZTÁV. Eső után.

46

Gogánváraljai
menyezetfestmény
1503-19. *

Foglár. 20. l.
21. l.

* a képművészeti
Muzeumban van.

Gógánváraljai

mennyezetfest-

mény

lásd 1503–1519.

Kelemen Lajos:

A gógánváraljai

mennyezetfestmény

készíttetője és kora.

Erdélyi Irodalmi

Szemle.

1928. 13. l.

Balogh Iolán: Az

erdélyi renaissance.

Kolozsvár 1943. 118. l.

Foglár 20, 21. l.

Gogánváraljai fes-
tett famennyezet

XV – XVI. n

Szépm. Múzeum

Repr.

Divald Magyarország

130. l.

MAGYAR SZEM

Budapest, V. Vil

Nagys. .
dr.Dercsényi Dezs
a Müemlékek Orsz.Biz
tisztviselöj
B
IX.Högyes Endre u.10

Gógány vára

(rom)

Gógánváraljánál.

a Kis-Küküllő balpart-

ján

Kővári Erdépenul.

58. l.

Táborhegy (Mór, Fejérvm.)

VII. 195.

Gógánvaraljai

mennyezetfestmény *

XV – XVI. század.

Kelemen Lajos:

A gógánváraljai

mennyezetfestmény

készítője és kora.

Erdélyi Irodalmi Szemle

V. (1–4. sz. 13–20. l.

1928.)

Jelenleg a Budapesti

Szépművészeti Muzeum-

ban.

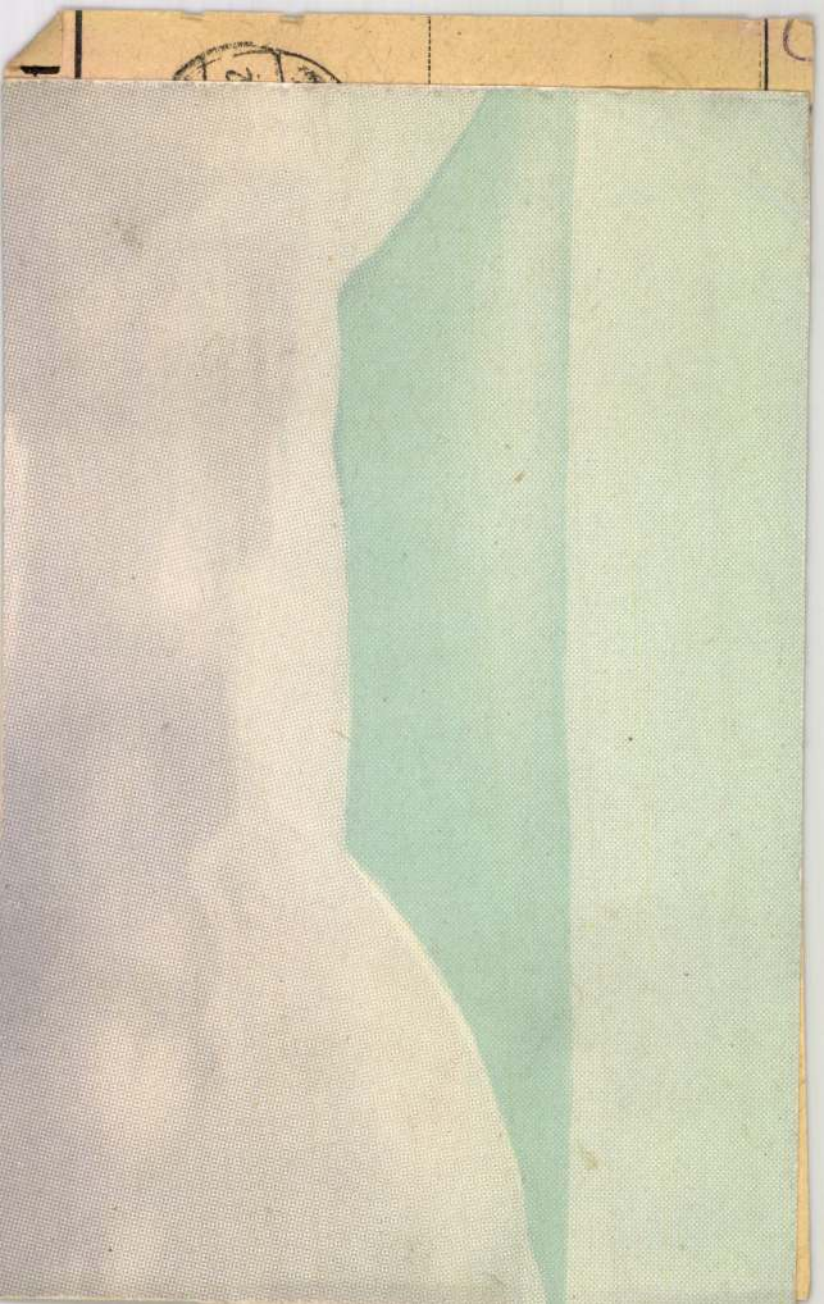

M. D. K.

GOGELN, Georg

Vogel S. alkalmarotti 1802

K. S. Vogel 205.

Gajtán Józsefné.

Az orosházi járás pedagógus-festőinek kiállításán képei szerepelnek „Zenélő fiú" – „Balatoni táj" (említve.)

Beck Zoltán: Pedagógus-festők kiállítása Orosházán.

Békés Megyei Népújság, 1971. okt. 17.

Ⓓ Gogeron
mérnök
Esztergom XVI.
4

l.

Nemethy Lajos
Emlék lapok Esztergom
multjából Esztergom
1900. 169. l.

T.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS
BIZOTTSÁGÁNAK

BUDAPEST.

IX. Hőgyes Endre utca

Gógh János

asztalos legény, Jó János
rapai és utasztasai nemt
fából, kifaragta az egri szé-
kesegyház famintáját Hild
terve nemt, mely ma az érseki
liceum muzeumában van.

irod. Szmrecsányi Miklós: Gróf
Esterházy Károly egri püspök
székesegyház-tervei. Arch.
Ért. 1927. 156. l.

Gógh János
egri asztalos
László
Volt Eger 33. l.

71 A főszékesegyház famodellje az egri egyházmegyei múzeum régiségtárában.

uraságoknak.[48] Maga nem tartózkodott állandóan az építkezés színhelyén, valószínűleg megszaporodott munkái miatt, s feltehető, hogy ez okból szerződtette irodájába 1832 június 19-én Pauker Miksa rajzolót,[49] akinek azonban Egerben már semmiféle szerepe nem volt.

Hild egri székesegyházi építkezésének úgy a magyar egyházi architektúrában, mint építészi pályáján döntő szerep jutott. Pyrker ajánlására Egerből kapja a meghívást az esztergomi székesegyház építésére[50] és a pesti lipótvárosi plébánia-templomra vonatkozó megbízatását is Egerben és Esztergomban nyert tekintélyének köszönhette.

Stílusa, építészeti tudása és ízlése úgy az egyházi, mint a világi építés terén a negyvenes években tovább fejlődik és gazdagodik. 1842 tavaszán németországi utat tesz. Ferenczy István társaságában meglátogatja Augs-

MDK

GÓGH JÁNOS asztalos

Az egri székesegyház famodelljét készitette.

Gerő László: Eger. Budapest 1964.p.9.

Képzőművészeti Alap kiadása

MDK

GÓGH JÁNOS asztalos

készitette az egri székesegyház famodelljét.

Gerő László:Egerő Budapest 1954.p.62.

Képzőművészeti Alap kiadása.

MDK

Gógh János, asztalos
Eger.

Vele készíti el Jeó János, egri rajztanár-épitész a készülö föszékesegyház famodeljét.

dr. Veit Pál: A művészeti és ipari oktatás multjából.
Jeó János egri rajztanár Magyar Athenasuma.
Művészet. 1936. 194-205.l.

MDK

Gógh János ~~ergi~~ egri asztalos

a temlom modellje kivitelezője

Voit Eger 33.1.

MDK

Gógh JJános, egri asztalos

kivitelzte az Egerben folyó építkezés-
a templom Jeó János által tervezett modelljét.

VeitEger.

Gógh János
asztalos

M.D.K

A polgári bútorkultúra egyik tagja.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

98e

Góghl Péterné, építész

L: Ungár Péter

–: Követségi hírek

Borító 3

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

83/1

ALEXANDER DE GOGIA, pénzbecsőr

Mesterjegyek a konvenciós pénzláb érmein:
Gyulafehérváron vert pénzeken:
G. vagy A.G. = ALEXANDER de GOGIA,
Wardein, 1765-1777. 138.old.

[illegible]: Mesterjegyek a konvenciós pénzláb érmein 138.old.

AZ ÉRMEN, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
---------- XX. 1964. 27-28.sz. Bp.

ALEXANDER GOGIA, pénzbecsór

Erdély pénzein a verdejegyek csak 1765-től jelennek meg. De ezek nem közvetlenül a verdékre vonatkoztak, hanem a verde vezető hivatalnokainak kötelező jegyei. Pl. a gyulafehérvári pénzverdében:
HG = Joseph Hammerschmidt verőmester és Alexander Gogia pénzbecsór. /Wardein/. 14.old.

RADÓCZY GYULA: Mária Terézia magyar pénzverése 10.old.

AZ ÉREM, Az Éremgyüjtők Egyesületének Hiv.Lapja. ------ 1969. 49-50.sz. Bp.

Gogola Emil munkásfestő

Szabad Művészet. 1951 V. 2. 83-84

K. I. A dorogi bányász-szabadiskola

Riállítása

Gogola Emil

l.

Szabad Művészet

1957. 84. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
2021-1909
ctk. III/18

A vallás-és közoktatásügyi
22517.sz.a.kelt és a IX.ke
ténck

Utasitom az állam
fényképészeti müintézetének
részére készitett 2 fényképf
alkalmával történt fényképfö
fejében Egyszázhuszonnégy /:
emlékek Országos Bizottsága
tájára fizessen ki és tárcám
ban a ./. alatt mellékelt ré
kiadáskép számoljon el. Budap
ter meghagyásából: dr.K.Li

Gogoly Klára textiltervező M.D.K.

Résztvett az Országos Butor szövet Kiállitáson

Magyar Epitőművészet 1968/2. 56-57.l.

ferner pädagog. Aufsätze in der Tages- und Fachpresse.

Goldberger, Isidor, Schriftsteller, geb. 4. Nov. 1876 in Bátorkeszi, absolvierte seine Universitätsstudien in Budapest, wo er zum Doktor der Philosophie promovierte. 1903 wurde er zum Rabbiner von Sátoraljaujhely gewählt, seit 1912 ist er Oberrabbiner von Tata. Selbständige Werke: *Duran Polemiája az Izlam ellen* (Die Polemik Durans gegen den Islam, 1901), *Zemplén vármegyei zsidó családfők ...* (Jüdische Familienhäupter des Komitates Zemplén in den Jahren 1811/12 und ihre Rolle in dem Adelsaufstande gegen Napoleon, 1910), *Adalékok Zemplén vármegye zsidóságának történetéhez* (Beiträge zur Geschichte des Judentums im Komitate Zemplén, 1913). G. ist überdies ein fleissiger Mitarbeiter der jüdischen wissenschaftl. Zeitschriften.

Goldis, Ladislaus, rumän. Schriftsteller, geb. 25. Nov. 1862 in Szöllös, erlangte in Budapest das Professorendiplom, wurde nach mehrjähriger Lehrtätigkeit 1901 als Sekretär zum Arader gr.-or.-rumän. Bistum berufen und 1906 zum Reichstagsabgeordneten gewählt. G. ist ein rühriger Mitarbeiter der ungarländ. rumän. Presse; er hat mehrere rumän. Schulbücher verfasst und mehrere Werke Juon Slavicis und Carmen Sylvas ins Ungar. übersetzt. Gegenwärtig ist er polit. Direktor des Blattes *Romanul* in Arad, des Organes der rumänischen National-Partei, der grössten rumänischen Zeitung in Ungarn.

Goldmark, Karl, Opernkomponist, geb. am 18. Mai 1832 in Keszthely, genoss seine musikal. Ausbildung in Sopron und in Wien als Schüler Jansa's, Böhms und Preyers. Während der Revolutionsbewegung wurde das Wiener Musikkonservatorium geschlossen und G. musste sieben Jahre lang als Theatermusiker sein Leben fristen. Als er 1857 in Wien sein erstes Konzert gab, prophezeiten die Musikkritiker ihm eine grosse Zukunft. In den nächsten Jahren finden wir G., der inzwischen schon mehrere kleinere Kompositionen veröffentlicht hatte, in Budapest, wo er 1858 ein selbständiges Konzert gab und mit seiner *Suite* die Aufmerksamkeit der Musikkenner auf sich lenkte. Im Jahre 1867 übersiedelte G. wieder nach Wien, wo er mit seiner Konzertouverture *Sakuntala* den ersten sensationellen Erfolg erzielte. Schon 1865 begann G. die Komposition seiner Oper *Königin von Saba*, die erst — nachdem der ungar. Unterrichtsminister Baron Josef Eötvös dem mit materiellen Sorgen kämpfenden Komponisten eine staatl. Subvention gewährt hatte — 1870 beendet wurde; aber erst 1875 vermochten Franz Liszt und Graf Julius Andrássy es durchzusetzen, dass die Wiener Hofoper das Werk aufführte. Der Erfolg war ein durchschlagender und erhob G. mit einem Schlage in die Reihe der bedeutendsten Opernkomponisten der Neuzeit. Seine späteren Opern: *Merlin, Wintermärchen, Hermione, Blut und Gold, Das Heimchen am Herde, Götz von Berlichingen* steigerten nur noch seinen Ruhm. Nicht minder berühmt ist G. durch seine *Symphonien* (Der Frühling, Es dur), *Ouverturen* (Der entfesselte Prometheus, Penthesilea, Sakuntala, Sappho), *Suites* (Dorfhochzeit), *Scherzi* (G.-Moll) und sein überwältigendes *Christusoratorium*. Anlässlich seines 80-ten Geburtstages zeichnete ihn

des Kolozsvárer Arbeitergymnasiums entfaltete G. auch auf gesellschaftl. Gebiete eine nützliche Tätigkeit.

Goda, Géza, Journalist, geb. am 21. Juni 1874 in Komárom, trat, nach Absolvierung seiner jurid. Studien, 1898 in den Redaktionsverband des *Budapesti Napló*, veröffentlichte aber auch in zahlreichen anderen Blättern polit. Leitartikel und publizist. Studien. G. nahm besonders an dem Kampfe für das allgem. Wahlrecht regen Anteil.

Goga, Oktavian, rumän. Dichter, geb. 1881 in Resinár, redigierte in Budapest und Nagyszeben rumän. belletrist. und polit. Zeitschriften, übersetzte Gedichte Petőfi's und Madách's *Tragödie des Menschen* ins Rumän. Die rumän. Kritik feiert G. als einen hervorragenden Vertreter der modernen Lyrik. Selbständige Werke: *Poezii* (Gedichte), *De chiama pamintul* (Gedichte), *Din umbra zidurilor* (Gedichte), *Insemnarile unui trecator*, *Oseama de cuvinte* und *Domnul notar* (Drama).

Gohl, Edmund, Numismatiker, geb. am 8. Okt. 1859 in Budapest, wurde, nach Absolvierung des Pazmaneums und der Budapester phil. Fakultät, 1882 zum Professor für klassische Philologie promoviert und wirkte bis 1895 in dieser Eigenschaft in Szabadka, wo er auch das städt. Museum gründete. 1895 wurde G. zur numismat. Abteilung des Nationalmuseums in Budapest transferiert, an dem er derzeit als dirigierender Kustos und Sektionsleiter wirkt. Seine hervorragende Tätigkeit auf dem Gebiete der Numismatik und Archäologie wurde von der Kolozsvárer Universität durch die Erteilung des Ehrendoktorates, von zahlreichen in- und ausländ. Fachvereinen durch die Wahl zu deren Mitgliede anerkannt. Er ist Mitarbeiter zahlreicher Fachschriften und seit 1902 Redakteur der Revue *Numizmatikai Közlöny* (Numismat. Organ). Grössere selbständige Werke: *A római birodalom pénzeiről* (Über die Geldmünzen des röm. Reiches, 1894), *Budapest emlékérmei* (Die Gedenkmedaillen Budapest's 1899), *La Trouvaille de Nagybiszterecz* (1900), *La trouvaille de Nádasd* (1902), *Die Münzen der Eravisker* (1903), *Szarmata érmek a római császárság korából* (Sarmat. Münzen aus der Epoche des röm. Kaisertums, 1904), *Budapest újabb emlékérmei* (Die neueren Erinnerungsmedaillen Budapests, 1905), *Magyar iskolák érmei* (Medaillen ungar. Schulen, 1909), *Magyar orvosok emlékérmei* (Erinnerungsmedaillen ungar. Ärzte, 1911), *Barbár aranypénzeink* (Unsere barbar. Goldmünzen, 1911), *Magyar egyházi emlékérmek* (Ungar. Kirchen-Gedenkmedaillen, 1912), *A hora lázadás emlékérmei* (Die Gedenkmedaillen der Horarevolte, 1908), *Note sur les monnaies barbares de la Hongrie* (1910), *A rákosi kelta ezüstpénzlelet* (Der Rákoser keltische Silbermünzenfund, 1910).

Gokler, Anton, Pädagoge, geb. 13. Jan. 1859 in Zsombolya, war, nach Absolvierung der Lehrerpräparandie, in Stájerlak-Anina, Zsombolya und Temesvár als Volksschullehrer tätig, wo er sich um die Modernisierung des Volksschulunterrichtes Verdienste erwarb. In Temesvár wurde er allmählig zum Volksschuldirektor und schliesslich zum Direktor der städt. Knaben- und Mädchen-Bürgerschule befördert. G. publizierte zahlreiche, allgemein verbreitete Lehrbücher,

Goher Mihály

az MTA Építészetelméleti és Történeti Bizottsága Műve-
ki Tudománytörténeti Albizottság ának tagja.

Kubinszky Mihály: Az MTA Építészetelméleti és Történe
ti Bizottságának tevé kenysége a 1967-1969 években.
Éptud. 1970 /II/, 3-4.sz. 445-448.l.

GOHL Ödön

Gohl Ödön, a Numizmatikai Közlöny szerkesztője, mint szabadkai főgimn. tanár régipénz-gyüjtő volt. Több ezer, leginkább magyar, görög és római pénzből, továbbá emlékérmekből álló szép gyüjteményét a nemzeti múzeumhoz való kineveztetése alkalmával átengedte a szabadkai könyvtáregyesület múzeumának, melynek alakitását már ezelőtt két éven át vezette. Még mint szabadkai tanár irt egy kézikönyvecskét „A római birodalom pénzeiről". A könyv, melyhez két képes tábla van csatolva, előadja nagyon élvezetes alakban mindazt, amit a római pénzek gyüjtőinek tudniok kell. A „Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat XV. évkönyvé"-be érdekes cikket irt a szabadkai 1849. évi szükségpénzről, melynek egyetlen fönmaradt példányát ő ajándékozta a nemzeti múzeumnak. Ezen cikkéhez mellékletül adta a nevezett szükségpénzek eredeti színekben nyomott hű másolatát, azonban esetleges visszaélések elkerülése végett a hátlapon levő feliratok mellőzésével. Ugyancsak történelmi társulatunk évkönyveinek egy későbbi évfolyamában becses ismertetést irt a sebesicsi (Szabadka mellett) éremleletről, azonkivül ismertette a Szabadkán talált prehisztorikus régiségeket is. Tevékenységének elismeréseül megyénk történelmi társulata működő tagjai sorába választotta.

Num. Közl. 1906 136.p.

Gohl Ödön (1859. okt. 8. Buda – 1927. dec. 5. Bp.): numizmatikus. – A bécsi Pázmáneum Teológiai Karán hittud.-t és keleti nyelvészetet tanult (1876–1880), a bp.-i tudományegy. bölcsészeti karán klasszika-filológiából középisk.-i tanári oklevelet szerzett (1881–1882). Gimn.-i tanár Sopronban (1882. szept. 1.–dec. 31.), a szabadkai városi főgimn. görög–latin szakos tanára (1883–1895). A Magyar Nemzeti Múz. Érem- és Régiségtárának asszisztense (1895. máj. 9.-étől), segédőr (1900. márc.-tól), első osztályú segédőr (1901. okt. 30-ától), őr (1902. nov. 27-étől), igazgatóőr (1912. jan. 9-étől), osztályig. (1920. febr. 21-étől). Mo. kormányzója régebbi szolgálati beosztásával kinevezte az Orsz. Magyar Gyűjtemény Egy. tisztviselői karába az Éremtár vezetőjének (1923. febr. 6-ától), amely állásban nyugdíjazásáig (1925) megmaradt. Elérte, hogy az Éremtár a múz. önálló osztálya lett (1926). A Vallás- és Közoktatásügyi Min.-tól évi támogatást szerzett az ókori görög gyűjt. fejlesztésére. Legnagyobb eredménye a kelta, barbár éremgyűjt. létrehozása. Szisztematikusan gyűjtötte, rendszerezte a hazánk területén előkerült, görög és római mintára készült korabeli utánzatokat, amelyeket a *Numizmatikai Közlöny* hasábjain tett közzé. Az ókori érmek mellett, nem kisebb lelkesedéssel és lelkiismeretességgel, gyűjtötte és rendszerezte a gondjaira bízott emlékérmeket, az éremszerű bárcákat és zsetonokat is. Tud.-os munkásságának eredményeit több mint 150, az éremtan legkülönbözőbb területeit érintő tanulmány és cikk dokumentálja. Műveinek többsége máig alapmunkának tekinthető, adatai megbízhatóak, pontosak, meglátásainak többsége ma is helytálló. Kelta érmészeti tanulmányai a mo.-i kelta numizmatika alapjait vetették meg. A lágymányosi kelta éremlelet kapcsán elsőként írt az eraviszkuszok éremveréséről. Összeállította a magyar isk.-k, orvosok, egyházak emlékérmeinek első katalógusát. Elsőként dolgozta fel a magyar bányapénzeket és robotjegyeket. Buda 1686. évi visszavételének 200. évfordulójára kiadta a *Budapest emlékérmei* c. kötetet, amelyben a város töröktől való visszafoglalásának emlékére kiadott érmeket tette közzé. A *Budapest újabb emlékérmei* c. kötetben az összes fővárosi vonatkozású éremanyagot bemutatta. Cikkei jelentek meg az éremhamisításról, a különféle pénzverési technikákról a kézzel való kalapácsos veréstől kezdve a modern gőzerővel hajtott gépekkel való pénzverésig. Közzétett ritka bankókat, papírpénzeket és pénzutalványokat, több ízben foglalkozott a magyar szabadságharci érdemkereszt létrejöttének körülményeivel. A korponai és nyitraludányi éremleletek publikálása kapcsán még az Árpád-kori pénzveréssel is foglalkozott, s alapvető megállapításokat tett a Salamon-denárok verési sorrendjével kapcsolatban,

amelyeket később Hóman Bálint kutatásai igazoltak. Megalakulásától (1901) kezdve a Magyar Numizmatikai Társulat tagja, választmányi tagja (1902-től), alelnöke (1915-től), elnöke (1921-től haláláig). A svájci és a belga numizmatikai társaság tb. tagja, a bécsi numizmatikai társaság l. tagja, a Kolozsvári Tudományegy. tb. doktora (1909-től). – A *Numizmatikai Közlöny* első szerkesztője (1902–1925).

F. m.: *Budapest emlékérmei* (Budapest Régiségei, 1899); *A nagybisztereci kelta érmek* (Archaeologiai Értesítő, 1900, 221–241.); *A budapesti eraviszkusz éremlelet* (Numizmatikai Közlöny, 1., 1902, 17–45.); *A veszprémi múzeum Regalianus pénze* (Numizmatikai Közlöny, 3., 1904, 13–38.); *Budapest újabb emlékérmei* (Bp., 1905); *A szalacskai kelta pénzverő és bronzöntő műhely* (Numizmatikai Közlöny, 6., 1907, 47–64.); *A Biatec-csoportbeli barbárpénzek* (Numizmatikai Közlöny, 8., 1909, 39–50., 99–104.); *Magyar iskolák érmei* (Numizmatikai Közlöny, 8., 1909, 75–98.); *Dessewffy Miklós gróf barbár pénzei* (Bp., 1910; előszó, meghatározások, konkordanciák és repertórium); *Magyar orvosok emlékérmei* (Numizmatikai Közlöny, 10., 1911, 1–18.); *Magyar robotjegyek* (Numizmatikai Közlöny, 12., 1913, 123–144.); *A magyar királyok koronázási érmei* (Numizmatikai Közlöny, 16., 1917, 1–28.); *A magyar bányapénzek* (Numizmatikai Közlöny, 18–19., 1919–1920, 1–33.-); *A görög pénzek forgalma Magyarországon* (Numizmatikai Közlöny, 21–22., 1922–1923, 3–12.).

Irod.: Harsányi Pál: Dr. G. Ö. (Numizmatikai Közlöny, 26–27., 1927–1928, 3–10.); Soós Ferenc: G. Ö. (in: Százéves a Magyar Numizmatikai Társulat 1901–2001. Bp., 2001, 216–217.); MÉL I.: 601.; RÚL VIII.: 508. – Bibl.: Huszár Lajos: G. Ö. irodalmi munkássága (Numizmatikai Közlöny, 26–27., 1927–1928, 11–13.).

Torbágyi Melinda

Gohl Ödön (1859. okt. 8. Buda – 1927. dec. 5. Budapest): numizmatikus. – Egy.i tanulmányait 1876-1880-ban a bécsi Pázmáneum teológiai karán folytatta, ahol hittudományt és keleti nyelvészetet tanult. 1881-1882-ben a Budapesti Tudományegy. bölcsészeti karán klasszika-filológiát hallgatott és e tárgyból szerzett középiskolai tanári oklevelet. 1882. szept. 1. – dec. 31. gimnáziumi tanár Sopronban, majd 1883-1895-ben a szabadkai városi főgimnázium görög-latin szakos tanára. 1895. máj. 9.-én nevezik ki a Magyar Nemzeti Múz. Érem- és Régiségtárának asszisztensévé. 1900. márc.-tól segédőr, 1901. okt. 30-tól elsőosztályú segédőr, 1902. nov. 27-től őr, 1912. jan. 9-től igazgatóőr, 1920. febr. 21-től oszt.igazgató. 1923. febr. 6-tól nevezte ki Magyarország kormányzója régebbi szolgálati beosztásával az Országos Magyar Gyűjt. Egy. tisztviselői karába az Éremtár vezetőjének, mely állásban 1925-ös nyugdíjazásáig megmaradt. – Múz.-i tisztviselőként egyik legfőbb érdeme, hogy elérte, hogy 1926-ban az Éremtár önálló oszt. lett. Komoly érdemei vannak az ókori görög gyűjt. fejlesztésében, mivel sikerült a minisztériumtól évi dotációt szerezni ezen anyag csoport fejlesztésére. Legnagyobb eredménye azonban a kelta, barbár éremgyűjt. létrehozása. Szisztematikusan gyűjtötte, rendszerezte a hazánk területén előkerült görög és római mintára készült korabeli utánzatokat, amelyeket aztán a Numizmatikai Közlöny hasábjain tett közzé. Az ókori érmek mellett azonban nem kisebb lelkesedéssel és lelkiismeretességgel gyűjtötte és rendszerezte a gondjaira bízott emlékérmeket, az éremszerű bárcákat és zsetonokat is. Tud. munkásságának eredményeit több mint 150 tanulmány és cikk hirdeti, melyek az éremtan legkülönbözőbb területeit érintik. Bármivel is foglalkozott ahhoz megbízható alapossággal nyúlt. Műveinek többsége máig alapmunkának tekinthető, megbízhatóak, pontosak, meglátásainak többsége ma is helytálló. Kelta érmészeti tanulmányai a magyarországi kelta numizmatika alapjait vetették meg. A lágymányosi kelta éremlelet kapcsán elsőként írt az eraviszkuszok éremveréséről. Összeállította a magyar iskolák, orvosok, egyházak emlékérmeinek első katalógusát. Elsőként dolgozta fel a magyar bányapénzeket és robotjegyeket. Buda visszavételének 200. évfordulójára kiadta a Budapest emlékérmei c. kötetet, amelyben Buda 1686. évi visszafoglalásának emlékére kiadott érmeket tette közzé. A Budapest újabb emlékérmei kötetben pedig az összes fővárosi vonatkozású éremanyagot bemutatta. Szinte nincs is olyan területe a numizmatikának, amivel legalább érintőlegesen ne foglalkozott volna. Cikkei jelentek meg az éremhamisításról, a különféle pénzverési technikákról a kézzel való kalapácsos veréstől kezdve a modern gőzerővel hajtott gépekkel való pénzverésig. Közzé tett ritka bankókat, papírpénzeket és pénzutalványokat, ugyanakkor több ízben foglalkozott a magyar szabadságharci érdemkereszt létrejöttének körülményeivel. A korponai és nyitraludányi éremleletek publikálása kapcsán még az Árpád-

kori pénzveréssel is foglalkozott és ezen a területen is alapvető megállapításokat tett a Salamon denárok verési sorrendjével kapcsolatban, melyet később Hóman kutatásai igazoltak is. - Megalakulásától kezdve (1901) a Magyar Numizmatikai Társ. tagja, 1902-től választmányi tag, 1915-től alelnök, 1921-től haláláig elnök. A svájci és a belga numizmatikai társ.-ok tiszteletbeli tagja, a bécsi numizmatikai társ. levelező tagja, 1909-től a kolozsvári Tudományegy. tiszteletbeli doktora. – A Numizmatikai Közlöny első szerk.-je 1902-től 1925-ig.

F.m.: Budapest emlékérmei. (Budapest Régiségei 1899); A nagybisztereci kelta érmek. (Archaeologiai Értesítő 1900, 221-241); A budapesti eraviszkusz éremlelet. (Numizmatikai Közlöny 1, 1902, 17-45); A veszprémi múzeum Regalianus pénze. (Numizmatikai Közlöny 3, 1904, 13-38); Budapest újabb emlékérmei. Budapest, 1905; A szalacskai kelta pénzverő és bronzöntő műhely. (Numizmatikai Közlöny 6, 1907, 47-64); A Biatec-csoportbeli barbárpénzek. (Numizmatikai Közlöny 8, 1909, 39-50 és 99-104); Magyar iskolák érmei. (Numizmatikai Közlöny 8, 1909, 75-98); Dessewffy Miklós gróf barbár pénzei. Budapest, 1910. (előszava, meghatározásai, konkordanciái és repertóriuma); Magyar orvosok emlékérmei. (Numizmatikai Közlöny 10, 1911, 1-18); Magyar robotjegyek. (Numizmatikai Közlöny 12, 1913, 123-144); A magyar királyok koronázási érmei. (Numizmatikai Közlöny 16, 1917, 1-28); A magyar bányapénzek. (Numizmatikai Közlöny 18-19, 1919-1920, 1-33); A görög pénzek forgalma Magyarországon. (Numizmatikai Közlöny 21-22, 1922-1923, 3-12)

Irod.: Harsányi Pál: Dr. Gohl Ödön. (Numizmatikai Közlöny 26-27, 1927-1928, 3-10); Soós Ferenc: Gohl Ödön. In.: Százéves a Magyar Numizmatikai Társulat 1901-2001. Budapest, 2001. 216-217.

Bibl.: Huszár Lajos: Gohl Ödön irodalmi munkássága. (Numizmatikai Közlöny 26-27, 1927-1928, 11-13).

(Torbágyi Melinda)

Ø Gohm Márkus

órás 1801–10.

lásd

Horv Szombórás

Vasi Szemle

1935. 153. l.

képpel.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 111

Név: Goho Johann

Foglalkozás: üveges (Glaser)

Szárm. hely:

Hitfelekezet: Csal. állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1737. XII 16

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

Goigner

l.

Lykanomsromantika

48.l.

EXPRESS
LAPTERJESZTŐ VÁLLALAT
(CÉGV. FARAGÓ JENŐNÉ)
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 49. I. 4
TELEFON: 224-290

T.

Európa Film-,Könyv-,Lapterjesztő és
Könyvkiadó R.T.

Budapest.

V.Visegrádi-u.36.IV.

Goigner József
festő

L.
Szendrey - Szentiványi
588. l.

T. 3691.

l és őrtornyokkal megerősitett vá-
lők élénkitik. Felirata a lebegő
értani ábrák vannak:

6.3 : 10.2 cm.

Goigner József, festő; szül. 1837-ben Tirolban, megh. 1887-ben Nagybecskereken. Az 50-es évek elején került Nagybecskerekre, s főleg templomok kifestésével foglalkozott.

Vasárnapi Ujság. 1887. 205. l.

205.l.

Hosszan éljenezték a költeményt, aztán *Bakats* Béla joghallgató mondott alkalmi beszédet, a dalkar Kölcsey «Hymnusát» énekelte, *Karsay* István technikus a «Talpra magyart» szavalta el, s ekkor indult a menet a Dunapartra a Petőfi-szoborhoz, hol *Szomjas* Lajos olvasóköri elnök az 1848-iki márczius 15-ikéről emlékezett meg, babérkoszorut helyezett a szobor alapzatára, s az ünneplő tömeg a «Talpra magyar» hangjai közt oszlott szét. E napon az országgyűlési függetlenségi párt lakomát rendezett, s ezenkivül még több egyesület és számos társasaság ülte meg magán körben az emlékezetes napot.

A segesvári Petőfi-emlék. Már évek előtt alakult az erdélyi részekben egyesület, mely feladatának tüzte ki, hogy a segesvári csatatéren, a hol a nemzet nagy költője eltünt, emléket fog állítani. Az egyesület újabban ismét mozgékonyságra ébredt s a napokban közgyűlést tartott Segesvártt gr. Haller Ferencz elnöklete alatt. A környékből ötven tag jelent meg, s elhatározták, hogy a gyűjtést tovább folytatják és az eszme megtestesítésére minden módot fölhasználnak.

Megválasztották Szoboszlay Károly megyei alispánt és Horváth László kir. tanfelügyelőt alelnökökké, Macza György kir. adófelügyelőt pénztárnokká. Horváth László azt indítványozta, hogy az egylet, mint egylet, szüntesse meg teljesen működését és alakuljon át nagy végrehajtó bizottsággá. Ezzel szemben a közgyűlés elhatározta, hogy az egylet működését nem szünteti meg, hanem saját kebeléből kiküld egy 45 tagból álló bizottságot, melynek feladata a szükséges tőkegyüjtés érdekében nagyobb mozgalmat megindítani.

Liszt síremléke Bayreuthban. A nagy művész bayreuthi sírja fölé állítandó emlékre pályadíj volt kitűzve. Hatvan pályamű közül a 300 márkás első pályadíjat Dollinger Jenő müncheni építész nyerte el, toskanai stilben szerkesztett baldachinszerű építményével, e melyhez szienit-márvány és homokkő szarkofág járul, Liszt Ferencznek mellszobrával és a zene szimbolumaival. A második, 200 márka díjt Schmitz Bruno berlini építész nyerte. Homokkőből és gránitból tervezett rotundával, szarkofág-szerű középítménynyel s ezen elhelyezett zenei szimbolumokkal, a melyek közepén Liszt relief-arczképe látszik.

Merénylet a czár ellen. A nihilisták ismét életjelt adtak magokról Szentpétervárott. E hó 13-ára II. Sándor czár meggyilkolásának évfordulójára gyilkos merényletet terveztek III. Sándor czár ellen. Épen úgy akarták kivégezni, mint atyját, bombákkal és az utczán. Jól tudták, hogy a czár e napon a székesegyhazba megy, a gyász isteni tiszteletre. Az összeesküvők az odavezető uton foglaltak helyet; összesen hatan voltak és három csoportba oszlottak. A bomba nagy könyv alakba volt rejtve, s úgy tünt föl, mintha könyvet vinnének magokkal. A merényletet akkor akarták végrehajtani, mikor a czár a templomból kijön, és az indóházhoz hajtat, hogy Gacsinába utazzék. Vele egy kocsiban ült a czárné és kisebbik fia. A merénylet egyes részei ismeretlenek. Egy hir szerint az egyik merénylő már el is dobta a könyvalakú táskát, hogy a benne levő bomba fölrobbanjon, de a mivel még egy zsinort is meg kellett rántani, ezt elhibázta. Más hir szerint a rendőrség már előre értesülve volt a tervezett merényletről s az összeesküvőket befogta. Mikor a czárral később közölték a meghiusult merényletet, hír szerint mélyen megrendült, s nem tudta visszatartani könyeit a veszély meggondolására, melynek a czárné és fia ki voltak téve. Számos elfogatás történt az orosz fővárosban.

* **Vámbéry Sopronban.** Soproni tudósítónk irja: Sopronban Vámbéry a benczések székházának vendége volt és az «irodalmi kör márcz. 5. estélyén» tartott felolvasásával oly nagyszámú s diszes közönséget gyönyörködtetett, a milyent a kaszinó impozans épületének fényes, nagy terme a kör estélye alkalmából már évek óta nem fogadott be. Komoly dolgokról senki sem tud oly szeretetreméltó könnyüséggel beszélni, mint Vámbéry. Ujat mond mindig, de azért minden előadásában van valami, a mi ugy tünik fel, mintha már hallottuk volna, de jó is minél többször hallanunk. A «magyar nemzet ázsiai multja és európai jövője» az, a miről oly érdekesen beszélt, hogy háladatos auditoriuma elhallgatta volna akár reggelig. Dicsőítette a magyar faj államalkotó erejét és nagy kulturális hivatását. A ritka fényű estélyen még a zenekedvelők egyesületének vegyes kara, a férfidalárda s egy szavalat járult hozzá, hogy a programm többi pontjai kellemesen betöltessenek. Az előadások után banket volt az I. emeleti nagy étkező termekben, a melyen mintegy 600-an vettek részt. A felköszöntések sorát a kör első titkára, *Szentiványi* János nyitotta, a ki sikerült beszéd kiséretében a kör ajándékát, arany s részben aranyozott ezüst irószereket nyújtott át a nap hősének. Ünnepelt tudósunk erre, valamint *Bognár* Gézának, a kör elnökének szónoki hévvel mondott beszédére *arabs* és *persa* költeményekkel fűszerezett lelkes beszédeket mondott méltatván és magasztalván bennök a kör nemes törekvéseit: a magyar haza határszélén az idegen ajkuakat a magyar nemzeti eszmének megnyerni. Végre visszavonult a kör tisztviselői és választmánya kiséretében a benczés tanárok székházába (a hol a körnek szintén egy titkára s két választmányi tagja van) és másnap reggel a házfőnök kisértében bucsút vett Soprontól, azon igérettel, hogy nemsokára ismét szerencséltet bennünket.

Vámbéry soproni látogatása alkalmából a kör megbizásából *Récsey* Viktor 2-ik titkár érdekes füzetet adott ki, a melyben a közönség számára megirta világhirű orientalistánk kalandos életét és tudományos működésének jellemzését.

Másnap ugyanazon termekben, a melyekben a *Vámbéry*-estély tartatott, *Heckmann* hires kölni vonós négyese gyönyörködtette a soproniakat. A napokban pedig a világhirű *Wilhelmj*, korunk egyik legelső hegedűművésze, érkezik ide.

Ipolyi Arnold műgyüjteményeinek kiállítását tervezte az iparművészeti muzeum a képzőművészeti társulat műcsarnokában s a kiállítást márcz. 20-án óhajtották megnyitni, midőn a képzőművészeti társulat közgyűlése adózik kegyelettel a jeles egyházi nagy emlékének. A kiállítás ügye azonban mind eddig függőben van, mert Ipolyi hagyatéka nincs lebonyolítva s a nagyváradi káptalan ez okból nem engedhette át a kiállítás czéljaira Ipolyi műgyüjteményeit.

Hirlapkiállítás nyílt meg e hó 13-ikán s vasárnapig marad nyitva. A budapesti könyvnyomdászok társasköre rendezte a szabadsajtó napjának emlékére, az egylet helyiségében, Stáhly utcza 1. szám alatt és díj nélkül volt megszemlélhető a tanulságos kiállítás.

A fővárosi időszaki sajtó termékeit teljes gyűjteményben együtt lehetett látni, de a vidéki lapok egy része közönyt tanusított a kiállítás iránt. A legrégibb lap a «Nova Posoniensi» latin nyelvű s 1721-ből való. A legrégibb magyar lap a «Magyar Hirmondó» 1783-ból. Az 1848—49-iki lapok közül a kiállításon a következők voltak: «Márczius tizenötödike» (Teljes példány, milyen a muzeumban nincs.) «Közlöny», «Figyelmező», «Pesti Hirlap», «Népelem», «Nép barátja», «Nemzeti politikai hirlap» és «Magyar Hirlap». A még létező magyarországi lapok közt a legöregebb a «Kronstädter Zeitung», mely 51 év óta áll fenn, a légrégebben fenálló magyar lap a «Debreczen-nagyváradi értesítő», mely 45-ik évfolyamát éli. A fővárosi hirlapok között legidősb a 38 éves «Pesti Napló»; a képes lapok közül pedig a 34 éves «Vasárnapi Ujság». Horvát-Szlavonország 30 lappal volt képviselve. Legrégibb az 53 éves «Narodne Novine» s a 34 éves «Gospodarsky List.» A megnyitáskor Falk Zsigmond mondott beszédet, kinek fia szintén számos régibb lapot állított ki. Az egész kiállítás mintegy 600 lapot foglalt magában.

Az első osztrák általános baleset ellen biztositó-társaság, melyet hazánkban a trieszti általános biztositó-társulat (Assicurazioni Generali) magyarországi vezérügynöksége képvisel, közgyülését f. évi márczius hó 6-án megtartotta és közzétette negyedik évi üzleti jelentését.

Az előterjesztett számadási jelentés a baleset-biztositásnak igen jelentékeny haladását konstatálja, a mennyiben a lefolyt évben a dijbevétel az 551,989 frt 53 kr tekintélyes összegét értelem, a jövő években esedékes dijkötelezvények összege pedig 2.693,806 frt 47 krt tesz.

Az egyénenként való biztositásban részt vett 23892 személy és az együttes biztositás által több mint 148,000 munkás részesült a balesetbiztositás jótéteményeiben, a mi annak bizonyitékául szolgál, hogy ezen ág az iparosok és gazdák körében mind nagyobb elismerésre talál.

A 3577 káresetért kifizettetett 243,227 frt 80 kr és 124,665 helyeztetett tartalékba.

Az üzletszámla 85,772 frt 75 krnyi nyereséggel záratott le, a melyből tőketartalékhoz a szabályszerü illetményen kivül még 10,000 frtnyi összeg csatoltatott, továbbá 3000 frt megszavaztatott a hivatalnokok javára a mult évben alapitott ellátási pénztárnak. A fennmaradt 60,000 frt a részvényesek közt osztatik fel, kik az idén magasabb vagyis részvényenként 12 frt osztalékot kapnak.

Az egy milliónyi teljesen befizetett részvénytőkén kivül a társaság még rendelkezik 350,973 frt 21 krnyi dij — és kártartalék felett,továbbá a különféle nyereségtartalékok 125,557 frt 06 krt tesznek és mindezen összegek, mint ez a mérlegből látható, elsőrendü értékekben vannak elhelyezve és pedig nagyrészben magyar értékben.

Előfizetési felhivás.

a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» 1887. april-szeptemberi évi folyamára.

Lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése márczius hó végével lejár, fölkérjük az előfizetés mielőbbi megujitására, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Előfizetési föltételeink.

Negyedévre (április—junius):

A Vasárnapi Ujság	**2** frt	**— kr**
A Vasárnapi Ujság a «*Világkrónikával*» *együtt*	**2** «	**50** «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	**3** «	**—** «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a «*Világkrónikával*» *együtt*	**3** «	**50** «

Félévre (április—szeptember.)

A Vasárnapi Ujság	**4** frt	**— kr**
A Vasárnapi Ujság a «*Világkrónikával*» *együtt*	**5** «	**—** «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	**6** «	**—** «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a «*Világkrónikával*» *együtt*	**7** «	**—** «

A «**Vasárnapi Ujság**» ujévtől kezdve «*Női munka és divat*» czimü uj rovattal s jelentékenyen bővített tartalommal jelen meg.

A «**Politikai Ujdonságok**»-hoz «**Magyar Gazda**» czim alatt két hetenként megjelenő **gazdasági lap van csatolva,** s ezenfelül **rendkivüli mellékletekkel is bővítve** a lapnak eddig is hetenként másfél s minden második héten két nagy ivre terjedő tartalma, mely a *Politikai Ujdonságokat* ez ideig is a legnagyobb és legtartalmasabb politikai heti lappá tette.

Mind a két lapnak kiegészítőjéül szolgál a «*Világkrónika*» czimü képes heti közlöny, mely hetenként egy iven s számos képpel illusztrálva jelen meg. A «Világkrónika» 1887. évi folyama «**A bánya ura**» **czimü regényt** közli, művészi kivitelü **képekkel** illusztrálva.

T. előfizetőink sziveskedjenek az előfizetés megujitásánál, vagy a «Világkrónika» megrendelésénél czimszalagjukból egy példányt a posta-utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamációt és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok
kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utcza 4. sz.)

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: gróf Zichy Zsigmond, a Zichy-család seniora, a főrendiház tagja, ki teljes visszavonultságban élt Hainburgban, 87 éves. — Pruzsinszky Kornél, czimzetes prépost, Versecz város plébánosa, aranymisés pap, 77 éves.— Péterfi Sándor, hévizi unitárius nyug. esperes-lelkész, az unitárius egyház egyik kiváló papja, ki mint egyházi iró is sikerrel működött és több kötetnyi predikácziót adott ki. — Kacza János, minorita szerzetes, 36 éves, Maros-Vásárhelytt. — Szalontay István, ref lelkész, a beregi ref. egyházmegye egyik derék lelkipásztora, 86 éves, Botrágyon. — Habermayer Rudolf, dúsgazdag pozsonyi polgár, ki mintegy 70,000 frtot hagyott jótékony czélokra. — Iglói Szontagh Mihály, magyar államvasuti tisztviselő, 56 éves, Budapesten; ugyanitt dr. Lichtenstein Manó, a lipótmezei orsz. tébolyda alorvosa, 27 éves; Lederer Ignácz, a «Lederer és fia» nagykereskedő czég volt főnöke, 78 éves. — Kovács Sándor, birtokos, Kecskemét város törvényhatósági bizottságának tagja, Kovács Pál, kecskeméti jogakadémai tanár edes atyja, 77 éves. — Benkovich Imre, birtokos, Barsmegye törvényhatósági bizottságának tagja, Verebélyen. — Nagy János, a lénártfalvi leány-egyház tanítója, a gömöri ref. ev. tanító-testület jeles tagja, 45 éves. — Nagyszalatnyai báró Fischer Nándor, cs. és kir. nyug. ezredes, a Lipót-rend lovagja, Burinkán, 77 éves. — Mahr Károly, miskolczi kereskedő, a miskolczi keresk. és iparkamara beltagja, élete 57-ik évében. — Marton Sándor, 1848—49-es honvédőrnagy, Mező-Bándon.— Tarcsay Dániel, városi iktató, Debreczenben, 65 éves. — Goigner József, festő, ki fiatalon Tirolból jött Nagy-Becskerekre, templomok kifestésével foglalkozott, s e téren jó névvel birt, 50 éves. — Halóssy Ferencz, ügyvéd, 79 éves, Mohácson. — Márk Sándor, nyug. tüzérszázados, 48 éves, Brassóban. — Zsiros Gyula, Zsiros Lajos, lugosi törvényszéki elnök 17 éves fia. — Ferenczy Gyula, a székesfehérvári szintársulat tagja, 37 éves. — Lovassi Ferencz, biharmegyei nagybirtokos, volt országgyűlési képviselő, 73 éves korában, Budapesten, honnan Nagy-Szalontára, a családi sirboltba szállították. — Prodanovics György, az ujvidéki Sz.-Nikola templom plébánosa, 70 éves. — Knebel Nándor, pénzügyi főbiztos, 46 éves, Temesvártt. — Dallos János, Veszprémmegye bizottsági tagja, 48 éves, Gecsén. — Kupai Kovács Péter, 31 éves, N.-Kőrösön. — Guerard János, nyug. őrnagy, az első magyar átalános biztositó társaság tisztviselője, 69 éves, Pozsonyban. — Dratsay Béla, 23 éves, Aradon.

Özv. Molnár Istvánné szül. Nagy Anna, Molnár

Sándor hunyadmegyei segédtanfelügyelő édes anyja, 88 éves, Bölöben. — Tóth Adolfné szül. Mayerhofer Antonia, kir. főmérnök neje, 56 éves, Budapesten. — Üveges Tamásné szül. Kozma Rózália, 81 éves, Kolozsvártt. — Welle Sándorné szül. Bergay Ida, honvédszázados neje, 33 éves, Deésen.— Pécsváradi Gyuláné, földbirtokos neje, 28 éves, Kis-Igmándon. — Kovács Mózesné szül. Gyarmathy Rózália, 58 éves, Székely-Udvarhelytt. — Thassy Elemérné szül. Kammerer Anna, 19 éves, Pécsett. — Özv. id. Link Antalné szül. Wunderlich Francziska, Tatán. — Hirsch Ferenczné szül. Balázsy Ilona, 29 éves, Aradon. — Polyakovits Tekla, özv. Polyakovitsné szül. Hegedüs Julianna urnő leánya, 20 éves, Szabadkán. — Özv. Baranyai Elekné, 47 éves, Nagy-Kanizsán. — Mühlfay Sándorné szül. Szájdel Julianna, Gyergyótölgyesen, 35 éves. — Keresztury Tilda, mindszenti fiatal tanitónő, ki a himlőjárványnak esett áldozatúl. — Engländer Edéné szül. Fasal Leontina, fővárosi ügyvéd neje, 47 éves.

SAKKJÁTÉK.

1429. számu feladvány. Hofmann Fr.-töl.

Sötét.

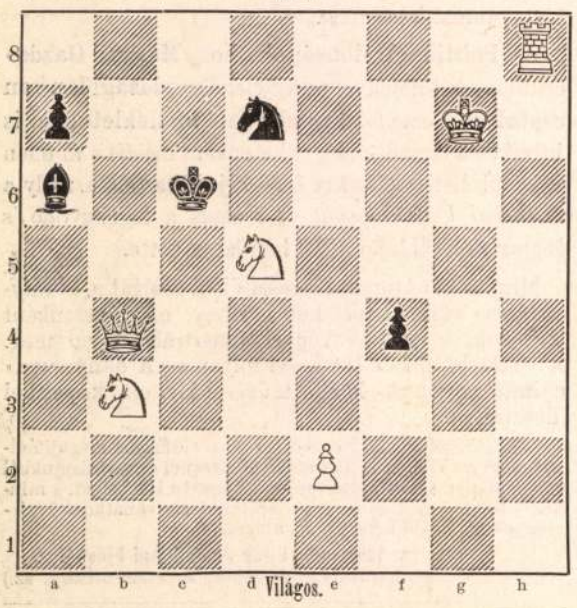

Világos indul és a harmadik lépésre matot mond.

Az 1423. sz. feladvány megfejtése.

Meisling O.-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötet.
1. Bb3—d3 --- --- ---	e4—d3 † (a)
2. Ke2—e3: --- ---	g5—f4 †
3. Ke3—d3: mat.	
a.	
1. --- --- --- --- ---	g5—f4: (b)
2. Ve1—a1 † --- ---	Ke5—e6:
3. Ha8—g7 mat.	
b.	
1. --- --- --- --- ---	b4—b3
2. Ve1—c3 † --- ---	Ke5—f4:
3. Vc3—c7 mat.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. Andorfi S. Kovács J. — *Az Erkel sakktársaság nevében:* Exner Kornél. — *Tarnóczon:* Németh Péter. — *Uj-Szőnyön:* A polgári kör. — *H.-Szoboszlón:* Az olvasóegyleti sakk-kör. — *A pesti sakk-kör.*

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

A próféta és a vénasszonyok. E költemény fordítása Sz. K. műforditásai közt, mint meg is van mondva, Hammer után van. Mindenesetre jóval csinosabb mint az öné, melynek előnye. hogy eredetiből (törökből) van fordítva. De a különbség annyira nem lényeges, az eszme oly tisztán vissza van adva az előbbiben is, hogy emennek közlése alig volna indokolva. Mást kérünk.

A rab. A költemenyben szép erkölcsi és keresztyéni eszme van, de mégis túl van hajtva. A hol a rab bünbeesését magyarázza s igazolja. több igazságot ad neki, mint szabad volna; ki kellene fejezni, hogy szive csak gyönge és férfiatlan volt mégis, mikor övéi *képzelt* jobb léteért a bünt elkövette. Mert íme, még nagyobb nyomorra juttatta őket; s ha sikerült volna, hogy ki ne tudódjék, élvezhette volna-e büne gyümölcsét lelki furdalás nélkül. A morál tehát nem jut a költeményben teljes és kellő kifejezésre. Azért a hatodik és hetedik versszakot gyökeresen át kell dolgozni; akkor a befejező versszak részvétköltő hangja igazoltabb lesz. Ez átdolgozás nélkül a költemény sérti az erkölcsi érzet — s igy semmi esetre nem közölhetnők.

L. K—a. Az érdekes megjegyzéseket tartalmazó levelet csak jövő héten közölhetjük. A kép megérkezett.

S. K. Postán megy válaszunk.

V. K. Nehány nap alatt.

Mirza Shaffy. Nem közölhető. Maga a költemény sem sokat ér, fordítása pedig gyarló.

A kik megtörték egymást. Kezdőtől elég csinos, első kisértetnek. De tehetségének még izmosodnia kell, hogy nyilvánosság elé léphessen s ott meg is állhasson.

Nem közölhetők. Ketyeg az óra. Ismerek egy.... — I... hoz. Repülj velem képzeletben, és a többiek.

HETI NAPTÁR. Márczius hó.

Nap		Katholikus es protestáns		Görög-Orosz	Izraelita
20	V.	B 4 Laetare	B Hubert	SD 3 Nb III. V.	24
21	H.	Benedek ap.	Benedek	9 Szeb. 40 v.	25 Jor.
22	K.	Oktávián vt.	Kázmér	10 Kodr. s tár	26
23	S.	Frumenczius	Eberhart	11 Szofr. pk.	27
24	C.	Gábor f. angy	Gábor főangy.	12 Theofanes	28 An. r.
25	P.	Gyüm.-o.-b.-a.	Gy. olt. b.-a.	13 Niczef. pk.	29
26	S.	Manó vt.	Manó	14 Benedek	1 S. Nis.

Holdváltozásai: ● Ujhold 24-én 5. óra 26 pk. d. u.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Szines, fekete és fehér selymesatlasz 75 kr. mtrje
10 frt 65 kr.-ig (18 különböző minőségben) küld egyes ruhákra és végekben vámmentesen a házba **Henneberg G.** selyemgyári raktára, (cs. k. udvari szállító) **Zürichben.** Minta postafordultával. Levélre 10 kros postabélyeg illesztendő.

A székrekedésről. A szorulás akkor áll elő, ha azok a föl nem használható anyagok, melyeket testünknek magából ki kellene ürítnie, az altesti szervek petyhüdtsége miatt, mely a belek mozgását meglassitja s a gyürü alaku végbél-izmok feszitő s összehuzó erejét megtompitja, testünkben megrekednek. A megemésztendő táplálék hosszas veszteglése a gyomorban s bélcsatornákban gázokat fejlesztvén ki (felfuvódást) kellemetlen nyomást, feszültséget érzünk s ez különösen a hizásra hajló s inkább kövér testüeknél fordul elő (terhes nőknél vagy a gyermekágyasság után is gyakran). Aztán panaszkodunk, hogy a fejünk fáj, mellünkben, hátunkban, altestünkben, gyomrunkban, beleinkben nyomást, szurást érzünk, hogy szédülés, vértorlódás, aranyér, rásztkórság, s hystéria stb. bánt, tagjainkban lankadtság, zsibbadás, étvágyunk nincs stb. s mind e jelenségeket különálló betegségnek tekintjük, pedig csupán másodlagos bajok s a székrekedés következményei. Legjobb bizonysága ennek az, hogy mihelyt a kiürülés megtörténik, a többi bajok is megszünnek. A fönt emlitett esetekben Brandt R. gyógyszerész svajczi labdacsait (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszertárakban) az orvosok is számosan mint legjobb szert ajánlják, mert kellemes, biztos hatásu s egyátalában nem ártalmas.

Egy hatszor hasábzott petit sor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 kr.; többszöri igtatásnál 10 kr. Bélyegdíj külön minden igtatás után 30 kr

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad BÉCSBEN: Dukes M. Riemergasse 12, Schalek Henrik Wollzeile 12, és Oppelik A. Stubenbastei 2.

Minden bel- és külföldi különlegességek készletben.

PSERHOFER J.

vértisztitó labdacsai

évek sora óta sokszorosan jónak bizonyult, és számos orvos által a közönségnek ajánlott házi szer a rossz emésztés minden következményei, dugulás, stb. ellen.

1 doboz 15 labdacscsal 21 kr.
1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr.

Az összeg előzetes beküldése mellett, bérmentes szállitással együtt:

1	tekercs	labdacs	frt 1.25	4 tekercs	labdacs frt 4.40
2	«	«	« 2.30	5 «	« « 5.20
3	«	«	« 3.40	10 «	« « 9.20

Kevesebb egy tekercsnél nem szállittatik.

Pserhofer J. gyógytára „az arany birod. almánál"
Bécs, I., Singerstrasse 15.

Budapesten kapható Török Józs. gyógyszertárában.

1 doboz 15 labdacscsal 21 krajczár o. é. — *1 tekercs 6 dobozzal 1 forint 5 krajczár.*

50 év óta sikerrel használtatik!

SZEPLŐ ÉS MÁJFOLTOKAT, valamint minden börtisztátalanságot eltávolit, jótállás mellett a

Spitzer-féle

szeplő és májfolt elleni

arczkenőcs és szappan.

Valódi minőségben egyedül csak a 114 év óta fennálló

„Salvator-gyógytárban"

Eszéken, felsőváros, Dienes C. J.-nél kapható.

1 adag kenőcs ára 35 kr. — 1 drb szappan ára 50 kr.

☛ Óvakodjék a t. cz. közönség hamisitók és utánzóktól, kik többnyire nevem és czégemmel beégetett csupraimat összevásárolva, valami kotyvalékkal megtöltik. — Olyanok, kik állitólag készitményeimet elárusitják, kötelesek, tőlem kiállított — ez idei — számlát előmutatni. 3190

Kapható Budapesten, Török József ur gyógyszertárában király-utcza 12.

I-ső cs. kir. kizár. szabad. ujonnan javitott

RUGANYOS SÉRVKÖTŐK

Fontos szenvedőknek.

Fontos szenvedőknek.

sérvvédővel.

Legujabb találmány az amerikai, ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából müvésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legüdültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál, vagy a sokat járkálásnál, mint szintén éjjel alvásban is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiválképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva professor **Kovács** a sebészeti kóroda alelnöke, dr. **Gross Lajos** m. kir. egészségügyi tanácsos, dr. **Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által. 2437

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiburó szövötteket, mint szintén szarvasbőrből. A szarvasbör és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák. Méhfecskendők, légpárnák, ágybeteknek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák s mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal v. kettős-e, mint szintén a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR cs. kir. szab. sérvkötő-készitő. **Budapesten Deák Ferencz-utcza,**

Arak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb. Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

EQUITABLE

az Egyesült-Államok életbiztositó-társasága New-Yorkban.

Alapittatott 1859-ben.

Biztositási állomány 1886 decz. 31-én 1,747.000,000 márka.

Az uj felvételek kitettek: 1884-ben 360.000;000, 1885-ben 408.000,000, 1886-ban 474.000,000 márka. Az összalap emelkedett 1886. január hó 1-től 1887. január 1-jéig 272.000,000 márkáról 321.000,000 márkára. A tiszta nyereménytöbblet 1887. jan. 1-én 680.000,000 márkat tesz ki és a mult évhez viszonyitva 130.000,000 márkával emelkedett. Tőkebefektetések Európában 16.000,000 márkán felül. A kötvények 3 év mulva kifogásolhatlanok. Minden kötvény visszavásárlási és leszállitási joga 3 év mulva. A 100.000 dollárból álló részvénytőke alapszabályszerüleg csakis 7%-kal kamatoztatik, az azon felüli sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztositottak javára esik. **Aligazgatóság Magyarország részére:**

Budapest, Andrássy ut 12. sz.

Selyem- és szőrruha festő

BERKETZ ISTVÁN

Budapest, rózsa-tér 3-dik szám.

KIALLITASI ÉRMEI: Páris, 1878. Bécs, 1873. Szeged, 1876. Budapest, 1885.

Fest mindennemü szine-hagyott selyem- és szőrruh a szöveteket; kendőket, posztókat, butorkelméket, stb. apróságokat.

Festő-üzlete egyedüli Budapesten. (Saját házában.) Világkiállitási érmekkel kitüntetve és gőzre jól berendezve. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Goigner

akad. festő

festette ki a nagybecskereki Nep. sz. János templomot 1868-ban.

vód

Velics László. Az egyházi művészetek tanulmányozásáról. Bpest 1894, 87. l

223. szám.

1

Műemlékek Ors

Tárgy:

A beac

Vallás- és közokt. miniszter
véleményezgyilvánítás végett
leküldi Győr város kérel-
mét a győri várnak mú-
zeum és sörőző részére való
átalakítása tb.

Mellékl

Egyútta

Előirat

Utóirat

Goigner József

akad. festő festette
ki a nagybecskereki
Nep. h. Janosról
címzett nagy templo-
mot 1868-ban-

Velics 1894

87. l-

~~2132. D. Gran:~~

2132 Mennyezetvázlat.

A barokk [illegible]-mennyezet
től körülragyogva, trónolnak
felől közeledő elökelő hölgy
angyal visz. Jobbról a pr
háznagyok és a szentek képez
hába öltözött [illegible]
~~király ül koronával és kezei~~

Vászon, méretei 71.2: 72.
Delhaes István hagyatéká
Átvétetett 1902: I. 12-é

2041 IV. 27.

GOIGNER József festő (1837-1887)

Németh Ferenc: Egy régi
becskereki templomfestő - fényképén
tevékenységéről. = Bácsország,
7. 2001, 1/4. 70. l.

Gorgner

akadémiai festő

az 1868-ban épült nagy-

becskereki nagy templom

kifestései végezte.

Velvaind

177. l.

O L A T

kelt iratukra válaszolva, a tulaj-
léki jellegére vonatkozólag a követ-
zagos Bizottsága véleményét:
ság-u.7.számu ház kapualjában a be-
kus ajtókőkeret, egy hármas ikerülő-
ugyancsak gótikus ajtókeret került
lőkerült faragott kő maradványok
vannak és valószinüleg a baloldali
tónyilással áttört ülő ikerfülke
dongaboltozata gótikus. A ház
sztófalak pillérei gótikus kőta-
vilvánvalóan gótikus.

é

Ø Goika Nikol

1860

l.

Eperjessy 1929

11. l.

for Ágnes Nóváky! (2 Seiten)

pénzek meghatározásában és rendszerezésében pedig alapvető eredményeket ért el (Budapest emlékérmei, 1899; Budapest újabb emlékérmei, 1905; mindkettő a Budapest Régiségei című évkönyvben jelent meg; A szalacskai kelta pénzverő és bronzöntő műhely, 1907; A magyar királyok koronázási érmei, 1917; Magyarország barbár pénzeinek áttekintése, 1925). Ő alapította meg 1901-ben a Magyar Numizmatikai Társulatot, 1902-ben megindította folyóiratát, a Numizmatikai Közlönyt. A folyóiratnak 1926-ig volt a főszerkesztője, a szervezetnek pedig haláláig elnöke.

GOIGNER JÓZSEF (Kitzbühel, 1837. március 14.–Nagybecskerek, 1887. március 8.) – Egy tiroli kapitánysági székhelyen született, szülei korán, nagy nyomorban haltak meg, úgyhogy ő 15 éves korától egyedül boldogult az életben. Tehetsége már ekkor kibontakozott: a nagybecskereki múzeumban egy 1853-ban, 16 éves korában keletkezett, kitűnő önarcképét őrzik, amelyet vándorútja során magával cipelt, a halála után sem lett az enyészet martaléka.

Münchenben Moris Schwindnél, a biedermeier elemekkel kevert német romantika egyik legnépszerűbb mesterénél tanult, Bécsben Joseph Führichnek, a nazarenus mozgalom legjelentősebb osztrák képviselőjének tanítványa volt, Pesten pedig a drezdai születésű Lehmann Mórtól sajátította el a jelmeztervezés és a díszletfestés tudományát.

Tanulmányait 1859-ben, azaz 22 éves korában fejezte be, néhány év múltán pedig Bánátban ütött tanyát. Ezernyolcszázhatvanháromban a verseci katolikus templom dekorálására, falképeinek elkészítésére kapott megbízatást, nem sokkal később pedig Lázár Zsigmond écskai földbirtokos alkalmazta az écskai kegyúri templom kifestésére.

Ezernyolcszázhatvanhatban megnősült, Becskereken telepedett le, a Zsidó közben vásárolt egy családi házat, s ebben festészeti és fényképészeti műtermet rendezett be, utalva arra is, hogy a portréfestészet nem ígért biztos jövedelmet, ezért ki kellett egészíteni fotografálással, bár ez is kérdéses vállalkozás volt, mert a városban 1852 óta Oldal Istvánnak már jól bejáródott fényképészeti műterme volt, s a vándorfotográfusok konkurenciája sem volt jelentéktelen.

Goigner más téren is igyekezett anyagi helyzetén javítani: cégtáblákat festett, minőségi piktormunkákat vállalt kastélyokban és a gazdag polgári házakban, a Nagybecskereken vendégszereplő vándortársulatoknak díszleteket tervezett és festett, ahogy azt mesterénél, Lehmann Mórnál tanulta.

Ezernyolcszázhetvenegyben ő végezte el az új megyeháza belső terének gazdag síkdekorációját. A stukkóval bőségesen tagolt falakon és mennyezeten vegyesen alkalmazta a geometrikus ornamentikát és a növényi díszítményeket, főleg az arabeszket, az akantuszlevelet és a palmettát. Néhány megőrzött színes vázlata a pedáns mester ügyességét és művészi erejét tükrözi, de a megyeháza jól megőrzött belső tere is tiszteletreméltó munkáját dicséri.

Goigner József, a források szerint, Bánátban, mintegy 25 templomot festett, ezekben is kifejezésre jutott dekorációs készsége, a növényi és a geometrikus díszítés elemeinek összehangolt alkalmazása. Munkásságát ma már, sajnos, kevés művével lehet dokumentálni.

Falfestőként is dolgozott, de munkáinak számát nem lehet pontosan kimutatni. Ugyanis nem freskótechnikával dolgozott, hanem olajjal. Ezek gyorsan

© Z. Kalapis, Életrajzi kalauz, I, Újvidék 2002

Ágnes Novothy

tönkrementek, s javításuk is rendszerint szakszerűtlenül történt, vagy egyszerűen levakarták, illetve átfestették őket.
A már említett verseci és écskai templomok mellett dolgozott Nagytárnokon (Begejci), Bókán, Karlován (Novo Miloševo), Tordán, Nagybecskereken és másutt. Tordán 1969-ben eltávolították Goigner rossz állapotba került munkáit, Nagybecskereken pedig a Nepomuki Szent Jánosról elnevezett székesegyházban az 1885-ben keletkezett festményeit dilettáns módon újították fel.
Szinte biztosra vehető, hogy portrékészítéssel is foglalkozott – a Gross-Becskereker Wochenblattban megjelenő hirdetései is erről tanúskodnak –, de sajnos, csak két önarcképe maradt fenn: az egyik a már említett ifjúkori önarckép, a másik pedig 1872-ben keletkezett, a meglett korú festőt ábrázolja, feleségével együtt.

GOMBOS ANTAL (Gombosszentgyörgy, 1730 ?–Nemesmilitics, 1794. június 22.) – Régi, elszegényedett nemesi család sarja, elődeinek származásfája a XIV. századig nyúl vissza. „Mint iratik – közli Nagy Iván a Magyarország családai . . . című munkájában –, nevét törzs-elődjének fején nőlt szemölcstől vette."
A család bácskai ága Gombos Gábortól ered, aki fiatalemberként 1716-ban telepedett le. Fiának, Gombos Antalnak a neve az 1754–1756. évi nemesi összeírásban szerepel, egy 1776-ból származó adat szerint a vármegye adószedője és címzetes táblabírája volt.
Pályaképéről ennél többet nem is tudunk. Viszont a 200 évvel ezelőtt bekövetkezett halála alkalmából a kiszemelt megyei urak hagyatéki leltárt készítettek az „elmaradott parázs pénzéről (bankjegyekben és érmekben levő pénz – K. Z. megjegyzése), írásbeli eszközéről és más egyéb ingó és ingatlan Jószágáról, interessatus részeknek jelenlétében."
Zsoldos Benő zombori törvényszéki jegyző, a Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság pénztárnoka, a Vasárnapi Újság, az Új Idők és az Ország-Világ munkatársa, akinek a kezében járt ez az inventárium, kultúrhistóriai szempontból a könyvekről szóló részt tartotta a legérdekesebbnek, s ezt a 37 könyvből álló jegyzéket teljes egészében közzétette a Magyar Könyvszemlében (1910, 3. füzet).
Vajon milyen lehetett egy XVIII. századbeli bácskai táblabíró bibliotékája, mit mond róla és általában a hasonló állású megyei főhivatalnokokról, érdeklődési körükről? Előljáróban talán azt kellene elmondani, hogy ez a csöppnyi kézikönyvtár a szak- és ismeretterjesztő művek gyűjteménye. Helyet kapott benne Werbőczy Hármaskönyve, a Tripartitum opus iuris . . . Hungariae, továbbá Szentiványi Mártonnak, a nagyszombati egyetem jezsuita kancellárjának két törvénytára az 1734. és az 1743. esztendőből. E szerző gazdasági vonatkozású munkáinak gyűjteményes kiadása a XVIII. században háromszor is megjelent. Egyik példánya szintén a jegyzékben van, akárcsak a Szent Biblia, Bonfini magyar története, XI. Kelemen pápa beszédei (Frankfurt, 1729) és Pápai Páriz Ferenc latin–magyar és magyar–latin szótárának 1767. évi nagyszebeni kiadása, amelyet Bod Péter dolgozott át.
Az irodalmi művek közül szóba hozzuk Baltasar Gracian spanyol jezsuita moralista-oktató aforizmáit, Faludi Ferenc átdolgozásában, Babai Ferenc jezsuita költő Ungariae reges . . . című művét, amelyben megénekelte a magyar kirá-

Golgner József